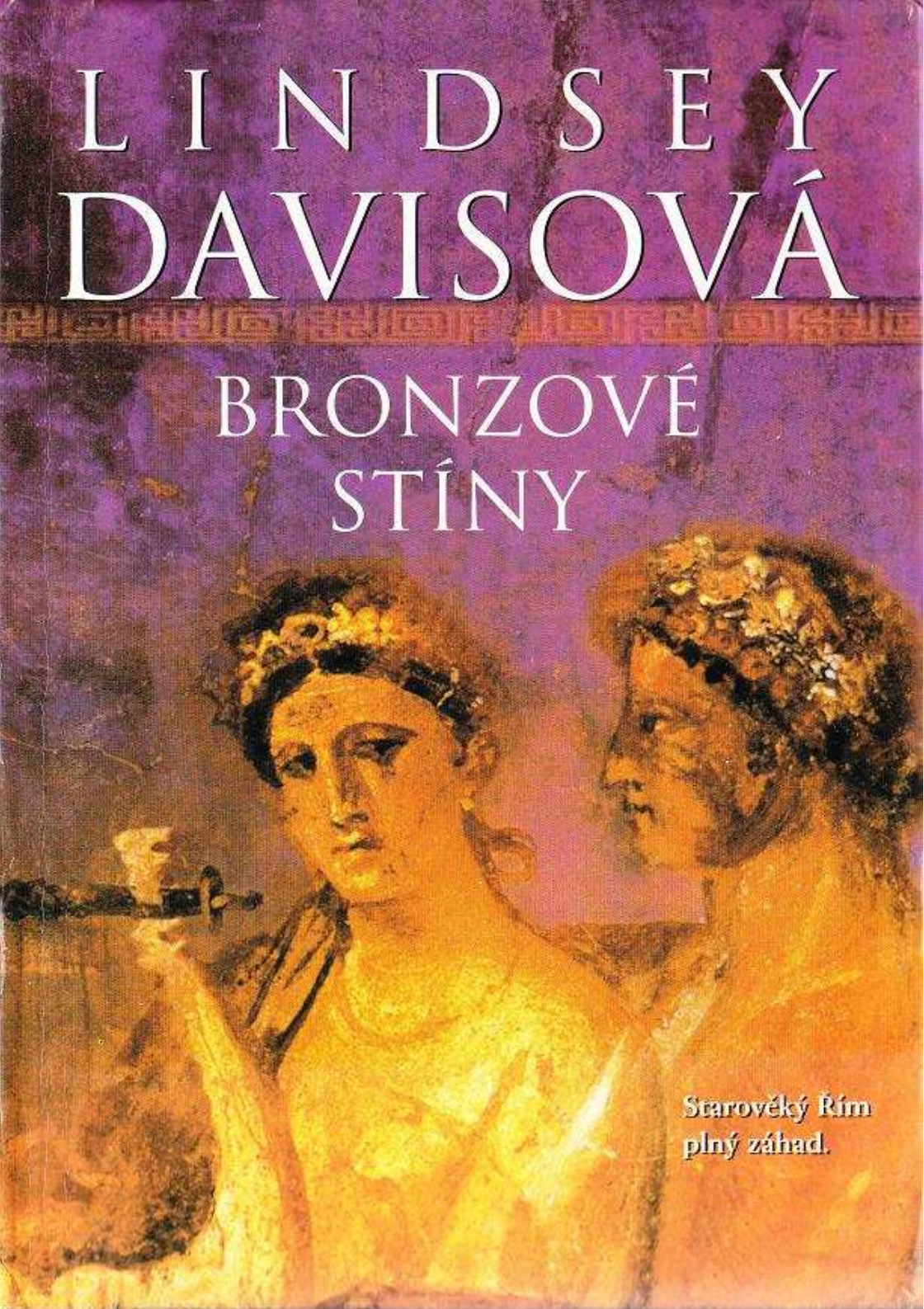
LINDSEY DAVISOVÁ

BRONZOVÉ STÍNY

Starověký Řím plný záhad.

BRONZOVÉ STÍNY

Řím v roce 71 po Kr.

Na příkaz císaře Vespasiana Falco odstraní, nerad a s odporem, rozkládající se mrtvolu. Spiknutí proti císaři nebylo dosud plně potlačeno a Falco dostane pověření pátrat po spiklencích a vyjednávat s nimi. Někteří se uchýlili do svých luxusních vil v přepychových letoviscích nebo se sluní na výletních jachtách. Se svým nejlepším přítelem Petroniem a jeho rodinou se Falco vydá do půvabného Neapolského zálivu, naoko na prázdniny. Přitom mu jde nejednou o život nebo aspoň dostane pořádnou nakládačku. Pod Vesuvem se také znovu setká se svou nedosažitelnou láskou Helenou, senátorskou dcerou, a i tento vztah mu přináší další komplikace…

Falconova práce neodpovídá přesně tomu, co si představovala jeho matka, když vstoupil do císařských služeb, ač přesvědčením republikán klidné, dobře placené zaměstnání v Paláci, spoustu čistých tóg…

LINDSEY DAVISOVÁ

BRONZOVÉ STÍNY

Přeložila Alena Jindrová-Špilarová

Vydal Jiří Buchal – BB art v roce 2002
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 1990 Lindsey Davis
All rights reserved

Z anglického originálu *Shadows in Bronze*
(First published in United Kingdom in 1990
by Sidgwick & Jackson Ltd)
přeložila © 2002 Alena Jindrová-Špilarová
Redakce textu: Zuzana Pokorná
Grafická úprava obálky © 2002 Robin Brichta

Jazyková korektura: BABYKA, Praha
Tisk: Centa, s.r.o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 80-7257-765-4

Na památku Margaret Sadlerové,
předrahé a spolehlivé přítelkyně

DRAMATIS PERSONAE

Císař Vespasianus	Pán světa (s prázdnou kapsou)
Jeho synové:	
Titus	(poklad)
Domitianus	(břemeno)
V císařských službách:	
Anacrites, „tajemník“	(vrchní špeh)
Momus, „dozorce otroků“	(další špeh)
M. Didius Falco, informátor	(nikoli špeh)

Účastníci nedávno potlačeného spinutí, nyní v nemilosti:

Gn. Atius Pertinax	(zesnulý)
Jméno neznámé, mrtvola ve skladišti	(značně mrtvá)
A. Curtius Longinus	mimo město z náboženských důvodů
A. Curtius Gordianus	taktéž
L. Aufidius Crispus	mimo město na plavbě po moři
Jejich zaměstnanci:	
Barnabas	Pertinakův oblíbený propuštěnec
Milo	Gordianův majordomus; mimořádně velký
„Prcek“	Milonův poskok; mimořádně drobný
Bassus	Crispův loďmistr

Falconovi přátelé a příbuzní:

Falconova matka	nezanedbatelný činitel
Galla (věčně ukřivděná)	sestra, provdaná za člunaře
Larius	syn Gally a člunaře, romantik
Maia (rozumná)	druhá sestra, provdaná za Famiu

Famia (zvěrolékař)	černý kůň
Mico (omítkář)	*„Stačí připomenout mu moje jméno!“*
L. Petronius Longus	velitel aventinské hlídky vigilů; Falconův nejlepší přítel; sympatický člověk
Arria Silvia	Petroniova manželka; šikovná žena
Petronilla, Silvana, Tadia	jejich dcerušky
Ollia	chůva děvčátek
mladý rybář	chůvin ctitel
Lenia	majitelka prádelny U Orla
Julius Frontinus	prétorián, který znával Falconova bratra, ale teď ho to mrzí
Geminus	dražebník, možná Falconův otec, ale doufá, že ne
Glaucus	Falconův cvičitel, jinak rozumný člověk
D. Camillus Verus	senátor, který má problém
Julia Justa	jeho manželka
Helena Justina	jejich problém; bývalá manželka Atia Pertinaka (její problém) a bývalá milá Falcona (jeho problém)
jméno neznámé	jejich vrátný (blbec)

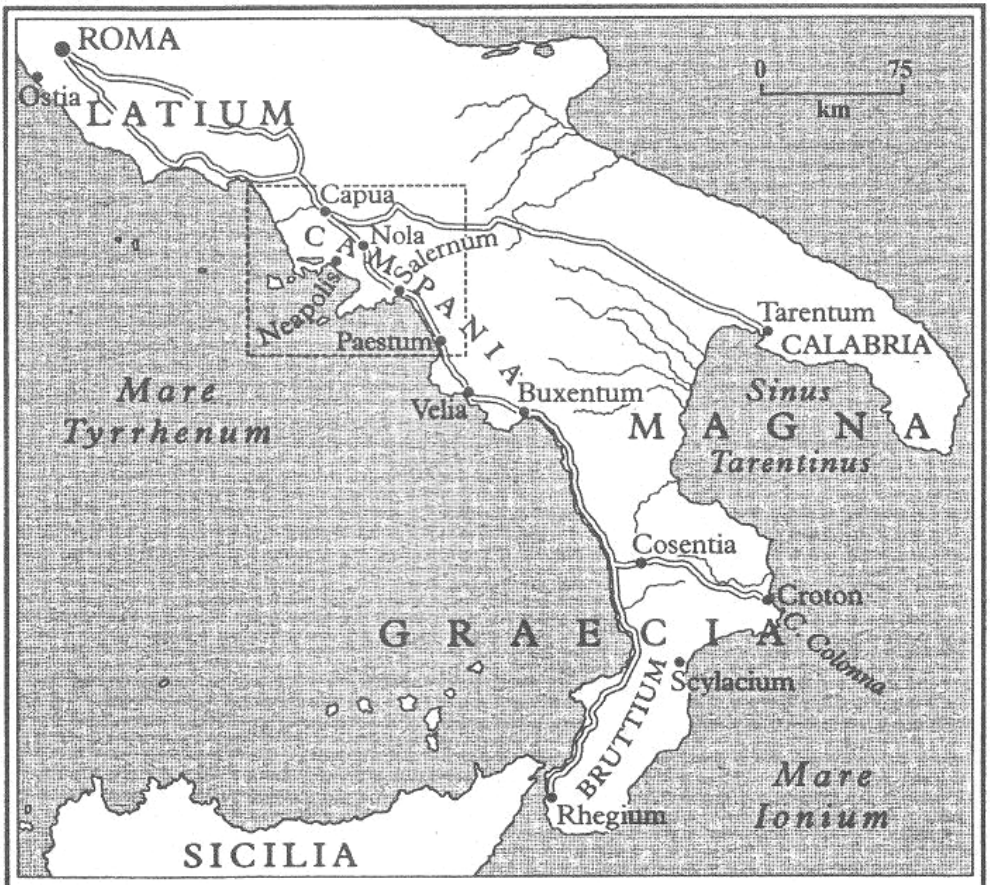
Další osoby:

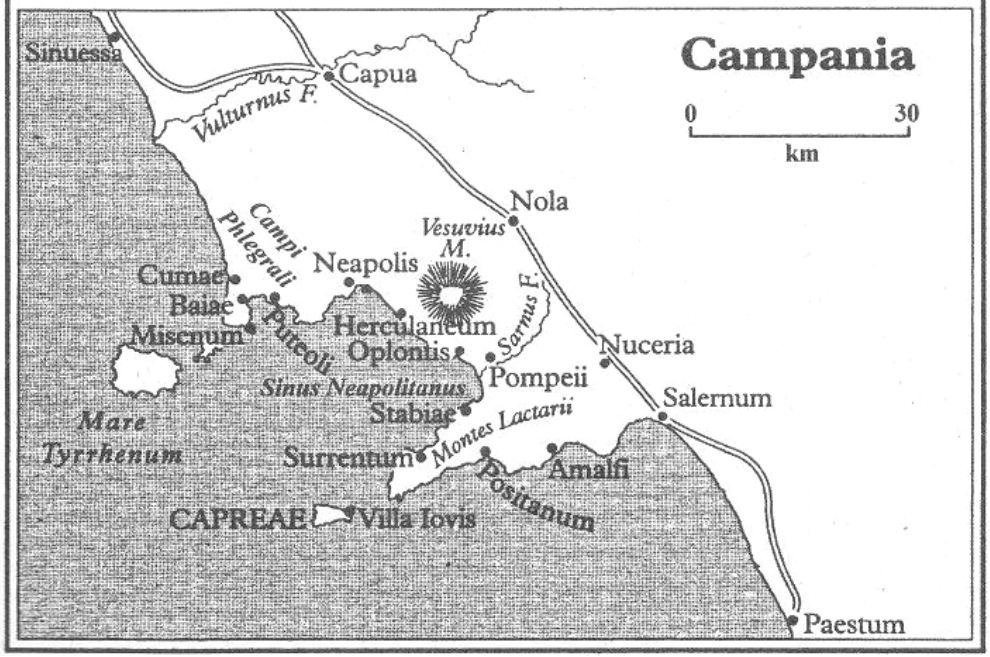
jméno neznámé	kněz v Malém Herkulově chrámu na Aventinu
Tullia	šenkýřka z Transtiberiny s velkými plány
Laesus	poctivý lodník z Tarenta
Ventriculus	klempíř v Pompejích (na klempíře poměrně poctivý)
Roscius	přívětivý žalářník v Herculaneu
S. Aemilius Rufus Clemens	magistrát v Herculaneu s velice

	úctyhodným rodokmenem (ale zakrnělým rozumem)
Aemilia Fausta	jeho sestra, dříve snoubenka Aufidia Crispa
Caprenius Marcellus	starý pán, bývalý konzul; adoptivní otec Atia Pertinaka (rovněž žádný myslitel)
Bryon	trenér Pertinakových závodních koní na Marcellově statku

Další postavy příběhu:

jméno neznámé	posvátná koza
Nero (jinak Strakáč)	vůl užívající si prázdnin
„Ned“	poněkud překvapený osel
„Cerberus“ (Fido)	přítulný pes na statku
Pertinakovi koně:	
Ferox šampión	
Miláček hříčka přírody	

ROMA
Ostia
LATIUM
0
75
km
Capua
CAMPANIA
Nola
Salernum
Neapolis
Paestum
Tarentum
CALABRIA
Mare Tyrrhenum
Velia
Buxentum
Sinus Tarentinus
MAGNA
Cosentia
Croton
GRAECIA
C. Colonna
Scylacium
BRUTTIUM
Mare Ionium
Rhegium
SICILIA

Campania
0
30
km
Sinuessa
Capua
Vulturnus F.
Nola
Vesuvius M.
Campi Phlegraei
Neapolis
Cumae
Baiae
Puteoli
Misenum
Herculaneum
Oplontis
Sarnus F.
Nuceria
Pompeii
Sinus Neapolitanus
Salernum
Stabiae
Mare Tyrrhenum
Monies Lactarii
Surrentum
Amalfi
Positanum
CAPREAE
Villa Iovis
Paestum

I. ČÁST
OBYČEJNÝ DEN

ŘÍM
KONCEM JARA ROKU 71

Tu trošku vědomostí, které ses naučil, měj rád
a v ní hledej uspokojení.

Marcus Aurelius, Hovory k sobě
(přel. Rudolf Kuthan)

I

Na konci uličky se mi jemné chloupky v nozdrách začaly rozechvívat. Bylo to koncem května a už týden jsme měli v Římě teplé počasí. Prudké jarní slunce dopadalo na střechu skladiště a vyvolávalo uvnitř bujení plesnivé zatuchliny. Veškeré orientální koření tam bude jako zázrakem bzučet a mrtvolu, kterou jsme přišli odstranit, budou oživovat lidské plyny a rozklad.

Vzal jsem si s sebou čtyři dobrovolníky z prétoriánské gardy a s nimi i důstojníka jménem Julius Frontinus; ten znával mého bratra. My dva jsme rukou společnou uvolnili řetězy na vratech z uličky a pak jsme se potloukali po nakládacím dvoře, zatímco se gardisté potýkali se zámkem na mohutných vnitřních dveřích.

Když jsme tam tak čekali, Frontinus zabručel: „Falcone, až tohle skončí, tak to ber prostě tak, jako že jsem se s tvým bratrem v životě nesetkal. Tohle je poslední hnusná záležitost, do který jsi mě zatáhl. Dál už se mnou rozhodně nepočítej –“

„Osobní laskavost pro císaře… Festus by se za to taky přimluvil.“

Frontinus nazval císaře jedním výrazem mého bratra, a ten nebyl zrovna lichotivý.

„Vy z císařovy tělesné stráže si máte tak akorát na co stěžovat,“ poznamenal jsem povzbudivě. „Fešácká uniforma, bydlení zadarmo, nejlepší sedadla v Cirku – a mandlí v medu, co hrdlo ráčí!“

„Proč si teda vybral Vespasián na tuhle práci zrovna tebe?“

„Já se nechám snadno ukecat a potom – potřeboval jsem prachy.“

„Tak to jo, to vypadá celkem logicky.“

Jmenuju se Didius Falco, pro blízké přátele Marcus. V tu dobu jsem měl třicet let a byl jsem svobodným římským občanem. To všechno znamenalo, že jsem se narodil v bídné čtvrti a dosud jsem v takové žil a až na výjimečné iracionální okamžiky jsem musel počítat s tím, že v podobné i umřu.

Živil jsem se jako soukromý informátor a mých služeb občas využíval i Palác. Odklidit rozkládající se mrtvolu z cenzorova seznamu občanů patřilo k mé běžné práci. Bylo to nehygienické, bezbožné a připravovalo mě to o chuť k jídlu.

Dřív jsem se zabýval hlavně křivými přísahami, menšími bankroty a podvody. U soudu jsem vystupoval s přísežnými prohlášeními usvědčujícími urozené senátory z tak bezuzdných prostopášností, že se ani za Nerona nedaly utajit. Nacházel jsem pohřešované dítky bohatým rodičům, kteří by udělali líp, kdyby se po nich nesháněli, a při soudním řízení jsem zastupoval ve ztracených případech vdovy připravené o dědictví, jež se vzápětí týden nato provdaly za své bezpáteřné milence – právě ve chvíli, kdy jsem pro ně vysoudil nějaké peníze. Muži se většinou pokoušeli zdrhnout bez placení, kdežto většina žen mi chtěla platit v naturáliích. Můžete si snadno domyslet v jakých – rozhodně nešlo o baculaté kapounky ani o vybrané ryby.

Tak jsem pět let po vojně žil na volné noze. Potom mi císař nabídl, že budu-li pracovat pro něho, mohl by mě povýšit do druhého stavu. Vydělat si potřebnou sumu, která by mě k tomu opravňovala, bude téměř nemožné, ale kdybych se takového povýšení skutečně domohl, má rodina by byla hrdá a známí by mi záviděli, jenže na druhou stranu bych si vážně pohněval všechny ostatní ze střední vrstvy a každý mi říkal, že tenhle šílený podnik znamená vlastně zpronevěru mému republikánskému přesvědčení. Stal se ze mě tedy císařský agent – a nebyl jsem tím dvakrát nadšen. Coby novému koštěti mi házeli na krk nejhorší úkoly. Například tuhle mrtvolu.

Skladiště koření, kam jsem si přivedl Frontina, stálo v obchodní čtvrti poměrně blízko Fora, takže k nám z náměstí doléhal ruch a šum. Slunce dosud pálilo. Po modrém nebi se prohánějí houfy vlaštovek. Otevřenými vraty tam nakoukla hubená kočka, která neměla smysl pro vážnost situace. Z nedalekého dvora se ozývalo vrzání kladky a hvízdání nějakého dělníka, ale většinou tam bylo pusto a prázdno, jak už to ve skladištích a na pilách často bývá, zvláště když sháním někoho, kdo by mi prodal nějaké laciné prkno.

Prétoriánům se podařilo zámek konečně násilím otevřít. S Frontinem jsme si uvázali šátky přes ústa a potom se opřeli do vysokých dveří. Do tváří se nám vyvalil teplý puch, až jsme ucouvli. Měli jsme pocit, jako by nám ten závan vlhce přilepil šatstvo na kůži. Počkali jsme, až se vzduch usadí, a pak jsme vstoupili dovnitř. Oba jsme se zastavili. Přibila nás k zemi vlna primitivního strachu.

Nade vším viselo příšerné ticho – až na to místo, kam už celé dny nalétávaly v posedlých křivkách hordy much. V prostoru nahoře, osvětlovaném neprůhlednými okýnky, jako by se vznášel hustý, provoněný, prosluněný prach. V nižších úrovních bylo světlo matnější. Na zemi uprostřed jsme rozeznali jakousi hromadu, tělo člověka.

Pach rozkladu není tak hrozný, jak byste čekali, ale dost zřetelný.

Vyměnili jsme si s Frontinem pohledy, když jsme se blížili. Zůstali jsme nerozhodně stát a nevěděli dost dobře, co dělat. Pak jsem horlivě nadzvedl látku a začal stahovat tógu, kterou přes ostatky někdo přehodil. Hned jsem ji upustil a odstoupil.

Ten mrtvý ležel v tom skladišti koření jedenáct dní, než si nějaká bystrá hlavička v Paláci vzpomněla, že by se měl pohřbít. A poté, co v tom teplém zatuchlém vzduchu ležel jedenáct dní, nenabalzamovaný, mrtvé maso z něho odpadávalo jako z dobře uvařené ryby.

Na chvíli jsme poodešli, abychom se obrnili. Frontinus tlumeně zachrčel: „To tys ho oddělal?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Neměl jsem tu čest.“

„Vražda?“

„Diskrétní poprava – aby se předešlo nevhodnému soudnímu řízení.“

„Co provedl?“

„Šlo o zradu. Proč si myslíš, že do toho tahám prétoriány?“ Prétoriáni byla elitní palácová stráž.

„Proč ty tajnosti? Proč z něho neudělat odstrašující příklad?“

„Protože oficiálně byl náš nový císař uvítán se všeobecným souhlasem. Takže spiknutí proti Vespasiánu Caesarovi prostě neexistujou.“

Frontinus se jízlivě uchechtl.

Kdekdo v Římě kul pikle, ale většinou neúspěšně. Tenhle se postavil proti osudu mazaněji než většina ostatních, zato teď tu leží natažený

v prachu na zemi u zčernalé kaluže své vlastní uschlé krve. Několik jeho spoluspiklenců z Říma upláchlo a ani se nezdržovalo balením rezervních tunik či cestovní láhve s vínem. Aspoň jeden byl mrtvý – našli ho zardoušeného v kobce v krutém Mamertinském žaláři. Mezitím byli Vespasián a jeho dva synové uvítáni v Římě s bezvýhradným nadšením a po dvou letech hrozné občanské války se pustili do rekonstrukce říše. Všechno měli zřejmě pevně v rukou.

Spiknutí bylo zmařeno. Teď už zbývalo jenom odklidit jeho prohnilý doklad. Dovolit rodině tohoto muže, aby mu uspořádala normální veřejný pohřeb s průvodem ulicemi města za doprovodu fléten a s najatými truchlícími, kteří by poskakovali kolem v přestrojení za jeho známé předky, připadalo uhlazeným tajemníkům v Paláci jako nikoli nejlepší způsob, jak udržet nezdařené spiknutí pod pokličkou. A tak nařídili jednomu bezvýznamnému úředníčkovi, aby jim obstaral taktního poskoka. A ten úředníček si poslal pro mě. Měl jsem početnou rodinu, která byla na mně závislá, a hulváta domácího, jemuž jsem dlužil za několik týdnů činži. Pro takové slouhy, co potřebujou zařídit neortodoxní pohřeb, jsem byl snadnou kořistí.

„No, když tu budeme takhle postávat, tak ho odtud nedostaneme –“

Sundal jsem z něho přikrývku a odhalil celé tělo.

Mrtvola ležela přesně tak, jak padla, přesto však vypadala jinak, příšerně. Dalo se poznat, jak se jí hroutí vnitřnosti, když se to uvnitř hemží červy. Neodvažoval jsem se pohlédnout na obličej.

„U Jupitera, Falcone, vždyť ten ubožák patřil do jezdeckého stavu!“ Frontinus se tvářil znepokojeně. „Měl bys vědět, že když umře někdo z téhle střední vrstvy, musí se to pokaždé oznámit v Denních zprávách, aby podsvětní bohové věděli, že stín významného člověka očekává nejlepší místo v Charonově člunu –“

Měl pravdu. Pokud by se objevilo nějaké tělo v oděvu s úzkými nachovými pruhy římského jezdce, zvídaví úředníci by trvali na tom, že je nutno zjistit, čí syn nebo otec byl tenhle výtečník.

„Doufejme, že není stydlivý,“ dal jsem mu tiše za pravdu. „Budeme ho muset svlíknout…“

Julius Frontinus si opět ulevil tím sprostým slovem mého bratra.

II

Pracovali jsme rychle a snažili se ovládnout fyzický odpor.

Museli jsme z něho strhnout dvě tuniky, nasáklé tělním odpadem. Jenom ten nejotrlejší vetešník, prodávající obnošené šatstvo, by se těmi hadry probíral tak důkladně, až by našel vyšívané jmenovky, všité do lemu u krku. My jsme se však museli zabezpečit.

Venku na dvoře, lokajíce plnými doušky čerstvý vzduch, jsme spálili všechno, co se dalo. Nechali jsme ohořet dokonce i jeho boty a opasek. Na rukou měl prsteny. Frontinovi se nějak podařilo mu je stáhnout – zlatý kroužek označující jeho příslušnost k střednímu stavu, obrovský broušený smaragd, pečetní prsten a ještě dva další, jeden s vyrytým jménem ženy. Ty se nedaly prodat, protože by je mohl někdo poznat. Později je hodím do Tiberu.

Nakonec jsme kolem mrtvoly uvázali provaz a přetáhli jsme ji na nosítka, která jsme si přinesli. Chtěl jsem ji postrčit špičkou nohy, ale na poslední chvíli jsem ucukl.

Prétoriáni hlídali mlčky uličku, jestli někdo nejde, a my s Frontinem jsme klopýtali s nákladem k šachtě Velké stoky, abychom ho tam svrhli. Naslouchali jsme: na dně u kamenných schůdků, kudy se tam dalo vlézt, jsme uslyšeli šplouchnutí. Brzy si ho najdou potkani. A jen co se přižene první letní bouřka a spláchne příval vody z Fora, všechno, co z něho zbyde, odplaví mohutnou klenutou stokou do řeky pod Aemiliův most. Tam se buď zachytí na pilířích a bude strašit proplouvající člunaře, anebo ho voda odnese dál, dokud ho čistě neoberou nevybíravé ryby v nějakém neoznačeném, neznámém místě posledního odpočinku na moři.

Problém jsme sprovodili ze světa. Řím už po zmizelém občanovi ani nevzdychne.

Zvolna jsme přešli zpátky. Nosítka jsme spálili, podlahu skladiště

opláchli vodou, vydrhli jsme si ruce, paže, nohy a chodidla. Došel jsem pro další kbelík čisté vody a umyli jsme se ještě jednou. Splašky jsem šel vylít ven.

Nějaký kolemjdoucí v zeleném plášti s kápí na hlavě se zastavil, když mě spatřil samotného u vrat. Kývl jsem mu na pozdrav, ale do očí jsem se mu nepodíval. Pokračoval dál uličkou. Slušný občan, kráčející vesele za nějakou svou záležitostí a netušící, o jakou odpornou scénu právě přišel.

Vzhledem k počasí jsem se přece jen podivoval, proč byl tak nabalený. Někdy mívám dojem, jako by se kdekdo v Římě kradl zastrčenými končinami za něčím nekalým, co je radno dělat v přestrojení.

Řekl jsem, že zamknu.

„Tak my jdem." Frontinus se chystal zajít se svými mládenci na zaslouženou skleničku. Mě nepozval, abych šel s nimi – a nijak mě to nepřekvapilo.

„Dík, že jste mi pomohli. Však se zase někdy brzy uvidíme, Julie –"

„Jestli tě zblejsknu první, tak ne!"

Jakmile odešli, zůstal jsem tam chvíli s těžkým srdcem stát. Když jsem osaměl, měl jsem víc času si všímat věcí kolem. Na dvoře mi padl pohled na podivnou srovnanou hromadu, nenápadně zakrytou starými kůžemi a opřenou o vnější zeď. Nezapřel jsem v sobě syna dražebníka a nikdy jsem nepřešel bez povšimnutí kolem žádných opuštěných předmětů, jež by se daly ještě zpeněžit. Musel jsem tu hranici prozkoumat blíž.

Pod kůžemi jsem našel několik čiperných pavouků a mnoho ingotů olova. Ty pavouky jsem neznal, zato ty ingoty byly staří známí. Spiklenci měli původně v úmyslu použít ukradené stříbro na úplatky, aby si otevřeli cestu k moci. Všechny ingoty obsahující vzácný kov jim zabavili prétoriáni a dopravili do Saturnova chrámu, avšak zloději, kteří pašovali stříbro z britských dolů, vesele spiklence podváděli tím, že jim posílali velké množství olova – a tím nemohli nikoho podmazat. To olovo tu zřejmě zůstalo, než je odveze kolona císařských vozů, a čekalo úhledně, s vojenskou přesností naskládané, každá řada v dokonalém pravém úhlu ke spodní. Olověné ingoty mají určitou hodnotu pro člověka, který ví, na koho se s nimi obrátit… Znovu jsem je jako poctivý státní úředník zakryl.

Vrata jsem nechal otevřená a vrátil jsem se sám ke vstupní šachtě Velké stoky. Ze všech smradlavých mrtvol neúspěšných podnikatelů, které se musí povalovat po Římě, tahle byla ta poslední, s níž bych chtěl dobrovolně naložit tak neuctivě. Každý zrádce má rodinu a tu jeho jsem znal. Jeho nejbližší mužský příbuzný – ten měl vlastně uspořádat pohřeb – byl senátor, jehož dcera pro mě znamenala nesmírně mnoho. Typický Falconův úděl: snažil jsem se na velice významnou rodinu udělat dojem, a zatím jsem musel svůj dobrý charakter osvědčit tím, že jsem jejich mrtvého příbuzného svrhl bez obřadů do veřejné stoky…

Tiše jsem reptal, když jsem znovu nadzvedával poklop. Rychle jsem tam hodil hrst hlíny a potom zamumlal stručné rekviem: „Poroučím tuto duši bohům stínů…“

Mrštil jsem dolů ještě měďák, aby měl čím zaplatit převozníkovi, a pak jsem jenom doufal, že bude-li mi přát Štěstěna, už o něm nikdy neuslyším.

Nebyl bych Falco, aby se mi to splnilo. Bohyně štěstí se na mě vždycky jenom zašklebí, jako by si posvátný prstík přiskřípla ve dveřích.

U skladiště jsem rozkopal popel z našeho ohně po dvoře. Řetězy jsem svinul a hodil si je přes rameno, připraven zajistit vrata. Před odchodem jsem ještě jednou vešel dovnitř, se svaly napnutými pod tím těžkým břemenem.

Všechno bylo prosyceno hutným dechem skořicové kůry. Rozdrážděné mouchy ještě stále kroužily nad skvrnou na zemi, jako by tam dosud ležela ta nepohřbená duše. Ve stínech dřepěly jako skrčenci nehybné pytle nesmírně vzácného orientálního koření, jež naplňovalo vzduch suchou sladkou vůní, která jako by mi pronikala až do kůže.

Obrátil jsem se k odchodu. Koutkem oka jsem zahlédl nějaký pohyb. Sevřela mě křeč hrůzy, jako bych uviděl ducha. Jenomže já jsem na duchy nevěřil. Z šera, plného vířícího prachu, se přímo na mě vyřítila zahalená postava.

Útočník byl náramně skutečný. Popadl kus dřeva ze sudu a rozmáchl se jím – mířil mi na hlavu. Světlo měl v zádech, ale něco mi říkalo, že ho odněkud znám. Nebyl čas se ho zeptat, co se mu nelíbí. S otočkou jsem ho tvrdě švihl řetězy přes žebra, pak mi ujela noha, strhla mě váha toho železa a padl jsem na zem na pravý loket a koleno.

Mít trochu štěstí, mohl jsem ho chytit. Štěstí mi málokdy dělalo spojence. A zatímco jsem se rozháněl tím kovovým břemenem, darebák utekl.

III

Uté šachty jsem se zdržel jenom chvíli, ale měl jsem počítat se vším. Tohle byl Řím. Stačí nechat dům pokladů tři vteřiny bez dozoru, a hned vám tam vleze zloděj.

Do obličeje jsem tomu chlapovi neviděl, ale nemohl jsem se zbavit dojmu, že je mi povědomý. Ta zelená kápě tak bezpečně stažená přes hlavu nepochybně ukazovala na to, že je to ten člověk, kterého jsem zahlédl, když jsem vylíval kbelík. V duchu jsem mu nadával a sobě taky a vybelhal jsem se do uličky. Po noze mi stékala krev.

Roztroušené skvrny slunečního světla oslepovaly, kdežto hustý stín znepokojivě studil. Průchod vzadu za skladištěm byl sotva tři stopy široký s jediným vstupem do zaneřáděné uličky, jako dělané pro hrdlořezy. Na druhou stranu se stáčela, takže její konec odtud nebylo vidět. Z obou stran ji lemovaly vlhké dvory, plné rozvrzaných, vysloužilých vozíků a vratkých hromad soudků. Skrze rozšklebené vchody se plazila usmolená lana. Tu a tam visela na hřebíku cedule s varováním, že je do vrat vstup zakázán, ačkoli se zdálo, že je už deset let nikdo neotevřel. Když se člověk rozhlížel po tom smrdutém kramářském zázemí, nechtělo se mu věřit, že odtud za dvě minuty dojde do čilého ruchu na Forum – to byl zkrátka Řím. Jak už jsem říkal.

Nikdo v dohledu. Na střechu se plácavě snesl holub a potom dírou po rozbité tašce vklouzl dovnitř. Někde zavrzala kladka. Jinak se nic nepohnulo. Až na moje srdce.

Mohl by být kdekoli. Když bych ho hledal na jednom místě, vyklouzl by na opačnou stranu. Zatímco bych se soustřeďoval na pátrání, mohl by on nebo nějaký jiný darebák, který s případem nemá nic společného, nečekaně vyskočit a rozbít mi ubohou kudrnatou hlavičku. V takovém případě, anebo kdybych se propadl zpuchřelou podlahou v některém z těch opuštěných skladišť, mohl bych tam ležet celé dni a nikdo by mě nenašel.

Vrátil jsem se. Pomocí starého hřebíku jsem zacvakl zuby zámku na dveřích skladiště. Znovu jsem obhlédl dvůr pod sálavým sluncem a pak jsem vzal vojenské kleště, které přinesl Frontinus, a jako svědomitá osoba jsem vrata opět zabezpečil řetězy. Nakonec jsem odešel.

Mrtvolný zápach mi pronikl do šatstva. Už jsem to nemohl vydržet, a tak jsem se šel domů převléci.

Bydlel jsem v XIII. okrese. Prázdnými ulicemi jsem tam jindy dorazil za deset minut, ale když jsem se v tuhle denní dobu musel prodírat davy, trvalo mi to třikrát tak dlouho. Dnes mi ten pouliční ruch připadal horší než obvykle. Domů jsem se dotáhl ohlušený a vyčerpaný.

Můj byt byl nejlepší, jaký jsem si mohl dovolit, takže jedním slovem hrozný. Najal jsem si špinavé podkroví nad prádelnou U Orla v ulici zvané Fontánový dvůr (kde nikdy nebyla žádná fontána a nebyl to ani dvůr). Abych se do těch velkolepých končin dostal, musel jsem odbočit z poměrně přepychové dlážděné Ostijské cesty a procházet spletí křivolakých ulic, stále užších a hrozivějších. A tam, kde už nevedly nikam, byl Fontánový dvůr. Protáhl jsem se pod několika šňůrami vlhkých tóg, které zakrývaly průčelí prádelny, a potom se pustil do dlouhého výstupu po schodech do šestého patra do doupěte až u samého nebe, které mi sloužilo jako kancelář i domov.

Jakmile jsem se octl docela nahoře, zaklepal jsem, čistě z legrace a abych vyplašil všechny případné živočichy, kteří tam mohli za mé nepřítomnosti dovádět, pak jsem se vybídl, abych šel dál, a uvolnil jsem závoru.

Měl jsem dvě místnosti, obě mrňavé jako dlaň. Navíc jsem musel platit za viklavý balkon, ale na druhé straně mi můj domácí Smaractus přiznal slevu ve formě přírodního denního světla skrze díru ve střeše (a volného přístupu k vodě, kdykoli zapršelo). V Římě žili multimilionáři, jejichž koně měli lepší ubytování, ale na druhou stranu tisíce anonymních chudých na tom byly ještě hůř.

Můj byteček pod střechou se hodil pro nájemníky, kteří pobývali málo doma. Ale plných pět let mi ta špeluňka docela vyhovovala, zvláště proto, že jsem měl pro klienty hodně pochůzek a doma jsem se moc nezdržoval. Nikdy to nebylo laciné bydlení, ovšem to v Římě nikde. Někteří mí sousedé

mi připadali krajně nepříjemní, ale poslední dobou se ke mně nastěhovala docela milá ještěrka. Mohl jsem si pozvat čtyři známé, pokud jsem otevřel dveře na balkon, anebo i pět, jestliže jedna z nich byla dívka, která mi seděla na klíně. Žil jsem sám. Vzhledem k finanční situaci mi nic jiného nezbývalo.

Už jsem se nemohl dočkat, až shodím tu nehygienickou tuniku, a tak jsem rychle přešel přes první světnici. Tam jsem měl stůl, kde jsem jedl, psal nebo přemýšlel o nepravostech života, dále jednu lavici, tři stoličky a jakousi pec, kterou jsem si postavil sám. V ložnici stála má kulhavá postel vedle rezervního lehátka, almárka, sloužící taky jako stojan na umyvadlo, a podstavec, na který jsem si občas vylezl, když jsem se přinutil spravit děravou střechu.

S úlevou jsem se svlékl a zbytkem vody ve džbánu jsem se ještě jednou pořádně vydrbal. Potom jsem si našel tuniku, na které se objevily jenom dvě nové díry od té doby, co mi ji posledně máma vyspravila. Zběžně jsem se učesal, podkasal si svou druhou nejlepší tógu pro případ, že bych později zašel do nějaké úctyhodné společnosti, a nakonec jsem opět dupal dolů.

Když jsem v prádelně předával špinavé šaty, zavolala na mě chraplavým hlasem její majitelka Lenia.

„Falcone! Smaractus chce, abys mu ihned zaplatil dlužnou činži!“

„No to je překvapení. Pověz mu, že nemůžeme dostat všechno, čeho se nám v životě zachce…“

Uviděl jsem ji ve výklenku, který používala jako účtárnu. Seděla tam v usmolených trepkách a upíjela mátový čaj. Dokud si tahle ubohá husa nevzala do hlavy, že bude investovat do realit (a reálné bídy) a že se kvůli tomu provdá za našeho domácího, Smaracta, byla to má dobrá kamarádka z lidu. Jestli ji přemluvím, aby toho grobiána pustila k vodě, zase bude. Lenia vypadala jako povadlá cuchta, ale síly měla za pět ženských. Ze zvlhlého šátku na hlavě jí stále vylézaly legrační prameny rezavých vlasů, které si musela ustavičně zastrkovat, aby viděla na cestu, když chtěla někam jít.

„On to myslí vážně, Falcone!“ Z očí jí teklo a hlas měla jako suchý hrách rachotící v plecháčku.

„No dobrá. Mně jsou sympatický muži, co mají vážný aspirace…“

Ale to už se má pozornost ubírala jiným směrem, jak Lenia nepochybně poznala. Měla u sebe návštěvu, kterou mi představila jako přítelkyni Secundu. Už dávno minula doba, kdy jsem viděl nějakou výhodu v laškování s Leniou, a tak jsem chvíli házel očkem po její kamarádce.

„Buď zdráva. Já jsem Didius Falco. Myslím, že se ještě neznáme, že?" Dáma zachrastila náramky a zkušeně se na mě usmála.

„Dej si na něj pozor," varovala ji Lenia.

Secunda byla zralá, ale ne přezrálá, dost stará, aby se hned tak nedala dobýt, ale přesto natolik mladá, aby vzbuzovala dojem, že by rozhodně stálo za to ji získat. Důkladně si mě prohlížela a já jsem na ni taky nepokrytě zíral.

Lenia mi nabídla mátový čaj, ale jeho nevábná šedivá barva mě odradila, takže jsem odmítl s výmluvou, že mi nedělá dobře. Secunda pozorovala s lítostí, což mi naopak dělalo dobře, že se chystám k odchodu. Zatvářil jsem se jako muž, který by se možná nechal zdržet.

„Hledal tě nějakej šupák, podle ksichtu špicl, Falcone," hlásila mi Lenia zachmuřeně.

„Klient?"

„Jak to mám vědět? Neměl žádný způsoby, takže to byl spíš tvůj typ. Vrazil dovnitř a ptal se, jak se jmenuješ."

„A co pak?"

„Vypadl. Rozhodně mě to nemrzelo."

„Jenomže," dodala Secunda vemlouvavě, „on na tebe myslím čeká venku." Nic jí neušlo – pokud v tom byl nějaký chlap.

Dveře z Leniina kumbálu se otvíraly na ulici, avšak vyhlídku zakrývalo rozvěšené prádlo. Trochu jsem je poodhrnul, abych viděl ven, ale mě aby nikdo nezpozoroval. O dva krámy dál se o otevřené křídlo dveří Cassiovy pekárny opíral zelený plášť s kápí na hlavě.

„Ten v tom zeleným?" Přikývla. Zamračil jsem se. „Nějaký krejčí narazil na zlatý důl. Zelený pláště se špičatýma kápěma tenhle měsíc zřejmě letí…" To se brzy dovím. Příští čtvrtek slaví narozeniny můj nejstarší synovec, a jestli je to poslední móda, tak ho bude Larius určitě taky chtít. „Už je tu dlouho?"

„Přišel chvíli po tobě a od tý doby čeká."

Zmocnily se mě vážné obavy. Doufal jsem, že ten člověk v zeleném byl jenom náhodný zloděj, který si všiml, že se ve skladu něco děje, a šel to tam prozkoumat, jakmile se domníval, že jsme s Frontinem už odešli.

Protože mě však sledoval až domů, dostala se celá záležitost do jiného světla. Taková zvědavost musela mít hlubší význam. Znamenala, že jeho zájem o skladiště nebyl žádná náhoda. Musí to být někdo, kdo potřebuje naléhavě vědět, co se tam odehrálo, a znát jména všech, co s tím měli něco společného. To nevěštilo nic dobrého pro ty z nás v Paláci, kteří jsme se domnívali, že jsme se spiknutím proti císaři nadobro skoncovali.

Když jsem toho zelenáče pozoroval, přestalo ho špehování najednou bavit a vykročil pomalu k Ostijské cestě. Musel jsem o něm zjistit něco bližšího. Zvednutím paže jsem se rozloučil s Leniou, Secundu jsem opustil s úsměvem, který ji mohl udržet vstřícně naladěnou, a vyklouzl jsem ven, abych se pustil za ním.

Pekař Cassius, jenž toho neznámého jistě dobře pozoroval, po mně hodil zamyšleným pohledem a tvrdým dalamánkem, když jsem procházel kolem.

IV

Na hlavní ulici mi skoro zmizel. Zahlédl jsem mámu, jak u jednoho zelinářského stánku zkoumá cibuli. Soudě podle jejího zachmuřeného obličeje, ta cibule, obdobně jako většina mých dámských návštěv, neodpovídala jejím požadavkům. Matka se kojila představou, že má nová práce v císařských službách znamená slušný výdělek, jednoduchou úřednickou práci a čisté tuniky. Nechtěl jsem ji tak brzy připravit o iluze a vyložit jí, že to není nic jiného než zase nekonečné stopování zloduchů, co se kradou ulicemi, zrovna když máte hlad, protože jste neobědvali.

Musel jsem se jí šikovně vyhnout a přitom ho neztratit z dohledu. Ten plášť měl naštěstí odpornou zelenomodrou barvu, takže jsem ho zase snadno zahlédl.

Sledoval jsem ho k řece a tam můj nový známý přešel přes starý dřevěný most. Deset minut pěší chůze vás od civilizace zavede mezi brlohy Transtiberiny, kde se houfují pouliční povaleči, když je po setmění vykopnou z Fora. XIV. okres býval součástí Říma už v dobách mých prarodičů, ale teď se tam potloukalo tolik snědých přistěhovalců, že si člověk připadal jako v cizině. Po té dopolední práci mi už bylo fuk, jestli mi některý z nich vrazí kudlu do zad.

Když je vám něco fuk, tak se o to zrovna žádný nepokusí.

Teď jsme procházeli hustým stínem pod nebezpečnými vysunutými balkony. Ve škarpách šmejdili vyhublí psi. Otrhaná ušatá cikáňata na ustrašené psy pokřikovala. Kdybych si to jen trochu připouštěl, celá ta čtvrť by mi naháněla strach.

Zelený plášť kráčel cílevědomě vpřed jako řádný občan spěchající domů na oběd. Byl průměrně vysoký, měl úzká ramena a mladistvou chůzi. Do obličeje jsem mu stále ještě neviděl; kápi si přes to horko nechával pořád na hlavě. Určitě z ostychu.

Z profesionální etikety jsem mezi námi stále nechával pár nosičů vody a prodavačů koláčů, ale celkem zbytečně. Nijak se neskrýval a neuhýbal, což by bylo v tomhle pochybném prostředí jen rozumné. Ani jednou se neohlédl.

Já ano. Pravidelně. Podle všeho mě nikdo nesledoval.

Nad hlavami se nám na šňůrách větraly schlíplé přikrývky a na jiných provazech pod nimi se houpaly košíky, mosazné nádobí, levné oděvy a hadrové koberce. Afričani a Arabové, kteří je prodávali, se nad ním zřejmě nepozastavovali, zato když jsem kolem procházel já, drsně na sebe pokřikovali. Dost možná že jenom obdivovali, jaký jsem hezký mládenec. Zachytil jsem vůni čerstvých chlebových placek a odporně sladkého cizokrajného pečiva. Za pootevřenými okenicemi hulákaly utahané ženské s nepříjemnými hlasy zlostně na líné chlapy; ti se na ně někdy vztekle utrhávali, a tak jsem to poslouchal se sympatiemi a přidal jsem do kroku. V téhle čtvrti prodávali ozdobné měděné nožíky s různým zaříkáním vyrytým na čepeli, omamné návykové drogy, získávané z orientálních květů, i chlapce a dívky s údy cherubínů, už nyní prolezlé skrytými chorobami ze svého neřestného řemesla. Tady si mohl člověk koupit slib, že se mu splní, po čem srdce touží, ale taky hnusnou smrt – pro někoho jiného nebo i pro sebe. Kdybyste příliš dlouho zůstali stát na jednom místě, mohla by si vás smrt nebo ještě něco horšího najít sama, ani byste se o to nemusel modlit.

Ztratil jsem ho jižně od Aureliovy cesty v jedné zlověstně tiché ulici, asi pět minut od hranic XIV. okresu.

Zabočil do úzké uličky a stále ještě pochodoval tím pravidelným rázným krokem, ale sotva jsem tam zahnul, nebylo po něm ani památky. To místo mělo podivné vchody do domů, zasazené do hladkých šedých zdí, i když ve skutečnosti to nemuselo být tak zlé, jak to vypadalo.

Nevěděl jsem co dál. Nikde žádné sloupořadí, kde bych se mohl schovávat, a siesta mého zeleného přítele by mohla trvat celé odpoledne. Netušil jsem, kdo to je, ani proč se navzájem sledujeme. Snad mi na tom ani nezáleželo. Nastalo největší vedro celého dne a už mě to přestávalo bavit. Kdyby se někdo v Transtiberině domákl, že jsem špion, našli by mě zítra na chodníku s monogramem některého zločince vyrytým na hrudi.

Všiml jsem si vývěsního znamení výčepu a vstoupil jsem do chladivého šera. Když se přištrachala tělnatá ženština se sraženým krkem a mohutným poprsím, která to tam vedla, objednal jsem si kořeněné víno. Neseděl tam nikdo jiný. Byl to maličký krámek s jediným stolem a s nálevním pultem ve tmě skoro neviditelným. Ohmatal jsem lavici, jestli tam nejsou třísky, a opatrně jsem se posadil. V takovém podniku to trvá celou věčnost, než se dočkáte pití, protože i pro neznámého zákazníka svařuje paní domu víno čerstvé. Před takovou přirozenou pohostinností jsem si připadal jako neotesanec a přestal jsem si dávat pozor; obojí jsem zažil už nejednou.

Žena znovu zmizela a já zůstal se svým pohárem sám.

Propletl jsem si prsty a přemítal o životě. Na to, abych se zabýval životem obecně, jsem byl příliš unavený, a tak jsem se soustředil na svůj vlastní. Rychle jsem dospěl k závěru, že nestojí ani za ten denár, co jsem zaplatil za to, abych si tu mohl posedět nad pohárem vína a dumat.

Zmocnila se mě hluboká sklíčenost. Má práce byla hrozná a plat za ni ještě horší. Kromě toho jsem se musel vyrovnávat s ukončením vztahu s mladou ženou, kterou jsem zatím sotva znal a nechtěl jsem ji ztratit. Jmenovala se Helena Justina. Byla to dcera senátora, takže chodit se mnou se u ní sice nepovažovalo tak docela za nezákonné, ale určitě by to vyvolalo skandál, kdyby se to dověděli její známí. Jakmile člověk pochopí, že je to katastrofa a celá situace bezvýchodná, měl by ji okamžitě ukončit, protože pokračování je ještě bolestnější než rázný rozchod.

Neměl jsem tušení, co bych jí teď mohl říct. Byla to úžasná dívka. Důvěra, kterou ve mě vkládala, mě naplňovala zoufalstvím. Pravděpodobně už pozorovala, že se od ní vzdaluji. A vědomí, že náš úděl pochopila, mi nijak neusnadňovalo vymýšlení řeči na rozchodnou…

Ve snaze zapomenout jsem polkl velký doušek. Ale horká skořice, jež se mi zachytila na patře, mi připomněla to skladiště. Jazyk jsem měl najednou jako štěrk. Nechal jsem pohár nedopitý, cinknul pár mincemi na talířek a hlasitě pozdravil. Už jsem byl na odchodu, když za mnou zavolal nějaký hlas: „*Díky*!“ Ohlédl jsem se, a přece jen jsem se ještě zdržel.

„Není zač, zlatíčko. To ta paní, co jsem prve viděl, umí čarovat, anebo jsi někdo jiný?“

„Jsem její dcera.“ Zasmála se.

Opravdu se dalo poznat (jakž takž), že je. Za nějakých dvacet let může tahle nádherná útlá postavička vypadat zrovna tak odpudivě jako její matka – ale než k tomu dospěje, bude ještě procházet několika báječnými stadii. Teď jí mohlo být tak kolem devatenácti a právě tohle stadium jsem měl rád. Dcera majitelky vinárničky byla vyšší než matka, takže její pohyby působily ladněji. Měla velikánské temné oči a drobné bílé zoubky, čistou pleť, laciné lesklé náušnice a vzbuzovala dojem dokonalé nevinnosti, který byl samozřejmě falešný.

„Já jsem Tullia,“ prohlásila ta živá vidina.

„Buď zdráva, Tullio!“ zvolal jsem.

Usmála se na mě. Byla to pomilováníhodná bytůstka a ten den toho zřejmě neměla mnoho na práci, kdežto já jsem byl smutný, skleslý muž, který potřeboval utěšit. Něžně jsem se na ni usmál. Mám-li ztratit tu drahou paní, o niž jsem tolik stál, ať si se mnou ženy bez mravních zásad dělají, co dovedou.

Cílevědomý soukromý informátor si může brzy ochočit mladou šenkýřku a spřátelit se s ní. Dal jsem se s ní do řeči, plácali jsme páté přes deváté, až jsem se nakonec vytasil s otázkou: „Hledám někoho – možná žes ho viděla –, nosívá zelený plášť takového hnusného odstínu, nevíš náhodou o něm?“

Nepřekvapilo mě, když krásná Tullia mého člověka poznala. Většina mužských z okolí se jistě stala pravidelnými hosty její matky, jakmile si všimli Tullie. „Bydlí tamhle přes uličku –“ Přistoupila ke dveřím a ukázala na čtvercové okýnko místnosti, kde přebýval. Začínal mi být sympatický. Jeho prostředí vypadalo ovšem značně nezdravé. Podle všeho žil ten zelenáč stejně bídně jako já.

„Zajímalo by mě, jestli je doma…“

„Já to můžu zjistit,“ nabídla se Tullia.

„Jak to?“ Zvedla oči nahoru. Dům měl běžně uspořádané schodiště vedoucí u vnitřní stěny vzhůru do dřevěného podkroví, kde majitelé bydleli a spali. Nad vchodem do krámu bude jistě jedno velké okno, kudy prochází veškeré jejich světlo a vzduch. Čiperná dívčina zvědavá na lidi kolem bude jistě trávit volný čas pozorováním, kde se co šustne.

Tullia se ochotně chystala skočit nahoru. Mohl jsem se tam vydat s ní, ale předpokládal jsem, že tam číhá matka, takže by z toho stejně nekoukala žádná legrace.

„Děkuju, ale teď ho nebudu obtěžovat.“ Ať je to kdokoli a ať chce cokoli, určitě by se mi nevyplatilo vytrhnout ho od oběda. „Víš o něm něco?“

Obezřetně se na mě podívala, ale choval jsem se nenuceně a všechny mé kudrny byly pravé. Kromě toho jsem její matce nechal slušné spropitné. „Jmenuje se Barnabas. Přišel sem asi před týdnem –“ Když mluvila, přemýšlel jsem. To jméno Barnabas jsem docela nedávno někde slyšel. „Zaplatil nájem na tři měsíce předem – bez smlouvání!“ pokračovala užasle. „Já mu řekla, že je hloupý, ale on se jenom zasmál a tvrdil, že prej bude jednou bohatý –“

Zazubil jsem se. „Pročpak ti to asi říkal?“ Nepochybně z obvyklého důvodu, proč muži ženám naslibují, že zbohatnou. „A čím se ten nadějný podnikatel vlastně živí, Tullio?“

„Povídal, že obchoduje s obilím. Jenomže –“

„Jenomže co?“

„I tomu se smál.“

„Je to nejspíš pěkný komediant!“ Říkat si obchodník s obilím mi nějak nešlo dohromady s tím Barnabem, na něhož jsem myslel; to byl propuštěný otrok z městského domu jednoho senátora, ale ten by nerozeznal pšenici od hoblin.

„Nějak moc se vyptáváš,“ rýpla Tullia lstivě. „Čím se teda zabýváš ty?“ Místo odpovědi jsem po ní vrhl významný pohled, který ona opětovala. „No jo, tajnosti. Mám tě pustit ven zadem?“

Vždycky si rád prozkoumám každé místo, kam se možná ještě vrátím, a tak jsem brzy proklouzl přes dvůr za krámem, a to dost hbitě, protože patřil k soukromému domu. Tullia se tu vyznala jako doma. Šťastný pan domácí si jistě uvědomil, jaké možnosti mu tu kynou. Pustila mě ven nezamčenou brankou.

„Tullio, jestli se k vám přijde Barnabas napít, tak by ses mu mohla zmínit, že ho hledám –“ Mohlo by ho to trochu vyplašit. V mém řemesle si člověk nikdy nevyslouží vavřínový věnec, když se k neznámým, co ho sledují domů, chová příliš zdrženlivě. „Pověz mu, že přijde-li do domu na Kviri-

nálu – on bude nejspíš vědět kam –, tak mu předám dědictví. Potřebuju, aby před svědky prokázal svou totožnost."

„A bude vědět, kdo jsi?"

„Stačí, když mu popíšeš můj ušlechtilý klasický nos. Říkej mi Falco. Uděláš to pro mě?"

„Tak mě napřed hezky popros!"

Ten úsměv sliboval přízeň už stovce mužů přede mnou. A my všichni jsme si jistě umínili, že ty ostatní můžeme pustit z hlavy. Nedbal jsem výčitek svědomí vůči jisté senátorské dceři a Tulliu jsem poprosil, jak nejlíp jsem uměl. Zřejmě to zapůsobilo.

„Ty už jsi to dělal!" zahihňala se, když jsem ji pustil.

„To je tím klasickým nosem, že mě líbají krásné ženy. Však ty už jsi to taky dělala – nač se vymluvíš ty?"

Mladé číšnice se nemusejí vymlouvat. Znovu se zahihňala. „Přijď brzy zas. Budu čekat, Falcone!"

„Spolehni se, princezno," ujistil jsem ji na odchodu.

Nejspíš samé lži. Z obou stran. Ale v Transtiberině, která je ještě horší než Aventin, musí mít lidi nějakou naději, jinak by nemohli žít.

Slunce stále ještě svítilo, když jsem se vracel do Říma přes Tiberský ostrov. Na prvním mostě, Cestiově, kde je proud nejprudší, jsem se na chvíli zastavil, vylovil z kapsy tuniky prsteny mrtvoly ze skladiště a hodil je do vody.

Broušený smaragd mezi nimi chyběl. Musel jsem ho ztratit na ulici.

Proletělo mi myslí, že mi ho mohla šlohnout ta dívka z výčepu, ale pak jsem si řekl, že je na to příliš hezká.

V

Plahočil jsem se na sever. Koupil jsem si placku plněnou teplou vepřovou sekanou a jedl jsem ji cestou. Nějaký hlídací pes na mě vrtěl ocasem, ale já jsem mu řekl, aby se s těmi usmívajícími se tesáky obrátil jinam.

Život je nespravedlivý. Často až moc nespravedlivý, aby člověk mohl jen tak přejít takový přátelský úsměv; vrátil jsem se a o placku jsem se s hafanem rozdělil.

Měl jsem namířeno do jednoho domu na Kvirinálském pahorku. Patřil mladému senátorovi, který se rovněž zapletl do onoho spiknutí jako ten muž, jehož jsme s Frontinem hodili do stoky. Tenhle byl taky mrtvý. Zatkli ho, ale ještě před výslechem ho našli v Mamertinském žaláři zardoušeného – zavraždili ho spoluspiklenci, aby nemohl mluvit.

Teď se vyklízel jeho dům. Likvidace majetku byl rodinný podnik Didiů, takže když se záležitost projednávala v Paláci, dobrovolně jsem se na tu práci přihlásil. Mimoto onen vážený majitel býval dřív manželem mé nejbližší přítelkyně Heleny Justiny, a tak jsem chtěl vidět, jak asi žili.

Zjistil jsem, že přepychově. Udělal jsem vážnou chybu, že jsem se o to zajímal. K domu jsem se blížil v melancholické náladě.

Většinu Římanů div nepřivedou k šílenství jejich sousedé: odpadky na schodech a nevylité nádoby se splašky; sprostí kramáři se zbožím rozloženým na zemi a nahoře zas děvky řádící se svými zákazníky. Tady, v domě jeho ctihodnosti, nic takového. Pěkná rozložitá stavba zaujímala celý samostatný blok. Toto dvoupodlažní sídlo se tisklo ke skalnatému úbočí Kvirinálu. Nenápadnými, ale silně opevněnými dveřmi jsem prošel z ulice dovnitř do tiché chodby s dvěma vrátnicemi. Hlavní atrium bylo nezastřešené, takže vkusné obklady stěn z lesklých kachlíků zářily v dlouhých paprscích jasného světla. K chladivému a jiskřivému dojmu přispívala nádherná fontána na druhém nádvoří, třpytící se nad exotickými palmami

v bronzových, po ramena vysokých nádobách. Zdobné, mramorem obložené chodby se táhly dvěma směry. A pokud majitele přestaly bavit vznešené salony, mohl se uchýlit do některého z různých mužských útulných zátiší v hořejším patře, ukrytých za těžkými damaškovými závěsy.

⌘ ⌘ ⌘

Než jsem se pustil do oficiální práce v domě, potřeboval jsem se uklidnit a ujasnit si, jestli ten člověk, co mi celé dopoledne unikal, má něco společného s tímto elegantním kvirinálským sídlem.

Obrátil jsem se na vrátného.

„Osvěž mi paměť – jak se jmenoval ten propuštěnec, co se těšil u pána takové oblibě?“

„Ty myslíš asi Barnaba, ne?“

„No jo. Neměl ten Barnabas takový ohavně zelený plášť?“

„Jo ten!“ ušklíbl se vrátný znechuceně.

Propuštěnec Barnabas nadobro zmizel. Kdyby se ztratil obyčejný otrok, ani by nestálo za to zveřejňovat jeho jméno mezi uprchlíky. A to ani kdyby uměl číst tři abecedy a psát jimi, hrát na dvojitou flétnu a byl šestnáctiletým panicem atletické postavy, poddajné povahy a tmavohnědých jasných očí. Jeho pán tu zanechal tolik prodejné kořisti, že ztratit jeden umělecký předmět – ať už lidský nebo ne – nestojí vůbec za řeč.

Docela se mi hodilo do krámu pustit toho Barnaba z hlavy. Císař v zájmu své pověsti dobráka (takovou pověst nikdy neměl, ale usiloval o ni) rozhodl, že dovolí předat menší osobní odkazy zemřelého. Já jsem to měl zařídit. Senátorův malý dáreček na rozloučenou oblíbenému propuštěnci obnášel rovný půlmilión sesterciů. Opatroval jsem ho ve své bankovní schránce na Foru a za úrok jsem si už mohl pořídit růžový keř v černém keramickém květináči na balkon. Takže až doteď jsem počítal s tím, že až bude Barnabas své dědictví potřebovat, může se na mě obrátit sám.

Dnešní události mě však zarazily. Čenichání ve skladišti svědčilo o nekalém zájmu o události, o nichž by každý rozumný propuštěnec raději naoko nevěděl, a napadnout mě byla nehoráznost. Věděl jsem, že stále ještě nemám v hlavě jasno, abych se mohl v klidu pustit do práce, a tak jsem se

vzchopil a šel jsem se ještě trochu poptávat mezi opuštěným služebnictvem, které jsme ještě neposlali na trh s otroky.

„Kdopak z vás zná Barnaba?“

„Co z toho budem mít?“

„Dej mi na přemejšlení něco jinýho, a třeba tě ani nezbiju –“

Z těch zabedněnců se dalo těžko něco vytáhnout, a tak jsem toho nechal a šel jsem shánět Chrysostona, levantského tajemníka, který nám vynese pěkné peníze, až ho dáme do dražby, ale zatím jsem ho zaměstnal sepisováním inventáře.

Chrysosto byl nechutný špinavec se zvadlou kůží a krhavýma očima od toho, jak strkal nos do štěrbin, kam není radno ho strkat. Honosil se bílou tunikou, jenže až příliš krátkou, ačkoli jeho nohy, na nichž si tak zakládal, byly jenom obvyklé bledé hůlky, jaké vyčuhují v kancelářích, s chlupatými koulemi kolen a zakončené sešmajdanými sandály. Jeho kladívkovými prsty u nohou byste mohli klidně zatloukat do země stanové kolíky.

„Přestaň chvíli psát – co bylo na Barnabovi tak zvláštního?“

„Jeho ctihodnost a Barnabas spolu vyrostli na jednom statku.“

Pod mým pronikavým pohledem zastrčil Chrysosto své kostnaté hnáty za stůl. Zpočátku snad mohl mít nějaký talent, ale psaní dopisů za člověka, kterému to moc nemyslí a který je vzteklý, ho brzy naučilo krotit iniciativu a přetvařovat se.

„Jaký je?“

„Póvl z Kalábrie.“

„Byl ti sympatický?“

„Moc ne.“

„Myslíš, že věděl, v čem má tvůj pán prsty?“

„Barnabas se chvástal, že ví všechno.“

Tenhle zasvěcený Kalábrijec se stal svobodným občanem, takže, čistě teoreticky, jestli si chtěl přivydělat a vzít nějakou fušku, to už byla jeho věc. A protože se ukázalo, že jeho pán je zrádce, s jeho rozhodnutím upláchnout z domova jsem původně sympatizoval, jestliže by je sám považoval za rozumné. Zato teď mi vrtalo hlavou, že možná zmizel z nějakých nekalých důvodů.

„Netušíš, proč vlastně utekl, Chrysostone? Pánova smrt ho hodně zdr-

tila?“

„Možná, ale potom už ho nikdo neviděl. Zůstával ve svém pokoji s dveřmi na závoru. Jídlo mu nechávali venku. My ostatní jsme s ním nikdy moc nevycházeli, takže se do toho žádný nepletl. Nikdo zdejší ani nevěděl, když šel do žaláře požádat, aby mu vydali pánovo tělo. Sám jsem zjistil, že uspořádal pohřeb, až když mi obstaravatel přinesl účet.“

„Takže kremace se vůbec nikdo nezúčastnil?“

„Nikdo o ní nevěděl. Ale jeho popel je tady v rodinném mauzoleu. Zrovna včera jsem se mu šel poklonit. Je to nová urna, alabastrová –“

Příslušnost k aristokracii tedy mladého senátora uchránila před tím, aby skončil ve stoce. Když zemřel ve vězení, smělo být jeho tělo pohřbeno s nákladnými obřady, třebaže je provedl jen jeho propuštěnec, sám a v tajnosti.

„Ještě jedna věc: když dal váš pán Barnabovi svobodu, postaral se mu o nějakou živnost – třeba aby se zabýval dovozem obilí?“

„Pokud vím, tak ne. Oni se vždycky bavili jenom o koních.“

Teď už ve mně Barnabas vyvolával značné znepokojení. Můj vzkaz prostřednictvím Tullie o dědictví by ho mohl přilákat zpátky, jestliže bude chtít peníze. Abych se pojistil, i kdyby zůstal mimo, poslal jsem na Forum běžce s napsaným oznámením, že každý, kdo přinese zprávu o jeho pobytu, dostane malou odměnu. To by mohlo přimět některého poctivého občana, aby ho udal strážím.

„Jakou odměnu tam mám napsat, Falcone?“

„Zkus tři sestercie. Pokud někdo nemá příliš velkou žízeň, na jeden večerní pohár by to mělo stačit…“

Což mi připomnělo, že i já bych se napil.

VI

Za občerstvením nebylo třeba odcházet z domu. Muž, který tu kdysi žil, se jmenoval Gnaeus Atius Pertinax a zanechal po sobě všechno potřebné pro pohodlný život; taky spoustu pití a já jsem k němu měl volný přístup.

Poněvadž Pertinax byl zrádce, jeho majetek propadl státu; pohotově se ho zmocnil náš nový bodrý císař. Několik nepříliš výnosných hospodářství v Kalábrii (jako to, kde spolu s Barnabem vyrůstali) už se zabavilo. Několik položek, jež dosud patřily jeho stařičkému otci, se neochotně vrátilo: několik lukrativních nájemních smluv a pár pěkných závodních koní. K majetku patřily i nějaké lodě, avšak císař se stále ještě dohadoval, jestli mají připadnout státu. Zatím jsme zkonfiskovali toto římské sídlo, přecpané nesmírně žádoucími věcmi, které Pertinax nahromadil, jak už to takoví frajírci dovedou: prostřednictvím osobních odkazů, výhodnými obchody, jako dary od přátel, úplatky od kolegů podnikatelů a šťastnými sázkami na dostizích, kde uplatňoval svůj znamenitý úsudek. Kvirinálské sídlo teď obraceli naruby tři císařští agenti: Momus, Anacrites a já.

Už jsme na tom dělali skoro čtrnáct dní. Snažili jsme se, seč jsme mohli, si tu rachotu zpříjemnit. Každý večer jsme se zotavovali vleže v jídelně, dosud lehce provoněné santalovým dřevem, na velikánských lehátkách vyřezávaných ze slonoviny s podložkami z jemné česané vlny a postupně jsme likvidovali zbytky majitelova patnáctiletého albánského vína. Na jednom z jeho třínohých stolků jsme hlídali stříbrný ohřívač vína s komorou pro pálení dřevěného uhlí, miskou na popel a kohoutkem, kudy nápoj vytékal, když byl dokonale svařený. Svítili jsme si lampami na štíhlých stojanech s třemi lvími tlapami, kde se pálil jemný vonný olej, a snažili jsme si namlouvat, že by se nám protivilo žít v takovém přepychu.

Letní jídelnu sídla vyzdobil freskami talentovaný malíř. Přes zahradu se odhalovaly nádherné pohledy na pád Troje, ale ukázalo se, že i ta zahrada

je podrobně malovaná štuka na vnitřní stěně se vším všudy, i s pávy jako živými, za nimiž se plíží kocour.

„Víno našeho nebožtíka hostitele," prohlásil Anacrites, předstíraje, že je kdovíjaký znalec (takový, co nadělá plno řečí, ale dohromady ničemu nerozumí), „je skoro stejně příjemné jako jeho obydlí."

Anacrites si říkal tajemník; byl to ovšem špeh. Měl pružnou statnou postavu a nevýrazný obličej se zvláštníma šedýma očima a slabounkým, skoro neviditelným obočím.

„Tak koukej dopít!" popoháněl ho Momus drsně.

Momus byl typický dozorce otroků: oholená hlava na odstrašení vší, pijácké panděro, usmolený opasek, umouněná brada, chraplavý hlas z chorob z povolání – chlap pevný jako hřebík zatlučený do dřeva. Ten měl za úkol vypakovat služebnictvo. Všechny propuštěnce už s malými peněžními dárečky, aby byli vděční, vyhnal a teď připravoval skupinky otroků, které jsme našli namačkané v chatrčích za hlavní budovou. Senátor si pořídil vlastní manikérky a kadeřníky, cukráře a kuchaře omáček, lázeňské otroky a ložnicové otroky, otroky na venčení psů a ochočování ptáčků, knihovníka, tři účetní, harfeníky a zpěváky, a dokonce i oddíl rychlonohých mladých chlapců, jejichž jediným úkolem bylo běhat za něho podávat sázky při dostizích. Na poměrně mladého muže bez rodiny si to zařídil znamenitě.

„Jak pokračuješ, Falcone?" zeptal se Momus a odplivl si do zlacené misky na voňavky. S Momem jsem vycházel dobře. Byl prohnaný, špinavý, neomalený a nepoctivý – zkrátka jasně vyhraněný typ.

„Sepisovat skrovný majetek konzulova synka znamená pro prosťáčka z Aventinu dobrý výcvik." Viděl jsem, že se Anacrites usmál. Moji známí mě upozorňovali, že se šťoural v mém původu, a to tak podrobně, že musel vědět, z kterého patra kterého zchátralého činžáku pocházím a jestli světnice, kde jsem se před třiceti lety narodil, má okno do dvora nebo do ulice. Rozhodně si zjišťoval, jestli jsem takový hňup, jak se tvářím.

„Kladu si otázku," zavrčel Momus, „proč někdo, kdo si tohle všechno nahrabal, měl zapotřebí riskovat, že o to přídě, když se postaví proti císaři?"

„To že udělal?" zeptal jsem se nevinně. My tři jsme se rozhodně víc po-

zorovali navzájem, než jsme pátrali po spiklencích. Momus, který s oblibou tajně poslouchal, co nebylo určeno pro jeho uši, nepřesvědčivě usnul. Ploché nohy v černých botách držel špičkami nahoru v přesném pravém úhlu, strnulé, aby tím líp mohl kopat do otroků.

Uvědomoval jsem si, že mě Anacrites sleduje upřeným pohledem. Jen ať si poslouží. „Jakpak ti dnes přálo štěstí, Falcone?“

„Od rána samí mrtví chlapi a dychtivý ženský.“

„Mám dojem,“ zkoumal mě dál, „že ti tajemníci v Paláci nic bližšího neprozradí, že?“

„Už to tak vypadá,“ odpověděl jsem, tím pomyšlením ne zrovna nadšený.

Anacrites mi pomohl dohnat zpoždění s tím albánským mokem. „Nějak se v tobě nemůžu vyznat, Falcone. Jakou roli vlastně hraješ?“

„Byl jsem synem dražebníka, dokud můj lehkomyslný tatíček nevzal roha; takže teď dodávám umělecké a starožitné předměty tohohle hejska do krámů s takovým zbožím v tržnici Saepta Julia…“ Ještě stále se tvářil zvědavě, a tak jsem žertoval dál. „Je to jako líbat ženu – když si nedám pozor, tak to může mít vážný následky.“

Anacrites se probíral soukromými papíry zemřelého; to jsem věděl. (O tu práci bych stál sám.) Byl to takový nejistý nemluva. Na rozdíl od Moma, který dovedl bezstarostně prodat osm numidských nosičů jako dva čističe drůbeže, jednoho vozataje a vějířovou tanečnici z Xanthu, Anacrites zkoumal všechny písemnosti s pečlivostí kontrolora, který očekává, že si to po něm ještě někdo ověří.

„Falcone, Momus má pravdu,“ uvažoval. „Proč tak riskoval?“

„Třeba pro vzrušení?“ nadhodil jsem. „Po Neronově smrti vzrušovaly všelijaké pletichy, koho udělat příštím Caesarem, víc než hra s kůstkami. Náš člověk měl rád hazard. A počítal s velkým dědictvím, jenže než se ho mohl dočkat, třeba mu jeden barák na Kvirinálu nepřipadal kdovíjak zvláštní. Náš novopečený mladý hodnostář se přece chtěl v Římě prosadit.“

Anacrites našpulil rty. Já taky. Rozhlédli jsme se. Nám tedy přepychové Pertinakovo sídlo zvláštní připadalo.

„Takže," vyzvídal jsem, „co jsi zjistil z papyrových svitků jeho ctihodnosti?"

„Pěkně nudná korespondence," postěžoval si. „Přátelil se s dostihovými kříklouny, ne s literáty. Ale účetní knihy má v bezvadném pořádku, od účetního zřejmě vyžadoval přesnou práci. Žil pro peníze."

„Nenarazil jsi na nějaká jména? Podrobnosti o spiknutí? Důkazy?"

„Jenom biografické údaje. Stačilo by hrabat se půl dne v cenzorových záznamech a taky bych toho většinu zjistil. Atius Pertinax pocházel z Tarenta. Jeho vlastní otec měl tam na jihu slušné postavení a známé, ale ani peníze, ani vliv. V sedmnácti potkalo Pertinaka štěstí, upoutal totiž pozornost jednoho starého bývalého konzula, jmenuje se Caprenius Marcellus, co měl vysoké společenské postavení a fůry peněz, ale žádného dědice –"

„Takže," napovídal jsem mu, „tenhle prachatý stařík vytrhl mladého Gnaea, už dospělého, z paty Itálie a adoptoval ho?"

„Podle nejlepší tradice. Takže teď měl Pertinax Caprenius Marcellus hlavu plnou ohromných plánů a takový měsíční příjem, že si je mohl klidně platit. Nový otec ho zbožňoval. Sloužil jako tribun v Makedonii –"

„Bezpečná, teplá provincie," přerušil jsem ho znovu podrážděně. Já sám jsem sloužil vlasti v Británii – studené, deštivé, větrné – a tehdy taky (během velkého povstání) strašně nebezpečné.

„Samozřejmě. Mladík se zářivou budoucnosti se o sebe musí postarat. Po návratu do Říma podnikl první krok do veřejného života tím, že se oženil s vážnou dcerou celkem nudného senátora a nato byl i sám okamžitě zvolen do senátu – na první pokus. Výsada bohatého mladíka."

V tu chvíli jsem se naklonil dopředu a znovu jsem si nalil vína. Anacrites se odmlčel a vychutnával své, a tak jsem si dovolil doplnit jeho vyprávění některými podrobnostmi, které asi neznal: „Ten sňatek se senátorovou dcerou, co vypadal tak bezpečně, byla chyba; čtyři roky nato podrazila Pertinaka nečekaně oznámením, že se s ním rozvádí."

„*No ne*!" usmál se Anacrites přívětivě. To už patřilo k jeho přetvářce špeha. O druhých lidech toho musel vědět víc, než o sobě věděli sami. Ale i tak jsem bývalou manželku Atia Pertinaka znal já líp než on.

Jedno jsem věděl bezpečně, že totiž před čtrnácti dny svedla jistého ob-

čana jménem Falco – do značné míry proti jeho zdravému rozumu, ale vůbec ne proti jeho vůli.

Dopil jsem sklenku. S pohledem upřeným na ni jsem pokračoval: „Jednou jsem se s Pertinakem setkal."

„Pracovně? Jaký byl?"

„Na to, abych ho dokázal popsat slušně, se musím znovu napít." Tentokrát jsme si sladký nektar ze stříbrného samovaru nacedili oba. Anacrites, který se rád tvářil civilizovaně, si svůj doplnil teplou vodou. Pozoroval jsem ho, jak půvabně ohýbá zápěstí, aby reguloval pramínek ze džbánu posázeného drahokamy, a potom sklenicí zavířil, aby se tekutiny smísily. Já jsem si vodu nechal ve zvláštním poháru, jak to mám rád.

Chvíli jsem vychutnával víno a vody si nevšímal, potom jsem Pertinaka charakterizoval: „Darebák. Surovec, žralok k pohledání. Tehdy, když jsem se s ním srazil, byl édilem –" Nižším úředníkem, pečujícím o dodržování zákona, pomocníkem obvodního prefekta. „Pertinax mě dal pod falešnou záminkou zatknout a krutě zmlátit a potom mi jeho milí podřízení zplundrovali byt a nábytek rozsekali na třísky."

„Podal sis stížnost?"

„Proti senátorovi?" Ušklíbl jsem se. „Abych zjistil, že prefekt je jeho strýček, a ten by mě uvrhl do žaláře pro pohrdání?"

„Takže pan édil na tebe zvedl svou úřednickou hůl," pravil Anacrites, rozhlížeje se kolem, „a ty se teď za to hrabeš jeho ctihodnosti v suvenýrech z Makedonie!"

„Tvrdá spravedlnost," usmál jsem se a jemně jsem otáčel v prstech spirálovou bílou nožku své vinné sklenky.

„Tak to má být." Viděl jsem mu na očích, že o něčem uvažuje. „Takže ty ses setkal s Pertinakem…" Tušil jsem, co přijde. „Povídá se, že jsi zadobře s jeho ženou."

„Pracoval jsem pro ni. Prudká povaha a vysoké zásady – rozhodně ne tvůj typ," odpověděl jsem mu urážlivě.

„A tvůj jo?"

„Těžko. Je to senátorská dcera. Já chčiju do kanálu, na veřejnosti se drbám na zadku a někdy taky vylizuju talíř."

„No ale ona se už nikdy nevdala. Já bych řekl, že ten jejich rozvod byl možná jenom nějaká –“

„Blbost!“ odfrkl jsem. „Pertinaka zatkli, protože ho udala exmanželka.“

Anacrites se zatvářil ublíženě. „Na to mě nikdo neupozornil. Chtěl jsem si tu ženu podat a vyslechnout ji –“

„Hodně štěstí!“ popřál jsem mu suše.

„Proč ho prozradila? Z pomstychtivosti?“

Případná otázka, ale já jsem se naštětil. „Politika. Její rodina podporuje Vespasiána. Ve snu ji nenapadlo, že když Pertinaka šoupnou do báně, jeho kumpáni ho umlčí, než dojde k výslechu –“

Špeh sebou trhl. Věděl dobře, jakými metodami jeho kolegové vyšetřovatelé páčí z vězně informace v nerušeném ústraní vězeňské kobky. „Takže, Pertinaku Marcelle – loučíme se s tebou, sbohem!“ zvolal Anacrites a obřadně se uklonil.

Já osobně bych se raději přepravil přes Styx nějak sám bez cestovního dokladu, než aby mě do Hádů doprovázelo požehnání císařova vrchního špeha.

Byl čas, aby Anacrites podal císaři hlášení. Momus spal, špinavé špičky vytočené ven.

Anacritovy oči si mě měřily z toho hladkého, cynického obličeje. Došel jsem k závěru, že bych s ním mohl spolupracovat – pokud bych se vždycky držel o krok napřed.

„Odhaduješ, co o mně nahlásit Vespasiánovi,“ nadhodil jsem, „kdežto Momus –“

„Podává každý večer zprávy o nás obou,“ vydechl Anacrites pohrdavě jako pravý úředník. Bledé obočí mu povýšeně vyjelo nahoru. „Takže, Marku Didie Falcone, jak to s tebou vlastně je?“

„Vyřizuju si staré účty s Pertinakem.“

Anacrites se stále zdráhal mi důvěřovat; rozumný mladík. Snad nemusím dodávat, že ani já jsem mu nevěřil.

Když se dnes večer zvedl k odchodu, upravil jsem si zmačkanou tógu a připojil jsem se k němu. Ven jsme vyšli potichoučku a Moma, tvrdě spícího, jsme tam nechali.

VII

Teplá májová noc v Římě. Na prahu jsme se zastavili a vdechovali vzduch. Nad dvojitým vrcholkem Kapitolu visel lehce rozprsknutý roj hvězdiček. Vtom jsem ucítil vůni opékané sekané a najednou mě popadl strašný hlad. Odněkud z dálky zaznívala hudba a noc oživoval smích mužů, kteří neměli čeho litovat.

S Anacritem jsme se pustili rázným krokem přes Vicus Longus, abychom odradili nevítané noční dotěry. Po pravici nám zůstalo Forum a přes Clivus Victoriae jsme vešli do palatinského komplexu. Oficiální komnaty nad námi byly vesele osvětlené, ovšem jestliže měli císař nebo jeho synové hosty, banket už jistě skončil. Naše náročná nová dynastie zavedla a dodržovala ve státě úctyhodný životní styl.

V Cryptoporticu, Neronově velkolepém vchodu s balkonem, nás císařská stráž kývnutím pustila dál. Šli jsme nahoru. První, koho jsme potkali, a poslední, o koho jsem teď stál, byli senátor Camillus Verus a jeho dcera Helena.

Polkl jsem a jedna líc se mi křečovitě stáhla. Anacrites se chápavě usmál (aby ho husa kopla!) a kvapně se vzdálil.

Senátor měl na sobě krásně upravené, sváteční, čistě vyprané oblečení. Na jeho dceru jsem přátelsky mrkl, dokonce i před ním. Ona se na mě maličko a poněkud ustaraně usmála. Krasavice a osobitá povaha. Dívka, kterou mohl člověk vzít kamkoli – pokud by hostitelům nevadilo, že jim otevřeně řekne, co dělají špatně. Helena byla usedle zahalená v šedém a při chůzi odkopávala těžký lem s volány jako zkušená žena, která už byla provdaná; na tmavých vlasech jí seděl prostý špičatý zlatý diadém. Camillus si nesl papyrový svitek, svědčící o tom, že přišli za císařem s peticí, a dovedl jsem odhadnout, oč ho žádali: Camillus Verus byl horlivým přívržencem Vespasiána, jeho bratr však ne. Ten bratr se zúčastnil spiknutí proti nové

flaviovské dynastii, byl odhalen, zabit a jeho tělo zůstalo ležet na místě, kde padl. Už jsem se divil, že to senátorovi trvá tak dlouho, než se rozhoupá převzít odpovědnost za bratrovu duši. Teď už jsem to věděl přesně: jedenáct dní. Přišel požádat Vespasiána o vydání mrtvoly ze skladiště.

„Tady máme Falcona!“ ozvala se Helena, aby popíchla otce. „On nám zjistí –“

Senátorova manželka byla svému muži oddaná, ale chápal jsem, proč si dnes s sebou vzal dceru. Na veřejnosti vystupovala Helena Justina rezervovaně, ale vždycky šla rovnou k věci. Naštěstí byla dosud zaujatá jejich jednáním v audienční síni, takže na setkání se mnou příliš nereagovala. Její otec mi vysvětlil, proč jsou tady. Pověděl mi, že u císaře příliš nepochodili (žádný div). Pak se do toho vložila Helena a chtěla na mně, abych záležitost vyšetřil.

„To by se poněkud křížilo s tím, co teď dělám pro Palác –“

„Cožpak ti to někdy vadilo?“ obul se do mě Camillus vesele. Zakřenil jsem se, ale jejich nabízenou zakázku jsem nepřijal.

„Pane, jestliže tvého bratra odklidila po službě parta prétoriánů, bude ti lehčeji u srdce, když se to dovíš?“ Helena zlověstně ztichla. To bylo pro někoho zlé znamení. Domyslel jsem si pro koho. Snažil jsem se nevzpomínat na odporné podrobnosti konce jejího strýce, kdyby mi snad četla z obličeje.

Udělal jsem gesto směrem, kudy odešel Anacrites, abych tím naznačil, že mám naléhavé jednání jinde. Camillus mě požádal, abych počkal u Heleny, než zajistí jejich dopravu. Odkvačil.

Pak jsme tam oba stáli v jedné z těch palácových chodeb, široké skoro jako nějaká komnata, a kolem se sem tam trousili různí úředníci. Neměl jsem v úmyslu ukončit náš něžný vztah pod křiklavým leskem neronského přijímacího salonu, a tak jsem se tvářil přísně a nic jsem neříkal.

„Ty víš, jak to bylo,“ obvinila mě Helena nevzrušeně a sledovala, jestli je otec mimo doslech.

„Pokud ano, tak o tom nesmím mluvit.“

Vrhla po mně pohled, který by zmrazil i bodliny na dikobrazovi.

Ošemetné téma mezi námi tiše zhaslo a já jsem se zatím kochal podíva-

nou na ni. Těžké záhyby jejího matronského přehozu jenom zdůrazňovaly ladné křivky, jež měly zahalovat a jež mi před dvěma týdny tak neočekávaně patřily. Dnes večer mě její přítomnost prodchla známým vědomím, že se oba známe líp, než kdy poznáme někoho jiného (a to toho ani jeden z nás neobjevil ještě ani polovinu…). „Takhle se mi líbíš," škádlil jsem ji. „Velká hnědá kukadla planoucí hněvem."

„Ušetři mě toho nevhodného rozhovoru. Zdálo se mi," oznámila mi vzácná paní napjatým hlasem, „že už jsem tě někdy viděla."

Opět působila roztomilým dojmem, jako by se na veřejnosti cítila nesvá, což mě vždycky přimělo k tomu, abych ochranitelsky přistoupil blíž. Jedním prstem jsem jí velmi jemně přejížděl po tváři od něžné prohlubinky na spánku až po půvabný obrys brady. Dovolila mi to, ačkoli se tvářila zarputile s předstíranou lhostejností, avšak tvář jí pod mým dotykem zbledla. „Myslel jsem na tebe, Heleno."

„Myslel jsi na to, jak se mě zbavit?" Deset dní mi trvalo, než jsem došel k rozhodnutí, že už se s ní nesejdu – a deset vteřin, abych si umínil, že ji neopustím. „Však já vím," pokračovala zlostně. „Teď máme květen. Tamto bylo v dubnu. Byla jsem zkrátka tvoje dubnové dobrodružství. Ty jsi chtěl jenom –"

„Ty víš zatraceně dobře, co jsem chtěl!" skočil jsem jí do řeči. „To je další věc, kterou ti nesmím říct," pokračoval jsem tišeji. „Ale věř mi, paní, tys byla pro mě zázrak."

„A teď už jsi zapomněl," namítla Helena trpce. „Nebo aspoň chceš, abych zapomněla já –"

A právě ve chvíli, kdy jsem se ji chystal ujistit, jak silně se mi vryla do paměti a že rozhodně nechci, abychom na to zapomněli, vynořila se opět chvátající postava jejího vzácného pana otce.

„Přijdu za tebou," slíbil jsem Heleně polohlasně. „Potřebuju si s tebou o jistých věcech promluvit –"

„Takže nám máš přece co říct?" Schválně hovořila tak, aby to její otec slyšel. Camillus si jistě všiml, že jsme se hádali, což přešel, jako by si do toho netroufal zasahovat. To ovšem neodpovídalo jeho pravé povaze. Když to okolnosti vyžadovaly, dovedl si počínat rázně ažaž.

Než mě Helena mohla předejít, řekl jsem mu: „O duši tvého bratra bylo

postaráno s patřičnou úctou. Jestli podsvětí opravdu existuje, už se procházíš po pažitu v Hádu a házíš Kerberovi klacky. Neptej se, jak to vím."

Přijal to ochotněji než Helena. Rázně jsem se s nimi rozloučil; dal jsem jim najevo, že mám práci.

Znovu jsem se připojil k Anacritovi a společně jsme čekali před císařovou komnatou s napětím, jaké před návštěvou vysoce postaveného člověka nikdo docela neztrácí; přízeň se může natotata proměnit v pravý opak. Anacrites si okusoval nehet. Já jsem se cítil skleslý. Vespasián mě měl rád. Najevo to dával zpravidla tím, že mi ukládal nemožné úkoly, za které mi pak dohromady nic nezaplatil.

Zavolali nás dovnitř. Dvorní komoří se nám vyhýbal, jako bychom byli poseti nakažlivými boláky z nějaké cizokrajné choroby.

Vespasián nebyl rozhodně žádný z těch vyčouhlých šlechticů s tenkým krčkem, nýbrž podsaditý bývalý vojevůdce. Ve volné nachové tunice se pohyboval nenuceně jako v hnědé haleně venkovana. Provázela ho pověst, že si moc upevňuje hypotékami a úvěry, ale rád se předváděl jako císař a do práce se vrhal se zaujatostí, jakou od dob Augustových neprojevil žádný Caesar.

„Přišel za mnou Camillus Verus!" zvolal. „A ta jeho dcera." Hovořil úsečným hlasem. Věděl, že jsem se s tou paní sblížil, a nesouhlasil s tím. „Sdělil jsem jim, že jim nemám co říct."

„Já taky," ujistil jsem ho smutně.

Zlostně se na mě podíval, jako bych za tu zapeklitou situaci mohl já, a pak se posadil. „Tak jaké máte hlášení?"

Přenechal jsem Anacritovi to choulostivé potěšení, aby pánovi světa něco nalhal. „Zdárně pokračujeme, pane!" Vyznělo to tak horlivě, až se mi z toho obracel žaludek.

„Našli jste už nějaké důkazy?" vypálil Vespasián.

„Udání, které na Pertinaka Marcella podala jeho bývalá manželka –"

Navztekalo mě, že se ohání tím, co jsem mu důvěrně svěřil o Heleně, ale císař mu skočil do řeči první: „Camillovu dceru z toho vynech!" (Anacritovi jsem neprozradil, že Vespasián a Helenin otec spolu tak přátelsky vycházejí; neptal se mě na to.)

„Jistě, pane.“ Špeh nasadil jiný tón. „Po Neronovi se roztrhl pytel s novými císaři. Mám za to, že tihle pošetilci podcenili tvé pevné postavení a vytrvalost –“

„Oni stojí o snoba s parádním rodokmenem!“ pošklebovalse Vespasián kousavě. Byl známý tím, že si zakládá na svém prostém původu.

„A tak trochu pomateného,“ zamumlal jsem, „aby si senát zvýšil sebevědomí!“

Vespasián stiskl rty. Jako většina lidí i on se domníval, že moje oddanost republikánským zásadám svědčí o duševní poruše. Na nás všechny dolehla napjatost chvíle.

Nakonec císař poznamenal: „V žádném případě ovšem nepominu, že se ti vlastizrádci pokusili svést i mého mladšího syna!“ Těžko se dalo věřit, že by se vážní uchazeči o trůn snažili udělat z Domitiana Caesara loutkového císaře. Ovšem Domitianovi samému, který měl oblíbeného a mužného staršího bratra, připadala myšlenka vyrvat mu nástupnictví velmi lákavá. Bylo mu dvacet. Měl před sebou ještě celá desetiletí osobního rozvratu.

Anacrites i já jsme klopili oči k podlaze. Dokonalá práce, nanejvýš vkusná: alexandrijská mozaika – velký smělý kroucený vzor v černé a krémové barvě.

„Nemůžete mi zazlívat, že hájím svou rodinu,“ vedl si dál svou milující otec. Vážně jsme zavrtěli hlavami. Věděl, že oba považujeme Domitiana Caesara za bezcharakterního darebáka. Starý pán se krotil. Ani Vespasián, ani jeho prvorozený syn Titus nikdy na veřejnosti Domiciána nekritizovali byť jen přísným pohledem. (Mám ovšem za to, že za zavřenými dveřmi si ho nejednou podali.)

Právě proto, že Atius Pertinax byl spolčený s císařovým vzácným synáčkem, musel si Anacrites při zkoumání papírů počínat náramně obezřetně. Kdybychom proti chlapci našli nějaké důkazy, Vespasián by je určitě chtěl zničit.

„Tak tedy,“ zvolal, když ho už spekulace začaly otravovat, „spiknutí máme z krku a teď ho taky pustíme z hlavy.“ Císař nasadil jiný tón. „Řím už se mnou musí natrvalo počítat. Můj předchůdce dobrovolně odstoupil –“

I tak se na to dalo hledět. Císaře Vitellia zavraždil na Foru dav, jeho legie se podrobily, jeho syn byl ještě nemluvně a jeho dceru Vespasián obratem provdal s obrovským věnem, jež jejího manžela zaměstná na celé roky, než je vděčně přepočítá. Vespasián vtáhl zlostně vzduch mezi zuby. „Po tomhle fiasku mi zůstala v senátu čtyři volná místa. Pravidla jsou jasná: senátoři musí trvale zůstávat v Římě. Faustus Ferentinus odplul do Lycie popíjet limonádu s nějakou obstarožní tetou. Z úcty k tetičce jsem mu poslal povolení –“ Vespasiánův ohled na starší dámy rozhodně neznamenal, že by byl měkkota, to si nesmíte myslet. Pod tím přívětivým zevnějškem nebezpečně číhala silná vůle.

„Další tři šaškové zmizeli na venkov: Gordianus a jeho bratr Longinus skočili po kněžském úřadě kdesi u moře a Aufidius Crispus se opaluje na jachtě v Neapolském zálivu. Jestliže si někdo přeje oslavit můj nástup tím, že se stáhne do soukromého života, nic proti tomu,“ oznámil císař. „Ale senátoři musí plnit své povinnosti. Curtia Longina jsem povolal do Říma, aby mi podal vysvětlení, a pak mu asi budu muset poskytnout laskavost, na kterou nezapomene –“ To bylo nejspíš nějaké tajné palácové heslo, jež mi nikdo nikdy neobjasnil. „Ubytoval se u kněží Malého chrámu Herkula Gádského, tam přenocuje a zítra ho vyslechneme. Anacrite, chci tě tam mít –“

Při práci pro císaře jsem nejvíc nesnášel pocit, že jsem vyloučen ze všeho důležitého, co se děje. Zamračeně jsem šoupl patou po krásné alexandrijské dlažbě a pak jsem se rozhodl, že se musím sám prosadit. „Mohou nastat těžkosti, pane.“

Zmínil jsem se císaři, jak mě někdo ve skladišti napadl, jak jsem stopoval Barnaba a že podle mého názoru může být toto spojení s Pertinakovou domácností významné.

Vrchní špeh se zavrtěl. „Tos mi, Falcone, neřekl!“

„Promiň, nevzpomněl jsem.“

Bavil jsem se, když jsem pozoroval Anacrita, jak je rozpolcený; na mě má vztek, že jsem převzal iniciativu, a současně se snaží působit dojmem špeha, který by to určitě stejně zjistil. „Asi jenom nějaký pomatený propuštěnec, co se domnívá, že je svému mrtvému patronovi dlužen aspoň gesto,“ usoudil a tím to odbyl.

„Snad," přitakal jsem. „Ale stejně by mě zajímalo, jestli něco v Pertinakových dokladech naznačovalo nějaký manévr spojený s kramařením s obilím."

„Ne," odpověděl Anacrites úsečně. „A nehodlám plýtvat nákladnými palácovými prostředky na slovo nějaké číšnice z Transtiberiny."

„Ty máš svoje metody a já si nechám své."

„A ty spočívají v čem?"

„Ve zkušenosti, že krčmy u řeky a vinárničky v Transtiberině můžou být první místa, kde se přetřásají novinky."

„Každá z vašich metod má něco do sebe," vložil se do toho Vespasián. „Proto vás zaměstnávám oba."

Během naší hádky dostaly císařovy hnědé oči zamyšlený výraz. Anacrites vypadal zahanbeně, ale já jsem tutlal zlost. Postávali jsme tu a bavili se o zradě jako o výnosu z obchodů s Cilicií nebo o cenách keltského piva, ale Vespasián mi četl myšlenky. Věděl, oč jde. Šest hodin poté, co jsem se vláčel s rozpadávající se mrtvolou, stále se mi v plicích převaloval puch tělesného tuku toho nebožtíka. Měl jsem pocit, že mi ruce pořád páchnou po těch jeho prstenech. A kdykoli jsem se trochu uklidnil, vynořil se mi v paměti jeho bezduchý obličej. Dnes jsem prokázal říši nemalou službu, ale zřejmě se hodím jenom na odklízení odpadků – na práci, jež by byla pro pěstěné ručičky příliš odporná.

„Jestli se potloukáš po putykách, dej si pozor na játra," varoval mě Vespasián a ironicky se uchechtl.

„To nemá cenu," odsekl jsem. „Chci říct, pane, že nemá cenu, abych riskoval zdraví a nevinu v pokoutních špeluňkách a sháněl informace, když se jimi beztak nikdo neřídí."

„Jakou nevinu? Jen trpělivost, Falcone. Teď si musím nejdřív ze všeho naklonit senát – a ty nejsi diplomat." Kypěl jsem zlostí, ale ovládl jsem se. Vespasián se poněkud uklidnil. „Můžeme dostat toho Barnaba?"

„Vzkázal jsem mu, aby za mnou přišel do Pertinakova domu, ale začínám mít podezření, že třeba nepřijde. Je zalezlý v doupěti poblíž jedné krčmy – jmenuje se Západ slunce – jižně od Aureliovy cesty –"

Do místnosti vrazil komoří jako člověk, který se vydatně nasnídal a teď kluše na veřejnou latrínu.

„Caesare! Chrám Herkula Gádského hoří!“

Anacrites chtěl vyběhnout; Vespasián ho zarazil. „Ne. Ty zajdeš do Transtiberiny a zadržíš toho propuštěnce. Jasně mu vylož, že spiknutí bylo zmařeno. Zjisti, jestli něco věděl, a potom ho pusť, půjde-li to – ale ať si zapíše za uši, že vířit ještě další bahno v rybníčku se mu nemusí vyplatit.“ Snažil jsem se potlačit satirickou představu Vespasiána jako velikého žabáka na leknínovém listu, když tu se obrátil na mě. „Falco může jít pozorovat požár.“

Žhářství je svinstvo. K tomu není zapotřebí diplomacie.

VIII

K chrámu jsem došel sám. Činnost spojenou se samotou jsem vítal jako závan čerstvého vzduchu.

Ať už se vyskytla jakákoli krize, musel jsem do toho jít sám – a pěšky. Prošoupal jsem si boty, ale aspoň mi nic nenarušovalo mou profesionální integritu.

Pokaždé když jsem musel platit ševci za opravu, ležela mi integrita na srdci méně a méně.

Malý Herkulův chrám stál v Aventinském okrese, kde jsem žil, takže jsem se tam mohl klidně dostavit jako kterýkoli místní čumil, co si všiml plamenů cestou domů z nějakého nevěstince a uvítal tu podívanou jako druhé povyražení té noci. Byla to ubohá svatyně. Vmáčkli ji mezi syrskou pekárnu a boudu brusiče nožů. Vedly k ní dva prošlapané schody, kde se zastavovali holubi, aby si poklábosili, vepředu měla čtyři sloupy a bortící se dřevěný tympanon, nahoře chatrnou červenou střechu, nesoucí množství dokladů, že právě tam se holubi znovu shromažďují, když vyletí ze schodů nahoru.

Co chvíli shoří nějaký chrám. Ze stavebních předpisů se musí vynechávat bezpečnostní kbelíky a protipožární plošiny, jako by jejich zasvěcení bohům bylo už samo o sobě dostatečnou ochranou. Jenomže bohy zřejmě občas otráví hlídání oltářů s nestřeženým věčným ohněm.

Požár byl už ve značně pokročilém stadiu. Kolem se shromáždil dav zvědavců. Protlačil jsem se dopředu.

Aventinští vigilové se opírali o sloupy v okolních podloubích a plameny jim rudě ozařovaly obličeje. Byli to ošlehaní, tvrdí chlapi, i když většinou měli láskyplné matky a jeden či dva dokonce věděli, kdo je jejich otcem. Mezi nimi stál zamyšleně můj starý přítel Petronius Longus, statný, klidný důstojník se staženým obočím a s holí svého úřadu zastrčenou za pasem.

Bradu si podpíral dlaní. Vypadal jako člověk, kterého můžete zatáhnout někam do kouta a popovídat si s ním o ženských, o životě a o tom, kde koupit kus slušné hispánské šunky. Byl velitelem hlídky, ale to ani v nejmenším nenarušovalo naše přátelství.

Vmáčkl jsem se k němu. Z požáru sálalo takové horko, že nám div nerozpustilo morek v kostech. Rozhlíželi jsme se kolem, jestli snad v davu nezahlédneme stále ještě číhat žháře s šílenýma očima.

„Vida, Didius Falco," zamumlal Petronius, „ten aby u ohně chyběl! Vždycky v kasárnách první." Sloužili jsme spolu na vojně na drsném severu v Británii, v legii zvané Druhá Augusta. Polovinu té doby jsme strávili na hranici a zbytek usilovnými pochody anebo jsme tábořili venku v poli. Domů jsme se vrátili s přesvědčením, že se už nikdy v životě nezahřejeme. Petronius se oženil. Myslel si, že to pomůže. Různé dychtivé mladé dámy se mi pokoušely posloužit stejně, ale se všemi jsem udělal krátký proces.

„Byls na návštěvě u milé?"

„U který?" Zakřenil jsem se. Věděl jsem dobře, kterou myslí. Nejméně čtrnáct dní pro mě existovala jen ta jedna. Zapudil jsem živou vzpomínku na to, jak jsem ji dnes večer urazil. „K jakýmu vyhnutelnýmu neštěstí tady došlo, Petronie?"

„Obvyklá nepozornost. Chrámoví akolyti odešli, hráli vrhcáby v putyce na druhým konci ulice a kadidlo nechali doutnat…"

„Jsou nějaký raněný nebo mrtvý?"

„Pochybuju. Vrata jsou zamčený –" Petronius Longus se na mě pátravě podíval. Z obličeje mi vyčetl, že jsem měl důvod se ptát, a pak se znovu otočil k chrámu a tlumeně zaúpěl.

Byli jsme bezmocní. I kdyby jeho muži ta dvojitá okovaná vrata vyrazili beranidlem, vnitřek by vybuchl v ohnivou kouli. Plameny už poskakovaly vysoko na střeše. Černý, hrozivě páchnoucí kouř se valil až na půl cesty k řece. Tady v uličce nám v tom žáru obličeje svítily jako sklo. Vevnitř nemohl zůstat nikdo naživu.

Vrata ještě stála, dosud zamčená, když se střecha propadla dolů.

Konečně někdo vytáhl hasiče od večeře v krčmě, aby z kbelíků polévali skořepinu budovy. Nejdřív museli najít fungující fontánu, a když se jim to

konečně podařilo, motali se tam jeden přes druhého. Petronius většinu čumilů rozehnal, ale pár vytrvalců, na které doma čekala přísná žena, se tam ještě zdrželo, aby měli klid. Do jednoho křídla vrat jsme zasadili železné háky a s příšerným skřípotem jsme ohořelé dřevo strhli ven. Hned za dveřmi leželo schoulené ztuhlé tělo, očividně lidské. Tamější kněz, který právě dorazil na místo, nám řekl, že roztavený amulet, přilepený na prsní kosti, vypadá dost podobný tomu, jaký vždycky nosil Curtius Longinus, spiklenec, povolaný Vespasiánem.

Longinus tu byl hostem. Kněz s ním právě ten den povečeřel. Odvrátil se, podle všeho se mu udělalo zle.

Petronius Longus přehodil přes ohořelou postavu kožený závěs a začal s výslechem. Já jsem ho nerušil a šel jsem obhlédnout scénu. „Ty dveře večer normálně zamykáte?“ zeptal se ostře a v kouři se rozkašlal.

„Proč bychom zamykali?“ Herkulův kněz měl bujný černý plnovous. Byl pravděpodobně o deset let starší než my, ale vypadal tvrdý jako hradba pevnosti. Házenou byste si s tím statným chlapem zahráli leda tehdy, kdyby si vás vybral do svého vlastního mužstva. „My nejsme Jupiterův chrám, nacpaný uloupenými poklady, ani Saturnova klenotnice. Některé svatyně se musí za soumraku zavírat, aby tam nenalezli tuláci, ale naše rozhodně ne, pane veliteli!“

Chápal jsem proč. Starý lamželezo Herkules měl sice patrně tuláky rád, ale nikde se tam nedalo pohodlně dřepnout ani nic ukrást. Byla to jenom cihlová bouda, o nic větší než špejchar na statku.

Terakotová socha boha, povalená přívalem střešních tašek, vypadala nedodělaná, v souladu s celou tou nahrubo splácanou stavbou. Vždyť i na tom knězi bylo poznat, že pracuje v chudé čtvrti a celý den má co dělat se rváči s vymlácenými mozky. Pod tím vousem měl hezký orientální obličej. Velké smutné oči jako by vyzařovaly poznání, že jeho bůh je oblíbený, ale nikdo ho nebere vážně.

„Kdo to tu měl na starosti?“ pokračoval Petronius unaveně, dosud rozrušený tou smrtí. „Věděl jsi, že je tady ten člověk?“

„Já jsem to měl na starosti,“ prohlásil kněz. „Curtius Longinus měl mít zítra pohovor s císařem. Dlel na modlitbách v chrámu, aby se připravil.“

„Pohovor? A o čem?“

„Zeptej se císaře," odsekl kněz.

„Kdo má u sebe klíč od budovy?" přerušil jsem je a obhlížel si trosky svatyně.

„Necháváme ho na háčku na zdi hned za dveřmi."

„Už tu není!" opravil ho Petronius zlostně.

Háček tam byl: prázdný. Přistoupil jsem blíž, abych se podíval.

Kněz zíral bezmocně na čoudící pozůstatky Herkulova zničeného domu. Škvírami v cementu na vnitřní straně stěn se dosud rozbíhaly vzhůru jiskry. Nechtěl se drásat obhlížením škody, dokud jsme tam my s Petroniem a pozorujeme ho.

„Musím napsat jeho bratrovi…"

„Nepiš," nařídil jsem mu chladně. „Curtia Gordiana vyrozumí sám císař."

Kněz se obrátil k odchodu, a tak jsem se pustil za ním. Pokynul jsem Petroniovi. Ten jen trhl hlavou vzad, naštvaný na mě, že tak narychlo odcházím. Pleskl jsem ho přes paži a chvátal za naším vousáčem.

Venku jsme prošli kolem halasného človíčka, který pracoval pro Anacrita. Tak pilně se tam předváděl, že si nás ani nevšiml, když jsme ho míjeli. Ohlédl jsem se a uviděl, že otravuje Petronia. Ten tam stál pevně rozkročený a jenom ho poslouchal s tím nepřítomným pohledem unaveného člověka, který se nutně potřebuje napít a předem si promýšlí, jestli si dá půl amfory svého obvyklého rudého utrejchu, po němž bude mít těžké sny, anebo jestli si nemá dopřát to příjemné setinské, co si schovává zastrčené vzadu na polici… Vyšetřování nevedlo k ničemu. Neochvějný provokativní klid je specialitou aventinské hlídky.

Kněz vykročil k domovu a já jsem se pustil za ním.

„Přijel Curtius Longinus do Říma dnes večer?" Mlčky přikývl. Teď na něho plnou vahou dolehl prodělaný otřes. Nebylo mu do řeči. Hlavu měl plnou starostí, ale nohy pochodovaly dlouhými ráznými kroky automaticky vpřed. Stálo mě nemálo energie, abych mu stačil a neztratil důstojnost. „Takže neměl možnost se s nikým setkat?" Zavrtěl hlavou.

Já jsem čekal. Rozmyslel si to. „Od večeře ho odvolali, že za ním přišel nějaký známý."

„Nevíš kdo?"

„Ne. Vzdálil se jenom na chvilku. Mám za to," usoudil kněz, tak potěšený svou schopností dedukce, až konečně zpomalil, „že Longinus jejich schůzku odložil na pozdější hodinu."

„Ve vašem chrámu. To je pravděpodobné. Jak víš, že ten záhadný návštěvník byl muž?"

„Můj sluha pověděl Curtiu Longinovi jméno jeho známého."

V duchu jsem vzdal Herkulovi díky. „Můžeš pomoct sobě i vašemu chrámu, když mi povíš…"

Zastavili jsme se na rohu u fontány, kde tryskala voda z jistých intimních otvorů melancholického říčního boha.

„Jak by to mohlo pomoct?" ošíval se nedůvěřivě kněz.

„Až bude náš milostivý nový císař chystat svůj program obnovy města. Znovuvysvěcením chrámů si panovník dělá dobré jméno."

„Pokud vím, tak se státní pokladna potýká s nedostatkem prostředků –"

„To nebude trvat věčně. Vespasiánův otec byl výběrčím daní. Ten má žďímání peněz v krvi."

Vytáhl domovní klíč. „Nějak podivně lehce rozhazuješ císařovy peníze, které ještě ani nemá," poznamenal. „Kdo vůbec jsi?"

„Jmenuju se Didius Falco. Pracuju pro Palác –"

„Oho!" Vzchopil se, aby po mně šlehl urážkou. „Proč dělá inteligentní a dobrosrdečný syn Říma takovou špinavou práci?"

„Tu otázku si taky často kladu. Tak mi pověz," pobídl jsem ho znovu, „kdo byl ten Longinův známý?"

„Nějaký Barnabas," odpověděl kněz.

IX

Už byla tma, ale poněvadž jsem věděl, že Vespasián pracuje dlouho do noci, ošoupal jsem si podrážky ještě víc, když jsem se znovu pustil do Paláce.

Čekal jsem, než vykopal ven plácače much a míchače vína, kterým se nikdy nepoštěstí zůstat při audienci, když se děje něco zajímavého. Potom jsem čekal dál, než dostali i nafoukaní tajemníci rozkaz k odchodu.

Jakmile jsme osaměli, oba jsme si oddychli. Natáhl jsem se na císařské čtenářské lehátko a zadíval se na klenutý strop dvacet stop nad sebou. Tahle komnata byla táflovaná tmavozelenými panely, oddělenými pilastry z krémového travertinu. Na stěnách pozlacené svícny, všechny ve tvaru mušlí, všechny zapálené. Já jsem vyrostl v temných domech, kde jsem si kudrny otíral o stropní trámy. Od té doby jsem se v prostorných místnostech, elegantně barevně řešených, vždycky cítil nesvůj. Spočíval jsem na lehátku, jako bych se bál, že mé tělo zanechá na hedvábí nepříjemnou stopu.

Císař se opíral o pevný loket a chroupal jablka. Z hranatého osmahlého obličeje mu trčel zobanovitý nos, bradu měl vesele vystrčenou, jak to vidíte na mincích, a kolem očí vrásky smíchu. Z denáru se však nedá vyčíst, že Vespasianus Augustus nacházel v mé společnosti lehkou úlevu.

„Tak co mi neseš, Falcone?“ Zamračil se na jablko. Vypadalo na nějaký moučnatý druh, patrně z jeho vlastního sabinského statku. Nikdy neplatil za nic, co si mohl vypěstovat sám.

„Caesare, ani za nic bych nechtěl lichotit těm divochům z močálů, ale dobrému sladkému britskému jablíčku se na celém světě žádné nevyrovná.“

Vespasián měl za sebou vojenskou kariéru v Británii, a to přímo skvělou. Já jsem v Británii vojančil o dvacet let později a v žádném případě se nemám čím chlubit. Někdo jako Anacrites mu to už jistě prozradil.

Starý pán se na chvíli odmlčel, jako by má připomínka těch drobných křehkých britských koženáčů, co se na jazyku rozprsknou s takovou neočekávanou sladkostí, rozezněla staré struny. Nemít k Británii tak hluboký odpor, nejspíš by se mi po ní v tu chvíli taky zastesklo.

„Co se v tom chrámu vlastně stalo?“

„Žel, špatné zprávy, pane. Curtius Longinus je mrtvý. Naštěstí pro něho je teď v Římě v módě pohřeb žehem.“ Císař zaúpěl a praštil velkou pěstí do lehátka. „Pane, podle smlouvy má ten, kdo zjistí jména tvých odpůrců, dostat zvláštní prémii. Spadá do toho i nalezení šílence, který je masakruje?“

„Ne,“ řekl. Věděl, že je to pro mě velká rána.

„Celá říše obdivuje Caesarovu velkorysost.“

„Nech si tu ironii,“ zavrčel výhružně.

V jistém smyslu jsme my dva představovali podivné spřežení. Vespasianus Caesar byl venkovský senátor z bezvýznamné rodiny, ale v jádru šlechtic, já jsem byl hubatý a přitom do sebe uzavřený šupák z periferie s aventinským přízvukem a beze smyslu pro respekt. Skutečnost, že jsme mohli úspěšně spolupracovat, zosobňovala typický římský paradox.

Zatímco se snažil se zlostným zamračením mou novinku strávit, využil jsem přestávky a vyprávěl jsem mu, jak se to všechno zběhlo.

„Pane, ten pohřešovaný propuštěnec, o kterém jsem ti pověděl, se doslechl, že Longinus je v Římě. Jsem přesvědčen, že se setkali. Vypadá to, že požár založil právě on. Podařilo se ho Anacritovi najít v Transtiberině?“

„Ne. Prý si sbalil svých pět švestek a práskl do bot. Když zapálil ten oheň, už musel být připravený zdrhnout. Celý plán měl jasně promyšlený. O co mu jde, Falcone?“

„Buď ho vede šílená snaha pomstít smrt svého pána v žaláři – anebo nějaký nebezpečnější vývoj.“

„Máš na mysli, že Barnabas buď kladl Longinovi za vinu, že dal Pertinaka zabít, anebo bylo nutné Longina umlčet, než s ním budu zítra mluvit, protože by mohl něco prozradit? Měl Curtius Longinus opravdu na svědomí Pertinakovu smrt?“

„Ne, pane. To zařídil pravděpodobně ten muž, kterého jsem dnes ráno na tvůj příkaz svrhl do Velké stoky.“

„Co mi tedy mohl Longinus prozradit?“

„To já nevím. Snad by nám to mohl objasnit jeho bratr."

Podsaditý muž chmurně přemítal. „Začínám mít dojem, že jen co potlačíme jedno spiknutí, hned vyleze na světlo další. Čím to asi je, Falcone?"

„Protože to tak opravdu je."

„Já nejsem z těch, co ztrácejí čas věčným schováváním před vrahy."

„Jistě, pane."

Zavrčel. „K něčemu tě teď potřebuju, Falcone," vytasil se s nabídkou. „Tohle vrhá velmi špatné světlo na mou vládu – chci, aby lidi věděli, že pro ně posílám v dobré víře. Bylo by nebezpečné povolat do Říma i druhého z bratří Curtiů. Radši by se tam měl někdo rychle rozjet a varovat ho. Jinak celkem o nic moc nejde. Vyřiď mu mou kondolenci. Nezapomeň, že je to senátor ze staré významné rodiny. Jenom mu pověz, co se stalo, a ať si dává pozor, a potom ho požádej, aby mi napsal –"

„Tak já mám dělat poslíčka! Caesare, vždyť jsi mě osobně požádal, abych pracoval tady! A přesto musím ždímat zakázky jako mlíko z jalovice –" Zatvářil se tak, že jsem se zarazil. „Nemáme taky varovat Crispa, toho mořeplavce na jachtě u Neapole?"

„Ty by sis troufl drapnout ho na jeho lodi?"

„Ani ne. Trpívám mořskou nemocí a neumím plavat. Ale chci pořádnou práci, s kterou bych se mohl poprat."

„Je mi líto." Pokrčil rameny, najednou podrážděný. „Anacrites už se těší na mořské vánky při doručování té obsílky."

„Takže Anacrites bude dovádět na hřištích boháčů, zatímco já se budu trmácet tři sta mil na hřbetě vrtošivé muly a pak mi někdo jednu ubalí, až budu Gordianovi vykládat, jak přišel o bratra? Caesare, je aspoň v mé pravomoci s ním vyjednávat, aby se vrátil? Nabídnout mu, jak ty říkáš, laskavost, na kterou nezapomeneš. Co když se mě na to zeptá? Co když mi napovídá, co sám bude chtít?"

„To si rozmyslí, Falcone – no a když přece, tak použij vlastní iniciativu."

Zasmál jsem se. „To znamená, pane, že nemám žádné oficiální pověření. Jestli ho přece přemluvím, tak mi možná nějaký ušmudlaný dvorní komoří poděkuje, zato jestli se něco zvrtne, tak si musím poradit sám."

Vespasián suše přikývl. „Tomu se říká diplomacie."

„Za diplomacii žádám příplatek."

„O tom si můžeme pohovořit, jestli ti to vyjde. Nám jde zkrátka o to," vysvětlil mi klidnějším hlasem, „zjistit od Curtia Gordiana, proč byl jeho bratr Longinus zabit."

Zakousl se do posledního jablka a zeptal se: „Můžeš odjet z Říma okamžitě? Jak jsi daleko s tím Pertinakovým majetkem?"

„Už jsme skoro všechno vyprázdnili. Luxusní zboží už je pryč. To podřadnější teď prodáváme na bleším trhu: džbány s viklavými uchy a promáčknuté misky na krémy. I v nejlepších rodinách se najdou plné koše starých tupých nožů, co se k sobě vůbec nehodí –" zarazil jsem se, neboť podle toho, co jsem slyšel, asi takhle to vypadalo v kuchyňských skříňkách ve Vespasiánově domácnosti, než se stal císařem.

„Ceny jsou slušné?" zeptal se dychtivě. Zaculil jsem se na něho. Náš císařský držgrešle si představu slušné ceny značně idealizoval.

„Nebudeš zklamán, pane. Prodávám to prostřednictvím dražebníka jménem Geminus. Chová se ke mně jako k vlastnímu synovi."

„Anacrites si myslí, že jím opravdu jsi," hodil po mně Vespasián. Polekalo mě, že je Anacrites tak lstivý. Můj otec opustil domov s jednou zrzavou závojnicí, když mi bylo sedm. Nikdy jsem mu neodpustil a matku bych smrtelně urazil, kdyby věděla, že s ním teď obchoduju. Co je mi do toho, jestli je Geminus opravdu můj otec.

„Anacrites žije ve zvláštním romantickém světě," řekl jsem Vespasiánovi úsečně.

„To už je nebezpečí, které s sebou nese jeho práce. Co si myslíš o Momovi?"

„Nic moc."

Vespasián zabručel, že mně nikdy není nikdo po chuti. Dal jsem mu za pravdu. „Škoda že to s Longinem tak dopadlo," přemítal a chystal se náš rozhovor ukončit. Věděl jsem, jak to myslí: každý císař si může popravovat lidi, co s ním nesouhlasí, ale nechat je pobíhat svobodně, aby ho mohli kdykoli napadnout, to už vyžaduje úroveň.

„Bratr Gordianus si bude ovšem myslet," upozornil jsem ho, „že k tomu dnešnímu peklu došlo na tvůj rozkaz. Uvědomuješ si to? Až za ním přijdu s tím svým šťastným úsměvem, bude přesvědčený, že jsem tvůj osobní posel smrti – anebo snad opravdu jsem?" zeptal jsem se podezíravě.

„Kdybych potřeboval nějakého ochočeného vraha," odpověděl Vespasián a klidně snášel mé urážky, jako by ho ty nové způsoby bavily, „tak bych si na to vzal někoho, kdo nemá tolik morálních skrupulí –"

Za tu poklonu jsem mu poděkoval, i když to jako poklonu nemyslel, a z Paláce jsem odešel. V duchu jsem nadával, že jsem přišel o slíbenou prémii, když kněz Longinus našel smrt v plamenech. K tomu, abych získal možnost povýšení do jezdeckého stavu, jsem potřeboval čtyři sta tisíc sesterciů investovaných do půdy v Itálii. Vespasián mi hradil běžné náklady a k tomu mi platil skrovné denní poplatky podle sazebníku. Jestli si nevydělám něco bokem, tohle mi vynese pouze devět set ročně. A jenom na holé živobytí jsem potřeboval nejmíň tisíc.

X

Přestože v noci byly ulice tak nebezpečné, vydal jsem se zpátky do Pertinakova domu. Na Kvirinál jsem dorazil pouze s odřenou paží; to do mě vrazil nějaký opilec, co ztratil smysl pro orientaci. Jenže orientaci měl nakonec lepší, než se zdálo. Jak jsme se tam bláznivě motali, odlehčil mi od měšce. Naštěstí od toho, který nosím plný kamínků pro takové chmatáky jako on.

Několika ulicemi jsem prošel ostrým krokem pro případ, že by si za mnou běžel stěžovat.

Na místo jsem dorazil bez dalších nehod.

Kvůli dopravním omezením v Římě jsme mohli s nákladními vozy vyjíždět na Kvirinál až po setmění. Vyklízení domu byla tedy strašidelná práce. Teď stály venku čtyři povozy a chlapi od dražebníka do nich nakládali lehátka z atlasového dřeva, smaltem vykládané egyptské příborníky a těžké kusy zaklíňovali lampami, aby náklad upevnili. Uvnitř jsem nosičům pomohl s mandlem, který vlekli přes halu.

„Falcone!“

Předák Gornia mi chtěl něco ukázat. Naše kroky se rozléhaly prázdnou, červeně vymalovanou chodbou, kudy mě vedl k jednomu pokoji v přízemí, kde jsem předtím ještě nebyl. Prošli jsme dveřmi mezi dvěma bystami z čediče.

„Moc pěkné!“

Dámský pokoj, působivě tichý. Pětkrát tak velký jako kterákoli místnost, kde jsem kdy bydlel, a taky o polovinu vyšší. Malba v holubičí šedi na spodní části stěn napodobovala mramor, panely v horní byly nebesky modré, lemované jemnými pastelovými stuhami s medailony uprostřed. Mozaiková podlaha tvořila složité vzory v různých odstínech šedé barvy, přizpůsobené samozřejmě zařízení a účelu pokoje. Strop v prostoru vyhra-

zeném pro lůžko byl snížený, čímž se vytvořil útulný výklenek na spaní.

Postel už odstěhovali. Zůstal tam jenom jediný předmět. Gornia ukázal na skříňku vyřezávanou z orientálního dřeva, stojící na čtyřech kulatých malovaných nožkách.

„Dovoz z Indie? Dá se to otevřít?“ Gornia mi podal bytelný klíč z chladné mosazi. Tvářil se nejistě, jako by se bál, že tam najdeme mumifikovanou mrtvolku dítěte. Odfoukl jsem prach a skříňku otevřel.

Nic cenného. Staré dopisy a několik šňůr jantarů nestejných tvarů a barev jako cosi, co by si mohla schovávat dívka plná nadějí, že si s tím bude možná jednou hrát její děcko. Papír ležící nahoře vypadal lákavě: *Kambala v kmínové omáčce*.

„Nic pro Anacrita. Nech si tu skříňku. Já se postarám –“ Gornia mi poděkoval a dva nosiči ten kus nábytku odnesli.

Zůstal jsem v pokoji sám. Skousl jsem si spodní ret. Věděl jsem, kdo tu kdysi bydlel. Helena Justina, spiklencova exmanželka.

Ten pokoj se mi líbil. No, však ona se mi taky líbila. Líbila se mi tolik, až jsem si úporně namlouval, že se s ní už raději nesmím sejít.

A teď se mi nad starou skříňkou, jež jí kdysi patřila, rozbušilo srdce jako nešťastně zamilovanému dvanáctiletému klukovi.

Už tu zbýval jenom těžký lustr na výrazné zlacené vypouklině. Průvan mezi drahými štíhlými svícemi roztančil stíny, které mě zavedly křídlovými dveřmi na skrytou zahrádku – fíkovník a rozmarýna. Tady Helena jistě ráda sedávala, ráno popíjela svůj teplý bylinkový čaj nebo odpoledne psávala dopisy.

Vrátil jsem se dovnitř a pokoušel se představit si, jak musel ten krásný pokoj kdysi vypadat, když ho oživovaly různé předměty patřící k jejímu životu: vysoká postel a nezbytná proutěná křesla s podnožkami, vitríny a poličky, fioly s voňavkami a lahvičky s oleji, stříbrná pouzdra s kosmetikou, krabice ze santalového dřeva na šperky a šátky, zrcadla a hřebeny, truhly na šatstvo. Komorné přecházející sem tam. Harfenistka, aby ji pobavila, když jí bylo smutno. (Na to měla dost času: čtyři roky trápení.)

Pertinax měl svou ložnici v jiném křídle. Tak žijí bohatí. Když si Pertinax

přál, aby mu jeho urozená mladá žena dopřála jeho manželské výsady, poslal pro ni přes dvě studené chodby otrokyni, aby mu ji přivedla. Možná že za ním zašla někdy sama ze své vlastní vůle, ale o tom jsem pochyboval. On se jistě taky nikdy nenamáhal, aby ji tu překvapil. Helena Justina se s Pertinakem rozvedla, protože ji zanedbával. Já jsem ho za to nenáviděl. Válel se v přepychu, ale jeho smysl pro hodnoty byl směšný.

Se staženým hrdlem jsem se loudal zpátky do atria a náhodou jsem narazil na Gemina.

„Vypadáš nějak utahaný."

„Sbírám nápady na zařízení domu."

„Napřed si musíš sehnat pořádnou práci a vydělat si slušné prachy."

Sochy už odnesli, ale zatímco jsme si povídali, objevila se ještě jedna. Geminus si mlčky ohodnotil uměleckou práci, ale nahlas si pak z té ženské utahoval. Byla skvěle vymodelovaná a pak odlitá z bronzu, radost pohledět: sama Helena Justina.

Tiše jsem hvízdl. Bylo to zdařilé umělecké dílo. Nechápal jsem, jak je možné zachytit v kovu ten podrážděný, zlostný výraz, jenjen vybuchnout, a současně náznak úsměvu v koutku rtů… Ze záhybu lokte jsem jí odcvrnkl pár stínek a pak jsem ji poplácal po pěkném bronzovém zadečku.

Geminus byl ten dražebník, kterého Anacrites osočil jako otce, co se na mě vybodl. Chápal jsem, proč si to lidé myslí. (Zrovna tak, když jsem se podíval na naši rodinu, jsem dovedl pochopit, proč otec radši práskl do bot.) Byl to podsaditý náladový tajnůstkář, asi šedesátník, s bujnou šedou kšticí samé kudrny. Docela pohledný (ale ne až tak hezký, jak si sám myslel). Měl výrazný profil v jedné linii bez prohlubně mezi očima – pravý etruský nos. Měl čich pro skandály a oko pro ženské půvaby, což o něm věděla celá Saepta Julia, kde se shromažďují obchodníci se starožitnostmi. Tam se stal přímo legendou. Jestliže chtěl některý můj klient prodat nějaké dědictví, přihrál jsem mu ho (a jestliže to byla klientka a já jsem měl náhodou moc práce, poslal jsem mu ji taky).

Jak jsme tam stáli, hráli jsme si na kritiky umění. Helenina socha neměla signaturu, ale nesporně ji vytvořil některý dobrý řecký sochař podle živého modelu. Byla nádherná, s pozlacenou rouškou na hlavě a s barevně tóno-

vanýma očima. Představovala Helenu asi osmnáctiletou, s vlasy vyčesanými, jak to bývalo dřív v módě. Na sobě měla společenský oděv, ale pod řízami se zřetelně rýsovala její postava.

„Moc pěkná," poznamenal Geminus. „Moc pěkný kousek."

„Kde tu krásu schovávali?" zeptal jsem se nosičů.

„Zastrčenou v takovým kumbálu vedle kuchyňský latríny."

To jsem chápal. Nelíbila by se mi představa, jak nad ní Pertinax dumá ve svém soukromém křídle. (V ložnici a pracovně měl ten pitomec jenom samé stříbrné sošky svých závodních koní a obrazy svých lodí.)

S Geminem jsme velkolepé dílo obdivovali. Musel si všimnout, jak se na ni dívám.

„U Kastora a Polluka! Ty za ní, Marku, pálíš?"

„Ne," odpověděl jsem.

„Lháři!" vmetl mi do očí.

„Je to pravda."

Ve skutečnosti, když se se mnou milostivá chtěla seznámit blíž, chodila ona za mnou. Ale do toho mu nic nebylo.

Mezi osmnácti a třiadvaceti se ženy hodně mění. Bylo bolestné vidět ji ještě nedotčenou tím, co s Pertinakem zkusila, a litoval jsem, že jsem ji nepoznal jako první. Cosi v jejím výrazu už v tom mladém věku mi nepříjemně připomnělo, že jsem dnes až moc pilně laškoval jinde – a vlastně celý život.

„Příliš pokorná. V tom ji netrefil," mumlal jsem. „Ve skutečnosti tě ta paní sjede pohledem, jako by ti chtěla ukousnout nos, kdyby ses přitočil moc blízko –"

Geminus se mi podíval na čenich, jestli ho nemám pochroumaný, a potom vztáhl ruku, aby mi jím přátelsky zakroutil. Automaticky jsem zvedl paži a odstrčil ho. „A jak blízko se obyčejně přitáčíš?"

„Prostě jsme se setkali. Loni v Británii. Najala si mě jako doprovod na cestu do Říma – všechno ve vší počestnosti, nic pohoršujícího, víš –"

„Co je to s tebou? Už ti to tak nejde?" dobíral si mě. „Není moc urozených mladých paniček, co by cestovaly čtrnáct set mil s takovým pěkným mládencem a nedopřály si nějakou útěchu za to trmácení." Bedlivě si ji prohlížel. Zažil jsem okamžik nejistoty, jako bych právě seznamoval dva

lidi, o které jsem stál.

Pořád ještě jsem držel její recept.

„Co to je?“

„Předpis, jak připravit kambalu na kmíně. Zřejmě oblíbená pochoutka jejího manžela k obědu –“ Smutně jsem si vzdychl. „Víš, co se říká: za cenu tří koní si můžeš koupit slušného kuchaře a za cenu tří kuchařů si možná budeš moct dovolit kambalu – a já nemám ani toho koně.“

Pátravě se na mě zadíval. „Ty ji chceš, Marku?“

„Kde bych s ní asi bydlel?“

„Tu sochu,“ upřesnil a široce se usmál.

„Jo tak, sochu!“ Taky jsem se usmál, smutně.

Usnesli jsme se, že by bylo nanejvýš nevhodné prodat podobiznu urozené dámy na veřejném tržišti. Vespasián by nám dal za pravdu. Přiměl by její rodinu, aby sochu za nějakou nehoráznou cenu odkoupila. Geminus císařský režim nesnášel zrovna tak jako já, a tak jsme Helenu Justinu do císařského inventáře nezanesli.

Sochu pošlu jejímu otci. Osobně jsem ji na cestu zabalil do vzácného egyptského koberce, který jsme do seznamu taky nezanesli. (Dražebník si ho označil pro sebe.)

Mozek si může s člověkem podivně zahrávat, zvláště pozdě v noci v prázdném domě.

Gornia a jeho nosiči už odešli. Geminus se už taky odebral domů. Vešel jsem do jednoho salonu, abych si tam vzal svou zmačkanou tógu. Když jsem vyšel ven, mnul jsem si oči únavou. Světlo bylo tlumené, ale přece jen jsem zahlédl někoho v atriu – podle všeho některého otroka.

Díval se na sochu. Ve chvíli, kdy jsem se otočil, abych za sebou zavřel, zmizel. Byl to světlovlasý štíhlý muž, přibližně stejně starý jako já, s výraznými rysy, které mi připomněly někoho, s kým jsem se kdysi setkal… Vyloučeno. Zamrazilo mě. Chvíli jsem měl dojem, že jsem zahlédl ducha Atia Pertinaka.

Asi jsem poslední dobou příliš dumal. Měl jsem bujnou fantazii a utahaný jsem byl k smrti. Celý den jsem myslel na mrtvoly, až mi to sedlo na mozek. Nevěřil jsem, že se vyhnaní duchové někdy s lítostí vracejí, aby se

vkrádali do svých ztichlých domovů.

Přešel jsem k atriu. Otevřel jsem dveře, ale nikoho jsem tam nenašel. Vrátil jsem se k té bronzové postavě a sám jsem se na ni upřeně zadíval. Jenom obličej jí vykukoval nad lemem koberce, do kterého jsem ji předtím zavinul.

„Tak jsme tedy dopadli, miláčku, ty, já a on. On je duch, ty jsi socha a já nejspíš šílenec…"

Vážná podoba mladé Heleny na mě hleděla jasnýma namalovanýma očima a s náznakem úsměvu, nadzemského, líbezného a opravdového.

„Jsi skrznaskrz ženská, princezno," řekl jsem jí a ještě jednou jsem ji hravě plácl přes zadničku, zabalenou do koberce. „Naprosto nespolehlivá."

Duch se rozplynul do nějakého mramorového panelu. Socha hleděla povzneseně. Šílenec se zachvěl a vyrazil ven za Geminem, aby se s ním svezl.

XI

Podle mého názoru nejlepší domy v Římě nejsou přepychová nepřístupná sídla na Pincijském pahorku, nýbrž ta osobitá obydlí lemující břeh Tiberu v mém vlastním okrese s jejich poklidnými schody k řece a s nádhernými výhledy. Tam bydlel Geminus. Měl dost peněz i vkus a narodil se na Aventinu, tedy žádný div.

Abych si to tak nebral, vždycky mi říkal, že tam mívají záplavy. No a co? Snadno si sehnal dost otroků, aby mu Tiber z domu zase vymetli. A pokud se dražebníkovi nábytek namočí, lehce si pomůže k jinému.

Dnes v noci putoval domů jako obvykle nenápadně – v parádních nosítkách se šesti statnými nosiči, s pestrou partou světlonošů a dvěma osobními strážci. Přisedl jsem k němu. Cestou si pohvizdoval skrze zuby, což mě vždycky rozčilovalo, a já jsem skoro nepromluvil. Než mě dva bloky nedlážděných ulic od domova vysadil, přísně se na mě podíval.

„Drž se svých kořenů, Marku. Ze šlechty koukej něco vymačkat, ne se s ní mačkat." Neměl jsem chuť se s ním přít. Kromě toho to vystihl. „Nechceš si o tom popovídat?"

„Ne."

„Potřebuješ sám přijít na to, že –"

„Prosím tě, nevykládej mi, co potřebuju!" odsekl jsem naštvaně. Vystoupil jsem.

Geminus se ještě vyklonil a zeptal se: „Pomohly by ti prachy?"

„Ne."

„Chceš říct, že ne ode mě –"

„Od nikoho." Zůstal jsem stát zarytě na ulici a jeho nosítka pokračovala v cestě.

„Nějak ti nikdy nerozumím," zavrčel na mě ještě.

„Taky dobře," řekl jsem.

Když jsem došel k našemu baráku, uslyšel jsem kdákavý chechtot pana domácího Smaracta, kterého napájela neředěným vínem a bavila prasečinkami Lenia. Byl jsem vyčerpaný. Šesté patro mi připadalo nekonečně daleko. Původně jsem se chtěl svalit hned v prádelně do nějakého koše se špinavými tógami, ale ta Smaractova bohorovnost mě tak dopálila, že jsem uháněl nahoru, ani jsem nevěděl jak.

Pode mnou se rozletěla okenice. „Falco?“ Neměl jsem žaludek na další hádku o své nezaplacené činži, a tak jsem skočil na nejbližší podestu a šlapal dál.

V šestém patře už jsem se jakž takž uklidnil.

Když jsem potmě otevřel dveře, uslyšel jsem, jak si to pár bystrých švábů šustí pryč. Zapálil jsem v lampě knot z rákosové dužiny a přecházel po světnici, plácaje vesele po těch ostatních. Potom jsem si dřepl na lavici. Mé unavené oči odpočívaly po všem tom lesku drahého mramoru a přejížděly po šedých laťkových stěnách mého domova.

Potlačil jsem zaklení, potom jsem ho přestal potlačovat a od plic jsem si ulevoval. Moje ještěrka, jakoby šokovaná, popoběhla po stropě. V polovině proslovu jsem si všiml, že na lavici u kamen leží železná pánev. V ní trůnila včerejší nedojedená dušená telecí kotleta. Když jsem nakoukl pod převrácenou misku, kterou jsem používal jako poklici, připadalo mi to maso v omáčce tak klihovité, že jsem na ně neměl nejmenší chuť.

Na stůl mi kdosi položil nějakou listinu. Kvalitní papyrus a Vespasiánova pečeť. I ten dokument jsem nechal bez povšimnutí.

Vzpomínal jsem na rozhovor s Geminem. Jediná socha, na niž by se tu našlo místo, byla některá z těch třípalcových hliněných miniaturek, jaké lidi zanechávají ve svatyních. Tady jsem neměl místo pro dospělou ženskou, která potřebuje mít si kam uložit šatstvo a kde si o samotě trucovat, když by měla dojem, že jsem ji urazil.

Přemáhaje únavu vyklopýtal jsem ven na balkon a zalil kytky. Tady nahoře bývalo často větrno, ale mým zaprášeným břečťanům a modrým ladoňkám v květináčích se dařilo líp než mně. Má nejmladší sestra Maia, která se mi o ně starala, když jsem byl pryč, říkala, že tou zahrádkou chci dělat dojem na ženské. Naše Maia byla mazaná lištička, ale v tom se mýlila. Jestliže se

některá žena odhodlala vylézt šest pater, aby mě navštívila, rozhodně předem věděla, kvůli jakému mizerovi se tak namáhá.

Pomalu jsem vdechoval noční vzduch a vzpomínal na poslední mladou ženu, která se přišla pokochat mou vyhlídkou, a potom odešla s květinou ve sponě na rameni.

Strašlivě se mi po ní stýskalo. Připadalo mi, že nikdo jiný pro mě nemá žádnou cenu. Potřeboval jsem s ní mluvit. Každý den bez Heleny se mi zdál nějak neúplný. Když jsem měl plno práce, ještě to šlo, ale noční klid mi připomínal, co jsem ztratil.

⌘ ⌘ ⌘

Zapadl jsem dovnitř, tak utahaný, že jsem sotva vláčel nohy. Cítil jsem se úplně vyždímaný, ale Vespasiánův list mi přece jenom nedal. Když jsem lámal pečeť, současně jsem automaticky hodnotil dnešní události.

Jeden spiklenec ze zmařeného spiknutí zbytečně zemřel. Jeden propuštěnec, na kterém by normálně nemělo záležet, nabyl najednou na důležitosti. Ten šílenec Barnabas teď představoval neodolatelnou výzvu. S úsměvem jsem listinu rozvinul.

a) Podle nařízení Vespasiana Augusta bude M. Didius Falco doprovázet zpopelněné ostatky A. Curtia Longina, senátora (zesnulého), a předá je jeho bratrovi A. Curtiovi Gordianovi (knězi), dlícímu v současné době pravděpodobně v Rhegiu. Odjezd: okamžitě.

b) Cestovní doklady přiloženy.

Vypadalo to řízně a řádně. Snad nemusím říkat, že zpopelněné ostatky chyběly. Budu si muset od někoho opatřit povolení, aby mi je vydali. Místo *Rhegium* čti *Croton*.

(Císařovi písaři nejsou zrovna puntičkáři: je nečeká čtyřicetimílová zajížďka přes hory, když udělají chybu.) Mou cestovní propustku zapomněli jako obvykle přiložit a o honoráři tu nebyla ani zmínka.

Po okraji se vinul rázný had připsaný císařovou vlastní rukou a syčel:

c) Proč mám znovu stavět Herkulův chrám? Nemůžu si to dovolit. Žá-

dám o vysvětlení!

Za půlkou zelné hlávky jsem našel kalamář a na zadní stranu jsem napsal:

Caesare!
a) Ten kněz byl věrný.
b) Císař je znám svou štědrostí.
c) Chrámek nebyl moc velký.

List jsem znovu zapečetil a napsal novou adresu, aby mohl jít zpátky.

Pod tím zelím (to mi tam asi nechala máma) jsem zahlédl další důležitou zprávu – od ní. Stálo tam záhadné:

Potřebuješ do domácnosti nové lžičky.

Podrbal jsem se na hlavě. Nevěděl jsem, jestli to má být slib nebo výhrůžka.

Pro Palác už jsem toho dnes udělal víc než dost. Šel jsem spát. Normální procedura byla prostá: číši s oblíbeným vínem jsem si postavil na roh bedny s lůžkovinami, pak jsem si svlékl tuniku, zalezl jsem si pod chlupatou deku a víno jsem si vypil v posteli. Dnes jsem jenom padl na lože tak, jak jsem byl, oblečený. Ještě chvíli jsem myslel na Helenu a vyprávěl jsem jí o všech starostech, ale právě když jsem dospěl k tomu, co se mohlo stát pak, cítil jsem, že usínám. Kdybych ji tam měl v náručí, asi by to dopadlo stejně…

Práce informátora je mizerné řemeslo. Plat nestojí za nic, člověk se nahoní jako kůň, a když si konečně najde ženu, která stojí za to, tak na ni nemá čas ani peníze. A jestli přece, tak už prostě nemá dost energie.

Už jsem si ani nepamatoval, jak jsem ráno odcházel. Domů jsem se vrátil v noci tak zdrchaný, že jsem ani nemohl nic sníst, a tak skleslý, že jsem neměl ani chuť se napít. Nejlepšího přítele jsem přešel a neměl jsem možnost si s ním pohovořit; zapomněl jsem zajít za mámou a Helena si domyslela, že jsem měl prsty v odporné záležitosti odklizení mrtvoly jejího příbuzného, a já jsem jí to nevyvrátil. O oběd jsem se rozdělil s cizím psiskem, s jistým císařem jsme se navzájem uráželi a zdálo se mi, že jsem viděl du-

cha zavražděného chlapa. Teď mě bolelo za krkem, nohy jsem skoro necítil, na bradě mi vyrazilo strniště, toužil jsem se vykoupat. Zasloužil bych si strávit odpoledne na dostizích, večer se povyrazit ve městě. Místo toho jsem se zavázal, že se vydám na třistamílovou cestu za člověkem, kterého se nesmím na nic ptát a který mě pravděpodobně odmítne přijmout, až tam přijedu.

Pro soukromého informátora to byl prostě docela obyčejný den.

II. ČÁST
POUTNÍK V CROTONU

JIŽNÍ ITÁLIE
(MAGNA GRAECIA)
O NĚKOLIK DNÍ POZDĚJI

…Croton, prastaré a kdysi první místo v Itálii… Jestli se odhodláte jako lidé vznešenější třídy stále lhát, jste na nejlepší cestě k výdělku. V tomto městě si totiž lidé naprosto neváží věd, řečnictví zde nemá místo, poctivost a dobré mravy zde nedocházejí chvály ani odměny.

Petronius, Satyricon
(přel. Karel Hrdina)

XII

Vespasián mi podepsal cestovní příkaz. Tu vzácnost jsem vymámil z jeho písařů a z císařské stáje u Capenské brány jsem si vybral mulu. U počátku Appiovy cesty dosud stála starobylá věž, i když město se už rozrostlo dál v klidné předměstí, oblíbené mezi náročnějšími milionáři. Právě tady bydlel otec Heleny Justiny, a tak jsem tam doručil její schránku s kuchařskými recepty a troufám si tvrdit, že by mě jistě pozvala dál, aby mi několika slovy poděkovala, jenže byla to společenská dáma s vlastním životem a vrátný tvrdil, že není doma.

S tím mladým Kerberem jsem se chytil už dřív. Rodina Camillů nikdy nepotřebovala na podlaze varovný mozaikový nápis, aby si dal návštěvník pozor na psa. Tenhle dvounohý prašivý podvrťák odháněl příchozí ještě dřív, než vůbec stačili strčit sandál mezi dveře. Bylo mu kolem šestnácti. Měl velmi dlouhý obličej, který poskytoval dost místa rozlézající se zarudlé akné, zato mozkovnu nahoře připosraženou. Mozek uvnitř nahrazovala jakási podivná neurčitá hmota. Rozhovor s ním mě vždycky vyčerpal.

Nechtělo se mi věřit, že by mu Helena dala takový příkaz. Byla schopná mě poslat nejkratší cestou do Hádu, ale pokud to měla v úmyslu, pověděla by mi to sama. Na druhou stranu se tím vyřešil jeden problém. Těžko bych jí mohl říct, že už se s ní neuvidím, kdyby mě k ní vůbec nepustili.

Zeptal jsem se, kde je. Hošík to nevěděl. Sdělil jsem mu vlídně, že lže a já to bezpečně vím, protože i kdyby se z Heleny Justiny stala někdy praštěná stará baba, plešatá nebo bezzubá, vždycky bude natolik spořádaná, že by nikdy nikam neodplula v nosítkách, aniž by to oznámila personálu. Vzkázal jsem přátelské pozdravy senátorovi, Heleně jsem tam nechal její krabici a opustil Řím.

Nejprve jsem zamířil po Appiově cestě na jih, abych se vyhnul pobřeží,

které nemám rád. Od Capuy se silnice stáčí k Tarentu v patě Itálie, kdežto já jsem se potřeboval dostat dál na západ k její špičce. Teď jsem byl na Popiliově cestě, vedoucí do Rhegia a na Sicílii, a měl jsem v úmyslu z ní odbočit, než bych dorazil k Messanské úžině.

Musel jsem přejet přes Latium, Kampánii a Lukánii, proniknout hluboko do vnitrozemí Bruttia – přibližně v polovině Itálie. Putoval jsem celé dny. Za Capuou přišla Nola, Salernum, Paestum, Velia, Buxentum a potom dlouhý úsek cesty po břehu Tyrrhenského moře až k odbočce na Consentiu daleko na jihu. Tam terén prudce stoupal, jakmile jsem se odpoutal od silnice, abych přejel napříč přes poloostrov. Tehdy mi mula, kterou jsem si vybral při poslední zastávce, začala jankovat a přesvědčil jsem se, že jsem se skotačení po horách hrozil plným právem.

Consentia: provinční hlavní město Bruttiů. Shluk přízemních přikrčených baráků. Leželo vysoko v těžko přístupných kopcích a už několik století ho významem předčilo druhé město Bruttiů, Croton. Ovšem Consentia zůstávala nadále ústředím. Podivný kmen, tihle Bruttiové.

V Consentii jsem přenocoval, ale skoro jsem nezamhouřil oka. Tohle byla Magna Graecia, Velké Řecko. Řím si je podrobil už dávno. Teoreticky. Já jsem však tím nevlídným územím projížděl obezřetně.

Na cestách jsem nepotkal skoro ani živáčka. V Consentii nocoval v hostinci jenom jeden další pocestný – muž, kterého jsem nikdy neviděl. Měl své vlastní spřežení a jeho koně jsem poznal. Velkého grošáka, co ho málem uznali jako dostihového, a strakatého soumara. Měli jsme společnou cestu od Salerna, ne-li už dřív, jenomže já jsem byl vždycky ranní ptáče a vydával jsem se na silnici dřív, než se ráno objevil, a když mě večer dohonil, už jsem spal zase já. Tušit, že mě dojede i v Consentii, byl bych se přemohl, zůstal vzhůru a pokusil se s ním spřátelit.

Jižní končiny nesnáším. Všechna ta staromódní města s těžkopádnými chrámy, zasvěcenými Diovi a Poseidonovi, všechny ty filozofické školy, vzbuzující v člověku pocit méněcennosti, všichni ti zamračení sportovci a zasmušilí sochaři, co vytvářejí jejich podobizny. A to nemluvím o závratných cenách, které tam počítají cizincům, ani o jejich nemožných silnicích.

Věříte-li tomu, co stojí v *Aeneidě*, Řím založil Trojan. Na cestách po jihu mě ustavičně mrazilo v týle pocitem, že ve mně všichni ti řečtí kolonisté vidí svého odvěkého nepřítele ve frygické čapce. Lidé jako by neměli nic jiného na práci než čučet ze zaprášených zápraží na cizince na ulici. Už v Consentii to bylo zlé. V Crotonu, který se považuje za důležitější, to bude určitě ještě horší.

Překročit poloostrov napříč do Crotonu znamenalo zdolat vysoké horské hřebeny. Jak má cesta stále stoupala, teplota klesala. Krajinu pokrývaly husté kaštanové a dubové lesy, výš bučiny a stříbrné jedle a na žulových útesech se snažily zachytit osiky a olše. Téhle cestě říkali místní lidé dobrá silnice; ve skutečnosti to byla mizerná klikatá stezka. Po setmění jsem už nikdy nejel dál. I za denního světla se mi zdálo, že slyším horské vlky. Jednou, když jsem obědval na slunné pasece, plné lesních jahod, vyjela mi zpod natažené nohy jako duch zmije a vklouzla za balvan. Cítil jsem se bezpečněji mezi hrdlořezy ve Velkém cirku, když jsme na sebe pokřikovali nadávky s římskými děvkami.

Na vrcholcích ležely ještě sněhové čepičky, ale podnikaví loďaři se už vydávali nahoru pro vyzrálé dřevo, takže v řídkém vzduchu se vznášel štiplavý kouř z jejich ohňů. Teklo mi z nosu, když jsem sešel z cesty mezi fialky, abych předhonil volská spřežení s dlouhými vozy, které se pod nákladem mohutných kmenů kymácely. Zvlněný terén se vyhoupl na tisíc stop i víc nad mořem. V Římě začínalo léto, ale tady se počasí zpozdilo. Nastala obleva a ze všeho kapala voda. Hlubokými říčními údolími se valily divoké proudy a žízeň jsem hasil ledovou vodou z potoků.

Pár dní jsem se plahočil tou drsnou krajinou. Nad údolím řeky Neathus se mi otevřel nádherný pohled na Jónské moře. Sestupoval jsem mezi olivovými háji a vinicemi, ale země tu byla rozdrásaná erozí a posázená divnými homolemi hlíny, nanesené tam letními přívaly vod, které odplavily veškerou volnější vrchní vrstvu prsti a obnažily suchý terén jako vycucaný fík. Konečně jsem se zase dostal na původní cestu a dorazil do Crotonu, který trčí jako bolestivý mozol přímo pod bříškem italského palce.

Toto město bylo posledním Hannibalovým útočištěm v Itálii. Počítám, že kdyby tudy znovu táhl takový pohan jako Hannibal, Croton by mu i teď nabídl zdarma koupel v městských lázních a před odchodem do vyhnan-

ství by mu na náklady města uspořádal hostinu. Mě ovšem žádné přátelské uvítání nečekalo.

Do Crotonu jsem vjížděl zmáčený potem mezi lopatkami. Majitel oficiálního *mansia*, liknavý hubeňour s očima jako čárečky, předpokládal, že jsem vládní revizor a přišel jsem mu kontrolovat účty. Povýšeně jsem prohlásil, že tak hluboko jsem ještě neklesl. Bedlivě si mě prohlédl a teprve pak mi laskavě dovolil se tam ubytovat.

„Zdržíš se dlouho?" zakňoural spiklenecky, jako by doufal, že ne.

„Snad ne," odpověděl jsem a s příjemnou římskou otevřeností jsem naznačil, že v to doufám. „Mám najít jednoho kněze, jmenuje se Curtius Gordianus. Nevíš o něm něco?"

„Ne."

Byl jsem přesvědčen, že ví. Lhát římským úředníkům je ve Velkém Řecku samozřejmá věc.

Byl jsem ve své vlasti, a přece jsem si připadal jako cizinec. Tahle vyprahlá stará jižanská města byla plná jemného prachu, útočného hmyzu, těžkopádných předpisů a zkorumpovaných místních rodin, které uznávaly císaře jenom tehdy, když se jim to hodilo do krámu. Lidé vypadali řecky, uctívali řecké bohy a mluvili řeckými dialekty. Jen co jsem se vydal ven, abych se po městě trochu porozhlédl, během půlhodiny jsem se dostal do maléru.

XIII

Tóga by se v Crotonu vyjímala nemístně. Jenom magistráti u soudu nosili formální oblečení. Já naštěstí nikdy neurážím cizí město tím, že bych se tam pohyboval příliš nastrojený. Teď jsem měl na sobě nebílenou tuniku, opásanou měkkou šňůrou, přes ni bouřkově šedý plášť a obyčejné kožené sandály. Radikální římský sestřih už mi nenápadně odrůstal, ale proti tomu nemohl nikdo nic mít, protože jsem měl hlavu důkladně zahalenou záhyby bílé roušky. Ne že bych se bál úpalu, ale přestrojil jsem se za kněze.

Lidi člověk najde především na foru. Zamířil jsem tam a občanům crotonským jsem zdvořile přenechával stinnou stranu ulice. Dovedli se pěkně strkat.

Croton je ošumělé rozlezlé město s mnoha domy posunutými nakřivo zemětřeseními. Ze zaneřáděných uliček se táhly kyselé pachy a na omšelých zdech dosud visely volební vyhlášky mužů, o nichž jsem jakživ neslyšel. Šmejdili tam psi, co vypadali jako vlci z pohoří Sila, a sháněli něco na zub, buď jako samotáři, anebo v celých smečkách, které se štěkotem probíhaly postranními cestami. Z balkonů v patře si mě prohlížely tlusté mladé ženské s křiklavými šperky, přimhouřenýma očima mě pozorovaly, dokud jsem nepřešel, a potom si vyměňovaly oplzlé poznámky o tom, jak vypadám. Já jsem na to nereagoval, protože tyhle nafoukané crotonské dcery byly pravděpodobně spřízněné s nejlepšími muži ve městě. Mimoto jako kněz jsem se musel chovat zbožně a nehodilo se, abych na ulici vtipně klábosil.

Na forum mě dovedly lidské hlasy a silný pach rybiny.

Potuloval jsem se po tržišti. Všichni si mě mohli dobře prohlídnout. Jejich oči mě sledovaly od jednoho stánku k druhému a nože zůstávaly trčet ve vzduchu nad mečouny až příliš dlouho, než z nich nadělaly filé. Zastavil jsem se na kolonádě a vtom jsem zahlédl mladíka, který zajel za sloup a

vyloženě působil dojmem, že tam nemá co pohledávat. Zamžoural jsem přímo na něho, takže jestliže to je kapsář, jistě pochopí, že jsem si ho všiml. Zmizel.

Z halasu až zaléhaly uši, ale měli tam taky slušné zboží: sardinky, sledě a ančovičky, všechno zářivě lesklé jako nové cínové svícny, a čerstvou zeleninu, jaká by se musela líbit i mojí mámě – ta vyrostla na malém hospodářství v Kampánii. Pak taky obvyklé věci, z kterých nekouká nic dobrého: haldy nádherně svítivého měděného nádobí, které ztratí lesk, jakmile ho přinesete domů, a dlouhé šňůry copánkových lemů k tunikám v hroznových barvách, které při praní pustí. Potom následovaly hromady melounů, olihní a jiných mořských potvor, čerstvé květinové věnce na večerní hostiny a vavřínové věnce, zbylé od včerejška, za lákavě snížené ceny. Hrnce medu a svazky bylinek, na nichž se včely napásly.

Já jsem se jenom zeptal, co stojí lékořice, jinak jsem neudělal nic. To jsem si aspoň myslel.

Ve Velkém Řecku každý mluví řecky. Díky jednomu vyhnanci z Melitu, směnárníkovi, který kdysi žil nějaký čas s mou matkou a platil mi čtvrtletní školné (jedna z malých životních výhod), dostalo se mi aspoň nejzákladnějšího římského vzdělání. Řečtina byla můj druhý jazyk. Dovedl jsem zaujmout patřičnou pózu a zarecitovat sedm řádek z Thukydida a věděl jsem, že Homér není jenom jméno psa strýčka Scarona. Jenomže můj thrácký učitel s řídkou bradkou úplně vynechal praktickou slovní zásobu, kterou člověk potřebuje, aby mohl debatovat o břitvách s pucifousem v Buxentu, požádat o lžíci a bodec na šneky napůl spícího číšníka ve Velii – anebo aby nikoho neurazil v Crotonu, když by si chtěl koupit aromatické bylinky. Byl jsem přesvědčen, že znám správný výraz pro lékořici. Jinak bych se o to nepokoušel ani kvůli mámě (která čekala, že jí z jihu přivezu nějaký dárek, a prozíravě mi naznačila, co mám koupit). Ve skutečnosti jsem nepochybně použil nějakou starou sprostou řeckou nadávku.

Majitel stánku byl taková zakrslá fazole zbylá na šlahounu života, až v lusku zkožnatěla. Strašlivě zařval, takže upoutal pozornost všech v okruhu tří ulic od tržiště. Kolem se natlačil početný dav a přitiskl mě ke stánku. Kupředu se prodralo několik místních povalečů, kteří viděli šťastné vyvrcholení dobrého dne na trhu ve zmlácení neozbrojeného kněze. Pod

tunikou jsem měl glejt podepsaný Vespasiánem, ale tady ještě asi neslyšeli, ani že se Nero zapíchl. Kromě toho můj průvodní list byl psán latinsky, což by v těch hulvátech asi nevzbudilo žádný respekt.

Nemohl jsem se ani hnout, jak se na mě dav tlačil. Nasadil jsem povýšený výraz a kněžskou roušku jsem si popotáhl hlouběji přes hlavu. Prodavači jsem se svou nejlepší formální řečtinou omluvil. Začal brebentit ještě rozčileněji. Crotonští hulváti se k němu přidali. Octl jsem se zřejmě na takovém milém jižanském tržišti, kde rozparádění venkované jenom čekají na příležitost, aby zvalchovali nějakého cizince a nařkli ho, že ukradl svůj vlastní plášť.

Poprask už vypadal povážlivě. Kdybych se pokusil přeskočit přes pult, chytili by mě zezadu a takovému povyražení jsem se chtěl raději vyhnout. Vykopl jsem jednou patou vzad, abych zjistil, jak to vypadá za mnou. Pult tvořila jenom deska na kozách, zakrytá látkou, a tak jsem se přikrčil k zemi, podkasal si své kněžské odění a proklouzl spodem jako vyplašená krysa.

Vynořil jsem se mezi dvěma hromadami kuželovitých košů s nosem přímo u kramářových kolenou. Nebyla s ním rozumná řeč, a tak jsem ho kousl do holeně. S ječením uskočil. Já jsem vylezl.

Teď jsem měl mezi sebou a předčasným pohřbem jenom rozviklaný stůl. Stačil mi jediný pohled na to srocení, abych nabyl přesvědčení, že v tuhle chvíli bych potřeboval svůj falický amulet proti uřknutí. (Dárek od sestry Maii, jenomže tak nestydatý, že jsem ho nechal doma.) Dav se pohnul, stůl se zhoupl, pak jsem do něj vrazil bokem, takže se převrhl na Crotonské. Jak uskakovali, vztáhl jsem paže vzhůru v modlitbě.

„Ó Herme Trismegiste –“ (Tady musím udělat odbočku, abych vysvětlil, že od té doby, co jsem musel matce prozradit, že odjíždím z Říma, jediný bůh, který mě *možná* sleduje, je Hermes Trojnejvětší jako patron poutníků, jehož mi jistě rázně naklonila máma.) „Přispěj mi na pomoc, ty s okřídlenýma nohama!“ (Jestliže se na Olympu zrovna nic neděje, tak si třeba rád zaletí sem.) „Poskytni ochranu své posvátné hole svému druhu poslovi!“

Zarazil jsem se. Doufal jsem, že zvědavost přiměje diváky, aby mě nechali naživu. Jestli ne, pak mi nepostačí jenom zapůjčení okřídlených san-

dálů, abych vyvázl z téhle bryndy.

Po mladém Hermovi a jeho zakřivené holi ani vidu, ani slechu. Ale dav se udiveně ztišil, znovu se vzedmul a najednou z toho srocení vyskočil osmahlý bosý muž v klobouku se zprohýbanou střechou a přehoupl se přes pult přímo ke mně. Já jsem samozřejmě neměl žádnou zbraň, vždyť jsem byl kněz. On se rozháněl velikánským nožem.

A přece se mi nic nestalo. V mžiku ten přízrak přiložil svou zbraň na krk prodavači lékořice. Ostrá čepel se zaleskla – takový nůž nosí lodníci, aby jím mohli přeseknout nebezpečně zamotané lano na palubě nebo se při pitkách na břehu navzájem povraždit. Byl víceméně střízlivý, ale vyvolával dojem, že si nejlíp odpočine, když může zapíchnout pár lidí, co se na něho křivě podívali. Zařval na dav: Ještě krok a bylinkáře podříznu!“

Pak zasyčel na mě: „Cizinče – utíkej, jde ti o život!“

XIV

Popadl jsem cípy kněžských rouch do náruče a upaloval kolem soudu, ani jsem se nezastavil, abych se poptal, jestli je soudce ochotný mě vyslechnout. Než jsem doběhl k třetí temné uličce, uslyšel jsem, jak za mnou pleskají bosé nohy mého zachránce.

„Díky," vydechl jsem. „Štěstí, žes mi pomohl. Jsi ohromně pohotový."

„Cos provedl?"

„Nemám ponětí."

„Jako vždycky!" zvolal.

Vyrazili jsme po silnici z města ven a brzy nato už jsme seděli v jídelně na pobřeží. Doporučil mi rybí směs s šafránovou omáčkou.

„Rybí směs v krčmě bez vývěsního štítu v neznámém přístavu," poznamenal jsem opatrně, „je riziko, jakýmu je třeba se vyhýbat, jak mě učila máma. Co jinýho nabízejí?"

„Rybí směs – bez šafránu."

Zakřenil se. Měl dokonale rovný nos, nešťastně v obličeji uhnutý o třicet stupňů šejdrem. Levá půlka tváře měla zvednuté obočí bystrého, veselého chlapíka, a pravá skleslá ústa smutného šaška. Každá z těch polovin vypadala docela slušně, jenomže nějak neladily dohromady. Jeho profil z té či oné strany vypadal úplně jinak. Nemohl jsem si pomoct a civěl jsem na něho, jako by byl nějaká zrůda.

Oba jsme si objednali rybí směs s. Život je beztak až příliš krátký. Proč se tedy nenapít, co hrdlo ráčí, a umřít stylově?

Já jsem zaplatil džbán vína a můj nový přítel zatím objednával další maličkosti: ošatku chleba, talířek oliv, vejce natvrdo, hlávkový salát, šproty, slunečnicová semínka, okurčičky, krájenou klobásu a tak dále. Po malé ochutnávce jsme se představili.

„Laesus."

„Falco."

„Velitel *Mořského škorpiona* z Tarenta. Jezdíval jsem do Alexandrie, ale radši jsem přešel na kratší štreky, kde nehrozí tolik bouřek. V Crotonu se mám s někým sejít."

„Já jsem přiklusal z Říma. Dorazil jsem dnes."

„Co tě přivádí do Bruttia?"

„Ať už to původně bylo cokoli, teď to vypadá jako vážná chyba."

Pozvedli jsme číše a pustili se do předkrmu. „Vůbec ses mi nezmínil, co vlastně děláš, Falcone."

„Máš pravdu." Odlomil jsem si kus chleba z kulatého bochníku a pak jsem se soustředil na výlov olivové pecičky z předních zubů. „Nezmínil jsem se o tom."

Pecičku jsem vyplivl. Nebylo to natolik neslušné jako tajit něco před člověkem, který mi zachránil život. Laesus ovšem pochopil, že si ho dobírám. Tvářili jsme se, jako bychom už o tom nehodlali mluvit.

V jídelně, kam jsme přišli, bylo teď, uprostřed odpoledne, kupodivu rušno. V takových krčmách u moře to není nic neobvyklého, neboť tam chodí většinou lodníci, kterým na čase nezáleží. Několik zákazníků popíjelo u výčepu uvnitř, ale většina se jich sesedla na lavice venku a ti stejně jako my čekali trpělivě na jídlo.

Řekl jsem Laesovi, že pokud vím, i jiné nábřežní hospůdky jsou takové. Sedíš tam celé hodiny a představuješ si, že tam porcujou na plátky čerstvě ulovenou parmici, výlučně pro tebe. Ve skutečnosti je to ovšem tak, že kuchař je lhostejný trouba a odešel něco zařídit švagrovi; cestou zpátky se pohádá s holkou, které je dlužen prachy, potom se zastaví a čumí na psí rvačku a ještě zajde do jiného hostince a chvíli tam kibicuje vojákům při hře. V mizerné náladě se vrátí až někdy odpoledne, honem ve včerejším vývaru z ropušnice ohřeje chorobně vyhlížející zbylou rybu a přihodí k ní pár škeblí, které se nenamáhá očistit, a hodinu nato vybliješ oběd do moře, protožes toho vypil přes míru, když jsi čekal na kuchaře…

„Může tě upokojit aspoň jedno, Laese: jídlo z takový putyky na nábřeží ti nikdy nezůstane ležet v žaludku tak dlouho, aby tě otrávilo."

On se jenom usmál. Lodníci jsou zvyklí poslouchat výmysly neznámých lidí.

Naše rybí směs konečně přišla. Byla dobrá, vydatná, typicky lodnická. Právě se mi ji podařilo přefiltrovat přes jazyk, abych zachytil kousky krabích klepet, když mě začal Laesus mazaně oťukávat. „Vidím, že se nemáš k tomu, abys mi o sobě něco prozradil, tak budu hádat… Vypadáš jako špeh."

To se mě dotklo. „Já myslel, že vypadám jako kněz!"

„Ty vypadáš jako špeh, Falcone, co je *přestrojený* za kněze." Vzdychl jsem si a znovu jsme popili.

Můj nový přítel Laesus byl zvláštní případ. Tady, kde jsem neměl nejmenší důvod komukoli důvěřovat, on mi připadal naprosto důvěryhodný. Jeho oči byly černé a lesklé jako korálky, jakoby ptačí. Stále měl na hlavě svůj lodnický klobouk s kulatým plstěným dýnkem a zvlněnou střechou, co vypadal jako stará obrácená houba.

Zákazníci se začali vytrácet. S námi tam zůstali dva staří lodníci a několik pocestných, kteří stejně jako já prchli do ospalého přístavu. Navíc ještě trojlístek dívčin – jmenovaly se Gaia, Ipsyphille a Meroe –, poněkud omšelých a se značně poodhalenými půvaby. Co chvíli přecházely kolem, a poněvadž se tam nepodávaly čerstvé hrozny ani pečené kaštany, zřejmě byly jako zákusek k maní nahoře v patře tyhle šťavnaté jahůdky.

Zvláště Gaia vypadala mimořádně přitažlivě.

„Nechceš zkusit štěstí?" zeptal se Laesus, když si všiml mého pohledu.

Bylo to od něj šlechetné. Prý mi beze všeho podrží místo u stolu, jestli s jednou z dívek odejdu. Zavrtěl jsem lehce hlavou a líně jsem se usmál, jako by mě příliš namáhalo se pohnout. Pak jsem, stále ještě s úsměvem, zavřel oči a vzpomínal na jinou hezkou dívku, kterou jsem znal – a její sžíravý pohled, kdyby mě přistihla, že uvažuju o sprostém povyražení s poběhlicí z přístavu. Elegantní a důstojná Helena Justina měla oči syté tmavohnědé a zlatavé barvy datlí z pouště – a jestliže se její výsost nahněvala, uměla taky pohrdavě odfrknout jako zlostný velbloud…

Když jsem vzhlédl, dívka jménem Gaia už tam nebyla, odešla nahoru s někým jiným.

„Pověz mi," obrátil jsem se najednou na Laesa, „jestli pocházíš z Tarenta, nesetkal ses někdy se senátorem Atiem Pertinakem?"

Spolkl sousto. „Se senátorama nejsem natolik zadobře, abych s nima

chodil chlastat."

„Taky mu patřila jedna loď, proto jsem se zeptal. Když jsem projížděl lesy v pohoří Sila, tak mě napadlo, že jako rodák z jihu si mohl Pertinax dát třeba stavět lodě tady –"

„Už to chápu," řekl Laesus. „Má nějaký potíže?"

„No jo, ty nejhorší. Je po smrti." Laesus se zatvářil polekaně. Já jsem ledabyle popíjel dál.

„Jak teda vypadal?" zeptal se, když se vzpamatoval.

„Necelých třicet. Štíhlá postava, protáhlý obličej, výbušná povaha – a měl propuštěnce, co se jmenoval Barnabas."

„Jo Barnaba já znám!" Laesus praštil lžicí. „Toho zná v Tarentu každej!" Jestlipak vědí, že se z něho vyklubal taky vrah, zajímalo by mě.

Laesus si vzpomínal, že před čtyřmi nebo pěti lety zastupoval v Tarentu svého pána a dohlížel na stavbu dvou nových obchodních lodí. „*Kalypso* a *Kirke*, jestli se dobře pamatuju."

„Ano, *Kirke*, máš pravdu. Teď je zabavená v Ostii."

„Zabavená?"

„Kvůli zjišťování vlastnictví. Nevíš o těch dvou ještě něco?"

„V mý branži nic. Dlužil ti ten Pertinax nějaký prachy, Falcone?"

„Ne. Ale mám nějaký peníze pro Barnaba. Je to odkaz jeho pána."

„Můžu se v Tarentu poptat, jestli chceš."

„Díky, Laese." Nezmínil jsem se o tom, že si ten propuštěnec v poslední době zvykl opékat zaživa senátory, poněvadž Vespasián si přál, aby se ty politické aspekty ututlaly. „Poslyš, kamaráde, mám svoje osobní důvody, proč se o ty dva zajímám. Byli v Tarentu oblíbený?"

„Barnabas byl nafoukanej bývalej otrok. Lidi, co z nich vymámil nějaký pití, doufali, že mu Řím ukáže, zač je toho loket."

„To ještě může. A co Pertinax?"

„Každý, kdo má lodě a závodní koně, si asi namlouvá, že ho lidi mají kdovíjak rádi. Točilo se kolem něho plno pochlebníků a hleděli si ho jako velkýho zvířete."

„Hmm. Zajímalo by mě, jestli ho Řím v tom ohledu zklamal. Zapletl se do jedný pitomosti. Tím by se dalo vysvětlit proč – nebyl by první mladík z malýho města, co chtěl Římu ukázat, jakej je kabrňák, ale čekalo ho rozča-

rovaní.

Lidi, co s námi seděli u stolu, odcházeli, a tak jsme si oba natáhli nohy k protější lavici a udělali jsme si pohodlí.

„S kým se tady v Crotonu máš vlastně sejít, Laese?“

„Ale… s jedním starým zákazníkem.“ Jako všichni lodníci i on rád dělal tajnosti. „A co ty?“ zeptal se Laesus a po očku se na mě podíval. „Na tržišti jsi tvrdil, že jsi posel – myslíš jako pro Barnaba?“

„Ne, pro jednoho kněze. Curtia Gordiana.“

„A co ten proved?“

„Nic. Nesu mu jenom nějaký zprávy o rodině.“

„Zdá se, že špehování je dost složitý řemeslo,“ poznamenal.

„Já vážně nejsem žádnej špeh, Laese.“

„No jistě,“ přitakal velice zdvořile.

Zazubil jsem se. „Docela rád bych byl. Jednoho znám. Ten jenom sedí v kanceláři nebo podniká výlety do oblíbených letovisek u moře… Laese, příteli zlatej, být tohle dobrodružný příběh od některýho vulgárního dvorního básníka, tak bys teď měl zvolat: *Curtius Gordianus – taková náhoda! Vždyť právě s tímto člověkem budu dnes večeřet*!“

Otevřel pusu, jako by to chtěl opravdu vyslovit, odmlčel se na tak dlouho, aby co nejvíc zvýšil napětí – potom splaskl.

„O tom zatraceným chlapovi jsem jakživ neslyšel,“ prohlásil s nevinnou tváří.

XV

Velitel námořní lodě Laesus byl báječná trefa; až na to – to musím říct –, že když mě zachránil, odvedl mě do takové putyky, že mi strašně rozbouřila žaludek.

Cestou zpátky do *mansia* jsem cítil rybí směs se šafránovou omáčkou až v krku, ale ne nadlouho. V polévce jsem musel mít zkaženou ústřici. Mám naštěstí choulostivý žaludek. Rodina si mě často dobírá, že až prý bude mít dost čekání na dědictví, pokus otrávit mě bude to poslední, s čím by na mě přišla.

Zatímco mí spolubydlící pilně ohryzávali nepopsatelný vepřový ovar pana domácího, já jsem ležel o samotě na lůžku a tiše hekal. Později jsem se v lázni pečlivě očistil a pak jsem si sedl na zahrádku a dal se do čtení.

Tou dobou, kdy končila večeře, trousili se ven další hosté, aby si v posledním denním světle poseděli nad džbány vína. Já jsem si dal jenom pohár studené vody, abych se z toho co nejdřív dostal.

V tom odpočinkovém prostoru stálo dost stolků. Domácímu, typickému lenochovi, to aspoň ušetřilo práci, aby tam na volném místě nemusel zakládat záhonky, které přece jen vyžadují péči. Většina stolků byla prázdná; nikdo mi nemusel narušovat soukromí. Takže když ke mně přece jenom kdosi zamířil, ztuhl jsem a tvářil se jako člověk, který si ve volném čase radši namáhá oči četbou, než aby vzhlédl a chtěl se za každou cenu družit s někým cizím.

Nebylo mi to moc platné.

Zjevili se tam dva. Jeden vypadal jako zlý sen na nohou – na nohou jako jilmové kmeny pod horou vypracovaného svalstva bez viditelného krku. Doprovázel ho nějaký mrňous s licousy, se škaredým kukučem a celý nějak křivičnatý. Všichni ostatní v zahradě strkali nosy do pohárů. Já jsem krátkozrace civěl zblízka do svého svitku, ale velké naděje jsem si nedělal. Oba

příchozí se rozhlédli a pak zaměřili pozornost na mě.

Přisedli si k mému stolku. Oba měli ten zasvěcený výraz plný očekávání, z něhož kouká to nejhorší. Informátor potřebuje být společenský, ale já si dávám velký pozor na místní lidi, co se tváří příliš sebejistě. Ostatní zákazníci bedlivě zkoumali své nápoje, žádný mi nenabídl pomoc.

Na jihu je docela běžné, že se do *mansia* vetřou všelijací usměvaví lumpové, posadí se k nějaké tiché skupince, a pak hosty vypíchají ven, prý aby se šli povyrazit do města. Cestovatelé můžou mluvit o štěstí, když z toho vyváznou jenom s bolavou hlavou, výpraskem, ztrátou peněz, nocí v žaláři a hnusnou nemocí, kterou pak nakazí své ženy. Člověk, který je sám, se cítí bezpečněji, ale ne o moc. Tvářil jsem se učeně. Tvářil jsem se nepřístupně. Všemožně jsem se snažil působit dojmem, že můj váček u pasu je příliš hubený, takže by mi nestačil na celonoční popíjení kyselého červeného vína a na snědou dívčinu s tamburínou, co by přede mnou tančila.

Díky kapsáři na tržišti to o tom hubeném váčku byla pravda. Naštěstí jsem přišel opět jenom o ten, který jsem nosil jako návnadu. Opravdové peníze i glejt jsem si pověsil kolem krku. Zatím jsem je stále ještě měl. Jenže záloha od Vespasiána nestála dohromady za řeč, ta by tamburinistce těžko nasadila do hlavy přehnané naděje.

Vydržel jsem to dost dlouho, abych si mohl přičíst malý bod k dobru, potom jsem si do svitku založil stéblo suché trávy, abych věděl, kam jsem dočetl, spodní hůlku jsem si přidržel bradou a to, co jsem přečetl, jsem zaroloval. Oba moji noví kumpáni měli na sobě bílé tuniky se zeleným lemováním. Vypadalo to jako domácí livrej a podle jejich sebejistých výrazů jsem usoudil, že to je livrej nějakého menšího městského radního, který se ve svém okolí považuje za velké zvíře. Ten větší si mě prohlížel jako sedlák, který našel na rýči něco slizkého.

„Měl bych vás radši varovat," zkusil jsem to s upřímností. „Vím, že když přijde pocestný do neznámého města, podnikaví muži na vysokých místech se ho snaží připravit o celoživotní úspory a hříšné ženštiny zase pokoušejí jeho bezúhonnost, aby ho srazily hluboko –" Spíš bych vykřesal jiskru výrazu ze dvou archaických soch v opuštěné hrobce.

Zamyšleně jsem usrkával vody a nechal věcem volný průběh.

„Pokoušíme se najít jednoho kněze," zavrčel ten velký.

„Mně nepřipadáte moc zbožní."

Dal jsem na Laesovu radu, abych se ustrojil jinak, a tak jsem si po koupeli natáhl starou tmavomodrou tuniku. S trepkami bez pat tvořila pohodlnou soupravu pro večerní povalování doma s dobrým počtením. Snad jsem vypadal jako chudý student filozofie, který se vzrušuje sbírkou pikantních pověstí. Ve skutečnosti jsem se zabral do Caesara a jeho vyprávění o Keltech a každé přerušení mi dělalo dobře na rozhašený žaludek, protože nadutého Julia už jsem začal mít plné zuby. Psát uměl, ale strašně se kochal vlastní důležitostí, takže jsem chápal, proč mí drsní předkové tak nedůvěřovali jeho svévolné politice.

Tihle návštěvníci ovšem nevypadali na to, že by se chtěli bavit o politice Julia Caesara.

„A kdo to je, ten kněz, co hledáte?" ponoukl jsem je.

„Nějakej pitomej cizinec," zavrčel hromoduk a pokrčil rameny. „Na tržišti vyvolal poprask." Jeho prťavý kamarád se uchechtl.

„Jo, něco jsem o tom slyšel," připustil jsem. „Přej místo lékořice řekl nějaký sprostý slovo. Nechápu, jak se to mohlo stát. Lékořice je beztak původem řecký výraz."

„To bylo moc neopatrný," zabručel ten lamželezo. Vyznělo to, jako by nedbalé zacházení s jazykem zasluhovalo trest ukřižováním. To byl jeden názor, i když ne můj, a diskusní téma, jakým by si tenhle hulvát rozhodně nelámal za dlouhých zimních večerů hlavu u plápolajícího venkovského ohně. „Prej ses poptával po někom, koho my známe. Co chceš od Gordiana?"

„Co je vám po tom?"

„Já jsem Milo," řekl mi hrdě. Jeho majordomus."

Milo vstal. Pomyslel jsem si, že Gordianus má jistě co skrývat, když správce jeho domácnosti je vazoun, co by mohl dělat vrátného v pokoutní herně.

Z Crotonu pocházejí vynikající sportovci a nejslavnější ze všech se jmenoval Milo. Gordianův správce by mohl klidně stát modelem pro suvenýrové sošky, jakým jsem odolal na tržišti. Když se Croton zmocnil Sybaridy (původní město hříchu o kus dál v Tarentském zálivu), onen Milo to oslavil

tak, že tryskem přeběhl stadion s býkem na ramenou a pak zvíře zabil jedinou ranou pěstí. Nato ho snědl syrové k obědu…

„Půjdem dovnitř," vyzval mě tenhle Milo a přejel mě pohledem, v němž stálo, že má docela chuť na půl metráku svíčkové.

Usmál jsem se jako muž předstírající, že situaci zvládne, a pak jsem se nechal odvést dovnitř.

XVI

Prckovi Milo nařídil, aby hlídal venku.

Pan majordomus a já jsme se natlačili do mého přiděleného kumbálu. Rozhodně bych se bavil víc, kdybych mohl strávit bujarou noc venku v Crotonu s nějakou dlouhoprstou tanečnicí s knírkem. Nebylo pochyb o tom, co mě teď čeká; otázkou jenom zůstávalo kdy.

Byly tam tři postele, ale jenom málo turistů mělo chuť vypravit se v létě na výlet do Crotonu, a tak jsem měl pokoj sám pro sebe. Aspoň že nikdo jiný nemohl přijít k úhoně. Milo zabíral většinu volného místa. Z toho chlapa nekoukalo nic než svízele. Byl mohutný. Věděl o tom. Většinu času se kochal pocitem, že je tak mohutný, a v malých místnostech obyčejné lidi vyloženě utlačoval. Olejem natřené svaly se mu ve světle mé lampičky leskly. Zblízka byl cítit podivně mdlým, antiseptickým pachem.

Posadil mě na trojnožku, bez námahy mě tam lehce zatlačil oběma masivními palci, které se třásly na to, aby mě mohly ještě bolestivěji stisknout. Začal se mi šťourat ve věcech, aby mě zneklidnil.

„Todle je tvý?“ chtěl vědět a ohmatával moje *Zápisky o válce galské*.

„Umím číst.“

„Kdes to šlohnul?“

„V rodině máme dražebníka. Můžu si vybrat z antikvárních knížek v Římě jako první –“

Sklesle jsem ho pozoroval. Ta kniha byla opravdu výhodná koupě, ale pak ji budu muset zase prodat, abych si mohl koupit další svitek ze souboru. Měla pěkně oříznuté okraje a papír byl dosud napuštěný ochrannou vrstvou cedrového oleje. Na jednom knoflíku na válečku ještě zůstaly stopy zlacení. Druhý knoflík původně chyběl, ale já jsem místo něho vyřezal jiný.

„Caesar!“ poznamenal Milo pochvalně.

Snad jsem měl štěstí, že jsem četl vojenskou historii, a ne něco změkčilého jako třeba o chovu včel. Tenhle blbec používal své masivní tělo pro

morální čistky. Měl studený pohled surovce, který sám sebe přesvědčil, že je jeho posláním připravovat o život prostitutky a básníky. Přesně takový typ, co si idealizuje diktátora jako Caesar; je příliš zabedněný, aby pochopil, že Caesar byl namyšlený snob se spoustou peněz, který by takovým Milonem pohrdal ještě víc než Galy (ti aspoň praktikovali senzační obřady lidských obětí, měli druidy a lodě, co se vydávaly na Atlantický oceán).

Milo neohrabaně odložil mého Caesara jako nějaký bandita, kterého naučili, že nesmí poškozovat drahé věci – leda když mu pán výslovně nařídí, aby postrašil oběť tím, že jí před očima roztřískne vzácnou keramiku.

„Špehování se vyplácí."

„Pochybuju," namítl jsem trpělivě. „Mně se nevyplácí. Já nejsem špeh. Jsem jenom posel. Dostanu nanejvýš jeden sestercius denně a získám možnost si na vlastní kůži vyzkoušet, jak magistráti Bruttia vůbec neudržujou silnice…"

Milo ještě stále dumal nad Caesarem a odvrátil se. Honem jsem svůj svitek zachránil, ale trhl jsem sebou, když na zem řachla má lahvička s olejem: vyklopil mi totiž skrovný obsah z obou cestovních košů, které nesla mula. Tvrdil, že je správce domácnosti, ale já bych mu nesvěřil ani hromadu ubrusů na poskládání. Šest zmačkaných tunik, jedna obnošená tóga, dva šátky na krk, jeden klobouk, jedna mycí houba, jedna škrabka na pot do lázně a krabice psacích potřeb. Nakonec našel nůž, zasunutý do proutí koše.

Obrátil se ke mně. Vytáhl nůž z pochvy a pošimral mě jím po bradě. Uhnul jsem v úzkých a on mi špičkou nože zachytil řemínek kolem krku a vyškubl s ním i mé peníze a cestovní doklad. Pak musel nůž odložit, aby si papír přidržel oběma tlapami s neohrabanými prsty, a pomalu ho louskal.

„*M. Didius Falco*. Proč jsi přišel do Crotonu?"

„Nesu zprávu Gordianovi."

„Jakou zprávu?"

„Důvěrnou."

„Koukej ji vyklopit."

„Je osobní. Od císaře."

Milo zavrčel. V Crotonu to patrně znamenalo elegantní vyjádření logické

úvahy. „Takovýho nevycválanýho kurýra Gordianus nepřijme."

„Ale přijme, až se doví, co jsem mu přivezl."

Milo se na mě chystal sápat. Připadal jsem si, jako by mě ohrožoval dovádivý tažný vůl, kterému právě došlo, že ho před pěti minutami bodl sršeň. Trpělivě jsem pozvedl zrak k polici, kde pan domácí nechal nějaké rezervní blechy uhnízděné ve srolovaných dekách. Ta police byla málem až u stropu, což znamenalo, že jste za mrazivé jižní noci mohli ztratit spoustu času, když jste se pokoušeli najít potmě další přikrývky. Teď tam nahoře stála pěkná porfyrová váza, víc než jednu stopu vysoká a přiklopená půvabně se zužujícím víkem, které jsem důkladně zajistil provazovou pavučinou. Ježto jsem věděl, co je uvnitř, nechtěl jsem, aby se mi její obsah vytrousil do spodního prádla.

„Sundej to!" poručil Milo.

Zvolna jsem se vzpřímil a vztáhl ruce nad hlavu. Uchopil jsem urnu za obě ucha, abych ji neupustil. Byla z drahého zeleného kamene z Peloponésu, bytelný kus. Její obsah nevážil celkem nic, ale když takovou porfyrovou vázu držíte nad hlavou jako nepevná mužská karyatida, tak to cítíte v ramenou. Ten kamen je tak tvrdý, že se skoro nedá opracovávat, ale na tomhle Vespasián nešetřil penězi. Bylo to umělecké dílo s jemným hladkým reliéfem a kdyby mi vyklouzlo z rukou, udělalo by v podlaze pořádný vryp.

„Pohleď!" hekal jsem, stále se vztyčenými pažemi, „tohle je něco osobního pro Curtia Gordiana. Nedoporučuju ti, abys nakoukl dovnitř –"

Milo byl prostá duše, a jestliže mu někdo řekl, aby něco nedělal, tak to zaručené udělal.

„Cos mu to přines?" Přiskočil blíž a chtěl se podívat.

„Jeho bratra," řekl jsem.

Potom jsem pohřební urnou praštil Milona do hlavy.

XVII

Asi dvanáct mil na jih od Crotonu uzavírá výběžek pevniny, nazývající se mys Colonna, dlouhý úsek pustého pobřeží na severním konci Scylacijského zálivu. Přímo na břehu v typické řecké osadě stojí mohutný chrám bohyně Héry a odtud se naskýtá úchvatný rozhled přes oslepující záři Jónského moře. Je to velkolepá svatyně v klasickém stylu – anebo pro člověka v nouzi (dejme tomu pro Curtia Gordiana, který taktak stačil uprchnout, než ho dopadli prétoriáni) spolehlivé, bezpečné útočiště daleko od Říma.

Gordianus tu měl titul velekněze. Velké chrámy mívají často místní patrony, kteří při volbách shrábnou hlasy pro sebe. Než jsem to vypáčil z Milonova vyděšeného prcka v *mansiu*, vůbec jsem netušil, že se tam dědičný velekněz usadil nastálo. Osobně zdobit oltáře není pro senátora zrovna výhra.

I v palčivém slunci mi v chladném jasném vzduchu naskakovala na pažích husí kůže, v ostrém mořském ovzduší se mi napínala pokožka na lícních kostech a prudký vítr mi rval vlasy. Chrám tam stál zalitý světlem, odrážejícím se od vody a oblohy. Vstoupil jsem na rozpálené kameny kolonády z dórských sloupů a ohromilo mě úžasné ticho.

Před portikem venku vykonával soukromou oběť zahalený kněz. Rodina, jejíž narozeniny nebo nějakou šťastnou událost oslavoval, se shromáždila kolem ve svátečních šatech, s tvářemi zrůžovělými od prudkého slunce a větru z moře. Chrámoví sluhové drželi ozdobné schránky s kadidlem a blýskavé kaditelnice, v nichž se pálilo. Rtuťovití chlapci, vybraní za pomocníky pro hezké tvářičky, přenášeli mísy a sekyry pro oběť a přitom předváděli své chmýří pod nosem před mladými rodinnými otroky. Vznášela se tam vůně kouře z jabloňového dřeva, jež měla upoutat pozornost bohyně, a zároveň se zvedl ohavný puch z kozích chlupů, které kněz právě rituálně ožehl na ohni na oltáři.

Vedle měli připravenou bílou kozu s ověnčenými rohy a ustaraným výrazem. Mrkl jsem na ni, když jsem seskočil z kolonády. Koza zachytila můj pohled, zoufale zamečela, potom kousla výrostka, který ji hlídal, do citlivých mladých slabin a rozběhla se po břehu.

Milonův prcek okamžitě za kozičkou vyrazil. Pomocníci se vesele rozběhli za ním. Trpce zklamaní poutníci, jejichž velká příležitost ležela v troskách, opřeli své drahé vavřínové věnce o oltář, aby je nikdo nepošlapal, a také se trousili pryč po břehu. Koza získala už náskok jednoho stadia. Já jsem měl na sobě opět kněžské roucho, takže by bylo nevhodné, abych ji nahlas povzbuzoval.

Bude to jistě trvat delší dobu, než se kavalkáda vrátí. Velekněz rozhořčeně vykřikl a odebral se k chrámovým schodům. Šel jsem za ním, třebaže jeho rozpoložení neslibovalo nic dobrého. Špatný začátek pro mou novou diplomatickou misi.

Aulovi Curtiovi Gordianovi nechybělo mnoho do padesátky. Byl o něco vyšší než já a měl změkčilou, neudržovanou postavu. Trochu připomínal slona velkýma plácavýma ušima, malýma zarudlýma očkama a plešatou vrásčitou kůží s nezdravým šedavým nádechem. Seděli jsme spolu na kraji plošiny a objímali si zahalená kolena.

Pontifex si podrážděně vzdychl, zastínil si oči a mžoural za tím cirkusem, který se zmenšil na pobíhající tečičky čtvrt míle daleko.

„To je přece směšné!“ rozčiloval se.

Krátce jsem na něho pohlédl, jako bychom byli dva neznámí lidé, jež svedla dohromady legrační náhoda. „Oběť musí přijít k oltáři dobrovolně,“ připomněl jsem povzbudivě. (Ve dvanácti letech jsem prošel vážnou náboženskou fází.)

„Ba právě.“ Choval se žoviálně společensky, jak se sluší na chrámového profesionála, ale brzy se v tom dala odhalit kousavost bývalého senátora. „Vypadáš jako posel,“ poznamenal, „který předpokládá, že jeho příchod se mi zjevil ve snu.“

„Myslím, že už ti o mně pověděl ten horlivý šťoura na oslu, kterého jsem právě minul, jak se vrací do Crotonu. Doufám, že jsi mu poděkoval denárem. A doufám, že po návratu do Crotonu zjistí, že je falešný.“

„Ty taky stojíš jeden denár?“

„Ne," připustil jsem. „Ale ta významná osoba, co mě sem poslala, si jich pár započítá."

Čekal jsem. Nakonec se Gordianus natočil, aby si mě řádně prohlédl. „Kdo je ta osoba? A kdo jsi ty? Kněz?"

Mluvil velmi úsečně. Podobně jako někteří jiní senátoři. Jedni jsou ostýchaví, druzí od narození hrubí. A některé tak otravují politická jednání s těmi bázlivci, že si automaticky počínají netolerantně.

„Řekněme, že sloužím u oltáře dočasně v zájmu státu."

„Takže nejsi kněz!"

„Každý muž je velekněžem ve své domácnosti," zanotoval jsem zbožně. „A co ty? Odejít do exilu v tvém postavení není dovoleno!" Cítil jsem, jak na mě sálá horko z velkých kamenů za mnou, zatímco jsem si ho nepřestával dobírat. „Takové místo velekněze je pěkná, úctyhodná sinekura – ale na senátorovi s milionem v bance přece nemůže nikdo chtít, aby dennodenně stahoval na drsném mořském povětří kozy. Ani když ti služba Paní Olympu byla odkázána spolu s olivovými háji tvé rodiny – anebo jste si s urozeným panem bratrem tyto kněžské úřady přímo koupili? Pověz mi, kolik se teď za takové výhodné místo platí?"

„Až moc," přerušil mě a bylo vidět, že se krotí. „Cos mi vlastně přišel říci?"

„Senátore, teď, když nám občanská válka skončila, je tvé místo v Římě."

„Kdo tě sem poslal?" trval chladně na svém.

„Vespasianus Augustus."

„A tohle mi vzkazuje?"

„Ne, to byl můj osobní názor, pane."

„V tom případě si své názory nech pro sebe." Pohnul se a nadzvedl si dlouhé roucho. „Pokud božským zásahem ta koza neupadne, tak jí nic nezabrání, aby neuháněla na sever kolem celého Tarentského zálivu. Můžeme projednat, cos mi přišel povědět, hned tady."

„Není nevhodné přerušovat posvátný obřad, pane?" otázal jsem se ironicky.

„To už udělala ta koza," posteskl si s unaveným výrazem. „S tvým přispěním. Ti nešťastníci budou muset začít zítra všechno znovu s jiným zvířetem –"

„Je to ještě horší, senátore.“ Ve většině chrámů je kněz, v jehož rodině dojde k úmrtí, považován za nečistého. Tiše jsem mu řekl: „Curtie Gordiane, budou potřebovat jiného kněze.“

Příliš zaobalené. Z jeho výrazu jsem poznal, že vůbec nepochopil, oč jde.

XVIII

Velekněz v Colonně měl dům hned vedle chrámu. Byl docela jednoduchý – prostorný, slunný, dobře řešený, ve stylu takových přímořských domů. Zvenčí vypadaly kamenné zdi vybledlé a balustrády zvětralé. Okýnka byla malá, ochranná, dveře stínily vystouplé sloupové přístřešky. Uvnitř zlacené lustry, lehký nábytek, který se dal za hezkého počasí vynést ven, a lucerny pro bouřlivé noci.

Když bouchly dveře, vykouklo několik vyjevených obličejů, jako by služebnictvo Gordiana ještě nečekalo k obědu. Příjemné prostředí neodpovídalo stylu naznačenému takzvaným majordomem Milonem, a tak jsem si domyslel, že domácnost mají v rukou především tyhle pilné ženské. Celý dům už vyvětraly, takže tam byl svěží, jakoby levandulí provoněný vzduch. Slyšel jsem svištění košťat na postříkané podlaze a postřehl jsem vůni smažících se jater – patrně lahůdky, již si pontifex přidělil z minulé oběti. (Každý kněz, který se ve svém řemesle vyzná, si uřízne ty nejvybranější kousky pro sebe. To je nejlepší důvod, jaký znám, aby člověk vykonával svou občanskou povinnost jako kněz.)

Gordianus mě rychle zavedl do vedlejšího pokoje. Všude ležely pohozené polštáře, mezi stříbrnými mísami a flakony, vystavenými na příborníku, stály vázičky s lučním kvítím. Mzda za zradu: příjemný život na venkově.

„Pane, já jsem Didius Falco.“ Ani mrknutím nedal najevo, že by mě poznával. Předložil jsem mu svůj cestovní příkaz; zběžně na něj pohlédl. „Tvého majordoma jsem nechal v Crotonu, přivázaného k posteli.“

Gordianus odhodil kněžské roucho. Dosud se ovládal, ale zatvářil se dotčeně. „Najde ho tam někdo?“

„To záleží na tom, jak často personál *mansia* počítá přikrývky.“

Opatrně se zeptal: „Ty jsi Milona přepral?“

„Praštil jsem ho kamenným předmětem.“

„A proč?“

„On si myslel, že jsem špeh,“ stěžoval jsem si, a dal jsem tak kněži najevo, že mě majordomova neschopnost rozzuřila. „Milo dělá čest své mizerné tělocvičně, ale potřeboval by si trénovat i mozek. Funkce císařského posla je nevděčný úkol. Nejdřív se na mě vrhli homérští hrdinové, co prodávají slepice na crotonském trhu, a potom mě napadl tvůj tupohlavý personál –“

Tou tirádou jsem se ohromně bavil. Potřeboval jsem si zjednat autoritu. Gordianus se mohl díky svému urozenému původu vždycky spoléhat na senát, že ho bude podporovat; já jsem zastupoval císaře, a kdybych rozčílil senátora – třebaže zrádce –, nemohl jsem s pomocí Paláce vůbec počítat.

„Milo tvrdí, že mě nepřijmeš. Při vší úctě, pane, to je bezpředmětné a vůči císaři urážlivé. Mám se vrátit do Říma bez jakékoli zprávy pro Vespasiána kromě té, že jeho města v Magně Graecii potřebují vzít pevně do ruky a že kněze v Héřině chrámu při jeho zatvrzelosti vůbec nezajímá, jaký je osud jeho staršího bratra?“

„Jaký osud?“ Curtius Gordianus mě probodával pohrdavým pohledem. „Je snad můj bratr rukojmím? Vespasián mi vyhrožuje?“

„Na to už je pozdě, pane. Ty a tvůj bratr jste se pohádali s někým mnohem méně ohleduplným.“

Konečně mi věnoval plnou pozornost, a tak jsem mu jednou stručnou větou popsal požár chrámu.

Seděl v pohodlném křesle s opěrkou pro nohy. Jeho neohrabané tělo se sesouvalo vždycky k nejbližšímu místu, kde se mohl s vynaložením nejmenší námahy opřít. Když jsem mu prozradil, že Curtius Longinus je mrtvý, bezděčně sebou trhl a přehoupl své dlouhé nohy na zem. Pak ho přemohl nával žalu nad bratrovým hrozným koncem. Zůstal nepohodlně zkroucený, neschopný tu tragédii vstřebat před zraky cizího člověka.

Jako slušně vychovaný muž jsem tiše vyšel ven a nechal ho tam samotného, než mu přinesu porfyrovou urnu. Chvíli jsem stál venku vedle své muly a tiše ji hladil, zatímco jsem pozoroval moře a vsakoval do sebe slunce. Se ztrátou, jež tento dům postihla, jsem neměl nic společného, a přece když jsem ji musel oznámit, úplně mě to vyčerpalo. Odstranil jsem

provaz, který poutal obě části velké vázy dohromady, nahlédl jsem dovnitř a rychle ji zase zaklopil víčkem.

Z člověka zbývá nepatrná hrstička popela.

Když jsem se vrátil dovnitř, Gordianus se s námahou postavil. Odklízel jsem věci z malého stolku, abych tam mohl postavit urnu jeho bratra. Zlostí zrudl, ale vzápětí obličej ovládl, aby skryl svůj žal.

„Jak reagoval Vespasianus?"

„Prosím?" Rozhlížel jsem se, kam bych mohl postavit kalamáře a misky oříšků, které jsem posunul, aby se tam vešla urna.

„Bratra povolal do Říma, aby vysvětlil naši situaci –"

„Císař s ním vůbec nemluvil," přerušil jsem ho. Ty krámy jsem uložil na poličku. „Vespasián uspořádal tvému bratru pohřeb se všemi náležitostmi a za tuhle urnu," dodal jsem suše, „zaplatil z vlastní kapsy. Až to budeš moci snést, pokusím se objasnit –"

Héřin kněz uchopil ruční bronzový zvonek a vztekle, silně zazvonil. „Kliď se z mého domu."

Že by mě pozval na oběd, s tím jsem vůbec nepočítal.

Do pokoje se hrnuli členové jeho domácnosti. Zarazili se, když zpozorovali, jak silně je pán rozrušený. Než jim nařídil, aby mě třeba násilím vyvedli, stačil jsem mu rychle vysypat fakta:

„Curtius Gordianus, tvůj bratr, se stal obětí jednoho propuštěnce, který patřil původně Atiovi Pertinakovi Marcellovi. Jistě víš, jak Pertinax zemřel. Tenhle Barnabas to zřejmě klade za vinu společníkům svého někdejšího pána, a tak tvého bratra zabil. Teď může jít i po tobě. Pane, jsem tu proto, abych ti vyřídil, že ti císař nabízí ruku k smíru. Příštích devět dní budeš potřebovat, abys mohl držet oficiální smutek, a doufám, že se potom uvidíme."

Venku v hale jsem se srazil s Milonem. Rudý šrám mu lemovala tmavá podlitina.

Tiše jsem soucitně zamlaskal. „To je ale škaredá rána. S tou urnou si nedělej starosti, krev jsem z ní smyl."

Než mi stačil odpovědět, vyrazil jsem ze dveří.

Znovu jsem se objevil u chrámu, když po břehu klopýtalo zpátky utahané procesí. Koza se celou cestu na provaze tvrdohlavě vzpouzela. Její trampoty ve mně vzbuzovaly pochopení a sympatie. I já jsem skoro celý život mečel a vzpouzel se, když mě vedli na porážku.

Žádný hodnostář nebyl nablízku, a tak se nejstarší prosebník obrátil na mě.

„Jděte domů," vyzval jsem je a vesele jsem si vymýšlel. „Celý dům vymeťte cypřišovými větvičkami –"

„A co s tou kozou?"

„Tato koza," pronesl jsem důstojně (a v duchu si už představoval chutná žebírka opečená venku na ohni s mořskou solí a šalvějí), „je nyní zasvěcena bohyni Héře. Ponechte ji v mé péči."

Poutníci posbírali své věnce a šlapali k domovu. Akolyti metli do chrámu, aby se mohli pustit do nějaké své hry, ať už spolu hrají mladí pomocníci cokoli, když zůstanou bez dozoru. Zašklebil jsem se a ujal se kozy.

Zvíře na dlouhém provaze se žalostně zachvělo. Byla to hezká kozička. Měla štěstí, že ačkoli jsem neměl co jíst, jako kněz jsem si najednou připadal tak počestný a čisté mysli, že by mě vůbec ani nenapadlo Héřinu posvátnou kozu zbaštit.

Snad abych se raději přiznal: nebyl jsem schopen zabít žádného tvora, který se na mě podíval tak úpěnlivýma, žaluplnýma očima.

XIX

Nikdy si nepamatuju, jestli se těch devět dní formálního smutku počítá ode dne, kdy někdo umřel, anebo od toho, kdy se o tom dovíte. Gordianus se rozhodl pro ten druhý případ. Má hygiena tím silně trpěla, ale jemu to aspoň poskytlo delší čas, aby se vzpamatoval.

Devět dní jsem se tedy toulal po pobřeží, zatímco má koza zkoumala naplavené dříví a já jsem jí přednášel o jemnějších aspektech života. Živil jsem se kozím mlékem a pšeničnými plackami z oltáře. Na spaní jsem se ukládal schoulený mezi svou mulu a kozu. Koupal jsem se v moři, ale přesto jsem páchl zvířaty a nikde jsem se nemohl oholit.

Když lidé navštěvovali chrám, klidil jsem se jim z cesty. Nikomu by se nelíbilo, kdyby ve svatyni, kam přichází z náboženských důvodů, našel usazeného zarostlého bezdomovce a zatoulanou kozu.

Za dva dni se na místo dostavil jiný kněz, aby Gordiana zastupoval. To už jsem z akolytů postavil pár mužstev házené a na břehu se hrála liga. Když se kluci příliš unavili, rozesadil jsem si je a nahlas jsem jim předčítal ze svých *Zápisků o válce galské*. Čerstvý vzduch a Vercingetorix měli na ně takový vliv, že skoro celý den sekali dobrotu, ale radši jsem nepátral, čím se zabývají v noci.

Když se setmělo a všechno ztichlo, zašel jsem si obyčejně do chrámu a tam jsem o samotě seděl před bohyní manželské lásky a na nic nemyslel. Přitom jsem žvýkal její pšeničné placky. Nežádal jsem o žádnou milost a Dáma mi nikdy nenabourala můj skepticismus tím, že by se mi zjevila jako vidina. Ani ona, ani já jsme neměli potřebu spolu komunikovat. Bohyně Héra jistě věděla, že Zeus, její hromovládný manžel, má podobné slabiny jako soukromí informátoři; příliš mnoho volného času – a příliš mnoho nádherných ženských, které jim radí, jak ho využít.

Někdy jsem stával na okraji šeptajícího moře s nohama ve vodě a myslel na Helenu, jež mě uměla taky tak konejšit. Když jsem si vzpomněl na toho

mladého vrátného v senátorově domě a jak mě nechtěl pustit dál s chatrnou výmluvou, najednou mi to došlo: ona je rozumná a prozíravá. *Helena Justina mě opustila*!

Rázoval jsem zpátky do chrámu a zlostně stanul před bohyní manželské lásky. Královna Olympu na mě shlížela s kamennou tváří.

⌘ ⌘ ⌘

Desátého dne ráno, když už se mi motala hlava hladem a samotou, přišel za mnou na břeh jeden z akolytů. Tahle protřelá malá veš se jmenovala Demosthenes – typický ministrant, na svůj věk zkušený, ale s očividnou špínou za ušima.

„Didie Falcone, lidi si začínají šuškat, že s tou kozou něco máš."

„Nesmysl," odsekl jsem dotčeně. „Tahle koza je počestná." Demosthenes se na mě zadíval neproniknutelnýma očima v hezké, prohnané tváři. Ta koza taky.

Akolyta popotáhl. „Curtius Gordianus je v chrámu, Falcone. Vzkazuje, že se můžeš vykoupat v jeho lázni. Nemám ti oškrábat záda?" navrhl drze. Řekl jsem mu, že kdybych od něho přijal laskavost, mohl bych mít nepříjemnosti s kozou.

Naučil jsem se po crotonsku obejít bez různých vymožeností. Šel jsem rovnou k chrámu, kozu jsem uvázal v portiku a potom jsem vklouzl za Gordianem dovnitř.

„Díky za možnost se vykoupat," zvolal jsem. „Přiznávám, že už bych se snad prodal do otroctví nějakému jednookému nabatejskému velbloudáři, kdyby mi slíbil napřed hodinu v páře. Pane, musíme si promluvit o tvém pobytu tady –"

„Domitianus Caesar mi dovolil odcestovat –"

„Jde mi o to, jestli je v Crotonu pro tebe bezpečno. Císař ti ovšem tu dovolenou potvrdí." Zatvářil se překvapeně. „Císař podporuje oficiální rozhodnutí Domitiana Caesara – je to v souladu s jeho politikou."

„A co ta neoficiální rozhodnutí?" Trpce se zasmál.

„V tom případě ho přísně pokárá – pak se usměje a na celou věc se zapomene."

Vyšli jsme ven na schody.

Gordianus se pohyboval pomalu, omámený vyčerpáním ze žalu. Posadil se a sesunul se jako sražené těsto v míse, téměř viditelně se scvrkl a pak se zadíval na oceán, jako by v pablescích tančících po hladině a v proudech viděl veškerou filozofii světa – viděl ji s novým pochopením, ale s hlubokým novým odporem.

„Tvou práci ti nezávidím, Falcone."

„Má ovšem své klady: cestování, pohyb, setkávání s novými lidmi ze všech možných vrstev –" Koza se na konci provazu natahovala, aby mi mohla žvýkat rukáv tuniky. Oběma rukama jsem ji odstrkoval. Mečela a tvářila se pitomě.

„Násilné činy a vyřizování smutných zpráv!" pošklebovaI se Gordianus. Pozoroval jsem ho přes kozí čupřinu a přitom jsem ji hladil po širokých bílých uších. Klekla si a spokojila se s ožižláváním konce mého opasku. „Falcone, co o těch nešťastných událostech víš?"

„No, musíme být diskrétní. Mnoho lidí – v to nepočítám přívržence minulého, nepříliš oplakávaného císaře Vitellia – nepohlíží na novou císařskou dynastii zrovna nadšeně. Ale je jasné, že ten flaviovský cirkus tu zůstane natrvalo. Senát Vespasiána bezvýhradně schválil. Už je napůl bohem, takže všichni rozumní smrtelníci se začínají tvářit uctivěji… Jsi ochoten mi prozradit, co hodlal tvůj bratr svěřit císaři?"

„Byl mluvčím nás obou. I my jsme se, jak jsi to vyjádřil, chtěli tvářit vůči Flaviovcům uctivěji."

„To je tedy zlé," poznamenal jsem soucitně a také na mě padla tíseň. „Takže nehoda tvého bratra musí být krutá rána –"

„Chceš říct jeho vražda!"

„Ano – pověz mi tedy, co zamýšlel svěřit císaři, že mu v tom někdo chtěl za každou cenu zabránit?"

„Nic!" odsekl Gordianus netrpělivě. Uvěřil jsem mu. Což znamenalo jednu věc: bylo to cosi, co Longinus zjistil teprve po návratu do Říma… Zatímco jsem o tom uvažoval, Gordianus se bolestně zamračil. „Nejspíš si myslíš, že si za to můžeme sami."

„Ne tak docela. Jeden úředník v kanceláři cenzora mi kdysi pověděl, že olověné potrubí, měděné kastroly, houby, které starým manželům při-

pravují mladé ženy, koupání v Tiberu a dámské pleťové krémy, to všechno může být smrtelně nebezpečné. Ale možná že byl pesimista –“

Gordianus se na schodě neklidně pohupoval. „Mého bratra nechal někdo udusit záměrně, Falcone. A musela to být příšerná smrt.“

Pravil jsem, tentokrát docela tiše: „Takovéhle udušení probíhá velmi rychle. A pokud víme, není to smrt bolestivá.“

Za chvíli jsem si vzdychl. „Snad jsem viděl už příliš mnoho smrtí.“

„Jak si tedy můžeš zachovat lidskost?“ zeptal se.

„Když se podívám na mrtvolu, řeknu si v duchu, *vždyť musí mít někde rodiče; možná že měl ženu*. A pokud můžu, vyhledám je. Sdělím jim, co se stalo. Snažím se to vyřídit rychle. Lidé většinou potřebují čas, aby se s tím vyrovnali o samotě. Ale později se ke mně někteří z nich ještě vracejí a chtějí znát všechny podrobnosti, vyptávají se na ně znovu a znovu. To je moc zlé.“

„Je něco ještě horšího?“

„Myslet na ty, co by se chtěli zeptat, ale nikdy nepřijdou.“

Gordianus vypadal stále ještě uštvaně. Dříve v sobě sebral všechny síly, aby se postavil do opozice proti Vespasiánovi, a teď ho nezdar docela zdrtil, jak jsem pozoroval.

„My s bratrem jsme si mysleli,“ vysvětloval mi s námahou, „že Flavius Vespasianus je prostě sabinský dobrodruh z bezvýznamné rodiny a že Řím zavede do zkázy a hanby.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Já jsem zarytý republikán – ale Vespasiána nepodrazím.“

„Protože pro něj pracuješ?“

„Já pracuju pro peníze.“

„A potom si umyješ ruce?“

„Dělám svou povinnost!“ odsekl jsem. „Řádně platím daně a nikdy nezapomenu jít k volbám. Ještě důležitější snad je, že jsem tady a snažím se tě smířit s Vespasiánem, aby měl volné ruce a mohl se soustředit na obnovu Říma z trosek, které mu zanechal Nero.“

„Má k tomu dost schopností?“

Chvilku jsem váhal, než jsem odpověděl: „Pravděpodobně ano.“

„Přesto, Falcone, většina Římanů v něm bude stále vidět dobrodruha."

„On to nejspíš ví."

Gordianus se dál díval na moře. Seděl tam zhrouceně jako mořská sasanka, měkká šedá bublina přilepená na kameny a ochabující tím víc, čím blíž se k nám posouvalo slunce.

„Máš děti?" zeptal jsem se, pátraje po možnosti, jak se k němu přiblížit.

„Čtyři. Teď plus dvě bratrovy."

„Manželku?"

„Už umřela. Naštěstí –" Každá žena, která by za něco stála, by ho asi nejradši nakopla do holeně. Myslel jsem zvláště na jednu. Snad mi to poznal na obličeji. „Jsi ženatý, Falcone?"

„Přesně vzato ne."

„Na některou si myslíš?" Když to lidé, co se vás ptají, nemyslí zrovna ironicky, pak je pro mládence nejlehčí jim něco nakukat. Po chvilce jsem přikývl. „Takže žádné děti?" vyzvídal dál.

„Pokud vím, tak ne – a to není prostořekost. Mému bratrovi se narodilo děcko, které nikdy ani neviděl. Mně se to nestane."

„A co je s tvým bratrem?"

„Padl. V Judeji. Prý jako hrdina."

„Nedávno?"

„Před třemi lety."

„Ach! Můžeš mi tedy říci, jak se má člověk s takovou situací vyrovnat?"

„No, musíme vydržet hrubé vměšování lidí, kteří nebožtíky skoro ani neznali. Stavíme jim nákladné pomníky, jimiž jejich skutečné přátele neohromíme. Slavíme jejich narozeniny, utěšujeme jejich manželky, staráme se o jejich děti, aby vyrůstaly pod jakýmsi rodičovským dohledem –"

„A pomáhá to?"

„Ne, moc ne… Vůbec ne."

Oba jsme se trpce usmáli a pak se ke mně Gordianus otočil.

„Vespasián sem poslal tebe, poněvadž zná tvé přesvědčovací schopnosti," řekl uštěpačně. Získal jsem si jeho důvěru, i když to, co se stalo bratrovi na poušti, nebylo nic, čím bych se mohl chlubit. „Zdá se, že jsi upřímný. Co mi tedy doporučuješ?"

Ještě stále jsem myslel na Festa, a tak jsem neodpověděl hned.

„Nedovedeš si, Falcone, představit, co se mi honí hlavou." Ale ano, dovedl jsem to. Gordianus byl typem užírajícího se poražence, který by klidně uměl pozabíjet mečem celou rodinu a potom přemluvit některého oddaného otroka, aby ho taky proklál. V duchu jsem si to představoval: všichni vzlykají a po pěkných kobercích se zbytečně rozlévá jejich krev – člověk jeho ražení by se nikdy neměl zaplétat do zrady. Jestliže tuhle popře, pak neprovedl nic horšího než to, o čem uvažuje nejeden senátor každý den při obědě.

Ovšem právě proto na těch lidech záleží. Právě proto se k nim císař choval tak opatrně. Některá spiknutí se vymýšlejí nad úterními studenými artyčoky, ale ve středu nad vejci s kaviárem už se o nich neví. Curtius Gordianus projevoval šílenou vytrvalost. Spolčil se s amatéry, kteří vzdorovali i dlouho poté, co by čistě pud sebezáchovy každého nasměroval zpátky k takovým počestným kratochvílím, jako je pití, hazard a svádění manželek nejlepších přátel.

„Co nám tedy zbývá, Falcone?"

„Vespasián jistě nebude mít námitky proti tomu, aby ses uchýlil na svůj soukromý statek –"

„Odejít z veřejného života?" Můj návrh ho jako pravého Římana pohoršil. „Je to jeho rozkaz?"

„Ne. Promiň –"

Zaskočilo mě, že jsem udělal chybu, a už jsem ztrácel trpělivost. Šlehl po mně tázavým pohledem. Vzpomněl jsem si, jak stroze mě odbýval coby velekněz, když jsem za ním přišel poprvé. Usoudil jsem, že by tenhle zmačkaný polštář potřeboval načechrat nějakou veřejnou úlohou.

„Na císaře udělalo příznivý dojem, že jsi přijal kněžskou funkci, ovšem raději by tě viděl na nějakém významnějším místě –" Mluvil jsem jako Anacrites. Zřejmě jsem pracoval v Paláci už příliš dlouho.

„Kde například?"

„Co takhle v Paestu?"

Gordianus se odmlčel. Po vyhnanství na tomto pustém pobřeží představoval mohutný komplex chrámů v Paestu hotový přepych. „Paestum," sváděl jsem ho dál, „civilizované město s příjemným podnebím, kde najdeš

ty nejvoňavější fialky v celé Evropě a kde růže kvetou voňavkářům dvakrát do roka…“ (Paestum na západním pobřeží Kampánie – na dosah od Vespasiána.)

„V jaké funkci?“ Teď už mluvil spíš jako senátor.

„Nejsem zmocněn to potvrdit, pane. Ale během cesty sem jsem se přece jen doslechl, že tam mají volné místo ve velkém Héřině chrámu…“

Okamžitě přikývl.

Tak jsem to dokázal. Je po všem. Vylákal jsem Curtia Gordiana zpátky z jeho exilu a při troše štěstí jsem si vydělal podle smlouvy prémii. (Anebo – abych byl střízlivější – si ji vydělám, bude-li Vespasián souhlasit s řešením, které navrhuji, pokud se vůbec někdy shodneme na tom, jakou cenu má to řešení pro říši – a pokud zaplatí.)

Vstal jsem, abych ulevil své páteři. Cítil jsem se špinavý a utahaný, jak už to v mém řemesle často bývá. Chyběla mi slušná konverzace, a tak teď byla má řeč těžkopádná. Nohy jsem měl celé podrápané, jak jsem se musel prodírat křovím za vrtošivou kozou. Stala se ze mě troska. Na bradě mi vyrašilo desetidenní divoké strniště. Musel jsem vypadat jako horský lupič. Vlasy mi zhrubly a obočí ztuhlo od soli.

Gordianus se začínal nadýmat pomyšlením na štěstí, jež ho potkalo, a já jsem se zatím snažil nedumat nad ironií svých vlastních trampot. Jestli jsem si tu zvláštní odměnu vydělal, bude to jedna nepatrná splátka na těch čtyři sta tisíc sesterciů, které by mi pomohly ucházet se o Helenu. Práce informátora je mizerné řemeslo. *Plat nestojí za nic, člověk se nahoní jako kůň, a když si konečně najde ženu, která stojí za to, tak na ni nemá čas ani peníze. A jestli přece, tak už prostě nemá dost energie…* A ona vás beztak opustí.

Řekl jsem si, že mi bude líp, jakmile si dopřeju hodinku v páře, ve spoustě pořádně horké vody v pontifikově soukromé lázni. Teplá koupel, když ji opravdu potřebujete, vám pomůže zvládnout téměř všechno.

Pak jsem si vzpomněl, že mi ten neohrabaný mizera Milo rozbil v crotonském *mansiu* lahvičku s mým oblíbeným olejem.

XX

Konečně jsem byl čistý, vydrbaný a už jsem začínal dýchat volněji, když vtom začal poprask.

V té soukromé lázni stálo na mramorové polici trvale několik skleněných a alabastrových kelímků se zajímavými oleji. Opatrně jsem si do nich sáhl a zalíbil se mi speciálně jeden zelený s pomádou na vlasy, abych jím ozdravné dílo dovršil…

Když jsem se předtím potil v přepychové parní komoře, osvítilo mě poznání, jak to všechno vlastně bylo. Bratři Curtiové se honosili tak starobylým rodokmenem, že už byl pěkně obrostlý mechem, než si do něho teprve později vyryli svá jména Romulus a Remus. Jim se Vespasián jevil jako nula. Jeho vojevůdcovské schopnosti neznamenaly nic ani těch čtyřicet let služby, kterou už pro Řím vykonal. Neměl zkrátka peníze ani slavné předky. Lidem, co nemají nic než talent, se nesmí dovolit vetřít na nejvyšší posty. Jakou šanci by potom měla ta vrchní vrstvička břídilů a hlupáků?

Longinus a Gordianus, dva snadno ovlivnitelní ňoumové, kteří měli spíš vysoké společenské postavení než rozum, se museli stát snadnou kořistí pro silnější muže s podlejšími nápady. Longinus na to krutě doplatil a Gordianus se teď z toho potřeboval jenom vyvléknout tak, aby to mohl vysvětlit synům jich obou –

V tu chvíli mě z poklidného přemítání vytrhl dupot utíkajících nohou.

Když jsem vyběhl ven s otrokem, který pro mě přišel, přenášeli z chrámu do domu na provizorních nosítkách zhroucenou postavu. Milo se ostře přel v portiku s Gordianem. Jakmile jsem se objevil s mokrými kudrnami a báječně navoněný, s krátkým ručníkem kolem pasu, velekněz ledově zvolal: „Falco byl přece v lázni!“

„Děkuju za alibi,“ řekl jsem. „Tak co se vlastně stalo?“

Gordianus, normálně sinalý, teď chorobně bílý, ukázal bradou na bez-

vládného muže, když ho chvatně přenášeli kolem nás dovnitř. Byl to zastupující kněz, ten, který za něj sloužil, dokud pontifex držel smutek. Rouška, jež mu měla u oltáře pokrývat hlavu, ležela dosud zdrchaná na něm, prosáklá rudě.

„Našli ho chudáka se zkrvavenou hlavou. Někdo ho udeřil stojanem lampy. A také tam v chrámu nechal tvou kozu –“

„Jestli se to někdo takto pokusil svést na mě, moc se mu to nepovedlo,“ skočil jsem mu zlostně do řeči. „Do svatyně ji nikdy nevodím, jak dobře víš.“ Otrok mi přinesl tuniku, a tak jsem se do ní nasoukal, s určitými těžkostmi, poněvadž jsem byl dosud mokrý.

„Falcone, on neměl dobrou trefu, možná že to přežije – ale bude mít štěstí, jestli –“

„Zbytečně nespekuluj. Ta rána byla určená tobě!“ Popotahoval jsem si tuniku, aby se mi tak nelepila na tělo, a otočil jsem se od Gordiana k jeho majordomovi, který po mně škaredě šilhal. „Milone, já jsem se držel stranou chrámu, dokud tam byli poutníci. Hlídal jsi?“ Ten tupý hromotluk se tvářil neochotně – stále měl na paměti, jak jsem ho v Crotonu odrovnal. „Přemýšlej, Milone. Je to důležité. Nevšiml sis tam někoho, kdo nevypadal jako obyčejný poutník? Někoho, kdo se vyptával? Kdo ti z nějakého důvodu utkvěl v paměti?“

Bylo s ním těžké pořízení, ale vytáhl jsem z něho podrobnosti o jednom návštěvníkovi, který vypadal podezřele. Ten člověk trval na tom, aby jeho oběť vykonal osobně Gordianus. Sluhové v domě ho odbyli – řekli mu, že pontifex bude sloužit až dnes.

„Přišel tedy znovu dnes ráno?“ Milo měl dojem, že ano.

„Proč si to myslíš?“ udeřil teď na něj sám Gordianus.

„Skrz ty koně,“ zahučel Milo. Prudce jsem vzhlédl.

„Koně? Snad ne takový grošák a ten druhý strakáč, co pořád škube ušima?“ Milo neochotně přikývl.

„Ty toho ničemu znáš, Falcone?“ zvolal Gordianus rozhořčeně, jako by si myslel, že jsem s ním spřažený.

„Sledoval mě cestou sem, nejmíň od Salerna, možná už od Říma –“ Naše pohledy se střetly. Oba jsme si pomysleli totéž.

„*Barnabas*!“

Chytil jsem kněze za loket a vedl jsem ho do domu, kde by se, ať už právem, nebo neprávem, mohl cítit bezpečněji.

Nepochyboval jsem o tom, že útočník už je dávno pryč, ale vyslali jsme ven Milona a různé domácí poskoky, aby pročesali okolí. Blízko břehu jsme uviděli loď, což rozdmýchalo naše podezření, že útočník mohl mít komplice, kteří ho sem dopravili i s koňmi člunem. Gordianus zaúpěl s hlavou v dlaních. V duchu viděl, jak jeho zástupci, zahalenému rouškou, stojícímu v modlitbě s rukama na hlavním oltáři, zasadil někdo strašlivou ránu…

„Rodinu jsem nechal v Římě, Falcone. Co myslíš, jsou v bezpečí?"

„Před Barnabem? Já nejsem jasnovidec, pane. Nesedím v jeskyni žvýkaje vavřínové listy. Já se prostě nedovedu uvést do transu a předpovědět, jaký další krok podnikne –" Zoufale si skousl ret. „Zavraždil ti bratra," připomněl jsem mu trpělivě. „Vespasián trvá na tom, že se z toho musí zodpovídat. Teď se pokusil zabít tebe. Až zjistí, jaké chyby se dopustil, může to zkusit znovu." Upřeně se na mě zadíval. „Pane, to potvrzuje mé podezření – tvůj bratr Longinus pro něj představoval jakousi hrozbu. Ty rovněž, jak je vidět. Jestliže tvůj bratr něco věděl, mohl ti mezi setkáním s tím propuštěncem v domě kněze a svým odchodem večer do Herkulova chrámu poslat zprávu. A z toho má nejspíš Barnabas strach. Jestli ti opravdu něco od bratra přijde, bude v tvém zájmu, abys mě o tom vyrozuměl –"

„Ovšem," slíbil nepřesvědčivě.

Přestal jsem se ovládat, chytil jsem ho za ramena a zatřásl jím. „Gordiane, v bezpečí budeš, jedině když se k Barnabovi dostanu jako první. On si to odskáče, ale nejdřív ho musíme najít. Nemůžeš mi povědět něco, co by mi pomohlo?"

„Ty ho máš dopadnout, Falcone?"

„Ano," odpověděl jsem. Tuhle pochybnou výsadu sice přidělili Anacritovi, ale byl jsem odhodlán ho předběhnout, jestli to půjde.

Dosud otřesený dnešním jasným důkazem, že mu hrozí vážné nebezpečí, vypadal Gordianus nadále zmateně. „S Pertinakem jste byli hodně zadobře," mluvil jsem do něho dál. „Znáš i toho jeho propuštěnce? Byl vždycky tak nebezpečný?"

„S jeho zaměstnanci jsem nikdy nejednal… Nahání ti strach?"

„Ani ne – ale beru ho vážně.“ Nasadil jsem mírnější tón. „Těžko by se asi našlo mnoho propuštěnců, kteří by se z oddanosti k svým pánům nezastavili ani před vraždou. Z čeho vyplývá taková přehnaná věrnost?“

„Barnabas věřil, že jeho pána čeká mimořádně šťastný osud. Pertinax také. Adoptivní otec mu vštípil přesvědčení, že má ohromnou cenu. Kdyby ovšem zůstal Pertinax naživu, pak by nebezpečný byl právě on.“

„Ctižádost?“ zeptal jsem se tiše s posměchem. Třebaže byl mrtvý, všechno, co se týkalo Pertinaka, mě dráždilo, protože býval manželem Heleny. „Prahnul Pertinax po moci?“

„Pertinax byl nesnesitelný hrubián,“ zachrčel Gordianus najednou netrpělivě. Dal jsem mu za pravdu. „Tys ho znal?“ podivil se.

„Nepotřeboval jsem,“ odpověděl jsem chmurně. „Znal jsem jeho ženu.“

Když jsem v řetězu lidstva přidělil bývalému manželovi Heleny Justiny takové místo, že byl míň než hovnivál v kravinci, nechtělo se mi věřit, že by měl zálusk až na císařský trůn. Avšak po Neronovi se vynořili různí podivní uchazeči. Mezi nimi i Vespasianus. Pokud ten propuštěnec věřil, že ho Pertinakova smrt připravila o možnost stát se císařovým hlavním rádcem, dala se jeho pomstychtivost pochopit.

Curtius Gordianus stál mlčky, a pak řekl: „Dávej si pozor, Falcone. Atius Pertinax byl destruktivní živel. Třebaže je mrtvý, myslím, že o jeho zhoubném vlivu ještě uslyšíme.“

„Co to znamená, pane?“ Jestliže se chce velekněz tvářit tajuplně, nemůžu ho brát vážně.

Najednou se usmál. Přitom se mu nepříjemně svraštil obličej a vycenil zuby, jaké by se neměly vůbec ukazovat – ošklivě ulámané a zahnědlé. „Možná že odpoledne budu žvýkat vavřínové listy.“

To by vysvětlovalo ty zuby.

Musel jsem rozpravu přerušit, protože naši pátrači se vrátili – nemusím říkat, že bez uprchlíka. Našli však jednu věc, která by mohla být užitečná. V koutě svatyně ležel zakopnutý zápisník, který rozhodně patřil spíš útočníkovi než zastupujícímu knězi. Obsahoval několik poznámek, jež vypadaly jako kontrolní součty hospodských účtů (*seno: 1 as; víno: 2 asy; jídlo: 1 as*…). Tyhle záznamy náležely patrně nějakému opatrnému člověku, který

nedůvěřoval hostinským – to mohl být kdekdo. Mě ovšem zaujal seznam uvedený na první stránce, vyhlížející jako data (zejména v dubnu, ale pár i v květnu) a vedle nich jména (*Galatea, Lusitania, Venuše z Pafu, Concordia…*). Koně to nemohli být, to by byl samý „Ohnivák" nebo „Blesk". Možná umělecká díla – seznam dražených předmětů? Jestliže šlo o sochy nebo obrazy, které všechny během šesti týdnů změnily majitele, musely původně patřit do nějaké slavné sbírky, později rozdělené. To by věděl Geminus. Napadla mě ještě jedna možnost, a ta se mi nakonec zdála nejpravděpodobnější, že to jsou data plaveb a že ta vznešená symbolická jména představují lodě.

Na mysu Colonna už jsem neměl stání, nic víc jsem nemohl udělat. Než jsem odjel, Gordianus mě vážně varoval: „Ten propuštěnec je příliš nebezpečný, sám si s ním nic nezačínej. Falcone, potřebuješ pomoc. Jen co mě Milo bezpečně přestěhuje do Paesta, pošlu ti ho jako posilu –"

Zdvořile jsem mu poděkoval a umiňoval si, že se takovému štěstí pokud možná vyhnu.

Když jsem dorazil zpátky do Crotonu, natrefil jsem na Laesa, ačkoli jsem neočekával, že ho ještě někdy uvidím, a on se zase zatvářil náramně překvapeně, když spatřil mě. Dověděl jsem se, že zatímco jsem se potloukal po břehu na mysu Colonna, tenhle báječný šikula odplul do Tarenta. Můj poctivý nový přítel mi pověděl, že se poptával po Barnabovi na starém Pertinakově statku (teď patří k císařskému velkostatku).

„Koho ses ptal?"

„Kdo jiný by o něm věděl líp než jeho máma, stará čarodějnice. U Dia, Falcone!" naříkal Laesus. „Ta prohnaná mrcha mizerná mě hnala z domu s pánví rozpáleného tuku!"

Pohoršeně jsem zamlaskal. „Laese, musíš je okouzlit, dřív než se dostanou k ohništi. Hoď jim přes práh měšec, ale pamatuj, že normální babka na dvacet kroků pozná, jestli ten míšek není vycpaný jenom sprostými kamínky."

Laesus vesele pokračoval: „Ta nechtěla peníze, jenom mou krev. Baba hnusná! Narodila se jako otrokyně, ale teď je svobodná a má lidi, co se o ni starají – to jí myslím zařídil Barnabas."

„Její láskyplný synáček! Jaká je?“

„Smrděla odporně jako tygr v podpaždí a neměla ponětí o čase. Ta stará měchuřina asi těžko něco ví. Ale počítej s tím, že ten propuštěnec má peněz jako slupek. Pokud jsem mohl vyrozumět, jeho máma si myslí, že je mrtvej.“

Zasmál jsem se.

„Laese, sázím se, že moje si myslí to samý. Ale to znamená jenom, že jsem týden nepsal domů.“

Události na Colonně dokazovaly, že Barnabas je živý ažaž.

Měl jsem se za tou můrou vypravit do Kalábrie sám a vypáčit z ní, jak je to doopravdy. Jenže život je krátký a člověk na všechno nestačí.

Ukázal jsem Laesovi tu knížečku, co jsme našli v Héřině chrámu.

„Podívej se na ten seznam: Dubnové nony, *Galatea* a *Venuše z Pafu*; čtyři dni před idami, *Flora*; dva dni před květnem, *Lusitania*, *Concordia*, *Parthenope* a *Grácie*… Říká ti to něco? Já si myslím, že to jsou lodě. Podle mě buď je to přehled, kdy zaplujou do přístavu, anebo – což je v tu roční dobu pravděpodobnější – záznam plaveb…“

Laesus na mě pohlédl těma svýma jasnýma černýma ptačíma očima. „Mně to nic neříká.“

„Vždyť ses sám plavíval do Alexandrie!“

„Tady není o Alexandrii ani zmínka,“ namítl Laesus s dotčeným výrazem, že jsem ho nachytal na jeho vlastním písečku. „To už je dávno,“ připustil, pochopitelně zahanbeně.

Nemilosrdně jsem se na něj zakřenil. „Před spoustou let a před spoustou vinných džbánů, když chceš něco vědět. Ta Alexandrie mě jen tak napadla.“

„Víš co? Nech mi ten seznam a já se poptám –“

Zavrtěl jsem hlavou a zastrčil si zápisník do tuniky. „Děkuju, ale nechám si ho. Ostatně, možná že to není nic důležitého.“

⌘ ⌘ ⌘

Laesovo křivohubé kouzlo bylo tak působivé, že ačkoli se mi dělá nanic už při pohledu do skalních jezírek, málem jsem se nechal přemluvit, abych

s ním cestoval jeho lodí kolem jižního cípu pevniny do Rhegia. Jenomže z mořské nemoci může člověk i umřít. Tak jsem radši zůstal na zemi.

Laesovi jsem věnoval svou kozu. Napadlo mě, že možná skončí opečená na rožni někde na břehu. Potom jsem si to vyčítal. Jenomže takový soukromý informátor by si neměl nechat svazovat ruce dvojím: ženami a domácími zvířátky.

Vůbec jsem se mu nezmínil, že je posvátná. Zabít posvátné zvíře přivolává strašlivé neštěstí, ale pokud je mi známo, tak jedině když člověk ví, co spáchal. Když to neví, tak si nedělá starosti a má větší šanci.

Koza šla s Laesem klidně. To nebyl tvor do nepohody. Jako většina mých přátel. Pošeptal jsem jí, že když už ji musí sníst námořník, nemohl bych ji svěřit hodnějšímu člověku.

XXI

Tak jsem se vrátil, abych císaři podal hlášení, jak jsem v Bruttiu pořídil.

Ten týden v Římě byl katastrofální. Máma ve mně viděla budižkničemu za to, že jsem jí nepřivezl lékořici, jak si přála. Lenia ze mě vymámila činži za tři týdny. Helena Justina mi nenechala žádný vzkaz. V domě Camillů jsem se dozvěděl, že z Říma odjela strávit vrcholné léto někde na venkově. Ve své hrdosti jsem se nesnížil k tomu, abych tahal rozumy z vrátného, kam vlastně odcestovala. Její otec, docela sympatický člověk, se zřejmě doslechl, že jsem tam byl, a poslal ke mně otroka s pozváním na večeři, ale cítil jsem se tak bídně, že jsem tam nešel.

Za této skličující situace jsem do Paláce vstoupil poněkud rozechvělý. Před setkáním s Vespasiánem jsem ještě vyhledal Anacrita, abych si s ním porovnal výsledky pátrání.

Našel jsem ho v mrňavé kanceláři, kde zkoumal faktury. Vytáhl jsem z něho, že se mu nepodařilo najít Aufidia Crispa, spiklence, který uprchl do Neapole. Vyšlo taky najevo, že hledání Barnaba bylo zatím rovněž bezvýsledné. Nijak ho nevzrušila ani má zpráva, že ten propuštěnec znovu zaútočil na senátora. Anacrites teď kontroloval účty dodavatelů, kteří se podíleli na organizaci císařova judského triumfu, takže měl hlavu plnou cifer a sazeb za zboží a práci, kdežto nějaké spiknutí mu mohlo být ukradené. Vynadal jsem mu nedůtklivých samotářských chrobáků a schlíple jsem se vydal za císařem. Připadal jsem si hrozně opuštěný.

Když jsem Vespasiánovi vylíčil všechno, co se stalo, na chvíli se zamyslel.

„Caesare, doufám, že jsem nepřekročil svou pravomoc."

„Ale ne," odpověděl nakonec, „ne, to je v pořádku."

„Svěříš ten úřad v Paestu Gordianovi?"

„Ale ano. Je chvályhodné, že se s ním spokojí…"

Vida, jak se opozice proti císaři vyplácí! Gordianus si dosyta užil vzru-

šení, když kul pikle se svými kumpány, a nato zůstal pěkně stranou, ujídal kousky smaženého brzlíku z oltáře na Colonně a čekal na svou odměnu. Nic jsem neříkal, ale to, co jsem si myslel, se mi asi dalo vyčíst z obličeje.

Krátce jsme si pohovořili o penězích, ale k ničemu to nevedlo, a potom si mě Vespasián dál prohlížel jakýmsi divným zkoumavým pohledem. Znovu jsem se začal užírat pocitem, že jsem z tajných dvorních záležitostí vyřazený, ale právě když už jsem ve zlosti pomýšlel na to, že by bylo lepší na půl roku vypadnout a pást na Etně ovce, prohodil trpce: „Měl jsem tě poslat i za tím jachtařem."

Chvíli mi trvalo, než mi došlo, že mi možná nabízí další práci.

„Jak to?" zeptal jsem se (jako by se nechumelilo).

„Hmm," hlesl (s kyselým úsměvem). „Anacrites dělal, co mohl, jak říká, ale nezbývalo mu než mi můj dopis Crispovi přivézt zpátky s poznámkou ‚adresa neznámá'."

„No to je ale smůla!" zvolal jsem.

Teď už jsem měl pocity mnohem příjemnější. Císař si to možná uvědomoval.

„Předpokládám," začal povzbudivě, „že se ti asi nebude chtít hned tak z Říma odjet, sotva ses vrátil."

Zavrtěl jsem hlavou a zatvářil jsem se vážně. „Mám starou matku, pane, která mě má ráda nablízku. Kromě toho," dodal jsem tichým hlasem, protože šlo o vážnou věc, „hrozně nerad přebírám práci po někom, kdo už se v ní šťoural, zpackal, co se dalo, a zničil všechny stopy."

„To chápu. Jenže Aufidiovi Crispovi patří polovina Latia," svěřil mi Vespasián, nikoli bez žárlivosti. „Takže mi pochopitelně dělá starosti, že se neozývá."

Latium byla od pradávna zemědělská oblast, proslulá olivovým olejem a vínem. Nový císař, který se snaží dostat své oponenty do latě, musí věnovat zvláštní pozornost každému významnému podnikateli s latijským vínem.

Zaculil jsem se na Vespasiána. Žádný z nás nepronesl posvátné slovo „diplomacie".

„Ovšem, pane, spousta lidí by vzala do zaječích, kdyby se k nim přitočil císařský špeh."

„K němu by se mohl přitočit někdo podstatně horší. Prokazuji ti laskavost, když na tobě chci, abys Crispa varoval. Najdi ho, Falcone. A najdi ho dřív než Barnabas."

„Však já ho najdu. K tomu je podle mě třeba," vykládal jsem horlivě, „aby to byl nějaký nový obličej, někdo, kdo vůbec nevypadá jako veřejný činitel –"

„To je přesně ono!" souhlasil Vespasián. „Ten dopis je u mého tajemníka. Je to prvotřídní papyrus, takže až se s Crispem setkáš, ne abys to psaní upustil do sklenice."

Upozornil jsem ho, že ceny v Neapolském zálivu jsou nehorázně vysoké, ale nepodařilo se mi ho přimět, aby mi zvýšil denní plat.

„Ale můžeš cestovat na státní útraty." To bylo maximum, na které byl ochoten přistoupit. „Mám tu totiž loď *Kirke*, co chci vrátit Pertinakovu otci. Původně myslím kotvila v Pompejích, takže ji tam můžeš starému pánovi dopravit."

Předpokládal jsem, že tam pojedu po souši, avšak obchodní loď poskytuje zase určité možnosti. Vzpomněl jsem si na jisté ladem ležící zboží, kterým bych si mohl něco přivydělat, a přitom bych se vlastně šikovně maskoval… V Kampánii budu vystupovat jako obchodní cestující s olovem.

Cestou ven jsem strčil hlavu do Anacritova kumbálu, kde pořád ještě mžoural do hromady nudných účtů. Dal jsem si záležet na širokém spokojeném úsměvu a ještě jsem mu zamával, abych ho povzbudil.

Anacrites po mně šlehl pohledem, z něhož jsem pochopil, že jsem si z něho udělal doživotního nepřítele.

Přesto jsem se už cítil veseleji a začal jsem se připravovat na cestu do Neapole. Vždyť jsem koneckonců bez velkých potíží našel jednoho bývalého spiklence, takže s tímhle druhým si snad taky poradím. Pátrat po mužích a plašit ženské, to bylo moje. Naučil jsem se přistupovat k těm i oněm nenuceně.

Vědět však o tom druhém člověku, kterého budu v Kampánii honit, něco bližšího, asi bych se tolik neradoval.

A vědět, kterou ženu tam najdu, možná že bych tam vůbec nejel.

III. ČÁST
KLIDNÁ RODINNÁ DOVOLENÁ

NEAPOLSKÝ ZÁLIV
KONEC ČERVNA

„…orgie, milostné pletky, cizoložství, výlety do Bají, zábavy na pláži, veselé večírky, hudební produkce, vyjížďky na lodích…“

Cicero, Obhajoba Marka Caelia

XXII

Když jsme přejížděli přes pláň kolem Capuy, postihla nás jedna nepříjemnost.

To už si můj přítel Petronius Longus, velitel aventinských vigilů, vzpomněl, jak se při naší poslední dovolené dušoval, že už nikdy nic takového nepodnikne. Pro mě to byla pracovní cesta a Petroniova rodinka mi vlastně poskytovala krytí. Jel s námi i jeden z mých četných synovců, čtrnáctiletý Larius, poněvadž prý – podle názoru jeho matky – právě prodělává obtížné stadium. Má sestra si myslela, že potřebuje dohled. Nezdálo se pravděpodobné, že se mu ho dostane. Jak já jsem to viděl, u moře má mít člověk volnost, aby se mohl chovat nezodpovědně.

Tu poznámku jsem utrousil před Arriou Silviou, Petroniovou manželkou. Už jsem se dopustil několika chyb, a to nám k moři zbývalo ještě deset mil.

Atmosféra už začala být víc přímořská. Petronius i Silvia se domnívali, že jedeme do Bají, nejlepšího letoviska v zálivu, jenomže Baiae leží dál na sever, než jsem potřeboval. Rozmýšlel jsem si, kdy se s tím budu moci bezpečně vytasit.

Už jsme objeli Capuu. Po naší levici se dál táhly bílé rozryté útesy Apenin, zato dešti nasáklé kopečky vpravo se postupně vytrácely. Ploché údolí před námi přecházelo do nízkého šedého mořského obzoru. Čekali jsme, kdy se nám zjeví Vesuv, odtržený u Neapole od hlavního hřebene.

Petronius držel otěže. Já už jsem ho taky vystřídal, jenomže on kočíruje strašně rád, a poněvadž tam vzadu se vrtěla jeho rodina, bylo jen přirozené, aby tu velel on. Vezli jsme se povozem s volským potahem: tři dospělí, tři holčičky, vrchovatě naložené koše, spousta amfor, šatstva, které by vystačilo na půlroční cestu, několik neposedných koťat, věčně něco zkoumajících, můj otrávený puberťák Larius a patnáctiletá sousedka, kterou si

vzala Silvia na výpomoc. Byla to taková káča zbrklá a každou chvíli se srdceryvně rozbrečela. Jmenovala se Ollia. Ráda by šla za svým snem, jenomže si pořád nedovedla ujasnit, jaký sen to vlastně je.

Silviu jsem varoval, že Olliu určitě na pláži svede nějaký mazaný mladý rybář. Silvia jenom pokrčila rameny. Byla droboučká a tvrdá. Petronius s ní se svou dobráckou povahou vycházel dobře, ale mně naháněla strach.

Petronius Longus se s ní oženil před pěti lety. Byla dcerou měditepce. Jen co jsme se vrátili domů z Británie, pozoroval jsem, jak Silvia s otcem po Petroniovi jedou jako dvě baby na trhu, co si vybírají čerstvé sledě na sváteční oběd. Nemluvil jsem mu do toho. Nemělo smysl ho rozčilovat. Jeho vždycky lákaly drobné ženy s plochým hrudníčkem a pohrdavým hlasem, které ho sekýrovaly.

Zatím jim to v manželství kupodivu klapalo. Silviin otec se o ně postaral tak štědře, že z toho bylo patrné, jak rád se jí zbavil. (Petronius, v podstatě liška mazaná, po celou tu dobu pokukoval po měditepcových zlaťácích.) Manželé se jistě taky hádali, ale nechávali si to pro sebe. Když si krátce po sobě pořídili Petronillu, Silvanu a Tadiu, nikdo nemohl Petronia podezírat, že by to udělal jenom proto, aby si jako trojnásobný otec vylepšil svá občanská práva. Své děti zbožňoval. Ba měl jsem dokonce dojem, že i k ženě si zachovává láskyplný vztah. Silvia si ho v jistém smyslu ohromně vážila, ale navenek s ním zacházela jako s onucí.

S rolí otce se Petronius vyrovnával obdivuhodně klidně. Ať dělal cokoli, nenechal se rušit a pokračoval v tom, zatímco mu rozjívená mrňata lezla až na hlavu. Ta dvě starší se mu teď drápala na pevná záda a pomalu z nich sjížděla dolů, aniž se přitom ohlížela na to, že mu trhají lemování tuniky. Tadia, nejmenší, se rozhlížela po krajině z mého klína. A protože věděla, že si nesmí cucat palec, ohlodávala mi můj. Soukromí informátoři jsou kruťasové s železnou bradou a tvrdým srdcem, kteří berou ženy jako pohozené smetí; jenže Tadia měla teprve dva roky a ještě si neuvědomovala, že její milý strýček Marcus sbalí kdejakou hezkou holku, chvíli si s ní pohraje, a sotva po něm hodí očkem jiná, tu první klidně pustí k vodě…

Petronius zastavil.

Tadia vyděšeně kulila kukadla a vypadala, jako by měla na krajíčku. Její otec mi chladně vytkl: „Chce se jí vyloženě čurat, tak proč nic neřekneš?“

Petroniova Tadia byla známá tím, že umí snášet útrapy mlčky. Přesně po takovém typu ženy jsem toužil, ale žádnou podobnou jsem si nedokázal pořídit.

Tou dobou už nás všechny cesta notně zmohla a začínali jsme skoro litovat, že jsme se na ni vydali.

„No tak já už jsem zastavil," oznámil Petronius. (Byl to přímočaře uvažující kočí a nerad zastavoval, ačkoli se třemi dětmi pod pět let jsme si museli co chvíli udělat přestávku.)

Nikdo se k ničemu neměl, a tak jsem se dobrovolně přihlásil, že ji sundám.

Na capujské planině byste marně hledali veřejné záchodky, ale jistě nebude nikomu vadit, když jim dvouleté skvrně, které už to nemůže vydržet, pokropí úrodu.

Petronius Longus čekal s povozem na silnici a my s Tadiou jsme klopýtali krajinou. Octli jsme se v nejúrodnější oblasti Itálie. Bohaté vinice, úhledné zelinářské zahrady a olivové háje s pěkně pokroucenými stromy se táhnou od mohutné řeky Vulturnus až po půvabné pohoří Lactarii, kde se pasou stáda ovcí až o šesti stech kusech. Ale stejně tak jsme mohli být kdesi v arabské poušti.

Museli jsme najít nějaké křovíčko. V našem nejbližším okolí se vyskytovalo jenom řiďoučké proutí. Dvouletá Tadia byla už ženou světačkou, což znamenalo, že odmítala vystupovat na veřejnosti, pokud hrozilo nebezpečí, že v okruhu pěti mil může být někdo schovaný v liščí noře a pozorovat ji.

Hledání vhodného úkrytu pro Tadiu nás zavedlo tak daleko, že už jsme skoro neviděli na silnici. Vládl tam nádherný poklid. Z větvičky rozkvetlého janovce na nás zavrzal cvrček a vzduch prosycovala omamná vůně prohřátého tymiánu, rozdrceného pod našima nohama. Všude zpívali ptáci. Byl bych se tam rád ještě zdržel a kochal se tou krajinou, ale Petronius zastával neochvějný názor, že rodina na cestách se musí hnát kupředu.

S Tadiou jsme její křovíčko oba důkladně zalili a pak jsme vylezli ven.

„Koukej, Tadio Longino, to je hezkej motýl. Pojďme ho chvíli pozorovat –" Tadia motýla pozorovala a já jsem zatím nervózně pohlížel k silnici.

Zahlédl jsem tam nějaké zlověstné hemžení temných postav. Kolem naší společnosti se shlukli jezdci na koních, jako když se vrabci sletí na kůrku chleba. Pak se na voze vztyčila útlá postavička Arrie Silvii a zřejmě k nim pronesla plamennou řeč Catona Staršího v senátu o tom, že je nutné zničit Kartágo… Jezdci poněkud nakvap odklusali.

Popadl jsem Tadiu a uháněl jsem s ní zpátky k silnici, cestou jsem ještě chytil uprchlé kotě a vyšvihl jsem se k Petroniovi. Práskl do vola.

Silvia tam seděla sklesle zamlklá a já jsem se snažil nedat najevo rozčilení, když se Petronius rozjel. Kočíroval jako vždycky klidně až na chvíle, kdy před sebou zahlédl úzký můstek nebo když se mezi jeho dětmi strhl nějaký povyk; to pak byl napjatý. Otěže držel volně v levici, nakloněný dopředu, opřený o jedno koleno a pravá ruka mu spočívala na žaludku. Vypadalo to, jako by si chtěl ulevit při prvních náznacích srdečního záchvatu, ale to byl jenom jeho způsob, jak si hověl.

„Co se to tu prosím tě semklo?“ zamumlal jsem nenápadně.

„Ale…“ Pomalu se napřímil v ramenou, než promluvil. „Parta venkovanů s nevymáchanou hubou v kovových přílbách, hledali nějakýho blbce, co jim šlápl na kuří oko. Chtěli se nám hrabat ve věcech a všem nám vyhrožovali, až jim Silvia dala co proto –“ Domýšlet si, jak jim to asi Arria Silvia dala, bylo stejně nebezpečné jako nechat si vletět komára do nosu. „Já jsem předstíral, ze jsem obyčejný římský turista a že jsem na kraji silnice zastavil jenom proto, poněvadž jsem se pohádal s manželkou –“ Zajímalo by mě, kvůli čemu se asi hádali; protože jsem je znal, usoudil jsem, že asi kvůli mně. „Odcválali směrem na Capuu. Ten hnusně zelenej plášť, co to měl na povel, řekl, že to beztak nejsem já…“

„A koho tedy hledali?“ zeptal jsem se schlíple.

„Nějakýho pitomce, co se jmenuje Falco,“ zavrčel Petronius.

XXIII

Konec června. Každý, kdo si to mohl dovolit, z Říma vypadl. Někteří odjeli do svých venkovských vil. Většina z těch, kdo se rozhodli pro pobyt u moře, tam musela dorazit dva dny před námi. Davy lidí mou svízelnou situaci ještě víc ztěžovaly. Nemohl jsem se dočkat, až za sebou bezpečně zabouchnu dveře.

Ještě že jsem věděl, jak na tom jsem: Barnabas se dosud potlouká kolem v tom příšerném zelenomodrém plášti. Je tady v Kampánii – a jde po mně.

V okolí zálivu bylo plno městeček a vesnic, ale některé jsme vyloučili a ty ostatní zase odmítaly nás. Neapolis se svými parádními letními sídly nám připadala příliš nóbl, tu jsme si těžko mohli dovolit, a Puteoli, dříve hlavní vstupní brána do Říma při cestách po moři, než se před třiceti lety vybudoval přístav v Ostii, zůstalo nadále hlučným obchodním střediskem. Misenum bylo jako základna loďstva prolezlé úředníky. V Bajích, módních lázních, jste mohli najít plno špinavých penzionků, kde nepřijímali děti. Surrentum, rozkládající se po obou stranách nádherné rokle, bylo dostupné pouze po moři anebo po klikaté, celé míle dlouhé silnici. Jestliže je mi v patách šílený vrah, mohlo by se Surrentum stát nebezpečnou pastí. Pompeje nám připadaly příliš světácké, Herculaneum příliš upjaté a lázně s léčivými prameny Stabiae přeplněné sípavými dědky a jejich nafoukanými paničkami. Ke svahům Vesuvu se taky tulilo pár vesniček, ale děti chtěly k moři, vždyť jsme jim to slíbili.

„Jestli mi ještě jeden kampánskej domácí s holým zadkem zavrtí hlavou, že nechtějí koťata ani nočníky," svěřil mi Petronius nebezpečně tlumeným hlasem, „tak se asi neudržím."

„A co takhle Oplontis?" navrhl jsem, jakoby mimochodem.

Oplontis byla malá rybářská vesnička uprostřed zálivu, slibně prosycená vůní opékaných parmic, takže tam by se nemuselo hladovět. Mohla se

pochlubit nesmírně elegantní vilovou čtvrtí s důkladně zabedněnými sídly. Pašeráci pokojně popíjeli a místní frajírci na pláži předstírali, že spravují sítě, ale přitom na nás civěli. Vypadalo to přijatelně. Vypadalo to levně. Vypadalo to malé, takže by to mohlo být bezpečné. Kdyby tam z Herculanea přicválal oddíl ozbrojenců, vyhrnuli by se ze všech chalup zvědaví vesničané na břeh. Oplontidu jsem si (čirou náhodou) sám vybral.

Našli jsme kolozubou babu v černém a ta nám pronajala dvě ubohé světnice v patře omšelého hostince. Všiml jsem si, jak Petronius zkoumá, jestli by mohl rodinu evakuovat zadem přes stáj, kdyby se na přední dvorek vetřel někdo podezřelý.

Nebydlel tam nikdo jiný. Pochopitelně.

„Na jednu noc nám to postačí," přesvědčoval Petro sám sebe. „A zítra se poohlídnem po něčem lepším –" Věděl dobře, že jakmile se tam usadíme, zůstaneme tam už po celou dobu.

„Měli jsme přece jen zůstat v Bajích," stěžovala si Silvia. I když je celá výprava k smrti utahaná, manželky jiných mužských ze sebe ještě vždycky vydolujou dost energie, aby mohly kňourat. Larius pořád čichal, postřehl nějaký divný zápach. Možná z mořských chaluh. Nebo možná ne.

„No no, Larie, můžeš si skřípnout nos kolíčkem," utrhl jsem se na něho. Jen počkej, až ucítíš veřejné latríny ve Stabijích a pompejské stoky!"

Byl tam dvorek se studnou a slabý šlahoun vinné révy, plazící se s námahou po pergole. S Lariem jsme se opláchli a posadili se na lavičku a Silvia zatím organizovala, kde kdo bude spát. Všemožně se snažila vyvolat s Petroniem hádku. Jedna z našich světnic měla okno zakryté kůží, takže jsme s Láriem mohli sledovat rodinný spor, v němž několikrát zaznělo: „Jen samé maléry!" To se jasně týkalo mě.

Petroniova roztomilá hrdlička manželovi oznámila, že jen co se ráno rozední, seberou děcka a odjedou domů. Odpověděl tak tiše, že jsme nic neslyšeli. Když Petro nadával, nešel pro slova daleko, ale pronášel je vztekle přiškrceným hlasem.

Časem se situace poněkud uklidnila a Petro sešel dolů. Vychrstl si kbelík vody na hlavu, chvilku váhal a pak si k nám přisedl na lavici. Bylo jasné, že potřebuje být sám. Vytáhl baňatou, šedozeleně polévanou čutoru a při-

hnul si rovnou z ní jako pocestný, který dojel dál, než měl v úmyslu, a musel spolknout spoustu nadávek.

„Tak jak to vypadá s ubytováním?“ zeptal jsem se nesměle, ale dovedl jsem si to představit.

„Pod psa. Čtyři postele a jeden kýbl.“

„A co Silvia? Je hodně rozčilená?“

„To ji přejde.“ Na rtech se Petroniovi objevil náznak mírného, unaveného úsměvu. „Děti a Olliu jsme dali do jedny místnosti. Vy dva budete muset bydlet s námi.“

Sehnat laciné noclehy pro naši početnou výpravu znamenalo nemalé taktické problémy. Nejvíc si to odnášeli on se Silviou. Nabídl jsem se aspoň, že vezmu Laria na hodinu na procházku. Petro jenom podrážděně zamručel.

Znovu si lokl, ale čutoru nedal kolovat. Pocit, že je zase čistý a v klidném ústraní (s pitím po ruce), ho brzy obměkčil, takže mohl zaútočit: „Měl jsi mě varovat, Falcone.“

„Heleď, najdu nějakou jinou noclehárnu –“

„Ani nápad. Jestli jde po tobě nějakej lump s partou zabijáků, tak tě chci mít na očích.“

Vzdychl jsem si, ale nic jsem neřekl, protože právě sešla dolů jeho žena.

Už vypadala klidněji. Trucovitě si zakládala na tom, že si ví rady i v sebehorší krizi, a tak přinesla podnos s poháry. Larius se chopil láhve. Já jsem se jí ani nedotkl. Těšil jsem se na to, jak budu ochutnávat proslulá vína ze Surrenta a z Vesuvu, ale dnes večer ještě rozhodně ne.

„Falcone, měl jsi nás varovat!“ vyčetla mi Arria Silvia trpce, jako by si vážně myslela, že mi to Petronius zapomněl říct.

Vzdychl jsem. „Silvio, já tu mám práci. Rád bych zůstal nenápadný v rodinné skupině. Jen co se setkám s člověkem, kterého potřebuju vyslechnout, tak zmizím. Petronia se to netýká –“

Silvia si pohrdavě odfrkla. „Jako bych vás dva neznala,“ řekla napjatějším hlasem. „Vy mě v týhle strašný díře necháte samotnou se všema dětma a sami si pudete po svým. Já nebudu vědět, kde jste ani co děláte, a vlastně ani o co tu jde. Kdo vlastně byli ti chlapi,“ udeřila na mě, „co nás otravovali odpoledne?“ Uměla vyhmátnout přesně to, co se její mužští společníci po-

koušeli zatlouct.

Na mě už doléhala únava. Začínal jsem mít pocit, že to asi nezvládnu. Typická prázdninová nálada.

„Ten v zeleným musí být jeden propuštěnec, jmenuje se Barnabas a chce se mstít. Neptejte se mě, kdo mu pučil tu kavalerii. Někdo mi tvrdil, že je mrtvý –"

„Tak je to asi duch, ne?" zachrčel Petronius.

„To je jenom otázka času." Petro se na mě ironicky usmál. Raději jsem se zaměřil na Silviu. Nalil jsem jí do poháru. Svým obvyklým způsobem víno upjatě ucucávala, až jsem skřípal zuby. „Podívej, ty víš, že pracuju pro Vespasiána. Jistá skupina ho do císařského purpuru příliš nadšeně nevítala. A já se je snažím přesvědčit, že to není šťastný nápad –"

„*Přesvědčit*?" opakovala Silvia.

„Je jasné," odpověděl jsem suše, „že se nová diplomacie skládá z rozumových argumentů – podporovaných mastnými úplatky."

Byl jsem tak utahaný, že se mi nechtělo hádat, a především jsem měl ze Silvii vítr. Na chvíli mi připomněla Helenu z doby, kdy byla nejprotivnější, ale takové nevinné hašteření s ní mi vždycky přinášelo duševní uspokojení, jaké někteří muži nacházejí, když hrajou dámu.

„A už jsi od Vespasiána viděl nějaký prachy?" rýpl do mě Petronius. Byl bych mu odpověděl rozmrzele, jenomže tady jsme si asi měli užívat, a tak jsem držel jazyk za zuby. V mizerném ubytovacím hostinci v Neapolském zálivu se ovšem za zdrženlivost nedočkáte díků.

„Chci vědět, co tu děláš," dotírala Silvia.

„Můj uprchlík je na jedné lodi, kterou kdosi zahlédl tady někde poblíž –"

„Kde poblíž?" nenechala se odbýt.

„No totiž tady, v Oplontidě."

„Aha! Takže náš pobyt v téhle hnusné vesnici není žádná náhoda!" pokračovala Silvia nemilosrdně. Snažil jsem se tvářit příjemně. „A co uděláš, až tu loď najdeš, Falcone?"

„Dovesluju k ní, abych si s ním promluvil –"

„Na to manžela nepotřebuješ."

„To ne," přitakal jsem a v duchu jsem klel. Veslovat umím. Ale představoval jsem si, že Petronius bude dělat hrubou práci a já že budu kormidlo-

vat a v přístavištích tu a tam vystoupím. „Ledaže," zkusil jsem to opatrně znovu, „bys ho mohla postrádat, aby se mnou zajel do Pompejí a pomohl mi vyložit náklad ingotů, které budu používat jako maskování."

„To tedy ne, Falcone!" Silvia zuřila.

Petronius se ani nepokusil promluvit. Uhýbal jsem mu očima.

Arria Silvia po mně vrhla jedovatý pohled. „Proč se mě vůbec ptáš? Vy dva si beztak uděláte, co budete chtít."

Připadalo mi nejmoudřejší vzít Laria nahoru, abychom si prohlídli ubytování a vybalili věci.

To nás dlouho nezdrželo. Přidělené pokojíky jsme našli na konci tmavé chodby. Najali jsme si dva dusné kumbály s chatrnými proutěnými stěnami. Postele měly nerovná prkýnka z měkkého dřeva v místech, kde ztratily podpůrné popruhy. S Lariem jsme náš kavalec zvedli, abychom zkontrolovali, jestli tam nejsou štěnice, jenomže takový brouček si potrpí na svoje pohodlí, a tady by neměl kde si udělat hnízdečko. Byla tam jenom hrubá deka, spečená prastarou špínou, držící pohromadě několik zdrchaných chuchvalců slámy, které nás budou píchat do zad jako štěrk.

Přezul jsem se z bot do sandálů a zamířil dolů. Chtěl jsem navrhnout, abychom Olliu nechali u dětí a my ostatní se zašli někam najíst. Larius se tajnůstkářsky hrabal v kabele. Vyzval jsem ho, aby šel se mnou. V přízemí jsem se zastavil a chtěl jsem na něho houknout nahoru, aby ve své roztržitosti náhodou nezapomněl.

Na lavici přes dvůr seděl Petronius Longus tam, kde jsme ho nechali. Hlavu si opíral vzadu o pergolu, dlouhé nohy měl natažené před sebou a ve tváři spokojený výraz, jak do sebe vstřebával večerní klid. Hádky nesnášel, ale naučil se pouštět je druhým uchem ven. Když nás sem šťastně dovezl, začal si to přese všechno konečně užívat. Jeho hnědé vlasy vypadaly nějak rozcuchanější než jindy. Pohár držel nebezpečně nakřivo. Byl zřejmě prázdný, ale to, že ho měl v ruce, ho zřejmě uklidňovalo. Druhou ruku ledabyle ovinul kolem své ženy.

Po pěti letech překonali ti dva nejedno úskalí manželského soužití a v soukromí spolu vycházeli zřejmě lépe, než by se zdálo podle toho, jak se k sobě chovali na veřejnosti. Arria Silvia vklouzla k Petroniovi na lavičku.

Plakala, ale už jen jako zklamaná mladá žena na pokraji svých sil. Petro ji nechal, aby se mu vyplakala na pevném rameni, a snil si dál sám pro sebe. Právě v tu chvíli, kdy jsem se v duchu pochválil za tu chytrou úvahu o manželství, Silvia si utřela oči. Pozoroval jsem, jak Petro zbystřil pozornost a přivinul si ji blíž. Znal jsem ho už celá léta a vídal jsem ho líbat víc žen, než by se líbilo jeho manželce, zato teď si dal ten rošťák mnohem víc záležet – už to nebyla jenom letmá hubička na tvář na usmířenou. Potom jí něco řekl, docela tiše, a ona mu odpověděla. Nato oba vstali a v družném objetí vykročili k ulici, s hlavami těsně u sebe.

Všechno se ve mně sevřelo, ale nemělo to nic společného s hladem. Objevil se Larius. Oznámil jsem mu, že jsem si to s večeří rozmyslel, a zatáhl jsem ho zpátky dovnitř.

Obtížné období mého synovce se projevovalo mimo jiné taky tím, jak jsem si všiml, že ať už člověk vzal toho mrzouta kamkoli, vždycky se tvářil, jako by byl radši zůstal doma.

XXIV

Nazítří svítilo slunce. V mém rozpoložení mě to docela překvapilo.

Vykradl jsem se ven, abych se porozhlédl. Doprava i doleva se táhla obě ramena zálivu a třpytila se v jemném našedlém oparu. Ostrov Capreae přede mnou byl úplně zahalený mlhou, a když jsem se ohlédl přes rameno, kužel Vesuvu se tam tyčil taky jako pouhý nejasný stín. Avšak i v tu časnou hodinu začalo světlo odrážející se od vody oslepovat. Ten hebký, všudypřítomný mlžný závoj věštil příchod horkého modrého jasného dne.

Cítil jsem se sklíčený. Můj synovec spal jako dřevo, naše kamenitá matrace mu nijak nevadila. Petronius chrápal nahlas. Jeho žena, jak jsem zjistil, taky.

„Falco je nějak zvadlý. Budeme mu muset najít děvče," štěbetala Arria Silvia vesele u snídaně a zakousla se liščími zoubky do broskve. V duchu jsem si říkal, aspoň že ještě nejsme pryč tak dlouho, aby lidi stačili pochytat různé žaludeční potíže a při jídle je navzájem porovnávali.

„Jen co bude pět minut v Pompejích," přisadil si Petro, „hned si nějakou sežene sám, uvidíš…" Chvilku jsem měl dojem, že má na mysli žaludeční potíž.

Nemohl jsem se soustředit na povrchní domácké tlachání. Tížily mě starosti. Tak jsem tady v Kampánii, v prázdninové sezóně. Když jsme sem včera přijížděli, viděl jsem na všech stranách rozesmáté obličeje – veselé mladé ženy výborně naložené, uvolněné a hýčkané teplým přímořským vzduchem, všechny velice spoře oděné a hledající záminku, aby i to málo mohly odložit… A tady jsem já, hezký švihák v zánovní tunice hořčicové barvy (kořist ze stánku s použitým zbožím, kterou mi máma vylepšila dvojitým copánkovým lemem). A kdyby se mi rovnou do náruče vrhla žena jako Praxitelova Venuše z fontány, na sobě pouze rozkošné sandály a úsměv, shodil bych ji a odkráčel pryč, abych mohl o samotě dumat.

K snídani jsme měli vodu a ovoce. Jestliže jste na něco takového nebyli zvyklí z domova, mohli jste vynechat ovoce.

My muži jsme ještě týž den vypadli do Pompejí.

Hned za městem u ústí řeky Sarna ležel malý přístav, kam připlouvaly i lodě s nákladem pro větší střediska, například Nucerii a Nolu. Vůz jsme nechali v přístavu, průchod skrze Námořní bránu byl totiž příliš příkrý, abychom se s ním dřeli. Larius tam chtěl zůstat a pozorovat lodě, ale nerad bych se sestře zodpovídal z toho, že se její prvorozený tvrdě probral na nábřeží Sarna poté, co dostal nakládačku od bocmana s hrudníkem jako sud, a tak jsme ho táhli s sebou. My s Petroniem jsme prošli tunelem pro pěší vlevo od brány; pro tažná zvířata tam byl oddělený svah a tím se naschvál pustil na vlastní pěst Larius. Jak jsme čekali nahoře, slyšeli jsme ho, jak si něco pohrdavě huhlá.

Pompeje měly víno, obilí, vlnu, kovové výrobky, olivový olej, atmosféru podnikavosti a blahobytu a deset elegantních strážných věží v mohutných městských hradbách.

„Město, co chce žít věčně!“ poznamenal jsem poměrně výstižně.

No dobrá, já vím, co Pompeje postihlo – ale tohle bylo osm let předtím, než Vesuv vybuchl. Každý, kdo se zabýval přírodními vědami a všiml si, že jejich místní hora má tvar sopky, si vydedukoval, že je vyhaslá. Pompejští frajeři mezitím věřili v umění, bohyni Isidu, kampánské gladiátory a hotové peníze, za něž si kupovali nádherné ženy; jen málokteří z těch okázalých parchantů se zajímali hlouběji o přírodní vědy.

V tu dobu Pompeje prosluly dvěma událostmi: bitkou v amfiteátru, když se do sebe hlava nehlava pustili Pompejané a Nucerijští, až na místě zůstalo nemálo mrtvých; a potom zničujícím zemětřesením. Když jsme je osm let po tom neštěstí navštívili, celé město vypadalo stále ještě jako staveniště.

Z fora zůstaly sutiny a zříceniny, hlavně proto, že měšťané chtěli na architektech, aby je přebudovali ve velkolepějším stylu. Jako obvykle, když měli architekti tuto záminku, klidně snili, roztáčeli peníze a pustili z hlavy uplývající roky. Jeden propuštěný otrok, který si chtěl udělat jméno, postavil znovu Isidin chrám a občané vyzvedli a podepřeli svůj amfiteátr pro případ, že by chtěli znovu zmlátit sousedy. Avšak jak chrám Jupiterův, tak

Apollonův stály obepnuté lešením a jejich sochy spočívaly uložené v kryptě. Jen těžko jsme se proplétali mezi kolečky stavbařů, když jsme se snažili projít kolem trhů s potravinami a pod jedním z vítězných oblouků dál do města.

S Petroniem jsme si říkali, že pro mladého Laria bude výchovné, když to uvidí na vlastní oči. Jelikož patronkou Pompejí byla Venuše, městští radní chtěli, aby se tam cítila jako doma. Jakmile obnoví její chrám, bude se tyčit nad Námořní bránou, ale to ona asi nepotřebovala. Výrazným módním rysem vestibulu každého Pompejana byla nástěnná malba boha Priapa s jeho neúnavnou erekcí. Čím byli bohatší, s tím mohutnějšími symboly plodnosti tento bůh příchozího vítal u vchodu. Kdo to tu neznal, jen těžko mohl rozlišit, co je profesionální bordel a co soukromý dům. (Soudě podle pověstí o smyslnosti města asi ani moc nezáleželo na tom, jestli jste se spletli.)

Před jedním opravdovým bordelem si nějaká prostitutka všimla mého synovce, jak se s roztomilým úžasem rozhlíží, zaculila se na něho a odhalila několik zčernalých zubů. „Buď zdráv, synku. Nechceš se seznámit s hezkým děvčetem?“

Na křídou načrtnutém obraze na zdi tento pán plodnosti, opět viditelně při síle, předváděl, co se od mládenečka žádá, i když madam nevzbuzovala velkou důvěru. Pod vrstvami lepkavého líčidla na očích vypadala dost odporně.

„My si to tady jenom prohlížíme,“ omlouval jsem Laria zdvořile, když se rychle uchýlil pod mé křídlo. „Promiň, babi –“ Kdovíproč mi ta stará rachotina začala vřískavě nadávat. Petronius nevěděl honem kudy kam, a tak jsme se rychle vrhli do bezpečí pouliční vinárny.

„Neočekávej, že tě nechám zkazit,“ mumlal jsem Lariovi. „Tvoje máma si myslí, že se o tebe starám. Zeptej se táty co a jak, až se vrátíš domů.“

Manžel mé sestry Gally byl líný člunař, jehož hlavní výhodou bylo, že se prakticky téměř nevyskytoval doma. Věčně se honil za ženskými. Nám ostatním by to ani tak moc nevadilo, kdyby to nevadilo sestře, jenomže Galla, až příliš cimfrlich, se s tím nemohla smířit. Někdy ji opustil, častěji ho vyhodila ona. Občas se nad ním slitovala „kvůli dětem“ (ta obehraná písnička!), a tak otec rodiny u ní zůstal měsíc, když jí přálo štěstí, a vzápětí už zase táhl za svou další krátkozrakou prodavačkou věnců, má sestra při-

vedla na svět nové nešťastné miminko a celá rodinka zůstala opět na suchu. Když už nevěděli kudy kam, poslala mi matka ty chudáky na krk.

Larius se jako obvykle tvářil otráveně. Netušil jsem, jestli je to tím, že neví kudy kam, anebo že mi ho poslali na krk.

„Hlavu vzhůru, vzmuž se," povzbuzoval jsem ho. Jestli chceš probendit kapesné, zeptej se Petronia, kolik se za co platí. Ten se v tom vyzná –"

„No počkej, já jsem šťastně ženatý!" bránil se Petronius – ale pak mému synovci prozradil, že pokud ví, určitá základní služba je k maní za jeden měděný as.

„Byl bych moc rád," pronesl Larius povýšeně, „kdyby mi lidi přestali poroučet, abych se vzmužil." Poodešel k fontánce na křižovatce a nabral si jako vzorný abstinent vody.

Přitočil se k němu pasák a něco mu říkal, a chlapec honem metl zpátky. My s Petroniem jsme předstírali, že jsme nic neviděli.

S nosem ve džbánku jsem se opřel o pult. Uvědomil jsem si, že mám celou kupu synovců, z nichž Gallin zamračený Larius je teprve první, co ve čtrnácti letech shodí chlapeckou tuniku. Díky svému vlastnímu nezodpovědnému a nepřítomnému otci jsem dělal hlavu rodiny já. No prosím, tady se pletu do vysoké politiky, pátrám po celém pobřeží po jednom spiklenci, unikám před vrahem, vyrovnávám se s tím, že mě nadobro pustila k vodě žena, které jsem dal srdce – a přesto jsem taky slíbil sestře, že někdy během této cesty poučím jejího chlapce o různých životních faktech, pokud už o nich nezískal povědomost od svých hrozných spolužáků… Petronius Longus je vždycky hodný na člověka v krizi. Poplácal mě po rameni a za víno zaplatil sám.

Venku na ulici jsem se co chvíli ohlížel, jestli mě náhodou nesleduje ponurý přízrak v zeleném plášti.

XXV

Přišli jsme za jedním člověkem. Jako obvykle za podobných okolností jsme se obávali, že nám napřed bude mazat med kolem huby a potom nás oškube. A poněvadž to byl klempíř, dalo se s tím počítat téměř najisto.

Zamířili jsme na sever kolem chrámu bohyně Fortuny šťastného návratu směrem k vodárenské věži u Vesuvské brány. Pompejané si rozumně zřídili vyvýšené chodníky, ale v tu dobu, kdy jsme tamtudy procházeli my, si veškeré chodníkové plochy zabrali pro sebe, takže my tři opravdoví cizinci jsme šlapali sutinami po vozovce. Museli jsme dávat pozor na každý krok, abychom nešlápli do mazlavých koblih po mulách, takže jsme se dost dobře nemohli rozhlížet kolem sebe, jenom jsme ze zadních uliček tu a tam zahlédli nad vysokými zahradními hradbami vršky mřížek s popínavými rostlinami a koruny ořešáků. Pěkné prostorné jednopatrové domy měly průčelí obrácená do hlavních ulic, ale zdálo se, že se lidem moc dobře nevede. Mnoho sídel se přeměnilo v prádelny a skladiště anebo se postupně pronajímalo na byty nad krámy.

Až do zemětřesení zajišťoval zásobování města vodou akvadukt, přivádějící vodu ze Serina do Neapole, pěkná stavba s odbočkou sem do velké hranaté věže, jejíž vnější zdi zdobily tři oblouky. Odtud vedla velká potrubí, jedno do veřejných kašen a dvě další do obchodních podniků a soukromých domů, jenomže při zemětřesení popraskala nádrž a rozvodné potrubí se polámalo. Muž, kterého jsme hledali, se babral s opravou nádrže. Na sobě měl obvyklou pracovní tuniku s jedním rukávem, u brady dvě bradavičky a nevyzpytatelný, poněkud unavený výraz člověka, který je mnohem chytřejší, než je třeba pro tuhle práci.

„Už to děláš dlouho?“ zeptal jsem se a pokoušel se skrýt údiv nad tím, že zacementování propouštějící nádrže trvá na venkově osm let.

„Furt eště čekám na objednávku od městský rady.“ Bouchl košíkem s dláty a dalším klempířským nářadím, až to zarachotilo. „Když si kupujete

v Pompejích barák, tak si koukejte vykopat na zahradě hlubokou studnu a modlete se, aby pršelo."

Doporučil mi ho můj švagr omítkář – prý postačí, když se na něj odvolám – *Stačí připomenout mu moje jméno…* Jmenoval se Mico. Připomněl jsem mu ho velmi opatrně.

„Jak někdo vysloví jméno Mico," připustil jsem, „tak se i ostřílení předáci s třicetiletou praxí běží utopit do nejbližší kašny – hádám, že se na něho budeš pamatovat."

„No jo, Mico, bodejť bych se na něj nepamatoval," procedil klempíř zaťatými zuby.

„Počítám," připojil se Petronius, který mého švagra, co má obě ruce levé, znal a taky ho nesnášel zrovna tak jako my všichni, „že když jste tu zažili vzbouření a zemětřesení, tak návštěva mladýho Micona jenom potvrzuje přísloví, že do třetice všeho zlýho."

Miconův klempíř – jmenoval se Ventriculus – byl tichý, klidný typ s poctivou vizáží a působil dojmem, že když vám řekne, že potřebujete novou nádrž na vodu, skoro by to mohla být pravda. „Děsnej nešika," přizvukoval nám.

„Zvorá, co může," řekl jsem a poprvé ten den jsem se začal usmívat. Vždycky mi zvedne náladu, když se pomlouvají moji švagři. „Jeden malíř v Latiu přišel o oko, když se mu štětec odrazil od hrbolu v Miconově kostrbaté omítce a vyletěl mu z ruky. A nedostal za to ani vindru. Soudce prohlásil, že měl s hrbolama počítat, když věděl, že pracuje po Miconovi…" Domluvil jsem a všichni jsme se zakřenili. „Tak ty jsi Miconův kamarád?"

„Copak není každej?" zamumlal Ventriculus a zase jsme se všichni šklebili. Mico je přesvědčený, že každý, s kým se potká, ho musí mít rád. Ve skutečnosti je to ovšem tak, že lidé jenom stojí a žasnou nad jeho dobrosrdečností, zatímco on jim dává nalívat. (Opravdu jim platí pití – a hodně; jakmile vás Mico drapne v krčmě, drží vás tam celé hodiny, ať chcete nebo nechcete.) „Jak mohl," škádlil mě Ventriculus, „milující bratr dát svou sestru takovýmu Miconovi?"

„Má sestra Victorina se mu dala sama."

Mohl jsem ještě dodat, že se dávala každému, kdo měl tak mizerný vkus, že po ní jel, obyčejně za Venušiným chrámem na Aventinu, ale to by vrhlo

stín na celou naši rodinu, což jsme si nezasloužili.

Pomyšlení na příbuzné mě tak rozrušilo, že jsem rovnou vyklopil, co jsem po Ventriculovi chtěl. Naslouchal mi s mírnou odevzdaností muže, který čeká už osm let, až mu městská rada vystaví objednávku na nutné opravy. „Volnou kapacitu u nás ještě máme. Jednoho cizince můžu klidně zaměstnat…“

A tak jsme opět pochodovali Pompejemi zpátky do přístavu. Klempíř šlapal mlčky jako člověk, který se na základě zkušeností s geometry naučil chovat zdvořile k bláznům.

Zabral jsem se do úvah o synovci, a přitom jsem si úplně zapomněl ověřit dobu příjezdu mé lodě, ale když císař prohlásí, že dá určitou loď přepravit z Ostie k ústí Sarna, můžete počítat s tím, že lodníci okamžitě vyrazí a cestou si nedovolí hrát kostky o některou z mořských nymf.

V přístavu už opravdu čekala loď jménem *Kirke*. Byla to jedna z tarentských galér, postavených pro Atia Pertinaka – obrovské obchodní plavidlo s hranatými plachtami, s třicet stop hlubokým ložným prostorem, s dvěma velikými řídicími vesly po obou stranách vysoké zádě, stáčející se nahoru a dovnitř jako štíhlý husí krk. Byla to bytelná loď, jež brázdila i Indický oceán a zpátky přivážela báječné náklady slonoviny, pepře, tragantu, křišťálu a opalizujících mořských perel. Ale od své první plavby vedla tvrdší život. Minulý rok s ní Pertinax podnikal výpady do Galie. Teď byla až po okrajník naložená chladným zbožím – dlouhými čtyřhrannými ingoty britského olova.

Ventriculus obdivně hvízdl, když jsme se všichni nahrnuli na palubu.

„Říkal jsem ti přece, co to bude,“ připomněl jsem mu, když si s úžasem prohlížel ingoty.

„Jenom pevně doufám,“ ujišťoval se neomaleně, „že nepatří do státního pokladu.“

„Jenom z něho byly vyčleněné,“ odpověděl jsem.

„*Ukradený*?“

„Já je neukrad.“

„Jak jsi k nim teda přišel?“

„Hrály roli v jednom podvodu, co jsem vyšetřoval. Víš, jak to chodí. Mohly se hodit jako důkazy, takže zůstaly na jednom dvoře a hlavouni se

zatím dohadovali, jestli to má přijít před soud, anebo jestli se to radši ututlá."

„A jak se nakonec rozhodli?"

„Nijak. Prostě se na ně zapomnělo, nikdo už neměl zájem. A tak jsem je našel, jak se tam pořád povalujou… Není k nim žádná dokumentace a strážce pokladu v Saturnově chrámu je nikdy nebude postrádat." Nu, doufejme, že ne.

„Je v nich ještě nějaký stříbro?" zeptal se Ventriculus, a když jsem zavrtěl hlavou, zatvářil se zklamaně.

Petronius se zadíval do otevřeného podpalubí, v obličeji popelavý, poněvadž si trpce vzpomínal na svou vojenskou službu v pohraniční pevnosti v provincii na konci světa – v Británii. Ať jste se tam otočili kamkoli, vždycky vás do tváře praštila nepohoda… Viděl jsem, jak se napřímil v ramenou, jako by na nich dosud cítil vlhkost. Británii nesnášel skoro tak jako já. Ačkoli ne tak docela. Stále ještě dojatě vzpomínal na proslulé ústřice z východního pobřeží, a kdykoli spatřil ženu s ruděžlatými vlasy, vždycky se za ní s jiskrou v oku podíval.

„Ví Vespasián, žes mu tyhle krámy otočil?" zamumlal úzkostlivě. Měl úctyhodnou práci s úctyhodným platem. Jeho ženě se ten plat líbil skoro tolik jako Petroniovi jeho práce.

„Mám zvláštní licenci," ujistil jsem ho vesele. „Vespasián si rád bokem přivydělá nějaký ten denár."

„A požádal jsi ho, aby do toho šel s tebou?"

„Nikdy neřekl ne."

„Ani ano. Falcone, lámu nad tebou hůl."

„Přestaň si dělat starosti, Petro."

„Vždyť jsi šlohl i tu loď!"

„Ta loď," prohlásil jsem pevně, „se má vrátit shovívavému milionáři, který ji koupil pro syna. Až skončím, tak tomu starýmu podvodníkovi dám vědět, kde ta jeho plující nemovitost kotví. Heleď, čeká nás slušný náklad, co musíme přeložit, tak abysme sebou radši pohnuli… Bohové! Kde je ten kluk?"

V návalu strachu jsem vyskočil ven na palubu a obhlížel přístav, jestli někde neuvidím Laria, který zmizel. V tu chvíli jsem toho připečeného

blázna spatřil, jak se svým typickým houpavým krokem klátí zpátky po nábřeží a s tupým výrazem civí na ostatní lodě. Zahlédl jsem ho – nedaleko vrásčitého nosiče, s rysy v obličeji skoro vymazanými snad devadesátiletým opálením, který seděl na sloupku k vyvažování lodí a pozoroval nás.

XXVI

Ten den jsme dostali pořádně zabrat.

Celé dopoledne jsme překládali ingoty na náš vůz. Ventriculus si najal dílnu v Divadelní čtvrti. Stabijskou bránu jsme měli nejblíž, ale cesta tamtudy byla tak příkrá, že jsme se raději kodrcali přes nekropoli po Nucerijské cestě, urazili jsme rohy několika mramorových náhrobků a tam jsme se stočili do města. Náš vůl – říkali jsme mu Nero – brzy vypadal pod psa. Byl to starý dobrák, ale zřejmě si myslel, že vláčení takového nákladu olova překračuje meze povinností zvířete na dovolené.

Ventriculus se pustil okamžitě do práce. Chtěl jsem na něm, aby z ingotů vyrobil vodovodní potrubí. To znamenalo, že je musí roztavit, potom vyválcovat do úzkých pruhů asi deset stop dlouhých. Plátové olovo se zchladilo a potom stočilo kolem dřevěných latí, až se oba okraje mohly spojit a sletovat dalším roztaveným olovem. (Právě tento šev dodává potrubí v průřezu tvar hrušky.) Ventriculus byl ochoten zhotovovat trubky různé šíře, ale my jsme se soustředili na běžnou světlost, to znamená šířku jednoho prstu a čtvrt – což je šikovná velikost pro domácnost. Vodovodní trubky jsou neskladné předměty. I taková deset stop dlouhá váží šedesát římských liber. Lariovi, který moc nedával pozor, jsem musel neustále připomínat, že to pozná, až si některou upustí na nohu.

Jakmile jsme všechny ingoty přenesli do dílny a klempíř zhotovil jednu várku trubek, vypravili jsme vůz zpátky do Oplontidy. Ventriculus nám přihodil gratis pytel bronzových kohoutů, což dokazovalo, jak na té dohodě bude vydělávat on. Podle našeho plánu jsem měl já obcházet se vzorky a na místě uzavírat obchody, ale kde to bude možné, zajišťovat větší kontrakty, které by Ventriculus vyřizoval později. Chtěl jsem jednu větší várku odvézt do Oplontidy hned dnes, což znamenalo, že s nákladem pojede jenom jeden člověk a další osoby nepřibere. Poveze ho Petronius. Byl dost statný, aby se v případě potřeby ubránil, a s Neronem vycházel

dobře. Kromě toho jsem věděl – třebaže si slůvkem nepostěžoval –, že má naspěch, aby byl doma co nejdřív a vyžehlil si to u manželky. Když jsem se s ním loučil před cestou, připadal jsem si vyloženě jako veřejný dobrodinec.

Klempíře s Lariem jsem pozval na ošplouchnutí do stabijských lázní. Než jsme pak s chlapcem vyrazili na cestu domů, vzali jsme to ještě přes přístav, abych si mohl znovu promluvit s velitelem *Kirke*. Ukázal jsem mu zápisky, které jsem si přinesl z Crotonu, a svěřil jsem se mu se svou teorií, že ten seznam jmen a dat se týká lodí.

„Může být, Falcone. *Parthenope* a *Venuši z Pafu* znám, ty dopravujou do Ostie obilí…"

Zatímco jsme se bavili, synovec se mi opět ztratil z očí.

Opustil jsem ho na nábřeží, kde se oddával dumání. Skica dvou gladiátorů vydrápaná na zeď svědčila o tom, kde se zabavoval naposled. Místo komických králíčků, které jsme viděli ve městě v krčmách zdobit stěny, čmáranice toho mého rošťáka měly pevné linie a bylo vidět, že umí opravdu kreslit. Jenomže umělecký talent ještě není zárukou rozumu. Hlídat Laria mi připadalo stejně těžké jako cvičit chameleóna. Obzvlášť ho lákaly lodě. Začal jsem se bát, jestli náhodou neproklouzl na některou z nich jako černý pasažér…

Najednou se mi zase přiloudal na dohled, v živém rozhovoru s tím silně osmahlým rozježeným dědou, co nás předtím s takovým zájmem pozoroval.

„*Larie*! Ty ptačí mozečku, ty štěně, kdes u Háda zase byl?" Otevřel pusu a chystal se mi ledabyle odpovědět, ale nepustil jsem ho ke slovu. „Nesmíš se mi toulat, buď tak laskav. Jako by mi nestačilo pořád se ohlížet přes rameno, jestli po mně nejde nějaký šílený zabiják, a teď abych věčně pátral široko daleko po tobě!"

Snad se mi chtěl omluvit, ale ze strachu se mě zmocnila taková zlost, že jsem tomu zvědavému nosiči jenom pokývl a synovce odtáhl za ucho. Jakmile jsem si vzpomněl na Barnaba, vyrazil mi pod tunikou studený pot. Ještě jednou jsem přejel pohledem přístav, jako bych se bál, že nás ten propuštěnec odněkud pozoruje, a rázně jsem vykročil směrem k té díře, které jsme teď říkali domov.

Oplontis byla zastávkou na silnici do Herculanea, nepříliš daleko, ale dál, než se chtělo šlapat člověku, co se celý den lopotil s vláčením olova sem tam. Pompeje ležely na vyvýšeném terénu (nejspíš na starém lávovém nánosu, ale tehdy jsme neměli důvod si to myslet). Když jsme se ve vlahém soumraku obrátili k severu, rozestřelo se před námi celé panoráma pobřeží. Zastavili jsme se.

Byl už téměř červenec. Noci ztemněly, ale neochlazovalo se. Teď už se stmívalo a příkrý kužel Vesuvu se nám začínal ztrácet. Podél celého překrásného zálivu od Surrenta až po Neapol, kde si boháči z Kampánie a různí významní Římané postavili v posledních padesáti letech přímořské vily, blikaly lucerny, osvětlující jejich parádní sloupová průčelí a půvabné kolonády. Většina majitelů tam teď trávila letní měsíce. Po celém ladném oblouku pobřeží byla roztroušená tančící žlutá světýlka ohňů na pláži.

„Náramná podívaná," poznamenal Larius poněkud ironicky. Zůstal jsem stát, abych popadl dech a dopřál si chvilku okouzlení. „Strýčku Marku, teď je myslím vhodná příležitost na ten náš trapný rozhovor. ‚*Larie*' opičil se, „ ‚*proč si ta tvoje hloupá máma myslí, že prodlužuješ obtížné období*?' "

Byl zpoloviny tak starý jako já a dvakrát tak sklíčený, ale když se přestal trápit, projevoval báječný smysl pro legraci. Měl jsem Laria moc rád.

„No tak proč?" zavrčel jsem, podrážděný, že mě vytrhl z příjemného zasnění.

„Vím já?" V té chviličce, než jsem mu stačil položit tu návodnou otázku, změnil se opět v mrzutého klacka.

A zatímco se můj synovec rozhlížel po krajině, já jsem zkoumal jeho.

Měl inteligentní čelo pod rozcuchanou kšticí, která mu padala až k vážným tmavohnědým očím. Od té doby, co jsem ho o minulých Saturnáliích viděl házet oříšky po malých bratrech, vyrostl aspoň o tři prsty. Tělo se mu protáhlo tak rychle, že za ním mozek zaostával pozadu. Jeho nohy, uši a ty tělesné partie, o kterých se najednou ostýchal mluvit, byly části těla muže o půl stopy vyššího než já. A jak do nich expandoval, namlouval si, že vypadá směšně; a upřímně řečeno směšně opravdu vypadal. A bylo docela dobře možné, že se ještě pěkně zaoblí – anebo taky ne. Můj ušatý prastrýc Scaro vypadal celý život jako nakloněná amfora s neúměrně

velkými uchy.

Z jeho úsečné odpovědi jsem usoudil, že nějaký důvěrný pohovor mezi mužem a chlapcem by dnes k ničemu nevedl. Znovu jsme vykročili, ale po deseti krocích si teatrálně vzdychl a vylezlo z něho: „Radši abysme si to odbyli. Slibuju, že nebudu dělat potíže."

„No ne? Děkuju." Byl jsem v pasti. Zoufale jsem pátral, jak začít, až jsem plácl konvenční otázku: „Co si o tobě myslí učitel?"

„Nic moc."

„To je dobré znamení." Pochybovačně vrtěl hlavou. „Tak proč si máma dělá takové starosti?"

„Copak ti to neřekla?"

„Chystala se spustit vodopád stížností, ale já jsem neměl času nazbyt, abych ji tři dni poslouchal. Pověz mi to sám."

Asi půl minuty jsme pochodovali mlčky. Nakonec přiznal: „Načapala mě, jak čtu poezii."

„Bohové dobří!" Rozchechtal jsem se. „A jakou? Košilaté básničky Catullovy? Veršíky o chlapech s velkými frňáky, o pomstychtivých nevěstkách na Foru, o odporných milencích, co si hryžou intimní orgány? Věř mi, že větší potěšení a mnohem lepší potravu ti poskytnou chlebové bochánky s kozím sýrem k obědu…" Larius se zavrtěl. „Matka má asi pravdu," zamumlal jsem už vlídněji. „Jediný Gallin známý, co čmárá elegie do zápisníků, je její povedený bratr Marcus a ten je věčně v maléru, bez peněz a obyčejně má v závěsu nějakou nedostatečně oděnou provazochodkyni… Má pravdu, Larie, poezii pusť z hlavy. Zrovna tak nedůstojné, zato mnohem výnosnější je prodávat zelenkavé nápoje lásky anebo se stát architektem."

„Anebo informátorem?" popíchl mě Larius.

„Kdepak. Špehování málokdy vynáší."

Dál v zálivu se pohupovala další slabá světýlka, jak noční rybáři odkrývali lucerny, aby přilákali budoucí úlovky. Mnohem blíž se nepozorovaně objevila osamělá loď. Musela připlout směrem od Surrenta, skrytá soumrakem, zatímco se držela blízko břehu pod pohořím Lactarii. Zato teď se nesla hrdě středem zálivu. Stěží jsme rozeznávali její obrys. Vypadala mnohem menší než *Kirke*, úplně jinak než Pertinakova obrovská obchodní

loď. Tohle byla taková hračka, jakou má u přístavního můstku připoutanou každý boháč, jemuž patří vila v Bajích. Jako ten druhý výletní člun, který jsem teď měl v hlavě, ten, na nějž tak příhodně uprchl spiklenec Crispus.

Larius i já jsme zpomalili. Tiše klouzající loď poskytovala krásnou, malinko melancholickou podívanou. Okouzleně jsme přihlíželi, jak tato mlhavá vidina pluje přes záliv – jistě si nějaký obtloustlý mladý právník, hrdý na své senátorské předky, veze domů tucet děvčat z vyšších vrstev a s nižší morálkou z večírku na pláži. Jeho přepychová plachetnice klouzala ladně, zanechávajíc za sebou stříbrnou brázdu, k jedné z jeho nemovitostí na pobřeží…

Synovec zvolal vzrušeně, jak ho něco napadlo: „Zajímalo by mě, jestli to není náhodou *Isis Africana*."

„A čím je ta *Isis Africana* tak zvláštní?" zeptal jsem se lhostejně.

Larius, celý bez sebe vidinou té možnosti, vyhrkl: „Patří přece Aufidiu Crispovi. Tak se jmenuje ta jachta, co hledáš…"

XXVII

Znovu jsme přidali do kroku a nespouštěli loď z očí, jenomže se setmělo ještě víc a ztratila se nám daleko v zálivu.

„Náramně chytré," vrčel jsem. „Za to asi můžu poděkovat tomu tvýmu podehtovanýmu dědkovi z nábřeží, co?" Larius na to nereagoval. Snažil jsem se ovládnout hněv. „Larie, měli jsme ho podmáznout denárem, aby nešel varovat majitele, že jsme se po něm ptali." Rázovali jsme dál. Pokusil jsem se obnovit mír. „Omlouvám se. Klidně mi pověz, že jsem nevděčnej, vzteklej neřád."

„Seš neřád… To jsou ty obtížný léta, on z toho vyroste," oznámil Larius přísně oceánu.

Zasmál jsem se a rozčechral jsem mu vlasy.

„Víš, dělat soukromého informátora není žádná sláva," svěřil jsem mu po dvaceti krocích, „nemysli si. Nejsou to jenom rvačky a přístupné ženštiny, ale většinou mizerné jídlo a uchozené nohy." Čerstvý vzduch a pohyb šly chlapci k duhu, zato na mě padly chmury.

„A co budem dělat, až se ta loď objeví, strýčku Marku?" vytasil se nečekaně s otázkou. Ani nevím, co nás zase smířilo.

„*Isis Africana*? To si budu muset rozmyslet, až si ji v klidu obhlídnu. Ale ten Crispus je záludný ptáček –"

„Proč záludný?"

„Myslí si o sobě kdovíco." Zjistil jsem si o něm, co se dalo, než jsem odjel z Říma. „Velevážený Lucius Aufidius Crispus je senátor z Latia. Vlastní statky ve Fregellách, Fundech, Norbě, Formiích, Tarracině – dobrou úrodnou půdu v proslulých oblastech – k tomu velikou vilu v lázních Sinuessa, kde se může slunit a sčítat zisky. Během kariéry ve státní službě dostával funkce v samých pochybných provinciích. Třeba v Noricu, propánajána! Museli jste se to učit ve škole. Kde prosím tě to Noricum je?"

„Není to, jak se jde nahoru k Alpám a potom doprava?“

„To je docela možný – ostatně když umřel Nero a Řím se dostal do dražby, nikdo o nějakém Noricu neslyšel a nikdo neslyšel ani o něm. Přesto Crispus vidí ve svým horoskopu císařský nach. Bylo by na pováženou, kdyby přemluvil Fregelly, Norbu, Tarracinu a všechna ta ostatní místa, aby ho tam taky viděla.“

„Aby si ta hnízda zakládala na tom, že se místní hoch vyšvihl?“

„Správně! Takže je nebezpečný, Larie. Tvá matka mi nikdy neodpustí, jestli se do toho taky zapleteš.“

Otrávenost ho na chvilku umlčela, ale nevydržel trucovat dlouho, zvědavost mu nedala. „Strýčku Marku, vždycky jsi říkal, že politika je hra pro blázny –“

„Taky že je! Jenže mě už nebavilo pomáhat zlostným ženským k rozvodům s přitroublými příručími z papírnictví a pracovat pro ty příručí bylo ještě horší; vždycky mi chtěli platit nejpodřadnějším papyrusem, na jaký by sis nezapsal ani nadávku. A potom jsem dostal nabídku, abych makal pro Palatin. Jestli císař dostojí závazkům, tak by z toho mohly koukat aspoň slušné výdělky.“

„Takže to děláš pro peníze?“ podivil se Larius.

„Peníze znamenají svobodu, chlapče.“

Kdyby nebyl tak měkký a snesl občas nějakou nakládačku, tak ostýchavý a uměl si poradit se ženskými, mohl by z něho být docela dobrý informátor. Dovedl se vytrvale držet určité linie vyptávání, až měl zpovídaný člověk chuť mu vrazit pár pohlavků. (A pak taky ty jeho směšně velké štěněčí tlapy šlapaly po silnici na Oplontidu daleko líp než ty moje; ukrutně mě bolel palec.)

„A na co ty potřebuješ peníze?“ zpracovával mě neúprosně dál.

„Na čerstvé maso, tuniky, co pořádně sedí, spoustu knížek, co mi přijdou pod ruku, na novou postel, která by měla všechny čtyři nohy stejně vysoké, a na to, abych měl nadosmrti dost falernského na popíjení s Petroniem –“

„A na ženu?“ skočil mi do toho blaženého výčtu.

„O tom pochybuju. Mluvili jsme přece o svobodě, ne?“

Následovalo poněkud vyčítavé mlčení. Potom Larius zamumlal:

„Strýčku Marku, věříš na lásku?“

„Už ne.“

„Povídá se, že jsi poslední dobou zažil těžkou ránu.“

„Dotyčná dáma mě opustila. Právě kvůli tomu, že nemám prachy.“

„Á jé,“ hlesl.

„Á jé, máš pravdu.“

„Jaká je?“ Ani to nemyslel posměšně. Zdálo se, že ho to doopravdy zajímá.

„Úžasná. Nepřivolávej mi vzpomínky. Teď zrovna bych se spokojil s velkou měděnou mísou plnou kouřící horký vody,“ prohodil jsem a cítil jsem se starší než na svých třicet let, „abych si v ní napařil bolavý nohy.“

Táhli jsme dál.

„Byla ta paní –“ nedal Larius pokoj.

„Larie, rád bych předstíral, že bych si kvůli ní třeba zul boty a šlapal bos po škvárový cestě oddaně ještě sto mil. Ale upřímně řečeno veškerý romantický city jsou v čudu, když mám na palci nalitej puchejř.“

„Byla důležitá?“ dopověděl Larius paličatě.

„Ani ne,“ odpověděl jsem. (Ze zásady.)

„Takže to není ta,“ vedl si Larius dál svou, „ ‚*…láska, která mému srdci vládla…*‘? Catullus,“ vysvětlil – snad si myslel, že ho nepoznám. (Samozřejmě jsem ho poznal, vždyť i mně bylo kdysi čtrnáct a hlavu jsem měl přecpanou sny o sexuálních výbojích a těžkomyslnou poezií.)

„Ne,“ opakoval jsem. „Ale mohla být – a abys věděl, tohle je originální citát z Falcona.“

Larius tiše zamumlal, že se mnou cítí pro ten bolavý palec.

XXVIII

Když jsme se blížili k hostinci v Oplontidě, uviděl jsem dvě postavy, ukrývající se na ztemnělém břehu.

Lariovi jsem nic neřekl, ale vedl jsem ho stíny dozadu a dovnitř jsme proklouzli stájí. Zastihli jsme tam Petronia, jak ukládá vola k odpočinku. Chudák Nero skoro spal vestoje na svých rozštěpených paznehtech. Poté, co se tolik nadřel s mým olovem, byl tak utahaný, že už ani nemohl sehnout krk ke žlabu, a tak ho Petronius Longus, ostřílený chlap z aventinské hlídky, vlastnoručně krmil a vnucoval mu hrsti sena do široké tlamy; přitom mu láskyplně broukal a povzbuzoval ho.

„Ještě trošku, zlatíčko…," slyšeli jsme ho, jak zvíře láká tónem, jakým se při krmení domlouvá vzpouzejícímu se děcku. Larius se zahihňal. Petro se nenechal odradit. „Chci ho přivíst domů v dobrý kondici."

Synovci jsem vysvětlil, že Petronius a jeho bratr (neúnavný podnikatel) ustavili s třemi dalšími příbuznými syndikát na koupi toho vola. A vždycky z toho byly nepříjemnosti, když se Petro objevil na statku svých venkovských bratranců, aby si svou investici vypůjčil.

„A jak se tedy o Nerona dělíte?" zeptal se Larius.

„No, ty druhý čtyři mi říkají, že oni mají každý po jedny noze a na mě že zbývají koule," odpověděl Petronius vážně, neviňátko z velkoměsta. Vrazil zvířeti do tlamy poslední hrst sena, a pak toho nechal.

Larius, bystrý kluk, ale přece jen ne dost chytrý, si přidřepl, aby to zkontroloval. Pak vyskočil a prohlásil: „Ale vždyť je to vůl. Vykastrovali ho. On nemá žádný –"

Když si všiml, jak se tváříme, a vtip mu pomalu docházel, sklapl.

„Ostatně," poznamenal jsem, „tomu volovi musí být aspoň čtyři roky. Kterýho šílence napadlo pojmenovat ho Nero, dokud byl císař ještě naživu?"

„Mě," přihlásil se Petronius, „když jsem si ho minulý týden vyzvedl.

Ostatní mu říkají Strakáč. Kromě toho, že má kudrnatou čupřinu a těžkou čelist, ten, kdo mu měl vyříznout nádobíčko, to zvoral, takže má s naším zesnulým císařem společnou taky bezuzdnou chlípnost. Ten pitomec skáče na všechno možný, na bejčky, jalovice, mřížový vrata –"

Petronius Longus měl přísné názory na vládu. Snažil se bdít nad dodržováním veřejného pořádku mezi občany, kteří věděli, že jim vládne šílený hráč na lyru, ale nesl to velmi těžce. To však bylo jediné otevřené politické gesto, jaké jsem u něho pozoroval.

Nero, s dlouhým provázkem slin spuštěným z tlamy, teď nevypadal na to, že by se mu chtělo na něco skákat. Zavřel šedivá víčka a opřel se o stěnu, ale pak si to rozmyslel a vrhl se roztouženě po Petroniovi. Ten uskočil, všichni jsme se natlačili k vratům a dělali jakoby nic.

Jedna novinka," oznámil jsem Petroniovi. „Naše loď se jmenuje *Isis Africana* – to zjistil Larius."

„Inteligentní hoch!" Petro mu zatleskal a štípl ho do tváře (věděl, že Larius to nesnáší). „A já mám pro tebe taky něco, Falcone. Zastavil jsem u odbočky k jedný z těch vesnic nahoře –"

„Kvůli čemu jsi zastavil?" přerušil ho Larius.

„Nebuď moc zvědavej. Trhal jsem kytky. Falcone, zeptal jsem se jednoho místního člověka, jestli tam v okolí není nějaká důležitá osoba. Vzpomínáš si na toho stařičkýho bývalýho konzula, co jsme vyslýchali ve spojitosti s Pertinakovým spiknutím?"

„Caprenius Marcellus? Jeho otec? Ten invalida?"

Sám jsem se s ním nikdy nesetkal, ale rozhodně jsem se na Marcella pamatoval. Byl to jeden ze starých římských senátorů se sedmi bývalými konzuly ve svém slavném rodokmenu. Měl ohromné bohatství, ale žádného dědice, až mu padl do oka Pertinax a adoptoval ho za syna. (Buď byl mimořádně krátkozraký, anebo pochází-li senátor z konzulského rodu, nemusí být nutně bystrý.)

„Viděl jsem toho starýho vykuka v Setii," vzpomínal Petro. „Výborný vinný kraj. Byl bohatý jako Crassus. Patří mu vinice po celý Kampánii – jednu má i na úbočí Vesuvu."

„Oficiálně neměl Marcellus se spiknutím nic společnýho," dumal jsem. I když mu patřilo to skladiště, kde si spiklenci ukrývali stříbro, do značné

míry ho chránil jeho solidní původ a obrovský majetek. Položili jsme mu pár rutinních otázek, a pak jsme uctivě vycouvali. Je prý tak těžce nemocný, že se už do politiky neplete. Je-li tomu tak, určitě tu nebude; jsou-li ty povídačky pravda, nemohl by cestovat. Ale stejně by stálo za to jeho sídlo navštívit –"

Napadlo mě, že v takovém venkovském dvorci by se mohl ukrývat Barnabas. Vila na Vesuvu, jejíž majitel leží nemocný někde jinde, by mohla poskytovat dokonalou skrýš. Byl jsem přesvědčený, že Petronius uvažuje stejně, ale při své opatrnosti nic neříkal.

Abych změnil téma, zmínil jsem se o těch dvou slídilech, kterých jsem si všiml na pláži. Laria jsme postrčili za sebe, my s Petroniem jsme se vyzbrojili lucernou a šli jsme se podívat ven.

Ještě stále tam byli. Jestliže tam číhali, počínali si naprosto neprofesionálně. Dolétl k nám bzukot tlumených hlasů. Jakmile je naše kroky vyrušily, ten menší stín se odpoutal a se zapištěním se rozběhl k hostinci. Nakrčil jsem nos při závanu laciné voňavky, pak jsem zahlédl bujné poprsí a ustrašený obličej jako lívanec. Zachechtal jsem se.

„Ollia neztrácí čas. Už si svýho rybáře ulovila."

Taky že ano. Klátil se kolem nás se sebevědomým zvědavým pohledem, jaký je pro tyhle panáky typický. Sen pitomých holek. Měl pečlivě pěstěné vlasy, krátké pevné nohy a svalnatá hnědá ramena, jako stvořená pro předvádění při rozhazování sítí před městskými holkami.

„Dobrou noc!" zavolal Petro pevně hlasem velitele noční hlídky, který se umí ovládat. Mladý chytač humrů neodpověděl a houpavě odkráčel. Jeho rysy podle aventinských měřítek za moc nestály a napadlo mě, že jako učeň loďaře bude asi pěkný lajdák.

Když jsme odcházeli, Petronius ještě zůstal na dvoře. Zkrátka muž, který bere život vážně, a než zajde dovnitř, všechno znovu obejde a ověří si, jestli je to v pořádku.

Larius stoupal do našeho pokoje přede mnou; cestou se ke mně obrátil a úzkostlivě mi šeptal: „Přece nemůže mít nějakou ženskou, když tady má rodinu. Tak pro koho asi trhá ty kytky?"

„Třeba pro Arriu Silviu?" nadhodil jsem nevzrušeným hlasem. Synovec

(den ode dne intelektuálně vyspělejší) na mě ze strany zamžoural, a to takovým stylem, že jsem se celou cestu nahoru po schodech dusil bezmocným smíchem.

Arria Silvia už spala. Rozcuchanými vlasy, rozhozenými po polštáři, prosvítal její zardělý obličej. Oddychovala s hlubokým uspokojením ženy, kterou napojil vínem, dobře nakrmil, potom letní nocí doprovodil domů a nakonec opět rozehřál manžel, známý svou důkladností. U postele měla velkou kytici šípkových růží, nacpanou do prázdné sklenice od kyselých ryb.

Později jsme slyšeli, jak jde nahoru Petronius a jak si pobrukuje písničku.

XXIX

Každý majitel domu zná to riziko: na dveře vám zaklepe nějaký muž s chlapcem a snaží se vám prodat něco, co nepotřebujete. Pokud nejste dost silní, vnutí vám tihle vykukové se syrovátkovým obličejem cokoli od falešných horoskopů nebo viklavých železňáků až po zánovní dvoukolák s puklicemi přes kola z falešného stříbra a s mrňavou medúzou namalovanou na boku – později pak zjistíte, že ta kára byla původně natřená vínovou barvou a že ji museli zgruntu předělat, poté co se při srážce roztřískala na cimprcampr…

Toho muže s chlapcem jsme teď dělali Larius a já. Náš náklad šmelinářských instalací nám zjednával přístup do soukromých domů. Nikdo neposlal pro vigilské stráže. Obcházeli jsme po pobřeží, Nerona jsme honili po lávových cestách do kopce a někdy hned pět minut nato zase zpátky z kopce. Často se však kupodivu naše návštěvy protáhly a náš seznam objednávek byl při odchodu delší. Mnoho výstavných vil po celém Neapolském zálivu má teď potrubí z Británie a většinou to zboží nedostávaly z oficiálních státních skladů. Několik lidí využilo našich levných cen a obnovilo si celý systém potrubí.

Ani mě to nepřekvapilo. Klepali jsme totiž na korintské portály boháčů. Jejich prapradědové možná plnili rodinnou pokladnu poctivou dřinou v olivových sadech nebo z odměn za politické služby (mám na mysli kořist ze zahraničních výbojů), ale následující generace si udržovaly úroveň handrkováním o levné podpultové zboží propašované do Itálie bez zaplacení přístavních poplatků. V nepravostech se jim vyrovnali jejich majordomové. Tihle nafoukaní darebáci dostávali nové trubky za náramně laciný peníz (a pak si něco trhli pro sebe na svých pánech), a to se nám ještě pokoušeli při placení podstrčit staré železné nýty a legrační makedonské drobné mince.

Larius několik dní mlčel jako zařezaný, ale pak najednou našel hlas a huba mu při našich transakcích jela, jako kdyby se narodil v košíku pod

stánkem na tržišti. A co víc, mohl jsem se na něho spolehnout s počítáním. Brzy jsme přišli prodávání potrubí docela na chuť. Počasí bylo nadále báječné, Nero se choval slušně a někdy se nám podařilo přijít k vlídným kuchyňským dveřím přesně v dobu, kdy se podával oběd.

Hůř jsem se dostával k informacím než ke kukuřičným plackám. Zastavili jsme se snad ve všech vilách na pobřeží mezi Bajemi a Stabijemi. Ani v těch, kde se k nám chovali přátelsky, nevěděli nic o Crispovi a jeho lodi. Promarnil jsem celé hodiny, když jsem musel poslouchat vzpomínky nějakého artritického vrátného na to, jak mašíroval Panonií s nějakou podřadnou legií pod vedením syfilitického legáta, kterého později z armády propustili. Larius se mezitím poflakoval po nábřeží a vyhlížel, jestli se někde neobjeví *Isis Africana*. Každým dnem ho teď může nějaký mladík s udicí podezírat z nemravných úmyslů a strčit ho do vody.

Když to k ničemu nevedlo, začalo se nám kramaření s olovem zajídat. Takhle vypadala ta nudná stránka mé práce informátora: kladl jsem rutinní otázky, které nikdy nepřinášely žádné výsledky; vyčerpával jsem se a přitom jsem měl silné podezření, že mi to hlavní uniklo. Všechno se mi nekonečně vleklo. Právě proto jsem si nemohl nikdy pořádně odpočinout ani se těšit ze společnosti svých přátel. Žaludek jsem měl jako na vodě. Mou přítomnost zjistili všichni moskyti z flegrejských bažin a slétali se na mě na svou sezónní hostinu. Stýskalo se mi po Římu. Potřeboval jsem novou ženu, ale ačkoli jich bylo plno k maní, nikdy se mi z těch, co jsem viděl, žádná nelíbila.

Před Lariem jsem se snažil zachovávat veselou tvář, ale jeho v podstatě dobrácká povaha dostávala zabrat. Jednoho dne pršelo jako z konve. I když se pak obloha zase vyjasnila, vlhkost jako by se nám stále držela v šatech. Nero zjankovatěl a udržet ho byla taková dřina, že jsme ho brzy nechali, ať si jde, jak chce a kam se mu zlíbí.

Tak jsme se octli na další kampánské prašné silnici, která vedla mezi bohatými vinicemi a zelinářskými zahradami. Zdravé zelné hlávky stály v pozoru v důlcích vyrytých kolem nich, aby zachytávaly vláhu. V dálce překopávali dělníci motykami s dlouhými násadami černou zem. Poblíž stál laťkový oblouk, vyznačující vstup do dvorce, a kolem něho se popelilo

početné hejno hnědých slípek. Přes branku z pole přelézala mimořádně pěkná venkovská dívčina a přitom nám ukazovala skoro celé nohy a ještě leccos o něco výš.

Nero se zastavil na kus řeči se slepicemi a Larius civěl na děvče. Jak přicházelo blíž, usmálo se na něho.

„Tady se musíme rozhodně zastavit," oznámil Larius s kamennou tváří. Na můj vkus byla ta majolenka moc malá, moc mladá a moc růžolící, ale jinak poupě k zulíbání.

„Odhaduješ, že to stojí za to, tribune?"

„Jsem o tom přesvědčen, legáte!" zvolal Larius. Dívka prošla kolem nás. Podle všeho byla zvyklá na obdivné pohledy potulných kramářů.

„Jestli zajde dovnitř, tak jo," rozhodl jsem tiše. Zašla dovnitř.

⌘ ⌘ ⌘

Larius mě vyzval, abych šel pomalu napřed. Jeho střeva trpěla záškuby, pro které je radost být pryč z domova. Chtěl jsem zatím dívku jeho srdce předem trochu zpracovat, než se chlapec dá do pořádku. Když jsem prošel pod vstupním obloukem, bledé slunce zašlo za další zlověstný mrak.

Něco mi říkalo, že mladí nemotorní kluci, co prodávají po domech prádelní kolíčky, se tomuhle statku pravděpodobně vyhýbají. Bylo to tam sešlé, napůl zhroucené, plné svinstva a chorobné, jako by se hospodářství skládalo z kůlen a chatrčí stlučených z rozlámaných dveří a prken. Jak jsem mezi nimi procházel, uvítal mě závan kozí moči a shnilých zelných listů. Ze všech stran se ozývalo jednotvárné bzučení vypasených, rozehřátých much. Kurníky vypadaly na rozsypání a chlévy byly zavalené na stopu vysokou vrstvou hnoje. Tři včelí úly se opíraly o proutěnou stěnu. Tam by ani omylem nezaletěla ani jediná čistá, pořádkumilovná včela.

Dívčina zmizela. Za tím svinstvem u vchodu zchátralé hospodářství nějakého nepřítomného majitele, který si je patrně koupil jako investici a nikdy ani neviděl, pomalu, ale jistě hynulo, protože tu chyběla pevná ruka.

Až k domu jsem nedošel. Převládl zdravý rozum. Uviděl jsem tam příšerného psa s ježatým ocasem, uvázaného na řetězu ke kamennému sloupku, a ten vyváděl jako pominutý. Na obojku měl cvočky velké jako indické smaragdy. Jednotlivé články dvanáct stop dlouhého řetězu musely

vážit dobré dvě libry, ale ta bestie tím železem pohazovala, jako by to byl věneček z poupátek, jaký se nosí při slavnostní hostině, a lítal z jednoho konce na druhý; zřejmě si dělal chutě, že on by si mohl dopřát slavnostní hostinu ze mě. Na ten povyk se zpoza rohu vynořil vousatý halama s klackem v ruce. Vykročil přímo k psovi, který zdvojnásobil své úsilí rozsápat mi hrdlo.

Nečekal jsem, až mi někdo poví, že si ten podvraťák chce jenom hrát, otočil jsem se, vytáhl botu z kravince a dal se na kvapný ústup k silnici. Chlap nechal psa psem a hrnul se za mnou. Rychle mě doháněl, když jsem vyrazil pod obloukem a houkl jsem na Laria. Uviděl jsem, že už Nerona obrátil, abychom mohli honem zmizet. Naskočil jsem na vůz. Nero úzkostně zabučel a vyrazil. Larius se usadil vzadu a prudce švihal ze strany na stranu prutem, který si uřízl z keře. Rolník mohl snadno popadnout konec jedné olověné trubky a Laria uzemnit, ale brzy to vzdal.

„Klika!" prohodil jsem a zaculil se, když pýcha a radost mé sestry přelezla ke mně dopředu.

„Dodatečně mě napadlo, že má možná manžela," řekl Larius zachmuřeně a lapal po dechu.

„Neměl jsem možnost se zeptat… Promiň."

„To nic. Ale mně šlo o tebe."

„Hodnej chlapec, ten můj synovec," oznámil jsem okolní krajině. (Ovšem ječmenem vykrmené slepičky s červenými líčky a se slámou ve vlasech nebyly nikdy můj typ. Padl na mě smutek, když jsem si vzpomněl na ženy, jež byly.)

Larius vzdychl. „Strýčku Marku, znamení nám dneska nejsou nakloněná. Nemáme to pro dnešek zabalit?"

Uvažoval jsem o tom návrhu a rozhlížel se kolem, abych se zorientoval. „Zatracenej Crispus! Víš co? Vyjedem si nahoru, na Vesuvu si najdem nějakýho veselýho vinaře a strašně se zlinkujeme!" Nerona jsem z pobřežní silnice nasměroval vzhůru k hoře nad Pompejemi. Podle toho, co nám říkal Petronius, než narazíme na vinné sklepy, pojedeme napřed kolem zemědělských pozemků, které patří Capreniu Marcellovi, tomu bohatému starému konzulovi, co se dopustil té chyby, že adoptoval Atia Pertinaka.

Bylo kolem poledne, ale už jsem myslím pochopil, že ve vile Marcelle

nám asi sotva nabídnou zdarma oběd.

XXX

Vstup do dvorce Caprenia Marcella označovala socha mého starého přítele, patrona pocestných, boha Merkura. Stála na zploštělém sloupu, vytesaném z měkkého pompejského lávového kamene, a byla ověnčena čerstvými lučními květinami. Každé ráno sem zajížděl na oslu otrok, aby věnec vyměnil za nový. Octli jsme se prostě na území boháče.

Se synovcem jsme dali hlavy dohromady a tomu se zřejmě ulevilo, že ho nečeká kocovina. V každém případě se iniciativy chopil Nero a směle vyrazil dál. Exkonzul Marcellus byl pohádkově bohatý. Cestou k jeho vesuvské vile měli návštěvníci dost a dost času vypořádat se se závistí, než před něj předstoupí, aby ho uctivě pozdravili. Pocestným, kteří se tam zastavili požádat o pohár vody, nezbývalo než při výstupu nahoru zemřít dehydratací.

Asi míli jsme drkotali mezi vinicemi a tu a tam jsme spatřili omšelé památníčky rodinných propuštěnců a otroků. Nero vyjádřil svůj obdiv tak, že zvedl oháňku a vystřeloval za sebe řídký trus. Ve starém olivovém háji jsme minuli hejno husí a stromořadí cypřišů nás pak vedlo podél jezdecké stezky, pokropené stíny; dvě utrápené horské víly s poněkud zvětralými kamennými draperiemi se tvářily jako hospodyně pasoucí řadu keřů sestříhaných do tvaru pávů, kteří toužebně vyhlíželi přes umělé zahradní terasy.

Tady, na spodních svazích hory s nejpříjemnějším podnebím, stál komplex hospodářských budov, postavený někdy možná před dvaceti generacemi. S nimi sousedila velkolepá, mnohem novější vila v hezkém kampánském stylu.

„To nevypadá špatně," utrousil synovec.

„Ano, vkusný místečko. Víš co? Ty zůstaneš tady a já se porozhlídnu kolem. Zapískej, jestli někoho uvidíš."

Dorazili jsme sem v době polední siesty. Mrkl jsem na Laria, rád, že mám možnost vydat se na výzkumy. Našlapoval jsem tiše. Jako konzul

zastával kdysi Caprenius Marcellus nejvyšší úřad v Římě a po prožitém soužení, které mu způsobilo synovo politické selhání, bude jistě mimořádně citlivý.

Předpokládal jsem, že velký dům bude zamčený, a tak jsem šel napřed prozkoumat toto starší venkovské sídlo. Zatoulal jsem se na dvůr. Obklopovaly ho budovy postavené ze starého, hrubě otesaného kamene. Bílé holubice se vyhřívaly na sluníčku na červených prejzových střechách, které dobře přestály pár století, jenom se na latích mírně prohýbaly. Vlevo byla obytná část, kde panoval mrtvý klid. Všechno vypadalo dobře upravené a udržované, takže to tam musí mít v rukou aspoň nějaký hospodářský správce, který se vyzná a dobře se stará.

Příhodně otevřenými dveřmi jsem vešel do protějšího křídla. Z krátké chodby se vcházelo do různých malých místností, které kdysi patřily k starému hospodářství, ale nyní sloužily jako skladiště. Našel jsem vnitřní dvůr, kde stály drtiče oliv a olivové lisy. Vypadaly čisté jako ze škatulky a slabě se z nich linula těžká vůně. Na konci chodby jsem nahlédl polovičními dveřmi do velké stodoly s mlatem vepředu. Přes pytel obilí ležela ovinutá mourovatá kočka. Někde zahýkal osel. Odkudsi jsem slyšel slabý zvuk brusu. Otočil jsem se zpátky.

Už předtím, když jsem procházel kolem určitých dveří, mi vznášející se vůně prozradila, že v těch neprobádaných místnostech budou sudy vína – a to ve značném množství. Venku na chodbě se povalovalo dvacet přepravních amfor, jež mi částečně zahrazovaly cestu. Práh byl pokecaný temně rudými skvrnami. Uvnitř jsem v prvním oddělení uviděl lisy, čekající na novou úrodu. V druhé, větší místnosti budou jistě sudy. Uslyšel jsem nějaké pohyby, a tak jsem na dveře vnitřní svatyně raději zaklepal, abych vypadal úctyhodně.

Naskytl se mi obvyklý šťastný obrázek soudků, obklopených alkoholickými výpary. V mohutných zdech nebyla žádná okna, takže se v těchto temných prostorách udržovala stálá nízká teplota. Na hrubém dřevěném stole hořel mezi hrnky a ochutnávacími kalíšky zčernalý oharek svíčky. Na hácích po stěnách bylo rozvěšené nářadí, které jako by patřilo do vojenského lazaretu. Velmi vysoký postarší muž naléval přes trychtýř loňské víno do láhve pro domácnost.

„Jedna z nejhezčích podívaných v životě," zamumlal jsem. „Vinař, co čerpá z vlastních domácích zdrojů a vypadá, že mu to dělá dobře." Beze slova nechal pomalý pramínek z demižonu téci dál. Pokojně jsem se opřel o futro s nadějí, že dostanu taky ochutnat.

Velká láhev najednou zabublala těsně pod okrajem. Muž oklepal trychtýř, narovnal demižon a strčil do něj zátku. Potom se napřímil a usmál se na mě.

V mladých letech to musel být jeden z nejvyšších mužů v Kampánii. Věk ho nahrbil a poznamenal vyzáblostí. Jeho vrásčitá kůže působila moučnatým, průhledným dojmem. Na sobě měl tuniku s dlouhými rukávy, jako by mu bylo neustále chladno, ačkoli na práci si je vykasal. Těžko se dalo posoudit, jestli je jeho obličej hezký, protože rysy v něm totálně zastiňoval mohutný trčící nos. Žalostný. Po skluzavce toho obrovského rypáku se mohly spouštět na vodu pirátské trojřadky.

„Promiň, že jsem tě vyrušil," omlouval jsem se.

„Koho hledáš?" zeptal se přívětivě. Ustoupil jsem, aby nos mohl projít napřed, a pak jsme oba zamířili ven ke dvoru.

„Přijde na to. Kdo je tady?"

Jeho pohled zostražitěl. „Nějaká zemědělská záležitost?"

„Rodinná." Vyšli jsme na dvůr a přecházeli jsme přes něj. „Je konzul v Setii? Má tu nějakého zástupce?"

Muž se na místě zastavil, jako by ho znehybnila křeč strachu. „Ty chceš mluvit s konzulem?"

„Totiž, rád bych –"

„Tak chceš, nebo nechceš?" osopil se na mě dlouhán.

Ach Jupitere, konzul je doma! (To jsem vůbec nečekal. Prostě zase smůla.)

Můj společník se mírně zapotácel a s očividnou bolestí se vzchopil. „Podej mi rámě," nařídil mi rázně. „Pojď se mnou."

Těžko se z toho dalo vycouvat. Viděl jsem Laria, jak čeká v bryčce, ale vinař se mě pevně držel. Odebral jsem mu láhev s vínem a starý muž cupital dál.

Tak to tedy dopadlo s ochutnávkou jeho ohnivého vesuvského moku, při níž jsem chtěl diskrétně pátrat, jak to s ním je, a potom zmizet, než by

někdo zjistil, že jsem tam vůbec byl…

Když jsme zahnuli za roh k průčelí hlavní budovy, uviděl jsem, že je to masivní patrová vila s vyhlídkovou střední části. Samozřejmě nebyla zamčená! V horních oknech se větraly na náladovém sluníčku lůžkoviny a v temném stínu mezi sloupy stály hranaté škopky s květinami, z nichž dosud kapala voda, jak je před chvílí někdo zalil. Po obou stranách pompézního vchodu se táhla dvě nesmírně dlouhá křídla. Za touto velkolepou stavbou stoupal vzhůru kouř, patrně z vytápěné lázně. Na střeše bližšího křídla byla zahrádka. Když jsem vykroutil krk, zahlédl jsem tam vějířovitě tvarované broskvoně a exotické květiny, ovíjející balustrádu. Městské domy jsou obráceny dovnitř, zato zde se půvabná sloupová průčelí s nejkrásnější vyhlídkou v celé Itálii obracela přímo k zálivu.

Zvedl jsem těžký kruh v bronzové tlamě ježaté lví hlavy, aby můj společník mohl projít hlavním vchodem dovnitř. Zůstal stát ve vzdušném atriu a čekal, až se mu zase vrátí síly. Tato hala měla otevřenou střechu nad obdélníkovou nádrží s mramorovým okrajem a sochou tanečnice. Vládl tu duch vznešených tradic. Vpravo byl trezor. Vlevo stála malá svatyňka domácích bohů, před nimi kytice modrých a bílých květů.

„Pověz mi, jak se jmenuješ."

„Didius Falco." Objevilo se pět nebo šest otroků, ale drželi se stranou, když viděli, že spolu hovoříme. Najednou mi to došlo a na čahouna jsem se usmál: „A ty musíš být Caprenius Marcellus, pane."

V tunice z přírodní vlny to byl jenom obyčejný mrzutý stařec; mohl jsem se mýlit. Protože to však nepopřel, měl jsem pravdu.

Exkonzul si mě přes ten svůj nosní kopec bedlivě prohlížel. Byl bych rád věděl, jestli už o mně slyšel. Z jeho přísného obličeje se to nedalo vyčíst.

„Jsem soukromý informátor v císařských službách –"

„To není zrovna doporučení!" Když teď promluvil, okamžitě jsem si všiml čistých samohlásek a sebejisté řeči vzdělance.

„Omlouvám se, že jsem sem tak vpadl. Potřeboval bych si promluvit o jedné nebo dvou věcech –" Jeho odpor vzrůstal. Otroci se nenápadně přišinuli blíž; co nevidět mě vyhodí. Honem jsem spustil znovu, než jim Marcellus dá pokyn. „Jestli to bude něco platné," pokračoval jsem – dostal jsem

šťastný nápad, „tvá snacha byla teď, docela nedávno, mou klientkou –“

Slyšel jsem, že Helenu má rád, ale přece jen mě překvapil. „V tom případě,“ pravil exkonzul s chladným výrazem a převzal ode mě svou vinnou láhev, „pojď laskavě za mnou.“

Teď už se mu šlo snáze. Kráčel kolem *lararia*, kde jeho čipernější domácí bůžkové, Larové, ukazovali špičkami bronzových botek na vázu s poupaty, kterou některý uctivý člen domácnosti postavil na oltář. Dvě minuty nato mě napadlo, kdo to mohl udělat. Vešli jsme do postranního pokoje. Odtud se otvíraly dveře na dvorek, upravený jako zahrádka, kde stál nízký stolek prostřený k venkovskému obědu. Mezi květinami v kořenáčích postávalo aspoň deset obsluhujících otroků s ubrousky přes ruku. Mě však nikdo nepozval, abych si posloužil. Exkonzul měl toho dne návštěvu, a to mnohem významnější, než jsem byl já.

U stojanu z šedivého mramoru upravovala mladá žena, otočená zády k nám, květiny hbitými rychlými dotyky, z nichž bylo patrné, že až je ve váze upraví, zůstanou tak, jak si přeje. Přivřel jsem oči, jakmile jsem poznal tu měkkou křivku její šíje. Uslyšela nás. Naučil jsem se ovládat obličej tak, aby nikdy nedal najevo překvapení, ale ještě než se k nám dáma obrátila, roztáhly se mi suché, popraskané rty úsměvem.

Byla stejně vysoká jako já. Aniž jsem pohnul svalem, mohl jsem se jí zadívat přímo do těch polekaných, vzdorovitých očí. Nohy jsem měl najednou jako z gumy.

Od té doby, co jsem ji viděl naposled, její jemná pleť nabyla na venkovském vzduchu tmavší barvy a vlasy dostaly narudlý odstín, ale o to se nezasloužilo nic tak přirozeného jako venkovský vzduch. Dnes měla vlasy svázané nahoru stužkou půvabným, jednoduchým stylem, s kterým se musely dvě nebo tři služky pachtit aspoň půldruhé hodiny, a jistě si vyžádal několik pokusů, než se povedl. Byla v bílém. Její říza vypadala svěží jako velká bílá lilie, jež se otevřela v ranním slunci, zatímco ta zlatavá paní, kterou zdobila, na sebe upoutala veškerou mou pozornost, jako když vonný pyl přitahuje včelu.

„Junono a Minervo!“ obrátila se rozčileně na konzula. „Co to má být? Tvůj místní krysař – anebo jenom krysa, co šla náhodou kolem?“

Všechny barvy vůkol se zjasnily, jen co promluvila.

XXXI

Teď jsem tam jaksepatří uvázl. Jakmile se Helena rozohnila, obličej se jí tak rozsvítil a zvýraznil, že by se jí nevyrovnala mnohá proslulá krasavice. Srdce mi uhánělo jako splašené a nejevilo ani nejmenší tendenci se uklidnit.

„Tento vetřelec tvrdí, že se za něho zaručíš," oznámil jí Marcellus pochybovačným tónem.

„Určitě se zaručí, pane!"

Přejela mě pohrdavým pohledem tmavohnědých očí. Blaženě jsem se culil, hotov překulit se jí u nohou na záda jako lechtivý pejsek a škemrat o další šimrání.

Jako dobrý přítel senátorské dcery jsem nevypadal zrovna nejlíp. Na hauzírování s olovem jsem si oblékl červenou dělnickou tuniku s jedním rukávem a u pasu jsem měl pomačkaný ušmudlaný kožený váček s Vespasiánovým dopisem pro Crispa plus oběd. Dnes nás Silvia vypravila ven s jablky, která ve výši slabin vyvolávala poněkud zvláštní dojem. Kdykoli jsem se pohnul, rozhoupalo se mi skládací kovové měřidlo a trojúhelník, připoutané k opasku, a protivně zacinkaly. Torzo mi zdobily rudé pásy čerstvého opálení a už jsem se ani nepamatoval, kdy jsem se naposled holil.

„Jmenuje se Marcus Didius Falco." Vyslovila to jako okradená vdova vznášející žalobu na zloděje, vdova, která se náramně dobře umí obhájit sama. „Nalže ti víc bájí než Sibyla Kúmská. Nezaměstnávej ho, pokud nemusíš, a jestli ho zaměstnáš, nevěř mu."

Nikdo, koho jsem kdy poznal, se ke mně nezachoval tak hrubě. Bezmocně jsem se na ni celý šťastný usmíval a vpíjel jsem každé její slovo. Konzul se chápavě zachechtal.

Pokoušel se dojít k pohodlné židli, k takové, jakou používají invalidi. Za námi tam přitáhli otroci – asi deset nebo dvanáct venkovských paznehtů s plochýma nohama, všichni s tak přeuctivým výrazem, až se mi z něho

dělalo mdlo –, a jakmile se tam Marcellus začal štrachat, jejich formace se sevřela těsněji kolem něho. Přistoupila však k němu Helena. Přitáhla židli blíž a pak ji pevně přidržela, aby se na ni mohl pomaloučku složit.

Člověk by se málem těšil na stáří, pokud by o něj pečovala Helena Justina: měl by spoustu času na psaní pamětí, zatímco ona by se starala o to, aby zdravě jedl a aby bylo v domě ticho, kdyby si chtěl odpoledne zdřímnout… Tvrdošíjně se vyhýbala pohledu na mě, ale sebrala mi karafu s vínem a odnesla ji.

„Úžasná žena," prohodil jsem chraptivě ke starému pánovi. Shovívavě se usmál. Drzý polonahý řemeslník může energickou dámu obdivovat jenom na dálku. Bylo samozřejmé, že naše životy se nikdy nedotknou.

„Také si to myslíme." Zřejmě ho potěšilo, že ji někdo chválí. „Já znám Helenu Justinu od dětství. Pro naši rodinu to byl slavný den, když se provdala za mého syna –"

Poněvadž se s Pertinakem rozvedla a on byl teď beztak mrtvý, nevěděl jsem honem, co odpovědět. Helena se naštěstí vrátila (samé poletující nachové stuhy a sladká ostrá vůně nějakého drahého parfému z malabarského pobřeží…).

„Takže ten zločinec se jmenuje Falco," prohlásil konzul. „Informátor – dělá svou práci dobře?"

„Velice dobře," řekla.

Pak se na okamžik naše oči střetly.

Vyčkával jsem a snažil se v té scéně vyznat. Vyciťoval jsem tu jakousi zvláštní atmosféru – neměla nic společného s malabarským parfémem. Dáma si odsedla na druhou židli opodál a tvářila se, že se o naše jednání vůbec nezajímá, jako vychovaná mladá žena. (To byl ovšem nesmysl, Helena Justina se pletla do všeho možného, když to šlo.)

„Chceš se mnou něco projednat?" pobídl mě Marcellus. Omluvil jsem se, že jsem nepřišel na návštěvu formálně oblečený, a vyslovil jsem mu soustrast nad úmrtím jeho adoptovaného dědice. Přijal to klidně. V jeho obličeji jsem nezaznamenal žádnou změnu.

Stejně neutrálním hlasem jsem mu sdělil, že jsem byl jmenován císařským likvidátorem Pertinakova majetku. „Napřed křivda, a navrch ještě

urážka, pane. Nejdřív nějaký nedbalý žalářník najde tvého syna zardouše-ného, a potom je pět kolegů senátorů, kteří přitiskli své pečetní prsteny na jeho testament jako svědkové, odstrčeno Vespasiánovými agenty, kteří převzali jejich funkce vykonavatelů – pěkně vyplýtvaný pečetní vosk a tří-pramenná úřední šňůrka!"

Konzulův výraz zůstal neproniknutelný. Nepokusil se od Pertinaka distancovat. „Ty jsi mého syna znal?" Zajímavá otázka – mohla by znamenat cokoli.

„Setkal jsem se s ním," přiznal jsem opatrně. Připadalo mi nejjednodušší se nezmiňovat, že mě ten vzteklý mladý padouch dal jednou strašně zbít. „Přišel jsem na zdvořilostní návštěvu, pane. Vracíme ti loď *Kirke*. Kotví v ústí Sarna v Pompejích, můžeš si ji kdykoli vyzvednout."

Zaoceánská obchodní loď. Pro chudšího člověka učiněný poklad. Pro multimilionáře jako Marcellus prostě jenom další plavidlo z řady jiných, další položka v jeho majetku, kterou mu někdy připomene vrchní účetní. A přesto okamžitě vybuchl: „Domníval jsem se, že jste mi ji zabavili v Ostii."

Udivilo mě, jak podrobně je obeznámen s Pertinakovým majetkem. V mé branži se někdy stává, že se i z nejprostšího rozhovoru vyklube užitečná narážka (ovšem takový člověk, co slyší trávu růst, se může snadno přepo-čítat a vidí narážku ve všem možném, i když tam žádná nikdy nebyla…).

Všiml si, že o něčem uvažuji, a tak jsem tiše dodal, abych ho uklidnil: „Dal jsem ti ji dopravit sem."

„Dobrá. Budu potřebovat doklad o restituci?"

„Když mi opatříš psací náčiní, pane, dám ti potvrzení." Přikývl a tajem-ník mi přinesl papyrus a inkoust.

Na psaní jsem použil své vlastní rákosové pero. Jeho lidé se pošťucho-vali, udivení, že takový šupák umí psát. Byla to příjemná chvíle. I Heleně zazářily oči nad tím, jak se spletli.

Rozmáchle jsem se podepsal a pak jsem pečetním prstenem rozmázl ko-peček vosku, který mi tam tajemník lakotně kápl. (Ta šmouha nevadila; rytina na mém prstenu byla tehdy tak ošoupaná, že se na ní dala rozeznat jenom vrávorající jednonohá postava s půlkou hlavy.)

„Ještě něco, Falcone?"

„Pokouším se najít jednoho člověka z domácnosti tvého syna, který má dostat osobní dědictví. Je to propuštěnec, pocházející ze statku jeho vlastního otce – jmenuje se Barnabas. Nemůžeš mi v tom pomoci?“

„Barnabas…,“ opakoval třaslavým hlasem.

„Ale vždyť Barnaba znáš!“ připomněla mu Helena Justina z druhé strany pokoje.

Vyčkával jsem jakoby v zamyšlení, a mezitím jsem si ukládal pero do záhybu váčku. „Pokud vím, Atius Pertinax a jeho propuštěnec si byli mimořádně blízcí. Vždyť právě Barnabas si vyžádal tělo tvého syna a postaral se mu o pohřeb. Chceš tedy tvrdit, že potom už tě nikdy nevyhledal?“ zeptal jsem se nadále lhostejným hlasem.

„S námi neměl nic společného,“ trval Marcellus chladně na svém. Ta pravidla jsem znal: konzulové jsou jako Chaldejci, co vám sestavují horoskopy – ti taky nikdy nelžou. „Jestli tedy pocházel z Kalábrie, jak říkáš, tak by ses měl poptat tam.“ Původně jsem měl v úmyslu vznést dotaz, zda neví něco o tom pohřešovaném jachtaři Crispovi, ale rozmyslel jsem si to. „Už nic jiného, Falcone?“

Nechtěl jsem se přít, a tak jsem jenom zavrtěl hlavou.

Z celého rozhovoru vyplynulo víc otázek, než kolik se jich vyřešilo. Ale srážka by k ničemu nevedla a zdálo se mi nejvhodnější se vzdálit. Caprenius Marcellus už mě nevnímal. Začal se bolestně pachtit, aby své dlouhé končetiny zvedl ze židle. Jako invalida byl zřejmě rád středem pozornosti. Strávil jsem s ním pouze půlhodinku, ale už jsem nevěřil těm jeho bolestem, které přicházely a odcházely, jak se mu to hodilo.

Shlukli se kolem něho opět pomocníci. I Helena Justina se starému pánovi plně věnovala. Kývl jsem hlavou na pozdrav pro případ, že by se uráčila si mě všimnout, a odešel jsem.

Než jsem dorazil do atria, uslyšel jsem za sebou rychlé lehké kroky, které jsem tak dobře znal.

„Dostala jsem zprávu od tatínka, Falcone. Doprovodím tě ke dveřím.“

Ani mě to moc nepřekvapilo. Ukřivděné ženy jsou rizikem mého povolání. Nestalo se to poprvé, že některá za mnou vyběhla, aby mě zatlačila někam do kouta a tam mě zahrnula výčitkami.

A rovněž se nestalo poprvé, že jsem se musel v duchu lstivě usmát, jak jsem se těšil, že se zadarmo pobavím.

XXXII

V portiku s bílými schody visely mezi mohutnými dórskými sloupy ozdobné medailonky se zvonky, a jak se ve větru chvěly a cinkaly, můj pocit neskutečnosti se jen prohluboval.

Larius, který se nikdy nenechal ohromovat velkolepými sídly, právě zaparkoval našeho vola u Marcellova elegantního kočáru. Seděl tam a ohmatával si uhříky, zatímco Nero, který s sebou přivedl vířící kohortu ovádů, oždiboval vzorně upravený okraj trávníku.

Za nimi se prostíral úžasný modrý půlkruh zálivu. V nevelké vzdálenosti sekala skupina zahradníků kus pažitu, tak rozsáhlý, že by na něm mohla cvičit v plné síle celá legie. Všichni rázem zvedli hlavy, když mi Nero na pozdrav zabučel. Larius se kabonil a civěl na nás.

S dámou jsme stáli nahoře nad schody. Její známá vůně mi bušila do smyslů stejně naléhavě jako kovová palice do bronzu. Děsil jsem se, že se znovu zmíní o pohřbu svého strýce. Toto téma vůbec nepřišlo na přetřes, i když jsem při našem rozhovoru tušil, že těsně pod povrchem dosud bublá Helenin hněv. „Na prázdninách? Na prázdninách?“ zachraptěl jsem.

„Jenom jsem se ti snažila vyhnout,“ ujistila mě vážně.

No dobrá, jestli je to její postoj – „Fajn. Díky, žes mě doprovodila k volovi –“

„Nebuď taková netýkavka. Přijela jsem utěšit tchána.“

Co tu dělám já, se nezeptala, ale přesto jsem jí to sdělil. „Já se zase snažím vypátrat Aufidia Crispa – z císařova pověření.“

„A děláš to rád?“

„Ne.“

Milostivá paní naklonila hlavu a zamračila se. „Nedaří se?“

„O tom nemluvím,“ odbyl jsem ji rázně – a potom, poněvadž šlo o Helenu, jsem okamžitě zkrotl: „Nemá to cenu. Palác mě nemá o nic radši než já je. A nedočkám se ničeho jiného než dalších pitomých pochůzek –“

„A nenecháš toho?“

„Ne.“ Tuhle zakázku jsem převzal vlastně kvůli ní, a tak jsem se na ni upřeně zadíval, až sama odvrátila oči. „Podívej, pomlčíš před Marcellem, proč se zajímám o jeho syna?“

„Jistě, chápu,“ odpověděla Helena Justina s náznakem vzdoru. „Konzul je křehký stařec, který se sotva hýbe –“

„Jen klid. Já chudáka dědulu nehodlám obtěžovat –“ Zarazil jsem se.

Z domu vyšel vysoký sluha a řekl něco Heleně; tvrdil, že ho poslal Marcellus, a přinesl jí slunečník, aby se chránila před ostrým sluncem.

Chladně jsem připomněl, že stojíme ve stínu. Otrok trval na svém.

Spuštěné ruce se mi samovolně zatínaly do pěstí. On byl vazba, ale tělo měl měkké a na zápěstích chrániče, aby mu dodaly přesvědčení, že je chlapík. Ovšem na to, aby přesvědčil mě, by potřeboval něco víc než pár připnutých kožených řemínků. Tady na konzulově půdě byl v bezpečí. Ale kdekoli jinde bych ho klidně složil jako špagát a spoutal, že by se ani nehnul.

Už jsem se neudržel, jak mě to naštvalo.

„Milostivá, možná že mám společenské uhlazenosti jako šváb zalezlý do škvíry ve zdi, ale při rozmluvě se mnou nepotřebuješ tělesného strážce.“ Zatvářila se dotčeně.

„Počkej prosím tamhle,“ nařídila otrokovi. Bylo vidět, že mu to není vhod, ale přece jen se odšoural mimo doslech.

„Přestaň mluvit tak hrubě,“ okřikla mě a doprovodila to takovým pohledem, jaký by vyryl skleněnou kamej.

Pokusil jsem se hovořit klidněji. „Co chce tvůj otec?“

„Poděkovat ti za tu sochu.“ Pokrčil jsem rameny. Helena se mračila. „Falcone, já vím, kde ta socha stávala. Pověz mi, jak jsi k ní přišel.“

„Ta socha není žádná levota.“ Už mě dráždilo, jak se do všeho plete. „Je to pěkné dílo a připadalo mi, že tvůj otec ho ocení nejlíp.“ S Helenou senátor těžko něco zmohl, ale měl ji velmi rád. Uměl ocenit vkusné věci. „Líbila se mu?“

„Vždyť ji sám objednal. Jako dar pro mého manžela…“ Založila paže a poněkud se začervenala.

Radši jsem si ani nepředstavoval, jak se Camillova zdvořilá rodina snaží

zavděčit Atiu Pertinakovi, když mu zaslíbila svou mladou dceru. Helena se dosud tvářila starostlivě. Konečně mi došlo proč: *Obávala se, že jsem tu sochu ukradl*!

„Promiň, že tě vyvedu z omylu. V domě tvého bývalého manžela jsem byl náhodou jako oficiálně pověřená osoba."

Sešel jsem se schodů; už jsem se nemohl dočkat, až odtud vypadnu. Helena šla za mnou. Když jsem došel ke káře s volským potahem, zamumlala: „Proč hledáš toho propuštěnce Barnaba? Opravdu kvůli jeho dědictví?"

„Ne."

„Provedl něco, Falcone?"

„Pravděpodobně."

„Něco vážného?"

„Pokud je vražda vážná věc."

Skousla si ret. „Nemám se tu kolem po něm poptávat?"

„Radši se do toho nepleť." Donutil jsem se na ni podívat. „Paní, dávej si pozor. Barnabas má na svědomí přinejmenším jednu vraždu – a chce možná spáchat další." Jde například po mně, ale to jsem jí nepověděl. Mohlo by jí to přidělat starosti. Anebo taky ne, což by bylo ještě horší.

Teď jsme stáli přímo na slunci, což poskytlo tomu halamovi se slunečníkem záminku sejít dolů. Předstíral jsem, že se odvracím, a rychle jsem jí svěřil: „Jestli Barnaba znáš, tak s tebou musím mluvit –"

„Počkej v olivovém háji," zašeptala naléhavě. „Po obědě přijdu…"

Najednou jsem pocítil divnou tíseň. Larius zíral na moře, tak okatě diskrétně, div jsem z toho nedostal křeč. Ten zvědavý moula Nero mě nestydatě zkoumal čenichem, aby zjistil, co se děje, a poslintal mi celý rukáv tuniky. Potom k dámě přistoupil ten bodyguard a podržel nad ní slunečník. Byl to obrovský hedvábný žlutý krám s třásněmi po okrajích, vypadající jako obludná mořská medúza. V cirku by zacláněl vyhlídku divákům aspoň v šesti řadách za sebou.

Sama Helena Justina tam zůstala stát v jasně bílých šatech se stuhami jako světlá, zářivá, velice dekorativní grácie na váze. Nastoupil jsem na vůz. Ohlédl jsem se. Cosi mě popíchlo, abych jí řekl: „Mimochodem – věděl jsem, že mě dřív nebo později kopneš do zadku, ale domníval jsem se, žes natolik slušná, abys mi to aspoň oznámila."

„Že tě co?“ Věděla přesně, jak jsem to myslel.

„Mohlas mi to napsat. Nač nějaké řečnění. ‚*Dík a teď táhni, neřáde*‘ by vystihlo jasně, oč jde. Kdybys napsala ‚*Sbohem*‘, snad by sis tím nenamohla zápěstí.“

Helena Justina se vzpřímila. „To nemělo cenu, Falcone. Když jsem se rozhodla co a jak, tys už byl beze slova na cestě do Crotonu.“

Šlehla po mně mimořádně znechuceným pohledem, vyklouzla zpod slunečníku a vyběhla po schodech zpátky do domu.

Otěže jsem přenechal Lariovi. Mně by se asi třásly ruce.

Zase mě rozhodila. Původně jsem ji chtěl vidět, ale poté co jsem se s ní doopravdy setkal, neklidně jsem sebou na sedátku vrtěl.

Nero si to namířil rovnou k olivovému háji, celý dychtivý nám předvést, jak dobře si tu cestu pamatuje. Larius seděl s jednou paží na koleni a bezděčně tak napodoboval Petronia. Natočil se stranou a prohlížel si mě.

„Ty se tváříš, jako by tě někdo šťouchl koštětem do ucha.“

„Nic tak jemného,“ odsekl jsem.

„Promiň mi,“ vyzvídal Larius tvrdošíjně, „ale kdo to vlastně byl?“

„Kdo? Jo ty myslíš ta s těmi fábory? Ctihodná Helena Justina. Otec senátor a dva bratři ve službě v cizině. Jednou vdaná, jednou rozvedená. Přiměřené vzdělání, pohledný obličej plus majetek v hodnotě čtvrt milionu, s kterým může sama disponovat –“

„Mně připadala docela sympatická.“

„O mně řekla, že jsem krysa.“

„Jo, všiml jsem si, že jste si hodně blízký,“ prohlásil můj synovec s upřímnou, ledabylou ironií, kterou v současné době piloval k dokonalosti.

XXXIII

Mozek se mi chtěl o překot rozběhnout a já jsem se mu v tom pokoušel zabránit. Celou cestu dolů k olivovému háji jsem se mlčky škaredil. Larius si bezstarostně pohvizdoval skrze zuby.

Abych nemusel myslet na Helenu, uvažoval jsem o Capreniu Marcellovi. Do politiky teď už sice aktivně nezasahuje, ale dosud bystře sleduje, co se děje. Musel dobře vědět o synově účasti na spiknutí, dokud byl Pertinax naživu – a pravděpodobně ho podporoval. Docela určitě věděl i to, kde se skrývá Aufidius Crispus.

Zajímalo by mě, jestli si Marcellus pozval Helenu na návštěvu proto, aby z ní tahal rozumy, co se po synově smrti děje na oficiální scéně.

Nepochyboval jsem ovšem o tom, že mě Helena opustila. Stěží jsem tomu mohl uvěřit. Před šesti týdny vypadalo všechno docela jinak. Při vzpomínce na to se mi nitrem postupně rozlilo vřelé teplo a znehybnilo mě na místě… A co si asi ta chytrá mladá dáma myslí teď? Jestli si dát k obědu libru či dvě lukánské klobásy nebo velký kuželovitý špalek tučného ovčího sýra z lactarských horských úbočí? Helena měla náramnou chuť k jídlu, nejspíš si dá obojí.

My s Lariem jsme v olivovém háji schroustali svá jablka.

Předpokládal jsem, že budeme čekat dlouho. Konzul se bude párat s jídlem a vydatně ho zapíjet jistě aspoň tři hodiny; vždyť si sám naplnil karafu, pěkně velkou na jednoho starce a děvče, které – pokud jsem mohl zjistit – alkohol beztak nepije. Marcellus vypadal na invalidu, který si dovede rekonvalescence pěkně užívat.

Aby mi uběhl čas, než bude moci Helena vyklouznout z vily, dal jsem se do hovoru s Lariem.

Můj synovec měl už o životě lepší představu, než jsem měl ve čtrnácti já. Moderní výchova je zřejmě pokročilejší. Já jsem ve škole pochytil jenom

sedm prvků řečnictví, trochu řečtiny a jednoduchou aritmetiku.

„Asi bych ti měl dát pár rad, jak jít na ženy, Larie…“ Ženám jsem byl oddaný, ale své úspěchy jsem bral ironicky.

Nakonec jsme dospěli k bodu, kdy jsem mu potřeboval předat určité praktické rady, a přitom zachovat silně morální tón. Larius se tvářil nejistě a nepřesvědčeně.

„Však ty si najdeš děvče. Anebo si spíš některá najde tebe.“ Byl přesvědčen, že je to beznadějné, a tak jsem se v něm snažil vykřesat sebedůvěru. Trpělivě mě, dobrák, vyslechl. „Já tě žádám jenom o jedno, a to abys byl rozumný. Jako hlava rodiny mám už i tak dost ubohých sirotků, co potřebujou do svých misek kaši… Jsou způsoby, jak se tomu vyhnout: ve chvílích vášně se mužně ovládnout anebo jíst česnek, a to ženy odradí. Česnek prý je beztak zdravý. Někdo zase přísahá na houbu namočenou v octě –“

„Na co?“ Larius se tvářil nechápavě. Vysvětlil jsem mu to. Ošklíbl se, snad se mu to nezdálo dost spolehlivé. (Pravda, těžko by se asi našla dívka, která by na požádání podnikla takovou proceduru.)

„Můj bratr Festus mi jednou pověděl, že když člověk ví, kam se obrátit, a může si to dovolit, dají se prý koupit takové návleky ušité z jemné telecí kůžičky, co potom chrání choulostivé části těla před nemocemi. Dušoval se, že ho taky má, ale nikdy mi ho neukázal. Prý se tak zabrání narození malých kudrnatých malérů –“

„Je to pravda?“

„Existence malé Marcii svědčí proti tomu. Ale třeba si zrovna tehdy dal ten vynález z telecí kůžičky vyprat –“

Larius zrudl. „Jsou ještě jiný možnosti?“

„Hodně se opít. Žít na poušti. Narazit si dívku pevných zásad, kterou mimoto často bolí hlava –“

„Zkušení praktici,“ ozval se lehký, sžíravý ženský hlas, „si narazí senátorské dcery. Ty jim poskytují služby zdarma a v případě, že dojde k ‚malému kudrnatému maléru‘, je na ní, aby sehnala někoho, kdo jí udělá potrat – a jestliže je bohatá, může si ho taky sama zaplatit.“

Helena Justina musela svůj oběd trávit schovaná někde pod stromem a přitom nás poslouchat. A teď se tu zjevila, urostlá dívka, štiplavá jako hispánská hořčice, bez jejíhož pohrdání by se každý rozumný informátor

radši obešel. V obličeji byla bílá jako perleť a měla tvrdý, vzdálený výraz jako tehdy, když jsem ji spatřil poprvé, zoufale nešťastnou po rozvodu.

„Nevstávejte prosím!“ S Lariem jsme se chabě pokusili zvednout zadnice, a pak jsme tedy zase klesli na zem. Helena si k nám přisedla na suchou trávu, tváříc se pohoršeně a cize. „Kdo je to, Falcone?“

„Sestřin syn Larius. Jeho matka si myslí, že potřebuje povzbudit.“

Usmála se na mého synovce tak sladce jako na mě nikdy. „Nazdar, Larie.“ S mladými lidmi uměla jednat s přímostí, která ho, jak jsem pozoroval, přitahovala. „Někdo by tě měl varovat, že tvůj strýc je pokrytec.“

Larius vyskočil. Škodolibě se na mě usmála. „No on Falco vede nebezpečný život. A jednoho krásného dne umře na nádor na mozku, až mu některá rozlícená žena rozkřápne o hlavu velký kameninový hrnec –“

Larius vypadal celý vyděšený. Trhl jsem hlavou, aby se ztratil.

Senátorská dcera neměla právo vpadnout na scénu, když jsem se pokoušel plnit svou povinnost náhradního otce.

„Paní, to bylo bezcitné!“ Pozoroval jsem ji, jak kolem sebe škube trávu, a soptil jsem vzteky.

„Vážně?“ Přestala trýznit kostřavu a obrátila se ke mně. „Pocházejí snad soukromí informátoři z nějakého barbarského kmene, jehož bohové jim dovolují smilnit bez normálního rizika?“ Její vyjadřování mě šokovalo a chystal jsem se protestovat. Zlomyslně mi to znemožnila. „Tvé rady tomu chlapci byly úplná fraška!“

„To je nespravedlivé –“

„Omyl, Falcone! Houba v octě, Falcone? Návleky z telecí kůžičky? *Mužně se ovládnout*?“

Hrnul se na mě příval vzpomínek trapně fyzických… „Heleno Justino, to, co se stalo mezi námi, bylo –“

„Velká chyba, Falcone!“

„Poněkud neočekávané –“

„Poprvé,“ odsekla pohrdavě. „Podruhé už asi těžko.“

Pravda.

„Promiň mi to –“ Na mou omluvu jenom zvedla výrazné obočí takovým stylem, že mě to rozčílilo. S námahou jsem se zeptal: „Stalo se něco?“

„Zapomeň, co jsem říkala,“ odpověděla trpce. „Spolehni se na mě!“

Ať jsem jí řekl cokoli, vždycky vyletěla, ale po trapné chvíli jsem to stejně zkusil: „Měl jsem za to, že chápeš, že ty se můžeš spolehnout na mě."

„Nebesa, Falcone –" Najednou toho nechala, stejně rázně jako začala. „Kvůli čemu jsi mě vytáhl až sem?"

Opřel jsem se o pokroucenou větev olivovníku za sebou. Připadal jsem si jako omámený, nejspíš z hladu.

„Pochutnala sis na obědě? My s Lariem jsme měli jabka. Nejlepší sousta z toho mého mi ovšem vyžral napřed červ." Zamračila se, ale nejspíš ne z rozmrzelosti nad tím, že nám nepřinesla košík zbytků. Když vidím ženu, kterou znepokojuje má chuť k jídlu, obyčejně mě to obměkčí. „S námi si nedělej starosti… Pověz mi, co víš o Barnabovi."

Napětí mezi námi se okamžitě uvolnilo.

„Já jsem ho samozřejmě znala," pravila Helena bez váhání. Nejspíš o tom uvažovala při obědě. Tvář jí najednou ožila upřímným zájmem. Milovala záhady. A mě vždycky povzbuzovalo, když mi pomáhala. „Mohl by být klidně tady. On i Gnaeus sem v létě často jezdívali. Na statku chovali jezdecké koně –" Se mnou to nijak nesouviselo, ale vždycky mě dráždilo, když svého ničemného exmanžela nazývala osobním jménem. „Co ten pitomec vyvedl, Falcone? Vraždu snad doopravdy ne?"

„V Paláci se tvrdí, že se mstí, jenomže na nesprávných lidech, ale já na to mám vyhraněnější názor. Nikdy se k němu nepřibližuj, je strašně nebezpečný." Přikývla – nečekaná laskavost. Málokdy jsem dokázal mínění této dámy nějak ovlivnit (ale přesto jsem jí ochotně radil dál). „Jaký byl, když jsi ho znala?"

„Já jsem ho v domě nesnášela. Vždycky jsem měla dojem, že mnou pohrdá a že to působí i na manželův vztah ke mně. Na mé manželství měl zhoubný vliv. Ani doma jsme nikdy nejídali sami, vždycky tam byl Barnabas. S manželem se bavili o svých koních a mě prakticky ignorovali. Všude chodívali spolu – zjistil jsi, proč si byli tak blízcí?"

„Snad tím, že spolu odmalička vyrůstali."

„Muselo v tom být ještě něco víc."

„To tedy nevím."

Hleděla na mě tak vážně, že jsem se na ni usmál. Jakmile se vám jednou děvče zalíbí, je těžké zapomenout. Odvrátila pohled. I můj úsměv pohasl.

„Barnabas se narodil jedné otrokyni na statku Pertinaků. Můj manžel byl manželským synem rodu. Měli oba jednoho otce," vyložila mi Helena klidně.

Takové věci byly docela běžné. Muž si drží otrokyně, aby všechny uspokojovaly jeho tělesné potřeby. Možná že na rozdíl od Laria starší Pertinax neměl žádného rozumného příbuzného, který by ho vychovával. Spíš se zdálo pravděpodobné, že prostě spal s otrokyní a jinak mu bylo všechno fuk. Narození děcka znamenalo jenom další zápis do kolonky příjmů v jeho účetních knihách.

„Záleží na tom?" zeptala se mě Helena.

„No, fakta se v podstatě nemění – ale dostávají přece jenom jasnější smysl."

„Ano. Víc dětí neměli, takže ti dva se spolu přátelili od nejranějšího dětství. Manželova matka umřela, když mu bylo pět, a od té doby se mu myslím nikdo moc nevěnoval."

„Nežárlili na sebe?"

„Ani ne. Barnabas, starší z nich, nad ním držel ochrannou ruku a Gnaeus na něm vždycky strašně lpěl –" Svěřovala mi celý ten příběh. Nesčetné hodiny si s ním lámala hlavu sama a teď se o něj chtěla podělit se mnou.

Odmlčela se. Ani já jsem nemluvil.

Za chvíli pokračovala. „Byli si blízcí jako dvojčata. Kastor a Pollux. Nikoho jiného už mezi sebe nepouštěli."

Opět na ni padl starý smutek, lítost nad promarněnými lety. Čtyři roky. To není v lidském životě tak moc. Jenže Helena Justina vstupovala do manželství jako poslušné mladé děvče. Chtěla, aby to vyšlo. Třebaže nakonec požádala o rozvod, věděl jsem, že vědomí nezdaru v ní zanechalo trvalé jizvy.

„Pertinax *byl* schopen lásky, Falcone. A doopravdy miloval dva lidi: Barnaba a konzula."

„Tak byl hlupák," vyhrkl jsem, než jsem si to mohl rozmyslet. „Měli být tři!"

XXXIV

Heleně přistála na šatech beruška, což jí poskytlo záminku nabrat si ji na prst a pozorovat ji, místo aby se dívala na mě. Ta beruška byla beztak hezčí.

„Promiň.“

„Není třeba se omlouvat,“ řekla, ale poznal jsem, že bylo.

Po krátké odmlce se mě zeptala, co má dělat, jestli o Barnabovi něco zjistí, a tak jsem jí vysvětlil, že bydlím v Oplontidě a že nejspíš by mě mohla zastihnout večer, kdy jíme. „Není to daleko, takže bys mohla poslat otroka se zprávou –“

„Máš v Oplontidě samostatné ubytování?“

„Kdepak. S Lariem máme živou ženskou společnost –“ Zvedla oči. „Je tu taky Petronius Longus. A má s sebou houf holčiček.“ S Petroniem už se znala a pravděpodobně ho považovala za slušného člověka. (V přítomnosti manželky a dětí se tak většinou opravdu choval.)

„Aha, jsi tu s rodinou! Takže se ti nestýská.“

„To není moje rodina,“ odsekl jsem.

Nato se zamračila a začala znovu. „Copak tě pobyt u moře se společností nebaví?“

Její neodbytnost mě zmohla, a tak jsem nakonec vzdychl. „Vždyť víš, jaký mám vztah k moři. Při plavbě lodí se mi dělá nanic, a dokonce i když u něho jenom bydlím, jsem z toho nervózní a hrozím se, aby někdo z mé veselé společnosti nenavrhl, že se půjdeme povozit po vlnách… Jsem tu pracovně.“

„Aufidius Crispus?Jak jsi s tím daleko?“

„Spoustě dobrých lidí jsem prodal nové vodovodní potrubí. Proto jsem takhle příšerně postrojený.“ Nereagovala na to. „Podívej, kdy myslíš, že budeš mít pro mě nějakou zprávu o Barnabovi?“

„Dnes budu muset počkat, než se uklidní ten poprask, co jsi tu způsobil.

Zítra mám jet s tchánem do Noly." Helena chvíli jako by váhala, ale pak pokračovala. „Možná že bych ti mohla pomoci s Crispem. Vím asi, koho navštěvuje, když přijde na pevninu."

„Například tvého tchána?"

„To ne, Falcone!" odpověděla rázně a odmítla mé podezření, že by se snad ve vile plichtily nějaké politické pikle.

„Odpusť." Zavrtěl jsem se, abych se o strom opřel pohodlněji, a kysele jsem se na ni usmál. „Však já ho nakonec najdu," ujistil jsem ji.

Helena se tvářila zamyšleně. „Poslyš, co kdyby ses obrátil na prétora v Herculaneu? Jmenuje se Aemilius Rufus. Znám ho už celá léta. Jeho sestra byla kdysi zasnoubená s Crispem, ale sešlo z toho. Ona o to strašně stála, ale on ztratil zájem –"

„Potom věř mužskému," nahrál jsem jí do noty.

„Ba právě," přitakala.

Maličko jsem si vzdychl. Zmocnila se mě melancholie. „Připadá mi to už tak dávno…"

„Však to je dávno!" odsekla podrážděně. „Co je ti?"

„Přemýšlím."

„O čem?"

„O tobě… O někom, koho jsem si myslel, že znám tak dobře, a přece nikdy vůbec nepoznám."

Nastalo ticho, jež naznačovalo, že budu-li dál tak protivný, celý rozhovor skončí.

„Slíbil jsi, že za mnou přijdeš, Falcone."

„Necpu se tam, kde o mě nestojí."

Přes obličej jí přelétl unavený výraz. „Překvapilo tě, když jsi mě tu našel?"

„Mě už nepřekvapí nic z toho, co ženy dělají."

„Nebuď tak konvenční."

„Promiň mi." Zazubil jsem se. „Princezno, mít nejmenší tušení, že na dnešním seznamu úkolů figuruješ ty, tak jsem si oblékl sváteční ohoz, než jsem k vám vpadl. Opravdu radši vypadám jako mužský, kterého žena nerada vidí odcházet."

„Ano, já jsem pochopila, že mě chceš opustit," prohlásila Helena zčista jasna.

Beruška odlítla, ale Helena našla na hřbetě ruky brzy nějakého jiného šestinohého přítele, kterého si mohla pozorně prohlížet. Seděla docela tiše, aby broučka nevyplašila.

Hlavou mi proletovala spousta věcí, co jsem jí měl říct; nevyslovil jsem žádnou z nich. Pouze jsem se jí zeptal: „Co si o tom myslíš ty?"

„No… je to myslím nejlepší řešení."

Vystrčil jsem bradu a zkoumal prostor před svým nosem. To, že nedělala žádné potíže, jenom všechno nějak ztěžovalo. „Lidi by zbytečně trpěli." vykládal jsem. „Záleželo mi především na dvou lidech: na tobě a na sobě."

„Nedělej si s tím starosti, Falcone… jenom přechodné pobláznění."

„Mimořádné," dodal jsem galantně, ale nějak jsem ochraptěl.

„Vážně?" ujišťovala se sevřeným, lehkým hláskem.

„Myslel jsem si to… Jsme pořád přátelé?"

„Samozřejmě."

Nuceně jsem se usmál. „To se mi na senátorských dceruškách líbí – jsou vždycky tak zdvořilé."

Helena Justina si rychle setřásla broučka z ruky.

Za námi něco zašustilo a do hájku vpadl můj synovec.

„Promiň, strýčku Marku!" Jeho ohleduplnost byla zbytečná, vždyť se nic nedělo. „Myslím, že sem jde ten otrava s parazolem."

Rychle jsem se vyhoupl na nohy. „Ten tvůj osobní strážce je ale vytrvalý chlápek." Podal jsem Heleně ruku, když se zvedala, ale nevšímala si jí.

„Není můj," namítla úsečně. Sevřela mě tísnivá bolest, asi jako by se v krčmě zvedl rychle nějaký opilec a zadíval se přímo na mě.

Všichni jsme zamířili zpátky k cestě. U volského povozu nám Helena kladla na srdce: „Držte se pod stromy, ať vás není vidět –"

Pokynul jsem Lariovi, aby se s vozem opatrně kryl. Po jejím hlídači dosud ani památky. Prudce jsem ji popadl za ramena a otočil si ji k sobě. „Vidíš, paní, když jsem ti dělal osobního strážce já, nedošlo nikdy ke střetu zájmů. Poslouchal jsem tvé rozkazy – a když sis přála zůstat sama, šel jsem ti z cesty."

Výš mezi cypřiši se mihlo něco barevného. Vrhl jsem na ni varovný pohled a pak jsem ji pustil. Pěsti mi klesly. Její levá ruka mi proklouzla dlaní – ale neopětovala stisk, když se vymaňovala.

Něco mě zarazilo. Pochopil jsem co.

Na tom prstě, kde lidé nosí snubní prsteny, se mi otřel o palec kovový kroužek jako starý přítel. Byl to prsten zhotovený z britského stříbra, který jsem Heleně sám věnoval.

Nejspíš na něj zapomněla. Nic jsem neřekl, abych ji neuvedl do rozpaků a aby si ho nechtěla sundat, když teď naše známost skončila.

Už jsem se pod stromy otočil k odchodu, ale ještě jednou jsem se vrátil. „Jestliže pojedeš do Noly – ale ne, už nic."

„Nezlob mě! Co jsi chtěl?"

Nola byla proslulá bronzem. Matka očekávala, že jí z Kampánie přivezu nějaký dárek, a taktně mi naznačila, co by to mohlo být. Pověděl jsem to Heleně. Senátorova elegantní dcera mě sjela chladným pohledem.

„Pokusím se. Sbohem, Falcone."

S Lariem jsme se posadili pod olivovníky a já jsem v duchu odpočítával, jak dlouho může trvat vysoké dívce, kráčející rozezleně rázným tempem, než dorazí nahoru kolem terasy a jezdecké stezky zpátky do domu.

„Ještě se s ní sejdeš?" vyzvídal synovec.

„Vlastně jo."

„Máte schůzku?"

„Poslal jsem ji, aby mi něco koupila."

„*Cože*?" V jeho romantické duši už se klubalo černé podezření, že jsem provedl nějakou nehoráznost.

„Bronzový kýbl," přiznal jsem se.

XXXV

Než jsme se dokodrcali k silnici, minuli jsme se se vznešenými nosítky, která neslo šest otroků, mířících důstojným krokem k dvorci. Neprůhlednými okýnky nebylo vidět dovnitř, ale livreje otroků se zlatým lemováním a nádherně natřená nachová nosítka hovořily samy za sebe. Marcellova cesta, naštěstí dost široká, stačila pro nás oba, protože můj synovec považoval za věc cti nikdy neuhýbat nikomu z vyšší vrstvy.

Celou cestu zpátky do Oplontidy se na mě Larius tak vztekal za to, jak jsem se choval k Heleně, že se mnou vůbec nemluvil. Romantická mladická duše.

Stále ještě mlčky jsme odvedli Nerona do chléva.

Šli jsme se převléci z ušpiněných šatů. Naše paní domácí si ten den barvila šatstvo na temnější odstín černé, takže celý hostinec načichl odporným smradem z duběnkového výtažku.

„Tu už nikdy neuvidíš," obořil se na mě Larius, když nemohl zlost udržet na uzdě.

„Ale uvidím."

Koupí mi ten kýbl a potom už možná bude po jeho.

Veškerá Petroniova drobotina se popelila na dvorku. Holčičky dřepěly s hlavičkami u sebe a hrály nějaké složité hry s myrtovými větvičkami a s blátem. Otočené zády k nám dávaly najevo, že je při hře, do níž se tak horlivě zabraly, nemáme rušit. Kolem nich dováděla koťata. Nikdo zřejmě nehlídal.

Vyšli jsme zvolna ven. Služebná Ollia, která měla děti na starosti, ležela na pláži po boku svého rybáře, který předváděl lesklé hrudní svaly. V jednom kuse mluvil, to je jejich, a Ollia zírala na moře a nehnutě poslouchala. Na tváři měla toužebný výraz.

Zachmuřeně jsem jí pokynul. „Petronius?"

„Šel na procházku."

Její rybář nebyl o nic starší než můj synovec. Měl knírek toho druhu, jaký z duše nesnáším – tenoučkou černou linku přilípnutou nad ochablou pusou.

Larius se táhl vedle mě. „Měli bychom Olliu zachránit."

„Jen ať se pobaví."

Můj synovec se zaškaredil a pak mě k mému údivu opustil. Najednou jsem si připadal starý, když jsem ho pozoroval, jak houpavě kráčí ke dvojici, a pak si k ní taky dřepl. Mládenci se měřili zlostným pohledem, kdežto Ollia nadále zírala k obzoru, přerostlá a přecitlivělá ještěrka, ochromená svým prvním společenským úspěchem.

Otočil jsem se k tomu výjevu zády a vykročil po břehu. Myslel jsem na Pertinaka a Barnaba. Myslel jsem na Crispa. Nechápal jsem, proč mám najednou dojem, že mě Crispus s Barnabem nechávají schválně plahočit po falešných stopách, abych se nemohl dobrat pravdy…

A potom jsem myslel ještě na jiné věci, co neměly s mou prací nic společného.

Podrážděný jsem se krčil na čáře přílivu a pohrával si s mušličkami, až jsem začal mít pocit, jako bych byl Odysseus v Polyfemově jeskyni: zlověstně mě pozorovalo jediné obrovské oko.

Oko namalované na lodi. Nachové a černé, provokativně protáhlé jako u egyptských božstev. Předpokládal jsem, že na protější straně hrdě povznesené přídě je druhé, stejné, jenomže loď stála natočená ke břehu bokem, takže bez ochočeného delfína, který by mě k ní dotáhl, jsem neměl možnost si to ověřit. Kotvila v bezpečné vzdálenosti od zvědavých výletníků. Kromě toho, že přímo čpěla spokojeným bohatstvím, které se rádo staví na odiv zrakům široké veřejnosti, a přitom si zachovává soukromí, nebyla to jen taková drahá hračka, která se dá přivézt ke břehu a tam se nechá otloukat o usmolené žoky slámy, tvořící nárazníky u přístaviště v Oplontidě.

Ten, kdo tuto námořní krasavici stavěl, chtěl dát cosi najevo. Celá loď hlásala *peníze*. Představovala čtyřicet stop okázalého uměleckého díla. Měla

jednu krátkou řadu červenožlutých vesel, teď při nečinnosti dokonale seřazených, tmavé plachty, hlavní stěžeň pro hranatou plachtu s lanovím, druhý pro kosatku. Veškeré její tvary byly nevídaně půvabné. Staviteli lodě se nějak podařilo zkombinovat štíhlý kýl jako u bitevní lodě s dostatečným prostorem pro kajuty a paluby, aby byl život na ní co nejpříjemnější pro finančníka s tím obrovským kapitálem, který mu ji umožnil postavit. Jak se ve večerním vánku zlehounka pohupovala, pozlacená záď, zatočená vzhůru, i bohyně na vrcholu stěžně se neklidně blýskaly. Za lodí byl připoután šikovný malý zásobovací člun, ozdobený a vybavený naprosto stejně – stejná vesla, stejná zmenšená plachta a stejné namalované oko. A zatímco jsem tam tak civěl, přitáhl někdo člun blíž, něco se tam dělalo a za chvíli už vyrazil ke břehu, poháněný vesly rychlým, elegantním tempem.

Ta šťastná náhoda mě rozjařila. Přešel jsem k přístavišti a vyčkával, až se mi naskytne příležitost seznámit se s Crispovými lidmi.

⌘ ⌘ ⌘

Na člunu se blížili dva chlapi: hubený obezřetný námořník na zádi, který vesloval, a tělnatý břicháč, hovící si na přídi. Postával jsem tam, abych mohl přiložit ruku k dílu, třeba zachytit přistávací lano. Loďka se dotkla břehu, já jsem ji přidržel za příď a ten, co se vezl, vystoupil. Námořník okamžitě odrazil. Snažil jsem se nepřipadat si přebytečný.

Cestující, co přistál, měl na nohou měkké jelenicové boty s měděnými půlměsíčky, které mu cinkaly na řemíncích. Slyšel jsem, že mu námořník říkal Bassus. Byl podle všeho náramně namyšlený. Připomínal veliký přepravní sud, který se kutálí životem a za sebou zanechává širokou zválenou brázdu. A proč ne? Vždyť se někde stranou krčí až příliš mnoho bázlivých fňukalů, co nemají žádnou životní šťávu a doufají, že si jich nikdo nevšimne.

Vykročili jsme ke břehu. Odhadoval jsem ho, co je zač. Nejspíš měl v každém velkém přístavu od Alexandrie po Kartágo, od Massilie po Antiochii bankovní schránku, ale jako opatrný cestující má u sebe vždycky taky dost dobrého zlata, aby se mohl vyplatit, kdyby se ho zmocnili piráti nebo kdyby se na pevnině v nějakém malém městě nepohodl s úřady. Měl náuš-

nice a cvoček v nose i dost amuletů, aby ho ochránily před velkým athénským morem. Jeho medailon s bohem Slunce by slabšímu muži vyhloubil na hrudníku důlek.

Nebyl to ani velitel lodě. Bič zastrčený za pás mi prozradil, že je to pouze loďmistr, co dře kůži z každého veslaře, který „chytí kraba" a naruší hladký pohyb lodě. Sršela z něho sebejistota chlapa, jenž už mohutnou postavou ovládne krčmu od chvíle, kdy tam vstoupí, ale současně ví, že první důstojník na takové elegantní plachetnici, jako je *Isis*, nikdy nepotřebuje vyvolávat poprask. Jestliže je tohle jenom loďmistr, pak se Aufidius Crispus, majitel, musí pravděpodobně považovat za nevlastního bratra bohů.

„Ty jsi přijel tamhle z tý krasavice, že?" poznamenal jsem s obdivným pohledem na loď, ale nechtěl jsem ho otravovat dalším opěvováním jejích půvabů. Bassus byl tak laskav, že po mně mrskl pohledem. „Potřebuju mluvit s Crispem. Bylo by to možný?"

„Není na palubě." Krátké a jasné.

„Jo, tomu tak zrovna věřím!"

„Věř si, čemu chceš," odpověděl lhostejně.

Šli jsme nahoru po břehu až k silnici. Znovu jsem ho zpracovával: „Mám Crispovi předat dopis –"

Bassus pokrčil rameny. Nastavil ruku. „Jestli chceš, tak ho můžeš dát mně."

„Nezdá se mi, že by to mohlo jít tak hladce." (Mimoto jsem císařův list nechal nahoře v hostinci, když jsem se převlíkal.)

Loďmistr, do té doby poměrně lhostejný, si konečně o mně udělal obrázek. Nebyl lichotivý. Nenamáhal se mi to říct. Jenom mi prostě navrhl, že bych se mu měl klidit z cesty, a protože vždycky rád vyhovím, přesně to jsem udělal.

A zatímco Bassus mizel za obzorem, došel jsem k Lariovi a dal mu pokyn, aby co nejrychleji vyhledal Petronia. Já jsem nečekal a vrátil jsem se na kraj moře. Odtamtud jsem opět vyhlížel na dráždivou vidinu lodě Aufidia Crispa.

A tentokrát mi poněkud vadilo – musím přiznat –, že neumím plavat.

XXXVI

Pláž v Oplontidě byla obvyklým smetištěm vlhkých chaluh, rozbitých amfor, cárů ztvrdlých rybářských sítí a pohozených šátků, které tam zapomněly dívky s hlavou plnou důležitějších věcí. Na částečně ohlodané melounové slupky se slétaly vosy. Ti, co se tu procházeli bosky, se vystavovali nebezpečí, že šlápnou na nějakou rezavou dýku nebo sponu do šatů. Jako všude i tam se válela levá bota, která vždycky vypadá úplně zachovalá a jako přesně vaše velikost, ale když se k ní dohrabete, zjistíte, že jí chybí polovina podrážky. Pokud si lidé dokázali udržet od těla dotěrné uličníky vnucující jim předražené výlety na loďkách za rybařením, určitě je aspoň žahla medúza, která nebyla tak mrtvá, jak se tvářila.

Nastal podvečer. Ostré denní světlo se poněkud ztlumilo, vedro nebylo tak úmorné a stíny, jež se najednou směšně protáhly, dodávaly celkové atmosféře zvláštní kouzlo. Nakonec se pobyt u moře zdál skoro snesitelný. Lidé unavení prací přestali pracovat. Rodiny unavené hádkami se přestaly hašteřit. Mrňaví psíci přestali terorizovat velké hafany a pustili se do znásilňování kdejaké fenky, na jakou dokázali vylézt, a potom obíhali v nádherných kruzích, aby oslavili svou plodnost.

Ohlédl jsem se k našemu hostinci. Larius odkvačil hledat Petronia a Ollia už taky zmizela i se svým duchaplným ctitelem. Pláž zůstala nezvykle pustá. Kromě psů a mě tam byla parta mladých příručích, kterým už padla, a tak si s velkým povykováním hráli s opeřeným míčkem, zatímco jejich přítelkyně tahaly naplavená dřeva na jednu kupu, aby si tam společně mohli něco opékat na ohníčku. Normálně tam bývalo plno rybářů, ale ti už odpluli se svými lucernami na lov tuňáků po setmění, anebo se ještě nevrátili ze svého výnosnějšího řemesla – vozili totiž turisty podívat se na skálu na ostrově Capreae, odkud císař Tiberius shazoval do moře lidi, kteří se mu znelíbili. Pro mě tam zbyla jenom malá loďka, ležící dnem vzhůru nad čárou přílivu, stříbřitě se lesknoucí na sluníčku.

Já nejsem úplný pitomec. Tahle břichatá skořápka vypadala, jako by tam ležela už dlouho. Důkladně jsem si ji prohlédl, jestli nemá v plaňkování zastrkané nějaké klacky nebo jestli tam nejsou neucpané díry. Moje příhodná kocábka neměla žádnou vadu – nebo aspoň žádnou, jakou by postřehl velice opatrný suchozemec.

Našel jsem jedno veslo, opírající se o něčí prohnilý přístavní můstek, a pak ještě druhé pod loďkou, když se mi ji podařilo převrátit správnou stranou nahoru. Dostrkal jsem ji na kraj vody. Pomáhala mi přitom děvčata těch příručích, ráda, že zabijou čas slušnou činností, než se setmí a jejich mládenci dostanou všelijaké nápady. Naposled jsem se ohlédl, jestli neuvidím Laria nebo Petronia, ale nebylo po nich ani památky, a tak jsem nastoupil, kymácel se na přídi rádoby furiantsky a dívky mě odstrčily od břehu.

Moje plavidlo se projevilo jako neohrabaný tesařský výrobek. Ten buran, co ho dělal, nejspíš nebyl toho dne ve své kůži. Poskakovalo po vlnkách jako opilá muška tančící nad shnilou broskví. Trvalo mi nějakou dobu, než jsem se naučil udržovat ten bláznivý krám špičkou dopředu, ale nakonec jsem se přece jen začal od břehu vzdalovat. Do tváře mi vanul slabý větřík, ale moc mi nepomáhal. Moje zkonfiskované veslo mělo odštípnutou lopatku a druhé bylo příliš krátké. Záře odrážející se od hladiny dodávala mému opálení nový odstín, ale také jsem musel mžourat. Bylo mi to fuk. Neochota Aufidia Crispa dostavit se k neškodnému pohovoru, kterou dal najevo, rozpalovala mé odhodlání dostat se na palubu jeho lodě a zjistit, v čem ta záhada spočívá.

Zabíral jsem do hloubky a vytrvale se dral vpřed, až se vzdálenost od Oplontidy k lodi zkrátila na polovinu. Blahopřál jsem si ke své odvaze a podnikavosti. Vespasián by byl na mě hrdý. Přiblížil jsem se k lodi natolik, že už jsem si mohl přečíst její jméno, namalované vysoko na přídi hranatým řeckým písmem… A zhruba v téže chvíli, kdy jsem se vítězoslavně zašklebil, mě bodl zcela jiný pocit.

Nohy jsem měl v mokru.

Sotva mě to zastudilo, už jsem stál až po kotníky v mořské vodě a má neblahá lodička se začala potápět. A jakmile Tyrhénské moře zjistilo,

že může pronikat rozeschlými prkny, dralo se dovnitř ze všech stran a mé plavidlo pode mnou rychle klesalo.

Nemohl jsem dělat nic než zavřít oči, držet si nos a doufat, že mě nějaká dobrosrdečná nymfa vytáhne.

XXXVII

Vytáhl mě Larius. Válet se s nějakou mořskou vílou by bylo zábavnější.

Synovec mě musel vidět odplouvat a pustil se za mnou, než jsem se potopil. Nezapomeňte, že jeho táta byl člunař. Laria máchali v Tiberu, ještě než ho máma odstavila. Ve dvou letech už uměl plavat. Nikdy si neosvojil ten divný, tichý batavský kraul, který se učí v armádě. Měl příšerný styl, cákal kolem sebe, zato plaval hodně rychle.

Když jsem přišel k sobě s pocitem, že mě naráz pohltila voda a potom že to se mnou mlátilo o betonovou zeď, poznal jsem, jak mě Larius zachránil, podle toho, co všechno mě potom strašně bolelo. Měl jsem zhmožděný krk, jak mě za něj statečně popadl, a dlouhý šrám přes ucho v místě, kde mi narazil hlavou o přístavní můstek. Zadní strana nohou se mi do krve odřela o drsné kamení, jak mě vlekli nahoru na břeh, a pak na mě Petronius Longus nalehl celou váhou svého těla, aby ze mě vypumpoval vodu a přivedl mě k životu. Nakonec jsem byl dokonale blažený, když mě nechali dlouho ležet v klidu a můj pochroumaný chřtán a potlučené maso si mohly odpočinout.

„Co myslíš, bude žít?“ uslyšel jsem Laria. Tón jeho hlasu byl spíš zvědavý než starostlivý.

„Snad jo.“

Vyhekl jsem, abych dal Petroniovi na vědomost, že se teď klidně může bavit vtipy na můj účet. Do ramene mě bouchla jeho nezaměnitelná pěst.

„Sloužil přece v legiích, tak jak to, že neumí plavat?“ Opět Lariův hlas.

„On totiž zrovna ten týden, co jsme při základním výcviku dělali vodní sporty, byl zavřenej v kasárnách a musel dělat rajóny.“

„Co proved?“

„Nic vážnýho. Měli jsme tam takovýho ostrýho mladšího tribuna a ten si vzal do hlavy, že mu Marcus chodí za holkou.“

Menší pauza. „A chodil?“ zeptal se nakonec Larius.

„Ale kdepak. Tenkrát byl ještě strašně ostýchavej.“ Nepravda. Jenže Petronius nechce kazit mládež.

Odvalil jsem se od nich. Naběhlýma očima jsem se zahleděl k místu, kde kotvila *Isis*. Loď zmizela.

Nízké večerní slunce mě krutě hryzalo do plecí a nohou, když se prodralo lehce zkrvaveným slaným povlakem. Ležel jsem na pláži tváří k zemi a myslel na smrt utopením a jiné veselé věci.

Daleko odtud jsem slyšel na pláži Petroniovy tři holčičky pištět radostí, jak se nebojácně honily do toho strašného moře a zase ven.

„A vůbec,“ dobíral si Petronius Laria, „jak to, že toho pitomce pokaždý vytáhneš z bryndy, když se dostane do maléru?“

Larius se vysmrkal. S odpovědí si dal na čas, ale když konečně promluvil, dalo se poznat, že se náramně baví.

„Slíbil jsem jeho matce, že na něj budu dávat pozor,“ řekl.

XXXVIII

Druhý den se moji přátelé rozhodli, že mě naučí plavat.

Asi to nebyl šťastný nápad, pokoušet se dávat lekce někomu, kdo okamžitě ztuhne při představě, že by se mohl potopit a dostat mořskou vodu do plic. Přesto to brali všichni vážně, a tak jsem se snažil spolupracovat.

Bylo to beznadějné. Petronius mě skoro neudržel na vodě, když mě chytil vzadu za tuniku, jak to dělal se svými dětmi, a Larius se mi pokusil zhotovit plavací křidýlka z vinných měchů, ale jenom se vyčerpal při jejich nafukování.

Nikdo se však nesmál. A nikdo mi nevynadal, když jsem vylezl z vody ven a šel si sednout nahoru na břeh.

Zůstal jsem tam sám a rozmrzele jsem házel kamínky na kraba poustevníčka. Schválně jsem mířil vedle, protože jsem mu nechtěl doopravdy ublížit. Krab si však našel mušli a pustil se do přístavby domečku.

IXL

Právě jsme jedli, když přišla Helena.

Olliu jsme nechali u dětí, jenom Tadiu jsme vzali s sebou, protože ji škaredě požahala medúza a dosud byla rozpálená a bolelo ji to (ona si na ni, chudinka malá, sedla). Larius zůstal s Olliou. Zaslechl jsem, jak spolu diskutují o lyrické poezii.

Večeřeli jsme ve vinném sklípku, kde se sedělo venku a kde podávali taky mořské ryby. Petronius tam na Silviin příkaz zkontroloval kuchyni. Ne že by tím byli majitelé nadšeni, ale on se dovedl dostat i do takových míst, kterým by se moudřejší lidé radši vyhnuli, a potom už se k němu vedení podniku vždycky chovalo jako k příteli.

Helena nás zahlédla, a než jsem tam došel, vyklouzla z nosítek. Slyšel jsem, jak posílá sluhy, aby se šli pobavit a něco si vypít a pro ni se vrátili později. Zadívali se na mě, ale měl jsem v náručí malou, napůl spící Tadiu, takže jsem vypadal neškodně.

„Ty mi to neseš osobně, vzácná paní?"

„Ano – mám v sobě energie na rozdávání –" odpověděla Helena Justina celá udýchaná, ale to mohlo být z námahy, jak vytahovala sebe i kbelík z nosítek. „Kdybych zůstala doma, tak bych se nejspíš pustila do takové práce, jaké se každý vyhýbá, jako je jarní gruntování spíže, kde přechováváme nakládané ryby. V cizím domě vypadá ovšem nezdvořile, když se naznačí, že jim kuchyňské amfory asi tečou…" Byla oblečená prostě, v šedém, ale oči jí neobyčejně zářily. „Takže si snad poradím i s tebou –"

„Vřelé díky! Jako se škaredým lepkavým flekem na dlaždičkách, který je třeba vydrhnout?" Usmála se. Zamumlal jsem přiškrceně: „Když se usmíváš, máš překrásné oči."

Přestala se usmívat, jako když utne. Ale překrásné oči měla i tak.

Uhnul jsem pohledem jinam. Do dálky na moře. Přejel jsem jím po zálivu. Nahoru na Vesuv – kamkoli. Nakonec jsem se musel znovu podívat

na ni. Její oči se konečně setkaly s mýma.

„Zdravím tě, Marku," řekla nesměle, jako někdo, kdo chce povzbudit šaška.

A já jsem odpověděl: „Zdravím tě, Heleno," tak vážně, až se zarděla.

Když jsem senátorskou dceru představoval, snažil jsem se ji ušetřit rozpaků, jenže ona nesla kýbl a mým přátelům taková výstřednost nemohla ujít.

„Přinesla sis, mladá paní, vlastní nádobí?" Petronius má typicky aventinský styl žertování. Zachytil jsem jeho pohled, když pozoroval svou zvědavou manželku zkoumající Helenu.

Arria Silvia už větřila, jestli má vznešená návštěvnice není náhodou něco víc než klientka. „Falconovu matku mám velice ráda," prohlásila Silvia nadneseně, když se vysvětlilo, jak je to s tím kbelíkem (a zároveň tím dala najevo, že ona a Petro mě znali dřív).

„Hodně lidí ji má rádo," dodal jsem. „Já někdy taky." Helena se na Silviu mírně, soucitně usmála.

Helena Justina se v hlučné společnosti na veřejnosti uzavírala do sebe, a tak skoro nepromluvila, když si přisedla k našemu stolu. My jsme hltali garnáty. Kdysi jsem s milostivou paní procestoval celou Evropu a byla to hrozná cesta, kdy jsme neměli nic lepšího na práci než si vyměňovat stížnosti na jídlo. Věděl jsem, že ráda jí, a tak jsem se ani neptal a objednal jí misku raků. Podal jsem jí svůj ubrousek a ona ho přijala bez poznámky, což mohlo být jedno z těch vodítek, která Silvia zvětřila.

„Co to máš s uchem, Falcone?" Helena uměla být někdy taky pěkně zvědavá.

„Měl jsem se trochu moc důvěrně k jednomu přístavišti."

Petronius, který spokojeně vyhrnoval nožičky svým garnátům, vyprávěl, jak jsem se chtěl utopit. Silvia dodala pár komických podrobností o tom, jak jsem se dnes neúspěšně snažil udržet na vodě.

Helena se zamračila. „A vůbec, jak to, že neumíš plavat?"

„Když se to nacvičovalo, tak jsem musel zůstat v kasárnách."

„Ale proč?"

Nechtělo se mi pouštět do bližších výkladů, ale Petronius dal ochotně

k dobru historku, kterou už napovídal Lariovi. „Měli jsme tam jednoho tribuna, co si myslel, že mu Marcus chodí za děvčetem."

„Je to pravda?" zeptala se ostře a dodala pohrdavě: „Nejspíš ano."

„No ovšem," potvrdil jí to ochotně Petronius.

„To ti pěkně děkuju," prohodil jsem.

Potom Petronius, v podstatě dobrák, vyzunkl z misky zbytek šťávy, nacpal si do pusy dalamánek, nalil nám víno, nechal na stole nějaké peníze za jídlo, sebral klimbající dcerušku, mrkl na Helenu – a odebral se s manželkou pryč.

Po tomto výstupu jsem pomalu vytřel misku a Helena zatím dojídala svou. Vlasy měla vyčesané tak, jak se mi to líbí, s pěšinkou uprostřed a nad ušima stočené.

„Falcone, na co to tak zíráš?" Upřel jsem na ni pohled, jímž jsem se přiznával, že bych jí strašně rád žižlal ten bližší lalůček, avšak nato po mně šlehla očima, které mě varovaly, ať mě něco takového ani nenapadne.

Po obličeji se mi rozlil bezděčný úsměv. Helenin výraz mi sděloval, že laškování s takovým frajerem, co pomiluje a nechá tak, neodpovídá její představě příjemných prázdnin.

Zvedl jsem číši a jemně jsem jí připil na zdraví, ona usrkávala ze své. Když jsem jí prve nalíval, chtěla víc vody než vína; pak jí pohár doplnil Petronius, ale zase upila jen maličko. „Už sis dala nahoře ve vile?" Zatvářila se překvapeně. „Je tvůj tchán velký piják?"

„Dá si pohár nebo dva při jídle, aby se mu líp trávilo. Proč?"

„Jak jsem tam onehdy přišel, tak by ta karafa, co si načerpal, stačila celé partě gladiátorů na oslavu vítězství."

Helena se nad tím zamyslela. „Třeba nechává trochu na stole, aby si dali i otroci, co ho obsluhují."

„Třeba." Tomu ovšem žádný z nás nevěřil.

Bylo načase, abychom si promluvili věcně, když z laškování sešlo. „Jestli jsi dnes cestovala do Noly a zpátky, tak máš za sebou náročný den. Co je tedy tak naléhavého?"

Po tváři jí přelétl unavený, smutný úsměv. „Falcone, dlužím ti omluvu."

„To snad vydržím. Cos tedy provedla?"

„Řekla jsem ti, že Aufidius Crispus tchánův dvorec nikdy nenavštívil – a potom, sotva jsi odešel, najednou se tam ten odporný chlap zjevil."

Zamyšleně jsem místo párátka použil nehet na palci. „V nosítkách s parádní zlatou špicí na střeše a s otroky v šafránových livrejích?"

„Takže jste se potkali!"

„Za to přece nemůžeš." Už mohla vědět, že když mě někdy naštve, stačí, aby mi věnovala ten vážný, zkroušený pohled. Já jsem se nenaštval, ale ona už věděla, jak na mě, soudě podle jejího výrazu, který na mě podivně působil. „Pověz mi, co tam vlastně chtěl."

„Ukázalo se, že to má být kondolenční návštěva. Řekli mi, že chtěl s Marcellem hovořit o jeho synovi."

„Předem domluvená schůzka?"

„Vypadalo to tak. Myslím, že tchán uspíšil ten oběd se mnou, aby si mohl s Crispem promluvit mezi čtyřma očima, až přijde." Skromné ženy přijímají jako samozřejmost, že se mužských schůzek nesmí účastnit. Helenu to vyloženě namíchlo. „To oni si odnesli tu karafu," dodala uznale. „Tobě taky nic neujde!"

Zazubil jsem se, ta lichotka mě potěšila. Kochal jsem se taky tím, jak skrytě zářila, když mnou manipulovala a já jsem ji nechal – a potom také tím, jak se hezky, srdečně rozesmála, když si všimla, že to vím. „Nepředpokládám, že by ti starý Marcellus řekl, o čem se bavili."

„Ne. Snažila jsem se svůj zájem skrýt. Tu návštěvu odbyl poznámkou, že se mu Crispus snaží vlichotit… Co kdyby ses mě zeptal, proč jsem jela s Marcellem do Noly?"

Naklonil jsem se blíž s bradou opřenou o ruce a poslušně jsem se otázal: „Heleno Justino, proč jsi jela do Noly?"

„Abych ti koupila kýbl, Falcone – *a ty ses na něj ani nepodíval!*"

XL

Byl to záviděníhodný kýbl – pěkného tvaru, obsažný, bronz se na něm leskl jako slunce na Volsinském jezeře, nýty byly bezpečné a držadlo tvarované tak, aby se dal pevně uchopit.

„Skvělý. Kolik ti dlužím?“

„Mohl bys zaplatit mnohem víc za mnohem horší –“ Řekla mi cenu a já jsem zaplatil. Udělala mi radost, že se mi postarala o takovou výhodnou koupi.

Jen málokdo dovede sehnat pořádný kbelík. Však jsem pověděl Lariovi, že na tebe je spolehnutí.“

„Když už je o něm řeč –“ Sáhla pod přehoz, který si odložila do kbelíku, dokud bylo ještě poměrně teplo. „Koupila jsem tohle, snad mu to udělá radost.“

Byl to miniaturní jelínek, tak maličký, že se mi vešel do dlaně, a krásně vymodelovaný. Patřičně jsem ho vychválil, ale Helena Justina poznala na sto honů neupřímnost. „Copak je – ty ses urazil?“

„Ne, jenom žárlím,“ přiznal jsem.

„Ty hloupý!“ Se smíchem znovu zalovila. „Tvá matka říkala, že se ti mám poohlédnout po tomhle.“ Nato mi předala balíček asi šest palců dlouhý, těžký, zabalený v šátku.

Byla to souprava lžiček. Deseti. Bronzových. Vyzkoušel jsem, jak jsou vyvážené: bezvadně. Měly příjemnou nabírací část ve tvaru vejce, mírně protaženou. Šestiboké střenky s drobnými plastickými ozdobami, nejdřív rovné, se pak ohýbaly dolů a stáčely jako krysí ocásky k hlavičce.

„S těmi mi studená ovesná kaše bude určitě chutnat mnohem víc.“

„Po umytí je dobře osuš utěrkou, aby se na nich neudělaly fleky. Líbí se ti?“

Byly nádherné. Řekl jsem jí to. Určitě stály víc, než si matka mohla dovolit. Sáhl jsem znovu pro peníze s ostrým bodnutím v partii měšce, ale

Helena zamumlala: „Ty jsou ode mě.“ To jí bylo podobné. U Didiů neměl nikdy nikdo plnou soupravu stejných lžic. Úplně mě to sebralo.

„Heleno –“

„Tak ať ti ta kaše chutná.“

Pohrávala si s miskou na opláchnutí prstů. Zvedl jsem její volnou ruku – levou – a políbil ji do dlaně, pak jsem jí ruku vrátil. Na zápěstí se jí zachvěl náramek z modrých fajánsových vřetenovitých korálků. Nic víc. Žádný stříbrný prsten.

Tak to je konec.

Něžně jsem držel svých deset lžiček, třebaže jsem si připadal jako vyplacená hračka urozené dámy. Nesnažil jsem se ovládnout obličej. Měl jsem. Protože jak jsem tam tak zaraženě seděl, senátorská dcera se na mě podívala. A okamžitě pochopila, jak si její dárek vykládám.

Udělal jsem chybu.

Zas jeden nešťastný okamžik. Dvě vteřiny a zničí celý vztah.

Jeden pitomý, nevhodný výraz, a celý život je v troskách.

XLI

V několika příštích minutách se přede mnou zabouchlo víc dveří, než kolik jsem jich předtím viděl otevřených.

„Mám pro tebe dvě informace, Falcone." Bezbarvý tón jejího hlasu mi potvrdil, že se její ochota mi pomáhat scvrkla v protivnou službu veřejnosti. „Tak zaprvé, můj tchán jel do Noly proto, že ho tam pozval Aufidius Crispus jako svého osobního hosta na nolské hry." Tvářila se, jako by se právě zbytečně celou hodinu babrala s manikúrou před významným večírkem a potom si cestou ven zlomila o petlici nehet. „Crispus dělal hostitele, celé hry zaplatil sám."

„Dobrá podívaná?" zeptal jsem se opatrně. Nestalo se to poprvé, že jsem urazil někoho blízkého, přítele nebo ženu, ale normálně jsem se to snažil poněkud urovnat, protože nejvíc jsem uškodil sám sobě.

„Atleti, závody vozů, třicet dvojic gladiátorů, býčí zápasy –"

„Myslíš tedy, že bych našel Crispa v Nole?"

„Ne, byly to jenom jednodenní hry."

„Aha. Jde mu o zájem veřejnosti – anebo se hodlá ucházet o nějaký úřad?"

„Ani jedno, ani druhé."

„Ale snad se snažil získat podporu?"

Nikdy nebylo tak těžké vypáčit z Heleny další informace. Že se jí však naštěstí naskytla možnost odkázat mě do patřičných mezí, rozpovídala se přece jen trochu víc. „Je to jasné, Falcone. Kampánie v plné sezóně. Jaká lepší příležitost pro ctižádostivého chlapa, aby se přitočil k vlivným Římanům – čistě soukromě? Dřív nebo později se tu během léta objeví polovina senátu –"

„Takže Crispus může klidně hostit, donucovat, *manipulovat* – a to všechno, aniž by vzbudil nejmenší podezření. Kdyby si takhle předcházel veřejnost v Římě, půlka Fora by uzavírala sázky na to, co má vlastně za

lubem –“

„Přesně tak.“

„Kdežto tady vypadá jenom jako dobrosrdečný, společenský člověk, který si užívá dovolenou.“ Tentokrát pouze přikývla. „Tím se tedy vysvětluje, proč si Crispus nepředchází nového císaře; on sám míří hodně vysoko. Vespasián není možná jediný volič v Římě, který mu to nespolkne –“

„Kéž bych tomu mohla věřit –“ Helena Justina překonala svou uzavřenost a bouchla rukou do stolu. „Proč lidi tak málo důvěřují Flaviovcům?“

„Vespasián a Titus dělají Římu čest. Nezapletli se do žádného skandálu. A to není maličkost.“

„Nebuď tak pošetilý!“ obořila se na mě trpce. „Jediný slušný císař, jakého jsme v životě měli! Jenže Vespasiána z úřadu vystrnadí, že? Dřív než mohl začít, dřív než mu lidi dali vůbec možnost ukázat, co dokáže –“

„Ještě nezoufej.“ Povahou byla Helena bojovnice a optimistka. Položil jsem jí dlaň na ruku, kterou praštila do stolu. „To ti není podobné.“

Neklidně se mi vyškubla. „Aufidius Crispus je prohnaný a má moc. Spoustu přátel na významných místech, víc než dost. Falcone, musíš ho zarazit.“

„Vždyť ho ani nemůžu najít, Heleno.“

„Protože se nesnažíš.“

„Dík za tu lichotku.“

„Tobě nemusím zvedat sebevědomí. Sám máš o sobě náramně vysoké mínění.“

„Ještě jednou dík.“

„Honíš se za Crispem a co jsi zatím dokázal? Hauzíruješ tu na sluníčku s olovem – baví tě hrát si na podnikatele. Určitě ses vytahoval před všemi krčmářkami u silnice –“

„Muž se potřebuje nějak povyrazit.“

„Nech toho, Falcone. Musíš zjistit, co Crispus chystá, a zabránit mu v tom –“

„Jistě,“ přisvědčil jsem jí krátce, ale horlila dál.

„Jestli to nechceš udělat pro císaře, tak aspoň mysli na svou vlastní kariéru –“

„Jsi vedle. Já to udělám pro tebe.“

Příliš pozdě jsem si všiml, jak sebou trhla. „Já nejsem holka tvého tribuna, aby si na mě mohla dělat nárok nová várka rekrutů. Falcone, ušetři mě těch laciných řečí."

„Uklidni se. Dělám, co můžu. To, čemu říkáš hauzírování, je metodické pátrání –"

„No a už jsi něco vypátral?"

„Aufidius Crispus nikam nechodí a s nikým se nestýká – podle toho, co slyším. Mezi zazobanými návštěvníky, co se sem přijeli nadýchat mořského vzduchu, panuje spiknutí mlčenlivosti –" Úzkostlivě jsem ji pozoroval. Ženy jejího postavení jsou pečlivě pěstěné, ale v jejích očích jsem viděl tíhu, kterou ani diskrétní použití kosmetiky nedokázalo skrýt. Líčidlo může být krutým přítelem. Odvážil jsem se vzít ji opět za ruku. „Co tě trápí, poklade?" Zlostně se mi vysmekla. „Heleno – *prosím tě, co je*?"

„Nic."

„To vykládej babičce! A co je ta druhá věc, cos mi chtěla říct?"

„Nech to plavat."

„Hodný holčičky se nehádají s muži, co jim kupujou ráčky."

„Však jsi nemusel." Obličej měla stažený odporem ke mně, poněvadž mou starostlivost považovala za přetvářku. „Vy s přáteli jste měli garnáty. Já nečekám zvláštní ohledy –"

„Kdyby ano, tak bys asi s mými přáteli nejedla."

„Já mám náhodou garnáty ráda."

„Proto máš ráda mě… Paní, myslím, že jsme mluvili o míru v říši – pověz mi tedy to ostatní."

Zhluboka se nadechla a nechala našeho hašteření. „Když Aufidius Crispus po návštěvě u Marcella z dvorce odešel, náhodou jsem procházela ještě neuklizeným pokojem, kde předtím seděli. Karafa byla prázdná. A na podnose stály *tři* poháry."

„Všechny použité?"

„Všechny použité."

Zamyslel jsem se nad tím. „Třeba si Crispus s sebou někoho přivedl. Nosítka byla zavřená –"

„Dívala jsem se z naší zahrady na střeše, když odcházel. Byl sám."

Milá představa: senátorská dcera špehuje přes balustrádu a diskrétně

počítá číše. „Nemohl to být Barnabas?“

„Pochybuju, Falcone. Tchán si nikdy nepouštěl Barnaba do domu. Během manželství jsem si jedině za pobytu u Marcella užívala normálního rodinného života. Toho propuštěnce sem nepouštěl a já jsem tu zaujímala místo, jaké mi náleželo – platí to vlastně dosud. Není vyloučeno, že Barnabovi poskytuje úkryt, ale nikdy by ho nepřizval k soukromé schůzce se senátorem.“

„I s takovou možností musíš počítat,“ varoval jsem ji. „Nemohl by tu mít Marcellus na návštěvě nějakého tajného hosta?“ Zavrtěla hlavou. „Heleno Justino, potřebuju se do domu dostat, abych ho mohl prohledat –“

„Napřed najdi Aufidia Crispa!“ přerušila mě prudce. „Najdi Crispa – a udělej to, za co tě Vespasián platí!“

Nevrle jsem zaplatil. Pak jsme z restaurace odešli.

Kráčeli jsme pomalu po pobřežní silnici a čekali na nosiče. „Nechceš, abych tě seznámila s Aemiliem Rufem v Herculaneu?“ V hlase jí zůstal tvrdý tón.

„Děkuju, nechci.“

„Takže tam nepůjdeš!“

„Půjdu, jestli to budu potřebovat.“ Zlostně vykřikla, když jsem se ji pokoušel uklidnit. „Podívej, nebudeme se hádat… Už tady máš nosiče. Tak pojď, kočičko –“

„*Kočičko*?“ To ji konečně uzemnilo, takže se zase kouzelně, nečekaně rozesmála.

„Říkal ti Pertinax nějakou mazlivou přezdívkou?“

„Ne.“ Smích okamžitě ustal. Nebylo zapotřebí to nijak komentovat. Pak se ke mně obrátila a pátravě se na mě zadívala. „Povíš mi něco? Poslyš, to, jak to s námi bude dál, sis rozmyslel tehdy, když jsi pracoval v domě mého bývalého manžela?“

Mou odpověď mi musela vyčíst z obličeje.

Vzpomněl jsem si na to pohodlí a eleganci onoho domu na Kvirinálu, který věnoval Heleně a Pertinakovi Marcellus jako svatební dar. Jen bohové vědí, jakým dalším nákladným přepychem zahrnovali mladý pár příbuzní a známí. Něco z toho jsme museli s Geminem zanést do katalogu.

Pelesti lůžek ze želvoviny. Skleněné servírovací mísy vykládané mozaikou. Zlaté, filigránem zdobené talíře. Exotické vyšívané pokrývky, pod jakými mohla spávat královna Dido. Leštěné javorové stolní desky. Židle ze slonoviny. Stojany na lampy a krásné svícny. Truhlice z kafrovníkového dřeva… a nesčetné kompletní soupravy lžiček.

„Marku, jistě bys aspoň ty mohl pochopit, že kdybych stála jen o ten dům, tak bych se nikdy s Pertinakem nerozvedla."

„Jenom se na to snažím dívat střízlivě."

Helena mi uklouzla a nastoupila do nosítek, ještě než jsem stačil uvážit, jak se s ní rozloučit. Poloviční dvířka za sebou zavřela sama. Nosiči se sklonili k tyčím. Chytil jsem dveře a snažil se ji zadržet. „Pusť!" okřikla mě.

„Počkej – ještě tě někdy uvidím?"

„Ne, nemá to smysl."

„Ale má!" Musí mít.

Nosičům jsem pokynul, aby zastavili, ale oni přijímali rozkazy jenom od ní. Když se nosítka zhoupla, jak je zvedli, zahlédl jsem její výraz. Srovnávala mě s Pertinakem. Být odmítnutá manželem, natolik zabedněným, že nechápal, co dělá, bylo už samo o sobě hodně zlé. Jenže senátorská dcera nemá prakticky co mluvit do výběru manžela, a tak Pertinax znamenal jenom chybnou položku v účetní knize života, kterou si lze vyčítat a odepsat. Ale za to, že přešla od něho rovnou k cynickému milenci, který ji jenom docela obyčejně využil a pak opustil, si může jen a jen sama.

Mohl jsem jí samozřejmě říct, že něco podobného se stává každý den. Ženy, jež už mají zkušenosti a měly by mít rozum, se často věší na krk proradným mužským, co se cítí vázáni jen tak dlouho, jak trvá jejich úsměv, kterým je vlákali do postele…

Na rozdíl od Heleny Justiny si většina žen odpouští.

⌘ ⌘ ⌘

Právě ve chvíli, kdy jsem byl připraven mluvit s ní naprosto upřímně, abych si ji udržel, zatáhla záclonu přes okýnko a nepustila mě k sobě. Nepotřeboval jsem si jít pro radu k Sibyle Kúmské, abych pochopil, že mě Helena vyhnala ze svého života navždy.

Stál jsem tam, stále ještě s otevřenou pusou, jak jsem jí chtěl říct, že ji

miluju, zatímco se na mě nosiči posměšně zašklebili a svou paní odnesli.

IV. ČÁST
MUZICÍROVÁNÍ V HERCULANEU

NEAPOLSKÝ ZALIV
ČERVENEC

Možná očekáváš, že kluzkým zpěvem a tancem stane se nálada bujnou
a děvčata potleskem pyšná, svůdně vrtíce boky se snesou pomalu k zemi…

Iuvenalis: Satiry XI
(přel. Zdeněk K. Vysoký)

XLII

Město Herculaneum bylo velmi malé, velmi ospalé, a pokud tam žily nějaké zajímavé ženy, ukrývaly se za zamčenými dveřmi.

Na ulicích se nepovalovalo žádné smetí. V Pompejích musela městská rada opatřit našlápné kameny, aby mohli chodci přecházet přes hmotu, která prosakovala z jejich vozovek a tuhla. Radní v Herculaneu dávali přednost širším chodníkům – tak širokým, že by se tam vešel i stánek prodávající horké plněné koláče, jenomže tohle město ohrnovalo nad nadívanými koláči nos. A odpadky se v městečku nevyskytovaly.

Mně bylo Herculaneum protivné. Mělo vkusné, čisťounké domy, patřící nudným lidem, kteří si o sobě mysleli kdovíco. Bydleli v úzkých uličkách jako ze škatulky. Muži se celý den zabývali počítáním svých peněz (těch měli spoustu) a jejich ctihodné manželky zatím putovaly v uzavřených nosítkách od svého vlastního bezpečného prahu do domů jiných ctihodných paniček a tam pak vysedávaly kolem talířů s mandlovými zákusky a klábosily o ničem, až nastal čas vrátit se opět domů.

Na rozdíl od Pompejí, kde jsme museli řvát, abychom se slyšeli, v Herculaneu jste mohli stát na foru úplně nahoře ve městě a ještě jste zaslechli racky z přístavu. Jestliže v Herculaneu zaplakalo nějaké děcko, okamžitě se po něm vrhla chůva, aby mu zacpala pusu, než ho obžalují pro rušení klidu. Gladiátoři v amfiteátru si nejspíš říkali *„Promiň, kolego, prosím*!“ pokaždé, když jejich meče provedly něco tak nezdvořilého, jako že někoho škrábly.

V Herculaneu jsem měl na mou duši vždycky chuť si vyskočit na kašnu a vykřiknout nějakou sprosťárnu.

Tohle hnízdo prostřednosti jsme si nechali až na konec právě proto, že jsem ho tak z duše nesnášel. Náš přítel Ventriculus v Pompejích mi sdělil, že většinu mého olova spotřebuje na zakázky, které jsme mu už sehnali.

(Ta zpráva přišla dřív, než jsem čekal, ale nemůžu říct, že by mě překvapila; počítal jsem s tím, že mě klempíř podle zvyklostí svého řemesla vezme trochu na hůl.) Takže to byla má poslední příležitost. Přijeli jsme sem s Neronem a naším zbylým nákladem vzorků a doufal jsem, že tu z lidí vypáčím nějaké další podrobnosti o plánech Aufidia Crispa (nebo že se dokonce, bude-li mi mimořádně přát štěstí, dovím, kde ta nepolapitelná sardinka se svou hezkou lodí kotví).

Neměl jsem v úmyslu navštívit toho úředníka, kterého mi dohazovala Helena Justina. Připadal jsem si bystrý. Připadal jsem si tvrdý. Ve své práci jsem se vyznal. Nestál jsem o nějakého samozvaného kontrolora. Potřebné informace si zjistím sám.

Když jsem šmejdil po Herculaneu a pátral po nich, přiznal jsem Lariovi, že jsme vyčerpali sumu, kterou bude Vespasián ochoten zaplatit.

„Znamená to, že nemáš žádný peníze?“

„Ano. Když člověk neuspěje, tak císař nechce pustit chlup.“

„Zaplatil by ti víc, kdybys něco zjistil?“

„Kdyby si myslel, že to stojí za to.“

Leckdo by propadl panice. I já jsem z toho byl nesvůj. Ale Larius prohlásil stoicky: „Tak bysme měli hodně rychle něco objevit.“

Přístup mého synovce se mi líbil. Viděl život v jednoduchých liniích. Znovu mě napadlo, že by se Gallin nejstarší se svou vytrvalostí dobře uplatnil v mé branži. Zmínil jsem se o tom, když se Nero blížil k široké hlavní tepně Herculanea (jmenovala se Decumanus Maximus, stejně jako se jmenuje hlavní ulice v každém italském městečku, kde mají třeba jen dvě husy). Larius na mou radu o možné životní dráze reagoval tím, že mi pověděl o jistém malíři, s kterým ho seznámil Ventriculus a který mu nabídl přes léto práci – má prý kreslit na vlys jedné budovy postavy…

O tom jsem neměl tušení a velice mě to rozzlobilo. Synovci jsem pověděl od plic, co si o malířích myslím. Vzdorně vystrčil bradu právě s tou provokativní vytrvalostí, kterou jsem předtím tak obdivoval.

Tenhle Decumanus Maximus byl nejčistší a nejtišší, jaký jsem kdy viděl. Částečně na tom měl zásluhu jeden svědomitý strážný, který přecházel sem tam, takže pokud se úctyhodní místní občané potřebovali dovědět, jestli už

na ně čeká oběd, mohli se ho klidně zeptat na přesný čas. Jinak sloužil obci také tím, že takové povaleče, jako jsme byli my, upozornil, že vozidla s koly mají vjezd na hlavní bulvár v Herculaneu zakázán.

Když to na nás zařval, právě jsem si všiml sloupků, které tam stály jako milníky a zahrazovaly nám cestu. Měli jsme namířeno k soudní budově (viděl jsem, jak se před touto elegantní bazilikou leskne slunce na bronzovém vozataji). Vepředu se nad ulicí, vedoucí patrně na forum, klenul oblouk a lemovala ji řada krámků. Nero si šel očichat a prozkoumat fontánu.

Nesnáším zupáky. Tenhle nás vyhnal z Decumanu jako pravý venkovský křupan, sprostě a hrubě. Měl jsem tisíc chutí mu říct, kam si má strčit tu úřední hůl, co se s ní naparuje, i kdyby nás měl za to z města vyhnat… Larius zachytil můj pohled.

„Pověz mu jenom, aby prominul, že hned zmizíme."

Nemohl jsem tomu chlapovi mít tak docela za zlé, že nám vynadal. Se synovcem jsme totiž udělali tu chybu, že jsme si pořídili laciný letní sestřih, samozřejmě s nemožným výsledkem. Zašli jsme si k holiči, co pracoval pod širým nebem u ubytovny gladiátorů v Pompejích, a ten dobré tři hodiny zamračeně šmikal, až nás zřídil tak, že jsme vypadali jako vrahové. Nadto jsme teď pojídali sardinky zabalené v révových listech, kdežto nikoho místního by ani ve snu nenapadlo jíst něco takového a ke všemu na ulici.

Zabočili jsme dolů z kopce směrem k přístavu. Do obou stran se rozbíhaly boční ulice. Herculaneum bylo postaveno na pravidelném pravoúhlém řeckém půdorysu. Aby mi ušetřil námahu, Nero si sám vybíral, kudy pojedeme. Naskýtala se nám pitoreskní scéna vystouplých pater a chodníků se sloupořadím. Na stoličce seděl košíkář a snil, jedna babka, která si zašla koupit salát, se zastavila s jinou stařenkou, co si byla pro chleba, a svorně bědovaly, kam ten dnešní svět spěje. Do tohoto víru noblesního společenského života se dychtivě vrhl náš bláznivý vůl.

K pohromě došlo v mžiku, jak už to bývá.

Nero zahnul prudce doprava. Tam stál osel nějakého kramáře, přivázaný před noclehárnou, silný mladý samec s hladkýma ušima a oblým zadkem. Nero k němu zahořel životní vášní.

Jak se otočil, tvrdě vrazil vozem do sloupového průčelí pekárny jemného pečiva. Těžké olovo nás udrželo na místě, a tak se vůl utrhl. Vibrace jeho

radostného bučení strhly ze střechy čtyři řady tašek. Pod kopyty se mu rozkutálelo kameninové zboží, když se na nás vybodnul a skotačil v nádobí nějakého hrnčíře těmi zvláštními úhlednými skoky s vysoko zvedanými koleny jako splašený býk, připravený otočit se na místě a s rohy v pohotovosti, kdyby se k němu chtěl někdo přiblížit. Ty části jeho anatomie, které měly být nefunkční, se mu těžce houpaly a oslíkovi hrozilo akutní nebezpečí.

Ženské vybíhaly na balkony v patře. V kolonádách v úrovni ulice pištěly polekané děti a potom přestaly, uchvácené tou podívanou. Chytil jsem provaz, který jsme Neronovi omotávali kolem rohů, a hnal se za ním. Dostihl jsem ho přesně v tom okamžiku, kdy se vzepjal a padl na svého nového přítele. Oslík hýkl a zavřeštěl, že ho znásilňují. Pomocný kuchaříček z jídelny popadl v dobré víře Nerona za oháňku. V příštím okamžiku ze mě vyrazil dech náraz tisíce liber kopulujícího vola, který si švihem uvolnil zadní konec a přimáčkl mě na stěnu noclehárny.

Ta zeď, postavená z laciné drtě ve vypleteném proutěném rámu, se pode ranou prohnula natolik, že jsem si aspoň nezlámal kosti.

Od zdi domu jsem se odrazil v dešti omítky a prachu. Larius poskakoval kousek stranou a ječel na mě nesmyslné rady. Octl jsem se v situaci, kdy by mi pomohl leda přístavní jeřáb. Byl bych se utekl schovat, jenomže jedna pětina toho potřeštěného hovada patřila Petroniu Longovi, mému nejlepšímu příteli.

Lidé se snažili oslíka zachránit vším možným, co jim přišlo pod ruku. Většinou ovšem omylem mlátili Laria a mě. Dostal jsem přímo do obličeje chvatně chrstnutý kbelík vody (nebo něčeho) a synovce zase ošklivě klepla do citlivé části krku tykev. Osel se pokoušel vyhazovat zadníma, aby si jakž takž zachoval tvář, ale jakmile uvízl vespod, nezbývalo mu nic jiného než se obrnit proti bolestivému překvapení.

Nero se dlouho z vítězství neradoval – zachránilo nás štěstí. Pod jeho obětí se podlomily nohy (už jsem se bál, jestli jí nevypovědělo srdce). Osel a vůl se zhroutili na zem. Oslík se celý roztřesený postavil s divokým pohledem v očích. Nerona jsem hbitě chytil do lasa za zadní nohu, Larius si mu sedl na hlavu a náš velký kluk se pod námi divoce bránil – až toho zničehonic nechal.

Měli jsme se stát hrdiny okamžiku. Očekával jsem sice nějaké handrkování o náhradu za poškozená průčelí krámů a snad i o odškodné podle nějakého méně známého bodu augustovských zákonů o manželství za to, že jsme dovolili tažnému zvířeti napadnout cizoložně osla. Stalo se však něco mnohem zajímavějšího. Ten strážný, co hlídal Decumanus Maximus, si všiml, že na našeho vola voláme císařovým jménem. Ujišťovali jsme ho, že se přeslechl, a před ním jsme Neronovi říkali „Strakáč". Ten pitomec si nás nevšímal. A když jsme na Nerona zavolali „Nerone", ignoroval to jakbysmet, ale zřejmě to nebylo nic platné.

Laria i mě zatkli. Za rouhání.

XLIII

Šatlavu pro pobudy upravili z obchůdku vedle chrámu.

„Vida, máme to tu nový!“ zachechtal jsem se vesele.

Můj synovec si opět nasadil svůj věčný melancholický výraz. „Strýčku, jakpak vysvětlíš matce, že jsem byl v lapáku?“

„Asi dost těžko.“

Náš žalářník byl docela sympatický nekňuba a rozdělil se s námi o oběd. Jmenoval se Roscius. Měl šedivý vous ve tvaru rýče a licousy. Z jeho přátelského chování jsme vyrozuměli, že Herculaneum je bezvýznamná díra, kam často zavírají nevinné návštěvníky. Sklepení tam ovšem taky měl a tam uvrhoval každého, kdo vypadal trochu cizokrajně, ale nám dvěma se dostalo té cti, že nás řetězem připoutal k lavici, aby si s námi mohl popovídat.

„Neznáš senátora Crispa?“ zeptal jsem se, hlavně proto, abych udělal dojem na Laria tím, jak si i za zcela nepříznivých okolností počínám jako pravý profesionál.

„To neznám, Falcone,“ odpověděl žalářník, ale pak se na chvilku zamyslel. „Snad ne *Aufidia Crispa*? Měl v Herculaneu barák. Prodal ho, aby si mohl koupit tu loď –“

„Neviděls ho poslední dobou?“

„Kdepak, Falcone.“ Opět přemýšlel. Tentokrát se rozhodl pro opatrnost.

Larius cítil, že to nikam nevede. „Ukaž Rosciovi svou propustku.“ Vylovil jsem ji. Roscius si ji přečetl a podal mi ji zpátky.

Larius v zoufalství zavřel oči. Znovu jsem doklad ukázal Rosciovi. „Aha,“ řekl, ovšem nedošlo mu, oč jde, pochopil však, že by to mohlo být něco závažného.

„Roscie, příteli, nemohl bys tu propustku předat některému magistrátovi? Jestli je mezi nimi nějaký Aemilius Rufus, tak nejspíš jemu.“ Stále mi to bylo proti mysli, jenomže ten, kdo se žalářníkovi postaral o oběd, mu

poslal studené maso s divně tmavými okraji, které se ohrnovaly nahoru. Naši příbuzní byli daleko, takže nám žádné jídlo nemohli poslat. Počítal jsem, že mi zbývají asi tři hodiny, než synovcův hladový žaludek začne vyvádět, a kdoví co by v tom případě mohl Larius provést.

Roscius poslal doklad Heleninu známému. Předávali jsme si džbánek s vínem a všichni jsme se mírně namazali.

Ke konci poklidného odpoledne se tam dostavili dva otroci se vzkazem, že jeden z nás, šibeničníků, má zůstat zavřený a druhý může jít s nimi. Lariovi jsem vysvětlil, že tam bude muset setrvat jako rukojmí, poněvadž Rufus je přítelem jedné mé přítelkyně.

„Jen si prosím tě pospěš, ano?" zavrčel Gallin poklad. „Za misku fazolí bych mohl vraždit!"

Dům Aemilia Rufa byl neokázalý, i když jeho majitel pravděpodobně vlastnil nějaké elegantní sídlo někde jinde. Tenhle vypadal jako muzeum, které nikdo nenavštěvuje. Zařízený byl těžkopádně – reliéfy bitevních výjevů na stěnách, velkolepý špičatý nábytek, formálně rozestavený. Na žádnou židli bych se neopovážil sednout z obavy, že bych nějakou nožičku pošoupl ven z řady. Tento dům neoživovaly děti ani domácí zvířátka, fontána či květiny v kořenáčích. Jestliže někde na temně natřených stropech seděla ještěrka, radši se ani nepohnula.

Jeho ctihodnost byla na slunné terase. Tam aspoň vládl mírný nepořádek, jak už to na terasách bývá. Lidé, které jsem tam zastihl, si mezi sebou zdvořile tiše povídali, ale když jsem se přišoural na slunce, chopili se té příležitosti a ztichli. Po těžkém dnu stráveném u soudu, kde se snažil neusnout, odpočíval Rufus natažený na lehátku s velkou číší, kterou si přidržoval na hrudi. Slibné znamení.

Měl tam jednu hubenou urozenou dámu, nejspíš svou sestru, a ještě nějaké děvče. Mezi nimi stál proutěný stolek s nezbytnou mísou jemného pečiva. Hodnostářova sestra tu a tam něco uďobla, kdežto její návštěvnice se vesele cpala. Byla to Helena Justina. Považoval jsem za ohromnou poctu, když se po mém příchodu cpát přestala.

Nevyhnutelné: Jakmile se s dámou svého srdce navždy rozloučíte, zakopáváte o ni, kamkoli se hnete. Takže ta má teď seděla na jedné slunné te-

rase v Herculaneu, olizovala si z prstů mleté mandle a na bradě měla neodolatelnou šmouhu medu, kterou bych jí strašně rád olízal sám.

Byla v bílém, jak se mi snad nejvíc líbila, a zůstala docela zticha, což se mi nelíbilo. Mě si nevšímala, ale nenechal jsem se tím vyvést z míry.

Vážený Sextus Aemilius Rufus Clemens, syn Sextův, vnuk Gaiův, z falernského volebního kmene; tribun, édil, čestný člen kněžského kolegia Augustálů, v současné době zastávající funkci prétora, se ohlédl přes opěradlo svého denního lehátka. Zkoprněl jsem. Vítala mě zdařilá kopie Praxitelova Apollona. Kdybych ho postavil na podstavec svlečeného a se zamyšleným výrazem, Geminus by ho v tu ránu koupil. Klasická tvář, energie a inteligence; záviděníhodně světlá pleť ve vzácné kombinaci s mimořádně tmavýma hnědýma očima. Přítel Heleny Justiny byl tak hezký, že jsem měl chuť na něho plivnout, jestli se snad něco z toho uměleckého dojmu nesmyje.

Dělal rychlou politickou kariéru. Nemohlo mu být mnoho přes třicet. Do pěti let bude velet legii v jedné z lepších provincií a do deseti se snadno vyšvihne až do úřadu konzula. Poněvadž žil se svou sestrou, předpokládal jsem, že je svobodný, což mu nijak nevadilo v získávání hlasů. Důvod, proč se neoženil, spočíval pravděpodobně v tom, že byl příliš zhýčkaný a nemohl si vybrat.

Z malého stříbrného stolku si vzal mou propustku, přečetl si ji a pak si mě čistýma temnýma očima prohlížel, když jsem pokročil blíž. „Didius Falco? Vítej v Herculaneu!“ Upřímně se na mě usmál jako muž, který jedná čestně; já jsem ovšem předpokládal, že není o nic lepší než všichni ostatní. „Pokud vím, někomu jsi vyděsil oslíka tak, že se z toho už nikdy nevzpamatuje… Takže jak se tvůj vůl jmenuje doopravdy?“

„Strakáč!“ prohlásil jsem bez mrknutí. Usmál se. Já jsem se taky usmál. Takové přátelství nebude mít dlouhé trvání. „Můj synovec a já jsme strávili pokořující dopoledne,“ hájil jsem nás bojovně, „a chceme podat stížnost, že jsme byli protiprávně uvězněni. Nero byl jedním z těch několika císařů, kterým se podařilo uniknout poctě být prohlášen bohem.“

„V Kampánii je uctíván, Falcone. Oženil se se zdejší dívkou.“

„Starou belu! Cožpak si to Poppaea Sabina ošklivě neodnesla, když ji

jako těhotnou kopl do břicha?“

„Domácí rozmíška, to u dobrých Kampánců nehraje roli.“ Krásný pán Herculanea se na mě zakřenil, až se mu půvabně blýskl bílý chrup. „Souhlasím. Obvinění z rouhačství je zřejmě vykonstruované. Co kdybych se tě raději zeptal na ty podivné obchody s olovem?“ Jeho omluvný tón mě zneklidňoval. Raději mám přímé, neomalené otázky a třeba přitom i kopnutí vojenským kolenem do choulostivých částí těla.

„Je v tom nějaký problém, pane? Můžu něco udělat?“

„Donesly se mi *stížnosti*,“ pronesl Rufus tak ohleduplně, až se mi kroutily vnitřnosti.

„Tomu tedy nerozumím, pane,“ bránil jsem se pobouřeně. „Je to prvotřídní materiál z Británie a všemožně jsme se snažili zajistit, aby byl stejně kvalitně zpracován.“

„Nestěžují si zákazníci,“ vysvětloval Rufus, „ale právě ti, co mají oficiální licence a které připravujete o zakázky.“

„To je zlé,“ poznamenal jsem. Tady jsem prohrával bitvu, na kterou jsem neměl vliv. Těžká práce.

Magistrát pokrčil rameny. „Ještě ti nějaké olovo zbylo?“

„Ne, pane, tohle je poslední.“

„Dobrá. Vola si můžeš vyzvednout z městských stájí, ale olovo ti musím zabavit, pokud se neprokážeš dokladem o vlastnictví.“

Na mužského s pěkným profilem měl obdivuhodně bystrý obchodnický čich.

Když mi tedy šlohl vzorky, stali jsme se nejlepšími přáteli. Pokynul mi, abych se posadil a posloužil si podle chuti vínem, které sám taky pil. Byl to čistý, lahodný ročník, který by ocenil můj přítel, znalec Petronius.

„Velmi laskavé, pane – dámy se k nám nepřipojí?“

Jeho dvě ušlechtilé dámy se tvářily, že neposlouchají, ačkoli jsme věděli, že natahují uši. Rufus si zaclonil oči a vyznamenal mě náznakem jakéhosi mužského spiklenectví. Dámy se zavrtěly a uráčily se natočit k nám, cinkajíce přitom náramky, aby daly najevo, jak je to obtěžuje.

„Má sestra Aemilia Fausta –“ vážně jsem se jí uklonil; na její přítelkyni to neudělalo dojem. „S Helenou Justinou se, pokud vím, znáte. Říkala nám, co

si o tobě myslí –“

„Je to typický mužský,“ shazovala mě Helena vtipně, nemohla si nechat tu možnost ujít. „Má příšerné přátele, nemožné zvyklosti a jeho vylomeninám se musím smát!“

Rufus po mně vrhl bystrý, zvědavý pohled. Ujistil jsem ho s plnou vážností: „Dcera Camilla Vera je osobnost, které si nesmírně vážím.“ Vyznělo to nepřesvědčivě, jak už to s pravdou bývá.

Helena něco tiše zamumlala, až se Rufus rozesmál. Sroloval ubrousek a hodil ho po ní. Ona mu ho mrskla zpátky s nenucenou neformálností starých rodinných přátel. Dovedl jsem si představit, jak tu během dospívání trávili společně dlouhé letní prázdniny, koupali se v moři, jezdili na lodičkách a svačili na pláži. Zajížděli po moři do Surrenta. Podnikali výlety na Capreae. Do Bají. K jezeru Avernu. Tajně se hubičkovali v Sibylině jeskyni v Kúmách… V duchu jsem si maloval, jak asi působil takový nádherný kus zdravé mužnosti na dospívající Helenu Justinu.

Možná že stále ještě působí.

Sprosté víno v žaláři spolu s vybraným vínem na slunné terase mě naplňovala příjemným pocitem nezodpovědnosti. Zářivě jsem se usmíval na dámy a pak jsem se pohodlně opřel na sluníčku a vychutnával pití.

„Ty pracuješ pro Vespasiána, že?“ zavedl hodnostář řeč na jiné téma. „Co tě sem tedy přivádí?“ Hrál si na nevinného, uhlazeného hostitele a přitom bystře zkoumal, proč se zajímám o jeho píseček.

Spolehl jsem se na Helenin zdravý úsudek, když mě sem poslala, a tak jsem řekl: „Císař potřebuje najít senátora jménem Crispus. Má být někde v téhle oblasti, ale nikdo nechce prozradit, že ho viděl –“

„Já jsem ho viděl!“

„Vždyť jsi mi to neřekl!“ Poprvé se ozvala magistrátova sestra, ostrým, skoro hašteřivým hlasem.

Rufus na ni pohlédl. „Neřekl,“ opakoval. Jeho tón byl podrážděný, nijak omluvný. Vzpomněl jsem si, jak Helena říkala, že si Aemilia Fausta měla Crispa brát, ale on odmítl dohodu splnit. Vycouval z toho, což mohlo vypadat jako urážka rodiny. Její bratr tedy nutně neschvaloval její pokračující zájem. Znovu se obrátil ke mně. „Aufidius Crispus mě nedávno vyhledal.

Setkali jsme se ve Stabijích."

„Měl nějaký zvláštní důvod, aby navázal kontakt?"

„Žádný," odpověděl Rufus bezvýrazně. „Nic zvláštního." Aspoň rozhodně nic takového, co by šviháckým mladý aristokrat hodlal svěřit takovému šupákovi, jako jsem byl já.

„Tvůj blízký přítel, pane?"

„Přítel, nikoli blízký."

Zdvořile jsem se na něho usmál. „Nechci vyzvídat. Vím, že má na tvou rodinu určité vazby. Chystané sňatky mezi osobami významného postavení jsou veřejná záležitost."

Vlastně jsem s ním cítil, sám jsem měl sestry. Mimoto mě zmáhalo horko a měl jsem opět dost v hlavě.

Nejdřív ztuhl, pak to uznal. „Mé sestře to přineslo zklamání. Budeme jí muset najít nový zájem, abychom jí to vynahradili. Aemilia Fausta se chtěla letos v létě věnovat hudbě, ale zatím se mi žel nepodařilo najít učitele hry na harfu…"

„Smůla," zamumlal jsem nic netuše.

„Slyšel jsem, že jsi všestranně nadaný, Falcone. Jenže asi nehraješ, že?" Rufus mi zkonfiskoval živobytí. Musel si z toho vyvodit, jak naléhavě si potřebuji najít jiné.

Zamyšleně jsem pohlédl na jeho sestru a snažil se nedat najevo pesimismus, jaký jsem cítil.

Aemilia Fausta se tvářila úplně sklesle a nikdo jí to nemohl zazlívat. Jistě je nezáviděníhodné být celkem obyčejnou sestrou úchvatně švarného muže, který na sebe poutá veškerou pozornost, kamkoli přijdou. Ona se hodila k jejich domu – neporušená starožitnost jako letitá povznesená řecká socha, už celá zaprášená po dlouhých letech, co stála v galerii. Nemohla za to, že jí nebyla dopřána schopnost poskytovat potěšení. Měla ve zvyku nosit oděvy v barvě nebroušených drahokamů – špinavě žlutého turmalínu nebo kysele zeleného olivínu, jemuž klenotníci říkají peridot. Její pleť vypadala churavě pod nánosem kosmetiky, který se v horku krabatil jako maska loutky. Ani tady, vysoko na terase, kam zalétal příjemný vánek od moře, jí jediný vlásek neunikl z hladkého fádního účesu a zřejmě by ji rozčílilo, kdyby to některý zkusil. Její vlasy měly neslušivou medovou barvu,

zcela nezajímavou.

Přes to všechno to byla ještě mladá žena. Příliš stará na to, aby zůstala svobodná bez nějakého závažného důvodu, avšak nanejvýš pětadvacetiletá. Její bratr pobral veškerou rodinnou krásu, ale ona je jistě vzdělaná a bohatá, a na rozdíl od její přítelkyně Heleny ji bylo možno vyvést kamkoli do společnosti, aniž by spořádala každý talíř mandlových zákusků, který by se jí octl na dosah. Kdyby se někdy odvážila usmát, mohla by být i dost hezká pro správně naladěného muže. Ofoukejte z ní ten prach, prožeňte ji na čerstvém vzduchu, štípněte ji na patřičných místech, až vyskočí a bude trochu ječet – a ještě by se z urozené Aemilii mohlo udělat něco aspoň trochu přijatelného…

Helena Justina se tvářila nasupeně a nesouhlasně, a tak jsem okamžitě prohlásil, že bych tu práci s radostí vzal.

XLIV

Měl jsem na práci lepší věci než tam okounět v naději, že budu moci prohodit slovíčko s ženou, která umí říkat jenom „sbohem“. Upaloval jsem zpátky do šatlavy vysvobodit Laria. Vzal jsem ho do jídelny a potom jsme šli spolu zachránit Petroniova zhanobeného vola. Nero se zatím ve stáji skamarádil s koňmi a mulami. Vzpouzel se jako děcko na večírku, nechtěl jít domů.

„Vypadá unaveně,“ poznamenal Larius, když jsme zvíře strkali ven, abychom ho mohli zapřáhnout.

„Bodejť by ne.“

Laria jsem poslal s vozem po silnici zpátky do Oplontidy. Poněvadž žádný muž nemůže potřebovat, aby se mu pletl pod nohy učedník, když dává dámě hudební lekce, dovolil jsem synovci, aby šel pomalovávat zdi. Zdůraznil jsem ovšem, že je to jenom dočasná záležitost. Larius nepřesvědčivě přikývl.

Jako učitel hudby jsem bydlel přímo v domě pana magistráta. Tím jsem ušetřil za činži. Avšak děsil mě ten chladný pach neobývaných místností. Dveře, které já bych nechával otevřené, aby jimi bylo vidět rodinný život, zakrývaly pochmurné závěsy. Všechny pohovky měly ostré hrany, číhající na nepozornou holeň, do níž by si mohly rýpnout. Přes den vládl v kuchyni vždycky zmatek a večer se nedostávalo lamp. Rufus jedl většinou mimo dům. Nejspíš si všiml, že jeho kuchař neumí vařit.

Na svůj úkol jsem se vyzbrojil nějakými hudebními rukopisy, které jsem ve městě sehnal. Aemilius Rufus měl pravdu, když říkal, že lidé jsou tu stále ještě oddaní císaři Neronovi. V Římě do týdne po jeho sebevraždě zmizely z regálů ve všech krámech veškeré císařovy skladbičky – kupci je poslali na tržiště na balení ryb. V Kampánii se jich však našlo stále dost a dost. Pro začátečnici mi ty Neronovy výplody připadaly ideální. Byly ne-

možně dlouhé, takže Fausta musela hodně cvičit, a jejich volné tempo přispívalo k její sebedůvěře. Měly v sobě jakous takous vlasteneckou notu a hrály se snadno.

Lyra by byla snadnější, jenomže Aemilia Fausta si s typickou tvrdohlavostí stanovila za cíl hru na kitharu, podobnou lyře či harfě. Byl to půvabný nástroj. Měl hlubokou rezonanční skříň, zdobenou perletí, ramena ladně stočená vzhůru do elegantních rohů a slonovinovou příčku, na niž se upínalo sedm strun. Otázku, jak dobře jsem uměl na kitharu hrát já sám, nechávám bez odpovědi. (Na vojně jsem však přece jen míval flétničku a kdekoho jsem tím rozčiloval.) Aemilia Fausta neměla v úmyslu utéci z domova a dát se k herecké pantomimické společnosti. Avšak na to, aby něco zadrnkala na večírku před společností opilců, jsem ji mohl celkem slušně připravit. A určitě nebudu první učitel, který se prokouše vyučovací hodinou na základě toho, co si včera večer narychlo našprtal.

Urozená dáma měla v sobě určitou skepsi, jaká se dala čekat u Heleniny přítelkyně. Jednou se mě zeptala, jestli jsem hodně hrál.

„Milostivá, hodiny hudby jsou jako milování. Nejde o to, jak dobře to učitel sám dovede, ale o to, jestli dokáže dostat to nejlepší z tebe." Neměla smysl pro humor. Úzkostlivě na mě vyvalila soví oči.

Učitelé, kteří hrají dobře, jsou příliš zaujati sami sebou. Ona potřebovala někoho, jako jsem byl já, s jemnýma rukama a citlivou duší – a schopného vysvětlit prostými slovy, kde dělá přítomná dáma chybu. Jak jsem pravil, je to jako milování.

„Jsi ženatý, Falcone?" zeptala se. Většina žen se mě na to ptá. Věnoval jsem jí svůj nevinný mládenecký úsměv.

Jakmile jsme si to ujasnili, Aemilia Fausta se hmoždila dál se svým posledním císařským popěvkem a já jsem se zatím flinkal s přípravou na příští lekci o diatonických stupnicích (o kterémžto předmětu, přiznávám, bych nemohl vykládat příliš plynně).

Naše výuka probíhala uvnitř. Abychom nerušili sousedy. (Nikdy si nekoupili vstupenky, proč jim tedy poskytovat koncerty zdarma?) Sedávala s námi panina komorná, aby se zachovalo dekorum, což mi aspoň poskytovalo možnost pást se během nudných pasáží pohledem na dívce, deko-

rum nedekorum.

„Tohle bylo falešné, vzácná paní. Zkus to ještě jednou a repetice vynech…“

V tu chvíli komorná, která sešívala boky tuniky, vykřikla, neboť se jí převrhl hrnek se špendlíky. Klekla si, aby je posbírala, a tak jsem také lezl po zemi a pomáhal jí. Lidé, co chodí do divadla, by mohli předpokládat, že dívka využije této možnosti a podstrčí mi nějaké psaníčko. Jenže ona nehrála v komedii, a tak mi nic nepodstrčila. Nijak mě to nepřekvapilo. Žiju ve skutečném světě. A tam, věřte mi, komorné málokdy pašují soukromým informátorům tajné lístečky.

Přesto však aspoň měla na kolínkách, na nichž klečela, přitažlivé dolíčky, dále třepetavé černé řasy a útlé drobné ručky – a tak jsem s ní bez námitek strávil pár okamžiků na zemi. Aemilia Fausta drnkala do strun s větší vervou. S komornou jsme většinu špendlíků posbírali.

Když jsem vstal, urozená paní komornou propustila.

„Konečně sami!“ zvolal jsem vesele. Fausta na to jenom broukla „hm“. Zarazil jsem ji uprostřed akordu a gestem naznačujícím něžnou starostlivost vzal jí nástroj z ruky, což patřilo k zásobě prostředků v mém oboru. Zatvářila se polekaně. Upřeně jsem se jí zadíval do očí (mám-li být upřímný, nepatřily zrovna k nejkrásnějším, do jakých jsem se při výkonu své profese kdy díval). „Aemilio Fausto, už dávno jsem se tě chtěl zeptat, proč vždycky vyhlížíš tak smutně?“

Věděl jsem bezpečně proč. Prétorova sestra se příliš často zaobírala trpkým přemítáním o ztracených možnostech. Chyběla jí sebedůvěra, pravděpodobně odjakživa. Nejvíc mě zlobilo, že dovolila svým služebným, aby jí na poměrně mladé rysy líčily čtyřicetiletý obličej. Přestože měla ve svém dobře zásobeném budoáru jistě mnoho příručních stříbrných zrcadel, nikdy se na sebe pořádně nepodívala.

„Rád si tě poslechnu,“ povzbuzoval jsem ji opatrně. Má žačka si významně vzdychla, což bylo dobré znamení. „Ten mužský za to nestojí, když ti způsobuje takový žal… Chceš si o tom promluvit?“

„Ne,“ odmítla. Jako obvykle slibný začátek.

Seděl jsem tam tiše a tvářil se zklamaně, pak jsem jí opět významně podal nástroj. Kitharu převzala, ale k hraní se neměla. „To se stává kaž-

dému," ujistil jsem ji. „Ti, co za ženou chodí jako stín, si vysloužínanejvýš pohrdání, kdežto ti, co po nich toužíte, o vás ani nezavadí pohledem."

„To říká i bratr."

„Jak se tedy jmenuje hrdina tvých snů?"

„Lucius." Napínala mě a předstírala, že mé otázce nerozuměla, až se skoro usmála. Čekal jsem, kdy jí ty tlusté vrstvy červeného a okrového líčidla popraskají, ale opět se jí zmocnila její normální zatvrzelá melancholie. „Je to Aufidius Crispus. Jak moc dobře víš."

Nevšímal jsem si jejího rozhořčení a počkal jsem, až se uklidní. „Co se tedy zvrtlo?" zeptal jsem se pak.

„Měli jsme se brát. Dlouho to odkládal. A pak jsem se i já musela smířit s tím, že ten odklad bude trvalý."

„Takové věci se stávají. Jestliže si nebyl jist –"

„Všechny ty argumenty já chápu!" prohlásila lehkým, překotným hlasem.

„O tom jsem přesvědčen. Jenomže život strašně rychle utíká, aby se člověk trápil –"

Aemilia Fausta se na mě zadívala tmavýma unavenýma očima ženy skoro celý život zbytečně nešťastné. Já vážně strašně nerad vidím ženu tak smutnou.

„Dovol, abych ti pomohl tvé trápení ulehčit, vzácná paní." Vrhl jsem na ni dlouhý smutný významný pohled. Kysele se ušklíbla, dobře věděla, jak to s její přitažlivostí vypadá.

Zavládlo mezi námi mlčení a pak jsem se jako mimochodem zeptal: „Nevíš náhodou, kde teď Crispus je?"

Každá rozumná žena by mě tou kitharou vzala po hlavě.

Nebylo třeba nic dramatizovat. Poznal jsem, že o jachtařově pobytu opravdu nemá tušení.

„Nevím. Kéž bych to věděla! Jestli ho najdeš, povíš mi to?" poprosila.

„Ne."

„Musím s ním mluvit –"

„Musíš na něho zapomenout. Vraťme se ke hraní, paní!"

Dáma začala znovu brnkat.

A stále ještě hrála a ve vzduchu se dosud vznášela zvláštní atmosféra, kterou by si nezasvěcený mohl vykládat všelijak, když tu zvolal veselý hlas: „*Půjdu sama, trefím!*“ a dovnitř vplula Helena Justina.

Dámě jsem právě předváděl prstoklad. To se dělá nejlíp tak, že učitel sedí vedle žáka na dvojitém sedadle a z obou stran ho obemkne pažemi.

„Báječné! Nenechte se rušit!“ šveholila Helena významným tónem, div jsem se nezalkl. Aemilia Fausta hrála vytrvale dál.

Byl teplý den, a tak jsme moje žačka i já měli na sobě jen pohodlné oblečení, pár lehkých draperií. Pro svou roli učitele hudby jsem si vždycky nasazoval vavřínový věnec a ten mi rád sklouzával přes jedno oko, když jsem se nakláněl k žačce (při výuce hry na kitharu či harfu to jinak nejde). Helena Justina přišla důkladně zahalená několika vrstvami tkanin, zato s poněkud divným širákem na hlavě (vypadal jako pomačkaná hlávka zelí). Schválně zdůrazňovala kontrast mezi sebou a námi.

Opřela se o mramorovou římsu s výrazem výsostného znechucení.

„Neměla jsem tušení, že jsi muzikální, Falcone.“

„Pocházím z rodu mnoha generací samouků na drnkací a dechové nástroje. Ale tohle není vlastně můj nástroj.“

„Budu hádat – Panova píšťala?“ dobírala si mě pohrdavě.

Aemilia Fausta nechtěla zůstat stranou, a tak spustila svou vlastní velkolepou verzi bujného bakchického tance.

Předpokládal jsem, že si dámy chtějí poklábosit, a tak jsem nějakou dobu počkal, abych dal najevo, že je to mé vlastní rozhodnutí, a pak jsem odešel. Vrátil jsem se do svého ubohého kumbálu a pustil jsem se do letmé četby pro přípravu na Faustinu zítřejší lekci. Nemohl jsem se soustředit, když jsem věděl, že je v domě Helena.

Pocítil jsem mírný hlad, a tak jsem se vydal pátrat po něčem k snědku. Jídlo tady bylo mizerné a přízemní. Na druhou stranu jsem ho dostával zadarmo – mohl jsem toho sníst, co se do mě vešlo. (Prétor měl svého osobního lékaře pro případ nějakých vskutku vážných následků.)

Přišel jsem do haly a bezstarostně jsem si pohvizdoval, když už mě platili za to, abych dům oživoval hudbou. Vyděsil jsem tím starou babu, která

tam zrovna vytírala, a ta si na mě letěla stěžovat Faustě. Dámy seděly na vnitřní zahrádce. Slyšel jsem cinkání lžiček v hezkých miskách s krémem. Tam jsem neměl co pohledávat. Rozhodl jsem se, že půjdu ven.

Život není nikdy docela černý. Když jsem procházel chodbou k vrátnici, ze záhybů závěsu se vynořila ruka komorné Aemilii Fausty a do dlaně mi všoupla psaníčko.

XLV

Stál jsem na ulici, chabě se usmíval a četl vzkaz.

„Vypadáš nějak záludně," ozval se za mnou hlas vznešené dcery Camilla Vera.

„To je jenom optický klam v tom světle." Vysunul jsem rameno, aby mi přes ně neviděla, a pak jsem lístek zmačkal a zahodil, jako bych právě to měl celou tu dobu v úmyslu. Zaculil jsem se na ni. „Komorná Aemilii Fausty mi právě udělala nabídku, kterou budu muset odmítnout."

„Taková škoda!" politovala mě Helena. Zahákl jsem si palce za opasek a pomalu se klátil pryč. Nechal jsem na ní, jestli se ke mně bude chtít přidat. Chtěla.

„Já myslel, že se už neznáme. Nemůžeš mě nechat na pokoji?"

„Moc si nelichoť, Falcone. Přišla jsem za Rufem –"

„Smůla. Dnes předvádí svůj pověstný apollonský profil u soudu. Dva zloději ovcí a urážka na cti. Počítáme, že ti zloději ovcí se z toho dostali, ale ta urážka na cti byla nastražená; synovec žalující strany je advokát a potřebuje se vytáhnout –"

„Tak ses tam zabydlel. Nikdy by mě nenapadlo, že Aemilia Fausta je tvůj typ," dodala, nedalo jí to.

Kráčel jsem dál a mírně jsem odpověděl: „Je sice kost a kůže, ale má něco do sebe. Blondýnky se mi líbí… A pak je tu taky ta komorná."

„No tu už neuvidíš," řekla se smíchem. „Jestli si Fausta všimne, že po tobě ta holka jede, tak ji prodá, než se vrátíš z naší procházky." Podal jsem jí ruku a vtáhl jsem ji pod sloupořadí, když kolem s vrzáním projížděla kára naložená mramorem. „Zbytečně mařiš čas, Falcone. Aemilia Fausta si nepotrpí na šupáky s mazaným úsměvem." Seskočila z chodníku a netrpělivě se zatočila. „Fausta má ráda jenom napomádované aristokraty, co mají mezi ušima vycpávku z matrace."

„Díky. Tak na sebe naplácám víc květinového oleje –" Seskočil jsem za

ní. Naše slovní potyčka mi šla k duhu. „Když ono je mi té dámy líto –“

„Tak jí dej pokoj! Je citlivá. Nemůže potřebovat, abys na ni upíral ty unylé pohledy z prolhaných očí a předstíral, že nemůžeš udržet nepokojné ruce, aby se jí nedotýkaly –“

Stáli jsme na rohu a zrakem se probodávali. Natočil jsem si na prst pramínek Heleniných nových vlasů. „To tě protáhli ovčím korytem, anebo už začínáš rezavět?“

„Jmenuje se to *Egyptská višeň*. Tobě se nelíbí?“

„Hlavně že se líbí tobě.“ Mně ta barva připadala odporná. Doufal jsem, že to na mně poznala. „Chceš někoho okouzlit?“

„Ne, je to součást mého nového života.“

„A co se ti nezdálo na tom starém?“

„Hlavně ty.“

„Mně je sympatické, když je dívka upřímná – ale zase ne až tak moc. Tady máme soud,“ zavrčel jsem. „Vklouznu tam a povím soudci, že po něm touží jedna egyptská mrkev, a já pak poletím potěšit jeho sestru svými lýdskými arpeggi.“

Helena Justina vzdychla. Položila mi ruku na paži, abych se od ní neodvracel.

„Neruš Aemilia Rufa. Já jsem přišla za tebou.“

Počkal jsem, až ruku sundala, a teprve pak jsem se k ní znovu obrátil.

„Tak? A proč?“

„To se dá těžko říct.“ Znepokojený pohled v těch krásných, jasných, daleko od sebe posazených očích mě rázem vzpamatoval, že jsem vystřízlivěl. „Jsem přesvědčená, že se po Marcellově dvorci tajně pohybuje někdo, o kom nemám vědět –“

„Víš to jistě?“

„Slýchám mužské hlasy, když má být Marcellus už v posteli, sluhové si vyměňujou významné pohledy –“

„Dělá ti to starosti?“ Pokrčila rameny. Podle toho, jak jsem ji znal, spíš ji zlobilo, že ji někdo klame. Ale mě to znepokojilo. To odpoledne jsem měl volno, a tak jsem se hned nabídl: „Vracíš se tam?“

„Přišla jsem s majordomem, který tu Marcellovi něco vyřizuje –“

„Nech ho plavat. Já tě doprovodím."

Přesně o to jí šlo, to jsem věděl bezpečně.

Vzali jsme si sluhovu mulu a nechali mu vzkaz, že já mu ji vrátím. Na mule si posazuji dámy raději před sebe. Tahle kočka si postavila hlavu, že bude sedět vzadu. Ta mula nás pořádně natřásala, což mi nevadilo, protože Helena se mě aspoň musela pevně držet kolem pasu. Sotva jsme však zabočili na Marcellovy pozemky, celé toto uspořádání se nám pokazilo. Vycítil jsem, že Helena je stále nepokojnější, a tak jsem honem zastavil, ale než jsem ji mohl sundat, sklouzla z muly sama, až zmačkané bílé sukně zavířily kolem nejdelších nohou v Kampami – a úporně zvracela přes zábradlí.

S výčitkami svědomí jsem také z muly seskočil. Mezi všemi jejími rolničkami a kozenými třásněmi jsem v chvatu našel taky vydlabanou tykev s vodou.

„Já tě tak nenávidím, Falcone! Tos mi provedl naschvál!"

Ještě nikdy jsem ji neviděl tak zničenou. Polekalo mě to. Posadil jsem ji na balvan a podal jí vodu, aby se trochu napila. „Čím dřív se přestaneš hádat, tím dřív ti bude líp."

„A just nepřestanu!" švihla po mně a upřímně se ušklíbla.

Nadával jsem si, ale namočil jsem svůj šátek a otíral jsem jí rozpálený obličej a hrdlo. Měla ten vyčerpaný, vyprahlý, ochablý výraz, jaký jsem dobře znal, protože i mně se na cestách dělává špatně. Úzkostlivě jsem si nad ni dřepl a ona tam seděla s hlavou v dlaních.

Když se jí dech poněkud zklidnil a zvedla utrápené oči, dal jsem jednomu klukovi z vinice měďák, aby mulu odvedl napřed k domu.

„My můžeme jít pomalounku pěšky, jestli už jsi zase ve své kůži."

„Pokusím se –"

„Ne, teď ještě seď a odpočívej." Chabě se usmála a poslechla.

Dosud to nebyla ona. Kdybych byl měkčí, byl bych ji objal. Snažil jsem se radši na to nemyslet a pustil jsem z hlavy taky představu, že na to čeká.

„Falcone, přestaň se tvářit jako ztracené kachňátko. Povídej mi něco. Pověz mi, jak se ti líbí žít v Herculaneu."

Posadil jsem se na paty a poslušně zvedl zobák. „Nelíbí. Ten dům je ně-

jaký nešťastný."

„Rufus se doma skoro nezdržuje, až to přehání. Fausta tam zůstává a dumá. Proč jsi tu práci vůbec bral?"

„Abych si vydělal pár supů. A mám dojem, že přes Aemiliu Faustu bych se mohl dostat ke Crispovi."

„Sváděním a špehováním – to je nemravné," vybuchla.

„Svádění v zájmu podnikání je dřina, i když jde o bezpečnost státu."

„Když jsi sváděl mě," zeptala se Helena jedovatě, „dělals to taky ve státním zajmu?"

Jako praví přátelé jsme vzájemné špičkování dovedli až na úroveň vytříbeného umění.

„Ne," odpověděl jsem úsečně. Už jsem nic nedodal, aby o tom mohla přemýšlet. V rozpacích se zarděla. Otočil jsem list: „Aemilia Fausta o mé práci ví."

„Přiznat se k svému postavení je součástí tvého ošumělého šarmu," ryla do mě Helena dál a opět se vzchopila. „Spřátelil ses taky s jejím hezkým bratrem?"

Rošťácky jsem se na ni letmo podíval. „Byl by Rufus přístupnější unylým pohledům mých prolhaných očí?"

Podivně si mě změřila a pokračovala: „Nechápeš, že Aemilius Rufus si tě k sobě nakvartýroval proto, aby tě měl pod dohledem?"

„Oč mu jde?"

„O to, aby se sám taky podílel na usmíření císaře s Crispem – určitě by mu to pomohlo v kariéře."

„Nemůžu se v něm dost dobře vyznat, ale i tak má před sebou skvělou kariéru –"

„Už příliš dlouho žije mimo Řím. Je velmi ctižádostivý, ale není dost známý."

„Proč z Říma odešel?"

„Kvůli Neronovi. Každý tak hezký člověk představoval hrozbu pro císařovo ego. To znamenalo buď dobrovolný exil, nebo –"

„Nebo cestu do arény ke lvům na státní náklady? Proč je vůbec tak hezký?" Prskl jsem. „Dala si jeho matka schůzku za křovím s nějakým makedonským prodavačem váz?"

„Kdyby tak vypadala jeho sestra, asi bys byl šťastnější, co?“

Krátce jsem se zasmál. „Být taková jeho sestra, tak by hlavně mohla být šťastnější ona.“

Helena stále ještě hřadovala na svém balvanu, ale už vypadala líp. Skulil jsem se na zem a natáhl se jí u nohou na břicho. Cítil jsem se šťastný. Ležet tady tak na sluníčku na dobré úrodné vesuvské půdě, nabírat do plic čistý vzduch, povídat si s někým milým, před sebou Neapolský záliv, prostírající se v modré mlze do daleka…

Helena mlčela. Vzhlédl jsem.

Zmocnila se jí nějaká zvláštní, čistě osobní nálada. Seděla tam a hleděla přes záliv, potom na chvilku zavřela oči a na tváři měla výraz současně bolesti i štěstí.

S mým posláním to nemělo nic společného. To by mi řekla.

Třeba myslela na svého hezkého přítele.

„Začíná být horko.“ Zvedl jsem se. „Měl bych tě dopravit pod střechu. Půjdem.“

Vykročil jsem příliš rychle, takže Helena mě musela vzít za ruku, aby mě zpomalila. Držel jsem její dlaň i nadále, ať se jí to líbilo, nebo ne, abych si dodal kuráž.

Bylo už opravdu horko, ale šlo se příjemně. Nejradši bych si pospíšil napřed a dům prozkoumal, ale v přírodě si má muž vždycky udělat čas na procházku s děvčetem. Nikdy nevíte, kdy vám rušný městský život poskytne jinou příležitost. Nikdy nevíte, kdy děvče bude svolné.

Procházeli jsme vinicemi, kde už dozrávající zelené hrozny ohýbaly větve. Naše silnice se stáčela zpátky. Když jsme se dali do dalšího pomalého výstupu nahoru, už jsme dvorec zahlédli. V jezdeckém prostoru na terase cvičil nějaký muž dva koně, prohánět je kolem dokola.

„To jsou závodní koně? Mají trenéra?“

„Bryona – to je on.“ Za chvíli dodala: „Asi by stálo za to prozkoumat zdejší stáje…“

Vyskočil jsem na hraniční zábradlí a přidržoval se fíkovníku v rohu pole. Senátorská dcera, která nedbala na to, co se sluší a patří, stoupla jedním sandálem na zábradlí a pak se s mou pomocí taky vytáhla nahoru. Pozoro-

vali jsme cvičitele, jak žene koně, na němž sedí, rychle po dráze, potom ho zpomalil, otočil, vyrazil s ním a znovu ho prohnal po celé délce tratě. O závodní koně jsem se nezajímal, ale měl jsem aspoň záminku pevně Helenu přidržovat, aby nespadla.

Ve stejnou chvíli jsme se k sobě obrátili. Z té blízkosti bylo nemožné si nevšimnout, jak živě jsme si oba připomněli, co se kdysi stalo. Pustil jsem ji. Zůstat nadále tak těsně u sebe by mohlo být k neunesení těžké. Seskočil jsem na zem a pak jsem dolů pomohl i Heleně.

Vzdorně zvedla bradu. „Předpokládám, že ty lžičky jsi zahodil do moře, viď?“

„Ani nápad! Můj táta byl dražebník, takže vím, jakou cenu mají lžíce…“ Byli jsme přátelé. Na tom se nemohlo nic změnit. Přátelé spojeni zálibou v intrikách; neustále jsme se hádali, ale nikdy jsme se na sebe nezlobili tak, jak jsme oba tvrdili. A napětí mezi námi, citové i tělesné, mi rozhodně připadalo trvalé. „Na co jsi to před chvílí myslela?“ odvážil jsem se zeptat.

Helena ode mě tiše poodešla a vrtěla hlavou. „Na něco, čím si nejsem tak docela jistá. Neptej se mě.“ Víc mi neřekla.

XLVI

Než jsme došli k domu, vypadala Helena už zase pod psa. Normálně bývala zdravá jako řípa, takže mi to dělalo starosti a jí to bylo vyloženě trapné. Nenechal jsem se odbýt a zůstal jsem u ní, dokud ji neuložili na lehátko v dlouhé kolonádě s podnosem horkého brutnákového čaje po ruce.

Než se menší rozruch, vyvolaný naším příchodem, uklidnil, choval jsem se jako host. Helena poslala otroky pryč. Seděl jsem u ní a upíjel čaj z kalíšku, který jsem držel slušně mezi palcem a dvěma prsty jako usedlá osoba. (Brutnákový čaj mám docela rád, pokud není příliš horký.)

Když jsem si pusu už dost opařil, kalíšek jsem odložil a protáhl se. Rozhlédl jsem se kolem. Marcella jsem nikde nezahlédl a pohybovalo se tam jen pár sluhů. Jako obvykle poblíž pracovali zahradníci, uhrabávali velký záhon mimózy. Hlavy měli hluboko skloněné nad prací. Někde uvnitř jsem zaslechl, jak nějaká žena drhne podlahu a k tomu si chraptivým hlasem prozpěvuje. Milostivé paní jsem nalil ještě trochu čaje přes špičaté sítko a pak jsem zůstal vedle ní nečinně stát, jako bych pouze pozoroval pomalu stoupající stužku páry…

Zdálo se, že velký dům poklidně odpočívá. Normální lidé se věnovali svým normálním úkolům. Lehce jsem se dotkl Helenina ramene a odkráčel pomalu pryč, asi jako stydlivý muž, který odchází za hlasem přírody.

Můj zájem vzbudil ten cvičitel závodních koní. Obcházel jsem hospodářskou budovu v naději, že ho najdu. Stáje zaujímaly levé křídlo, když jste se otočili čelem k moři. Skládaly se ze staré části, kde byly ustájené nákladní muly a uklizené vozy, a z velké nové části, postavené asi před pěti lety a dosud nesoucí stopy po nedávné činnosti. S velkou opatrností, kterou jsem si pěstoval půl života, se mi podařilo proniknout nepozorovaně dovnitř.

Právě tady mívali bezpochyby Pertinax a Barnabas kdysi své plnokrev-

níky. V sedlárně stála jedna z těch stříbrných jezdeckých sošek, které jsem viděl v Pertinakově domě v Římě. Většina stání teď zůstala prázdná, patrně od pánovy smrti. Avšak dva koně, které jsem bezpečně poznal z dopoledního výcviku, se spokojeně potili v přilehlých boxech. Právě je vydrbal statný podkoní, který teď vymetal průchod mezi řadami stání.

„Zdravíčko!" zvolal jsem, jako bych měl povolení tam být. Chlap se opřel o koště a mrskl po mně prohnaným pohledem.

Pomalu jsem kráčel k oběma koním a předstíral jsem, že se o ně zajímám. „To jsou ti dva, co měl Atius Pertinax v Římě?"

Koně nenávidím. Můžou vás podupat, na něco vás přimáčknout nebo se na vás svalit, přelámat vám nohy a rozdrtit žebra. Když jim nabídnete nějaký pamlsek, tak vám schramstnou prsty. Zacházím s nimi opatrně jako s kraby, vosami a ženami, co se považujou za čiperné sexuální atletky. Koně, stejně jako cokoli z těch tří kategorií, vás můžou škaredě štípnout.

Jeden vypadal dobře. Byl to opravdu kus, to jsem poznal i já. Dobrácký hřebec s hrdou šíjí, morušově červený. „Nazdar, kluku…" Zatímco jsem se mazlil s tímhle krasavcem, pozoroval jsem jeho druha. Podkoní trhl hlavou, stejně znechucený.

„Miláček." Někdo měl smysl pro humor. Miláček nestál za zlámanou grešli. Natahoval ke mně krk, jak žárlil, že si všímám jeho souseda, i když musel vědět, že takový šupák, co vypadá jako opelichaný smeták, nemá v téhle vznešené společnosti šanci.

„Zvláštní individuum, co? Jakpak se jmenuje tenhle?"

„Ferox. Drobet lekavej. Miláček ho uklidňuje."

„Ferox je šampión?"

„Může bejt." Podkoní vypadal mazaně jako typický koňař. „Teď je mu pět, je pěkně stavěnej… Ty děláš do dostihů?"

Zavrtěl jsem hlavou. „Sloužil jsem v armádě. Když se legie chtějí někam přesunout, tak pochodujou po svých. Jestli ze strategických důvodů potřebujou nutně koně, tak si najímají vlasatý cizince s krátkýma nohama, co v bitvě rajtujou rychle jako vítr, umějí zkrotit jankovitý koně a nenápadně odklízejí mrvu. Osvědčili se výborně. Podle mýho názoru každý systém, co dobře funguje v legiích, musí vyhovovat i občanovi v obyčejným životě."

Zasmál se. „Bryon," představil se.

„Já jsem Falco.“ Dál jsem laskal Feroka, aby řeč nestála. „Ty jsi přece trenér. Tak co tady máš co kydat hnůj? To tu na to nemáte žádný kluky?“

„Žádný. Všechny je prodali.“

„Když Pertinax nasedl na přívoz do Hádu?“

Chlap přikývl. „Koně byli jeho vášeň. To udělal starej pán jako první: všechny zvířata i všechny ošetřovatele okamžitě prodal – zmizeli přes noc. Nemohl je tu snýst.“

Jo, slyšel jsem, že ho to sebralo. A co tihle dva?“

„Třeba ho to pozdějc mrzelo. Feroka a Miláčka mu poslali z Říma.“ To jsem věděl. Když jsme vyklízeli dům na Kvirinálu, našli jsme účtenky za prodej těchto dvou na Marcellovo jméno. Ty koně jsem nikdy neviděl, ale potvrzenku na jejich převoz domů jsem podepsal sám. „Tak proč se o ně zajímáš, Falcone?“ vyptával se Bryon. Vypadal celkem přátelsky, ale dalo se poznat, že je skeptický.

„Znáš Barnaba?“

„Dřív jsem ho znával,“ odpověděl celkem neurčitě.

„Mám pro něj nějaký peníze, co mu patří. Neobjevil se tu poslední dobou?“ Bryon se na mě podíval, a pak pokrčil rameny. „Počítám,“ pokračoval jsem varovným tónem, „že bys ho určitě viděl – vzhledem k těm koním.“

„Snad… Vzhledem k těm koním.“ Vyslovil souhlas s mou domněnkou, ale neustoupil ani o píď. „Jestli ho uvidím, tak mu povím, že ho hledáš.“

Odstrčil jsem Miláčka, který do mě vytrvale šťouchal nosem, a naoko jsem změnil téma. „Na venkovský dvorec na Vesuvu v létě je tu nezvyklý klid. Copak v domě nikdo nebydlí?“

Jenom rodina,“ odpověděl mi Bryon s nehnutou, kamennou tváří.

„A co ta mladá dáma?“

„Ta patří do rodiny.“

Štolbovi konečně došlo, že nemám oprávnění tam co pohledávat. Pevnou rukou mě vytáhl ven a vedl mě k domu. Když jsme procházeli kolem starých stájí, ještě jednou jsem se přesvědčil, jestli jsem prohlédl každý box. Bryona konečně přestala naše zdvořilá přetvářka bavit. „Když mi povíš, co tu hledáš, Falcone, tak ti možná řeknu, jestli to tu máme.“

Nebojácně jsem se na něj zakřenil. Hledal jsem ty dva koně, co mě sledo-

vali z Říma do Crotonu – a to už nemluvím o jejich záhadném jezdci. To musel být, jak jsem si vyvodil, Barnabas.

„Tak mi zkus odpovědět na tohle: dvě prvotřídní jezdecký kobyly – jeden velký grošák, co vypadá jako chovaný pro dostihovou dráhu a jen taktak se tam nedostal, a jeden podsaditější strakatý soumar –“

„Ne,“ odsekl Bryon.

Měl pravdu, nebyli tu. Ale strohost jeho odpovědi mě utvrdila v přesvědčení, že oba, které jsem mu popsal, určitě někdy viděl.

Odvedl mě zpátky ke kolonádě a hned nato se vytratil; zklamalo ho a současně se mu ulevilo, když mě Helena Justina, ta mladá dáma, co patří do rodiny, uvítala ospalým, klidným úsměvem.

XLVII

Když jsem se vracel zpátky k Heleně s veselým pohvizdováním harfenisty, byl už u ní její tchán. Nijak jsem se nezmínil o vzdalujícím se cvičiteli koní a svou přítomnost jsem Capreniovi Marcellovi omluvil tím, že jsem „náhodou narazil na Helenu Justinu, když se jí udělalo nevolno od slabého úžehu…".

Marcellův příchod mi zarazil další slídění. S tím se nedalo nic dělat. Formálně jsem se rozloučil, s vážnou úklonou dámě – nic bližšího jsem nemohl sdělit jejím tázavým tmavým, velice zvědavým hnědým očím.

Marcellus mé povídačce zřejmě lehce uvěřil. Helena vypadala úplně zničená. Viděl jsem, že potřebuje něco víc než jenom odpočinek pod pokrývkou a horký čaj. Potřebovala někoho, kdo by se o ni staral. A nejhorší bylo, že má jindy tak samostatná paní působila dojmem, jako by si to taky myslela.

Když jsem klusal na vypůjčené mule zpátky dolů po cestě od dvorce, marně jsem vzpomínal, jestli vůbec řekla slovíčko mezi dobou, kdy jsem ji přivedl do domu a kdy jsem odcházel. Mluvily jenom ty oči, které na mě upírala tak tiše, že jsem ji strašně nerad opouštěl.

Něco tu nehrálo. Další problém. Další zahrabaný pozůstatek, který musím vykopat, jakmile budu mít čas.

Hrom do toho majordoma, který čeká v Herculaneu na svou mulu. Zastavil jsem se ještě v Oplontidě a navečeřel jsem se s přáteli. Upřímně řečeno, připadalo mi, že se všem nějak ulevilo, když teď bydlím jinde.

Helenina předpověď týkající se komorné se potvrdila. Tu husičku pitomou poslala paní na trh s otroky. Neuvěřitelné. Jen jsem doufal, že najde dobrotivější paní. Už jsem ji pak nikdy neviděl.

Mně se nic neřeklo. Druhý den jsem na to zavedl řeč s Aemiliou Faustou sám. Vyslechla moje názory a vzápětí mi pohrozila, že mé hodiny ukončí.

Poradil jsem jí, jen ať to udělá. Zhroutila se. Zůstal jsem tam.

Roztrpčilo mě to nejen proto, že dívka byla hezká, vždyť po tom půldnu, co jsem strávil s Helenou, už jsem si ani nedovedl vybavit, jak vůbec ta Faustina služebná vypadala. Ale podle mě se kázeň dá udržet lepšími prostředky.

Nechtěl jsem, aby tato rozmíška s Aemiliou Faustou ovlivnila náš profesionální vztah. Horlivěji než dřív se teď snažila ve hře zdokonalit. Povzbuzovala ji nová zvěst: pověděla mi, že Aufidius Crispus chystá v této části pobřeží obrovský banket pro všechny přátele.

Rufus se ho má taky zúčastnit. Odmítl vzít s sebou sestru a oznámil jí, že jde s jednou známou. Faustu to vylekalo. Snad to znamenalo, jak jsem doufal, že známé jejího bratra jsou nevhodné typy. Snad to bude aspoň větší legrace.

V ten Crispův podnik jsem vkládal velké naděje. Částečně kvůli Aemilie Faustě, která byla odhodlaná tam tak jako tak vtrhnout, a částečně proto, že si s sebou chtěla vzít svou kitharu. Potřebovala ovšem, aby jí někdo nenápadně udával takt (a ukecal nevlídné vrátné), a tak se rozhodla vzít tam s sebou mě.

XLVIII

Dnes večer se s ním setkám. Někdy má člověk jistotu.

Jeden člen mé rodiny se smyslem pro břitký humor mi říkal, že kdykoli má takový pocit jistoty žena, vždycky se ukáže, že hrdina jejích snů má obě ruce levé, matku megeru a potíže s močovým měchýřem, které mu komplikují soukromý život. Aufidia Crispa jsem naštěstí nikdy neznal blíž, takže jsem o jeho rodinných ani zdravotních potížích nic nevěděl.

Zabral si jednu vilu v Oplontidě (pronajal si ji, zabavil, vypůjčil nebo prostě na ten večírek šlohl, kdo ví? – komu na tom záleželo, když to bylo všechno nádherné, pití co hrdlo ráčí a po večeři krásné tanečnice skoro nahé?). Podle místní tradice bývala původní majitelkou vily Poppaea Sabina, Neronova druhá manželka. Toto spojení s císařem výmluvně naznačovalo, kam až sahá ctižádost našeho hostitele.

Poppaeina vila byla dominantou Oplontidy. Lidé, kteří tam dřív žili, nejspíš uměli přezírat tu halabala směsici hrubých rybářských chatrčí za svými hradbami a domnívali se, že jejich vila je sama Oplontis. Lidé žijící v takové hojnosti si chudoby raději nevšímají.

Skoro po celou dobu našeho pobytu zůstávalo toto velkolepé sídlo zabedněné a temné. Arria Silvia se pokoušela dostat dovnitř, aby si to tam omrkla, ale vyhnal ji hlídač. Pokud jsme mohli vyrozumět, když se Poppaea provdala za Nerona, byl tento objekt zahrnut do císařského majetku, a když zemřela, zůstal prázdný. Snad se s ním každý zdráhal něco podniknout, jako by zmaření života takové krásné ženy a hrozné okolnosti její smrti z rukou Nerona vyvolávaly i v dvorských hodnostářích pocit hanby.

Hlavní část budovy byla patrová, obklopená ze všech stran přízemními kolonádami a zahradami. Před průčelím s vyhlídkou na moře se táhla široká terasa, odkud se vcházelo do velkolepé ústřední řady místností. Boční křídla musela obsahovat víc než sto pokojů, všechny zařízené a vyzdobené

s takovým vybraným vkusem, že až tam bude chtít příště někdo bydlet, bude to muset dát napřed strhat a zgruntu předělat. Vila už potřebovala renovaci. Tím chci říct, že měla svůj půvab tak, jak byla. Nikdy bych nemohl žít v tak obrovských prostorách. Ovšem amatérskému básníkovi poskytovalo toto prostředí spoustu podnětů k rozvinutí fantazie.

⌘ ⌘ ⌘

Večeře se konala, jak se sluší a patří, v devět hodin. Přišli jsme tam včas. Ze sbírky židlí nahromaděných na cestě k Herculaneu se dalo soudit, že to bude jedna z největších slavnostních událostí, při jaké budu asistovat. Prétor odešel dřív, aby vyzvedl svou dámskou okrasu, avšak Aemilia Fausta měla za to, že druzí platí místní daně pro její osobní potřebu, a tak si zjednala doprovod z bratrova úředního personálu. Na veřejné útraty nás rázně provedli čekajícím davem a předběhli jsme frontu.

Dnes se tu zásluhou šlechetného Crispa sešla většina místní honorace i nějaké menší ryby. První, koho jsem zahlédl, byli Petronius Longus a Arria Silvia. Museli se nechat přemluvit, aby účinkovali při předvádění, jak je dlaň tohoto velkého muže otevřená pro všechny společenské vrstvy. Vzorný patron. Dobrotivý otec strádajících klientů bez ohledu na jejich zařazení. (Kupoval si podporu voličů ze všech tribuí shora až dolů.)

Petronius si sebere pár dalamánků zdarma a poběží. Náhodou jsem věděl, že od té doby, co ho zvolili vigilem, nikdy nevolil. Zastával názor, že člověk pobírající plat od státu by měl zůstat nestranný. S tím jsem nemohl souhlasit, ale obdivoval jsem ho, že je ve svých výstřednostech tak důsledný. Aufidius Crispus by byl prapodivný politik, kdyby u voličů, které si předcházel, podporoval takovou mravnost.

V této fázi se mnou Petro a Silvia nemluvili. Byli uvnitř a s posměšnými úsměvy sledovali můj příchod. Ještě jsem se nepropracoval do domu. Poskakoval jsem tam ve sváteční tunice hořčicové barvy, zatímco se má vznešená partnerka přela s komorníkem u dveří.

Muž se seznamem hostí v ruce dovedl rozeznat zrno od plev. Celá slavnost byla důmyslně zorganizovaná. Nepřicházelo v úvahu, že bych nás tam protlačil násilím. Kdybych se pokusil o nějaký tvrdý zásah, snadno by si s námi poradila početná tlupa grobiánů s chrániči zápěstí pobitými

cvočky, kteří číhali s deskou na vrhcáby za kytkami v kořenáčích: spolehlivým chvatem by nás nenápadně znehybnili a pak vyvedli ven.

Aemilia Fausta neoplývala mnoha nápady, ale když si vzala něco do hlavy, uvědomila si, že se jí naskýtá vzácná příležitost, jaká už se nemusí nikdy opakovat, a držela se jí zuby nehty. Sotva vplula dovnitř, tentokrát mě docela ohromila. Dnes se nastrojila do mušelínu slézové barvy a její drobná bílá ňadra vypadala jako dva žampiony, vypěstované ve sklepě a vystavené na ošatce u zelináře. Na sloupci bledých vlasů jí seděl pevně jako skála stupňovitý diadém. Na lících jí hořely výrazné ruměnce, do jisté míry pravé. Odhodlání stůj co stůj se sejít s Crispem ji vedlo k tomu, že si počínala prohnaně, se lstivostí žraloka sledujícího krvavou stopu. Komorník se v tom bezmocně plácal jako námořník ze ztroskotané lodě, který zahlédl černou ploutev.

„Který hostitel," posmívala se Aemilia Fausta (byla malá a na vysokých podpatcích málem nadskakovala), „zapíše do seznamu hostí i sebe či svou partnerku? Lucius Aufidius Crispus jistě předpokládal, že to víš. *Já*," prohlásila urozená Fausta nevýslovně jedovatě, „*jsem jeho snoubenka*!"

Tento vzdorný tah v mých očích umenšovalo jedině to, že dáma to brala jako čistou pravdu.

Proti tomu nemohl nešťastný služebník nic namítnout, a tak nás vedl dovnitř. Zaťatou pěstí jsem na dálku pozdravil Petronia, od mimořádně hezké květinářky jsem přijal vínek a šlapal jsem poslušně s kitharou v ruce za prétorovou sestrou, ženoucí se vpřed. Řádný ceremoniář rychle zvážil situaci, pak někde usadil Faustu s mističkou bithýnských mandlí a odkvačil se poradit s pánem. Kupodivu za chvilku byl zpátky. Aemiliu Faustu ujistil, že na ni čeká místo v soukromé jídelně, v elegantním tricliniu, kde bude vybraným hostům předsedat sám Crispus.

Nevím, co jsem vlastně očekával, avšak rychlost, s níž jako na obrtlíku uvítal zdvořile svou odvrženou snoubenku, mi už tehdy naznačila, že Aufidius Crispus je nebezpečný společenský manipulátor.

IL

Ceremoniář se mi začal omlouvat.

„Ale to nic. Já jsem jenom její učitel hudby. Není třeba předělávat znovu zasedací pořádek."

Slíbil, že mě někam vmáčkne, ale já jsem mu řekl, že až budu stát o nějaké mačkání, zajistím si ho sám.

Už nastal skoro čas k jídlu, ale ještě jsem proklouzl mezi opožděnými příchozícími ven, abych se podíval na flotilu nádherných lodí, jež se shlukly u prostorného přístaviště vily. Za chvilku mi padla do oka *Isis Africana*. Kotvila stranou od toho námořního srocení, sama, poněkud dál v zálivu. Nesvítilo se na ní, jako by už všichni vystoupili.

Tohle nevypadalo na ten druh společenské události, při níž pán domu postává v nejlepších botách na prahu a podává si s hosty ruku. Některé z rukou, které si pozval, byly na dotyk příliš lepkavé. Ale Crispus už tu musí někde být. Vešel jsem do domu tentokrát z terasy, abych se na něj mohl předem nepozorovaně podívat, půjde-li to.

Prošel jsem atriem. Převládala tam rudá barva. Na stěnách byly namalované falešné kolonády se zužujícími se žlutými sloupy, vedoucí k masivním dvoukřídlým dveřím, zdobeným alegorickými postavami a pobitým azurovými puklicemi, mezi průhledy do dalekých fantastických krajin. Atrium zdobily také náboženské předměty a vítězné štíty. Spojovací místností jsem prošel do tiché vnitřní zahrady se živými rostlinami i falešnými zahradními výjevy namalovanými na vnitřních zdech. Ze zahrady se vstupovalo do vznešeného salonu, odkud se mezi dvojicí velkolepých sloupů vycházelo rovnou do hlavních zahrad – vyvolávalo to typický kampánský dojem. Většinu lehátek pro vzácné hosty už rozestavili v salonu, a když jsem tam nahlédl, vyvalil se ven do letní noci hluk, teplo a vůně z desítek čerstvých věnců. Menší salonky obsahovaly stolky pro méně významné návštěvníky. Nic z toho jsem nehledal. Když jsem se prodral

tlačenicí zpátky, šťastným odhadem jsem našel prostorné kuchyňské křídlo a hned vedle, jak jsem předpokládal, hlavní jídelnu, triclinium.

Do triclinia vily Poppaey se vstupovalo mezi dvěma sloupy se sochami okřídlených kentaurů, kteří tam přikrčení hlídali. Byla to malá místnost, vymalovaná éterickým stylem, typickým pro celou stavbu, mimo jiné i pěknou freskou nádvorní brány s křídlatými mořskými koňmi, svíjejícími se na architrávu pod svatyní nějakého ochranného božstva. Na zadní stěně mě upoutal mimořádně živý obraz mísy fíků.

Dnes večer se v místnosti vznášela pikantní vůně jemných vonných olejů. Obvyklých devět lehátek po třech místech pokrývaly půvabné, bohatě vyšívané přehozy a nad vysokými květinovými pyramidami se klenuly oblouky z pávích per. Pávi s rozevřenými chvosty byli výrazným motivem výzdoby celého domu. Ukládal jsem si do paměti pár poznámek o těchto půvabných detailech, kdybych snad někdy také pořádal doma slavnostní večeři.

Přišel jsem příliš brzy. Crispus se ještě neukázal. Čestné místo na prostředním lehátku zůstávalo neobsazené.

Uviděl jsem však Aemiliu Faustu. Vypadala spokojená sama se sebou, jen trochu napjatá. Oškubávala hrozny na levém lehátku – ne příliš významném místě. Dva senátoři, které jsem neznal, zaujali čestnější místa po obou stranách hostitelova prázdného lehátka. Pár žen blýskalo těžkými klenoty a pak se tam vyskytovali dva mladší muži v módních, bohatě řasených večerních řízách. Jedním z nich byl náš plavovlasý bůh Rufus. Stál na konci pokoje a hovořil s jedním ze senátorů. Na tu proslulou ženštinu, svou partnerku, se neohlížel – nechal ji samotnou na konci stolu, přímo přede mnou.

Poznal jsem ji hned, jak jsem ji uviděl. Popásl jsem se na ní očima, než se otočila a pochopila. Dlouhá bledá chodidla, podrážděně sebou škubající, že si jí pan prétor nevšímá. Potom tělo, štíhlé i plné, ovinuté nějakou jemnou stříbřitou tkaninou, jež vyvolávala dojem, že by nádherně klouzala pod rukama muže, kdyby se odvážil ji popadnout. Hrdlo jí ovíjel náhrdelník z lazuritových korálků, který by stál půlku jmění. Tmavé lesklé vlasy, vepředu zkadeřené, věznila kulatá zlatá síťka a ujařmovala jejich těžkou záplavu. S tím úhledným tmavomodrým náhrdelníkem a těsnou zlatou

čapkou vypadala mladší a roztomilejší. Ve srovnání s tou bezuzdnou vyzývavostí všude kolem se vyznačovala jednoduchou, neokázalou elegancí. Dnes večer byla nejkrásnější ženou Kampánie, jenomže tamější obyvatelé mají vulgární vkus a já jsem byl snad jediný muž, který ji uměl ocenit.

Otrok jí v nohou lehátka srovnával sandály, a tak se otočila, aby mu poděkovala, a spatřila mě. Okouněl jsem ve dveřích s Faustiným nástrojem pod levou paží a s pravou rukou vnořenou do její opuštěné misky mandlí. Než se Helena ohlédla, metodicky jsem se jimi prokousával.

Obočí, které bych poznal přes celý široký Circus maximus, vyletělo vzhůru, když na mně prétorova partnerka spočinula svýma pěknýma hnědýma očima. Ústy jsem jí naznačil obdivné hvízdnutí. Senátorova dcera se zlatou čapkou na hlavě se odvrátila (a poskytla mi pohled shora na nádherné hrdé rameno) se zcela přezíravým výrazem.

Žádoucí efekt však pokazila tím, že na mě předtím vyloženě smyslně mrkla.

Nastal rozruch ohlašující Crispův příchod a nato mě vyprovodili ven. Kitharu jsem svěřil jednomu otrokovi a pověřil jsem ho, aby ji uložil za Faustino lehátko. (Nechtělo se mi vláčet s cizí kitharou celý večer.) Smířil jsem se s tou situací a nechal jsem se dostrkat do večeřadel pro veřejnost. Byl bych rád Crispa viděl, ale správné načasování je zásadním momentem mé práce. Ovšem když se teď jeho oblíbení hosté zrovna cpou u koryta, nehodilo by se předat velkému muži císařův list.

Nahlédl jsem znovu do salonu, ale už se podával předkrm. Viděl jsem sice jedno nebo dvě volná místa, jenomže vedle mužů, kteří mi nepřipadali sympatičtí, nebo žen s tlustými prsty a s parukou na hlavě. Proklouzl jsem kolem řady jídlonošů s tácy čekanky s majonézou na ramenou a pak jsem pátral mezi nižšími vrstvami, až jsem se s úlevou složil mezi Silviu a Petronia.

„Nedávej si knedlíčky s mušlema," radila mi Silvia a ani se nenamáhala mě uvítat. „Lucius je viděl před půlhodinou a už tehdy vypadaly mazlavé." Na podávání jídla měla stejné názory jako moje máma. A vůbec mě nepřekvapilo, že i tady poslala manžela na výzvědy do kuchyně. „Tamhle u prvního stolu mají pštrosa, ale na nás se už asi nedostane –"

„Co to tedy bude, Lucie?“ zeptal jsem se poněkud rozjařeně. Věděl jsem, že se jmenuje Lucius, ale tak jsem mu říkal, jenom když jsme byli nádherně namazaní. „Jeden z těch pokrmů, co šikovnej kuchař připraví z hromady obyčejných karasů, ale tak, že to vypadá jako čtyřicet různých druhů masa?“

Petro se zachechtal, než otevřel pusu a vhodil si tam pár oliv. Byly báječné – velké plody z Ancony – a plavaly v amforách oleje s bylinkami, až do sebe nasákly vůni, jakou nikdy nenajdete u těch malých tvrdých, nacucaných mořskou vodou, jaké se jedí většinou.

Petronius mě ujistil, že na dnešní večer nalovili tolik mořských okounů a humrů, až hladina vody v zálivu poklesla o dva palce. Dvojice kampánských výtržníků horovala o ústřicích z Bají. Mlčky jsme je pozorovali a vzpomínali na ty ústřice, které se v Británii vyhrabávají ze studeného kalného kanálu mezi Rutupiemi a Tanatem, a na jejich pošmourné bratříčky ze severního břehu ústí reky Tamesis… Petro si přihnul vína a zatvářil se znechuceně. Mně připadalo docela slušné, ale na něm se dalo poznat, že mu vůbec nechutná. Když jsem byl z Oplontidy pryč, měl možnost okoštovat různá místní vína a nadšeně mě poučoval o jiskřivých bílých a silných mladých červených. Já jsem se zatím pustil do předkrmu a litoval jsem žárlivě, že jsem se vzdal jeho společnosti.

Petro mi opravdu chyběl. Tohle mrzuté zpytování svědomí mi připomnělo, že tu mám něco na práci. Čím dřív si to odbydu, tím dřív budu moci z Herculanea odejít zpátky ke svým přátelům…

Jestliže najatá výpomocná obsluha doufala, že brzy vypadne, škaredě se mýlila. Pozvaní hosté se chystali na dlouhé ponocování. Plebs se choval celkem slušně, zato senátoři a příslušníci jezdeckého stavu se svými dámami se cpali lahůdkami jako nezavření. Všichni toho spořádali dvakrát tolik, co by toho snědli doma, protože tady to bylo zadarmo. Randál a vůně bublajících vinných omáček musel vítr zanášet až do Pompejí, tři míle vzdálených. Otroci, co měli na starosti pití, klouzali na mokrých chodidlech, jak bosí chvátali kolem stolů dolívat, a ani neměli čas víno pořádně svařit či odměřovat správně koření. Nikdo nemohl pochybovat, že Crispovi se jeho záměr daří. Byla to taková obludná veřejná slavnost, na jakou budou později všichni vzpomínat jako na něco báječného.

Po dvou hodinách se tam dostavila hispánská taneční skupina. My, co jsme jedli u nejspodnějšího stolu, jsme je uvítali dvakrát tak silným pokřikem, než jakým jsme vítali hlavní chod, který se právě začal roznášet. Jídlonoši se činili, jak mohli, kupodivu v dobré náladě, i když nakrmit takové davy nebyla žádná legrace, a jako obvykle jim to některé paničky ještě ztěžovaly, když si přály telecí medailonky s fenyklovou omáčkou – *bez fenyklu prosím*!

Odhadoval jsem, že zábavný program byl načasován tak, aby vyhovoval panstvu v tricliniu, které mělo svůj vlastní hbitý zástup kráječů a jídlonošů pod dohledem bdělého majordoma. Skutečně, když jsem se šel zeptat okřídlených kentaurů, jak to tam pokračuje, právě vynášeli po dezertu velký stříbrný tác s jedinou opuštěnou hruškou se skořicí a dovnitř nesli podnos s miskami na opláchnutí prstů. Uslyšel jsem zuřivé klapání hispánských kastanět a přitom jedna z těch zpěvaček, co nemají žádný hlas, ale zato velkou kuráž, vyjadřovala prudkým hispánským stylem hlasitě úzkost. Skrze vchod jsem zahlédl ohnivou dívku s modročernými vlasy až na zem. Šatstva v truhlici měla zřejmě velmi málo. Zaujímala pózy, aby její nahota co nejvíc vynikla. Já jsem se tak soustředěně zabral do sledování jejího úžasného fandanga, že jsem se zapomněl rozhlédnout po Crispovi. Sluhové kolem mě klopýtali pod rohy hojnosti čerstvého ovoce, i některých tak vzácných exotických druhů, že jsem vůbec neznal jejich jména, ale pak se dveře zabouchly a mě zase odehnali.

Uháněl jsem zpátky a tiše jsem Petroniovi pověděl o té tanečnici. Závistivě hvízdl nad takovou prémií, kterou mi má práce vynesla.

Silvia mi zatím zorganizovala hlavní chod. V rychlosti jsem slupl kachní křídlo na zázvoru, nakládaný salát a pár soust vepřové pečeně na švestkách, a zase jsem pelášil zpátky k tricliniu. Děj se tam vyvíjel rychleji, než se mi hodilo. Hostitel i většina jeho hostů se rozptýlili. Ty dvě ženské s nápadnými klenoty se bavily o dětech a nevšímaly si jednoho z mladších mužů, před kterým se teď velkolepě kroutila jiná tanečnice s hypnotickými břišními svaly.

Soudě podle péče, s níž zajišťoval pohoštění, jsem počítal s tím, že se teď můj člověk šel družit s obecným lidem. Snaží se každému zavděčit, jak to

vystihla Helena Justina. Lidem nacpaným večeří, kterou je pohostil, bude připadat ještě sympatičtější, až ho uvidí, jak se o ně zajímá, až jim pochválí vkus v oblékání a poptá se, jak si vedou jejich starší synové. Bude přecházet od jednoho k druhému a připravovat si pro sebe půdu. Aufidius Crispus byl cílevědomý manipulátor.

Vyklouzl jsem ven a začal jsem ho hledat v menších saloncích, vyptával jsem se zchvácených číšníků a chtěl jsem na nich, aby mi ho ukázali, jestliže je v dohledu. Rozprašovač vůně mě ho poslal hledat do peristylu, sloupové chodby kolem vnitřní zahrady, ale neměl jsem štěstí.

Nebyl tam nikdo – jen jedna žena seděla na kamenné lavičce, tichá a sama, jako by na někoho čekala. Mladá žena v přiléhavých šatech a neověšená výstavou šperků, s krásnými tmavými vlasy spoutanými kulatou zlatou síťkou…

Byla to jen a jen její věc, jestli si tu s někým domluvila dostaveníčko. Já ji nebudu rušit, nepokazím jí tu schůzku. Jediný důvod, proč jsem tam otálel, spočíval v tom, že se objevil nějaký muž. Jasně se domníval, že tam čeká na něho, a já jsem si to myslel taky. A tak jsem si počkal, abych zjistil, kdo to je.

Neznal jsem ho, ale když jsem si to ověřil, zůstal jsem tam stejně, protože Helena Justina ho podle všeho taky neznala.

L

Vynořil se ze skupiny ibiškových keřů, jako by tam prováděl něco, o čem by slušně vychovaná mladá žena neměla raději vědět. Byl natolik opilý, že uvítal Helenu s otevřenou náručí jako báječný objev, ale ne dost, aby ho odradilo její ledové chování. Předpokládal jsem, že to zvládne sama. Tenhle potácející se chlípník nebyl o nic horší společenskou hrozbou než Marcus Didius Falco, když v zamilovanosti plácal nesmysly – a několikeré rázné okřiknutí mě obyčejně uzemnilo.

Této zahradě ponechali prostý venkovský ráz. Stál jsem těsně přitisknutý k sloupu, pomalovanému tmavými diagonálními pruhy. Už se hodně setmělo, takže mě nikdo neviděl. Muž řekl něco, co jsem neslyšel, ale její odpověď ano: „Ne. Sedím tu sama, protože chci být sama."

Chlap se připotácel blíž a v podroušenosti se celý nadýmal. Helena měla rovnou vypadnout mezi lidi, jenomže byla tvrdohlavá a ten chlapík, co se s ním asi chtěla v zahradě setkat, snad opravdu za nějaké to riziko stál. Opilec opět promluvil a ona odsekla: „Ne. Žádám tě, abys odešel."

Jen se zachechtal. To jsem čekal.

Ona potom opravdu vstala. Světlá jemná tkanina jejího šatu jí splývala ze spon na ramenou a snažila se vypadat plochá – tím jenom zdůrazňovala partie, kde dáma vespod plochá nebyla.

„*Bohové*!" Okamžitě mě uhodil do uší její trpký rozhořčený hlas – jenže on byl příliš otupělý chlastem. „Bolí mě hlava," soptila Helena, „bolí mě srdce, z toho randálu mám závrať a z jídla je mi těžko! Seděla jsem tu sama, protože o nikoho nestojím – a o tebe už vůbec ne!"

Chtěla kolem něho proklouznout, ale špatně to odhadla. Já už jsem se pohnul, když ji chytil za paži. Ať už měl v hlavě, nebo ne, chňapl po ní bleskově. Druhou rukou už jí surově šmátral pod šaty. Zařval jsem, okamžitě jsem přeskočil nízkou zídku mezi sloupy a přeletěl vzdálenost mezi námi. Drapl jsem ho za ramena a odtáhl.

Třískly o sebe hlavy, jedna z nich má. Byl celkem zdatný a najednou se v něm vzedmul příliv energie, takže mi zasadil několik úderů. Cítil jsem slabě chuť zázvoru a dělalo se mi poněkud špatně, ale především mnou cloumal vztek. Jakmile jeho přesnost začala ochabovat, oplatil jsem mu všechno i s úroky a své pohoršení jsem mu dal najevo sérií nemilosrdných ran do těch částí těla, do kterých by se podle rady mého trenéra nemělo nikdy tlouct. Potom jsem mu zkroutil hlavu a sevřel ji loktem. Odtáhl jsem ho k vydatné studni, kde jsem mu nechal proud vody téci rovnou do plic.

Ještě se netopil, ale Helena mě přesto tiše krotila: „Nech ho být, Falcone, vždyť ho zabiješ."

Tak jsem ho tam ještě párkrát ponořil a potom jsem ho pustil.

Nato jsem ho hnal kolonádou na chodbu a tam jsem ho ještě pobídl rázným přiložením svátečního sandálu ke spodní části jeho hřbetu. Natáhl se jak dlouhý, tak široký. Počkal jsem, dokud se nezačal zvedat, a teprve pak jsem se vrátil zpátky k Heleně.

„Proč ses tu schovával?" vyčetla mi místo díků.

„Náhoda."

„Nesmíš mě špehovat."

„Nečekej, že budu jenom přihlížet, jak se na tebe někdo sápe."

Seděla na okraji studny a choulila se jakoby v sebeobraně do paží. Dotkl jsem se její tváře, ale odtáhla se, jako by ji napadl další chlap. Sám jsem ucukl. Za chvíli se přestala třást.

„Jestli si tu chceš ještě posedět, tak budu hlídat."

„Neporanil tě?" zeptala se a na můj návrh nereagovala.

„Ne tolik jako já jeho." Zamračila se. „Rozrušil tě. Neměla bys zůstávat sama." Vykřikla. Skousl jsem si ret. „Promiň, to bylo neomalené. Slyšel jsem, co jsi říkala –"

Potom Helena Justina něco zašeptala – připadalo mi to jako moje první jméno –, chytila mě za ruku, před níž před chvílí uhýbala, a zabořila mi obličej do dlaně. „Marku, Marku, já jsem jenom chtěla být někde, kde je klid, abych mohla přemýšlet."

„O čem?"

„Všechno, co dělám, dopadne nakonec špatně. Všechno, co chci, se

ukáže jako nemožné…“

Sbíral jsem myšlenky, abych jí na to odpověděl, ale tu ke mně vzhlédla. „Promiň, prosím tě –“ Stále ještě mě držela za ruku, abych jí neutekl, a zeptala se mě klidným, normálním hlasem, jako by se nic nestalo: „Jak pokračuješ s Crispem? Už jsi s ním mluvil?“

Přiznal jsem se, že jsem ho ještě nenašel. Urozená mladá dáma tedy seskočila z obruby studny a prohlásila, že bude nejlepší, když půjde se mnou a pomůže mi. Zmínil jsem se sice o tom, že na to se svou bystrostí a zkušenostmi stačím sám, přece se ve své práci vyznám atd. atd., ale než jsem se dostal k tomu, jak nesnáším, když mě někdo kontroluje, rychle mě odtáhla ze zahrady a šla se mnou, ať se mi to líbilo, nebo ne.

LI

Neměl jsem na to nikdy přistoupit. Jejímu otci by se jistě nelíbilo, jak tam jeho kvítek pobíhá, a ostatně má práce je takového druhu, že je nejlepší dělat ji sám.

Na druhou stranu je ovšem pravda, že Helena si vždycky našla pádný důvod k ignorování společenských konvencí, a jak jsme procházeli jednotlivými místnostmi, nesporně mi ušetřilo hodně času, že jsem měl s sebou někoho, kdo by mohl identifikovat člověka, kterého jsem hledal. Vlastně nemohl, protože Crispus tam vůbec nebyl.

„Je to rodinný přítel?"

„Kdepak. Otec ho skoro ani nezná. Znal ho však Pertinax. Když jsem byla vdaná, tak k nám přišel několikrát na večeři…" Nepochybně kambala na kmíně.

Jakmile jsme vyšli ven do rozsáhlých pravidelných zahrad, jež se táhly až mimo průčelí domu, zavěsila se do mě. Už jsem to s ní zažil dřív. Helena nesnášela davy. Čím byly početnější, tím víc vzrůstal její pocit osamocení. Proto se ke mně tiskla. Ještě stále jsem pro ni představoval hrozbu, ale měl jsem přátelský obličej.

„Hmm," broukl jsem, když jsme se zastavili na konci zahrady mezi vonnými růžemi a ohlíželi se zpátky na ty úžasné štíhlé sloupy velkého salonu. „Bylo by tu ohromně příjemně, kdybychom měli čas si to vychutnat –" Posunul jsem si věnec do šviháckého úhlu, ale Helena rázně namítla: „Jenže my čas nemáme."

Zatáhla mě zpátky dovnitř a začali jsme pročesávat menší místnosti. Když jsme přecházeli přes vzdušné atrium, minuli jsme jednoho ze senátorů, kteří večeřeli v tricliniu: už s manželkou odcházeli. Kývl Heleně na rozloučenou a sjel mě nevlídným pohledem, jako bych byl přesně takový bezvýznamný plebejský prostopášník, jakého je možno na podobných večírcích čekat se senátorskou dcerou v závěsu.

„To je Fabius Nepos," sdělila mi Helena polohlasně a nijak se neměla k tomu, aby vyprostila svou ruku z mého lokte jenom proto, aby ušetřila krevní tlak starého pána. „V senátu má velký vliv. Je postarší a konzervativní, nerad spekuluje –"

„Snad můžeme předpokládat, že je to jeden z eventuálních spolupracovníků, když odchází domů tak brzy a není nijak ohromený."

Povzbuzeni jsme pokračovali dál a prošli jsme do menší haly, vyzdobené iluzivními korintskými sloupy, divadelními maskami, jedním pávem, aby se vyhovělo lidovému vkusu, a povznesenou delfskou trojnožkou, jež měla prostředí dodat zdání kulturnosti. Jakýsi nesmírně vážný vousatý pán tam řečnil o filozofii. Vypadal, jako by tomu, co říká, sám věřil. Lidé, jimž se dostálo výsady poslechnout si jeho vizionářskou přednášku, se tvářili, jako by tomu možná taky chtěli věřit, jenomže jim nebylo shůry dáno, aby jeho výkladům rozuměli.

Já jim rozuměl. Byly to kecy.

Když jsme nakoukli znovu do triclinia, seděla tam mrzutě Aemilia Fausta docela sama a drnkala na svou kitharu. Honem jsme vypadli, aby nás nezahlédla, a nemilosrdně jsme se rozhihňali. Později jsme objevili dlouhou chodbu s kamennými lavičkami pro čekající klienty, kde postávali s číšemi v rukou Faustin bratr s hloučkem podobně šlechtěných aristokratů a pozorovali některé z mladších číšníků, jak klečí na zemi a hrají v kostky. Rufus se zatvářil překvapeně, když nás uviděl, ale nepokusil se zabrat Helenu pro sebe, a tak jsem mu zamával a spěchali jsme dál.

Helena zřejmě neměla chuť vrátit se poslušně k němu. Byla teď plná kuráže. Dychtivě chvátala přede mnou, rázně otvírala křídlové dveře, rychle přehlížela, kdo je vevnitř, jako by si skoro nevšímala rozjařených pijáků ani podivných seskupení lidí, kteří se tu dali v dobré náladě dohromady. Rozhodně to nebyl takový večírek – poznamenal jsem tehdy –, kam by mohl člověk přivést pratetu Phoebe.

„Já myslím, že tetičku by to neporazilo," přela se Helena. (Vzpomněl jsem si na svou vlastní tetu Phoebe a musel jsem uznat, že má asi pravdu.) „Ale pro jistotu se budeme modlit, aby tvoje máti nezjistila, žes tu byl."

„Když, tak jí povím, žes mě sem zatáhla –" zazubil jsem se na ni. Všiml jsem si, že je dnes nějaká jiná, ještě hezčí. „Ty sis umyla vlasy!"

„A ne jednou," přiznala a začervenala se.

Hudebníci, kteří přišli s těmi hispánskými tanečnicemi, si teď v kolonádě drnkali a pískali pro své vlastní potěšení – aspoň šestkrát líp než pro ta děvčata.

Pro fontány to nebyla dobrá noc. U jedné z nich v malém atriu jsme spatřili druhého senátora z triclinia, jak tam leží roztažený mezi dvěma otroky, na nic se neohlíží a mocně zvrací.

„Ani nevím, jak se jmenuje," prohodila Helena. „Strašně moc toho vypil. Je velitelem misenského loďstva –" Chvíli jsme velitele flotily, zavěšeného mezi otroky, pozorovali a obdivovali jeho absolutní odevzdanost.

Po půlhodině bezvýsledného pátrání jsme se oba zastavili a otráveně se mračili.

„To je beznadějné."

„Nevzdávej se. Já ti ho najdu." Ta část mé bytosti, která chtěla odseknout, že si ho najdu sám, ustoupila před tou druhou částí, již zachvátil poctivý chtíč. Když Heleně tak hořely oči odhodláním, vypadala prostě neodolatelně…

„Nech toho, Falcone!"

„Čeho?"

„Přestaň se na mě takhle dívat," procedila skrze zuby, „až mi z toho celým tělem projíždí horko."

„Když se na tebe podívám, paní, tak se musím dívat takhle, nemůžu si pomoct."

„Mám pocit, jako bys mě chtěl zatáhnout do křoví –"

„Věděl bych o lepších místech," řekl jsem. A táhl jsem ji k prázdnému lehátku.

Ten neposedný balík se mi vysoukal ze sevření, právě když jsem ho měl uspokojivě pod sebou. Dopadl jsem na lehátko v té půvabné pozici, v níž mě Sudičky tak rády vidí: rovnou na nos.

„*No ovšem*!" zvolala Helena. „Určitě tu má svůj pokoj. Že mě to nenapadlo dřív!"

„Cože? Přehlídl jsem něco?"

„Pospěš si, Falcone! Vstaň a narovnej si věnec."

Dvě minuty nato už mě zase dovlekla do atria a tam hbitě vytáhla z komorníka informaci, kudy se jde k oblékárně jeho pána. A za další tři minuty už jsme stáli v ložnici s tmavorudě vymalovaným stropem, hned vedle průčelní strany domu.

V pěti vteřinách od chvíle, kdy jsme vkročili do jeho vypůjčeného budoáru, jsem zjistil dvě věci. Aufidius Crispus měl na sobě oblečení, jež naprosto jasně svědčilo o tom, kam jeho ctižádost směřuje: jeho večerní oděv byl obarven výtažkem z tisíce hmyzích tělíček do nádherného sytě purpurového odstínu, který jde císařům – jak se domnívají – tak dobře k pleti. A štěstí mu taky přálo víc než mně. Když jsme vešli dovnitř, měl pod sebou na lůžku tu nejhezčí tanečnici, za uchem její růži, půlku jejího ňadra v puse a pilně, s obdivuhodnou mužností, bušil do její hispánské tamburíny.

Heleninu tvář jsem si honem přitiskl k rameni, abych ji ušetřil trapných rozpaků.

Potom jsem čekal, dokud neskončil. V mé branži se vyplatí zachovávat zdvořilost.

LII

Tanečnice upalovala ven kolem nás a svou růži si nesla s sebou – snad ji bude moci použít jinde. Celá záležitost zřejmě proběhla rychle a rutinně.

„Prosím za prominutí, pane. Doufám, že jsem tě nevyvedl z tempa."

„To rozhodně ne."

Helena Justina se rychle posadila na stoličku, vzpřímeněji než obvykle. Mohla počkat venku, ale byl jsem rád, že tam zůstala a pomohla mi to zvládnout. Crispus na ni pohlédl bez valného zájmu a pak si sedl do křesla, znovu si upravil nachové záhyby a prostrčil hlavu vavřínovým věncem, připraven mě vyslechnout.

„Pane, poděkoval bych ti za to, žes mě pozval na svou velkolepou hostinu, jenomže já jsem přišel jako doprovod Aemilii Fausty, takže slovo ‚pozval' tu není namístě." Maličko se pousmál.

Bylo mu kolem pětapadesáti a vypadal chlapecky a plný energie. Měl snědou pleť a poněkud těžké, ale pohledné rysy (to si až příliš dobře uvědomoval) a k tomu nádherné pravidelné zuby, které jako by si bělil práškem z rozemletého rohu. Však se jimi při každé příležitosti blýskal, aby předvedl, jak jsou dokonalé a kolik jich ještě má. Pod věncem, který nosil, jako by se s ním už narodil, si dal holič obdivuhodně záležet na pečlivé úpravě jeho vrstevnatého účesu. (Pravděpodobně týž den odpoledne, soudě podle závanů mastné galské pomády, které se pokojem vznášely.)

„Co si přeješ, mladý muži? Nejprve, kdo vlastně jsi?"

„Marcus Didius Falco."

Zamyšleně si opřel bradu. „Nejsi ten Falco, co poslal domů mého přítele Maenia Celera s několika pestrými podlitinami a bolavým břichem?"

„Možná. Anebo ten tvůj Celer třeba snědl zkaženou ústřici a narazil do zdi… Jsem soukromý informátor. Jsem jedním z poslíčků, kteří se ti pokoušejí předat list od Vespasiána."

Ve vzduchu to jaksi zajiskřilo, když se v křesle posadil se zbystřenou pozorností.

„ ‚*Ty se mi, Falcone, nelíbíš*!' Neměl bych to teď říct? A ty bys pak odpověděl asi tak nějak: ‚*To nevadí, pane. Já o tebe taky moc nestojím*!' " Okamžitě jsem pochopil, že to nebude nic podobného jako přesvědčování velekněze Gordiana. Crispus se hodlal naším rozhovorem bavit.

„Počítám, že mě teď dáš vyhodit, pane."

„Proč bych to dělal?" Prohlížel si mě s určitým zájmem. „Tak vida, ty jsi informátor. Jaké vlastnosti taková práce vyžaduje?"

„Hlavně zdravý úsudek, předvídavost, konstruktivní nápady, odpovědnost, spolehlivost i za nepříznivých okolností – a k tomu ještě schopnost vzít do ruky lopatu a naházet svinstvo do stoky, než upoutá pozornost veřejnosti."

„To je hodně podobné jako na nejvyšších vládních postech," vzdychl. „Nuže, Falcone, jaké poslání máš tady?"

„Zjistit, o co ti jde – což je víceméně viditelné."

„Vážně?"

„Mohl by ses ucházet o různé veřejné úřady. Pro všechny potřebuješ císařovu podporu – všechny až na jediný."

„To je ale otřesný nápad!" pohoršil se vlídně.

„Je mi líto. Ale moje práce je prostě otřesná."

„Třeba bych ti měl nabídnout lepší?" zkoušel mě, ovšem nenápadně humorným tónem, jako by si dělal legraci sám ze sebe.

„Nebráním se žádným návrhům," odpověděl jsem a nedíval se na Helenu. Znovu se na mě usmál, ačkoli jsem nepozoroval, že by mě nabídkami výhodného zaměstnání zrovna zahrnoval.

„Vím dobře, Falcone, čím Flavius Vespasianus podmazal Gordiana. A copak nabízí mně?" Že císaře odbyl jenom jménem, jako by to byl dosud soukromý občan, jasně svědčilo o jeho neúctě.

„Jak ses dověděl o Gordianovi, pane?"

„Tak především, jestliže ten vínek, co máš dnes večer na hlavě, je ode mě, pak přišel v lodní zásilce z Paesta."

„Podívejme, tak z Paesta! A kdopak ještě kromě užvaněné květinářky šíří povídačky, že Gordianus přechází do Paesta?"

Když jsem se tvrdošíjně vrátil ke své otázce, všiml jsem si, jak se mu zablýskly oči (tmavohnědé, pro ženy jistě lákavé, jen příliš blízko u sebe, takže neodpovídaly požadavkům klasické krásy). „Sdělil mi to sám. Napsal mi o bratrově smrti –“ Zarazil se.

„Aby tě varoval.“ Před Barnabem.

„Aby mě varoval,“ opakoval tiše. „Tys mě taky přišel varovat?“

„Do jisté míry, pane. Ale taky jsem přišel vyjednávat.“

„S čím?“ vybuchl pohrdavým tónem. (Připomněl jsem si, že Crispovi patří polovina Latia kromě toho nákladného slavnostního oděvu a té elegantní lodičky.) „Vespasián nemá prachy. Nikdy je neměl, tím je proslulý. Po celou svou veřejnou kariéru trčel až po krk v dluzích. Když správcoval v Africe – což je nejvýhodnější úřad v celé říši – už mu nechtěl vůbec nikdo půjčit a dostal se do tak katastrofálních potíží, že musel v Alexandrii prodávat ryby… Kolik ti platí, Falcone?“

„Moc málo,“ ušklíbl jsem se.

„Proč ho tedy podporuješ?“ vyzvídal spokojeně dál. Zjistil jsem, že se s ním dá snadno mluvit, možná proto, že by se asi hned tak neurazil.

„Nijak zvlášť, pane. Je ovšem pravda, že bych radši viděl na trůnu v Římě muže, který kdysi musel svému účetnímu klást nepříjemné otázky, aby mohl jeho majordomus zaplatit řezníkovi, než nějakého šílence, jako byl Nero – toho vychovali v přesvědčení, že je synem a vnukem bohů, a myslel si, že císařský purpur mu dává volnou ruku hovět svým osobním choutkám, popravovat talentované lidi, plenit státní pokladnu, vypálit půlku Říma – a k smrti nudit platící diváky v divadle.“

Crispus se rozesmál. Nikdy jsem neočekával, že mi bude sympatický. Začínal jsem chápat, proč mi každý říká, že je nebezpečný. Oblíbení lidé, kteří se smějí vašim vtipům, představují hrozbu, na jakou se vyložení ničemové nikdy nezmůžou.

„Já na veřejnosti nikdy nezpívám,“ ujistil mě Crispus přátelsky. „Důstojný Říman si na to najme lidi… Víš, jak já to vidím,“ jal se vysvětlovat ve snaze mě přesvědčit, „po Neronově smrti jsme zažili Galbu, Othona, Vitellia a Vespasiana – když už nechám stranou různé další uchazeče, kterým se nepodařilo dostat zadek ani na krajíček trůnu – a to jediné, proč měli víc šancí než kdokoli jiný – například než já! –, spočívalo v tom, že v té době

prostě naštěstí zastávali veřejné úřady, a měli tak podporu armády. Otho si získal prétoriánskou gardu, kdežto všichni ostatní sloužili v provinciích, kde legie, kterým veleli, provolávaly s bouřlivým pokřikem císařem svého vlastního velitele. Takže kdybych já byl v roce čtyř císařů v Palestině…“

Zarazil se. A usmál se. A chytře nechal jakýkoli zrádný výrok nevyslovený.

„Nemám pravdu, Falcone?“

„Ano, pane – po určitou mez.“

„Jakou mez?“ podivil se Crispus, dosud naprosto přívětivě.

„Kde by tě měl tvůj politický úsudek – ten vypadá velice důmyslně – upozornit na to, co musíme všichni přijímat jako fakt: že ten cyklus násilných událostí se už přirozeně uzavřel. Řím, Itálie a celá říše jsou vyčerpány občanskými válkami. Na základě všeobecného souhlasu se Vespasián stal jediným kandidátem, který uspěl. Takže na tom, jestli by se mu mohl teoreticky někdo jiný postavit na odpor, už prakticky nezáleží. Ve vší úctě k tobě, pane,“ prohlásil jsem.

V tomto zlomovém okamžiku Aufidius Crispus vstal a šel si ke stolku nalít trochu vína. Já jsem odmítl. Heleně vrazil do ruky pohár, aniž se jí ptal.

„S touhle ženou jsi přece nepřišel,“ poznamenal jízlivě.

„Ne, pane. Tato dobrá dáma se mi laskavě nabídla, že mi tě pomůže najít. Umí hrát dobře na slepou bábu.“

Helena Justina zatím nepromluvila a odložila číši, aniž z ní upila. „Dáma, s kterou Didius Falco přišel, je moje přítelkyně. Faustě se o tomto rozhovoru nikdy slovem nezmíním, ale přesto mě znepokojuje, jaké s ní máš úmysly.“

Crispa tato ženská iniciativa ohromila, ale za chvíli odpověděl se stejnou otevřeností, jakou projevil mně: „Možná že jsem v pokušení znovu uvážit svou roli v tomto případě.“

„Chápu. Ovšem hypoteticky,“ provokovala ho Helena.

„No ovšem,“ zvolal s dobrosrdečným smíchem.

„Muž, který pokukuje po Palatinu, by mohl vzít v úvahu, že Aemilia Fausta pochází z dobré rodiny s jedním konzulem mezi předky a s bratrem, který pravděpodobně toho čestného úřadu také dosáhne. Její obličej by se

na rubu stříbrného denáru vyjímal důstojně. A je ještě dost mladá, takže by mohla založit dynastii, a natolik oddaná, že by nepřipustila žádný skandál –“

„Až příliš oddaná!“ zvolal.

„A to ti vadí?“ vložil jsem se do debaty.

„Vadilo a vadí.“

„Proč jsi jí tedy dovolil, aby s tebou večeřela?“ dotírala Helena dál.

„Protože jsem tu dámu nechtěl pokořit. Jestliže jsi její přítelkyně, pokus se jí vysvětlit, že bych si ji mohl vzít z politických důvodů – ale ne při takové horoucnosti z její strany a takového jejího nedostatku z mé.“ Málem se otřásl, ale přece jen se ovládl. „Náš sňatek by byl katastrofa. V jejím vlastním zájmu by měl bratr Aemiliu Faustu provdat za někoho jiného –“

„To by bylo strašně kruté pro nějakého druhého chudáka.“ Helena ho vyloženě považovala za sobce. Možná že byl a možná že to měl přece jenom zkusit – a oba je uvrhnout do manželského trápení, jak je to běžné. „Co tedy uděláš?“ zeptala se Helena tiše.

„Až večírek skončí, odvezu ji domů do Herculanea svou lodí. Vyložím jí slušně mezi čtyřma očima, že jí nemohu vyhovět. Nebojte se. Nerozruší ji to. Nebude mi věřit, ani dřív mi nikdy nevěřila.“

Rázně toto téma uzavřel a nám nevadilo, že už se to nebude rozmazávat. Trápení Aemilii Fausty nás všechny uvádělo do rozpaků.

Vstal jsem a z tuniky vylovil dopis, který jsem už tolik týdnů nosil u sebe. Usmál se a vypadal spokojeně. „Milostné psaníčko od Vespasiána?“

„Ano.“ List jsem mu předal. „Přečteš si ho, pane?“

„Snad.“

„Chce, abych mu přivezl odpověď.“

„Proč ne?“

„Budeš asi potřebovat čas, aby sis ji promyslel –“

„Buď nebude vůbec žádná odpověď, anebo ji dostaneš ještě dnes.“

„Děkuji, pane. Jestli se tedy mohu vzdálit, počkám venku v kolonádě.“

„Jistě.“

Bral to věcně. Ten muž byl nesporně nadaný. Na té zapeklité záležitosti s Faustou ukázal, že nepostrádá soucit, což je vzácné. Měl také rozumné

názory, smysl pro humor, organizační schopnosti a dalo se s ním mluvit. Nemýlil se: Flaviům se vyrovnal. Vespasiánova rodina měla za sebou léta práce ve státních službách, a přesto i nadále působila úzkoprsým a provinčním dojmem, jak tento uhlazený, sympatický člověk nikdy nebude.

Mně byl skutečně sympatický. Hlavně proto, že se v hloubi duše nebral vážně.

„Chtěl bych se tě zeptat na jednu věc, Falcone."

„Jen se ptej."

„Ne," řekl a chladně pohlédl na Helenu. „Zeptám se tě, až se tato dáma vzdálí."

LIII

Helena Justina po nás obou vrhla opovržlivý pohled a vyklouzla z pokoje – jako ta tanečnice, ale bojovněji a bez růže.

„Nesnáší tajnosti," omlouval jsem ji.

„Ty po ní jedeš?" Přimhouřil oči s tím polovážným zábleskem, který se mu v nich objevoval, když se bavil manipulováním lidí. „Třeba bych ti to mohl zařídit…"

„Lákavá nabídka, jenže ta dáma mě bytostně nesnáší."

Zakřenil se. „Falcone, ty jsi ale na císařského posla divný ptáček. Když už mi Vespasián osobně napsal, proč s tím posílal i tebe?"

„Od čeho má profesionály? Na co ses mě chtěl zeptat? A proč to nešlo před tou dámou?"

„Týká se to jejího manžela –"

„*Bývalého* manžela," opravil jsem ho.

„Ano, Pertinax Marcellus se s ní rozvedl, jak říkáš… Co o Pertinakovi víš?"

„Příliš ctižádostivý, nepříliš inteligentní."

„Nebyl to tedy tvůj typ? Nedávno jsem viděl oznámení o jeho smrti," zamručel a pátravě se na mě podíval.

„Pravda."

„Jenom jestli."

„Vždyť jsi četl to oznámení."

Zadíval se na mě, jako bych řekl něco, co neodpovídá skutečnosti. „Pertinax se zabýval projektem, o kterém něco vím, Falcone." Crispova role ve spiknutí se nikdy nepotvrdila a nemohl jsem čekat, že se sám přizná. „Jistí lidé sebrali značné finanční prostředky – a zajímalo by mě, kam se poděly."

„Státní tajemství, pane."

„Znamená to, že to nevíš, nebo že to nechceš říct?"

„Jedno nebo druhé. Ale nejdřív mi pověz ty, proč to potřebuješ vědět,"

řekl jsem neomaleně.

Zasmál se. „Ale jdi!“

„Promiň, pane, ale já mám na práci důležitější věci než sedět na sluníčku a pozorovat, jak dozrávají hrozny. Mluvme otevřeně. Ty prostředky uschoval ve skladišti koření člověk, který zřejmě zmizel – strýc Heleny Justiny.“

„Chyba!“ odpálil mě Crispus. Je mrtvý, Falcone.“

„Vážně?“ Nějak jsem ochraptěl, jak jsem znovu ucítil puch rozkládajícího se těla, které jsem spláchl ve Velké stoce.

„Nebudeme si hrát na schovávanou. Já to vím, že je. Nosíval prsten. Obludně velký smaragd, dost nevkusný.“ Crispus sám si ani na svou hostinu nevzal ze šperků nic než jeden plochý onyxový pečetní prsten, kvalitní, ale nenápadný. „Nikdy ho nesundával. Ale já jsem ten prsten viděl, Falcone, někdo mi ho ukázal, tady, dnes v noci.“

Nepochyboval jsem o tom. Mluvil o jednom z prstenů, které prétoriánský důstojník Julius Frontinus serval z naběhlých prstů mrtvoly ve skladišti. Ten s kamejí, který jsem ztratil.

Takže když jsme byli ještě v Římě, Barnabas ho našel. A Barnabas musel být dnes v noci tady, v Oplontidě.

Rychle jsem uvažoval a přišel jsem na to, že Crispus chce stále ještě dostat do rukou tu lepkavou tunu čistého stříbra, kterou spiklenci shromáždili, a doufá, že se mu to podaří. Měl totiž v úmyslu použít ho na své další plány. Polovina Latia a parádní jachta by mu možná nestačily zajistit přízeň ve všech provinciích, v senátu, u prétoriánů a vrtkavého davu na Foru…

V naději, že ho přemluvím, aby od svých plánů upustil, jsem řekl, co jsem si domyslel. „Curtius Gordianus ti napsal, aby tě varoval, že z Pertinakova propuštěnce Barnaba se stal zabiják na volné noze? Dnes tady byl, že?“

„Ano, byl.“

„Co chtěl?“ vyzvídal jsem a snažil jsem se zachovat klidný hlas. „Pokoušel se tě přemluvit, abys ho v těch jeho vylomeninách podporoval?“

„Myslím, že si nerozumíme, Falcone,“ poznamenal Crispus tím svým příjemným, podmanivým tónem.

Zadíval se na mě. Už jsem to dál nerozváděl jako hlupák, který náhodou zakopl o důkaz, ale nepochopil jeho význam.

Nerozuměl jsem tomu, to byla pravda. Ale nikdy jsem nebyl takový amatér, abych utíkal od problémů, pokud nemám jistotu.

Začal jsem chovat podezření, že kdekoli do tohoto hlavolamu zapadá dovoz obilí, Aufidius Crispus bude jistě u vesla. Zajímalo by mě, jestli on a snad i Pertinax, než zemřel, vymysleli k původnímu spiknutí nějaké vlastní vylepšení – nějaký krůček navíc, jen a jen svůj. Dělá si Crispus stále ještě naděje. že je prosadí? Přišel dnes Barnabas proto, aby vzkřísil pletichy, které chystal Crispus s jeho pánem? A nedospěl pak upřímný, ochotný, poctivý zprostředkovatel Crispus k názoru, že by bylo užitečnější, kdyby mi Barnabas vyprávěl svůj životní příběh v některé vlhké vězeňské kobce?

⌘ ⌘ ⌘

„Víš, že Barnabas je hledán pro vraždu Longina? Udáš ho, pane?“

Věděl jsem, že pod příjemným zevnějškem je Aufidius Crispus nebezpečný člověk a jako většina takových schopný se stejně rychle zbavit nepohodlného společníka jako vyřídit protivníka. Vlastně ještě rychleji. „Zkus to ve vile Marcelle,“ prohodil bez rozmýšlení.

„Myslel jsem si to. Neměl jsem ovšem záminku, abych to tam prohledal, ale jestliže je to spolehlivý tip, můžu toho propuštěnce sebrat –“

„Moje tipy jsou vždycky spolehlivé,“ usmál se Aufidius svým elegantním, nenuceným způsobem. Pak jeho snědý obličej ztvrdl. „Musím tě však, Falcone, upozornit, aby ses připravil na překvapení.“

Skončil se mnou. Držel Vespasiánův neotevřený list a já jsem ho chtěl co nejdřív nechat o samotě, aby si přečetl, co stojí na tom starobylém kusu papyru, než inkoust vybledne a dají se do něho brouci. Uvolnil jsem závoru na dveřích, ale ještě jsem se zastavil.

„Pokud jde o tvého přítele Maenia Celera, udeřil jsem ho, protože napadl dámu.“

„To je celý on.“ Pokrčil rameny. „Jistě jí nechtěl ublížit.“

„Pověz to té dámě,“ řekl jsem drsně. Crispus se zatvářil překvapeně.

„Camillově dceři? Vypadala –“

„Neposkvrněná. To ona vždycky."

„Je to formální stížnost?"

„To ne," zavrčel jsem trpělivě. „Jenom vysvětlení, proč jsem zmlátil tvého urozeného přítele."

„Tak o co ti jde, Falcone?"

To jsem vysvětlit nedovedl.

Byl to chytrý, schopný pletichář. Při souboji s Flaviovci bych asi spíš podporoval jeho. Ale věděl jsem, že přísný, staromódní Vespasián (který souhlasil se mnou, že ženu lze vzít do postele jedině s jejím ochotným svolením) by asi zaujal velmi tvrdý postoj k bezstarostnému Maeniovi Celerovi a jeho takzvaným neškodným výstřelkům. Došel jsem k názoru, že z lidí, co zastávají stejné názory na ženy jako já, bývají časem nejlepší politikové. Což znamenalo, že Aufidius Crispus právě ztratil můj hlas.

Už nemělo smysl náš rozhovor protahovat, a tak jsem rovnou odešel.

LIV

Helena zmizela. Chtěl jsem ji jít hledat, ale Aufidiovi Crispovi jsem řekl, že počkám v kolonádě.

Bez nějakého zvláštního důvodu jsem se pustil po verandě dál od hlavní části domu. Teprve když jsem se octl mimo doslech lidí, v místech, kde několik bledých lamp zahánělo stíny, jsem se zastavil.

Stál jsem tam tiše a poslouchal, jak moře naráží ve vlnkách na malý přístavní můstek, vysunutý do zálivu. Z toho, co mi Crispus řekl, totiž že jsem divný posel, jsem poznal, že ačkoli se při našem rozhovoru jevil jako docela přístupný, v podstatě mnou pohrdá. A dokud mě bude zaměstnávat Vespasián, bude Crispus pohrdat i jím.

Najednou na mě nesnesitelně dolehla má neschopnost ovlivnit ho. Ztratil jsem veškerou víru v sebe. Potřeboval jsem někoho blízkého, kdo by mě utěšil, ale Helena se ztratila kdovíkam, a tak jsem zůstal docela sám.

V dálce se ozvaly rázné kroky. Crispus se spěšně vynořil ze svého pokoje. Octl se před hlavní budovou. Já jsem stál před bočním křídlem, dál od moře. Viděl jsem ho, ale byl příliš daleko na to, abych ho dohonil. Rázoval rychle pryč.

Mohl jsem zavolat. Nemělo to smysl. Nijak po mně nepátral. Dospěl k rozhodnutí, že na Vespasiánův dopis neodpoví. Předtím jsem doufal, že bych ho mohl odvrátit od jeho cíle. Ale i v tom případě bylo jasné, že poslem, kterého pověří tím choulostivým úkolem, nebudu já.

Nikdy se tak snadno nevzdávám. Pustil jsem se za ním.

Za mé nepřítomnosti se scéna uvnitř změnila ve zmatek. Nenašel jsem nikoho, kdo by byl ještě při jasném vědomí a koho bych se mohl zeptat, kterým směrem se Crispus vydal. Napadlo mě, že šel třeba pro Aemiliu Faustu, a tak jsem zamířil zpátky do triclinia, kde jsem ji viděl naposled. Opravdu tam seděla a stále ještě vypadala jako ztracená duše. On tam ne-

byl.

Tentokrát mě zahlédla. „Didius Falco!“

„Vzácná paní,“ obrátil jsem se na ni a překračoval ležící postavy několika mladých pánů, kteří si dnes dávali do nosu víc, než kolik toho jejich aristokratická tělesná schránka snese. „Nevidělas Crispa?“

„Už dlouho ne,“ připustila Fausta s výmluvným výrazem, jenž naznačoval podezření týkající se tanečnic. Sám jsem si připadal zhrzený, a tak jsem se posadil, abych s ní chvíli pohovořil. „Vypadáš nějak sklesle, Falcone.“

„Však taky jsem.“ Opřel jsem si lokty o kolena a mnul jsem si oči. „Už bych si zasloužil odpočinout. Chci jít domů. Potřebuju láskyplnou ženskou ruku, která by mi dala hrnek mlíka a uložila mě do postele.“

Fausta se zasmála. „S muškátovým oříškem nebo se skořicí? To mléko.“

Taky jsem se zasmál. „Asi s tím oříškem.“

„Máš pravdu. V tom se skořicí, když se nechá stát, se nadělají žmolky…“ Neměli jsme nic společného. Zdvořilé řečičky nám došly.

„Helenu Justinu jsi taky neviděla?“ Zmocnil se mě neklid. Chtěl jsem se Heleně svěřit s tím, co jsem se dověděl po jejím odchodu.

„Helena odešla s mým bratrem. Mají spolu nějaké důvěrnosti a nestojí o svědky,“ varovala mě Fausta šibalským tónem, když jsem se začal zvedat. V krku se mi udělal nějaký knedlík. Snažil jsem se nevšímat si toho. Magistrátova sestra se na mě usmála s líbezností, jež hlásala, že je hladová mořská sasanka a já malý ráček proplouvající kolem. „Helena Justina ti nepoděkuje, jestli je vyrušíš –“

„Na to už je zvyklá. Dřív jsem pro ni taky pracoval.“

„Ach Falcone, nebuď tak nedovtipný!“

„Proč?“ vymáčkl jsem ze sebe, stále ještě v rámci společenské konverzace. „Má nějaké tajnosti?“

„Ona s mým bratrem spí,“ prohlásila.

Nevěřil jsem jí. Na to jsem Helenu znal příliš dobře. Bylo mnoho mužů, o kterých by mohla Helena snít, ale věděl jsem bezpečně, že skvělí plavovlasí štíhlí úspěšní magistráti, kteří se na své partnerky na večírku vykašlou, nejsou její typ.

V tu chvíli Helena a Aemilius Rufus vstoupili společně do místnosti.

A nakonec jsem tomu přece jen uvěřil.

LV

Jednou paží ji pevně objímal. Buď Helena potřebovala z nějakého důvodu oporu, anebo ji prétor prostě rád objímal. Nemohl jsem mu to mít za zlé, já jsem ji taky rád objímal.

Když Rufus proplul dveřmi, ve svém šafránovém večerním oblečení jako velkolepý krokus, naklonil tu svou zlatou hlavu k její a zašeptal jí nějakou důvěrnost. Kdybych odtamtud chtěl vypadnout, byl bych se musel protáhnout těsně kolem nich, tak jsem zůstal stát na místě s hlavou vztyčenou. Pak Helena Rufovi cosi odpověděla a on na mě kývl.

Chladně jsem k němu přešel.

Aemilius Rufus mě obdařil svým povrchním, nic nevyjadřujícím úsměvem. Měl jsem chuť udělat mu z huby fašírku, ale tu námahu jsem si ušetřil. Byla by škoda poranit si pěst. Jestliže dáma stojí o tohle, nemá smysl dělat tu scénu. On má vysoké postavení (což by mi nevadilo), ale má taky tu dámu. Já můžu počítat jenom s tím nejhorším.

Helena zůstala zticha a skleslá a Rufus se ujal vedení. Silná žena proměněná v putičku, podrobená konvenčním mužem. Je jí pro něho škoda. Ale ženy se rády zahazují.

Slovo si vzal Rufus. „Pokud vím, tak čas od času děláš Heleně osobního strážce. Teď tě potřebuje." Z jeho lenivého chování jsem si vyvodil, že se snaží zakrýt nějakou pohromu, o které já, nanicovatý, nemám vědět.

Nesnáším, když se ke mně někdo chová blahosklonně. „Lituji, už mám několik dřívějších závazků," odmítl jsem ho zatvrzele.

Helena poznala, kdy se zlobím, zvláště na ni. „Didie Falcone," naléhala na mě formálně, „dnes večer jsme se tu o něčem doslechli. Jestli je to pravda, je to až neuvěřitelné. Musím s tebou mluvit –" Do místnosti najednou vtrhla tlupa rozjařených výtržníků a naši trojici smetla stranou. „Tady to nejde –" Bezmocně se zamračila nad tím povykem.

Pokrčil jsem rameny. Stejně jsem už chtěl odejít. Jestliže se Crispus hodlá

ujmout Fausty a odvézt ji domů jachtou, uvolnil mi na zbytek noci ruce.

Rufus Helenu pustil. „Zavolám ti nosítka."

Odešel z místnosti před námi. „Vidím, že sis našla někoho, kdo ti pomůže z nesnází," pošklebo val jsem se Heleně. Ve světle lamp jí oči ztmavly jako olivy. Setkaly se s mýma, stále utrápenější z mého chladného tónu. Její nevyslovená výčitka mě nečekaně zabolela.

Helena kráčela rychle za prétorem, já vedle ní. Když jsme došli do atria, Rufus nám zamával a hlásil, že už vydal rozkazy, a odešel s jinou skupinou. Ten jejich vztah už musí být starého data, neformální, přemítal jsem trpce. Čekali jsme spolu venku, kde vanul větřík od moře a vládl větší klid.

Vzduch se ochladil, ale dosud bylo příjemně. I já jsem musel uznat, že Neapolský záliv je jeden z nejladnějších zeměpisných oblouků v celé říši. Za svitu hvězd taky ohromně civilizovaný. Vnímal jsem jeho proslulý půvab. A jak letní vlnky pár kroků od nás olizovaly břeh, dokázal jsem dokonce pochopit, proč jiní pomatenci tak milují moře.

Byla čistá, nádherná noc a mně nezbývalo nic jiného než prožívat ten poklid a hvězdnatou podívanou s dívkou po boku – s dívkou, jež byla ke mně kdysi tak milá, něžná a úžasně přátelská, zato dnes v noci opět sama sebou: senátorskou dcerou a milenkou významného hodnostáře, zcela odříznutá od takového hmyzu, jako jsem já.

Otroci s nosítky si dávali na čas.

„Co se stalo s Crispem?" zeptala se Helena bezbarvým hlasem, když se naše mlčení tísnivě protahovalo.

„Nepodařilo se mi ho zpracovat."

„Co podnikne?"

„To nevím."

„On to možná taky neví." Hovořila tiše a mračila se. Nepřerušoval jsem ji. „On už je takový. Vrtošivý. Rozhoduje se podle okamžitého nápadu a pak si to honem zase rozmyslí. Vzpomínám si, jak se s Pertinakem bavili o koních. Po dlouhé debatě, když se všichni dohodli, jak budou sázet, Crispus se najednou rozhodl pro jiného svého koně…" Její hlas se vytratil do ztracena.

„A vyhrál?" zamumlal jsem a upíral pohled na moře.

„Kdepak, to byla ta hloupost. Obyčejně prohrával. Nemohl dokonce pochopit, jak to, že Pertinax se v koních tak vyzná."

Proti mé vůli mě to docela zaujalo. „Nevadí mu, když prohrává?"

„Ne. Přijít o peníze – nebo ztratit tvář – mu nikdy nenažene strach."

„Tohle vypadá taky jako hazardní hra. Potřebuje něco dělat. Nepohání ho ani pocit nespravedlnosti, ani ctižádost. To Gordianus aspoň dal najevo nějaké zaujetí. Jestliže to nejhorší, co Crispa pohoršilo, je, že v Africe Vespasiánovi došly peníze, rozhodně ho nežene šílená žárlivost –" Helenino mlčení vedle mě mi pomáhalo, abych si ten problém sám ujasnil. „Dal by se získat. Má nadání, zaslouží si slušné postavení. Jenomže císař za ním poslal nesprávného člověka, aby ho přemluvil. Crispus si myslí, že mám asi takovou cenu jako chumáč chlupů z ocasu jehněte. A má pravdu –"

„Nemá!" Helena se zamračila. Nemohla se plně soustředit. „Ty to dokážeš." Najednou se ke mně otočila a opřela se o mě. „Ach Marku, já to všechno nesnesu – Marku, obejmi mě. Prosím tě, aspoň na chviličku –"

Prudce jsem uhnul.

„Ženy jiných mužů mají jistou přitažlivost – ale promiň, dnes v noci na to nemám náladu."

Stála vzpřímeně jako oštěp a slyšel jsem, jak si zhluboka, šokovaně vzdychla.

Šokoval jsem sám sebe.

Čas k odchodu. Otroci v marcellovské livreji se už objevili. Rufa nebylo nikde vidět.

„Potřebovala jsem ti říct dvě věci," šeptala Helena naléhavě. „S tou jednou se musím vypořádat sama. Ale mám na tebe prosbu, abys mě doprovodil až do vily –"

„Proč s tebou nejde ten tvůj hezoun?"

„Protože chci tebe."

„Proč bych měl pracovat pro tebe?"

Podívala se mi zpříma do obličeje. „Protože jsi profesionál a jistě vidíš, že mám strach."

Byl jsem profesionál, to je pravda. To nikdy nepouštěla ze zřetele. Někdy jsem si přál, aby na to zapomněla.

„Tak dobře. Obvyklá sazba," odpověděl jsem tiše. „Stejná pravidla jako dřív: když ti dám nějaké pokyny, nehádej se se mnou a prostě se jimi řiď. A abych svou práci mohl dělat pořádně, potřebuju vědět, co tě vyděsilo –"

„Duchové!" odpověděla Helena.

Pak odešla k nosítkům a ani se neohlédla. Věděla, že půjdu za ní.

Byla to nosítka pro jednoho. Já jsem musel ty dvě míle do vily šlapat po svých a cestou jsem se užíral vztekem na Rufa.

Helena měla čtyři nosiče a dva tlusté chlapce s pochodněmi. Ti všichni se na mě dívali, jako by věděli, proč si mě paní vzala s sebou jako doprovod. Cestou vzhůru po úbočí hory jsme míjeli mnoho míst, kde bychom se mohli zastavit a obdivovat panoráma pod sebou, a já jsem jenom zatínal zuby, poněvadž jsem tušil pohrdání nosičů, když jsme bez zastávky pokračovali dál a oni si uvědomili svou chybu.

Dům byl tichý.

„Já půjdu napřed –" Opět jsem jednal jako její tělesný strážce. Držel jsem ji těsně u sebe, když jsem jí pomáhal vystoupit, a než jsme vyšli k hlavnímu vchodu, opatrně jsem se ohlížel. Domovními dveřmi jsem prošel první a teprve pak jsem tam pustil Helenu. Jelikož jsme byli na venkově, nemuseli jsme burcovat vrátného – dveře bez petlic a závor se otevřely snadno.

„Pojď se mnou, Falcone. Je strašně důležité, abychom si promluvili –"

V určitých rozestupech svítily po chodbách hliněné kahany, třebaže tam nikdo nebyl. Helena Justina chvátala nahoru. Došli jsme k těžkým dubovým dveřím, vedoucím zřejmě do její ložnice. Vzal jsem za kliku a pohlédl jsem jí do napjatého obličeje. Řekl jsem stroze: „Nemůžu pracovat ve špatné atmosféře. Mluvil jsem s tebou hrubě a to profesionál nedělá. Omlouvám se ti." Nečekal jsem na odpověď a rovnou jsem otevřel. Lehkým dotykem jsem ji uvedl dál.

Octli jsme se v krátké chodbě, kde by mohl spát otrok, jenomže Helena si u sebe nikdy nenechávala služebnictvo celou noc. V ložnici se za zatěženým závěsem svítilo, ale když jsem za námi dveře zavřel, zůstal prostor o délce šesti kroků ve tmě. Prohodil jsem něco konvenčního, jako: „Vidíš na cestu?" Potom jsem potmě Helenu nahmátl. Právě se ke mně otočila, aby

mi odpověděla, tak jsem se musel rychle rozhodnout, jestli mám uctivě ustoupit – nebo ne.

Rozhodlo se to nějak samo. Byl to dlouhý polibek, v němž jsem si vybíjel spoustu nastřádaného zklamání, a jestliže jsem si opravdu myslel, že spí s prétorem, budete se možná divit, proč jsem to udělal.

Sám jsem se taky divil. Ale neměl jsem nic proti tomu, abych mladé dámě dokázal, že to, co možná dostává jinde, může získat v lepší kvalitě v hrubém objetí svého bodyguarda…

A právě v tu chvíli, kdy se mi zazdálo, že jsem ji přesvědčil, v pokoji křachla na zem kovová lampa.

LVI

Helena, sršíc hněvem, vtrhla do vnitřního pokoje první. Zahlédl jsem, jak někdo mizí křídlovými dveřmi. Někdo s úzkým hrudníkem, tenkýma aohama, světlými vlasy a vousem lemujícím bradu, oděný v bílé tunice a matně mi povědomý. Měl jsem ho chytit. Byli jsme oba stejně překvapení, ale že tam tak skrytě číhal na paní, mě na nejvyšší míru rozhořčilo.

Musel jsem ho nechat běžet, jinak to nešlo. Když totiž Helena vpadla do pokoje, zalapala po dechu, zapotácela se a omdlela.

Podařilo se mi ji zachytit, když padala. Nic se jí nestalo. Složil jsem ji na postel, popadl ruční zvonek a zuřivě jím třepal. Pak jsem se vyběhl podívat ven. Po celé délce domu se táhla dlouhá pavlač s několikerými schody do přízemí a dveřmi do všech hořejších místností. Chlap zmizel. Spěchal jsem zpátky na chodbu a hulákal, abych vyvolal poplach.

Helena už přicházela k sobě. Sklonil jsem se nad ni a tiše jsem ji uklidňoval. Uvolnil jsem jí pásek a rozepnul modré korále. Začala se zmateně bránit. Na krku měla taky jemný řetízek. Vytáhl jsem jí ho a očekával jsem, že na něm bude mít amulet.

Hloupost. Helena se přece dovedla proti uřknutí uhájit sama. Na řetízku měla pověšený můj stříbrný prsten. Podvědomě mi ho vytrhla.

Vyburcovaní poplachem se lidé konečně začali sbíhat do pokoje. Já jsem se prodral ven kolem nich a nechal jsem na Heleně, aby jim vysvětlila, co se stalo. Pustil jsem se za naším vetřelcem. Byl jsem přesvědčen, že je to Barnabas.

Upaloval jsem ke stájím v domnění, že někde tam se schovává. Objevil se štolba Bryon, celý vyplašený. Byl to svalnatý, statný chlap, ale než se nadál, popadl jsem ho oběma pažemi a hrubě jsem ho pozpátku přirazil

k dřevěnému sloupu, až si odřel hlavu.

„*Kde je*?

Jeho oči se automaticky zatoulaly k bloku, kde chovali dostihové koně. Vyrazil jsem a lehce jsem přeběhl přes dvůr. Nervózní šampión Ferox se v panice vzepjal na zadní a zabušil kopyty o dřevěné brlení, třebaže jeho ježatý druh na mě radostně zařehtal. Divoce jsem se rozhlížel. Pak mi to došlo: vedle stání té vyvádějící kobyly vedly nahoru na patro krátké dřevěné schůdky. Vůbec jsem se nerozmýšlel a pustil jsem se po nich vzhůru. Ten propuštěnec mi mohl klidně rozbít hlavu, když jsem nadzvedl padací dvířka. Naštěstí tam nebyl.

„Náramně zdravé bydlení!“

To byl nejlépe zařízený seník, jaký jsem kdy viděl. Jemně vyřezávaná postel, stolek ze slonoviny, bronzový, nádherně patinovaný Eros, držící v ruce lampu ve formě lastury, poličkа plná flakonů, stříbrný tác se zbytky jídla o třech chodech, pecičky z oliv, rozprskané kolem jako králičí bobky – nepořádný chlap… Obyvatel bytečku nikde.

Na kolíku přímo u postele visel zlověstný zelený plášť.

Když jsem sestoupil dolů, Bryon uklidňoval Feroka.

„Stále ještě hledám Barnaba – teď aspoň vím, že je tady.“

Zaměstnanci nepochybně dostali příkaz, aby o existenci propuštěnce drželi jazyk za zuby. Bryon se na mě zarputile škaredil. „Přichází, odchází. Většinou je pryč. I teď je pryč.“

Ferox se znovu divoce vzpouzel a Bryon mi vyčetl, že mu koně lekám. „Můžeme to vyřídit snadno, Bryone – anebo taky ne.“

„Já nevím, kde je, Falcone – třeba mluví se starým pánem. Že se o něm vůbec bavím, by mě mohlo stát život.“

„Podle toho, jak Barnaba znám, bych tomu věřil.“

Vztekle jsem odešel.

Věděl jsem, že nemám naději ho najít, ale jestliže je spřažený se starým pánem, tak se asi bude cítit na jeho panství v bezpečí.

Jako velká voda jsem prošel celé hospodářství a vyplašil slepice a potom jsem začal prohledávat dům. Tentokrát jsem chtěl, aby všichni pochopili, že

o něm vím. Vpadal jsem do prázdných pokojů, otvíral podkrovní místnosti, vnikl do knihovny. Slídil jsem v ložnicích a větřil, jestli je tam z poslední doby cítit něčí přítomnost. Ohmatával jsem mycí houby na latrínách a počítal, kolik je mokrých. V jídelnách jsem zkoumal, jestli je na lehátkách prach, nebo ne. Ani jediný z rozespalých otroků, které jsem vyburcoval z jejich kutlochů, by už nemohl tvrdit, že neví o hubeném vousáči v pánově domě ani o tom, že ho hledá císařův vzteklý agent. Vyklopýtali ven a postávali tam polonazí, až celá vila zářila spoustou lamp. Ať se schoval kdekoli, musel tam teď uváznout.

Donutil jsem je, aby ze všech koutů vytahali truhly a zpřevraceli prázdné sudy. Po mé akci jim bude trvat celý týden, než dají dům zase do pořádku. Nezůstal tam ani jeden balík špinavého prádla, který bych bodnutím svého nože nerozvázal, ani jediný pytel obilí, do něhož bych nekopl, až praskl. Vak slepičího peří, střádaného na vycpání matrace, udělal úžasnou paseku. Kočky mi s vřeštěním uháněly z cesty. Holubi na střeše potmě přešlapovali a nešťastně vrkali.

Nakonec jsem se přihrnul do denního pokoje, kde spolu mlčky seděli Helena a Marcellus, otřesení tou spouští, kterou jsem způsobil. Helena se choulila do dlouhého vlněného šálu. Dalším přehozem jsem jí přikryl kolena.

„Tak co, našel jsi ho?“ zeptal se konzul. Teď už nic nepředstíral.

„Ovšemže ne. Já tu jsem cizí. On musí znát celý dvorec nazpaměť. Ale je tady! Doufám, že se vecpal do chlebové pece s obličejem zarytým do popela a s pohrabáčem zapíchnutým v uchu. Jestli si vzal do hlavy, že bude ohrožovat tvou snachu, tak si jenom přeju, aby tu pec někdo zapálil, dokud je tam.“

Přiklekl jsem k Heleně Justine na jedno koleno. Marcellus si musel všimnout, jak se na ni dívám. Teď už mi to bylo jedno. „Neboj se, já neodejdu.“

Tušil jsem její potlačovaný hněv, když se přes mou hlavu obrátila na Marcella hlasem třesoucím se rozhořčením. „To je neuvěřitelné!“ Měl jsem dojem, jako by čekala na mou podporu, než se do něho pustí. „Nemůžu tomu ani věřit – co pohledával v mém pokoji?“

„Byla to hloupost. Poznala jsi ho?“ zeptal se konzul obezřetně.

„Aby ne!“ zuřila Helena. Měl jsem podivný pocit, jako by to, co mi říká,

patřilo spíš Marcellovi než mně. „Předpokládám, že se mnou chce mluvit. Teď v noci už ho nepřijmu, jsem strašně unavená a otřesená. Ať přijde zítra a dá se řádně ohlásit –“

Prudce jsem vstal. „Paní, to jsme si nedomluvili!“

„Nepleť se do toho, Falcone,“ vyjel konzul a jen taktak krotil svůj hněv. „Ty tu nemáš co dělat. Žádám tě, abys odešel.“

„Ne, Falco tu zůstane,“ odporovala mu Helena už opět rázným hlasem. „Já ho zaměstnávám.“ Mlčky se měřili, kdo s koho, ale z toho, jak tiše to pronesla, bylo zřejmé, že neustoupí.

Konzul se podrážděně zavrtěl. „Heleně tu nehrozí žádné nebezpečí, Falcone. Její soukromí už nikdo nenaruší.“

Chtělo se mi křičet, že Barnabas je vrah, ale rozhodl jsem se, že bych ho tím spíš mohl dohnat k zoufalému činu, kdybych zdůrazňoval, že to vím.

Helena se na mě slabě usmála. „Dnes došlo k omylu, ale nebyla to hrozba,“ řekla mi. Přestal jsem se přít. Osobní strážce má za úkol odhánět útočníky; vysvětlováním jejich nízkých pohnutek ať si lámou hlavu filozofové.

Upozornil jsem Marcella na to, jak je Helena unavená, a vzhledem k tomu, k čemu tady dnes došlo, nijak jsem se netajil úmyslem doprovodit ji až do jejího pokoje.

⌘ ⌘ ⌘

V Helenině ložnici se hemžilo plno služebnictva. V zájmu její bezpečnosti jsem to uvítal. Kromě toho když teď věci vypadaly tak vážně, bylo lepší nezahrávat si s takovými chytrými nápady, jako je líbání na chodbách.

Uvedl jsem ji dál a pak jsem na ni vesele zamrkal. Vyvolat v klientech pocit bezpečí je součástí prvotřídní služby, jakou jsem jí hodlal poskytnout. „Připadá mi to jako za starých časů.“

„Tolik se mi ulevilo, že jsi tady.“

„To nic. Potřebuješ, aby tě někdo chránil. Zítra si promluvíme. Ovšem počítej napevno s tím, že budu vetovat každý nápad mluvit s Barnabem.“

„Promluvím s ním, jestli to bude nutné.“ Zaváhala. „Ve spojitosti s ním jde totiž o něco, o čem ty ještě nevíš, Marku –“

„Tak mi to pověz.“

„Až s ním promluvím.“

„Nepromluvíš. Už ti nedovolím, aby ses s ním setkala tváří v tvář.“ Zlostně se nadechla, ale uklidnila se, jakmile se její jasné oči střetly s mýma. Něžně jsem zavrtěl hlavou. „Ach paní, nikdy mi není jasné, jestli jsi moje oblíbená klientka – anebo jenom ta nejhádavější.“

Klepla mě kotníky do nosu jako zlobivé zvířátko. Zazubil jsem se a opustil ji. Ještě stále měla na hlavě tu zlatou síťku, v níž vypadala tak mladě a křehce. Shlukly se kolem ní služebné, aby ji pomohly připravit na lůžko, a já jsem už zase uvěřil, že jsme spolu zadobře a že Helena by jistě ráda propustila služky a nechala si mě.

Celou noc jsem obcházel kolem a hlídal. To ode mě nejspíš očekávala.

Barnabas se už neobjevil. Já jsem neustále pochodoval pevným krokem sem tam v naději, že mou vytrvalou hlídku uslyší, a dál jsem po něm pásl.

LVII

Druhý den ráno jsem Helenu odvedl dolů do Oplontidy a nechal jsem ji u Petronia a Silvii. Sám jsem se vrátil do Herculanea pro své věci.

„Vypadáš nějak rozladěný. Doufám, že to není moje vina." Aemilia Fausta se zajíkala holčičí ironií. Byl jsem celou noc vzhůru a ta hodinka spánku, co jsem si urval, když Helena snídala, to jenom ještě zhoršila. Svezl jsem se na voze s hnojem. Dokazovaly to štípance od much a bylo mi těžko od žaludku, takže jsem neměl nejmenší chuť na aemiliovský čvachtavý vajíčkový salát k obědu.

Aemilia Fausta chtěla rozhlásit světu, že ji v noci odvezl domů lodí sám velký Aufidius Crispus, a tak se mi začala naoko omlouvat, že mě nechala na holičkách. „Nemohla jsem tě najít, Falcone, abych ti řekla o svých plánech –"

„Já jsem o tvých plánech věděl. Crispus mi pověděl o těch svých." Neměl jsem na škádlení s Faustou náladu. „Netrap se," zavrčel jsem. „Bylo tam plno ženských, co po mně jely… Tak co, odvezla tě domů *Isis*? Pevně věřím, že nedošlo k nějakým nepřístojnostem?"

Fausta to horlivě popírala (což nutně vyvolávalo dojem, že k něčemu přece jen došlo). Nedovedl jsem si představit, že by si kterýkoli svobodný muž, jenž by se s ní octl o samotě na výletní lodi, nechal ujít příležitost.

„Vzácná dámo, pamatuj si pro příště a udělej si z toho pravidlo: dělej prostě to, co ti připadá přirozené, a muzikantům se omluv až dodatečně."

V tu chvíli naštěstí propuklo v kuchyni nějaké třískání nádobím, takže se tam musela spěšně odebrat a dělat paní domu. Tvářila se, že tam pomocnou kuchařku pořádně seřve. Škaredil jsem se za ní a vzpomínal na Helenu Justinu – představoval jsem si, že kdyby uviděla, jak nějaká husička nešikovně čistí květák, nejspíš by jí beze slova vzala nůž a předvedla, jak se to má dělat… Pak mě napadlo, že Aemilius Rufus možná na Heleně chce, aby mu dělala manželku, která umí vycvičit kuchaře.

Měl jsem na Rufa vztek. Šel jsem si za majordomem vyzvednout plat a pak jsem znovu vyhledal Faustu, abych se s ní rozloučil.

„Po těch našich hodinách se mi bude stýskat," vyčetla mi vesele. Uchopila kitharu (tu musel Crispus, ten zdvořilý pán, taky přivézt lodí) a začala na ni drnkat jako Múza, která dostala kázání od Apollona, že si musí udržet úroveň. Poznamenal jsem, jakou má ohromnou vitalitu.

„Znamená to, že se Aufidius Crispus zase usmířil?" Ještě stále jsem doufal, že se pokusil Fausty zbavit, ale nevypadalo to na to. Ve vztahu k ženám byl zřejmě právě tak vrtkavý jako ke koním, jak mě upozornila Helena, a možná že i v politice.

Fausta zamumlala upjatě: „Jestliže Aufidius Crispus dosáhne nejvyššího postavení, bylo by po jeho boku pochopitelně i místo pro císařovnu…"

„Pochopitelně," zachraptěl jsem. „Pro některou shovívavou ženu, které nebude vadit, až bude svou vznešenou úřední hůlkou šťouchat do tanečnic. Jenomže on ho nedosáhne – protože to bych se radši nechal rozsápat Fúriemi, než bych mu to dovolil. Aemilio Fausto, jestli ti záleží na úctyhodném postavení, měla by sis vzít raději někoho, jako je Caprenius Marcellus, a zvlášť kdybys ho obdařila dítětem –" (Tohle dokládá, pro jak nízké typy klientů jsem obyčejně pracoval.) Měl jsem v úmyslu nechat na Faustině fantazii, aby posoudila, jak by si mohla zajistit vznešenou roli matky vzhledem ke konzulovu chatrnému zdraví a pokročilému věku, ale tvářila se tak samolibě, že jsem jí to zlomyslně otevřeně nastínil: „Nejdřív si opatři jeho jméno na svatební smlouvu a potom si najdi nějakého vozataje nebo lázeňského maséra, aby ti pomohl učinit starého pána šťastným – a připrav se na dlouhé vdovství se spoustou peněz."

„Jsi nechutný."

„Jenom praktický."

Tím svým dobíráním s Crispem jsem ji opět vyvedl z rovnováhy. Znovu se jí zmocnila nejistota. Sklonila hlavu ke kithaře a ty její bledé vlasy v bezvadném uzlu vypadaly jako nepoddajný nový lakový nátěr na bystě z tvrdého kamene. „Tak ty mě opouštíš… Bratr mi říkal, že teď pracuješ pro Helenu Justinu."

Hleděli jsme na sebe a oba jsme si vzpomněli na Faustinu poznámku

o vztahu mezi jejím bratrem a Helenou.

Zkusil jsem opatrně: „Myslím, že ses zmýlila."

„V čem?"

„Tvůj bratr," řekl jsem klidně, „nemá pletky s tvou přítelkyní." Věděl jsem to bezpečně. Prétor nechal Helenu z hostiny odejít a jenom jí z dálky zamával. To odpovídalo jeho typu. Ale náhodou jsem věděl, že měla-li Helena milence, na rozloučenou ho líbala.

„Tak to musí být někdo jiný." Aemilia Fausta neztratila nic ze své zlomyslnosti. „Co třeba ten muž," nadhodila, „před kterým ji máš chránit?"

Ta ženská se ztrapňovala. Nechtěl jsem zbytečně ztrácet energii hloupými hádkami.

Ostatně v tu chvíli mě trklo, že má klientka šla se mnou to ráno do Oplontidy podezřele ochotně. Už jsem se nezdržoval a uháněl jsem za ní. Nemýlil jsem se. Helena Justina měla svou hlavu. Jen co jsem vypadl do Herculanea, našla si pro Silviu nějakou výmluvu a vydala se sama zpátky do vily Marcelly.

Bylo to jasné: chtěla si promluvit s Barnabem.

Ve vile jsem ji našel ve stínu na denním lehátku, předstírající, že spí. Květinou jsem ji polechtal na chodidle. Otevřela pokorně oči.

„Buď budeš dělat, co ti řeknu, anebo té práce nechám."

„Vždycky dělám, co mi řekneš, Falcone."

„Zkrátka to dělej – a nelži mi." Schválně jsem se jí nezeptal, jestli s tím propuštěncem mluvila, a sama mi to taky neprozradila. Ostatně motalo se tam příliš mnoho sluhů, takže se nedalo důvěrně mluvit. Natáhl jsem se pod buxusový keř. Byl jsem příšerně utahaný. „Potřebuju si zdřímnout. Probuď mě, jestli odtud budeš chtít odejít."

Probudil jsem se sám, ale ona už odešla do domu a mně nic neřekla. Někdo mi zastrčil za řemínek levé boty legračně nakřivo kytku.

Vtrhl jsem dovnitř a našel ji.

„Paní, ty jsi nemožná." Upustil jsem jí kytku do klína. „Jediný klad na téhle nové práci je v tom, že můžu zapomenout na přednášky o diatonických stupnicích."

„Ty přednášíš o všem možném. Nechtěl bys být radši v Herculaneu a učit hře na harfu?“

„Ne, radši jsem tady, abych tě chránil – hlavně před tebou jako obvykle.“

„Přestaň mě sekýrovat, Falcone,“ reptala vesele. Usmál jsem se na ni. To bylo báječné, má nejmilejší práce.

Sedl jsem si pár krůčků od ní a nasadil jsem si takový výraz, aby působil patřičně rezervovaně, připraven odrážet záškodníky, kdyby se tam to odpoledne nějací vplížili.

Jediná výhoda, již v sobě skrývala výuka hry na harfu či kitharu, spočívala v tom, že chtěl-li učitel předvést správný prstoklad, mohl se posadit těsně k dámě, která ho zaměstnávala, a oběma pažemi ji obejmout. To mi bude chybět.

Snad.

V. ČÁST
MUŽ, KTERÝ NEEXISTOVAL

NEAPOLSKÝ ZALIV
ČERVENEC

„Galateo, pojď sem – vždyť jaká rozkoš je v moři?
Jaro tu překrásné jest: kol potoků rozsévá všude
všeliké květiny země, zde nad slují stříbrný topol
strmí a ohebná réva tu splétá besídku stinnou.
Pojď jen k nám, nechť bičuje břeh ten zběsilý příboj!“

Vergilius: Ekloga IX
(přel. Otmar Vaňorný)

LVIII

Až na jedinou chybu by se vila Marcella dala doporučit pro ideální prázdninový pobyt. Byla dobře projektovaná, měla nejkrásnější vyhlídky v celé říši a s patřičnými známostmi jste tam dokonce mohli bydlet zadarmo. Stačilo jenom, aby návštěvník zapomněl, že spolu s ním pobývá v těchto elegantních prostorách chladnokrevný zabiják. V tom ohledu nebyla vila o nic horší než kterýkoli laciný ubytovací hostinec na celém tom zablešeném pobřeží, kde vás mohl někdo z klientely klidně ve spánku podříznout.

Neměl jsem v úmyslu nechat tam Barnaba volně pobíhat. Hned první den jsem zašel do stájí, zatímco Helena s konzulem bezpečně obědvali obklopeni svou četou otroků. Bryon už nedělal tajnosti: „Někam odešel."

Nahlédl jsem na přepychovou půdu a jediný pohled mi to potvrdil: propuštěncovo doupě vyhlíželo neporušené až po ty olivové pecičky, schnoucí na talíři od včerejší večeře. Jenom jeho plášť z kolíku zmizel.

„Kam měl namířeno?"

„Nemám páru. Však on se vrátí. Co by ještě mohl províst?"

„Něco nebezpečného!" zvolal jsem, snad důrazněji, než jsem měl v úmyslu.

Druhou noc jsem strávil na sedátku na balkoně před Heleniným pokojem. Předem jsem ji na to neupozornil, ale služka mi přinesla polštář – Helena o tom věděla.

Na tom balkoně jsme se taky nasnídali jako příbuzní, kteří přijeli na venkov. Velmi zvláštní. Znovu jsem se podíval do stáje.

Tentokrát mi Bryon vyšel naproti na dvůr a vypadal ustaraně. „On se nevrátil, Falcone. Je to hrozně divný."

Zaklel jsem. „Takže pláchnul."

Štolba zavrtěl hlavou. „Ale kdepak. Podívej, já nejsem dnešní. Nejdřív je

tady a nikdo o tom nemá vědít. Potom si přijdeš ty. Počítám, že je v úzkejch –“

„To teda je. Potřebuju zjistit, jak je to s ním doopravdy, Bryone.“

„Tak čekej a dočkáš se. On se vrátí.“

„Zaplatil ti, abys to říkal? Ty ho chráníš?“

„Proč bych ho chránil? Já jsem se tu narodil. Bral jsem to, jako kdybych patřil do rodiny. Moje chyba! Než bys řekl švec, klidně mě prodali. Potom si mě zase koupili zpátky, ale dali mě jenom ke koním. To byl pro mě dvakrát šok, ani v jednom, ani v druhým případě mi neřekli slovo. Zato s ním jsem vždycky vycházel dobře,“ prohlásil. „Jenomže už to nikdy nebude jako dřív. Takže mi můžeš věřit, že se vrátí.“

„Chceš říct, že potřebuje starého pána?“

Bryon se nevesele usmál. „To ne. Ale kvůli tomu, jak naléhavě ho potřebuje starej pán.“

Nijak blíž mi to nevysvětlil.

Opravdu se vrátil. A já jsem ho našel. Předtím se ale stala spousta věcí.

To ráno se šla Helena Justina provětrat s mládencem, který nesl čerstvý věnec z květin na Hermovu sochu na hranici dvorce. Já jsem je doprovázel. Vtom se objevili dva oslíci, vezoucí Petronia Longa a Arriu Silviu i koš, nacpaný, jak jsem viděl, věcmi na výlet do přírody. Ta schůzka byla domluvená předem.

Už od prvního dne, co jsme přijeli, toužil Petronius pořádně se se mnou povyrazit a popít. Teď se mu naskytla příležitost. Nejspíš si představoval, že mi prázdninová zábava nějak pomůže.

Naštvalo mě to. „To je směšný. Jsem na stopě vrahovi. Mohl by se tu každou chvíli objevit. Copak se můžu flákat někde na tý hoře?“

„Nebuď takový suchar,“ napomenula mě Helena. „Já jdu, tak musíš jít taky.“ Než jsem se zmohl na další odpor, poslala chlapce domů, vylákala mě na osla a vyskočila si za mě. Držela se mě za opasek. A já jsem držel na uzdě vztek, ale jen taktak.

Byl klidný, mlhavý den, zahalený tím neškodným oparem, jaký na kampánském pobřeží věští, že později nastane velké vedro. Petronius nás vedl. Můj oslík byl nešika, což přispívalo k veselé náladě.

Na nižších svazích hory jsme projížděli krajinou s úrodnou černou ornicí, potom bujnými vinicemi, které v oněch dobách pokrývaly horu až skoro k vrcholu, takže jejím patronem se přirozeně stal Bakchus. Stále ještě kvetl janovec. Naše cesta se plazila výš a výš do řidšího vzduchu. Tehdy vypadal Vesuv mnohem majestátněji než teď. Především byl dvakrát tak vysoký – klidná, žírná, široce obdělávaná hora, jen na vrcholu zůstalo několik odedávna tajných míst, kam chodili pouze lovci.

Petronius Longus se zastavil na ochutnávku v jednom vinném sklípku u cesty. Mně se pít nechtělo. Prohlásil jsem, že jsem se vždycky chtěl podívat nahoru na ty rokle na temeni, kde vzbouřenec Spartacus odolával pravidelnému vojsku a způsobil téměř pád státu.

Helena se vezla se mnou.

Vyjeli jsme až tam, kam nás oslík stačil bez námahy vynést křovinatým porostem, kde se často vyskytují divocí kanci, jak jsem věděl. Oba jsme sestoupili, oslíka přivázali a pustili se dál vzhůru na poslední úsek k vrcholu pěšky. Výstup byl značně obtížný. Helena se zastavila.

„Je to na tebe moc namáhavé?“

„Já to vzdávám – jdi dál sám. Já tu počkám s oslem.“

Vrátila se. Já jsem šel dál. Domníval jsem se, že samota mi udělá dobře, ale jen co odešla, začalo se mi po ní stýskat.

Rychle jsem vystoupil na vrchol, rozhlédl jsem se, došel k názoru, že historický výzkum nestál za tu námahu, a prodíral se zpátky dolů za Helenou.

Prostřela si plášť a seděla tam v rozšněrovaných sandálech, v hlubokém zadumání. Když se ohlédla, schválně jsem počkal, aby viděla, jak si ji prohlížím. Měla na sobě bledězelenou řízu, která ukazovala, že má co ukazovat. Vlasy, rozdělené pěšinkou, si stočila nad prostými zlatými náušnicemi tak, jak se mi to kdysi líbilo. Jestliže si nalíčila obličej, udělala to tak nenápadně, že se to nedalo poznat. Nevěřil jsem ovšem, že se takhle zkrášlila kvůli mně.

„Došel jsi až nahoru? Jaké to tam je?“

„Prostě kuželovitý vrchol s obrovskou skalnatou prohlubní a velkými roklemi, zarostlými divokou spletí rostlinstva. Tak se asi armádě povstalců

podařilo uniknout, když je Crassus vyhnal –“

„Je Spartacus tvůj hrdina?“

„Každý, kdo bojuje proti zavedenému řádu, je můj hrdina.“

O nic z toho vlastně nešlo, a tak jsem řekl trochu podrážděně: „Proč se vlastně ten veselý výlet koná?“

„Abych měla možnost si s tebou promluvit mezi čtyřma očima.“

„O Barnabovi?“

„Ano i ne. Včera jsem s ním mluvila,“ přiznala se Helena a svou zdrženlivostí brzdila mou prudkost. „Bylo to naprosto civilizované. Seděli jsme na zahradě a jedla jsem medové koláčky. Chtěl se mnou hovořit. Především nemá peníze –“

To mě rozčílilo. „Ty ses s jeho patronem rozvedla. Nemá právo tahat z tebe prachy.“

„To nemá,“ přisvědčila po podivné odmlce.

„Tys mu nikdy nedala žádné peníze?“ vyzvídal jsem.

„Ne.“ Vyčkával jsem. „Je to složitá situace,“ pokračovala stále ještě tím vyhaslým hlasem. Nespouštěl jsem z ní oči. „Ale možná že ani mně se teď nedostává –“

Nedovedl jsem si představit, že by se Helena octla ve finanční tísni. Po jedné příbuzné zdědila půdu a po rozvodu jí otec dal část věna, které její bývalý manžel vrátil. I sám Pertinax jí odkázal malé jmění ve vzácném koření. Byla tedy bohatší než většina žen a Helena Justina nepatřila k těm, co peníze rozházejí za šperky anebo nastrkají tisíce do nějaké pochybné náboženské sekty.

„Pokud si nechceš něco začít s nějakým mimořádně náročným tanečníkem, nedovedu si představit, že bys měla nedostatek peněz.“

„Ále co…“ Paličatě se tomu tématu vyhýbala. „Teď mi zase pověz něco ty. Co se stalo na tom večírku, že tě to tak sebralo?“

„Nic důležitého.“

„Něco, co se týká mě?“ nenechala se odbýt.

Nikdy jsem Helenině přímosti neodolal. „Spíš s Aemiliem Rufem?“ vyhrkl jsem.

„Ne,“ odpověděla.

Mohla odpovědět: „*Ovšemže ne, ty blázínku*.“ Znělo by to mnohem dů-

razněji, ale věřil bych jí asi méně.

Teď jsem jí věřil. „Promiň, že jsem se ptal. Podívej, až budeš příště jíst medové koláčky s Barnabem, tak budu schovaný za pergolou.“ Nepříjemně se mě dotklo, že na to nereagovala. „Milostivá, je to uprchlík –“

„Teď toho nechme. Já si to s ním vyřídím sama. Někdo ho musí dovést zpátky do skutečného světa –“

Její uminutost, s jakou šla za svým, mě hluboce dojímala. „Heleno Justino, nemůžeš si brát na bedra každý problém státu!“

„Cítím se odpovědná…“ Při té hádce zůstávala její tvář podivně neosobní. „Netrap mě, jako bych už tak neměla dost starostí –“

Jakých starostí?“

„Ale to nic. Dělej si svou práci pro císaře a potom se můžeme zabývat Barnabem.“

„Má práce může počkat. Teď se starám o tebe –“

„O sebe se postarám sama!“ vyjela na mě zčistajasna, až jsem užasl. „Vždycky. Budu muset – teď si to plně uvědomuju.“

Cítil jsem, jak mi tuhne čelist. „Plácáš nesmysly.“

„Ne, mluvím pravdu! Ty o mně nic nevíš, nikdy tě to nezajímalo. Se svým životem si nalož, jak chceš – ale jak jsi mohl říct něco takového o Rufovi? *Jak sis to mohl vůbec myslet*?“

Nikdy jsem neviděl Helenu tak uraženou. Byl jsem natolik zvyklý ji urážet, že jsem to tentokrát přehnal a ani jsem si toho nevšiml.

„Heleď, mně do toho nic nebylo –“

„Tobě není nic do ničeho, co se týká mě! Odejdi, Falcone!“

„No tohle už vypadá jako jasný pokyn, kterému rozumím.“ Připadal jsem si tak bezmocný, že i já jsem ztratil trpělivost. Spustil jsem zhurta: „Ty sis mě najala, protože jsem byl dobrý – až moc dobrý, abych ztrácel čas s klientkou, která se mi nechce s ničím svěřit.“ Helena neodpovídala. Přešel jsem k oslíkovi. „Jedu zpátky. Toho osla beru s sebou. Budeš rozumná a pojedeš se mnou, anebo zůstaneš na té hoře sama?“ Další mlčení.

Zvíře jsem odvázal a nasedl jsem.

„Neboj se,“ dodal jsem jízlivě, „jestli vyběhne z křoví divoký kanec, tak na něj jenom zařvi, jako jsi řvala na mě.“

Helena Justina se ani nepohnula, ani mi neodpověděla, tak jsem se rozjel

dolů z kopce a ani jsem se neohlédl.

LIX

Tři minuty jsem pravidelným krokem ujížděl dolů. Jakmile se stezka rozšířila, oslíka jsem zastavil a zamířil jsem s ním zase zpátky.

Helena Justina seděla přesně tam co dřív, ale do tváře jsem jí neviděl. Nenapadlo ji žádné zvíře, jenom já.

Když se mi srdce uklidnilo, přešel jsem k ní, vztáhl ruku a jemně ji palcem drbal na temeni.

„Já myslela, žes mě opustil," hlesla sevřeným hlasem.

„Copak by to bylo možné?"

„Jak to mám vědět?"

„Snad jsem to měl původně v úmyslu," přiznal jsem. „Jsem už takový blázen, že mě může něco takového napadnout. Ale když zůstaneš na místě, abych tě mohl zase najít, tak se vždycky vrátím." Zdusila vzlyk.

Přidřepl jsem k ní a oběma pažemi jsem ji objal. Tiskl jsem ji k sobě, a když mi do výstřihu tuniky skanulo několik horkých slz, uklidnila se. Seděli jsme tam a mlčeli. Já jsem do ní vysílal svou sílu; současně ze mě odplývalo napětí, jež jsem pociťoval tak dlouho, až mi připadalo jako něco přirozeného.

Konečně se Helena vzchopila a zvedla hlavu. Dvěma prsty jsem podebral její řetízek a vytáhl svůj starý stříbrný prsten. Trochu se začervenala. „Dřív jsem ho nosila…" V rozpacích nedokončila, co chtěla vyslovit.

Oběma rukama jsem řetízek rozepnul. Helena vydechla a stříbrný kroužek zachytila, když jí padal do klína. Zahlédl jsem nápis *anima mea*, „duše moje". Vzal jsem její levou ruku a sám jsem jí prsten navlékl. „Nos ho. Dal jsem ti ho, abys ho nosila."

Helena jako by zaváhala. „Marku, když jsi mi ten prsten dával, abych ho nosila – miloval jsi mě?"

Tehdy jsem si uvědomil, jak je to vážné.

„Kdysi jsem si stanovil pravidlo," řekl jsem, „nikdy se nezamilovat do klientky –" Polekaně se ke mně otočila, ale pak uviděla můj obličej. „Miláčku, já jsem si stanovil spoustu pravidel a většinu jsem jich porušil. Copak mě neznáš? Mám děsný strach, že mnou budeš pohrdat, a hrozím se, že si toho lidi všimnou – ale bez tebe jsem ztracený. Jak ti to mám dokázat? Pustit se do křížku se lvem? Zaplatit dluhy? Přeplavat Helespont jako nějaký blázen?"

„Vždyť neumíš plavat."

„Musel bych se to naučit a to je na té zkoušce nejtěžší."

„Já tě to naučím," zamumlala Helena. „Jestli spadneš do hluboké vody, tak musíš splývat."

Tady byla pořádná hloubka. Upřeně jsem se na ni zadíval. Hleděla do země. „Ten den, co jsi odjel do Crotonu, se mi po tobě tak strašně zastesklo, že jsem šla za tebou do bytu a hledala jsem tě. Museli jsme se minout na ulici…"

Dojatá vzpomínkou, znovu si opřela hlavu o kolena. Já jsem se zachechtal, ale trpce. „Mělas mi to říct."

„Chtěl jsi mě přece opustit."

„Ale kdepak," odporoval jsem jí. Pravou rukou jsem jí laskal týl a zkoumal prohlubinku, která snad byla přímo stvořená pro můj palec. „Kdepak, ty moje hlavičko. To jsem nikdy nechtěl."

„Ale říkal jsi to."

Jsem přece informátor. Samý řeči. Většinou plácám nesmysly."

„To ano," přitakala zamyšleně a opět hlavu zvedla. „Didie Falcone, ty vážně říkáš někdy hlouposti!"

Zazubil jsem se a pak jsem jí jich napovídal ještě víc.

Nad zálivem se slunce vymanilo z toho mlžného závoje a svazek paprsků rychle přeběhl jako hedvábí přes pobřežní rovinu a vzhůru po úbočí hory k nám. Zalilo nás teplo. Ladný oblouk pobřeží se rozjasnil. Na jeho otevřeném konci se vynořil ostrov Capreae jako tmavá šmouha, jakési pokračování pohoří Lactarii. Pod námi se na pobřeží krčily bílé domečky s červenými střechami v Herculaneu, Oplontidě a Pompejích a na svazích vzdálených pahorků poutaly pohled vesnice a jednotlivé usedlosti mezi

přirozenými skalami…

„Hmm! Takový kouzelný pohled z místa, kam si člověk přivede krásnou ženu a pak ani nemá čas se pokochat vyhlídkou…“

Když se do nás opřelo slunce, položil jsem Helenu na záda, natáhl jsem se vedle ní a šťastně se na ni usmíval. Hladila mě po uchu, jako by to bylo něco úžasného. Mé ucho si lebedilo. Natočil jsem hlavu tak, aby bylo dosažitelnější, a slunil jsem se v jejích něžnostech. „Na co se to díváš?“

„Na tu kštici černých kudrn, co vypadají, jako by ses nikdy nečesal –“ Náhodou jsem věděl, že Heleně se moje kučery líbí. „Na jeden z těch dlouhých rovných ušlechtilých nosů z obrazu na některé etruské hrobce… Oči, co jsou stále ve střehu, v obličeji, který nikdy neprozradí, co viděly. Dolíčky!“ dobírala si mě (a strčila malíček do jednoho z nich).

Trhl jsem hlavou a chytil ten prstík do zubů, jako bych ho chtěl sníst.

„Bezvadné zuby!“ dodala ještě pohoršeně.

⌘ ⌘ ⌘

„Takový nádherný den.“ Vždycky jsem měl rád teplé počasí. Vždycky jsem měl rád i Helenu. Skoro jsem už nepamatoval, proč jsem vůbec někdy předstíral, že to není pravda. „Můj nejlepší přítel se spokojeně opíjí s manželkou, takže ho můžu pustit z hlavy. Ležím si tu vysoko na sluníčku, tebe mám jen a jen pro sebe a za chvilku tě budu líbat…“ Usmála se na mě. Šíjí mi proběhlo zachvění. Helena, sama se mnou, vypadala úplně pokojně. I já jsem se uvolnil tak dalece, až už jsem se přestal cítit uvolněný… Helena po mně vztáhla náruč právě ve chvíli, kdy jsem si ji přivinul a konečně ji políbil.

O mnoho vteřin později jsem vážně vzhlédl k obloze. „Děkuju ti, Jupitere!“

Helena se zasmála.

Lehoučké zelené šaty, poněkud průhledné, prozrazovaly, že jinak už nemá na sobě nic. Na každém rukávu v délce po lokty se zapínaly na pět či šest mozaikových skleněných knoflíků, provléknutých vyšívanými kličkami. Rozepnul jsem jeden, abych viděl, co to udělá. Helena mi pročesávala kadeře prsty a usmívala se. „Nemám ti pomoct?“

Zavrtěl jsem hlavou. Knoflíky šly ztuha, ale to už jsem si postavil hlavu a

zapůsobily i jiné faktory, a tak jsem vyloupl tři, zdola nahoru. Pak jsem jí zkoumal paži, a poněvadž se mi zdálo, že se jí to líbí, pokračoval jsem s rozepínáním až nahoru.

Rukou jsem jí přejížděl od zápěstí až k rameni a opět dolů, ale už ne po paži. Na chladné hebké pokožce, která nikdy nespatřila slunce, jí naskočila husí kůže, a pak šla vstříc mým dotykům, jak se nadechla. Stěží jsem ovládal prsty, aby se mi netřásly.

„Ty něco chceš, Marku?“

„To bych řekl! Nemysli si, že toho nevyužiju, když jsem tě nachytal samotnou na vrcholu hory.“

„To mě ani nenapadlo,“ ujistila mě Helena tiše. „Proč si myslíš, že jsem chtěla, abys jel se mnou?“

Potom si jako praktická žena rozepnula všechny knoflíky na druhém rukávu sama.

Dlouho potom, když jsem byl úplně bezbranný, se vynořil z houští divoký kanec.

„Grrr,“ napomenula ho senátorská dcera přes mé holé rameno vlídně.

Kanec začenichal, potom se s rozhořčeným zafrkáním otočil a loudal se pryč.

LX

Když Petronius Longus přestal chrápat a probral se, dalo se mu z obličeje vyčíst, že se v něm sváří protichůdné city. Musel vzít na vědomí skutečnost, že jsme se vrátili dolů ve zcela jiném rozpoložení, než v jakém jsme se na horu vypravili. Zatímco spal, s Helenou jsme mu dopili víno (i když při zdejších cenách to nehrálo roli) a teď jsme se spolu propletení choulili ve stínu jako štěňata. Jako muž pevně dbalý společenských pravidel Petronius najednou nevěděl, jak se k tomu postavit.

„Falcone, budeš muset být opatrný!"

Měl jsem co dělat, abych se nerozesmál. Za celých deset let, co měl Petro možnost sledovat mé podivné známosti, mi dal tentokrát poprvé bratrskou radu.

„Důvěřuj mi," řekl jsem. (Přesně to jsem pověděl i Heleně. Vynechal jsem ovšem, jak v kritickém okamžiku, kdy jsem se snažil zkrotit své úsilí, vykřikla a nechtěla mě pustit…)

„Propánajána, Marku," zavrčel Petro, „co uděláš, když se něco stane?"

„Omluvím se jejímu otci, přiznám se vlastní mámě a najdu kněze, který má nízké ceny… Za co mě máš?"

Bolelo mě rameno, ale ani za nic bych se neodsunul. Radost mého života měla hlavu položenou na mém srdci a tvrdě spala. Všechno její trápení se rozplynulo. Na lících jí spočívaly pokojné řasy, dosud slepené do špiček od bezmocných slz, které jí potom vytryskly. Málem jsem se rozbrečel sám.

„Dáma se na to bude možná dívat jinak. Musíš s tím skončit," radil mi Petro zvrhle – a přitom právě jeho výprava na Vesuv způsobila, že už toho nikdy nenechám.

Jeho žena se probudila na lavici vedle něho. Teď jsem tedy pozoroval Silviu, jak si tu scénu vykládá: Helena Justina přitulená ke mně s koleny zastrčenými pod mými, její ruka svírající mou, její krásné vlasy pomačkané mou paží, její hluboký spánek a můj vážný, poklidný obličej…

„Marku, co budeš dělat?“ zeptala se mě naléhavým, starostlivým tónem. Silvia měla ráda ve všem jasno.

„Dokončím rozdělanou práci a co nejdřív budu žádat, aby mi zaplatili…“ Zavřel jsem oči.

Silviu nejspíš napadlo, že jsme si začali nějaké pletky, a určitě za to dávala vinu mně, protože když se Helena probudila, obě ženy spolu odešly, aby si opláchly obličej a daly se do pořádku. Když se vrátily zpátky, bylo na nich podle tajnůstkářského, spokojeného výrazu poznat, že si pohovořily jako žena s ženou o jistých důvěrnostech. Silvia měla vlasy stočené v týle, jak je obyčejně nosila Helena, a té zase uvázaly do uzlu stuhu. Slušela jí. Vypadala jako postava typické Athéňanky namalovaná na váze. Líbilo by se mi být svobodomyslným Helénem číhajícím na ni hned za uchem vázy…

„Kdo se v tom má teď vyznat?“ žertoval Petro. „Která z nich je moje?“

Já bych si třeba vybral tu s tím drdolem, jestli proti tomu nic nemáš.“

Vyměnili jsme si s Petroniem pohled. Když je jeden ze dvou přátel ženatý a druhý zůstal svobodný, předpokládá se, ať už právem nebo neprávem, že se řídí různými pravidly. Už to bylo hodně dávno, co jsme se s Petroniem cítili spolu tak nenuceně.

Každý, kdo znal Petronia a jeho zájem o víno, také věděl, že se chopí této příležitosti a nakoupí něco pro domácí potřebu. A jak to odpovídalo jeho obvyklé důslednosti, jakmile narazil na lahodné bílé, amfora za pár měďáků (*„s jiskrou“*, popisoval mi ho láskyplně, jak už to znalci dělají), opatřil si ho co nejvíc. Chvíli jsem ho nechal samotného a on si ho koupil celý culleus. No vážně, obrovský sud, vysoký jako jeho žena. Nejmíň dvacet amfor. Stačilo by na tisíc džbánků na stůl, kdyby měl hospodu. (Na víc, kdyby víno trochu ředil.)

Silvia doufala, že mu tu bláznivou koupi rozmluvím, ale on už zaplatil. Museli jsme všichni počkat, než do sudu vypálí své jméno a potom domluví složitý postup s jeho přepravou: vrátí se pro něj s Neronem a s vozem. To byla jediná možnost, jak odtud ten culleus dostat. Se Silviou jsme se ho ptali, jak teď hodlá odstěhovat domů rodinu (nehledě na to, kde budou vůbec bydlet, jestliže celý jejich dům zabere víno), ale on se necha-

val unášet euforií. Kromě toho jsme věděli, že si už nějak poradí. Petronius prováděl lecjaké hlouposti už dřív.

Konečně jsme se vydali na zpáteční cestu.

Já jsem měl tu s tím drdolem. Seděla vepředu a zarytě mlčela. Když jsme dorazili k vile, připadalo mi skoro nemožné ji pustit. Znovu jsem opakoval, že ji miluju, a pak jsem ji musel poslat dovnitř.

Petronius a Silvia čekali taktně u vjezdu do dvorce, zatímco jsem doprovázel Helenu až k domu. Když jsem se k nim na pronajatém oslovi vrátil, zdvořile mlčeli.

„Přijdu za tebou, až to bude možné, Petronie." Asi jsem vypadal strhaně.

„Dobrý Jupitere!" zvolal Petronius a seskočil ze svého oře. „Než půjdeš, tak se musíme ještě napít." I Arria Silvia si tentokrát odpustila protesty.

V šeru jsme se usadili pod borovicí a nabourali jeden vinný měch. Ve třech jsme popili, ne moc, ale s určitou odevzdaností, když nás teď Helena opustila.

Potom jsem vykročil zpátky k domu a cestou jsem přemítal, že láska dává zabrat nohám stejně jako kapse a srdci. Všiml jsem si něčeho, co mi předtím ušlo: cinknutí postroje pod cypřišem. To mě přivedlo ke dvěma chlupatým mulám s hřbety odřenými od sedla, uvázaným stranou od cesty, s pytli sena na nose. Zaposlouchal jsem se, ale žádnou jinou stopu života jsem nezaznamenal. Jestliže se sem vydrápali od pobřeží nějací flamendři – nebo milenci –, připadalo mi divné, že by se pro povyražení vypravili až sem, na soukromý pozemek. Popleskal jsem zvířata a zamyšleně jsem kráčel dál.

Než jsem znovu dorazil k vile, uplynula už hodina od chvíle, co jsem tam zavezl Helenu.

Do domu mohl snadno vniknout jakýkoli vrah nebo zloděj. Sluhové, kteří Helenu uvítali, už dávno zmizeli. Nikde nikdo. Šel jsem nahoru. Pevně jsem věřil, že alespoň její ložnici bude někdo spolehlivě hlídat. Na tom bezpečnostním opatření jsem trval. To znamenalo, že jsem mohl očekávat jenom pět minut zdvořilostí, ale i tak jsem se těšil na tu hloupou ša-

rádu před lidmi, až budu hrát jejího nevrlého bodyguarda, samé hrubosti a drsné fóry…

Když jsem došel k Heleninu pokoji, otevřel jsem těžké dveře, vklouzl dovnitř a tiše za sebou zavřel. Jako by mě přímo zvala dál. Dveře jsem musel zajistit závorou. Ve vnější chodbičce byla opět tma, za závěsem se svítilo jako tehdy.

Měla návštěvu. Někdo promluvil, ale nikoli její hlas. Měl jsem odejít. Koledoval jsem si o strašné zklamání, ale už jsem ji tak zoufale toužil spatřit, že jsem vstoupil rovnou do pokoje.

Zelenkavé šaty ležely složené na truhle, její sandály pohozené na předložce u postele. Helena se převlékla do něčeho tmavšího a teplejšího s vlněnými rukávy až po zápěstí. Vlasy si zapletla do copu přes jedno rameno. Vypadala upraveně, vážně a nesmírně unaveně.

Domů se vrátila tak pozdě, že na ni čekala jenom večeře na podnose. Seděla tváří ke dveřím, takže když jsem tam vnikl závěsem, její polekané oči mě pozorovaly, jak rozhořčeně přehlížím celou scénu.

Byl u ní muž.

Seděl rozvalený v křesle s jedním kolenem přehozeným přes boční opěradlo a ledabyle se cpal oříšky. Helena ohryzávala kuřecí křídlo a tvářila se zachmuřeněji než obvykle, ale počínala si klidně, jako by přítomnost toho chlapa v její ložnici byla docela běžná.

„Tak koho to tu máme!“ spustil jsem vztekle. „Ty musíš být Barnabas. Máš u mě půl milionu zlaťáků –“

Podíval se na mě.

Byl to nepochybně ten člověk, který mě napadl ve skladišti, a pravděpodobně ten, jehož jsem zahlédl, jak dotírá na capujské silnici na Petronia s volským potahem. Pak jsem se na něho zadíval pozorněji. Po třech měsících, co se honím za mužem v zeleném plášti, jsem konečně objevil, kdo to skutečně je. Propuštěncova stará máma v Kalábrii měla pravdu: *Barnabas je mrtvý*.

Tohoto muže jsem znal. Byl to bývalý manžel Heleny Justiny. Jmenoval se Atius Petrinax.

Ten byl podle *Denních zpráv* taky mrtvý.

LXI

Na člověka, kterého před třemi měsíci zavraždili, vypadal podivuhodně zdravě. Ale pokud by záleželo na mně, Atius Pertinax by rozhodně byl mrtvý co nevidět. Příště se o to postarám sám. A natrvalo.

Na sobě měl velmi prostou tuniku a pořídil si nový vous, jenž mu lemoval bradu, ale i tak jsem ho dobře poznal. Bylo mu dvacet osm nebo devět. Světlé vlasy a hubená postava. Na ty bledé oči už jsem pozapomněl, zato jeho kyselý výraz mi utkvěl navždycky v paměti. Z trvale zlostné nálady se mu napínala kůže kolem očí a zatínala čelist.

Už jsem s ním měl tu čest. Ne tehdy, když jsem ho sledoval do Transtiberiny, ale rok předtím. Stále ještě jsem cítil, jak mi jeho vojáci mandlujou tělo, a slyšel jeho hlas, který mi sprostě nadával. Dosud jsem viděl jeho bledé nohy, vyčuhující mu pod senátorskou tógou a kráčející z mého bytu, kde mě nechal ležet na zemi vedle rozbité lavice. Bezmocně jsem plival krev na svou vlastní podlahu.

Byl to zrádce a zloděj, násilník, vrah. A Helena Justina mu přesto dovolovala rozvalovat se jí v ložnici, jako by mu to tam patřilo. Jistě s ní takhle sedával aspoň tisíckrát v tom elegantním, vkusném, modrošedém pokoji, který jí přidělil ve svém domě…

„Spletl jsem se. Ty se nejmenuješ Barnabas."

„Vážně?" odsekl vyzývavě. Pozoroval jsem, že je dosud na vahách, jak má reagovat na můj náhlý příchod.

„Ne," odpověděl jsem tiše. „Ovšem oficiálně Gnaeus Atius Pertinax Caprenius Marcellus tlí ve své pohřební urně –"

„Tak teď vidíš, jak je to zamotané!" zvolala Helena.

Divil jsem se, že tam může Helena tak klidně sedět a jíst, až jsem si všiml, že oždibuje kuřecí kost, jako by mu chtěla ukázat, že jí na jeho šlamastyce ani za mák nezáleží a nenechá si jí kazit chuť k jídlu.

Popošel jsem dál do pokoje. Kromě toho, že jsem se nemohl dočkat, až ho zatknu, bylo dobrým římským obyčejem v přítomnosti morálně nadřazeného vyskočit na nohy. Pertinax zpozorněl, ale zůstal sedět.

„Kdo ksakru jsi?" Vždycky byl zvyklý dělat hodně rámusu. „A kdo ti dovolil vstoupit do pokoje mé manželky?"

„Jmenuju se Didius Falco. Vstupuji, kam chci. A mimochodem – ona není tvou manželkou."

„Už jsem o tobě slyšel, Falcone."

„No jistě, jsme přece staří známí. Kdysi jsi mě pro nic za nic zatkl," připomněl jsem mu, „ovšem nad něco takového se dovedu povznést. Zničil jsi mi byt – ale já jsem na oplátku pomáhal likvidovat tvůj dům na Kvirinálu. Tvé řecké vázy se líbily," usmál jsem se provokativně. „Vespasián z nich měl radost. Zato tvůj Praxitelův *Cupido* dopadl špatně –" Věděl jsem, že Pertinax za něj zaplatil spoustu peněz. „Kopie. Snad sis uvědomil…"

„Vždycky mi připadal moc ušatý," poznamenala Helena jako mimochodem. Pertinax se zatvářil uraženě.

Patou jsem si přitáhl podnožku a sedl si na ni tak, abych viděl na Helenu a přitom mohl ostře pozorovat i jeho. Pod mým upřeným pohledem se lehce začervenala. Bylo by mě zajímalo, jestli Pertinax tuší, že jsem se s ní před několika hodinami miloval – s vášní, na kterou jsem mohl být hrdý. Jediný pohled na něho mi prozradil, že mu to vůbec nepřišlo na mysl.

„Co se tedy stalo?" uvažoval jsem nahlas. „Letos v dubnu k tobě vtrhli prétoriáni, aby tě vyslechli –" Naslouchal s přehnaně blazeovaným výrazem, jako by mu to připadalo směšné. „Barnabas měl na sobě tvé senátorské pruhy. Krátkozrací prétoriáni ho šupem odvedli do vězení. Mohl očekávat pořádný výprask, až se na ten podfuk přijde, ale nic horšího. Chudák Barnabas si toho dne plácl na mizernou smlouvu. Jeden z tvých spoluspiklenců se rozhodl toho smolařského mukla umlčet –"

Pertinax se svezl v křesle níž a úzká ramena se mu nahrbila. „To stačí, Falcone!"

Ty oříšky mě fascinovaly. Některé slupky dopadaly na stůl, jak je nešikovně vyplivoval zpátky do misky, většina jich skončila na pruhovaném egyptském koberci.

„Brzy jsi pochopil, že po tvých spoluspiklencích jde Palác." Počkal jsem,

až to stráví, a pozoroval jsem ho. Cvičitel Bryon o něm řekl, že je zoufalý, ale mně připadal spíš jen protivný, dokonce tak nesnesitelný, div se mi neježily vlasy v týle, že s ním musím být v téže místnosti. Přesto to byl jeden z těch lidí, kteří si vůbec neuvědomují svou vlastní nepřijatelnost. „Kdyby ses znovu objevil, už jsi byl ocejchovaný. Tvého nevlastního bratra stihla smrt. Vydával ses za něho, aby sis mohl vyžádat jeho mrtvolu z vězení. Pochoval jsi ho a prokázal jsi mu poslední službu, když jsi jeho matce prozradil pravdu, bez ohledu na to, že kdyby se ta stará můra v Tarentu podřekla, mohlo by tě to prozradit. Potom sis uvědomil, že ta silná podoba mezi tebou a Barnabem ti umožňuje, aby ses za něho bezpečně, možná natrvalo vydával. A tak ses, vzácný pane, odsoudil do postavení o pouhý krůček lepšího, než je otroctví."

Pertinax, chlap nevycválaných způsobů, jak se jenom dalo čekat od Kalábrijce, kterému přálo ve společnosti větší štěstí, než si zasloužil, rozlouskl další oříšek. Kdyby to byl prostý občan, pak by mé odhalení jeho příběhu znamenalo první krok do žaláře. Jenomže věděl stejně dobře jako já, že jako konzulův syn se mi může dívat posměšně do očí. Z několika důvodů, a to osobních, bych mu nejradši vrazil pěst do těch jeho pistácií – až by je měl v sobě.

Helena Justina dojedla a uklidila svůj tác. Potom si klekla a sbírala rozházené slupky po Pertinakovi jako manželka, která se snaží před služebnictvem zamaskovat, jaký křupan je její muž. Pertinax ji to jako pravý manžel nechal dělat.

„Ty vlastně neexistuješ," opakoval jsem mu znovu co nejtvrději. „Tvé jméno vymazali ze seznamu senátorů. Co se týče tvého společenského postavení, jsi míň než duch." Pertinax se neklidně pohnul. „Všechny pokusy navázat kontakt se spoluspiklenci se ti zvrtly. Pověz mi, musel Curtius Longinus zemřít jenom proto, že tě znovu spatřil v Římě, živého, a pohrozil ti, že tě udá, aby získal Vespasiánovu přízeň pro sebe a svého bratra?" Nijak se nepokoušel mi to obvinění vyvrátit. To mohlo počkat. „Crispus teď má taky své vlastní plány, ve kterých ty nefiguruješ," dotíral jsem na něho, jak jsem byl stále rozčilenější. „Vyhledal jsi ho v Oplontidě. Pokusil ses ho donutit, aby ti pomohl, ale on s tebou vyběhl, nemám pravdu? Tvé lehátko v tricliniu přidělil ženě – Aemilie Faustě, jež dokonce

ani nebyla pozvaná – a potom mi Crispus ukázal rovnou na tebe. Doufal totiž, že se tě tak zbaví. Aufidius Crispus," zdůraznil jsem, „je další podvodník a nejradši by tě viděl taky zardoušeného, Pertinaku."

Helena stále ještě lezla po podlaze a teď si sedla na paty.

„To stačí," přerušila mě tiše.

„Že by to už začínalo být nevkusné, paní?"

„Příliš silné, Falcone. Co podnikneš?"

Dobrá otázka. Bývalý konzul by mi asi nedovolil, abych mu jeho drahocenného syna z dvorce odvlekl.

„Co navrhuješ?" zeptal jsem se vyhýbavě.

Helena Justina si složila ruce do klína. Vždycky měla pohotově nějaký plán. „Nejjednodušší řešení je nechat spiklence Pertinaka na pokoji v Marcellově mauzoleu. Podle mě by se můj manžel měl poučit z minulých chyb a začít nový život." Ačkoli se mu Helena snažila pomoci, Pertinax tam dřepěl a pohrdavě si okusoval nehet na palci. Sám k tomu neměl co dodat.

„Jako Barnabas?" zeptal jsem se. „Výborně. Jeho děti můžou být plnoprávnými občany a z jeho potomků se můžou stát senátoři. Takový propuštěnec má možnost využít svých schopností; nahromadit jmění; dokonce se stát Marcellovým dědicem, jestliže se Marcellus odváží vyvolat tím společenské pozdvižení. Jsi báječná žena, tohle je báječné řešení a on může mluvit o štěstí, že se ho takhle zastáváš. Je tu ovšem jeden problém," dodal jsem ostře. „Spiklenec Pertinax je považován za mrtvého – avšak *Barnabas* je stíhán pro žhářství a zosnování smrti senátora."

„Co to říkáš, Falcone?" Helena po mně vrhla letmý pohled.

„Aulus Curtius Longinus zahynul při požáru Malého Herkulova chrámu. A já říkám, že ten požár založil ‚*Barnabas*'."

Heleně jsem zatím o tom nevyprávěl žádné podrobnosti. Byla otřesená, ale nadále uvažovala přísně logicky. „Můžeš to dokázat?"

Pertinax se konečně obtěžoval do toho nepříjemně zasáhnout. „To se ví, že nemůže, ten sprostý lhář."

„Jenomže, Falcone, kdybys na to chtěl jít právní cestou," uvažovala Helena, „muselo by se to řešit u soudu." Snadno se dalo poznat, že ti dva byli dříve manželi, podle toho, jak ho ignorovala. „Při soudním procesu by musely vyjít na světlo nedávné události –"

„Jistě, bude kolovat spousta nepříjemných zvěstí," přitakal jsem.

„Pro Curtia Gordiana by to bylo trapné vzhledem k jeho kněžskému úřadu v Paestu. Aufidius Crispus dostal příslib, že co se stalo, zůstane důvěrné –"

Tiše jsem se zasmál. „No ano, přijdou o jakoukoli možnost vycouvat nenápadně ze svého spiknutí. Heleno Justino, jestliže tvůj bývalý manžel přijme tvůj návrh, mohl bych ho doporučit císaři." Mnohem radši bych mu připravil legionářské přepadení ze zálohy: někdy za temné noci bych dal vykopat příkop přes cestu, osazený špičatými, dohola oloupanými záludnými kůly… ovšem předvést ho jako kajícníka by mi získalo větší přízeň. „Takže teď se musí rozhodnout sám, co vlastně chce."

„Ano, to musí." Sklouzla očima ze mě a upřela je značně opovržlivě na něho. Pohlédl na ni s bezvýraznou tváří. Poněvadž jsem znal jeho pravou identitu, pochopil jsem, proč byla Helena tak znepokojená. Zůstal naživu, ale přišel o majetek. Takže žádal zpátky dědictví, které jí odkázal. Přinejmenším to, pokud možná mnohem víc.

Měl jsem dojem, že se spolu dohadují, ale možná že jsem si to jenom představoval.

Helena Justina se opatrně zvedla, držíc jednu ruku za sebou, jako by ji bolelo v zádech.

„Teď bych chtěla, abyste oba odešli." Zazvonila. Okamžitě přiběhla jedna otrokyně, jako by se za Pertinakovy přítomnosti očekávala pohotová služba jako samozřejmost.

„Půjdu s tebou," řekl jsem mu. Nechtěl jsem ho ztratit z očí.

„To není třeba, Falcone," zamumlala Helena rychle. „Vilu přece nemůže opustit," vysvětlovala s naléhavostí. „Nemá žádnou identitu – nemá kam jít."

„Kromě toho," dodal Pertinax s trapnou snahou o nenucenost, „kdybych se o to pokusil, beztak bych měl v patách ty tvoje spřežence."

„Co tím myslí?"

„Ty to nevíš?"

Helena mi to rozrušeným tónem vysvětlila. „Ať se Gnaeus hne kam chce, všude se za ním táhnou dva chlapi. Včera si vyjel na koni a oni ho celou noc nepustili domů."

„Jak vypadali?“ zeptal jsem se ho zvědavě.

„Jeden má postavu jako gladiátor, druhý je střízlík.“

„To mi nic neříká. Setřásl jsi je?“

„Měli nákladní muly, já slušného koně.“

„Vážně?“ Neřekl jsem mu, že jsem ty dvě muly našel dnes večer na pozemku jeho otce. „Já pracuju sám. S tím jsem neměl nic společného.“

Jestli si Helena myslela, že u ní v ložnici nechám chlapa, tak se spletla. Jenže Pertinax jí skoro okamžitě popřál ledabyle s pokrčením ramen dobrou noc, na mě se ušklíbl a vyšel na pavlač.

Šel jsem za ním až ke křídlovým dveřím a pozoroval jsem ho, jak sestupuje se schodů a jde si po svých, hubená postava, jež si vykračuje s trochu přehnanou sebedůvěrou. Z druhého konce zahradního nádvoří dole se jednou ohlédl. Jistě mě viděl, pevnou černou siluetu ve dveřích, rýsující se na pozadí světla z lamp v ložnici.

Zavřel jsem dveře na petlici a zašel jsem dovnitř. Teď už tam byly služebné, takže jsme nemohli s Helenou volně mluvit, ale pozoroval jsem, že se jí značně ulevilo, když mi mohla sdělit tajemství. Omezil jsem se na poznámku: „Mohl jsem vědět, že to bude někdo, kdo při jídle nasviní kolem a neumí za sebou pořádně zavřít dveře.“ Unaveně se usmála.

Rozloučil jsem se s ní a odešel do svého pokoje. Teď se o ni starali jiní. Dnes v noci byla Helena v bezpečí.

O Pertinakovi se to říct nedalo. Když se ohlédl zpátky k domu a zamračil se na mě, nevšiml si něčeho jiného: dvou temných postav, jež se vynořily ze tmy pod balkonem.

Jeden jako gladiátor, druhý střízlík… Museli mě nahoře slyšet. A když se hbitě kradli přes nádvoří jako pokroucené stíny ve špatně leštěném ručním zrcadle, museli si také uvědomit, že i já musím vidět je.

Jakmile Pertinax znovu vykročil, plížili se tiše za ním.

LXII

Už se neudálo nic jiného, ale ta noc mi připadala hodně dlouhá.

Ten odporný šváb se nikdy nepodrobí klidně. Helena Justina měla vysoce vyvinutý smysl pro povinnost a stále ji trápil pocit, že je za jeho potíže odpovědná. Takže dřív nebo později si to budeme muset s Pertinakem v soukromí vyřídit.

Když můj počáteční šok vyprchal, vzpomněl jsem si, co jsem o jejich manželství slyšel. Helena vedla osamělý život. Spala samotná v tom krásném pokoji, zatímco Pertinax obýval prostorný byt v jiném křídle a v Barnabovi měl důvěrníka. U mladého ctižádostivého senátora bylo žádoucí, aby se v zájmu své politické kariéry oženil, a tak to Pertinax bez valného nadšení udělal, aby získal hlasy hlupáků. Po sňatku se hlásil o svá manželská práva, ale manželce se nijak nevěnoval.

Není divu, že manželky senátorů běhají za gladiátory nebo jinými chlapy ze společenské spodiny. Pertinax by měl mluvit o štěstí, že ta jeho se zachovala slušně a napřed se s ním rozvedla.

Druhý den ráno jsem se potloukal po vile a čekal, kdy se něco stane. Ex-konzula jsem našel ve velké zahradě za domem, když debatoval s jedním zahradníkem o chřestu.

„Neviděl jsi dnes ráno syna?“ Doufal jsem, že v noci hodili Pertinakovi něco pořádně těžkého na hlavu ti dva vetřelci, ale Marcellus mě zklamal.

„Ano, viděl, Falcone. Musíme si promluvit…“ Ještě prohodil pár slov se zahradníkem o vadnutí chřestu. Potom jsme kráčeli pomaličku vzhledem ke konzulově ochablosti mezi pravidelně upravenými květinovými záhony se spoustou keramických či kamenných váz, fontán, napajedel pro ptáky a soch Cupidů s provinilým výrazem, ačkoli konzulův vrchní zahradník miloval především křoviny. V ladných svitkových útvarech pěstoval v dvojnásobném množství buxusy a rozmarýn; jeho mřížkové opory a ka-

menné okraje se prakticky ztrácely pod záplavou lýkovce a bujných kdoulovců. Pod váhou jasmínu se prohýbaly laťky. V pravidelných záhonech bujely s láskou tvarované mohutné morušovníky. Z dvanácti druhů růží jsem jich napočítal nejméně deset.

„Jaké máš záměry?“ zeptal se Marcellus bez okolků.

„K téhle situaci jsem nedostal žádné pokyny. Císař bude očekávat, že se s ním napřed poradím, než něco podniknu.“ Zastavili jsme se a zadívali se do prosluněné hloubky podlouhlého rybníka, v němž se poklidně zrcadlila jeho hubená postava a má menší, statnější. Dřepl jsem si a obdivoval neobvyklý pestrý barvínek. „Směl bych si vytrhnout jeden výhonek?“

„Vezmi si jich, kolik chceš.“

Vyškubl jsem jeden šlahoun, který vypadal vhodný na zakořenění. Konzul mě pobaveně pozoroval. „Rodinná slabost, pane. Tak pokud jde o tvého syna: mám za to, že bys mi nedovolil přivázat ho k ocasu osla. I kdybych to udělal, bylo by to zbytečné, pokud by mi pak císař řekl, že rozhodně nemůže urazit tak významného člověka, jako jsi ty, tím, že by jeho dědice strčil pod zámek. Domitian Caesar byl do spiknutí taky namočený. Jednat s tvým synem méně shovívavě by se vymykalo logice.“

Byla to střela naslepo, ale císař opravdu dával přednost hladkému řešení a nabídka amnestie by mohla Marcella přimět ke spolupráci.

„A proč,“ převáděl řeč na jiné téma a mazaně si mě měřil přes ten svůj mohutný nos, „vyšetřuješ nehodu, k níž došlo v Herkulově chrámu?“

„Protože to nebyla nehoda. Jenomže vím, jak to chodí. Každý jakž takž schopný právník by dovedl usvědčit Barnaba, ovšem těžko se najde žalobce schopný postavit se hladce oholeným, prohnaným právníkům, kteří se budou horempádem snažit udělat si jméno obhajobou konzulova syna.“

„Můj syn je nevinný,“ trval na svém Marcellus.

„To říká většina vrahů – když se jich zeptáte.“ Konzul si dával pozor, aby nedal najevo rozčilení. „Pane, mně se zdá nejvhodnější plán Heleny Justiny –“

„To nepřichází vůbec v úvahu. Můj syn potřebuje zpátky své vlastní jméno a postavení – musí se najít nějaký způsob.“

„Ty chceš stát při něm, ať to dopadne jakkoli?“

„Je to můj dědic.“

Pod pergolou jsme se otočili.

„Rehabilitace by byla asi velmi obtížná, pane. Co když má Vespasián za to, že křísení mrtvých by mohlo dát podnět k mnoha choulostivým otázkám? Tvůj majetek představuje jasný motiv pro podvod, takže by se mu třeba zdálo vhodnější oznámit ‚*tady máme proradného propuštěnce, který si chtěl pomoci k bohatství smrtí svého pána*'!"

„Dosvědčím mu jeho skutečnou identitu –"

„Ale no tak, pane, ty jsi starší člověk chatrného zdraví, který ztratil svého dědice, na němž si tolik zakládal. Chceš tedy přirozeně věřit, že je dosud naživu –"

„Zaručí se za něho *Helena*," utrhl se na mě konzul. Usmál jsem se.

„To je pravda. A pro něho je to štěstí."

Oba jsme zůstali chvíli stát a s úsměvem jsme vzpomínali, jak se Helena vždycky letěla postavit za pravdu, když zpozorovala nějakou nepravost.

„Ti dva se neměli nikdy rozejít," povzdychl si konzul trpce. „Neměl jsem to dovolit. Helena o rozvod nikdy nestála –"

„Helena Justina," prohlásil jsem chladně, „věří, že manželství je smlouva o těsném partnerství, které má vydržet aspoň čtyřicet let. Poznala," dodal jsem bezvýrazně, když jsem pocítil nervovou křeč, „že od tvého syna se ničeho takového nedočká."

„Ale mohlo to vyjít," odbyl to Marcellus. „Mého syna čeká velká budoucnost. Musíme pro něj něco udělat –"

„Tvůj syn je sprostý zločinec." To byla sice pravda, ale ničemu to nepomohlo. Pokračoval jsem mírnějším tónem: „Vespasián chová staromódní úctu k patricijskému jménu a to možná Pertinaka Marcella zachrání; zůstane naživu a bude ošetřovat posmrtné masky tvých předků. Mít o jednoho zločince v senátu navíc už koneckonců nehraje žádnou roli."

„Žlučovitý názor!"

„Mluvím, jak to vidím. Pane konzule, poznal jsem na vlastní kůži vězeňskou kobku v Herculaneu. Je to tam drsné. Jestliže Pertinaka nechám pod tvým dozorem, dodržíš slovo a zaručíš mi, že tvůj dvorec neopustí?"

„Ovšem," odpověděl škrobeně. Nevěřil jsem, že to Pertinax dodrží, ale neměl jsem na vybranou. Marcellus mohl povolat desítky otroků, aby zabránili zatčení. Ta hnusná ozbrojená jízda s Pertinakem v čele, když se mě

pokoušel zadržet, jen co jsme s Petroniem přijeli do Capuy, se nejspíš skládala z jeho vlastních kovářů a kočích, vybavených železnými přílbami.

„Bude se muset zodpovídat z obvinění vznesených proti němu," upozornil jsem ho.

„Snad," odpověděl konzul ledabyle.

Vůči jeho sebejistotě jsem se cítil úplně bezradný. Debatovali jsme o velezradě a vraždě, ale vůbec se mi nepodařilo ho přesvědčit, jak je celá situace vážná.

Helenu jsem našel na balkoně. Vyběhl jsem nahoru a široce jsem se na ni usmál. Odpočívala na lehátku s pohárem studené vody a nejistě z něho usrkávala.

„Necítíš se dobře?"

„Nemůžu se nějak probrat…" Usmála se s tím důvěrným zábleskem v očích, až mě něco zašimralo v hrdle.

„Podívej, Pertinakův problém teď bude záviset na výměně zpráv. Nečekej, že dostaneš rozhodnutí od tlupy palácových úředníků kdovíjak brzy." Helena mě pozorovala a snažila se odhadnout, jak asi reaguji na objev ze včerejšího večera. Za chvíli jsem zamumlal: Jak dlouho už to víš?"

„Od toho banketu u Crispa."

„A mně jsi nic neřekla!"

„Snad na Pertinaka nežárlíš?"

„Ne, ani nápad…"

„Marku," napomenula mě něžně.

„A divíš se? Když jsem k tobě včera večer přišel, tak jsem si z toho musel vyvodit, že on je tam ze stejného důvodu jako já."

„O tom pochybuju!" vyvracela mi to se suchým smíchem. Stále ještě jsem seděl na balkónovém zábradlí a snažil se s tím vyrovnat, když ke mně uvedli posla.

Byl to otrok z Herculanea. Aemilius Rufus prý se mnou potřebuje mluvit. Počítal jsem, že se to týká Crispa. Přestal jsem se o něho zajímat – leda z toho hlediska, že představoval jednu kořist, za kterou mi Vespasián slíbil zaplatit – já jsem zoufale potřeboval peníze.

Sluhy jsem propustil a rozmýšlel jsem si to. Helena naléhala: „Mohlo by

to být důležité, měl bys tam jít."

„Jedině když ty zůstaneš u Petronia a Silvii, než se vrátím."

„Gnaeus mi nikdy neublíží."

„To nemůžeš vědět." Zaškaredil jsem se, podrážděný tím, že použila jeho první jméno.

„Vždyť mě potřebuje."

„To snad ne! *K čemu*?

To už jsem byl tak rozčilený, že se musela přiznat. „Tohle tě určitě rozruší. Conzul ho přesvědčil, že by si mě měl znovu vzít." Měla pravdu. Rozrušilo mě to. „Aby ses nemusel ptát proč, Capreniovi Marcellovi jde o dva důležité cíle: zachránit Gnaeovi veřejnou kariéru a mít dědice. Vnuk by mu zajistil majetek –"

„O tom nechci nic slyšet. Někdy mě šokuješ. Jak o tom můžeš vůbec mluvit?"

„Děvče přece potřebuje manžela," prohodila Helena ironicky.

Bylo to silně nespravedlivé. Pokrčil jsem rameny a snažil se tak vyjádřit, že sám nemám žádné postavení ani styky či peníze. Pak se mě zmocnil beznadějný vztek. „Teď už snad víš, co od něho můžeš čekat! Zanedbávání, nezájem – a patrně i něco horšího. Bil tě? Neboj se, však bude!" Helena mi naslouchala s nehybným obličejem a já jsem řádil dál jako utržená jalovice v záhonu melounů.

„No, ty jsi koneckonců muž, tak to musíš vědět," odsekla upjatě. Seskočil jsem ze zábradlí.

„Dělej si, co je libo, dušinko. Jestli chceš vést úctyhodný život a myslíš si, ze tohle je ta správná cesta, tak se k němu vrať –" Ovládl jsem se a ztišil jsem hlas, protože toto si musela zapamatovat: „Ale kdykoli toho budeš mít dost, přijdu si tě z toho vytáhnout." A vyrazil jsem po balkoně. „*Tomu* se říká oddanost!" hodil jsem po ní urážlivě.

„Marku!" zavolala prosebně. Zůstal jsem k ní otočený zády a schválně jsem jí neodpověděl.

Když jsem urazil polovinu cesty z dvorce, uviděl jsem Pertinaka. V jezdeckém prostoru cvičil své koně. I na tu dálku se dalo poznat, že je tím plně zaujatý. Měl venku oba dostihové koně. Jednoho nechal ve stínu a na

druhém cválal. Vypadalo to mnohem cílevědoměji než lehké cvičení a zábava mladíků, což byl původní účel této stinné prostory. Pracoval s koňmi jako pravý profesionál. Věděl přesně, co dělá, že byla radost se dívat.

Miláček čenichal v trávě a hledal jedovaté byliny, po kterých ho bude bolet břicho. Pertinax seděl na šampiónu Ferokovi. Být tam sám, tak bych si to s ním na místě rozdal a všechno naráz vyřešil, jenomže tam s sebou měl i Bryona.

Štolba se opíral o sloup a pojídal fíky, ale v přítomnosti jeho pána jsem s ním nechtěl mluvit. Pertinax mě schválně přehlížel. Ta zarputilá dovednost, s níž prohánět Feroka, jako by jenom zdůrazňovala výhody, které bude nade mnou vždycky mít.

Pod cypřiši jsem uviděl čerstvý mulí trus, ale obě zvířata, jež jsem tam včera večer našel, zmizela. Něco mi říkalo, že je brzy opět uvidím.

Ostrým krokem jsem došel až na hlavní silnici, než mě dohonil kluk.

Musel to vzít trapem až k Hermově soše. Já jsem seděl na balvanu a nadával si, že jsem se pohádal s Helenou, v duchu jsem nadával i jí a hlavně jemu… s hlavou plnou starostí.

„Didius Falco?“

Mládenec měl tuniku pokecanou rybí omáčkou, vyrážku – na tu radši ani nemyslet – a ošklivě odřená špinavá kolena. Ale kdyby na trhu s otroky na pódiu omdléval, dal bych do zástavy svůj život, abych ho zachránil před krutostí.

Podal mi voskovou tabulku. Ten rukopis jsem neznal, ale srdce mi poskočilo. Byla to krátká zpráva, ale v každém slovíčku jsem slyšel Helenin vyčítavý hlas:

Nikdy mě neuhodil, ale vždycky jsem měla pocit, že by mohl. Jak si můžeš myslet, že bych si vybrala někoho takového poté, co jsem poznala tebe?
Nespadni nikde do vody. HJ

Doma na Aventinu jsem někdy nacházel na rohožce milostné dopisy. Nikdy jsem si takovou inkriminující korespondenci neschovával. Ale teď jsem měl pocit, že za nějakých čtyřicet let, až budou moji bledolící exekutoři třídit můj osobní majetek, najdou tenhle dopis zabalený v prádle a za-

strčený po straně v mé krabici s psacími potřebami mezi pečetním voskem.

LXIII

Skutečnost, že mě Aemilius Rufus pozval na návštěvu, ještě neznamenala, že bude doma, až přijdu. Celý den seděl u soudu. V jeho domě mi dali v poledne najíst a pak jsem tam zdvořile okouněl a čekal na něho. Rufus moudře obědval mimo dům.

Seděl jsem opatrně v jednom z těch stříbrných křesel s hranami ostrými jako nůž a opíral se o nepoddajné žíněné polštáře s melancholickým výrazem člověka, který pro svou zadní část nemůže najít pohodlnou pozici. Vrtěl jsem se pod vlysem znázorňujícím krále Penthea, kterého sápou na kusy bakchantky (hezké uklidňující téma do čekárny), když vtom jsem uslyšel, jak jde ven Aemilia Fausta. Zasunul jsem se co nejhlouběji do svého výklenku, abych se s ní nemusel setkat.

Konečně se Rufus ráčil ukázat. Vystrčil jsem hlavu. Hovořil se svým světlonošem, hezkým otrokem z Ilýrie, který dřepěl na zápraží a čistil držák knotu v zajímavé lucerně. Měla chrastící bronzové závěsné řetězy, neprůhledné boční stěny z rohoviny na ochranu plamene a oddělitelné víko s ventilačními průduchy.

„Buď zdráv, Falcone.“ Rufus se po obědě trochu motal, ale měl přívětivou náladu. „Obdivuješ mého otroka?“

„Ne, pane. Obdivuju tu lampu.“

Vyměnili jsme si významné pohledy. Odebrali jsme se do jeho pracovny. Aspoň ta měla poněkud osobitý ráz. Rozvěsil si tam plno upomínkových předmětů, nashromážděných za služebních pobytů v cizině; zvláštní nádoby, oštěpy domorodých kmenů, vlaječky z plaveb, bubny prožrané od molů – takové krámy, po jakých jsme se pídili s Festem jako dospívající kluci, než jsme postoupili k takovým zájmům, jako jsou ženské a chlast. Víno jsem odmítl. Rufus se taky rozhodl, že už si nedá, a pak jsem pozoroval, jak postupně střízliví, když začalo působit jídlo. Svalil se na bok na lehátko a poskytl mi nejlepší podívanou na svůj profil a zlaté vlasy,

lesknoucí se ve slunečním světle, jež tam vnikalo otevřeným oknem. S úvahami o ženách a o typech mužů, po kterých jedou, jsem se pochmurně schoulil na nízké sedátko.

„Chtěl jsi se mnou mluvit, pane," připomněl jsem mu trpělivě.

„Máš pravdu! Didie Falcone, kolem tebe se stále děje něco mimořádného." To mi lidi často říkají. Já nechápu proč.

„Týká se to Crispa, pane?"

Snad pořád doufal, že mu Crispus může být nějak prospěšný, protože mou otázku odbyl. Zapudil jsem další myšlenku, jež mě napadla, totiž že si sestra Rufovi stěžovala na mé nepatřičné chování. „Měl jsem návštěvu," postěžoval si rozmrzele. Magistráti v takových ospalých městečkách jako Herculaneum očekávají klidný život. „Říká ti něco jméno Gordianus?"

„*Curtius* Gordianus," zařadil jsem ho pečlivě, „má nastoupit kněžský úřad v chrámu bohyně Héry v Paestu."

„Vidím, že máš výborný přehled o tom, co se děje."

„Dobří informátoři čtou bedlivě *Denní zprávy*. Ostatně já ho znám. S čím se obrátil na tebe?"

„Chce, abych někoho zatkl."

Dlouhé, hutné ticho mi zalehlo střed hrudi jako chladnoucí kov. „Atia Pertinaka?"

„Takže je to pravda?" zeptal se Rufus opatrně. „Pertinax Marcellus je naživu?"

„Už to tak bude. Když mu Sudička chtěla přestřihnout nit, nějaký hlupák jí vrazil do lokte. To ses doslechl na tom banketu?"

„Crispus mi něco naznačil."

„To je celý Crispus. Doufal jsem, že Crispa a Pertinaka poštvu jednoho proti druhému… Troufám si tvrdit, že ty taky."

Zakřenil se. „Zdá se, že Gordianus nám to chce pěkně zamotat."

„Ano, to se dalo čekat." Tenhle nový krok velekněze odpovídal jeho zatvrzelé horlivosti. Dovedl jsem si ho představit, jak se po mém odchodu z Crotonu dostává do varu při truchlení nad bratrovou smrtí. A když se teď Rufus zmínil o Gordianovi, vybavil jsem si taky ty dva povědomé stíny, které jsem pozoroval včera večer – a došlo mi, kdo to je. „Poslal za Pertinakem dva hlídače, kteří ho sledují ve dne v noci."

„Znamená to, že jsi ho viděl?“

„Jeho ne, ale je.“

Prétor mě upřeně pozoroval. Byl by rád zjistil, kolik toho vím. „Gordianus mi vyprávěl podivný příběh. Můžeš mi v tom udělat trochu jasno, Falcone?“

Mohl jsem. A udělal jsem.

Když jsem skončil, Rufus tiše hvízdl. Kladl mi rozumné právnické otázky a pak mi dal za pravdu. Všechny důkazy jsou nepřímé. „Kdybych Pertinaka Marcella skutečně zatkl, mohla by vyjít najevo další fakta –“

„Bylo by to riskantní, pane. Kdyby ti takový případ předložila nějaká vdova bez vindry v kapse, odmítl by ses jím zabývat.“

„Právo je nestranné, Falcone.“

„Ano. A advokáti si strašně neradi vydělají nějaký ten honorář. Jak se Gordianus dověděl, že Pertinax je někde tady?“

„Prozradil mu to Crispus. Podívej, Falcone, budu muset brát Gordiana vážně. Ty jsi císařský agent. Jak se na to dívají oficiální místa?“

„Jak to vidím já, jestliže si Gordianus vynutí proces, rozvíří to smrad odtud až na Kapitol. Ale přes nedostatek důkazů by mohl spor vyhrát. My oba víme, že pohled na žalem zničeného bratra, volajícího po spravedlnosti, je tak sentimentální obrázek, že dojme porotu k slzám, až budou všichni vzlykat do tóg a obžalovaného prohlásí vinným.“

„Takže mám Pertinaka přece jen zavřít?“

Jsem přesvědčen, že zabil Curtia Longina, který mu možná pohrozil, že ho udá, a později se pokusil zabít i Gordiana. To jsou vážná obvinění. Strašně se mi zajídá, že bychom ho měli osvobodit jenom proto, že je to konzulův adoptivní syn.“

Aemilius Rufus naslouchal mým vývodům s pozorností, jaká se dala čekat u venkovského magistráta. Být sám obětí zlomyslné obžaloby založené na chatrném svědectví, mohl bych jeho důkladnost ocenit. Ale v tomto případě jsem měl dojem, že maříme čas.

Ještě hodinu jsme ten problém probírali. Nakonec se Rufus rozhodl, že to hodí na krk Vespasiánovi. Skončilo to tedy přesně takovým záporným kompromisem, jaký se mi protivil. Zadrželi jsme nejbližšího císařského posla, který projížděl městem. Rufus nastylizoval elegantní dopis. Já

jsem narychlo nadrápal stručnou souhrnnou zprávu. Poslovi jsme řekli, aby jel celou noc. I přes tu rychlou jízdu mohl do Říma dorazit nejdřív zítra za svítání, ale Vespasián si rád pročítal korespondenci, sotva se rozednilo. Jak jsem si vzpomněl na Řím, najednou se mi po něm zastesklo a skoro jsem litoval, že jsem s tou zprávou nevyrazil na Palatin sám.

„Tak, teď se nedá dělat nic jiného," vzdychl si Rufus a vyšvihl svůj atletický trup do sedu, aby dosáhl na třínohý stolek a nalil nám víno. „Snad si to teď zasloužíme –"

Nebyl to můj typ, jeho bych si nevybral za přítele, a taky se mi chtělo odejít, jenomže psaní hlášení ve mně vyvolává silné nutkání se opít. Zvláště za senátorovy peníze.

Málem jsem mu navrhl, abychom si spolu zašli do lázní, ale nějakým šťastným vnuknutím jsem se zarazil. Posadil jsem se zpříma, protáhl se a odskočil jsem si pro svou číši. Jakmile jsem se jí zmocnil, přisedl jsem si k němu na lehátko, abychom si mohli snáze přiťuknout jako kamarádi, kterými jsme ovšem nebyli. Aemilius Rufus mě obdařil svým spokojeným, půvabným úsměvem. Vděčně jsem se pustil do jeho falernského, které bylo bezvadné.

„Musím se ti omluvit," řekl, „že jsem tě moc často nevídal, když jsi učil mou sestru. Doufal jsem, že to napravím –"

Potom jsem ucítil, jak mi pravou rukou hněte stehno, a přitom mi šeptal, jaké mám krásné oči.

LXIV

Na takové sbližovací pokusy reaguji vždycky stejně. Ale než jsem ho stačil praštit pěstí do jeho hezké delfské brady, ruku odtáhl. Do pokoje vstoupil někdo, koho zřejmě nečekal.

„Didie Falcone, jsem tak ráda, že jsem tě zastihla!“ Jasné oči, čistá pleť a rychlý lehký krok: Helena Justina, můj miláček, paní mého srdce. „Rufe, odpusť, přišla jsem za Faustou, ale prý šla někam na večeři… Falcone, už je hrozně pozdě, takže jestli se vracíš zpátky do vily, nemohl bys mě doprovodit?“ navrhla klidně. Jestli se ti to ovšem hodí a jestli tě to nebude moc obtěžovat –“

Poněvadž prétorovo víno bylo to nejlepší falernské, dopil jsem čiši až do dna, než jsem promluvil.

„Žádná služba pro dámu mě nemůže obtěžovat,“ odpověděl jsem.

LXV

„Mohlas mě varovat.“

„Však sis o to koledoval.“

„Zdál se takový noblesní – úplně mě to zaskočilo…“

Helena se zahihňala. Dobírala si mě skrze okýnko svých nosítek, zatímco já jsem vedle ní šlapal pěšky a reptal. „Popíjet s ním víno, tulit se k sobě na jednom lehátku, tuniku vyhrnutou nad kolena a ten oddaný pohled laně –“

„To mě štve,“ řekl jsem. „Copak se člověk nemůže napít, kde chce, aby si to hned nevykládali chlapi, co skoro ani nezná a co nesnáší, jako vyloženou výzvu k důvěrnostem –“

„Byl jsi namazaný.“

„To je vedlejší. A ostatně namazaný jsem nebyl! Ještě štěstí, že jsi přišla za Faustou –“

„Štěstí,“ odsekla Helena, „s tím nemělo nic společného. Byl jsi tak dlouho pryč, až jsem začala mít obavy. Faustu jsem dokonce minula, šla opačným směrem. Byl jsi rád, že jsem přišla?“ Najednou se usmála.

Zastavil jsem nosítka, vytáhl ji ven, nosičům jsem dal pokyn, aby šli napřed; my jsme kráčeli v soumraku za nimi a já jsem jí názorně předváděl, jak jsem rád.

„Marku, co myslíš, pročpak podle tebe mířila Fausta do Oplontidy? Zjistila, že se určitá osoba opět dostaví do vily Poppaea a bude hostit velitele flotily.“

„Crispus?“ zaúpěl jsem a znovu jsem se věnoval důležitějším věcem.

„Co je na misenském prefektovi tak mimořádného?“ uvažovala Helena a nenechala se mým dorážením rozptylovat.

„Nemám tušení…“

„Marku, počkej, vždyť ztratím náušnici. Já si ji radši sundám.“

„Sundej si všechno, co chceš,“ souhlasil jsem. Pak jsem zjistil, že mi její otázka taky vrtá hlavou. Ten zatracený velitel misenské flotily se drze ve-

třel mezi mě a romantickou náladu.

Na rozdíl od uspořádání britské flotily, která civilizovaným zemím skoro nestojí za povšimnutí, římské loďstvo je organizováno jediným způsobem, jaký je vhodný pro dlouhý úzký stát: jedna flotila má základnu v Ravenně, aby střežila východní pobřeží, a druhá v Misenu na západě.

Najednou se začaly vynořovat odpovědi na několik otázek. „Pověz mi," obrátil jsem se zamyšleně na Helenu, „na čem, kromě Tita a legií, především založil Vespasián svou kampaň, aby se stal císařem? Co bylo v Římě nejhorší?"

Helena se otřásla. „Všechno! Ulice plné vojáků, na Foru se vraždilo, požáry, nemoci, hlad –"

„Hlad," opakoval jsem. „V domě senátora jste ho myslím nepociťovali, ale v naší rodině se nám chleba nedostávalo."

„Obilí!" zvolala. „To bylo kritické. Egypt jím zásobuje celé město. Vespasiána podporoval prefekt Egypta, a tak celou zimu seděl v Alexandrii, aby si Řím uvědomil, že on má v rukou lodě s obilím a že bez jeho dobré vůle taky nemusejí vůbec připlout…"

„A teď předpokládejme, že bys byla senátorem s mimořádnými politickými ambicemi, ale že můžeš počítat nanejvýš s podporou příznivců z takových bezvýznamných provincií, jako je například Noricum –"

„*Noricum!*" zachechtala se.

„Přesně tak. Z toho nic nekouká. Mezitím egyptský prefekt stále silně podporuje Vespasiána, takže dodávky jsou zajištěné – jenomže předpokládejme, že letos, až lodě s obilím dorazí na dohled puteolského poloostrova –"

„Flotila je zastaví!" Helena se zhrozila. „Marku, musíme jim to překazit!" (Vynořila se mi podivná představa Heleny Justiny, jak vyráží z Neapole jako bohyně na lodní přídi a vztahuje paži, aby zastavila konvoj plující plnou rychlostí pod rozvinutými plachtami.) Znovu o tom uvažovala. „Myslíš to opravdu vážně?"

„Asi ano. A nebavíme se o dvou pytlích na hřbetě osla, víš?"

„Kolik toho může být?" upřesňovala si Helena.

„No, určité množství pšenice se dováží ze Sardinie a Sicílie. Přesná čísla neznám, ale jeden písař z úřadu prefekta zásobování mi kdysi řekl,

že množství, které je ročně zapotřebí k slušnému nasycení Říma, je patnáct miliard bušlů –“

Senátorská dcera si dovolila hvízdnout mezi zuby.

Zakřenil jsem se na ni. „Další otázkou je, jestli hlavním iniciátorem toho hnusného plánu je Pertinax nebo Crispus.“

„Na to existuje jediná odpověď,“ ujistila mě Helena svým pružným, přesvědčivým způsobem. Je to *Crispus*, ten hostí velitele loďstva.“

„Máš pravdu. Počítám, že v tom původně jeli oba, ale teď je všechny Pertinax napadá hlava nehlava a Crispus v něm vidí přítěž… Obilní lodě odplouvají do Egypta v dubnu –“ uvažoval jsem… dubnové nóny – *Galatea* a *Venuše z Pafu*; čtyři dni před idami *Flora*; dva dni před květnem *Lusitania*, *Concordia*, *Parthenope* a *Grácie*… „Plavba tam jim trvá tri týdny a zpátky proti větru až dva měsíce. Letos budou mít ty první určitě zpoždění –“

„To je problém,“ mumlala Helena. Jestliže se ten podraz bude odehrávat na vodě, tak s ním nepohneš.“ Poděkoval jsem jí za důvěru a přidal do kroku. „Marku, jak myslíš, že teď budou postupovat?“

„Možná zadrží lodě, až sem dorazí, a budou hrozit, že je odvezou na nějaké tajné místo. Kdybych to podnikal já, tak bych počkal, až za mnou senát vyšle nějakého škrobeného prétora, aby se pokusil se mnou vyjednávat, a pak bych začal vysypávat pytle přes palubu. Představa, že se Neapolský záliv mění v jednu obrovskou mísu kaše, by možná přinesla žádoucí efekt.“

„Celkem vzato,“ řekla Helena procítěně, „jsem ráda, že do toho nejsi zapletený ty. Kdo tě pověřil, abys prozkoumal, jak je to s dovozem obilí?“ zeptala se mě podivným tónem.

„Nikdo. Nějak se stalo, že jsem o ten problém zakopl sám.“

Kdoví proč si mě Helena Justina přitiskla a zasmála se.

„Co se děje?“

„Ale nic, jenom mám radost, že jsem svou budoucnost vložila do rukou muže, který dělá svou práci dobře.“

LXVI

Rozhodl jsem se vtrhnout do Poppaeiny vily, dokud je tam Crispus. Ideální by bylo, kdybych tam mohl vklouznout sám. Má detektivní zkušenost by mě zavedla rovnou k večeřícím hostům přesně ve chvíli, kdy by domlouvali poslední hnusné detaily svého plánu. Potom by se jim na základě nezvratných důkazů Marcus Didius Falco, náš hrdina a polobůh, postavil, usvědčil by je a docela sám by jim všem vlastnoručně nasadil železa na krk…

Většina soukromých informátorů se takovými efektními statečnými činy chlubí. Můj život měl bláznivější průběh, který jsem nemohl ovlivnit.

První problém vyplýval z toho, že Helena, Petronius i Larius, všichni nesmírně zvědaví, chtěli jít se mnou. Dorazili jsme tam jako druhořadí chrámoví bubeníci s velkým randálem – a příliš pozdě. Když jsme stáli na terase a radili se, jak se nejlépe dostat dovnitř, večerní společnost už kolem nás vyrazila ven. Nebyla nejmenší možnost vytáhnout z kohokoli z nich přiznání – a nemělo to ani žádný smysl.

Tento exodus vedl sám Crispus, nohama napřed a obličejem dolů. Nevěděl o světě. Nevzrušení otroci, kteří ho nesli k jeho loďce, prostě zvedli jídelní stůl, přes který padl s rozhozenými údy, a tak s ním harcovali ven jako se zbytky dezertu. Zvadlý věnec z dnešní večeře visel na jednom držadle a řemínky od bot měl provlečené druhým. Potrvá hodně dlouho, než se jeho ctihodnost probudí, a pak s ním asi hned tak nebude kloudná řeč.

Jeho hosty byli velitel loďstva z Misena a skupina důstojníků z trojřadek. Námořnictvo se skládalo ze vskutku tvrdých chlapů. Během nedávných občanských válek se zle rozmohlo pirátství na Černém moři, ale tady na západním pobřeží jsme měli od Pompeiových dob klid. Misenská flotila neměla moc práce, spíš se musela zapojovat do náročného společenského života. Den co den se po Neapolském zálivu konaly různé večírky, takže námořnictvo trávilo většinu večerů pronikáním do soukromých sešlostí a průzkumem terénu za účelem zjištění, kde se dá zadarmo pít. Vynikalo

obrovskou kapacitou a dovedností při kormidlování domů za zpěvu veselých písní v úžasně sprostých verzích, při nichž se střízliví chlapi rděli.

Když se z domu vypotácela parta důstojníků, hráli si na lovecké psy. Chňapali po sobě, štěkali, skučeli, prosili předními packami, zrychleně dýchali s vyplazeným jazykem, vyli na měsíc a očuchávali páchnoucí zadnice toho, kdo byl před nimi. Z toho bláznění se radovali jako děti. Velitel flotily obíhal kolem těch báječných hochů po čtyřech a bečel jako ovce na horských stráních. Motali se tam v jednom chumlu jako řečtí komedianti, jejichž režisér s nimi nenacvičil pořádně pohyby po jevišti, a pak se situace sama od sebe poněkud uklidnila. Hrnuli se vzhůru po lodním můstku, těžkými pažemi se opírali jeden druhému o ramena v láskyplném řetězu jako pokrevní bratři a při tom tanci zvedali kolena. Jeden málem spadl přes palubu, ale jeho druhové využili na vrcholu jeho oblouku nad vodou odstředivé síly a přehoupli ho zpátky za mohutného sborového pokřiku „hej rup". Pak jejich loď, vlekoucí za sebou můstek, zmizela.

Bez nich večer nějak zesmutněl. Petronius prohlásil, že jeho úcta k námořnictvu se v tuto chvíli ztrojnásobila.

Už jsme byli na odchodu, když vtom si Helena Justina vzpomněla na přítelkyni. Já jsem měl chuť nechat Faustu plavat, ale přehlasovali mě. (Jeden z důvodů, proč má informátor pracovat sám, je, že se potřebuje vyvarovat zavlečení do dobrých skutků.)

Dáma se skrývala v atriu a ronila hojné slzy. Zřejmě si zavdávala z amfor. To by jí pochválil kupec s vínem, jehož zisky jdou dolů (jestli někdo takový existuje).

Sluhové kolem ní uklízeli a té rozcuchané vzlykající ženské na kolenou si vůbec nevšímali. Pozoroval jsem, že Helena ztuhla. „Oni jí pohrdají. Vždyť je to žena, která se jenom pošetile chová, ale nejhorší je, že tu nemá žádného muže, co by se o ni postaral –"

Larius i Petronius cudně ustoupili, ale Helena už chytila jednoho otroka a donutila ho, aby vysvětlil, co se vlastně stalo. Fausta prý opět neodbytně vnikla do vily uprostřed večeře. Byla to bujná hostina, čistě pro pány, a zábavu obstarávaly samé ženy…

„A Aufidius Crispus," zvolala Helena pohoršené, „se muckal

s hispánskou tanečnicí?“

„To ne, paní…“ Otrok se po očku podíval na Petronia a na mě. Zašklebili jsme se. „Ve skutečnosti se dvěma!“ S chutí by se pustil do dalších podrobností, ale Helena zasyčela.

Fausta se zřejmě prostě sesypala a stáhla stranou v hlubokém žalu, ve kterém se tak ráda vyžívala. Crispus ji snad ani neviděl. Teď tu zůstala trčet v neobydlené vile a dodavatelé pohoštění zatím naházeli všechny prázdné amfory z hráze do moře a chystali se k odchodu.

Helena ztropila povyk, až někdo přinesl Faustina nosítka. Nosiče jí dnes dělala nesourodá parta liburnských otroků, z nichž jeden kulhal a jeden měl krk posetý podezřelými vředy. „Těmhle nekňubům ji přece nemůžeme svěřit,“ prohlásila Helena.

S Lariem se nám podařilo nacpat Faustu do nosítek, aniž jsme za ni převzali odpovědnost. Otroci ji dopravili až k hostinci v Oplontidě, ale zatímco jsme se dohadovali, co dál, vyklouzla ven a rozběhla se po pláži, přitom proklínala všechny muže, jmenovala, které části anatomie jim mají uschnout a upadnout, a to do takových podrobností, až jsem z toho byl nesvůj.

Celé té její rodinky už jsem měl plné zuby. Ale abych vyhověl Heleně, souhlasil jsem, že zabiju ještě víc času z večera, který jinak mohl být příjemný, a že s ní něco provedu…

Budu-li mít štěstí, snad Faustu dřív unese nějaký bandita, co potřebuje ficku do kuchyně, aby mu ohřívala polívku.

Prosadil jsem si, že Helenu doprovodím v nosítkách na cestu k vile. To trvalo dost dlouho z důvodů, do kterých nikomu jinému než mně nic není.

Potom už skoro celé pobřeží zahalila tma. Když jsem se vrátil k hostinci, Fausta zmizela. Třebaže bylo tak pozdě, našel jsem Laria, jak recituje básně služebné Ollie na lavičce na dvoře. Teď už alespoň pokročil od Catulla k Ovidiovi, který má lepší názory na lásku, a což je ještě důležitější, na sex.

Posadil jsem se k nim. „Užil sis, strýčku?“

„Nenech se vysmát. Copak by se nějaká senátorská dcera dala s radostí položit na holou zem mezi hordu zvědavých pavouků s borovou šiškou pod zády?“

„Vážně?“ podivil se Larius.

„No vážně,“ zalhal jsem. „Co odlákalo Aemiliu Faustu od pobřežních blešivců?“

„Jeden dobrácký velitel vigilů, co má zrovna dovolenou. Nerad vidí sestry urozených pánů sedět opilé na pláži.“

Zaúpěl jsem. Petronius Longus byl vždycky hned naměkko, jakmile uviděl vzlykající dívku. „Takže si ji hodil přes rameno, strčil ji do nosítek a ona zatím horovala, jak je hodný, a potom odpochodoval osobně s tím jejím ubožáckým doprovodem do Herculanea?“

Larius se zasmál. „Však ho znáš.“

„A určitě si ani neřekne o odměnu. Co na to říkala Silvia?“

„Nic – velice významně.“

Byla překrásná noc. Rozhodl jsem se, že zapřáhnu Nerona a pojedu Petroniovi naproti, abych ho dopravil domů. Larius si usmyslel, že mi bude dělat společnost. A potom, protože při svém mládí neuměli uvažovat logicky, se k nám přidala i Ollia, že bude dělat společnost jemu.

Když jsme dokodrcali k prétorovu domu, dověděli jsme se od vrátného, že tam Petronius přijel s dámou, ale protože byla ve večerních střevíčkách poněkud vratká, pomohl jí dovnitř. Nechtěl jsem riskovat, že bych musel odrážet Rufovy návrhy na pobavení, a tak jsme čekali ve voze.

Petronius si dal na čas, než vyšel, a vypadal náramně překvapeně, že nás vidí. Všichni jsme už klimbali, a tak se vyhoupl na kozlík a chopil se opratí. Stejně byl z nás nejlepší kočí.

„Na toho magistráta si dávej pozor!“ zašveholil jsem. „Má sice slušné falernské, ale nechtěl bych se s ním setkat potmě v lázních někde za sloupem… Měl jsi s jeho sestrou velký potíže?“

„Ani ne, když nepočítám to její ‚*Muži jsou hnusní; proč já žádného nemám*?‘ “ Prohodil jsem o Faustě pár tvrdých slov, ale Petronius nadále tvrdil, že ta chudinka malá je docela roztomilá.

Larius si dával dvacet na Olliině pohodlném rameni. Já jsem se oddával vzpomínkám na lepší ženu než na nějakou husu pitomou, magistrátovu sestru, a tak jsem se schoulil do kouta a taky jsem usnul, ukolébán jemným vrzáním a pohupováním vozu za teplé kampánské noci.

Vždy dobře naladěný Petronius Longus si tiše pobrukoval a všechny nás

vezl domů.

LXVII

Dva dni nato se prétor pokusil Atia Pertinaka zatknout. Petroniova dcerka měla právě narozeniny, a tak jsem seběhl dolů do Oplontidy s dárkem. Poté co jsem ho tak odbyl, se Rufus nepokoušel dát mi předem vědět, a tak jsem o celou akci přišel.

Nepřišel jsem o mnoho. Rufus se měl řídit mou radou: protože vila Marcella byla obrácena průčelím k moři, dalo se k ní nenápadně přiblížit shora, zezadu. Když však došel od Vespasiána rozkaz Pertinaka zadržet, Aemilius Rufus sebral četu vojáků a hnal se nahoru po hlavní cestě, takže je z domu jasně viděli. Marcellus ho uvítal mrazivě a dovolil mu dům prohledat. Potom si sedl do stínu a čekal, až ten pitomec zjistí to, co bylo nad slunce jasné: Pertinax uprchl.

Jakmile poprask utichl, vypravila se Helena Justina za mnou do Oplontidy, aby mi všechno pověděla.

„Gnaeus odcválal s Bryonem na koni. Bryon se později ve vší nevinnosti vrátil s oběma koňmi a hlásil, že mladý pán se rozhodl vydat na plavbu –“

„Copak on má loď?“

„Bryon ho opustil na jachtě Auridia Crispa.“

„A ví Crispus, že je na něj vydán zatykač?“

„To není jasné.“

„Kde byla ta jachta?“

„V Bajích. Ale Bryon viděl, jak odplouvá.“

„Znamenitě. Takže vážený Aemilius Rufus vyplašil Pertinaka, aby se uchýlil na nejrychlejší loď mezi Sardinií a Sicílií…“

Rufus to zpackal. Teď si budu muset sám najmout loď a pátrat, kam se poděla *Isis Africana*. Jenže ten den už bylo pozdě, takže jsem si alespoň mohl užít ještě jeden večer se svou dámou.

Narozeniny slavila holčička Silvana (Petroniova prostřední dcerka, dnes

čtyřletá) a děti ten den večeřely s námi. Jídlo se však opozdilo, protože nás potrefila jedna z těch veselých rodinných krizí, bez nichž se neobejdou žádné prázdniny. Arria Silvia našla služebnou Olliu v záplavě slz.

Stačily dva rázné dotazy, jak to vypadá s Olliiným osobním kalendářem, a ukázalo se, že došlo na má slova o tom rybářském klukovi. (Pořád se ještě každý den potloukal kolem.) Ollia zapírala, což verdikt jenom potvrzovalo. Silvia vlepila Ollie pořádnou facku, aby si sama ulevila, a potom nařídila Petroniovi a mně, abychom si šli s tím vrtákem promluvit, když už je pozdě.

Toho mladého frajírka jsme našli u staré kotvy s olověnou zátěží, jak si tam uhlazuje knírek. Petro si ho zezadu pevně přidržel jednou paží. Samozřejmě tvrdil, že se děvčete ani nedotkl, to se dalo čekat. Odvedli jsme ho do hliněné chatrče, kde bydlel s rodiči, a zatímco kluk trucoval, Petronius Longus jim v kostce vyložil celý morální problém: Olliin otec je veterán – přes dvacet let sloužil jako legionář v Egyptě a Sýrii, až odešel do výslužby s dvojnásobným platem, třemi metály a diplomem, kterým se Ollia stala jeho legitimní dcerou; teď má boxerskou školu, kde se těší úctě pro svou čestnost, a jeho borci mu jsou bezvýhradně oddaní…

Starý rybář byl bezzubý, ubohý, nedůvěřivý fotr, kterého byste si nepustili moc blízko k tělu, kdyby měl v ruce porcovací nůž, ale snad ze strachu nebo z čisté vypočítavosti horlivě spolupracoval. Mladík souhlasil, že se s děvčetem ožení, a poněvadž Silvia by tu Olliu rozhodně nenechala, rozhodli jsme se, že mladý rybář pojede do Říma s námi. Jeho rodina si považovala za čest, že to tak dopadlo. My jsme to přijali jako to nejlepší, co se v tomto případě dalo dělat.

Když se Ollia dověděla, že z ní má udělat počestnou ženu takový prohnaný pacholek s knírkem jako čárečkou, rozbrečela se znovu. Žádný div. Larius, před nímž jsme s ohledem na jeho citlivou povahu umělce nechutné podrobnosti zatajili, se na mě zuřivě mračil.

„Ollia uklouzla s tím svým tuleněm," objasnil jsem mu to. „Právě jí došlo, proč ji maminka vždycky varovala. Teď bude za tu chybu padesát let platit. Manžílek, pokud nebude běhat za ženskými, se bude celý den válet v pelechu, hulákat, kdy už mu donesou jídlo, a jí bude říkat, že je líná

coura. Teď aspoň pochopíš, proč ženy, co si to můžou dovolit, radši riskujou utrejchy od nějaký andělíčkářky –“

Larius se beze slova zvedl a šel pomoci Petroniovi objednat víno.

Helena Justina, která si povídala s dětmi, zatímco Silvia uklidňovala Olliu, po mně vrhla dlouhý chladný pohled senátorské dcery, jež zahlédla rub života a usoudila, že i tohle je něco, čemu by se každá žena, co si to může dovolit, ráda za každou cenu vyhnula.

Nakonec jsme si z toho udělali pěkný večer, jak to dělávají lidé v zoufalé náladě, když si mají vybrat mezi přežitím stůj co stůj nebo pádem do bahna.

Jakmile se znovu objevil Petronius s podnosy chleba a džbánků s vínem, začalo napětí povolovat. Láskyplný dotyk jeho velkých tlap na rozčepýřených hlavách, když uváděl věci do pořádku, každého uklidnil. Octl jsem se blízko Silvii, která toho měla ten večer na krku víc než obvykle, a snažil jsem se ji povzbudit. Přitom jsem jí položil ruku na koleno (stůl byl tak úzký, že lidé sedící proti sobě si málem lezli na klín). Silvia nakopla Petronia, neboť si myslela, že je to jeho ruka, a tak aniž zvedl hlavu od své parmice, napomenul mě: „Falcone, dej ty pracky pryč od mý ženy.“

„Proč se chováš tak ošklivě, Falcone?“ osopila se na mě veřejně Helena. „Polož ruce na stůl, a když už musíš být dotěrný, tak dělej oči na mě.“

Přemítal jsem mrzutě, jestli mě Helena tak peskuje proto, že jí dělá starosti Pertinakův útěk. Pozoroval jsem ji, ale ona o tom věděla. Její bledý obličej naschvál nic neprozradil.

Byl to jeden z těch večerů, kdy tam přišla společnost venkovských tanečníků, což nás brzy rozveselilo, poněvadž jsme se měli čemu posmívat. S takovými utahanými komedianty se setkáte všude na světě; s děvčaty s karmínovými pentlemi a tamburínami, která se při bližším zkoumání ukážou být o fous starší, než se na první pohled zdálo; s človíčkem s ohnivýma očima, zlomyslným šklebem a zobanovitým frňákem, co hraje divoce na Panovu píšťalu; s nadutým proplešatělým panákem, který píská slavnostně na zvláštní flétnu, jakou muzikologové vůbec neznají. Jsou to snad ovčáci, co sešli z hor, anebo krčmářovi příbuzní, kdo ví? Byla to se-

zónní práce – za pár šupů navíc, několik skleniček, jakýs takýs potlesk, doprovázený pískáním místních výrostků, a pro nás nadto poučná zkušenost, neboť na latríně venku jsme našli jednu tanečnici, jak se opírá o stěnu a ukusuje z tyče salámu – a teď už nevypadala tak barevná, bujará a rozhodně se už nezdála moc čistá.

Tahle parta tanečníků byla stejně dobrá nebo stejně mizerná jako všechny ostatní. Točili se, klouzali a vykopávali paty, snad jen s trochu větším nezájmem (vezmeme-li v úvahu, že potom na nás budou chtít příspěvek do klobouku), ovšem dívky se přece jenom vytrvale usmívaly, když pak obcházely s koši růží a přitom tiše nadávaly na vysokého černovlasého mladíka, který z nás měl vymáčknout nějaké peníze. U toho se projevil zvláštní talent: přisednout si k hostům, přihýbat si ze džbánku někoho jiného a odlehčit svým podivným tanečním střevícům. Zatímco se bavil s Petroniem, objal jsem jednou rukou Helenu a vzpomínal, jak se za starých časů vždycky ukázalo, že se můj starší bratr Festus zná s flétnistou, takže děcka z naší společnosti dostala od smutného muzikanta zadarmo nástroje z jeho rance podomácku opracovaných klacíků a nemuseli jsme za ně platit…

Petronius se naklonil k Heleně. „Jakmile začne vykládat o bráchovi, odsuň mu pohár s vínem." To udělala. Mně to nevadilo, protože se přitom na mě usmála tak vroucně, až se mi z toho udělalo slabo. Petronius jí kavalírsky podal vlašský ořech. Mezi jeho dovednosti patřilo, že uměl ohromně šikovně řozlousknout skořápku, takže jádro uvnitř zůstalo neporušené, obě poloviny spojené důmyslně tenkou slupičkou. Když ho snědla, položila si hlavu na mé rameno a vzala mě za ruku.

A tak jsme tam všichni seděli pod mřížkou s popínavým vínem do pozdního večera. Za kamennou hrází se lesklo temné moře a muži v kraťoučkých tunikách vířili dupáním prach do jemné mlhy nad ibiškovými listy. Olliu bolelo břicho a chudáka Laria bolelo srdce. Myslel jsem na to, jak budu zítra pátrat po Atiovi Pertinakovi. Helena se zasněně usmívala. Petronius a Silvia se usnesli, že dovolená jim všem udělala dobře, ale že to stačí a je načase vrátit se domů.

Žádná z nových flétniček nechtěla hrát. (Ty nikdy nehrajou, ale my s Petroniem se nikdy nepoučíme.)

Vraceli jsme se pomalu pěšky k hostinci, a protože Silvana měla narozeniny, udělali jsme z ukládání dětí do postele obřad. Netušil jsem, co mě čeká, než se opět uvidím s Helenou, a tak jsem ji odtáhl stranou, abychom se mohli o samotě rozloučit. Kdosi zavolal nahoru, že za mnou někdo přišel. Petronius na mě mrkl, že prý to za mě vyřídí sám.

Jedno z dětí, holčička ve věku, kdy děti zkoušejí, nakolik si můžou dovolit být neposlušné, odhopkala ve spodní košilce za ním. Dvacet vteřin nato jsme i přes ten povyk nahoře uslyšeli její ječení.

Vyrazil jsem po chodbě i ze schodů dolů jako první. Petronilla stála jako zkamenělá ve dveřích a ještě stále vřískala. Zvedl jsem ji do náruče. Nic jiného se nedalo dělat.

Petronius Longus ležel na dvoře natažený obličejem k zemi, s oběma pažemi rozhozenými. Srazila ho silná rána, zasáhla ho na nejnebezpečnějším, nejcitlivějším místě šíje. Krev pomalu prýštící z rány říkala všechno.

Dlouhou chvíli jsem držel v náručí jeho dítě a jenom jsem tam stál, neschopen se pohnout. Nemohl jsem pro něho nic udělat. Věděl jsem, že je mrtvý.

LXVIII

Mezi dupotem nohou, které za mnou spěchaly dolů, zaklapaly Silviiny sandály a pak kolem mě proletěla jako dech, a než jsem ji mohl zarazit, vrhla se na něho. Zdálo se mi, že vydechla: „*Můj miláčku*!“, ale asi jsem se přeslechl.

Dítě jsem předal někomu do náruče, vyběhl jsem ven a snažil se Silviu přemluvit, aby ho nechala. Helena Justina se tam vmáčkla vedle mě a přiklekla k jeho hlavě, aby mu mohla opatrně zkontrolovat dech nebo tep.

„Marku, pojď mi pomoct – on žije!“

Pak jsme spolupracovali jako sehraná dvojice. Život už měl zase nějaký smysl. Museli jsme jednat rychle.

Larius vyrazil ven na oslu hledat doktora. Ollia, nečekaně rozumná, odtáhla Silviu. Nechtěl jsem s Petroniem hýbat, jenomže každou minutou se stmívalo víc a víc a nemohli jsme ho nechat tam venku. Helena zabrala jednu přízemní místnost – myslím, že za ni zaplatila – a potom jsme ho na košatině přenesli dovnitř.

Měl být mrtvý. Menší muž by byl. *Já* bych byl. Nějaký zlosyn, který se specializoval na zbytečná gesta, si teď pravděpodobně myslel, že jsem.

Petronius byl v hlubokém bezvědomí, v nebezpečně hlubokém. I kdyby se z něho probral, možná že už nebude jako dřív. Byl to však urostlý, zdatný muž s odpovídající fyzickou silou. Ve všem, co dělal, se projevovala jeho odolnost a houževnatost. Larius našel doktora. Ten Petroniovi ránu ošetřil, potřel balzámem a ujistil nás, že pacient neztratil mnoho krve a teď prý se nedá dělat nic jiného než ho udržovat v teple a čekat.

Helena konejšila děti. Helena se postarala o Silviu, v Petroniově pokoji ji obložila dekami a polštáři, aby měla pohodlí. Helena hovořila s doktorem, odehnala čumily a uklidnila Olliu a Laria. Viděl jsem ji dokonce, jak s Olliou krmí koťata dětí. Potom poslala do vily vzkaz, že zůstane tady.

Šel jsem na obhlídku hostince, jak to dělával každý večer Petronius.

Zůstal jsem stát venku na silnici a zaposlouchal se do tmy. Cloumala mnou nenávist proti tomu, kdo to spáchal, a chystal jsem mu pomstu. Věděl jsem, kdo to musel být: Atius Pertinax.

Nahlédl jsem do stáje a Neronovi nabídl několik hrstí sena. Když jsem se vrátil do pokoje, kam jsme uložili Petronia, Silvia chovala v náručí Tadiu a pohupovala se sem tam. Usmál jsem se, ale nemluvili jsme, protože děti spaly. Věděl jsem, že mi to Silvia klade za vinu. Tentokrát jsme se neměli o čem hádat: sám jsem si to taky vyčítal.

Sfoukl jsem všechny svíčky kromě jedné, a pak jsem si k němu sedl. Jeho rysy teď byly podivně propadlé. Pod podlitinami z toho pádu jako by se mu z obličeje vytratila veškerá barva i výraz, takže mi připadal cizí. Znal jsem ho deset let. Bydleli jsme ve stejných kasárnách na konci světa v Británii a za pochodů během povstání Icenů jsme sdíleli společný stan. Po návratu do Říma jsme se s Petroniem podělili o tolik džbánů vína, že bych je nespočítal, stříleli jsme si z ženských toho druhého, posmívali jsme se navzájem svým zvyklostem, prokazovali jsme si služby, vyměňovali vtipy a skoro nikdy jsme se nehádali, leda když jeho práce překážela té mé. Byl mi bratrem místo mého vlastního, snad až příliš výstředního, takže jsem ho moc nesnášel.

Nevěděl, že jsem u něho. Nakonec jsem odešel a nechal jsem ho tam s jeho dvěma staršími dcerkami, které spaly přitulené k jeho boku.

Šel jsem opatrně nahoru a šetřil síly. Na Petroniově posteli jsem obrátil matraci a našel jsem tam, jak jsem čekal, jeho meč. Připravil jsem si ho k vlastnímu lůžku.

V druhém pokoji hovořila Helena s Olliou a Lariem. Nahlédl jsem tam, abych jim dal dobrou noc a spočítal osazenstvo. Heleně jsem řekl chraptivým hlasem okázale: „Je to tu hodně skromné, ale děkuju ti, žes tu zůstala. Bez tebe by to byl zmatek. Nechci tě zatěžovat našimi problémy…“

„Vaše problémy jsou i moje,“ odpověděla Helena pevně.

Usmál jsem se a nevěděl, co na to říct. Pak jsem trhnutím hlavy naznačil Lariovi: „Je čas jít spát.“

Jenže Helena domlouvala Ollie, aby se jí svěřila, a zdálo se, že Larius je taky účastníkem toho semináře, takže když jsem je opustil, bzukot jejich

hlasů ještě nějakou dobu pokračoval.

Nastala třetí hodina tmy. Ležel jsem na zádech se založenýma rukama a hleděl na vršek okenního výklenku v protější stěně. Čekal jsem, kdy nastane den a přijde má šance na pomstu. Zavrzalo prkno. Čekal jsem Laria, ale byla to Helena.

Znali jsme se tak dobře, že jsme nepotřebovali mluvit. Podal jsem jí ruku a uvolnil jí na té hrozné posteli místo. Sfoukla svůj kahan a já jsem naslněnými prsty zamáčkl knot, aby nepáchl. Potom jsem uhasil i svůj.

Opět jsem ležel na zádech se založenýma rukama, ale tentokrát jsem je měl ovinuté kolem Heleny. Její studené tlapky si našly místečko pod jednou mou nohou, aby se ohřály. Jasně si vzpomínám, jak jsme oba v tom okamžiku vzdychli, ale už se napamatuju, kdo z nás usnul první.

K ničemu nedošlo. Existuje víc důvodů, proč spolu dva lidé spí v jedné posteli. Helena chtěla být u mě. A já jsem ji tam potřeboval.

LXIX

Po tři následující dni jsem pročesával záliv v najatém člunu z Pompejí, pomalém a s tupým velitelem, který nemohl nebo nechtěl pochopit mou naléhavost, *Isis Africana* se mi opět ztratila a já jsem po ní pátral. A opět se zdálo, že je to jenom ztráta času. Každý večer jsem se vracel do hostince vyčerpaný a mrzutý. Petronius začal nabývat vědomí první den k večeru. Ležel klidně jako omámený a divil se, co se mu vlastně stalo, ale v podstatě už to byl zase on. Ale ani jeho postupné zotavování mě nevytáhlo z hluboké roztrpčenosti. Jak jsem očekával, z útoku si vůbec nic nepamatoval.

Třetího dne jsem napsal Rufovi a nabídl mu spolupráci. Sdělil jsem mu, co se stalo, a uvedl nové obvinění proti Pertinakovi: pokus o vraždu římského velitele vigilů Lucia Petronia Longa. Chlapec, kterého jsem s dopisem poslal, se vrátil se vzkazem, abych se dostavil do Aemiliova domu. Odvezl mě tam Larius s Neronem.

Rufus nebyl doma. Ten vzkaz mi poslala jeho sestra.

Aemilia Fausta mě přijala ve studeném pokoji, kde padal přes otevřenou okenici zvenčí stín ořešáku. Připadala mi menší a hubenější než dřív. Její bledost ještě zdůrazňovaly nelichotivé tóny nanicovatých akvamarínových šatů.

Měl jsem zlost. „Očekával jsem tvého bratra. Dostal vůbec můj dopis?“ Mou reakci předvídala a provinile přikývla. „Aha. Takže bude pokračovat v lovu beze mě?“

„Můj bratr říká, že informátoři se nemají plést do státních záležitostí –“

„Tvůj bratr toho říká až moc!“ Svůj hněv jsem před ní nijak neskrýval. Podnikl jsem zbytečnou cestu a ztratil den pátrání.

Je mi líto,“ přerušila mě Aemilia Fausta opatrně, „co se stalo tvému příteli. Je raněný těžce, Falcone?“

„Ten, kdo ho praštil, chtěl někomu rozkřápnout hlavu."

„Jemu?"

„Mně."

„Uzdraví se?"

„Doufáme. Nic víc nemůžu říct."

Seděla vzpřímeně v proutěném křesle a pohrávala si s dlouhým šátkem s třásněmi na klíně. Měla prázdný výraz a její hlas zněl bezbarvě.

„Falcone, je to jisté, že ten útočník byl Pertinax Marcellus?"

„Nikdo jiný nemá motiv. Hodně lidí mě nesnáší, ale ne zas natolik, aby mi přáli smrt."

„Můj bratr," pokračovala, „vidí výhodu v tom, že Crispus a Pertinax jsou teď spolu –"

„Tvůj bratr se mýlí. Pertinax už ztratil veškeré morální zábrany. Tyhle surové útoky – a bylo jich víc – jenom ukazují plný rozsah jeho zhroucení. Crispus pouze potřebuje ve svých světoborných názorech usměrnit."

„Máš pravdu, Falcone," přitakala Fausta tiše.

Zamyšleně jsem si ji prohlížel a pak jsem řekl: „Vespasián se mu nehodí do krámu a tobě se zase nelíbí Crispův soukromý život – ale to ještě neznamená, že by nemohl být užitečný ve státních službách."

„Jistě," uznala se smutným úsměvem.

Netrpělivě jsem čekal, s čím se vytasí, až mě svědil skalp. „Máš pro mě nějakou informaci, paní?"

„Snad. Bratr si domluvil schůzku s Crispem a chystá se Pertinaka zatknout. Mám strach, co se může stát. Sextus je tak prchlivý –"

„Sextus? Aha, tvůj bratr. Mám tomu rozumět tak, že Pertinax o té přátelské schůzce neví?" Zajímalo by mě, jestli se už Aufidius Crispus rozhodl zajistit si Vespasiánovu přízeň tím, že mu předá uprchlíka. (Anebo jestli se chce jenom zbavit nepříjemného břemene, než se sám bude ucházet o trůn.) Mezitím se Aemilius Rufus pokusí nějak – ale nejspíš to zpacká – Pertinaka zmocnit, aby se mohl přihrnout do Říma pokryt slávou… Pozoroval jsem, že v tom velkolepém plánu nikdo nepočítá s aktivní rolí pro mě. „Aemilio Fausto, kde se mají setkat?"

„Na moři. Bratr odjel před obědem do Misena."

Zamračil jsem se. „Snad bude mít dost rozumu, aby loďstvu nedůvěřo-

val. Crispus má blízké přátele mezi důstojníky na trojveslicích –“

„„Můj bratr ovšem taky,“ svěřila mi Aemilia Fausta suše.

„Ach tak.“

Dáma se od tématu odpoutala ve směru tečny a stroze se zeptala: „Nemohla bych poslat něco tvému příteli a jeho rodině, co by jim pomohlo?“

„Asi nic. Děkuju za tu snahu…“

Jako ve většině případů Fausta podle všeho i teď očekávala odmítnutí. „Myslíš, že mi do toho nic není.“

„Správně,“ přisvědčil jsem. Tu mě něco napadlo, ale hned jsem tu myšlenku zapudil, poněvadž se mi zdála vůči Petroniovi neloajální.

Uvědomil jsem si, že Aemilia Fausta je přesně ten typ ženy v jedné chvíli vášnivě zamilované do Crispa a vzápětí se vrhající na kohokoli, kdo je ochotný vyslechnout její nářky. Nebylo to nic nového. Můj spoluobyvatel stanu Petronius, statný tolerantní chlap (který miloval drobné křehké bytůstky, jež mohl hýčkat na kolenou), nechával za sebou mnoho vášnivých malých paniček, které v něm viděly svého spasitele z důvodů, na něž jsem se ostýchal ptát. Obyčejně s nimi nadále vycházel přátelsky. Proto by asi nechtěl, abych se kvůli němu pohádal s Faustou.

Předestřel jsem jí návrh: „Přece jenom je něco, co bys mohla udělat. Petronius už by snesl přepravu. Potřebuju ho dostat domů. Nemohla bys jeho rodině půjčit pár slušných nosítek, aby cestovali pohodlně? Nebo ještě líp, nemohla bys přemluvit bratra, aby mu poskytl ozbrojený doprovod? Jistě pochopí proč. V tom případě bych mohl poslat zpátky do města v bezpečí i Helenu Justinu…“ Fausta vděčně přikývla. „A teď už nesmím otálet. Říkalas *na moři*. Nemůžeš tu schůzku nějak upřesnit?“

„A slíbíš mi, že se Aufidiovi Crispovi nic nestane?“

„Nikdy nedávám sliby, které nemůžu ovlivnit. Ale mám pověření zachránit ho pro Řím… Kde se tedy mají setkat?“

„U Caprejí,“ odpověděla. „Dnes odpoledne. Pod císařskou Jupiterovou vilou.

LXX

Potřeboval jsem loď, rychlou.

Vyřítil jsem se z domu. Venku se Nero nestydatě přátelil s dvěma tupými ošoupanými mulami, parkujícími proti portiku v oblaku much. Ty muly jsem poznal. Larius se opíral ve stínu o zeď a bavil se s jezdci, s podivným hromotlukem, který se tu ve městě vyjímal jako pěst na oko, a s mrňousem s licousy a pokradmým výrazem. Byl to Gordianův majordomus a jeho zakrslý poskok.

„Larie, nemáš mluvit s cizími lidmi!“

„To je Milo –“

„Z Milona nekouká nic dobrýho. Pojď, musíme sebou hodit. Popožeň Nerona k nábřeží, potřebuju sehnat loď –“

„Milo má loď tady u břehu.“

„Jistě?“ Nutil jsem se do zdvořilého tónu.

Milo se na mě ušklíbl. Dělalo se mi z něho nanic. Utěšovalo mě jedině pomyšlení, že mi určitě není ani zpoloviny tak zle, jako bylo jemu, když jsem ho kdysi vzal po hlavě kusem porfyru. „Můžeš se přesvědčit!“ odsekl mi posměšně. Opět nastoupila crotonská etiketa.

„Povím ti to slušně: ukaž mi svou loď a já za to Gordianovi neprozradím, že jsi odmítl spolupracovat. Tak jdem – prétorova sestra mi dala tip na Pertinaka!“

Na jižním konci města poskytovaly kamenné hráze, prokládané mohutnými klenbami, vyhlídkovou promenádu občanům Herculanea na cestě do předměstských lázní. Odtud mohli pozorovat všechny lodě, jež zvládly přísná přístavní nařízení a kotvily připoutané u nábřeží. Přístav neoplýval zrovna jeřáby a vykládacími kladkami, ale poskytoval kotviště pro občasné váhavé plavidlo. Milonův skrček si vzal na starost Nerona a muly. „On to se zvířatama umí –“

„Proto se tě asi drží.“ Loď, na kterou Milo ukázal, byla bytelná dřevěná, nazvaná *Mořský škorpion*. Posádka hlídala, aby nedošlo k potížím, a viděla nás, jak se blížíme. Jeden lodník začal okamžitě vytahovat můstek, jakmile jsme se Larius, Milo a já vpotáceli na palubu.

Tam už čekala známá ošumělá mohutná postava, velekněz Gordianus. Obrovské ploutvovité uši si zachumlal do dlouhého pláště, jako by se od bratrovy smrti stále nemohl zahřát. Dosud měl nezdravou popelavou barvu, ale na holé kůži se mu objevily tu a tam růžové skvrny od opálení.

Podali jsme si ruce jako velitelé vojsk uprostřed války, oba s vědomím, kolik se toho stalo od našeho posledního setkání, a oba maličko žárliví.

„Jsem rád, že tě zase vidím, Falcone. Všechno v pořádku?“

„Párkrát jsem měl namále. Pertinax se mě právě pokusil zavraždit týmž způsobem, jako když napadl tebe… Pověz mi, jak jsi zjistil, že dosud žije?“

„Měl jsi pravdu, bratr mi opravdu napsal, aby mě varoval. Dopis uložil u svého bankéře a došel mi, hned jak jsi odjel z Colonny.“

„Máš nějaké zprávy, jak je na tom tvůj raněný zástupce, pane?“ Tu odpověď jsem skoro očekával. Gordianus obrátil oči k nebi – zastupující kněz byl mrtvý. Další obvinění Pertinaka, ovšem jako obvykle bez důkazů.

Vypluli jsme přes záliv s příznivým větrem v zádech. Gordianus se mě zeptal, jestli tu loď poznávám. Nepřipadala mi povědomá, a to plným právem, protože jsem ji ve skutečnosti nikdy neviděl, ale když zavolal na velitele, aby zamířil na Capreae, uvědomil jsem si, že jsem o ní slyšel. Tím velitelem byl jeden můj přítel, čiperný človíček s očima jako trnky, chlapík v klobouku se zprohýbaným okrajem jako přestárlá obrácená houba. Postával poněkud rozpačitě opodál a čekal, jestli ho poznám…

„Laese! Za lepších okolností by tohle byla šťastná chvíle!“

Představil jsem svého synovce, který tam natahoval krk, aby z lepší umělecké perspektivy viděl zvláštní rozdvojený obličej mého přítele z Crotonu. Larius se k nám ostýchavě přišoural, podezřelý čahoun v usmolené tunice, který s sebou stále ještě vláčel svou kabelu z doby, kdy jsme prodávali olovo. Potom jsem sjel ostrým pohledem z Gordiana na Laesa. „Vy dva se znáte už dlouho?“

Gordianus se zasmál. „Ne. Seznámili jsme se, až když jsem sháněl loď na stěhování z Colonny do Paesta. Teprve později, když náhodou padlo tvé

jméno, mi vyprávěl o vašich společných dobrodružstvích."

„Štěstí, že jsi kápl na někoho spolehlivého."

„To je pravda. Laesus s námi zůstane, dokud se tahle záležitost nevyřeší. Pomohl mi najít Aufidia Crispa. A když mi potom Crispus potvrdil, jak je to doopravdy s ‚Barnabem', pomáhal Milonovi Pertinaka sledovat." Opírali jsme se zády o zábradlí, zatímco posádka upravovala hlavní plachtu na dlouhou cestu podél surrentského pobřeží. „Pověz mi, co si myslíš o tom Rufovi," zeptal se mě Gordianus zničehonic. „Mně jeho přístup připadal poněkud nedbalý."

„No, je inteligentní a ve své obci pilně pracuje." Nechtělo se mi Gordianova kolegu senátora kritizovat jenom proto, že má rád staré víno a mladé číšníky. Na druhou stranu jeho zpackaný pokus zatknout Pertinaka byl neodpustitelný. „Ovšem ten zmatek, co napáchal ve vile Marcelle, je dost výmluvný."

Gordianus souhlasně broukl. „Egoistický a nezralý," charakterizoval magistráta rázně a stručně. To mi vlastně ujasnilo, proč dál pátrá po Pertinakovi na vlastní pěst, třebaže už rozpoutal oficiální protesty a pokřik.

Vtom mě něco napadlo a otočil jsem se k Milonovi, který si hověl u předního stehu hlavního stěžně. „Když jsi Pertinaka stopoval, tak jsi musel vidět, jak v hostinci praštil mého přítele." Viděl. Milo mi pokaždé pohnul žlučí – ale nikdy tolik jako teď. „U Jupitera a Marta! Když Petronius Longus přišel ke dveřím, proč jsi nezavolal?"

„Slyšeli jsme, jak se Pertinax ptá po tobě," rýpl do mě Milo nepříjemně. „Lituju, že jsme vám nemohli pomoct, ale museli jsme ho sledovat zpátky na jachtu…"

Musel jsem poodejít stranou až na druhý konec lodě, abych nezačal krmit sviňuchy cáry z majordoma.

Cesta na Capreae se vždycky zdá delší, než zpočátku vypadá. Zatrpklý starý císař Tiberius si vybral dobré útočiště; vždycky měl dost času připravit návštěvníkům tvrdé uvítání, než připlouvající lodě zakotvily.

Tentokrát jsem nedostal mořskou nemoc, i když jsem na to neustále neklidně myslel.

„Je ti dobře?" zeptal se mě Larius starostlivě. Vysvětlil jsem mu,

že laskavě se dotazovat lidí, co mají choulostivý žaludek, nikdy nepomáhá.

Larius lodě miloval a na moři mu nikdy špatně nebylo. Opřel se vedle mě o zábradlí a vychutnával si plavbu. Zvolna kolem nás klouzaly nekonečné útesy poloostrova vybíhajícího od Lactarií a chlapec blaženě mžoural do větru, šťastně se nechával postřikovat vodní tříští a kochal se mořem ve sluneční záři.

„Strýčku Marku, Helena mi poradila, abych si s tebou promluvil."

„Jestli jde o to tvoje malování po zdech, tak na to nemám náladu."

„Jde o Olliu."

„No to je vtip!" Pohoršeně se na mě podíval. „Promiň. Tak pokračuj." Larius, neuvěřitelný romantik, zaujal pózu příďové figury, nastavující hruď bouřím života; vítr mu odhrnoval rovné vlasy z čela a ve tváři měl odhodlaný výraz. Při plavbě po moři se ukazoval v nejhorším světle.

„Ollia žádné děcko nečeká, Silvia se spletla. A s tím rybářem ani nikdy nic neměla –"

„No to mě podrž!" ušklíbl jsem se. „Tak proč to nepopřela? Anebo on?"

„Oba to přece popírali."

To je pravda. „Tak o co vlastně jde?"

„On se kolem ní pořád motal a ona se ho nemohla zbavit. Každý si o tom myslel kdovíco –"

„Kromě tebe?" nadhodil jsem.

Larius zrudl. V duchu jsem se usmál. S naléhavostí mluvil dál. „Ollia se hrozně bála Silvii, netroufala si to vysvětlit." Uculil jsem se. „Ten rybář o ni doopravdy ani moc nestál –"

„Tak co chtěl vůbec ulovit?"

„Chce se dostat do Říma. Aby si polepšil." Odbyl jsem to pohrdavým výrazem. „Ale on není zlý," mumlal Larius. „Petro říká, že když se tak snažil, měli bysme ho stejně vzít s sebou. U táty by mohl dělat veslaře. A já bych pak měl volnou ruku…"

„Na copak, sluníčko?"

„Abych v Pompejích mohl malovat fresky." Nato jsem mu řekl, že na takové hlouposti ještě pořád nemám náladu.

Pozorně jsem si ho prohlédl. Za našeho pobytu na venkově poněkud přibral a pohyboval se nenuceněji. S těmi freskami na mě přestal naléhat,

ale měl jsem dojem, že už má beztak všechno domluvené.

„Vyřiď Ollie mé blahopřání, že ji ještě nečeká mateřství."

„Pokud jde o Olliu –" začal Larius.

Zaúpěl jsem a snažil se nesmát. „Můžu si to domyslet. Ollia došla k názoru, že jejím snem je čahoun, co miluje poezii a za nehty má okrovou barvu." Larius honem schoval ruce, ale těšilo mě, že si troufá mi odporovat.

Měli taky svůj rozkošný, jasný plán, do jakých se mladí lidé tak rádi ztřeštěně vrhají. Larius se nenechal odbýt a všechno mi to vylíčil: vrátí se domů do Říma; vysvětlí své plány matce; pak se vydá zpátky do Pompejí; vyučí se řemeslu; vydělá si dost, aby si mohl najmout pokojík s balkonem –

„Nezbytné zařízení pro mládence, co žije sám."

„Strýčku Marku, proč jsi vždycky tak cynický?"

„Jsem taky mládenec a dostalo se mi té výsady, že mám balkon."

Potom se vezmou; počkají dva roky, než si Larius našetří dost peněz; budou mít tři děti ve dvouletých odstupech; a tak si budou spořádaně žít až do smrti a litovat druhé, jak uboze nakládají se svým životem. Byly dvě možnosti: buď na sebe zapomenou, až budou starší, a Ollia uteče s nějakým ševcem – anebo, jak Laria znám, uskuteční celou tu pitomost, co si vzal do hlavy.

„Heleně Justine jste se se vším svěřili? Co si o tom myslí?"

„Prý je to dobrý nápad. Od Heleny jsem dostal první zakázku," dodal Larius a poťouchle se na mě podíval. „Nakreslil jsem jí zátiší: tebe, jak tvrdě spíš s otevřenou pusou."

„Snad si to nenechala?"

„Ale jo. Chtěla památku na ty prázdniny…"

Už jsem mu neodpověděl, protože jeden lodník zavolal: Capreae.

⌘ ⌘ ⌘

Když jsme vyplouvali, bylo zataženo. Jakmile jsme minuli Surrentum, pobřežní útesy se nám jevily jako temná směsice tmavozelené vegetace a skalisek barvy medu na pozadí mlhavějších barev horského pásma. Moře se stříbrošedě čeřilo a pod zamračenou oblohou vypadalo poněkud hrozivě. Už jsme se blížili k ostrovu, který před námi ležel jako dvojitý hrb, jako

hřbety dvou rozvalujících se velryb, a příkrov mraků se začal rozplývat. Nad ostrovem zůstal viset jenom načechraný bílý trojúhelník, už z dálky patrný jako ukazatel. Pluli jsme dál v jasném slunci, zářícím nad mořem modrým jako vzácný drahokam.

Zdálo se, že se ostrov přibližuje větší rychlostí. Z hlavního přístavu se vyhrnul proud zábavních lodí, jejichž plachty tvořily linku tmavorudých teček, jako by se navzájem honily. Kdyby mezi nimi byla *Isis Africana*, vůbec bychom ji nerozeznali, ale Curtius Gordianus dával Laesovi pokyny, kudy má plout, a tak jsme lodičky nechali daleko stranou a drželi jsme se těsně u strmých pobřežních skalisek. Zvolna jsme zkoumali hluboké izolované zálivy, přístupné leda z moře. Místy zely vysoko ve skalní stěně temné otvory do jeskyň. Všude kolem ostrova panoval čilý ruch, pohybovalo se tam mnoho rybářských i výletních lodí, ale žádná nenarušila křišťálově průzračnou lagunu, kam se nakonec *Mořský skorpion* vplížil a kde kotvila také *Isis*.

Crispus a Pertinax se koupali. Byl to podivuhodně poklidný obrázek.

Nenápadně jsme připluli blíž a Laesus spustil kotvu. Plavci nás pozorovali. Gordianus si nadále zakrýval tvář a vesele zavolal na Crispa jako starý přítel, který se tu dnes objevil čistě šťastnou náhodou. Viděli jsme, jak se Crispus položil ve vodě na záda, jako by uvažoval co teď, a možná nám taky nadával. Pak se pustil volným kraulem ke své jachtě za Pertinakem, který začal okamžitě plavat, jakmile nás spatřil. Ujistili jsme se, že nezvedají kotvu, a velekněz a já jsme se k nim přepravili v lehkém člunu. Milona jsme vzali s sebou.

Když jsme vylezli na palubu, Aufidius Crispus se třel ručníkem. Měl podsaditou svalnatou postavu, porostlou tmavými chlupy. Pertinax zmizel v útrobách lodě, jako by se chtěl obléci o samotě. Třeba doufal, že jsme jenom náhodní hosté, kteří se tam nezdrží. Crispus si natáhl volnou červenou tuniku, jejíž copánkový lem s kovovým leskem už značně zmatněl od slaných sprškek. Vytřepával si vodu z uší s energií, jakou jsem ho viděl vynakládat i na jiné věci.

„To je ale překvapení!“ řekl, aniž se mu sebemenší překvapení zračilo na snědých lících. Očekával prétora, ale s klidem přijal, že jsme záležitost převzali my, a zavolal mocným hlasem: „Příteli, pojď sem! Máme tu návštěvu,

musíš se s ní seznámit!“

Protože mu nic jiného nezbývalo, přišoural se Atius Pertinax na palubu. Na sobě měl bílou tuniku, už přepásanou, a tvářil se jako obvykle upjatě. Když poznal Gordiana, jeho oči barvy říční vody zpozorněly. Váhavě se zaculil, potom se opatrně přišinul blíž a podával mu ruku.

Gordianus si vzpomněl na bratra a ztuhl. Nabízený stisk by nesnesl. Sám jsem postoupil kupředu.

„Jmenuji se Falco,“ hlásil jsem. Naše kořist trhla hlavou zlostí a leknutím. „Měl jsem být mrtvý – ostatně ty taky.“ Pak jsem se postavil do pozoru a formálně jsem oznámil: „Gnaeus Atius Pertinax Caprenius Marcellus, rovněž známý jako Barnabas, se jménem Vespasiana Augusta zatýká! Předám tě do vazby a dopravím tě do Říma. Máš právo být souzen sobě rovnými v senátu anebo můžeš využít práva každého občana a obrátit se přímo na císaře. Předtím ale,“ poučil jsem ho s chutí, „musíš prokázat, kdo vlastně jsi.“

„Z čeho jsem obviněn?“ vzpouzel se Pertinax vztekle.

„Ze spiknutí proti říši, z vraždy, paličství v církevním objektu, napadení římského velitele stráže – a z úmyslu mě zavraždit.“

LXXI

Pertinax mě snad konečně vzal doopravdy na vědomí. S jeho arogancí to však skoro vůbec nepohnulo. Možná ani nepochopil, že od té doby, co se jejich spiknutí zhatilo, mu už podruhé hrozí vězení, zatímco jeho druhové ho s chladnou hlavou opouštějí. Skoro jsem ho litoval – ale když mi někdo usiluje o život, mé lepší já jde stranou.

Stál jsem mírně rozkročený, vědom si pohybující se paluby pod nohama a křehkosti jachty ve srovnání s pracovním bytelným *Mořským škorpionem*.

Pertinax vrhl po Crispovi nejistý pohled. Zřejmě se domníval, že ho taky zatkneme. Crispus pokrčil rameny a nechal ho v nejistotě. Pokynul jsem Milonovi. Poněvadž člun, v němž nás sem dopravili, byl malý a nepobral víc pasažérů než tři, odplul napřed na *Mořského škorpiona* Milo s vězněm a pak poslal člun zpátky pro Gordiana a mě.

Zatímco jsme čekali, žádný z nás nepromluvil.

Člun se pomalu blížil k jachtě. Crispus si vyměnil pár zdvořilostních frází s Gordianem a popřál mu štěstí v novém působišti v Paestu. Mě oba přehlíželi s jakýmsi uctivým odstupem, jako by byli na nějakém veledůležitém banketu a spatřili, jak na ně z dalamánku mrká spokojený brouk.

Sám jsem neměl nejmenší chuť si blahopřát. Při pohledu na Atia Pertinaka jsem cítil jenom trpkost. Dokud nebude bezpečně pod zámkem, nebudu mít klid.

Gordiana jsem poslal dolů do člunu jako prvního.

„Nuže díky za to, žes nám ho předal, pane.“ Jachta se kymácela. Takové vratké plavidlo, že jsem těžko držel rovnováhu. Chytil jsem se zábradlí. „Můžeš se spolehnout na Vespasiánovu vděčnost.“

„To jsem rád,“ usmál se Crispus. Tady na své jachtě v pohodlném oděvu vypadal starší a ošumělejší, než když sršel sebedůvěrou na banketu v Oplontidě – zato víc jako muž, s kterým by si člověk rád vyšel na ryby.

„Opravdu?“ zeptal jsem se klidně. „Takže nemáš prsty v žádných pro-

radných plánech ohledně egyptských lodí s obilím, na které jsem přišel?“

„Nechal jsem toho,“ připustil Crispus, zřejmě docela upřímně.

„Cože – flotila od toho dává ruce pryč?“

Nepokusil se ty plány zatloukat. „Copak ta! Velitel a důstojníci budou pít s každým, kdo jim chlast zaplatí – ale všichni lodníci se považujou za vojáky. A musím uznat, Falcone, že Vespasián může počítat s naprostou loajálností armády.“

„Oni vědí, že Vespasián je dobrý vojevůdce, pane.“

„No doufejme, že z něho bude i dobrý císař.“

Zkoumal jsem jeho tvář. Helena měla pravdu. Své ztráty uměl odbýt mávnutím ruky, ať přišel o sebevíc. Pokud to byly ztráty. To se dalo bezpečně zjistit jedině tak, že se mu nechá volná ruka a pak ho budeme bedlivě sledovat.

Když jsem se přehoupl přes zábradlí, připraven slézt dolů, Crispus mi přidržel ruku. „Díky. Co jsem říkal, platí. Myslím, že můžeš Vespasiána požádat i jakékoli místo,“ slíbil jsem mu, stále ve snaze ho zpracovat.

Aufidius Crispus lstivě mrkl dolů na člun, kde se Gordianus na přídi neohrabaně natočil. „V tom případě budu chtít něco lepšího než mizerný kněžský úřad.“

Zakřenil jsem se. „Jen klidně žádej. Hodně štěstí, pane. Na shledanou v Římě…“

Snad.

Dopadení Pertinaka vypadalo zatím až příliš snadné. Měl jsem však vědět, že mně neprojde nic lacino. Sudička, která bdí nad mým osudem, má zvrácený smysl pro humor.

Člun z *Mořského škorpiona* nás odvezl do poloviny cesty k mateřské lodi, dyž vtom se v laguně objevila nová loď. Gordianus se na mě podíval. Byla to trojřádka z misenské flotily.

„Rufus,“ zamumlal jsem. „Na toho je spolehnutí, že vždycky přijde, až když je po parádě.“

Loď tam vklouzla tiše, ale sotva jsme ji spatřili, zaduněl buben. Na straně natočené k nám se ponořilo do vody osmdesát vesel. Veslaři zabírali v tempu bubnování a slunce se zalesklo na štítech a hrotech kopí vojenské

jednotky na palubě vyhrazené pro boj. Byla ocelově modrá a šedá s hrdou nachovou skvrnou kolem bodce na přídi. Výrazně namalované oko jí dodávalo vzhled útočného mečouna, když vyrazila vpřed, poháněná třemi řadami vesel. Za sebou jsem uslyšel varovný výkřik Bassa, loďmistra na Crispově lodi, s hrudí jako sud.

Náš veslař se nejistě zastavil. Trojveslice jsou tažní koně námořnictva a v zálivu celkem běžné, ale pohled na jednu z nich, jak se plnou rychlostí žene vpřed, vyrazí člověku dech. Nic na vodě není tak krásné ani tak nebezpečné.

S Gordianem jsme pozorovali, jak se řítí směrem k nám. Uvědomil jsem si, ze je nebezpečně blízko. Zhrozili jsme se. Uviděli jsme její čelisti – těžká břevna zalitá do bronzu, která tvořila beranidla –, tu věčně otevřenou, zlověstně zubatou tlamu těsně nad hladinou. Propula tak těsně kolem nás, že jsme slyšeli vrzání havlenek a viděli vodu stékající z vesel, jakmile se zvedla. Pak se náš vlastní veslař vrhl na břicho a my jsme se pevně drželi okrajů člunu, když vzduté vlny z brázdy za trojřadkou začaly naší skořápkou pohazovat.

Čekali jsme, neboť jsme věděli, že trojveslice se dovede na místě otočit. Čekali jsme, až postraší Crispa na jachtě a pak se stočí a zastaví, svrchovaný pán laguny. Bezmocná *Isis Africana*, stojící jí v cestě jako krásná zdobená troska, taky čekala. Ale trojveslice se nezastavila. Těsně před nárazem učinil Aufidius Crispus své poslední vrtkavé rozhodnutí. Rozeznal jsem jeho červenou tuniku, když skočil po hlavě do vody.

Ta osudná charakterová vada ho znovu přivedla na scestí: opět se rozhodl špatně.

Dostal se rovnou pod vesla na pravoboku. Jedině veslaři z horní, vysunuté řady, kteří mohli vidět lopatky vesel, snad poznali, že je tam. Jednou jsem zahlédl jeho torzo, příšerně se zmítající. Vesla se zaklínila, několik jich prasklo. Ostatní zabírala bez přestávky dál jako protáhlá ploutev nějaké obrovité ryby, jak hnala štíhlý trup velké lodě přímo na jachtu. Beranidlo do ní s třeskem vrazilo. Bylo to bez nejmenší pochyby úmyslné. Jediným prudkým nárazem trojveslice jachtu prorazila a potom vesla okamžitě zabrala zpátky. Klasický manévr, jak vyrvat kusy roztříštěného plavidla, když se lodě od sebe odtrhávají. Avšak *Isis* byla tak malá, že místo aby se

z ní útočná loď vymanila, táhla s sebou pozpátku i trosky jachty naražené na zobci.

Všechno ztichlo.

Všiml jsem si, že trojřadka se jmenuje *Pax*. V neschopných rukou nezodpovědného maloměstského magistráta to jméno nebylo zrovna vhodné.

Náš převozník ztratil veslo. Plaval pro ně a nás tam nechal pohupovat se na rozvířeném moři. Když jsme ho vytáhli zpátky, otočil člun rovnou k trojveslici a my jsme se zuby nehty drželi, abychom zachránili, co se dá.

Když jsme se přiblížili k velké lodi, hladina se už začala uklidňovat. Posádka z Crispovy jachty se pevně držela lan a lodníci z trojřadky pomalu jednoho po druhém vytahovali na palubu. Ostatní se zatím hemžili kolem mohutného bronzového zobce a odsekávali zbytky jachty. Rozštípané kusy té překrásné hračky vířily po hladině zálivu. Slyšeli jsme zoufalý křik z rozhoupaných trosek jejího trupu, kde uvízl jeden člen posádky. Ačkoli se ho lodníci ze všech sil snažili vyprostit, dřevo se odlomilo a vzalo ho s sebou ke dnu, než se jim to podařilo. My s Gordianem, hluboce znechucení, jsme se od nich odvrátili a vyšplhali jsme nahoru po provazovém žebříku přes lehké žebroví trupu trojřadky, abychom si promluvili s magistrátem. Octli jsme se na zádi. Rufus nám nevyšel vstříc, a tak jsme se za ním vypravili přes celou délku lodě a našli jsme ho právě ve chvíli, kdy skupina lodníků za pomoci zamračeného loďmistra Bassa vytahovala přes zábradlí zohavené tělo Aufidia Crispa.

Další mrtvola.

Tahle dopadla na palubu zmáčená vodou a tou bleděrudou barvou, jakou nabývá krev smíšená s mořskou vodou. Další mrtvola a opět to bylo zbytečné. Poznal jsem, že Gordianus je stejně rozhněvaný jako já. Strhl ze sebe plášť a pak jsme do něho zubožené tělo zabalili. Než se odvrátil, řekl Aemiliovi Rufovi jediné slovo: „*Škoda*!“

Já jsem si nebral servírky.

„Jaký smysl měl ten hnusný manévr?“ zuřil jsem a neskrýval jsem pohrdání. „Neříkej, že to nařídil Vespasián – Vespasián má víc rozumu.“

Aemilius Rufus váhal. Stále byl tak nápadně hezký, ale jeho sebejistota,

která na mě kdysi udělala takový dojem, se najednou ukázala jako bezcenná, když jsem měl možnost sledovat ho při akci. Dospěl jsem k názoru, že je to jeden z těch aristokratů s nespolehlivým úsudkem a bez jakékoli praktické inteligence. Něco takového jsem pozoroval v Británii za Velkého povstání a tady jsem to měl před očima doma: další neschopný funkcionář s prachatými pitomci v rodokmenu, který posílá dobré lidi do hrobu.

Neodpověděl. Ani jsem to nečekal.

Očima pátral mezi zachráněnými námořníky a snažil se skrýt rozrušení, potože mezi nimi neviděl toho určitého člověka, kterého hledal, jak jsme všichni věděli. Z jeho ušlechtilého bledého obličeje se dal vyčíst okamžik, kdy se rozhodl neobrátit na Gordiana – zlostného starého senátora, který by s ním udělal krátký proces. Poctil tedy mě.

„Nešťastná náhoda. Ale aspoň nám to vyřešilo problém s Crispem –“

„S Crispem nebyl žádný problém.“ Má strohá odpověď ho vyvedla z míry.

„Falcone, co se stalo s Pertinakem?“

„Kdyby to záleželo na tobě, tak by krmil ústřice v Bajích. Ba ne, neboj se. Teď by měl být v bezpečí na *Mořském škorpionu* –“

Nechval dne před večerem.

Když jsme se všichni nahrnuli k zábradlí a vyhlíželi mého starého přítele Laesa s tou jeho bytelnou kupeckou lodí, zjistili jsme, že *Mořský škorpion* zvedl během toho střetnutí kotvu. Teď už byl od nás daleko a mířil k jihu na otevřené moře.

LXXII

Ještě bylo třeba odstranit z trojveslice zbývající kusy vraku a zatáhnout dovnitř polámaná vesla. I tak jsme mohli loď dohonit, jenže jakmile jsme se pustili do pronásledování, zamotali jsme se do regaty, kterou jsme viděli předtím cestou k ostrovu. *Mořský škorpion* už se dostal na druhou stranu trasy závodících člunů, a tak našemu velkému plavidlu nezbývalo než proplouvat diagonálně mezi těmi malými loďkami, z nichž žádná nepochopila, že někoho stíháme. Patřily synům senátorů a synovcům jezdců, a za to, že jsme jim narušili závod, usnesli se rozjaření mladíci, že nám to oplatí, a obklíčili nás svými pohyblivými jachtami jako bláznivé rybky oždibující vodou nasáklý rohlík.

„Bohové nebeští!“ zařval Gordianus. „Pertinax musel nějak přemoci Laesa a teď nám uniká!“ Něco ho napadlo. „Má přece Milona –“

„Copak Milona,“ přerušil jsem ho dutým hlasem, „ale má mého synovce Laria!“

Trojřadka měla taky plachtu, ale tu před útokem stáhli, takže jsme opět ztratili vzácné minuty, než lodníci znovu vztyčili stěžeň a vytáhli ji nahoru. Kupecká loď se už mezitím blížila ke konci poloostrova. Vítr, který nás prve poháněl ke Caprejím, ji dosud hnal rychlostí dobrých pěti uzlů, když zamířila k pevnině. Potom se stočila kolem pobřeží u Amalfi a ztratili jsme ji z dohledu.

„Jak to mohl dokázat?“ vrtalo Gordianovi hlavou.

„Měl na správných místech správné lidi,“ odpověděl jsem zachmuřeně. „Tvůj a můj spojenec, ten spolehlivý Laesus, musel být od samého počátku s Pertinakem spolčený.“

„Co tím myslíš, Falcone?“

„Myslím tím, že jsme se stali obětí kalábrijské kliky. Když jsem se s Laesem setkal v Crotonu, nebyla to žádná náhoda. Určitě tam čekal na Pertinaka. Zdálo se mi, že se vyděsil, když jsem mu řekl, že Pertinax je

mrtvý. A jakmile zjistil, co tam vlastně pohledávám, nepochybně se mě pokusil otrávit. Když potom Pertinax napadl v Colonně tvého zástupce, dal bych na to krk, že ho odvezl *Mořský škorpion*. A jestliže Laesus tak pohotově slíbil, že tě odveze do Paesta, tak tě jenom připravoval pro Pertinaka –"

„Ale proč?"

„Oba pocházejí z Tarenta. Jistě se znali už dávno předtím, než Marcellus Pertinaka adoptoval. Tarentum je proradné kalábrijské město s pevnými místními vazbami."

S nepříjemnými pocity jsem si vzpomněl, jak mi Laesus přiznal, že se plavíval do Alexandrie. Pertinax ho sem musel pozvat, aby využil jeho zkušeností s každoročním pohybem obilních lodí. Crispus byl mrtvý, zato Pertinax na svobodě s dokonalou znalostí kolegova plánu na vydírání Říma. Pertinax, kterého adoptivní otec krmil směšnými představami o jeho mimořádnosti…

Ovšem celkově vzato, ve srovnání s kandidátem takového robustního talentu, jako byl Crispus, nepředstavoval Pertinax pro říši žádnou vážnou hrozbu. Ale napadly mě další ironické myšlenky: vzpomeňte si na Caligulu a Nerona; Řím má slabost pro šílené rádoby císaře.

Přišel za námi prétor Aemilius Rufus. Z toho koukaly další potíže.

„Už je brzy dohoníme," chvástal se. Jako obvykle se mýlil. *Mořského škorpiona* jsme nikdy nedohonili. Když jsme konečně obepluli mys směrem na Positanum, moře bylo plné trosek z jeho palub, ale loď zmizela.

Nemělo smysl spěchat. Lodníci skasali plachtu.

Pak jeden námořník vykřikl. *Pax* zaveslovala blíž a opatrně zastavila. Uviděli jsme několik lodníků, kteří se pevně drželi kusů dřeva. Vytáhli jsme je nahoru. Potom mi unikl chraptivý vzlyk úlevy. Rozeznal jsem synovce, jak splývá na zádech, chabě se usmívá, ale je tak unavený, že nemůže mluvit. Zoufale se snažil zbavit nějaké napůl ponořené postavy, pitomě se tam zmítající. „Milo!" zvolal Gordianus. „Falcone, tvůj statečný mladý synovec zachránil mého majordoma!"

Zamumlal jsem, že Larius nikdy nepobral moc rozumu.

Škoda, že jsme o tu podívanou přišli. Jakmile Milo uviděl, jak se Atius Per-

tinax vítězoslavně šklebí, když ho vítal velitel *Škorpiona*, strašně se rozzuřil. Nakonec ho přemohli, ale napřed ho museli zmlátit a svázat rybářskými vlasci. Můj synovec přitom postával stranou a tvářil se jako neviňátko. Velitel Pertinakovi navrhl, aby si Laria ponechal jako rukojmí.

„To že udělal, u Jupitera! Ale jak ses dostal do vody, Larie – a kde vůbec je loď?"

Larius nasadil naoko ledabylý výraz. „No, pozoroval jsem, že *Mořský škorpion* by potřeboval znovu vysmolit, a tak mě napadlo, že je asi pěkně obalený vilejši. Předstíral jsem, že mám mořskou nemoc, a šel jsem do podpalubí. V kabele jsem měl dláto ještě z doby, kdy jsme prodávali olovo, a tak jsem se s ním pustil do dna. Ta havěť už ho beztak skoro prožrala. Loď vypadala jako houba. Stačila by jedna pořádná bouřka a byl by z ní vrak. Brzy jsem jí v trupu prorazil tolik děr, že vypadala jako cedník –"

„A co se stalo pak?"

„No co myslíš? Potopila se."

⌘ ⌘ ⌘

Z chlapce mé sestry se rázem stal hrdina a já jsem mezitím zjistil, že když se *Mořský škorpion* začal potápět, všichni naskákali přes palubu. Ti, co uměli plavat, plavali. Milo byl dosud svázaný. Svědomí mému synovci nedalo a majordoma zachránil. Pro čtrnáctiletého kluka to nebyl malý úkol. I když pod něj Larius napůl zasunul plovoucí břevno, udržet nad vodou takovou těžkou váhu, zmítající se v panice, vyžadovalo značné úsilí. Ve chvíli, když jsme je našli, vypadal můj chlapec úplně vysílený.

Loď *Pax* zaveslovala co nejblíž ke skalám a ve člunech jsme se přepravili na břeh. Posbírali jsme ještě pár promočených lodníků, ale Laesovi a Pertinakovi se podařilo uprchnout. Mířili prý spolu vzhůru do hor. Aemilius Rufus pokračoval s trojveslicí do Positana a s velkým popraskem začal organizovat pátrací výpravu.

Je samozřejmé, že nikoho nevypátral.

Já jsem zůstal dole v přístavu pod strmými svahy městečka a koupil jsem něco k jídlu, abych Laria oživil. Milo se ho stále držel s dojemnou vděčností, ale marně jsem doufal, že nám to oplatí nějakou placaticí, kterou vydoluje z kapsy. Jakmile rozruch kolem nás utichl, zašeptal mi Larius, aby

to nikdo neslyšel: „Pertinax má nějakou skrýš, kam se uchyluje, někde směrem na Neapol – říkal něco v tom smyslu veliteli lodě, prý se musí schovat."

„Na statku!"

Ten tichý hlas patřil Bassovi. Toho mohutného kliďase jsme vytáhli z vody, když se po útoku trojveslice potopila *Isis*, jinak by ho strhla ke dnu váha jeho zlatých amuletů. Tady seděl a mlčky vydatně popíjel; truchlil nad ztrátou pána, jachty a především svého živobytí. Pokynul jsem mu, aby si přisedl k nám. Lavice se nebezpečně prohnula, když se ten hromotluk vmáčkl k Lariovi, Milonovi a ke mně.

„Ty ten statek znáš, Basse?"

„Ne, ale slyšel jsem, jak si Crispovi stěžoval, že je tam smutno. To byla jeho výmluva, proč se nalodil k nám –"

„Basse!" Byl už silně namazaný, a tak se mračil a jen zvolna mu docházelo, že se obracím na něho. „Basse, musíš nám poradit, jak bychom tu schovávačku mohli najít."

„No, povídal, že je to venkovskej statek – a že to tam smrdí."

Připojil se Milo: „To musí bejt ta stará hromada hnoje."

„Ty to znáš?" obrátil jsem se na něho s naléhavostí. „Vy jste ho tam sledovali? Mohl bys to znovu najít?"

„Vyloučený, Falcone. Tenkrát v noci von po tý hoře pobíhal sem tam, snažil se nás setřást. Byla tma jako v pytli a my jsme zabloudili –"

„Co to bylo za horu? Vesuvius? Blízko dvorce jeho otce?"

Larius se najednou rozchechtal – tichým sebejistým smíchem hluboko v hrdle.

„Ale ne! Strýčku Marku, to se ti vážně nebude líbit – to musí být ten statek, co tě tam honil ten chlap: jak tam byla ta hezká holka – a ten velký přátelský hafan!"

Jen co to vyslovil, uznal jsem, že musí mít pravdu.

Už jsme se tam nezdržovali, dopili jsme, pracně se zvedli a vykročili ven. Zeptal jsem se loďmistra: „Jdeš s námi, Basse?" Avšak hluboce sklíčený ztrátou lodě Bassus prohlásil, že zůstane v Positanu a ještě si něco vypije.

Vyprovodil nás však ke dveřím. Když jsme se zarazili, jak nás udeřilo do

očí sluneční světlo třpytící se na vodě, uslyšel jsem, jak se ironicky zachechtal. „To je snad osud!“ Ukázal k jihu na moře. „Už jedou…“

K pobřeží Amalfi se pomalu šinulo nejúžasnější plavidlo, jaké jsem kdy viděl. Královská loď Ptolemaiovců snad měla být větší, jenže já jsem nikdy neměl tu čest zírat na egyptské loďstvo. Tahle byla přímo obludně velká. Měla-li její paluba zdéli méně než dvě stě stop, tak jistě ne o víc, než co by doplivl kluk z římského předměstí. V přístavu musí čnít nade vším ostatním jako několikapatrové obytné domy v Římě. Na šířku mohla mít snadno čtyřicet stop. A její ponor, jak se tak velebně pohybovala, měřil pravděpodobně ještě víc.

Tohle obrovské těleso nepoháněla jenom běžná čtyřhranná plachta, ale taky nádherná sestava červených kosovek. V dálce za ní jsem mohl jakž takž rozeznat další tmavé šmouhy, na obzoru zdánlivě nehybné, ale i ony k nám budou nezadržitelně mířit, hluboko ponořené pod těžkými náklady.

„Basse, co to u Háda je?“ Zamyšleně na loď mžoural, jak se nepozorovaně šinula blíž ke skalnatému pobřeží. „Pravděpodobně *Parthenope*… ale mohla by to být i *Venuše z Pafu* –“

Ještě než to dořekl, pochopil jsem: připluly první lodě s obilím.

LXXIII

Teď jsem musel uvažovat rychle.

„Basse, já oceňuju tvou oddanost Crispovi. Sám jsem měl o něm taky dobré mínění. Ale už tu není. A pokud něco neuděláme, Atius Pertinax – docela jiná pijavice, co chce vysávat říši – lodě s obilím unese a bude ohrožovat Řím."

Loďmistr poslouchal jako obvykle, aniž hnul brvou. Úporně jsem se snažil, abych mu nepřipadal příliš ukvapený, a tak jsem se mu přiznal: „Tohle nezvládnu sám. Potřebuju tvou pomoc, Basse, jinak se můžeme jít klouzat. Ty jsi ztratil člověka, kterému jsi sloužil, a přišel jsi o svou loď. Já ti teď nabízím možnost získat si pověst hrdiny a vysloužit si odměnu…"

V alkoholové mlze se nad tím zamyslel. Pitím se z Bassa stával poddajný dobrák. „No tak jo. Bejt hrdinou by mi docela bodlo. Musíme teda honem vymyslet plán –"

Nemohl jsem si dovolit ztrácet čas přílišnou skromností. S tím problémem jsem si lámal hlavu od prvního dne, co jsem přišel do Kampánie. Plán už jsem si promyslel. Neholedbal jsem se svou prozíravostí a důmyslností, a rychle jsem Bassovi vysvětlil, co bychom podle mě měli udělat.

Nechal jsem ho v Positanu a pověřil ho, aby navázal styk s obilními loděmi, až připlují. Jakmile se jich většina shromáždí v Salernském zálivu mimo dohled flotily v Misenu, dá mi vědět.

Když se Aemilius Rufus vydal s vypůjčenou trojřadkou zpátky kolem mysu, požádal jsem ho, aby mou malou společnost vysadil v Oplontidě – nevykládal jsem mu ovšem proč. Gordianus o tom věděl. Vzal si za úkol doprovodit tělo Aufidia Crispa do Neapole, takže jsme zůstali jenom tři, Larius, Milo a já. Larius už toho dnes vykonal pro říši víc než dost, a tak jsem ho nechal v hostinci.

S Milonem jsme se vypravili na statek.

Když jsme opatrně procházeli laťkovým obloukem, uvítal nás stejný smrad a stejný dojem naprosté zanedbanosti. Nejdřív jsem se zaradoval, že na řetězu nevidím psa, ale pak jsem si uvědomil, že se tedy toulá někde volně. Dorazili jsme tam za šera. Po dlouhém horkém dni se z puchu zasviněných zvířat a starého hnoje zvedal člověku žaludek. Milo se držel vzadu.

„Ty nejsi k ničemu," řekl jsem mu povzbudivě. „Proč jsem si tě uvázal na krk, Milone? Velký psi jsou totální zbabělci, dokud neucítí strach." Na nehezkém majordomově obličeji vyvstávaly kapičky potu a jeho strach jsem čichal i já. „Beztak nás ještě nenašel…"

Napřed jsme nahlédli do smrdutých hospodářských stavení a teprve pak jsme vnikli do domu. Na hnojišti s poloviční prkennou ohradou, což měla být stáj, jsme objevili statného strakatého koně, kterého jsem poznal.

„Tenhle cikán sloužil Pertinakovi za nákladního koně, když mě sledoval dolů do Crotonu. Zajímalo by mě, jestli ten parchant někam odjel na tom druhým, na grošákovi."

Šel jsem napřed a odháněl modré mouchy. Už jsme se blížili k domu, když vtom jsme se oba zastavili, jako by nás přimrazil; cestu nám zastoupil hlídací pes.

„Neboj se, Milone, já mám psy rád –"

Měl jsem je rád, ale ne tohohle. Vrčel. To se dalo čekat. Usoudil jsem, že to není vořech, co uteče, jakmile se mu někdo podívá do očí a křikne na něj.

Když si stoupl na zadní, byl vysoký jako chlap, hnědočerná bestie, které chovají jako rváče, šíji měl jako býk a malé, zlomyslné uši. Milo byl snad o něco těžší, ale pes i já jsme si uvědomovali, že my dva jsme si váhou rovni. Představoval jsem mu jakousi jednohubku, kterou by s chutí schramstl. Chladnokrevně se díval přímo na mě.

„Hodnej Kerberos, hodnej pejsek," uklidňoval jsem ho vytrvale. Za sebou jsem uslyšel Milona, jak lapá po dechu. Co bych teď dal za otrávené kuře. Ale poněvadž Milo přihlížel a nezakročil, když Petroniovi rozbili hlavu, byl jsem zcela ochoten udělat návnadu z něho.

Zamumlal jsem: „Nemáš kus provazu? Já bych ho dal na vodítko." Pes měl jiné plány. Rachot v psím hrdle nabyl hrozivějšího tembru. Jal jsem se

ho uklidňovat s ještě větší vervou.

Dosud jsem mluvil, když skočil.

Vrazil jsem mu loket do hrudi, pevně se zapřel nohama a snažil jsem se mu držet hlavu a nepustit si ho k tělu. Z jeho dechu jsem cítil shnilé maso a zuby měl neuvěřitelně zanedbané. Měl jsem na něj divoce zařvat, takového výtržníka je třeba ovládnout, ale neměl jsem možnost.

„Uhni, Milone –"

Pořád ten starý Milo. Dejte mu rozkaz, a on udělá pravý opak. Naštěstí pro nas oba Milo měl představu, že ke zkrocení psa je třeba drapnout ho zezadu, trhnout mu čenichem nahoru, prudce jím zakroutit a zlomit mu vaz.

Jak jsme tam na dvoře stáli, viditelně jsme se třásli. Milonovi jsem řekl uznale, že teď jsme si asi kvit.

Laesus byl v domě. Já jsem ho našel, Milo mu sebral námořnický nůž a odzbrojil ho.

Pozpátku jsme ho vytáhli ven. Smutná polovina jeho obličeje skončila v kravinci. Ta veselá viděla, co Milo provedl s tím obrovským psem.

„Falcone!" zasípal a pokusil se na mě zase tak přátelsky usmát jako dřív. Zpočátku jsem mu přihrával.

„Laese, doufal jsem, že se spolu zase někdy setkáme, kamaráde. Chtěl jsem tě varovat, až si příště dáš v oblíbené jídelně ryby s šafránovou omáčkou, dej pozor, aby ti do ní nepřidali rulík."

Při představě, jak mi někdo otrávil omáčku, se Milo ušklíbl a vmáčkl obličej velitele lodě hlouběji do lejna.

„Přišel jsem o loď!" naříkal Laesus. Jako námořník snášel pach rybiny, ale při těsném kontaktu s radostmi zemědělství se chudák Laesus přestal ovládat.

„To je tragédie. Můžeš z toho vinit buď mého synovce, anebo si to přičti sám za to, žes mi sežral posvátnou kozu."

Zaúpěl a pokoušel se něco říct, ale Milo se ohromně bavil, že se může předvést, jak je silný a jak rád někoho citelně trestá. „Kde je Pertinax, Laese?" udeřil jsem na něho.

„To nevím –" Milo se na Laesově těle zaměřil na ty body, kde je tlak ne-

snesitelný. Trhl jsem sebou a odvrátil oči.

Laesovi jsem pověděl, co jsem zjistil o věrnosti Tarenťanů. „Měl jsem si vzpomenout, že obyvatelé Kalábrie drží pohromadě jako tenhle selský hnůj. Na tom tržišti v Crotonu jsi mě, předpokládám, zachránil proto, že i v Bruttiu by mohlo zabití císařského agenta na foru vyvolat nežádoucí pozornost. Tys mě chtěl raději oddělat sám někde za větrem – a měl jsem štěstí, že se ti to nepovedlo. Bylo mi divné, proč jsi potom na mě tak naléhal, abych s tebou odplul do Rhegia. Bezpochyby bych spadl přes palubu s rybářskými olůvky v botách. O Gordiana se naštěstí staral Milo, když byl na tvé lodi. Tak a kde je teď Pertinax? Ven s tím, nebo tě čeká něco horšího než žrát hnůj: Milo rozhází po polích to, co z tebe zbyde!“

Milo velitele lodě nadzvedl za krk a paty natolik, aby mohl vydechnout slova: „Našel tu vzkaz, že jeho otec onemocněl. Ale –“

„Ale co?“ zavrčel jsem.

„Říkal, že se cestou možná zastaví u bývalé manželky.“

LXXIV

Rychle jsme prošli celý statek, ale jeho obyvatelé museli vzít do zajetích. Našli jsme tam jenom další hnusné puchy, v lisu na sýr mravence a všude roje much. Když jsme se potom ubírali po rozryté cestě, střetli jsme se s tím ničemou s černou bradou, který mě honil ten první den.

Milo s sebou táhl Laesa, který v tom viděl šanci na útěk, a začal se zuřivě bránit. Sám jsem si vzal na starost toho rolníka. Byl při síle a já jsem udělal tu chybu, že jsem nebyl dost soustředěný. Výhružně jsme kolem sebe kroužili. Tentokrát neměl ten klacek, ale z jeho postoje se dalo poznat, že v divokých venkovských rvačkách je přeborník. Já jsem měl raději hry, při nichž se uplatňuje šikovnost. Na chvíli jsme se chytili do křížku a v příštím okamžiku jsem ležel na zádech s vyraženým dechem. Ale po prázdninovém odpočinku jsem se cítil ve formě. Vydrápal jsem se na nohy, než se mnou znovu praští, ale tentokrát jsem si dával lepší pozor.

Už se mnou nepraštil. Kmitlo se něco bílého, cosi neočekávaně zadupalo, a než jsem si mohl chlapa podat, natáhl se jak dlouhý, tak široký. Srazila ho koza, která se tam přihnala – koza, jejíž divoký kukuč a dychtivý výraz mi připadaly nějak povědomé… „Máš dobře vycvičený dobytek," poznamenal jsem. Pak jsem toho uzemněného křupana udeřil do hlavy, takže zůstal ležet. Až se probere, bude ho palice strašně bolet a zjistí, že jsme už dávno pryč.

Zvíře, jež ho porazilo, vášnivě zamečelo a vrhlo se na mě. Měl jsem co dělat, abych se udržel na nohou, a odrážel jsem pozornosti dalšího starého přítele z Crotonu. Vůbec jsem nepočítal, že se s ním ještě někdy shledám.

Laesus se tvářil vyjeveně. „Pokaždý, když jsme rozdělali oheň, utekla. Jsou s ní jenom potíže. Falcone, můžeš si ji vzít zpátky –"

A tak jsme ten zasviněný úkryt opustili: Milo vedl na jednom provaze Laesa a já jsem držel druhý špagát a na něm měl uvázanou svou posvátnou kozu.

Když jsme dorazili do Oplontidy, Milona jsem pověřil, aby velitele lodě doprovodil do kajuty v herculanském vězení. S Pertinakem jsem si chtěl vyřídit osobní účty sám. Milo to chápal; vyřizování účtů byl i jeho koníček.

Helena ještě zůstávala v hostinci, ale Larius mě tiše ujistil, že Pertinax o sobě nedal dosud vědět. Počítal jsem, že vím proč. Toho snoba by ani ve snu nenapadlo, že by senátorská dcera bydlela v takovém ubohém prostředí čistě proto, aby pomohla postiženým přátelům; určitě předpokládal, že je stále ve vile. Ale i kdyby přece věděl, že je u nás, mohli bychom ho teď vyplašit a opět by nám zmizel. Aemilia Fausta dodržela slovo. Už tam z Herculanea poslala nosítka pro našeho raněného a jeho rodinu i s ozbrojeným doprovodem. Vojáky tak vzrušovala vyhlídka na boj, že byli připraveni napřed bodat a teprve potom klást otázky.

Vzal jsem si Laria stranou.

„Teď půjdu nahoru do vily. Nevím, co tam najdu. Potřebuju tě, abys dohlédl na lidi, za které jsem odpovědný. Musí všichni z Kampánie vypadnout. Nelíbí se mi, že Pertinax něco zamýšlí s Helenou, je to nebezpečné. Kdybych jí řekl pravdu, jenom by se hádala. Takže jí povíme, jenom že se Petronius Longus musí urychleně přepravit s ozbrojenou stráží do Říma, protože je důležitý svědek, a já požádám Helenu Justinu, aby odešla s nimi –“

„A dohlížela na všechno?“ zakřenil se Larius. Já jsem se jen roztržitě uchechtl.

„Ano, to se jí bude líbit…“ Pak jsem se na něho pozorně zadíval. „Na téhle výpravě jsi byl dobrým důstojníkem. Mohl by ses mi hodit k ruce, Larie. Malovat třikrát do měsíce bitvu u Actia je ubíjející. Měl bys líp využívat svůj fištron a iniciativu – a vytahovat se před děvčaty. Nechceš mi v Římě dělat asistenta?“

Můj synovec se zasmál. Řekl mi upřímně, že má přece jenom víc zdravého rozumu.

Hned ten večer jsem je vypravil na cestu. Kavalkáda odcházela v pryskyřičné vůni pochodní, s narychlo posháněnou bagáží a škorpícími se děcky, v čele s Lariem a Olliiným rybářem, kteří s Neronem vezli Petro-

niův sud s vínem. Nashromáždili jsme vskutku podivnou sbírku suvenýrů. Milonův skrček si vzal na starost mou kozu a teď jsme ho s ní a s Neronem posílali na hospodářství Petroniova bratrance.

Když došlo na loučení, mé plány se zhroutily. Tváří v tvář Heleně jsem jí pověděl pravdu.

„Ano, chápu." Na krizovou situaci vždycky reagovala klidně, třebaže mé pokyny nikdy příliš neposlouchala. „Marku, máš stále ještě v úmyslu Pertinaka zatknout?"

„Má teď na svědomí dvojí smrt a útok na Petronia. Ať už si jeho starý otec myslí cokoli, Pertinax už není pouhý spiklenec, který by mohl doufat v amnestii. Potom co jsem ho zatkl na lodi, už to musí vědět sám. Ale tím zoufalejších činů je schopen."

„Doufala jsem, že najdeme nějaký způsob, aby to s ním nemuselo dojít tak daleko –"

„Je mi krajně protivné, že se ho zastáváš!"

Helena mě vzala s utrápeným, úzkostlivým výrazem za ramena. „Marku, po čtyřech minutách v tvém náručí jsem k tobě pocítila větší oddanost než po čtyřech letech k manželovi – ale to neznamená, že bych s Pertinakem vůbec necítila."

Vzal jsem její tvář do dlaní. „Heleno, musíš se od něho odpoutat!"

„Já to vím," řekla pomalu.

„Mám dojem, že ne. Až dorazíte do Říma, zůstaň doma, a jestli se Pertinax pokusí s tebou navázat spojení, musíš zkrátka odmítnout."

„Marku, slib mi jedno: nezabíjej ho."

„Já nemám v úmyslu ho zabít." Na to neodpověděla. „Heleno, lásko moje, někdo to možná bude muset udělat."

„Jestli to musí být, tak ať je za to odpovědný někdo jiný. Marku, nezapomeň, že ať uděláš cokoli, budeme s tím muset oba stále žít –"

Tomu „stále" se nedalo odolat. Najednou jsem ji viděl z těsnější blízkosti než jindy od té doby, co napadl Petronia. „Jestli ho nechám volně běhat, aby mohl zase vraždit, i s tím budu muset žít."

Helena Justina si dlouze, ironicky vzdychla. „V tom případě ho budu muset pochovat."

„Povinnost je báječná věc."

V očích měla slzy. „A co mám dělat, jestli zabije tebe?“

„Nezabije,“ prohlásil jsem drsně. „To ti můžu slíbit.“

Umlčel jsem ji, když jsem si ji přivinul pevněji a usmál se něžně do jejích úzkostlivých očí. V tu chvíli jsem pustil z hlavy veškeré myšlenky na Pertinaka. Objímala mě tak, že jsem si uvědomil, jak silně po ní toužím. Vypadala vyčerpaně. Bydlela tu v hostinci se mnou skoro týden, nestěžovala si a byla mi oporou, i když jsem v noci přiklopýtal tak utahaný, že jsem ani neměl chuť na jídlo, co mi schovala, natož abych se zmohl na projevy své lásky.

„Tak jsme tu žili spolu,“ vyčítal jsem si, „a já jsem měl tolik starostí, že jsem si toho skoro ani nevšiml.“

„No co,“ usmála se Helena, jako vždy věcná a praktická. „Představovala jsem si, že tak nějak bude vypadat život s tebou.“

„Jednoho dne to uděláme pořádně.“

Helena Justina se na mě zadívala a stála velmi tiše. „Však víš, že právě to chci,“ řekla.

Pak jsem ji políbil a snažil jsem se, aby to nevypadalo jako poslední polibek, který jí kdy možná dám, a Helena mě taky políbila – tak vroucně a tak dlouze, až jsem se skoro zhrozil, že si to myslí.

Všichni na nás čekali. Musel jsem ji pustit.

LXXV

Ve vile Marcelle mě uvítal Gordianus.

„Myslel jsem, že se účastníš pohřebních obřadů, pane."

„Jsem vážně znepokojený, nemohu si oddychnout. Kde je Milo?"

„V Herculaneu, odvádí tam do vězení velitele lodě. Jak vypadá situace tady?"

„Caprenius Marcellus dostal záchvat –"

„Nevěř tomu. Jako invalida je starý pán asi stejně upřímný jako manželka, které se nechce a tvrdí, že ji bolí hlava."

„Je to pravda, Falcone. Doktor říká, že další by ho zabil."

„Co Pertinax?"

„Ani stopa. Ale jeho otec je přesvědčený, že přijde."

„Takže je to jenom na nás, pane. Budeme sedět ve vile Marcelle a snad se dočkáme…"

My na čekané ve vile. A Pertinax je zatím kdovíkde a čeká, až z Alexandrie dorazí lodě s obilím.

O mrtvici jsem leccos věděl. Můj prastrýc Scaro, výstřední starý rošťák, už taky proto, že mě měl rád, prodělal několik záchvatů (ačkoli ve skutečnosti umřel na zadušení podomácku zhotovenými falešnými zuby). Šel jsem se na Marcella podívat sám.

Diagnóza byla správná. Je to smutné vidět inteligentního člověka tak drasticky postiženého. A nejhorší ze všeho, jeho otroci byli vyděšení. Takže nejenom ochrnul a nemohl pořádně mluvit, ale navíc s ním nedůstojně zacházeli jako s idiotem a musel vidět, jak se s ním sluhové bojí něco dělat.

Neměl jsem nic jiného na práci, a tak jsem se dal do tlumočení. Když potřeboval napít nebo načechrat polštář, mohlo se mu aspoň rychleji ulevit. Seděl jsem u něho, četl jsem mu a dokonce – protože jsem byl po ruce a ušetřilo to zbytečný poprask – jsem tomu starému chudákovi pomáhal na

stolici s nočníkem. Dělal jsem toho zkrátka tolik, že jsem nad tím sám nestačil žasnout. To jsem celý já: včera při útoku trojveslice, dnes jsem se porval se psem a teď tu dělám konzulovi ošetřovatelku.

„Vedeš si dobře," pochválil mě Gordianus, když nahlédl dovnitř.

„Připadám si jako jeho manželka. Nejpíš si začnu co nevidět stěžovat, že mi dává málo na šaty, a tady konzul prohlásí o mé matce, že je to potvora, co do všeho strká nos."

„A co říká teď?"

„Ach… chce změnit závěť."

Konzul rozčileně slintal. „Helena… Gnaeus!"

Zeptal jsem se: „Chceš svůj majetek odkázat Heleně, aby ho mohla později předat Gnaeovi?" Spokojeně si lehl. Založil jsem ruce, aby viděl, že na mě neudělal dojem. „Jsi šťastný člověk, že té dámě důvěřuješ. Většina ženských by shrábla tvoje peníze a potom utekla s prvním neurozeným svalovcem, který se umí významně, trochu nestoudně usmívat –"

Znovu se úzkostlivě pokoušel nám něco sdělit. Nechal jsem na Gordianovi, aby ho uklidnil. Každý, kdo se pokoušel využít Heleny k tomu, aby pomohla Pertinakovi, ztratil mé sympatie.

Když Gordianus odešel, zadíval jsem se vztekle na Marcella a on mě probodával zlostným pohledem. „Helena Justina se za tvého syna nikdy podruhé neprovdá," prohodil jsem konverzačním tónem.

Caprenius Marcellus ze mě nespouštěl tupý, vyčítavý pohled. Poznal jsem, že teď chápe, co mu říkám.

Bývalý konzul si konečně uvědomil, *který* neodbytný příslušník společenské spodiny přivedl jeho snachu na šikmou plochu.

Čekali jsme čtyři dni. Potom jsem dostal tajnou zprávu od Bassa v Positanu, že už dorazilo dost lodí s obilím, takže je načase začít s druhým stádiem mého plánu.

Zašel jsem si do Oplontidy přátelsky popovídat s ošlehaným otcem Olliina mladého rybáře. Ten večer jsem pozoroval, jak na moře vyplouvají rybářské čluny na lov tuňáků, a sledoval jsem jejich pohupující se lucerny. Věděl jsem, že všude, kde rozhodí sítě, se roznese zpráva: Aulus Curtius Gordianus, význačný kněz (všichni víme, co jsou kněží zač!), který po brat-

rovi zdědil dvorec u moře na útesech poblíž Surrenta, pořádá na oslavu svého dědictví soukromý večírek pro přátele, čistě muže. Mělo to být přísně střežené tajemství. Mluvilo se o tom, že si taky až z Valencie pozval zvláštní tanečnici neobyčejných proporcí – a pro hosty má *obrovské* množství vína.

Ze zvláštní tanečnice zbyly jenom sliby, zato v každém jiném ohledu se Gordianus pustil do celého podniku s velkorysostí, jež naznačovala, že v mládí musel zažít nejedno pochybné dobrodružství. Byla hvězdnatá noc, ale dal zapálit mohutné ohně, aby tam každý nepozvaný host snáze trefil. Když přirazily ke břehu hlučné trojveslice z misenského loďstva i s velitelem, dobrák Gordianus si jenom vzdychl jako člověk, který se raději vyhýbá nepříjemnostem, a nechal je, aby si sami našli cestu k jeho soudkům.

Jídla bylo právě tak dost, aby se lidé utvrdili v názoru, že snesou víc pití, než je jejich obvyklá míra. A nabízela se lehká vína i těžká, nová vína i staré ročníky, které Gordianův bratr nechával zrát až patnáct let. Nikdo to očividně neorganizoval, každý si mohl dopřávat, co hrdlo ráčí… Hostitel byl tak nedbalý, že místo toho, aby veselé lodníky od pití odháněl, nijak jim v něm nebránil. Napřed si vyměňovali filozofické rady, jak se vyhnout kocovině, ale potom se projednou i námořnictvo zpilo do němoty.

Hodinu před svítáním jsem tu nechutnou podívanou opustil a pomalu jsem vystoupal po pěšině za domem, až mi světla večírku zmizela z dohledu. S napjatým zrakem jsem se zadíval přes moře k severu a zdálo se mi, že rozeznávám obrovská přízračná zjevení jako větrné mlýny kráčející po vodách, jak nesmírně pomalu křižují sem tam za Caprejemi. Věděl jsem, že tam jsou, a doufal jsem, že jsem je tam skutečně na vlastní oči viděl. Tak jako tak jsem si mohl oddychnout: dobrý náklad patnácti miliard bušlů, které měly příští rok sytit Řím, míří bezpečně domů.

Vrátil jsem se rovnou do Oplontidy.

Starý pán stále ještě spal a já jsem zatím prohledal dům i přilehlá stavení. Po Pertinakovi ani vidu, ani slechu. Našel jsem Bryona a řekl jsem mu, že jsem mladému pánovi překazil plány.

Když jsem se částečně vyspal z kocoviny, znovu jsem se loudal stájemi.

Připadaly mi teď ještě opuštěnější. Bryona jsem nikde neviděl. Bylo mi to divné, a tak jsem se odvážil pořádně zařvat. Z nájemních stájí se ozvaly slabé rány, a tak jsem tam uháněl a brzy jsem našel štolbu uvězněného v sedlárně.

„Bohové, co se ti to stalo?“ Třebaže byl Bryon chlap jako hora, dostal pořádný nářez. Měl zkrvavená ústa, že jen stěží chraplavě mluvil, a podlitiny, na které bolelo jen se podívat. Podle surovosti útoku bylo jasné, kdo to provedl. „Nic mi neříkej – Pertinax! Ten si na tom zgustnul…“

Pomohl jsem Bryonovi ven, jeho šátek jsem namočil v korytě a přiložil mu ho na místa, která vypadala nejvíc postižená.

„Zastihl jsem ho na půdě – řekl mu, cos mi pověděl o těch jeho plánech – “

„A on si na tobě vybil zlost? Bryone, můžeš mluvit o štěstí, že jsi z toho vyvázl živ. Kde je teď? V domě u starého pána?“

„Je pryč, Falcone.“

O tom jsem pochyboval. Pertinax potřeboval naléhavě peníze. Spěchal jsem dovnitř a Bryona táhl s sebou. Avšak sluhové mě ujistili, že Marcella nikdo nenavštívil. Vešel jsem do pokoje nemocného a Bryona donutil, aby mě doprovázel.

„Pověz konzulovi, co se ti stalo, Bryone!“

Ten drsný statný chlap se chvíli před chorým starcem zdráhal, ale potom spustil: „Mladého pána jsem nachytal a varoval jsem ho, že císařský agent mu překazil jeho plány. Pověděl jsem mu, že by už neměl utíkat, ať se vyrovná, s tím, z čeho ho obviňujou –“

„Tak se na tebe vrhl, zmlátil tě a potom tě zamkl? Ptal se na otcovo zdraví?“

„To ne. Ale já mu pověděl, že konzul měl těžký záchvat, a taky jsem mu řekl,“ pokračoval Bryon stejně nevzrušeným hlasem, „že se po něm pořád ptá.“

„Jasně jsi ho informoval – a on odešel?“

„No jo,“ odpověděl Bryon tiše. Na konzula se nepodíval. „Odjel. Však jsem ho nejednou slyšel cválat vztekle pryč na tom jeho grošákovi.“

Otočil jsem se k lůžku, kde ležel konzul bez hnutí s očima zavřenýma. „Radši ber skutečnost takovou, jaká je, pane. Atius Pertinax se tě zřekl.

Zřekni se i ty jeho."

Jak jsme ho tam viděli ležet, ztratili jsme veškerý pojem o jeho výšce. Jako by se mi jeho impozantní postava zmenšovala před očima. I ten jeho výrazný nos se scvrkl a už směšně nevévodil tomu starému, vrásčitému, trpícímu obličeji. Byl to jeden z nejbohatších mužů Kampánie, ale o všechno, čeho si cenil, teď přišel. Pokynul jsem Bryonovi a tiše jsme z pokoje odešli.

Bývalý konzul se už nebude pokoušet Pertinaka zachránit. Nemoc a zrada vykonaly své tam, kde jsem to já nedokázal.

Pertinax byl znamenitý jezdec a tenhle kraj dobře znal. I já jsem si vyjel na koni, abych upozornil magistrátovy pátrače, že mají bedlivě slídit po grošákovi, jenže ten už jim zřejmě proklouzl. Neměli jsme tušení, kam asi míří – možná do Tarenta. Ztratili jsme ho. Vrátil jsem se do vily.

Když se na vás nejbližší příbuzní tak chladnokrevně vybodnou, to poslední, o co člověk stojí, a to první, čemu se nevyhne, jsou zvědaví sousedé na společenské návštěvě. Teď seděl u Marcella Aemilius Rufus, který mu přišel projevit úctu. S ním se dostavila i jeho sestra, ale ta se procházela po terase.

Byla celá v černém, s odhrnutým těžkým závojem, jak tam sama hlídkovala pod podloubím a smutně hleděla na moře.

„Aemilio Fausto! Je mi líto, jak to dopadlo s Crispem. Podle mě se to nemělo nikdy stát, ale tím je ta tragédie ještě horší. Já jsem nemohl nic dělat."

Měl jsem pocit, že veškerý žal vyplýtvala na svého váhavého snoubence, dokud žil. Když teď byl mrtvý, přijala ochotně můj projev soustrasti. Tiše jsem pravil: „Až budeš někdy v budoucnu číst bukolické líčení některého dvorního poety, s jakým jásotem vítá lid v Misenu a Puteoli každý rok připlouvající lodě s obilím, můžeš se usmát při vzpomínce, že nikdo nikdy neřekne: za konzulátu těch dvou šlechticů, kteří zastávají tento úřad *letos*, každoroční příjezd lodí nebyl ničím narušen…"

„Už to všechno skončilo?"

„Lodě připluly v noci. Možná že dorazí ještě nějaké opožděné, ale o ty se už může postarat Vespasián, až mu podám hlášení."

Obrátila se ke mně a přitáhla si černý plášť těsněji kolem bledého obličeje. „Crispus byl mimořádně nadaný muž, Falcone. Můžeš si zakládat na tom, žes ho znal."

Na to jsem neodpověděl. Za chvíli jsem se usmál. „Výrazné barvy ti sluší."

„To ano," přitakala se svým novým, energickým smíchem. „Didie Falcone, měl jsi pravdu. Můj bratr mě uráží, už s ním nechci bydlet. Možná že se opravdu provdám za nějakého bohatého stařík a, a až mi umře, budu si užívat jako vdova ve výrazných tmavých barvách, budu sekýrovat služebnictvo a křičet na ně – anebo budu hrát na kitharu, sama a hrozně falešně."

Potlačil jsem myšlenku, že se tato počestná dáma procházela tady v konzulově vznešeném portiku proto, aby odhadla cenu jeho nádherného panství.

„Aemilio Fausto," odvětil jsem dvorně, „dej na mě jako svého učitele, hraješ velmi dobře!"

„Tys byl vždycky lhář, Falcone," odbyla mě.

Provdala se za bývalého konzula. Hned druhý den jsme to domluvili. Curtius Gordianus provedl augurskou věštbu a blábolil obvyklé lži o „dobrých znameních pro dlouhé spokojené manželství". Caprenius Marcellus nemohl pro žal a nemoc dost dobře mluvit, a tak bylo na mně, abych za něho složil manželský slib. Nikdo nebyl tak nezdvořilý, aby vyzvídal, jak proběhla svatební noc – zřejmě k ničemu nedošlo. Ženich přirozeně změnil poslední vůli a všechno odkázal své nové mladé ženě a dětem, které možná z toho svazku vzejdou. Testament jsem mu rovněž pomohl napsat.

Aemiliu Faustu jsem už nikdy nespatřil, jenom jsem o ní čas od času slyšel. Jako vdova vedla bezúhonný, náramně šťastný život a zahynula při výbuchu Vesuvu. Předtím Marcella oddaně ošetřovala. A on žil přece jen tak dlouho, aby viděl, že jeho majetek i čest jeho slavného rodu jsou zachovány. Devět měsíců po svatbě porodila Aemilia Fausta chlapce.

Jejího syna jsem viděl jednou, po letech. Přežil výbuch sopky a vyrostl z něho pěkný mládenec. Někdo mi ho ukázal. Stál v dvoukolovém voze a jedním loktem se opíral o přední zábradlí, zatímco trpělivě čekal, až se zácpa na ulici před ním uvolní. Na někoho, kdo má víc peněz, než si zaslouží,

vypadal jako slušný mladík. Měl hnědé vlasy, široké klidné obočí a vyrovnaný výraz, který mi někoho matně připomínal.

Matka mu dala jméno Lucius, nejspíš po Crispovi.

⌘ ⌘ ⌘

Došlo ještě k jedné události, kterou nemohu opomenout. Tu zlou zprávu mi donesl Bryon. Když jsem se den po svatbě chystal odejít, Bryon se mi svěřil: „Falcone, já vím, kde Pertinax asi je."

„Kde? Vyklop to!"

„V Římě. Feroka i Miláčka jsme totiž přihlásili na jejich první dostih ve Velkém cirku –"

„V Římě!" Řím. A právě tam jsem poslal Helenu Justinu, aby byla v bezpečí.

„Mluvil jsem s novou paní," pokračoval Bryon. „Ta ví, co chce. Feroka tam musí ještě poslat. Taky mi pověděla, že ti konzul odkázal něco zvláštního. Zřejmě si tě oblíbil –"

„Ty mě udivuješ. Jaký odkaz?"

„Miláčka." Nikdy v životě jsem neměl moc štěstí, ale tohle bylo směšné. „Paní říká, jestli bys ho nevzal laskavě s sebou, až se budeš vracet."

Každý občan má právo odmítnout nevhodné dědictví. Já jsem tohle taky málem odmítl.

Ovšem tu herku můžu ještě vždycky prodat do salámů. Přes všechny charakterové nedostatky byla dobře živená a nejevila známky žádné viditelné nemoci. Na Triumfální cestě a před Bazilikou se vyskytuje plno prodavačů nabízejících z podnosů teplé masové pirohy mnohem pochybnější kvality.

A tak jsem si koníka nechal a ušetřil jsem za dopravu domů. Pachtil jsem se po Appiově cestě na té šilhavé, šmajdavé, paličaté, choulostivé bestii, která teď byla moje.

VI. ČÁST
DŮM NA KVIRINALU

ŘÍM
SRPEN

Že lidé takové a takové povahy jednají tak a tak, je přírodní nutnost. Kdo tomu nechce, ten jako by nechtěl tomu, aby fík měl šťávu. Konečně měj na paměti to, že co nevidět zemřete, ty i tvůj bližní, a že zakrátko z vás nezbude ani jméno.

Marcus Aurelius: Hovory k sobě
(přel. Rudolf Kuthan)

LXXVI

Řím. Už pouhý šum toho města mě přesvědčil, že je Pertinax tady.

Dokonce i v srpnu, kdy je polovina obyvatel pryč a vzduch tak rozpálený, že si při každém nadechnutí ožehnete játra a plíce, návrat do Říma mi po té otupující září Kampánie vlil do žil tepot skutečného života. Vstřebával jsem jeho rušnou atmosféru: chrámy a fontány, úžasnou výšku chatrných nájemních domů, aroganci nafoukaných otroků, kteří se motali po hlavní ulici, cákance vody, jež mi kapaly na hlavu v místech, kde mě cesta vedla šerým podchodem pod akvaduktem, propocené šatstvo a výbuchy zlosti, sladké závany myrhy mezi kyselým puchem bordelů, čerstvou vůni oregána, vznášející se lehce nad starým, trvalým smradem rybího trhu. Překypoval jsem dětinskou radostí, že jsem zase zpátky v ulicích, které jsem znal celý život. Záhy jsem však zkrotl, jakmile jsem začal vnímat posměch města, jež na mě zapomnělo. Od té doby, co jsem odjel, se v Římě odehrálo na tisíc příhod, z nichž žádná se mě netýkala. Můj návrat uvítal lhostejně jako odkopnutého psa.

Nejdřív ze všeho jsem se potřeboval zbavit koně.

Můj švagr Famia dělal Zeleným koňského doktora. Nebudu tomu říkat štěstí, protože ať už ten prosáklý měch Famia udělal cokoli, nikdy to nedopadlo dobře. Bylo mi krajně proti mysli, že musím škemrat o laskavost u někoho z příbuzenstva, ale ani já jsem nemohl přechovávat závodního koně v bytě v šestém patře, aniž by k tomu měli ostatní nájemníci připomínky. Famia nebyl ostatně nejhorší z manželů, které nám mých pět sester přivedlo do rodiny, a vzal si Maiu, která mohla být má nejmilejší, nebýt toho, že se provdala za něho. Maia, v jiných ohledech ostrá jako měděné hřebíky, jež na Nový rok zatloukají kněží do chrámových dveří, snad manželovy nedostatky nikdy nepozorovala. Anebo jich měl tolik, že o nich ztratila přehled.

Famiu jsem našel ve stájích jeho klubu. Ty byly jako všechny v IX.

okrese, v sektoru Circus Flaminius. Měl vystouplé lícní kosti, místo očí štěrbinky a vypadal širší než delší, jako by ho shora zmáčklo těžké závaží. Hned poznal, že po něm budu něco chtít, když jsem ho nechal deset minut žvanit o tom, jak mizerný výkon podávají Modří, které jsem podporoval, jak dobře věděl.

Když se Famia dosytosti naposmíval mým oblíbencům, vysvětlil jsem mu, oč mi jde, a on se dal do prohlížení mého koně.

„Hispánec?"

Zasmál jsem se. „Famio, i já vím, že hispánci jsou nejlepší. On je hispánec asi tolik jako má levá bota."

Famia vylovil jablíčko a Miláček se do něho dychtivě pustil. „Jak jezdí?"

„Hrozně. Celou cestu z Kampánie něco chroupal a mlaskal, i když jsem ho nijak nehonil. Já toho koně nenávidím, Famio. A čím víc ho nenávidím, tím víc se ke mně ten pitomej kopytnatec lísá –"

Zatímco si můj kůň pochutnával na jablíčku a pak si odříhl, důkladně jsem si ho prohlédl. Bylo to tmavohnědé zvíře s černou hřívou, ušima a ohonem. Přes nos, který vždycky strkal tam, kam neměl, se mu táhl výrazný, hořčicově zbarvený pruh. Někteří koně drží uši vztyčené a vzpřímené, kdežto ten můj těmi svými lupeny ustavičně stříhal dopředu dozadu. Nějaký dobrák by mohl tvrdit, že vypadá inteligentně, já měl ovšem víc rozumu.

„Tys na něm jel z Kampánie?" zeptal se Famia. „To by mu mělo posílit hlezna."

„A nač?"

„Třeba na běh. Proč – co s ním chceš dělat?"

„Prodám ho, až budu moct. Ale ne před čtvrtkem. To poběží krasavec Ferox – to bude vzrůšo, jestli chceš něco vědět. Ten můj hlupák s ním byl v jedný maštali. Jejich trenérovi jsem slíbil, že tenhle ho doprovodí na závodiště – on si myslí, že Feroka uklidní."

„No jo, zase ta stará písnička," poznamenal Famia zamračeně. „Takže ten tvůj je taky přihlášenej?"

„No, to je fór, co? Já si myslím, že bude Feroka uklidňovat až ke startovní bráně, a potom ho odtáhnou."

„Dopřej mu, ať se trochu proběhne," domlouval mi Famia. „Co můžeš

ztratit?“

Rozhodl jsem se, že to zkusím. Byla velká naděje, že se tam objeví Atius Pertinax, aby viděl, jak uspěje Ferox. Když se sám dostavím do Cirku jako majitel, zajistím si tak přístup, kamkoli budu v zákulisí potřebovat.

Své saky paky jsem si hodil na ramena a vykročil jsem k domovu. Táhl jsem se se svým nákladem zadem kolem Kapitolu a v duchu jsem pozdravil chrám Junony Monety, patronky peněz, které jsem tolik potřeboval. Cesta mě přivedla na Aventinus u startovní brány Velkého cirku. Zastavil jsem se a vzpomněl jsem si na chvíli na svou dojemnou herku. Vážněji jsem pomyslel na Pertinaka. To už mě mé rance pořádně tížily, a tak jsem se zastavil u sestry Gally, abych si odpočinul a promluvil s Lariem.

Úplně mi vypadlo z hlavy, že plány mého synovce do budoucnosti Gallu rozzuří.

„A tos mi slíbil, že mi na něho dohlídneš,“ uvítala mě vyčítavě. Odehnal jsem její mladší děti, čtyři šikovné loupežníky, jejichž pozornosti neunikl strýček, který má možná v ranci nějaké dárečky, a Galle jsem dal pusu. „No no, o co ti jde?“ zavrčela na mě. Jestli sháníš večeři, tak máme akorát dršky!“

„No ne! Po drškách já se můžu utlouct!“ Lež, jak to věděla celá rodina, ale měl jsem hrozný hlad. U Gally jsem nikdy nenatrefil na nic jiného. V jednom stánku v jejich ulici prodávali právě dršťky a nožičky a Galla byla líná kuchařka. „Jaké máš problémy s Lariem? Poslal jsem ho domů zdravého na těle i na duchu a šťastného ve společnosti buclaté malé přítelkyně, která ví, co od něho chce, a navíc s reputací zachránce tonoucích.“

„Malíř fresek!“ ucedila Galla znechuceně.

„Proč ne? Je na to šikovný a jsou v tom peníze. A o práci nebude mít nikdy nouzi.“

„Na tebe holt je spoleh, že ho postrčíš do nějaký pitomosti, jak jen budeš moct. To jsem mohla vědět! Jeho otce to *strašně* mrzí,“ postěžovala si sestra významně.

Vyložil jsem jí, co si myslím o otci jejích dětí, a ona se na mě utrhla, že když mám takový názor, nemusím se už na její terase zdržovat a obtěžovat se s jejím jídlem.

Tak zase doma! Není nad to. Ládoval jsem se mazlavým odpadem a usmíval jsem se pod vousy.

V pravý čas se tam dostavil Larius a pomohl mi po zbytek cesty se zavazadly, takže jsme měli možnost si popovídat. „Jak proběhla cesta, Larie?"

„Zvládli jsme to."

„Nebyla to pro Petronia moc velká štrapác? Neodskákal si to?"

„Však ho znáš, ten si nikdy nestěžuje."

Můj synovec se nezdál právě sdílný. „A jak je to s tebou?" dotíral jsem na něho.

„Žádný zvláštní starosti. Kdypak se mě zeptáš na svou milovanou?"

„Jen co si odpočinu a zajdu do lázní, svou milovanou hodlám navštívit sám. Proč? Jestli je něco, co bych měl předem vědět, tak kápni božskou."

Larius pokrčil rameny.

Došli jsme na Ostijskou cestu. To už jsem byl skoro na svém vlastním smetišti. Zastavil jsem se v podloubí jednoho uzenářství. Měli zavřeno, ale vznášela se tam vábivá vůně uzené šunky a konzervačních bylinek. Jednou rukou jsem popadl lem u výstřihu synovcovy tuniky a ovinul si ho vztekle kolem pěsti. „Proslýchá se, že Pertinax je možná v Římě. Jde o něco, co se ho týká a co mi nechceš říct?"

„Strýčku Marku, nic se nestalo." Setřásl mě. „Heleně Justine nebylo nějakou dobu moc dobře, ale starala se o ni Silvia. Někdo cestování nesnáší –"

Kdysi jsem s Helenou projel čtrnáct set mil, a byla klidná a vůbec si nestěžovala. Věděl jsem bezpečně, že cestování jí nedělá potíže. Cítil jsem, jak se mi stáhly rty. Co mě tady doma asi čeká? Potom, než jsem si s tím začal lámat hlavu, vyhoupl jsem si rance opět na ramena a pustil se dolů úzkou uličkou, vedoucí do starých známých pachů Fontánového dvora.

Když Larius odešel, stoupl jsem si na balkon. Náš činžák stál v půli úbočí Aventinského pahorku a jeho jedinou velkou výhodou byla nádherná vyhlídka. I když jsem zavřel pálící unavené oči, stále jsem měl co vnímat: vrzající povozy a štěkající psy, vzdálené volání člunařů od řeky, opilecké sbory z vinných sklípků a třepetavé chrámové flétny, ječení mladých děvčat buď ze strachu, nebo z hysterické rozjařenosti, to se dalo těžko poznat.

Tam dole se musí v Římě skrývat plno uprchlíků. Lidí prchajících před matkami, před dluhy, před svými obchodními společníky, před svou vlastní neschopností. Anebo, jako Gnaeus Atius Pertinax Caprenius Marcellus, prchajících před Osudem.

LXXVII

Chtěl jsem Helenu vidět, ale začínal ve mně tuhnout uzel pochybností.

Byl stále ještě večer, když jsem vlekl své tělo ulepené cestováním do koupele. Tělocvična, kam jsem často chodíval, stála nedaleko Kastorova chrámu. Touhle dobou její klienti většinou večeřeli – slušní muži, kteří se nijak zvlášť nezdráhali jíst doma s rodinou nebo jejichž představu zábavy splňovala prostá večeře o třech chodech mezi starými přáteli s lehkou hudbou a příjemným hovorem. Majitel Glaucus už bude teď také doma. To mi vyhovovalo, protože Glaucus by si jistě neodpustil jedovaté poznámky o tom, jak jsem za ty dva měsíce v Kampánii zchátral. Jen co by mě uviděl, chtěl by mě zase vtlouct do formy. Cítil jsem se tak utahaný, že jsem neměl chuť začínat s tím hned dnes.

Lázně zůstávaly obyčejně otevřené do pozdních hodin. Byly dobře osvětlené, všechny chodby lemované keramickými lampami, avšak v tuto noční dobu nabývalo celé místo jakýsi strašidelný ráz. Kdesi tam byli zalezlí zřízenci, kteří by na zavolání přišli zákazníka očistit škrabkou, ale klienti, kteří tam přicházeli za soumraku, si většinou vystačili sami. Vyskytovalo se mezi nimi mnoho pilných pracovníků ze středních vrstev, lidí s pořádným zaměstnáním. Konstruktéři systémů akvaduktů a projektanti přístavů, kteří někdy v případě potřeby zůstávali na pracovišti dlouho do noci. Tu a tam nějaký vědec, jenž ztratil pojem o čase v knihovně v Octaviině portiku a sem pak přišel celý ztuhlý a s pálícíma očima. Obchodníci, co do Říma dorazili z Ostie po odpoledním přílivu. A pár takových nekonvenčních cvoků na volné noze jako já, na jejichž trénink se zbraněmi Glaucus osobně dohlížel a kteří měli nepravidelnou pracovní dobu z důvodů, na něž se ostatní jeho zákazníci ze zdvořilosti nikdy neptali.

Šatstvo jsem si odložil v převlékárně a skoro jsem se ani nepodíval, co visí na ostatních kolících. Ve vytopené místnosti jsem se pořádně oškrábal a

opláchl a potom prošel těžkými neprodyšnými dveřmi do suché páry, abych si odpočinul. Byl tam už někdo jiný. Kývl jsem mu na pozdrav. Takhle pozdě se lidé běžně jenom mlčky míjeli, ale sotva si mé oči zvykly na nové ovzduší, došlo mi, kdo je ten druhý. Byl to padesátník s příjemným výrazem, také zabraný do vlastních myšlenek, ale poznal mě stejně, jako jsem já postřehl jeho pohyblivé obočí a ježaté klukovské vlasy: Helenin tatínek.

„Didius Falco!“

„Camillus Verus!“

Naše radost ze setkání byla nenucená. On pohlížel se sympatiemi na mé bezprostřední, pohotové metody a mně se líbila jeho mazaná dobrosrdečnost. Složil jsem své vyčerpané tělo vedle jeho.

„Byl jsi prý v Kampánii, jak jsem slyšel.“

„Zrovna jsem se vrátil. Cože tak pozdě, senátore?“

„Hledám útočiště,“ přiznal a upřímně se zazubil. „Jsem rád, že jsem tě tu dnes natrefil.“

Zvedl jsem jedno obočí s vyloženým pocitem, že se mám připravit na špatnou zprávu. „Stalo se něco mimořádného, pane?“

„Didie Falcone,“ obrátil se na mě senátor s významnou formálností, „doufám, že mi prozradíš, kdo mi prokázal tu čest, že ze mě udělal dědečka.“

Z vlhkých kudrn mi vyrazil dlouhý pramínek potu. Nechal jsem si ho stékat zvolna přes levý spánek, pak náhle rychle kolem ucha, dolů přes krk až na hruď. Odtud cákl na ručník, který jsem měl přehozený na klíně.

„Mám tomu rozumět tak, že je to pro tebe novinka?“ zeptal se senátor bezvýrazným hlasem.

„Přesně tak.“

Nemohl jsem uvěřit, že by mi mohla zatajit něco tak závažného, ale na druhou stranu se mi vynořovaly vzpomínky na to, jak Helena omdlela, jak se jí udělalo špatně, jak se vzdala výstupu na Vesuv a vrátila se, jak ji soužily starosti o peníze… na to, jak mi plakala v náručí, aniž jsem věděl proč. Pak jiné vzpomínky, důvěrnější a naléhavější. „Zřejmě mi do toho nic není!“

Její otec si vzdychl, když to sklíčeně přijal. „Povím ti to bez obalu: my s manželkou jsme se domnívali, že je." Neodpovídal jsem. Začal se tvářit trochu nejistě. „Chceš snad popřít, že to je možné?"

„To ne." Nikdy jsem nepochyboval, že Camillus Verus se brzy dovtípil, co cítím k jeho dceři. Jako k dočasné obraně jsem se uchýlil k profesionálnímu žvanění: „Podívej, takový soukromý informátor, který vede čilý společenský život, musí narazit na ženy, které toho po něm chtějí víc, než se původně domluvilo. Zatím jsem nikdy neměl žádné těžkosti dokázat magistrátovi, že mi jsou takové požadavky na obtíž."

„Mluv vážně, Falcone."

Drsně jsem se nadechl. „Mám za to, že si nepřeješ, abych ti blahopřál, pane. A ty mi podle všeho taky nehodláš blahopřát…" Jestliže to vyznělo podrážděně, bylo to tím, že mě sžíral divoký pocit křivdy.

„Bylo by to tak děsné?"

„Jenom děsivé," řekl jsem a tak jsem to popravdě vnímal.

Senátor se na mě utrápeně usmál. Teď už jsem věděl, že má o mně celkem slušné mínění a nejspíš si myslí, že pokud o mě jeho dcera stojí, my dva si už nějak poradíme i bez dostatečných fondů na domácnost, abychom měli z čeho platit pekaři, a bez rodičovské podpory… Položil mi ruku na paži. „Rozrušil jsem tě?"

„Upřímně řečeno, ani nevím."

Pak se Camillus pokusil získat si mě jako spojence. „Podívej, nemá cenu, abych se pokoušel ohánět svým senátorským postavením jako nějaký staromódní cenzor. Nejde o nic protizákonného –"

„Ale ani to nijak zvlášť nepomůže!" zvolal jsem.

„To neříkej. Natropilo se dost škody, když jsem Helenu provdal za Atia Pertinaka. To byla velká chyba a já jsem se zařekl, že už se nesmí opakovat. Chci, aby byla šťastná." Znělo to zoufale. Ovšemže dceru miloval víc, než by měl – ale to já taky.

„Nemůžu ji uchránit před ní samou." Zarazil jsem se. „Ne, to je nespravedlivé. Nikdy mě nepřestává udivovat přímočarými rozumnými názory –" Její otec chtěl něco namítnout. „Ne, ona má pravdu, pane! Zaslouží si lepší život, než jaký by mohla mít se mnou. Její *děti* si zaslouží lepší úděl. Ostatně moje taky. Pane, já se o tom nemůžu bavit." Už taky proto, že by se

jí nelíbilo, kdyby o tom věděla. „Nemůžeme obrátit list? Naléhavě potřebujeme uvážit něco jiného. Zmínil ses o Atiovi Pertinakovi a to je jádro věci. Neslyšel jsi, jak se situace vyvíjí?“

Ulevil si zlostným výrazem. Pro svého zetě neměl Camillus Verus čas. To je asi pocit většiny otců, ale v jeho případě plně oprávněný. Jeho dcera byla skutečně příliš dobrá pro chlapa, který si zasloužil jen pohrdání.

Věděl, že je Pertinax stále naživu. Varoval jsem ho, že se ten psanec mohl uchýlit do Říma.

„Dodatečně si uvědomuju, že poslat sem Helenu nebylo zrovna moudré. Znám ovšem tvé názory, pane. Než ho dopadnu, postaráš se laskavě, aby zůstala v bezpečí doma?“

„Samozřejmě. Totiž… pokud to půjde. Ale ve svém stavu snad přece jenom nebude nikde poletovat,“ připomněl mi nevyhnutelně.

Odmlčel jsem se. „Jak to snáší?“

„Mně se nic neřekne,“ postěžoval si otec. Když Camillus Verus hovořil o ženách ze své rodiny, vždycky zaujímal pózu ušlápnutého chudáčka, jako by byl pro ně jenom typický *pater familias*: někdo, na kom je platit účty, kdo nadělá plno rámusu, který nikdo neposlouchá – a koho je možno vodit za nos. „Vypadá pohublá.“

„Ano, taky mi tak připadala.“

Vyměnili jsme si úzkostlivé pohledy.

Lázeň jsme dokončili společně, přešli jsme do šatny a oblékli se. Nahoře nad schody do tělocvičny jsme si stiskli ruce. Jestliže byl otec Heleny Justiny tak bystrý, jak jsem ho podezříval, jistě mi vyčetl z obličeje, jakou trpkost cítím.

Chvíli rozpačitě váhal. „Přijdeš ji navštívit?“

„Ne.“ Tak či onak zachoval jsem se jako krysa. To dělá z člověka samotáře. „Ale pověz jí –“

„No co, Falcone?“

„Radši nic. Pusť to z hlavy.“

Otec jeho příštího vnoučete by měl být nejšťastnějším mužem v Římě. Jenomže co s takovým ubohým kandidátem, kterému dali na srozuměnou, že není žádoucí, aby se k svému potomkovi hlásil?

Buď přece rozumný. Nikdo nemůže očekávat, aby se taková vysoce urozená římská dáma – *otec v senátě, dva bratři v diplomatických službách, přiměřené vzdělání, pohledný obličej, majetek v hodnotě čtvrt milionu, s kterým může sama disponovat* – přiznala, že si dovolila mít pletky s takovým bezvýznamným, neotesaným šupákem z Aventinu, jako jsem já.

LXXVIII

Bylo pozdě. Brzy bude tma. Sžíral mě nepokoj, potřeboval jsem navštívit svou milou, a přece jsem se k tomu nemohl odhodlat. Jako druhá možnost se mi nabízelo zapadnout do putyky a zpít se tak, až bych měl jedinou starost, totiž aby mě potom nějaký dobrák nasměroval k domovu, a v tom případě abych doklopýtal až do bytu a nesložil se opilý už na ulici.

Místo toho jsem se odebral do Paláce.

Nechali mě čekat. Helenino tajnůstkářství mě tak rozčílilo, že to poslední, co jsem si tentokrát přál, byl čas na přemýšlení. Choulil jsem se na pohovce a stále víc se užíral pocitem nespravedlnosti, až jsem měl tisíc chutí vypadnout domů a opít se na svém vlastním balkoně. Ale jen co jsem se rozhodl, že to udělám, zavolal mě dovnitř nějaký poskok. Nemohl jsem si ani dopřát pořádně se navztekat, protože sotva mě Vespasián uviděl, hned se mi začal omlouvat.

„Odpusť, Falcone. Státní záležitosti." Nejspíš cukroval se svou konkubínou. „Vypadáš nějak sklesle!"

„Přemýšlel jsem o ženách, pane."

„Tak to není divu. Dáš si pohár vína?" Měl jsem na něj takovou chuť, že mi připadalo bezpečnější odmítnout.

Jak sis užil na výletě?"

„Pořád ještě dostávám mořskou nemoc a pořád ještě neumím plavat…"

Císař se na mě zamyšleně podíval, jako kdyby poznal, že ze mě mluví cynismus.

Byl jsem strašně utahaný a neměl jsem náladu. Hlášení jsem zpackal. Ostatně většinu se toho císař beztak dověděl od jiných lidí, významnějších. Líčit mu smutné podrobnosti o tom, jak se Aufidius Crispus zbytečně utopil, mi připadalo jako ztráta času.

„Cenzor tu zprávu formuloval jako ‚*nešťastnou nehodu při projížďce na*

lodi',“ zabručel Vespasián zlostně. „Který umělec velel té trojveslici?“

„Prétor z Herculanea, pane.“

„Jo ten! Objevil se v Římě. Včera jsem se s ním setkal.“

„Předváděl svůj profil po Paláci v naději, že dostane nějaké výnosné místo v cizině! Sextus Aemilius Rufus Clemens –“ zvolal jsem. „Dobrá starobylá rodina a sám se může pochlubit řadou průměrných služeb veřejnosti. Je to pitomec, ale copak může ztratit? Když je teď Crispus mrtvý a dojde na odměňování zásluh, předpokládám, že ten ukvapený trierarcha bude mít přede mnou přednost.“

„Můžeš skřípat zuby, Falcone. Za utopené senátory nevyplácím prémie.“

„Jistě, pane. Jakmile se ty lodě srazily, bylo mi jasné, že si to odnesu já.“

„Rufus mi poskytl nesmírně užitečné rady, co se týče flotily,“ usadil mě císař a přísně zavrčel.

„V tom ti můžu taky poradit, Caesare. Misenské loďstvo potřebuje zásadní změny: tvrdší disciplínu a míň chlastu.“

„Ano. Měl jsem dojem, že Rufovi by se líbilo, kdyby se mohl sám rozhánět admirálskou hůlkou –“ Zuřil jsem, dokud jsem si nevšiml šibalského záblesku v císařových očích. „Napříště bude prefektura misenské flotily vyhrazena mým důvěryhodným přátelům. Tomu chlapíkovi však dám rozhodně příležitost předvést, jak si dovede poradit s velitelskými povinnostmi. Je zralý na legii –“

„Cože? V nějaké okázalé klíčové provincii, kde bude jeho neschopnost ještě okatější?“

„Kdepak, Falcone. Všichni se musíme smířit s tím, že součástí veřejné kariéry je služba v různých zapadlých dírách v cizině…“

Začal jsem se usmívat. „Co jsi tedy vyštrachal pro Rufa, pane?“

„Místo pěkně ve vnitrozemí. To by nás mělo ušetřit jeho mořeplaveckých experimentů: Noricum.“

„Noricum!“ Crispova stará provincie. Tam dávají lišky dobrou noc. „Myslím, že Crispus by to schválil!“

„To doufám,“ usmál se Vespasián s předstíranou vlídností.

Náš nový císař z rodu Flaviů nebyl mstivý, ale měl jeden velký klad: osobitý smysl pro humor.

„To je všechno, Falcone?“

„Všechno, več můžu doufat,“ zachraptěl jsem unaveně. „Snažil bych se z tebe vymáčknout prémii za to, že jsem zpracoval Gordiana, ale to už jsme probírali –“

„Ale kdepak. S tím jsem počítal. Bude tisíc stačit?“

„Tisíc! To by byla slušná odměna básníkovi, který by se po večeři vytasil s uhlazenou desetiveršovou ódou! Bohatý příspěvek divadelnímu hráči na lyru –“

„Nevěř tomu. Hráči na lyru dnes požadujou aspoň dva tisíce, než vůbec vylezou na jeviště. K čemu vůbec potřebuje muž jako ty peníze?“

„Na chleba a pití. A pak taky většinou pro domácího. Někdy sním o tom, že se přestěhuju. Caesare, i já bych měl rád domov, kde bych se mohl otočit, abych se podrbal, a neodřel si přitom loket. Pracuju, abych se uživil – a v současné době můj život vyloženě postrádá eleganci.“

„Ženy?“

„Na to se mě lidi vždycky ptají.“

„To je divné. Moji špehové mi hlásili,“ pokračoval Vespasián žoviálně výhružným tónem, „že ses z Kampánie vrátil bohatší, než jak jsi tam jel.“

„O jednoho bezcenného koně a posvátnou kozu. Ta koza šla do výslužby, ale až si příště zlomíš zub o tvrdý kousek masa, bude to zásluhou Falconova koně – a Řím je taky bohatší,“ připomněl jsem mu. „O většinu z patnácti miliard bušlů, které se mohly snadno zatoulat…“

Tvářil se, že mě neslyší. „Titus by rád věděl, jak se ten kůň jmenuje.“

Výborně. Jsem zpátky v Římě teprve šest hodin, ale zpráva o tom mém povedeném dědictví se už donesla k sluchu císařova staršího syna! „Miláček. Titovi Caesarovi pověz, ať si sázku ušetří. Tu herku nechám běžet jenom proto, abych vyhověl lidem ze sázkových kanceláří, že prý si poslední dobou neužili moc legrace –“

„To je od majitele koně poctivé.“

„Ach pane, rád bych uměl krást a lhát jako druzí lidi, ale vím, jak to vypadá v lapáku, a krys se bojím. Až se budu chtít zasmát já, tak si řeknu, že na mě budou mé děti hrdé.“

„Jaké děti?“ vypálil císař útočně.

„Ach Caesare, těch deset malých aventinských uličníků, co se k nim nemůžu hlásit."

Vespasián si svou statnou, mohutnou postavou poposedl a současně nakrčil obočí a stiskl rty, jak to bylo pro něho typické. Vždycky jsem poznal, že jakmile se změní jeho nálada a přestane si mě dobírat, dospěl náš rozhovor ke konci. Pán světa nade mnou lehce pohoršeně pomlaskával jako dobrácký starý strýček, který pro tu chvíli pouští z hlavy veškeré námitky proti mně.

„To, co jsi dokázal s těmi loděmi s obilím, bylo skvělé. Prefekta zásobování jsem požádal, aby navrhl přiměřenou odměnu –" Věděl jsem, co to znamená: už o tom nikdy neuslyším ani slovo. „Dám ti tisícovku za Gordiana – a zvýším to na deset, jestli taky vyřídíš tu věc s Pertinakem Marcellem, ale tak, aby se to nedostalo na veřejnost."

To se nepředal. Ovšem na Vespasiánově žebříčku odměn za službu veřejnosti to bylo neslýchaně štědré. Přikývl jsem.

„Pertinax je oficiálně mrtvý. Nebude tedy zapotřebí to znovu oznamovat v *Denních zprávách*."

„Co bych ale doopravdy potřeboval," dodal císař, „je nějaký důkaz o jeho vině."

„Chceš tím říct, že může dojít k soudu?"

„To ne. Ale jestliže ho vyřídíme bez soudu," vysvětlil suše, „snad potřebujeme tím naléhavěji nějaké důkazy."

Já jsem byl republikán. Vždycky mě udivilo, když jsem natrefil na císaře s morálními zásadami.

Najít doklady svědčící proti Pertinakovi bylo v tomto pokročilém stadiu prakticky nemožné. Jako jediný z jeho obětí přežil Petronius Longus a ani on nemohl soudu nic předložit. Pak už zbýval jako svědek pouze Milo, Gordianův majordomus. Milo byl otrok, což znamenalo, že jeho svědectví se mohlo přijmout jenom tehdy, pokud by se z něho dostalo mučením.

Jenomže Milo by ve své pitomé paličatosti reagoval na výzvu profesionálního mučitele tak, že by zaťal zuby, napjal mohutné svaly – a radši umřel, než by se poddal.

„Udělám, co bude v mých silách, abych něco našel," slíbil jsem císaři vážně.

Zazubil se.

Z Paláce jsem odcházel stále ještě s trpkou chutí v ústech, která mi křivila rty, když tu mě ve dveřích kdosi posměšně pozdravil.

„Didie Falcone, ty jeden nestydatej žebráku! Já myslel, že zpracováváš ženský kolem Neapole!“

Opatrně jsem se otočil – v Paláci jsem se měl vždycky na pozoru – a hned jsem toho škaredého chlapa poznal. „Momus!“ Dozorce otroků, který pomáhal s likvidací Pertinakova majetku. Vypadal ušmudlanější než jindy, jak se tak šklebil napůl bezzubými dásněmi. „Mome, ta moje pověst, že všechen volný čas trávím klátěním ženských, už mi leze krkem. Kecal snad někdo něco, abych to mohl vyvrátit?“

„A kolik!“ dobíral si mě. „Ať se dneska vrtnu kam chci, všude o tobě slyším. Viděl jsi Anacrita?“

„Měl bych?“

„Dej si na něj pozor,“ varoval mě Momus. S vrchním špehem se neměli zrovna v lásce. Každý z nich vyznával jiný hodnotový žebříček.

„S Anacritem jsem si nikdy nedělal těžkou hlavu. Když jsem ho viděl naposled, sesadili ho do účtárny.“

„Účetnímu nikdy nevěř. Pořád vykládá, že tě musí vyslechnout ohledně nějakýho zašantročenýho olova, co patřilo do státní pokladny –“ Zaúpěl jsem, ale pro jistotu jenom v duchu. „Prej už zajistil kavalec na jméno Didius Falco v cele pro dlouhodobý vězně v Mamertinu.“

„Nedělej si starosti,“ řekl jsem mu, jako bych tomu věřil. Já jsem s tím srozuměnej. Vězení je jenom uskok, jak uniknout před rozhněvanými otci všech žen, které jsem oklamal…“

Zašklebil se a nechal mě projít, jenom za mnou ještě křiknul: „Mimochodem, Falcone, co je to za řeči o nějakým koňovi?“

„Jmenuje se Smolař,“ odpověděl jsem. „Otcem je Hladomor, matkou Katastrofa! Ne abys na něj vsadil, určitě si zlomí hnátu.“

Z Paláce jsem vyšel na severní straně Palatinského pahorku. Cestou do svého okresu jsem míjel otevřenou vinárnu. Tak jsem si to rozmyslel, zapadl tam a přece jenom se opil.

LXXIX

Probudilo mě svištění velmi rázného koštěte.

To mi prozradilo dvě věci: že někdo považoval za svou povinnost mě vzbudit; a že v noci jsem přece jenom trefil domů.

Když člověk padne do stoky, lidi ho tam nechají v klidu ležet.

Zaúpěl jsem a několikrát zahekal, abych přítomnou osobu varoval, že možná za chvíli vylezu. Koště nevrle ztichlo. Natáhl jsem si tuniku, zjistil, že je špinavá, a tak jsem fleky zakryl druhou. Opláchl jsem si obličej, vypláchl ústa a učesal si vlasy, ale na tom, jak jsem se cítil, se tím nic nezlepšilo. Opasek se mi ztratil a našel jsem jenom jednu botu. Vyklopýtal jsem ven.

Žena, která se ujala úkolu udržovat mi byt v pořádku, s ním udělala zázraky, než se pustila do toho zametání. Její důvěrně známé černé oči mě znechuceně probodávaly. Se světnicí byla hotová, teď se pustí do mě.

„Přišla jsem ti udělat snídani, ale asi by to měl být spíš oběd."

„Nazdar, mami," řekl jsem.

Posadil jsem se ke stolu, protože mi nohy odmítly sloužit. Matku jsem ujišťoval, jak jsem rád, že jsem zase doma a že mi milující maminka připravuje slušný oběd.

„Takže máš zase maléry," zavrčela matka. Ta se nenechala opít rohlíkem.

Dala mi jíst a zatím drhla balkon. Už našla nový bronzový kbelík, co jsem jí přivezl. Její pozornosti neunikly ani moje lžičky.

„Ty jsou hezké."

„Však mi je dala hezká žena."

„Už jsi ji viděl?"

„Ne."

„A u Petronia Longa jsi byl?"

„Ne.“

„Co budeš dělat dneska?“

Většina mužů v mé branži dovede šikovně uniknout pozornosti své zvědavé rodiny. Který klient by stál o služby informátora, co musí hlásit matce pokaždé, že odchází?

„Budu někoho hledat.“ Mou duševní pohotovost oslabil oběd.

„Co jsi tak podrážděný? Proč toho chudáka hledáš?“

„Pro vraždu.“

„No co,“ vzdychla matka, „mohl províst horší věci!“

Vyrozuměl jsem z toho, že tím myslela věci, které provádím já.

„Vlastně jsem si to rozmyslel,“ mručel jsem, když jsem umýval lžíci, jíž jsem jedl, a pak ji utíral, jak mi to kladla na srdce Helena, „zajdu si radši do vinárny.“

Nechtěl jsem si přiznat, že mám kocovinu, ale pomyšlení na další alkohol působilo na mé vnitřnosti jako ocet. Bolestně jsem si říhl a šel navštívit Petronia.

Otravoval se doma, stále ještě příliš slabý, aby mohl hlídkovat v ulicích, a užíral se představou, že si za jeho nepřítomnosti řadoví vigilové omotali jeho zástupce kolem prstu. Sotva mě uviděl, vybafl na mě: „Falcone, proč po tobě jede císařská hlídka pro odhalování podvodů?“

Anacrites.

„Jde o nějaké nedorozumění ohledně mých výdajů –“

„Ty lháři! Pověděl mi, jaké zboží se uvádí na zatykači.“

„Vážně?“

„Pokusil se mě podmazat.“

„Abys udělal co, Petronie?“

„Abych tě prásknul.“

„Jestli se bavíme o zatčení –“

„Nebuď blázen!“

„Mimochodem, kolik ti nabízel?“

Petronius se na mě zazubil. „Ne dost.“

Nepřicházelo v úvahu, že by Petronius někdy spolupracoval s vrchním špehem, ale Anacrites dobře věděl, že stačí dát do oběhu šeptandu, že by se

na tom dalo slušně vydělat, a až na mě příště pošle můj domácí Smaractus vymáhače nájemného, některý šupák bez groše v kapse mě v nějaké zastrčené uličce na Aventinu klidně práskne. Mám-li se dostat z téhle bryndy, budu muset pravděpodobně počítat s nějakými osobními nepříjemnostmi.

„Neboj se," řekl jsem sklesle, „já už něco vymyslím." Petronius se trpce zasmál.

Přišla nás zkontrolovat Arria Silvia, Petroniův trest za to, že musel trčet ve vlastním domě. Bavili jsme se o jejich cestě domů i o mém putování, o mém směšném dostihovém koni, a dokonce i o honu na Pertinaka, prostě o všem možném, jenom o Heleně nepadlo ani slovo. Až když jsem se loučil, Silvia už to nevydržela. „Můžeme předpokládat, že víš, co je s Helenou?"

„Její otec mě o situaci informoval."

„O situaci!" opakovala Silvia nanejvýš rozhořčeně. „Navštívil jsi ji?"

„Ona ví, kde mě najít, jestli mě bude chtít vidět."

„U všech bohů, Falcone!"

Zachytil jsem Petroniův pohled. „Radši se do toho nepleť," řekl tiše manželce. „Ať si to vyřeší po svém –"

„Chcete říct po jejím?" sjel jsem je oba. „Vám, předpokládám, oznámila, co se děje?"

„Já jsem se jí zeptala!" usadila mě Silvia. „Každý mohl vidět, že je děvčeti hrozně zle –"

Toho jsem se bál.

„Můžete to brát jako poctu. Mně se o tom slůvkem nezmínila. Než mě začnete odsuzovat, uvažte, jak mi je. Helena Justina neměla žádný důvod nechávat si to pro sebe. A mně je naprosto jasné, proč mi o tom radši neřekla –"

Silvia mi zděšeně skočila do řeči: „Myslíš si snad, že je otcem někdo jiný?"

Něco takového mi vůbec nepřišlo na mysl. „To," prohlásil jsem chladně, „by mohla být jedna možnost."

Petronius, v jistých ohledech velmi přímý člověk, se zatvářil pobouřeně. „Tomu přece nevěříš!"

„Už nevím sám, čemu věřím."

Věděl jsem. To, co jsem si myslel doopravdy, bylo ještě horší.

Naposled jsem se na ně podíval, jak tam stáli, oba zuřiví a oba v jednotné frontě proti mně. Nato jsem odešel.

Namlouvat si, že snad nejsem otcem toho dítěte, bylo urážlivé vůči Heleně a mě nehodné. Připadalo mi to však snazší než pravda. Jen se podívejte, co jsem zač. Podívejte se, jak žiju. Heleně Justině bych nemohl ani na okamžik zazlívat, kdyby mi odmítla porodit dítě.

Však už mi dala na srozuměnou, aniž jsem to věděl, co se chystá udělat. Ona si to „zařídí". Ještě stále jsem ji slyšel, jak to říká. To mohlo znamenat jednom jediné.

Po zbytek odpoledne jsem se smířil s tím, že mám kocovinu, a šel jsem se z ní domů vyspat.

LXXX

Poležet si v posteli není nikdy pustá ztráta času. Kdesi v tom prázdném mezidobí, než se člověk přesvědčí, že je vzhůru, a než pak o celé věky později vstane, jsem si promyslel plán, jak se dostat na stopu Pertinakovi. Vyhrabal jsem si tuniku, kterou jsem míval rád, původně lila, teď však nevábně světlešedou. Zašel jsem si k holiči, dal se důkladně ostříhat a potom jsem anonymně splynul s davem a vyrazil.

V tu magickou hodinu těsně před večeří jsem přešel po Aureliově mostě přes Tiber. Byl jsem sám. Nikdo nevěděl, kam jdu, ani by si nevšiml, kdybych se nevrátil. Nikdo z lidí, kteří o mě možná kdysi stáli, dnes večer po mně ani nevzdychne. Aspoň že už jsem se vylízal z bolení hlavy, to byla nejužitečnější věc, kterou jsem toho dne dokázal.

Dny se mění. V mém případě obyčejně k horšímu.

Nad městem se vznášel kouř z tisíce lázeňských pecí. Vnikal mi do krku a vyvolával k životu ten neblahý chrapot, který tam už číhal. Touhle dobou už bude Helena Justina vědět, že jsem se vrátil do Říma a že vím o jejích potížích. Otec jí už jistě řekl, jak hluboce mě ranila. Jak jsem očekával, nepokusila se se mnou spojit. Ani když jsem jí to usnadnil tím, že jsem skoro celý den strávil doma v posteli.

Když jsem přecházel přes řeku, zalétaly ke mně vlnky zdvořilého potlesku z Pompeiova divadla – ne ty bujaré výbuchy při nějaké satyrské komedii ani zděšené zajíkání a potom nadšené volání, jaké provázejí cvičení dýchavičných provazochodců. Dnes večer to musí být něco usedlého, možná řeckého, pravděpodobně tragického a v každém případě důstojného. Byl jsem rád. Mé náladě odpovídalo pomyšlení na utrpení jiných: tři hodiny pochmurných sborových recitací, jeden nebo dva malé hutné monology herce v hlavní roli, čerstvého absolventa školy správné výslovnosti, a potom, právě když to začne být napínavé a teče krev, upadnou vám datle

v medu do řady před vámi, takže se musíte předklonit a hrábnout po nich, než si na ně sedne nějaký kramář s nakynutou zadnicí a rozmačká je – a jak se skláníte, abyste je vylovili, přijdete o jedinou vzrušující pasáž v celé hře…

To je tvrdé. Jestli se chcete pobavit, zůstaňte doma a vybírejte kočce blechy.

⌘ ⌘ ⌘

Aureliův most nebyla nejkratší cesta tam, kam jsem měl namířeno, ale dnes večer jsem to bral oklikami a trochu jsem bloudil. Nadával jsem slepým žebrákům. Srážel jsem stařeny z chodníku. Šlapal jsem po rozehraných partiích dámy na šachovnicích namalovaných křídou na dláždění. Choval jsem se nemožně. Počínal jsem si jako hulvát. Poranil jsem si palec na noze, když jsem se pokoušel nakopnout nepoddajný travertinový parapet starobylého mostu.

Pozdě večer Transtiberina ožívá. Ve dne se její obyvatelstvo vyhrne přes řeku a snaží se po ulicích prodávat nejedlé koláče, vlhké zápalky, podivné zelené náhrdelníky, amulety, škodlivá kouzla, vlastní sestry na pětiminutové pošpásování v kryptě chrámu bohyně Isidy za půl asu (a nebuďte překvapeni, jestli přitom chytíte něco nevyléčitelného). Dokonce i vážné tmavooké děti mizí z ulic svého vlastního okresu a hrají svou zvláštní hru – vytahují měšce z nic netušících kapes v oblasti kolem Dobytčího trhu a Svaté cesty (kde už dnes není nic svatého, a snad ani nikdy moc nebylo).

Večer se to všechno vrací jako temná odpadní voda, vsakující se tiše do doupat XIV. okresu. Hubení muži s náručemi opasků a koberců. Ženské s tvrdýma očima, které vám vnucují pomačkané kytičky fialek nebo popraskané kostěné amulety. A opět ty děti s těmi smutnými, krásnými, křehkými tvářičkami – nečekaně pokřikující sprostoty. V noci Transtiberina překypuje bohatou exotikou. Do teplých orientálních vůní proniká tlumená hudba z cizokrajných zábav, probíhajících za zabedněnými dveřmi. Velký hazard o malé částky, ale doživotní bídu. Smilnění nabízené za mastné ceny. Vyklepávání bubínku. Třepetání drobných mosazných rolniček. Okenice pohupující se potmě vytrvale nad hlavou je chodci stejně nebezpečná jako dveře, které se zničehonic rozletí a na ulici z nich vyrazí světlo a

šílený vrah s kudlou. Jenom informátor s mozkovou poruchou, který by potřeboval, aby ho doktor poslal na půlroční plavbu s obrovskou lahví projímadla a příkazem tvrdě pravidelně cvičit, se vydá večer do Transtiberiny sám.

Přesto jsem tam šel.

Žádné místo nevypadá podruhé stejně. Když jsem konečně našel uličku, kterou jsem hledal, byla tak malá a úzká, jak jsem si ji pamatoval, ale z vinárny vystrčili dva stolky ven a pár krámků, kterých jsem si předtím v pustých šedých zdech ani nevšiml, teď otevřelo dřevěné průčelí pro večerní prodej. Zašel jsem k pekařství, opřel se o tyč podpírající markýzu a prokousával se jejich vlastnoručním výtvorem, přemítaje přitom o houževnaté nepoddajnosti exotického pečiva. Ten můj špalek měl kulovitý tvar, velký byl přibližně jako půlka mé pěsti, tvrdý asi jako domácí karbanátky mé sestry Junie a chutnal jako stará koňská houně. Jak mi klouzal do útrob, což probíhalo velmi pomalu, cítil jsem, jak se proti tomu mé vnitřnosti polekaně, rozhořčeně bouří. Mohl jsem ho zahodit do stoky, ale ta by se mohla ucpat. Ostatně matka mě vždycky učila, že se jídlem nemá plýtvat.

Měl jsem spoustu času předstírat, že žvýkám tu dobrotu a vychutnávám několik tuhých kousků, což mohly být buď oříšky, nebo dobře upečené stinky, které se schovaly v těstě. Mezitím jsem nenápadně pozoroval okno pokoje v prvním patře, který měl dřív pronajatý takzvaný propuštěnec Barnabas.

Okýnko bylo příliš malé a zdi domu příliš tlusté, takže se nedalo mnoho vidět, ale přece jen jsem rozeznal, jak se uvnitř pohybuje stín aspoň jedné osoby. Nebývalé štěstí.

Právě jsem si olizoval prsty, když se náhle otevřely dveře na ulici a ven vyšli dva muži. Jeden byl užvaněný zakrslík s kalamářem zavěšeným u pasu a vypadal jako nájemný písař. Ten druhý, který přívalu řečí svého společníka nevěnoval žádnou pozornost a nenápadně se rozhlédl uličkou na obě strany, byl Pertinax.

Naučil se rozhlížet, ale nikoli vidět. Jestliže jsem byl tak blízko, že jsem ho poznal – světlé načechrané vlasy a špičatý nos v napjatém obličeji –,

mohl mě taky poznat přes ty okudlané vlasy a tuniku jiné barvy.

Na prahu si podali ruce a šli každý po svém. Inkousta jsem nechal projít kolem – mířil tam, odkud jsem sám přišel –, a chystal jsem se sledovat Pertinaka. Měl jsem štěstí, že mi to chvíli trvalo, než jsem se rozhoupal. Dva muži, kteří předtím u jednoho stolku před vinárnou hráli ledabyle hru na vojáčky, odstrčili najednou desku i hrací známky a vstali. Než Pertinax došel na roh, dali se taky do pohybu – za ním, těsně přede mnou. I oni se rozdělili: jeden přidal do kroku, až Pertinaka předešel, a druhý se loudal vzadu. Když chlap, který se coural pozadu, dorazil na roh, vynořila se ze širší ulice jiná mlčenlivá postava. Z okamžitého vnuknutí jsem zapadl do výklenku ve vchodu do jednoho domu. Když se dala čísla dvě a tři dohromady, octl jsem se natolik blízko, že jsem slyšel, co si tiše povídají.

„Tamhle je. Critus ho jistí zepředu –“

„A co Falco? Našli jste ho?“

„Ne. Div jsem si neuběhal nohy, jak jsem slídil po všech místech, kam obvykle chodí, a potom jsem slyšel, že strávil celej den doma – propásl jsem ho. Budu se tě držet. Falcona nejspíš chytíme, když mu narafičíme tohohle chlapa jako návnadu –“

Zadní slídilové se rozešli a pokračovali každý po jedné straně ulice. To jsou určitě Anacritovi chlapi. Nechal jsem je všechny odejít.

Další komplikace. Teď to budu muset nějak zařídit, aby si Pertinax uvědomil, že ho sledují. Pokud nesetřese své hlídače z Paláce, nemám nejmenší naději dostat se mu na kobylku, aniž mě taky zatknou.

Když jsem všechno uvážil, připadalo mi, že nadešla ideální chvíle na další skleničku.

LXXXI

Tak pozdě večer panovala ve vinárně dusná, zatuchlá atmosféra. Mezi zákazníky byli dlaždiči a topiči, svalnatí chlapi v pracovních tunikách, kteří měli velkou žízeň, a jakmile se v klidu usadili, pot se z nich jen lil. Procházel jsem mezi nimi nanejvýš zdvořile, opatrně se šinul kolem statných zad k pultu. U ošklivé staré majitelky jsem si objednal džbánek a řekl jsem jí, že si počkám venku. Jak jsem doufal, přinesla mi ho ven dcera.

„Co dělá takové pěkné děvče v tomhle pajzlu?“

Tullia mi věnovala úsměv, jaký si schovávala pro cizí hosty, a přitom přendávala z podnosu na stůl džbánek a pohár. Už jsem zapomněl, jak je tahle číšnice hezká. Její velikánské tmavé oči si mě ze strany prohlížely a odhadovaly, jak moc se mi líbí. Já jsem se tím taky vážně zabýval. Ale pro dnešek jsem zůstal chladný s příměsí smutku. Udělal jsem ze sebe prostě podivína, jakým se koketky, jež si dovedou jít za svým, vždycky vyhýbají.

Tullia to pochopila. Když se otočila k odchodu, chytil jsem ji za křehké zápěstí.

„Nechoď pryč. Zůstaň tu se mnou.“ Zasmála se strojeně ve snaze mě odbýt. „Posaď se, zlatíčko –“ Zadívala se na mě pozorněji a odhadovala, do jaké míry jsem opilý, jenže poznala, že jsem naprosto střízlivý.

„Buď zdráva, Tullio!“ Polekaně zaletěla očima ke dveřím se závěsem, jako by chtěla volat o pomoc. „Já jsem něco ztratil, Tullio. Neodevzdal tu někdo prsten s velikou zelenou kamejí?“ Upamatovala se, proč mě zná. Uvědomila si, že možná nejsem nejlíp naložený. „Jmenuju se Falco,“ připomněl jsem jí tiše. „Potřebuju si s tebou promluvit. Jestli zavoláš ty svoje hromotlucké přátele, octneš se za řekou a budeš si muset místo toho popovídat s prétoriánskými strážemi. U mě máš tu výhodu, že se mi hezké dívky docela líbí. Prétoriáni jsou známí tím, že se jim nelíbí nikdo.“

Tullia se posadila. Usmál jsem se na ni. To ji neuklidnilo.

„Co tedy chceš, Falcone?“

„Totéž, co posledně. Hledám Barnaba."

Kdosi vykoukl ze dveří. Sáhl jsem po prázdné číši z vedlejšího stolu a rozmáchlým gestem jsem dívce nalil. Hlava zmizela.

„Je pryč," zkoušela to na mě, ale z příliš opatrného tónu jsem poznal, že to není pravda.

„To je zajímavé. Věděl jsem, že se vypravil do Crotonu a na mys Colonna –" Poznal jsem, že ta jména slyší poprvé. „Tam se opálil stejně jako já v Kampánii. Všiml jsem si, jak je snědý, když před chvílí vycházel, ale nemám zájem s ním mluvit v přítomnosti skupiny císařských špehů."

Informace, že „Barnabas" je v maléru, dívku ani v nejmenším nepřekvapila. Ale že je ten malér spojen s císařským palácem, ji polekalo.

„Ty si vymýšlíš, Falcone!"

„Proč bych to dělal? Radši ho varuj, jestli je to tvůj přítel." Tvářila se nejistě. Okamžitě jsem se do toho vložil. „Ty jsi s Barnabem zadobře?"

„Možná," odsekla vzdorně.

„Chodíte spolu?"

„Snad."

„Že můžeš být tak hloupá!"

„Co to znamená, Falcone?" Z Tulliina úzkostlivého tónu jsem poznal, že jsem ji zaujal.

„Strašně nerad vidím, když se krásná žena zahazuje. Copak ti naslibo-val?" Neodpovídala. „To si můžu domyslet. Tys mu na to skočila? Snad ne. Vypadáš, jako bys už věděla, že mužům není co věřit."

„Tobě taky nevěřím, Falcone!"

„Já věděl, že jsi inteligentní."

Tulliiny laciné náušnice se zatřpytily, když přinesla z druhého stolku světlo, aby na mě lépe viděla. Byla to vysoká dívka s postavou, na kterou bych se v lepší náladě s radostí podíval.

„On to nemyslí vážně," varoval jsem ji.

„Slíbil, že si mě vezme."

Hvízdl jsem. „Má dobrý vkus. Proč tedy ty pochyby?"

„Myslím, že má jinou ženu," oznámila Tullia. Opřela se o hezké lokty a upřeně mě pozorovala.

Letmo jsem si vzpomněl na jeho druhou ženu. „Může být. V Kampánii

se kolem jedné točil.“ Úporně jsem se snažil zachovat neutrální obličej. „Myslím, že kdyby ses ho na to zeptala, všechno by popřel – leda bys měla nějaký důkaz… Co kdybys po něčem zapátrala?“ navrhl jsem. „Teď je pryč, mohla bys mu prohledat pokoj. Určitě víš, jak se dostat dovnitř?“

Tullia to samozřejmě věděla.

Společně jsme přešli přes ulici a vystoupili po špinavých schodech, které drželo pohromadě jenom pár latěk. Cestou nahoru zaútočil na mé nozdry puch z veliké nevyprázdněné kádě na výkaly ve světlíku domu. Kdesi žalostně naříkalo miminko. Dveře do Pertinakova bytu se v letním vedru zkroutily, takže visely v pantech šejdrem a bylo třeba je násilím nadzvednout.

Pokoji chyběla jakákoli osobitost, částečně proto, že na rozdíl od jeho skrýše v Kampánii mu sem nikdo nedodal žádné příjemné předměty a částečně proto, že ani on nepředstavoval žádnou výraznou osobnost. Byla tam postel s jednou vybledlou přikrývkou, stolička, malý bambusový stolek, rozbitá truhla – samé věci, které patřily k pokoji. Pertinax k tomu přidal jenom obyčejný špinavý talíř, z něhož jedl, když neměl nikoho, kdo by ho obsloužil, hromadu prázdných amfor, druhou hromadu prádla, jedny velice drahé boty, dosud olepené bahnem z oné farmy na úbočí Vesuvu, a několik rozvázaných ranců. Všechno, co potřeboval, si zřejmě nechával v rancích, patrně z lenosti.

Jako vždycky ochotný, i teď jsem se nabídl, že se tam porozhlídnu. Tullia postávala ve dveřích a neklidně pokukovala dolů, co se tam děje.

Našel jsem dva zajímavé předměty.

První ležel na stolku a inkoust na něm skoro ještě neoschl – doklady, jež ten večer sepsal písař, který pak odcházel s Pertinakem. Opatrně jsem pergamen položil zpátky. Potom jsem jako profesionál pokračoval v pátrání. Všechny obvyklé skrýše byly prázdné. Nic pod matrací ani pod nerovnými podlahovými prkny, nic zahrabaného v suché zemi v okenním truhlíku bez kytek.

Avšak hluboko v jinak prázdné truhlici jsem nahmátl něco, na co Pertinax zřejmě zapomněl. Málem jsem to přehlédl i já, ale jak jsem se nahýbal a dával si na čas, vylovil jsem velikánský železný klíč.

„Co to je?“ zašeptala Tullia.

„To nevím jistě. Ale můžu to zjistit.“ Vzpřímil jsem se. „Vezmu si ho. A teď abychom radši vypadli.“

Tullia mi zastoupila cestu. „Napřed mi ale musíš říct, co je tam napsáno.“

Tullia číst neuměla. Ale z mého zachmuřeného obličeje poznala, že je to něco důležitého.

„Jsou to dvě kopie dokladu dosud nepodepsaného –“ Prozradil jsem jí, jaké to jsou doklady. Zbledla a potom zlostí zrudla.

„Pro koho? Barnaba?“

„To není jméno, co tam písař zapsal. Ale máš pravdu, jsou pro Barnaba. Je mi to líto, zlatíčko.“

Dívka zvedla zlostně bradu. „A kdo je ta ženská?“ I to jsem jí prozradil. „To je ta z Kampánie?“

„Ano, Tullio. Žel ano.“

Našli jsme totiž svatební smlouvy, připravené pro Gnaea Atia Pertinaka a Helenu Justinu, dceru Camilla Vera.

Děvče přece potřebuje manžela, jak to pověděla ta paní.

LXXXII

Je hezká?“ přinutila se Tullia k otázce, když jsme kvapně sestupovali dolů do tmavé uličky.

„Peníze jsou vždycky hezké.“ Na chvíli jsem se zastavil, abych zjistil, jestli nás někdo nevidí, a pak jsem se naoko lhostejně zeptal: „A co se ti líbilo na něm? Je dobrý v posteli?“

Tullia se posměšně zachechtala. Já jsem se zhluboka, šťastně nadechl.

Když jsme se bezpečně octli opět v zešeřelé vinárně, chytil jsem dívku za ramena. „Jestli se ho na to budeš chtít zeptat, tak koukej, ať máš s sebou mámu!“ Tullia zarytě zírala do země. Pravděpodobně už věděla, že je „Barnabas“ surovec. „Poslyš, on ti bude tvrdit, že měl pro ten dokument důvod –“

Prudce vzhlédla. „Aby se dostal k penězům, co o nich mluví?“

„Princezno, Barnabas teď už může počítat jenom s hrobem propuštěnce.“ Třeba mi nevěřila, ale aspoň poslouchala. „Bude ti vykládat, že už byl jednou s tou paní ženatý a teď potřebuje její pomoc, aby se dostal k velkému dědictví. Ovšem neklam se. Jestli se toho dědictví opravdu někdy domůže, tebe s ním nečeká žádná budoucnost.“ Dívčiny oči se zlostně zablýskly. „Tullio, vždyť už teď má za patami císařské špehy – a čas se mu rychle krátí.“

„Jak to, Falcone?“

„Protože podle zákonů na podporu manželství žena, která zůstane po rozvodu déle než osmnáct měsíců neprovdaná, nemá na dědictví nárok. Jestli Barnabas chce něco prostřednictvím bývalé manželky zdědit, bude sebou muset hodit.“

„Kdy se teda rozvedli?“ naléhala Tullia.

„Nemám ponětí. Manželem byl tvůj přítel, co pase po penězích, tak se radši zeptej jeho.“

Poté co jsem nastražil návnadu, kývl jsem jí na pozdrav a prodíral se mezi siláckými chlapy k východu. Venku jsem uviděl, že se mého opuštěného džbánku zmocnili dva zákazníci a vesele se do něho pustili. Užuž jsem jim chtěl dát najevo své rozhořčení, když vtom jsem si všiml, kdo to je. V témž okamžiku mě oba zloději, Anacritovi hlídací psi, taky poznali.

Zacouval jsem dovnitř, výmluvně jsem zamával na Tulliu, vrhl se skrze tlačenici k zadním dveřím, kterými mě při minulé návštěvě pustila ven, a otevřel je.

Deset vteřin nato vtrhli dovnitř za mnou špehové. Rozčileně se rozhlíželi, a pak si všimli otevřených dveří. Dlaždiči se ochotně rozestoupili, aby jim uvolnili cestu, a pak se znovu srazili v neproniknutelný chumel.

Vyskočil jsem zpoza pultu, mávl na Tulliu a vypadl předním vchodem. Nejstarší uskok na světě.

Dal jsem si dobrý pozor, abych nenarazil na špeha číslo tři, jestli hlídá vzadu na hlavní ulici.

Když jsem šlapal zpátky přes řeku, bylo už příliš pozdě, abych mohl ještě něco podniknout. První nápor vozů se zbožím už slábl. Ulicemi projížděly náklady vinných sudů, mramorových bloků a sklenic s kyselými rybičkami, ale ten počáteční blázinec, jaký se vždycky rozpoutá po otevření bran, už pominul. Řím se stával opatrnějším, když se z pozdní večeře vraceli domů temnými uličkami odvážlivci v doprovodu zívajících světlonošů. Tu a tam se ze stínu do stínu kradl osamělý chodec, snažící se nevzbudit pozornost, kdyby tam snad někde číhali lupiči nebo devianti. Lucerny zavěšené v lodžiích už jenom blikaly – anebo je úmyslně uhasili zloději, kteří pak potřebovali pláchnout s lupem potmě.

Nevylučoval jsem možnost, že můj vlastní byt sleduje vrchní špeh, a tak jsem šel k sestře Maie. U ní se mohl člověk najíst líp než u ostatních sester a měla se mnou větší trpělivost. I tak jsem udělal chybu. Uvítala mě zprávou, že Famia mě moc rád uvidí, protože si přivedl na večeři žokeje, kterého přemluvil, aby ve čtvrtek jel na mém koni.

„Měli jsme telecí mozeček. Ještě trochu zbylo, jestli máš zájem," oznámila mi. Zase vnitřnosti. Maia mě znala dost dlouho, aby věděla, co si o tom myslím. „Propánajána, Marku, ty jsi horší než ty děti. Hlavu vzhůru

a koukej si aspoň jednou pochutnat…“

Pustil jsem se do toho vesele jako Prométheus přikovaný ke skále a čekající, kdy přiletí jako každý den sup a vyklove mu játra.

Žokej měl zatím neposkvrněnou pověst, ale to mnoho neznamenalo. Byl prostě klíště a já jeho nová ovce. Jenomže s parazity jsem si dovedl vždycky poradit. Žokeje čeká pěkné překvapení.

Už nevím, jak se jmenoval. Schválně jsem jeho jméno zapomněl. Pamatuju se jenom, že on a ten flákač Famia čekali, že budu solit nepřiměřeně moc za ubohý výkon té herky, zatímco by měli vzít v úvahu, že mu poskytuju možnost zajet si, co mu síly stačí, na nejslavnějším římském stadionu s Titem Caesarem v předsednické lóži, takže by mi měl vlastně platit žokej. Byl mrňavý a měl zbrázděný, zlý obličej. Pilně si přihýbal a z jeho pohledů, které vrhal po mé sestře, se dalo vyčíst, že by snad chtěl, aby se mu ženy vrhaly k nohám.

Maia si ho nevšímala. O své nejmladší sestře můžu říct, že na rozdíl od většiny žen, které udělaly v životě osudovou chybu, ona se jí aspoň držela. Když už si vzala Famiu, nikdy necítila nutkání komplikovat si život nějakými povrchními románky.

Při té pitce nás žokej vyždímal do poslední vindry a já jsem se poměrně brzy ztrapnil. Poslali mě pro další džbán, ale cestou jsem si odskočil podívat se na děti. Už měly spát, jenže zastihl jsem je, jak si hrajou na vozatajské závody. Maia své děti vychovávala mimořádně benevolentně. Zpozorovaly, že jsem rozpálený a mám v hlavě, a tak mě zlákaly, abych si s nimi chvilku pohrál, a jedno z děcek mi vyprávělo pohádku, až jsem usnul. Všechna se potom po špičkách odkradla a nechala mě tam v limbu. Přísahám, že jsem zaslechl, jak Maiina nejstarší dcerka šeptá: „Už má dost. Že ale vypadá roztomile…“

Bylo jí osm. Ironický věk.

Původně jsem měl v úmyslu zůstat u sestry tak dlouho, až by všichni špehové odtáhli domů do svých vlastních špinavých pelechů, a potom proklouznout zpátky do Falconovy rezidence. Měl jsem to udělat. Nikdy se nedovím, jestli by se tím něco změnilo. Ale přece jenom je možné,

že kdybych byl šel tu noc do svého bytu místo toho, abych přespal u sestry, mohl se zachránit jeden život.

LXXXIII

Srpen.

Dusné noci a výbušná nálada. Za pár hodin jsem se probudil horkem a cítil jsem takovou tíseň, že už jsem nemohl odpočívat. Špatná roční doba pro muže, které něco trápí, a pro ženy, jež prodělávají obtížné těhotenství. Vzpomínal jsem na Helenu a srdce mě tím víc bolelo, když jsem přemítal, jestli i ona leží v tomhle lepkavém vedru beze spánku a jestli myslí na mě.

Ráno jsem se probudil pozdě. Maia udržovala v domě klid.

Nevadilo mi, že jsem se celou noc převaloval oblečený, ale vadila mi ta sepraná tunika, kterou jsem měl na sobě od včerejška. Vzal jsem si do hlavy, že se musím co nejdřív převléknout z toho fádního hadru do něčeho v živějším odstínu šedivé.

Poněvadž jsem si netroufl riskovat, že se v bytě srazím s Anacritovými krysami, přemluvil jsem sestru, aby tam zašla místo mě.

„Zastav se jenom v prádelně. Nahoru nechoď. Nechci, aby tě sledovali domů. Ale Lenia má určitě nějaké moje nevyzvednuté šatstvo –“

„Tak naval prachy, abych mohla vyrovnat účet,“ nařídila Maia. Dobře chápala, jak vypadají mé obchodní styky s Leniou.

Maia se dlouho nevracela. Vypravil jsem se tedy ven ve včerejší tunice.

Mým prvním úkolem bylo ověřit si u cenzora datum Helenina rozvodu. Archiv měl zavřeno, protože byl nějaký veřejný svátek, což se stávalo v Římě každou chvíli. Znal jsem tamějšího hlídače, ten už byl zvyklý na to, že se tam objevuju mimo úřední hodiny. Za obvyklý skrovný honorář mě pustil postranním vchodem dovnitř.

Doklad, který jsem hledal, tam musel být založený někdy počátkem minulého roku, protože potom Helena odjela do Británie, aby zapomněla na nepovedené manželství, a tam jsme se seznámili. Že jsem to věděl, potřebný papír jsem našel za hodinu. Můj odhad byl neomylně přesný: He-

lena Justina se manžela zbavila před osmnácti měsíci. Jestliže se s ní chce Pertinax oženit v časovém limitu, aby měl nárok na dědictví, zbývají mu už jen tři dni.

Potom jsem obcházel po Aventinu a sháněl někoho, kdo by mohl identifikovat ten velký železný klíč, co jsem našel schovaný v té truhlici. Tady jsem byl doma, ale do mnoha vedlejších úzkých uliček jsem málokdy zašel. Nakonec jsem zapadl za jeden roh, kde si nějaký nepořádný košíkář rozložil koše všeho druhu, velké i menší, po celém chodníku a nastražil tak past chodcům. Když jsem se vyhýbal tomu nebezpečnému proutěnému zboží, narazil jsem si palec o okraj chodníku. Pak jsem přišel k fontáně, kde říční bůh dumal nad smutnými pramínky tryskajícími mu z pupku a tvářil se stejně nevrle jako před třemi měsíci. Zaklekl jsem do lišejníku, nabral vody do dlaní a napil se a pak jsem začal bušit na dveře.

Když jsem našel patřičný byt, jeho statný majitel s černými vousy byl doma a odpočíval po obědě.

„Já jsem Didius Falco. Už jsme se setkali…“ Kupodivu si mě pamatoval. „Něco ti ukážu. Potřebuju vědět, kam patří. Ale prozraď mi to jenom tehdy, jestli to budeš vědět jistě a budeš ochoten to opakovat u soudu.“

Vytáhl jsem železný klíč. Muž si ho podržel v jedné ruce a důkladně si ho prohlédl, než promluvil. Ten klíč nebyl nijak zvláštní: rovný s velkým oválným držátkem a třemi jednoduchými zuby stejně dlouhými. Ale můj budoucí svědek přejel ukazováčkem po lehce vyškrábaném písmenku „H“ v nejširším místě dříku, jehož jsem si také všiml. Pak ke mně zvedl krásné hluboké tmavé orientální oči.

„Ano,“ pravil kněz Malého chrámu Herkula Gádského smutně. „To je náš ztracený klíč od chrámu.“

Konečně. Hmatatelný důkaz.

Když jsem viděl, jak si kněz otírá ubrouskem po obědě vousy, připomnělo mi to, že bych se měl taky najíst. Něco jsem pojedl v jídelně a pak se vydal zvolna podél řeky a přitom se snažil srovnat si v hlavě své objevy. Tou dobou, kdy jsem se vrátil do Maiina domu, už jsem viděl všechno v příznivějším světle.

Maia dorazila od Lenii na oběd a potom zmizela na návštěvu k matce, ale nechala mi tam ranec šatstva, které jsem většinou otráveně poznával. To všechno byly tuniky, co jsem si z prádelny nevyzvedl, protože měly natržené rukávy nebo propálené skvrny od oleje do lamp. Ještě nejslušněji vypadala ta, co jsem měl na sobě, když jsem odklízel tu mrtvolu ze skladiště. Potom jsem ji hodil na krk Lenie a tam od té doby čekala, kdy za ni zaplatím.

Přičichl jsem k ní a pak jsem si ji natáhl. Dumal jsem, jaký další tah podniknout proti Pertinakovi, když přišla domů Maia.

„Děkuju ti za ty hadry. Nevrátila ti nějaké drobné?"

„Ty šašku! Mimochodem, Lenia říkala, že tě pořád někdo shání – a poněvadž ty vzkazy jsou od ženy o nějaké schůzce, myslela jsem, že by tě to mohlo zajímat –"

„To zní slibně," zaculil jsem se opatrně.

„Lenia povídala…" Maia, puntičkářský posel, se chystala doslova reprodukovat, co slyšela. „ *‚Přijď prosím za Helenou Justinou do domu na Kvirinálu, poněvadž se uvolila promluvit si s manželem a chce, abys byl při tom.'* Děláš na rozvodu?"

„Žel, takové štěstí nemám," odpověděl jsem s neblahým tušením. „Kdy se tam mám dostavit?"

„V tom by mohl být háček – sluha říkal dnes dopoledne. Byla bych ti to vyřídila při obědě, ale tys tu nebyl –"

Cosi jsem vykřikl a vystřelil ze sestřina domu, ani jsem ji nepolíbil, ani nepoděkoval za včerejší večeři, a vlastně ani nic nevysvětlil.

Kvirinálský pahorek, kde bydleli Helena s Pertinakem, dokud byli svoji, už vyšel z módy, ačkoli se lidem, kteří si v tom příjemném, vzdušném okrese najímali byty, nevedlo tak špatně, jak si stěžovali. V době, kdy Vespasián teprve začínal svou politickou kariéru, se jeho mladší syn Domicián, jedovatý trn v císařově úspěchu, narodil v zadní ložnici v Marhaníkové ulici. Později si tam Flaviovci zařídili rodinné sídlo, než se přestěhovali do Paláce.

S podivnými pocity jsem se vracel do míst, kde jsem dřív pracoval v domnění, že Pertinax je mrtvý. Připadalo mi taky zvláštní, že Helena svůj

někdejší domov považuje za neutrální půdu.

Od té doby, co jsme dům vyklidili, zůstal neprodaný. Geminus by ho nazval majetkem „čekajícím na toho pravého klienta“. Tím by vyjádřil, že je příliš velký, příliš drahý a má nepříjemnou pověst, že tam straší.

Svatá pravda.

Byl tam vrátný, placený Palácem, kterého jsem pověřil, aby sídlo hlídal, dokud nepřipadne jinému vlastníkovi. Očekával jsem, že bude chrnět za domem, ale na mé naléhavé zabušení otevřel skoro okamžitě. Pocítil jsem zklamání: to pravděpodobně znamenalo, že ho z normální dřímoty vyburcoval dnešní ruch a činnost.

„Falco!“

„Byl tady muž, co se jmenuje Pertinax?“

„Já věděl, že s ním budou potíže. Tvrdil, že je kupec –“

„U Jupitera! Kladl jsem ti na srdce, abys sem nepouštěl žádné pochybné spekulanty – je ještě tady?“

„Už ne, Falcone –“

„Kdy se tu zjevil?“

„To už je pár hodin –“

„S dámou?“

„Přišel každej zvlášť –“

„Jenom mi ještě pověz, že s Pertinakem neodešla.“

„Ne, Falcone…“

Dřepl jsem si na jeho stoličku a sevřel si spánky, dokud jsem se neuklidnil, a pak jsem ho přiměl, aby mi po pořádku vyprávěl, co se stalo.

Nejdřív si tam vymohl přístup Pertinax. Začal se tam tiše procházet, zrovna jako eventuální kupec, a protože tam nezůstalo nic, co by se dalo ukrást, vrátný ho nechal. Potom přišla Helena. Ptala se po mně, ale šla bez čekání dál.

V tu chvíli mu Helena a Pertinax připadali jako pár – možná se dřív neznali, usuzoval vrátný, ale příbuzní je dali nedávno dohromady. Šli spolu nahoru a tam se pohádali – nic neobvyklého, když si dva lidé prohlížejí dům: jednomu se líbí vyhlídka, druhý má námitky proti vybavení. Můj vrátný se do ničeho nemíchal, až uslyšel silně zvýšené hlasy. Helenu Jus-

tinu našel v atriu a vypadala značně otřesená a Pertinax na ni řval z hořejší podesty. Rozběhla se rovnou kolem vrátného. Pertinax se pustil za ní, ale u domovních dveří si to rozmyslel.

„Něco tam zahlédl?“

„Dáma venku mluvila se senátorem. Ten viděl, že je silně rozrušená, a tak jí pomohl nastoupit do nosítek a na nosiče naléhal, aby si pospíšili –“

„Šel s ní?“

„Ano. Pertinax otálel ve dveřích a něco si mumlal, dokud tamti dva spolu neodešli, a potom taky zmizel –“

Nejdřív mě napadlo, že ten senátor musel být Helenin otec, ale vzápětí jsem z toho byl vyveden. Ozvalo se divoké bušení, ohlašující Milona, majordoma, úspěšného krotitele psů.

„Falco – konečně!“ zasípal, přes svou statnou postavu celý udýchaný. „Všude tě hledám – máš se ihned dostavit ke Gordianovi –“

Vypadli jsme z Pertinakova domu. Gordianus měl sídlo také na Kvirinálu. Cestou mi Milo vyprávěl, že se velekněz vrátil do Říma, stále ještě veden snahou pomstít se bratrovu vrahovi. Poněvadž Kvirinál je tak úctyhodný okres, odvážil se Gordianus po včerejší dusné noci vyjít si ráno bez doprovodu na procházku. Zahlédl Pertinaka, sledoval ho, viděl, jak se do domu dostavila Helena a jak později vyběhla. Hned nato ji Gordianus doprovodil domů, víc mi Milo nemohl říct.

„Myslíš do svého domu?“

„Ne, do jejího –“

Na místě jsem se zarazil.

„Když ten jeho se spoustou služebnictva je jenom tři bloky odtud? On, senátor, šel pěšky přes celé město ke Capenské bráně? Proč tak najednou? Proč byla dáma tak rozrušená? Není nemocná? Není raněná?“ To Milo nevěděl. Ulici, kde bydlel Gordianus, už jsme měli na dohled, ale já jsem zvolal: „Ne, tohle je vážné, Milone. Pověz pánovi, že za ním přijdu později –“

„Falcone, kam tak letíš?“

„Ke Capenské bráně!“

LXXXIV

Ta hrůzná cesta přes celý Řím trvala další hodinu.

Promyslel jsem si nejvhodnější trasu kolem jižní strany Palatinu, třebaže to znamenalo hrabat se přes pozemky Neronova Zlatého domu. Ten teď ležel ladem – Flaviovcům připadal příliš výstřední –, a tak jsem tam v oblasti jezera narazil na hemžící se projektanty, kteří se snažili rozhodnout, co by s tím náš nový úctyhodný císař měl podniknout. Vespasián sám přišel s velkolepým nápadem, že by se celý areál měl vrátit lidu jako dar Flaviovců Římu pro celé budoucí věky… Proto se sem nahrnuli architekti, kteří se nás chystali patnáct let oblažovat výstavbou nového městského amfiteátru. To poslední, co jsem mohl potřebovat, jak jsem chvátal do domu Camillů, bylo, aby se mi pletly do cesty roje sucharských stavbařů v nápadných barevných tunikách, kteří plánovali další zapomenutelný císařský památník. Napadá mě, že toho má hodně na svědomí ten veselý římský míchač malty, který vynalezl beton.

Konečně jsem dorazil do poklidného okresu Capenské brány. Jako obvykle mě vrátný odmítl pustit dál.

Hádal jsem se, ale on jenom krčil rameny. Vypadal jako král a já si připadal jako žebrák. On stál uvnitř, já zůstal venku na schodě.

To už jsem byl tak rozpálený tím úprkem a měl jsem takový strach, že jsem toho mladého ňoumu chytil vepředu za tuniku, pak jím smýkl o futro dveří a vpadl jsem dovnitř. Falco, vždy připraven na citlivé jednání.

„Radím ti, synku, aby ses ve vlastním zájmu naučil rozeznávat přátele rodiny."

Pronikavý ženský hlas se tázal, co je to za pozdvižení. Chvatně mě uvedli do přijímacího pokoje a octl jsem se tváří v tvář vznešené Julie Justě, senátorově velice rozčilené manželce.

„Omlouvám se, že jsem se sem vloupal," řekl jsem stručně. „Zdá se, že není jiná možnost, abych složil poklonu –"

S matkou Heleny Justiny jsme si nepadli do oka. Nejvíc mě znepokojovalo (poněvadž, řečeno bez obalu, vzácná paní mě ráda neměla), že na jednu stranu Helena převzala vyjadřování a intonaci od otce, zato podobu zdědila po matce. Vždycky jsem měl divný pocit, když jsem viděl tytéž inteligentní oči, jak na mě hledí docela jinak.

Všiml jsem si, že Julia Justa, elegantně oblečená dáma vybraných způsobů, s obličejem pěstěným nejlepšími oleji a kosmetikou, jaké si žena milionáře může dopřát, je ten den nějak pobledlá a vypadá nervózně. Zdálo se také, že dost dobře neví, co mi má říct.

„Jestli jsi přišel navštívit mou dceru," začala zvolna.

„Podívej – slyšel jsem něco, co mě znepokojilo. Je Helena v pořádku?"

„Ne tak docela." Oba jsme stáli. Připadalo mi, že v pokoji je nemožně dusno – skoro k nedýchání. „Helena přišla o dítě, které čekala," vysvětlovala matka. Pak se na mě zadívala se ztrhaným výrazem, nejistá, co může ode mě očekávat, ale přesvědčená, že se jí to určitě nebude líbit.

Bylo naprosto nepřijatelné, abych se otočil zády k manželce senátora v jejím vlastním domě, ale mě najednou zaujala soška delfína, sloužící jako lampa. Nesnáším, když jiní lidé mohou pozorovat, co se ve mně děje, dokud se v tom sám nevyznám.

Ten delfín byl komická malá figurka, ale mé mlčení ho zneklidňovalo. Opět jsem věnoval formální pozornost paní senátorové.

„Tak vidíš, Didie Falcone. Co na to můžeš říct?"

„Víc, než si myslíš." Můj hlas zněl plechově, jako bych promluvil do kovové vázy. „Povím to Heleně. Můžu se na ni podívat?"

„Teď ne."

Chtěla mě vystrnadit z domu. Slušné způsoby i zlé svědomí mi diktovaly, abych spěšně vypadl. Jenže na slušné způsoby jsem si nikdy moc nepotrpěl. Umínil jsem si, že se odtamtud nehnu.

„Julio Justo, pověděla bys prosím Heleně, že jsem tady?"

„Nemůžu, Falcone – doktor jí dal silný lektvar na spaní."

Odpověděl jsem, že v tom případě nehodlám nikoho obtěžovat, ale pokud Julia Justa nebude mít zásadní námitky, počkám.

Helenina matka souhlasila. Patrně pochopila, že kdyby mě vyhodili ze dveří, jenom bych vyvolal dohady mezi jejich vznešenými sousedy, až

bych okouněl na ulici jako nějaký lakomý věřitel.

Čekal jsem tři hodiny. Zapomněli, že tam jsem.

Konečně se dveře otevřely.

„*Falco*!“ Helenina matka se na mě zadívala, udivená mou výdrží. „Někdo se o tebe měl postarat –“

„Já nic nepotřebuju, děkuji.“

„Helena stále ještě spí.“

„Můžu počkat.“

Popíchnutá mým chmurným tónem pokročila Julia Justa dál do pokoje. Na její zvědavý pohled jsem odpověděl tím, že jsem se na ni sám tvrdě, trpce, upřeně zadíval.

„Vzácná paní, došlo k té dnešní nehodě přirozenou cestou, anebo dal vaší dceři doktor něco, co by tomu napomohlo?“

Dáma si mě prohlížela Helenińma zlostně zneklidněnýma tmavýma očima. „Jestli znáš mou dceru, tak si na to odpovíš sám.“

„Tvou dceru znám. Je velice rozumná. Vím taky, že Helena Justina by nebyla první neprovdaná matka, která by si nechala poradit, jak svůj problém vyřešit.“

„Urážením její rodiny si nepomůžeš, jestli to chceš zjistit.“

„Omlouvám se. Příliš dlouho jsem přemýšlel. Z toho nikdy nic nekouká.“

Julie Justě unikl lehký netrpělivý povzdech. „Falcone, tohle k ničemu nevede. Proč jsi ještě tady?“

„Musím vidět Helenu.“

„Ale upozorňuju tě, Falcone – vůbec se po tobě neptala.“

„Ptala se po někom jiném?“

„Ne.“

„Takže nikoho neurazím, když ještě počkám.“

Nato Helenina matka prohlásila, že když jsem tak paličatý, tak ať radši zajdu za Helenou hned, abych pak mohl odejít domů a dal jim pokoj.

Byl to malý pokojík, ten, který mívala už jako dítě, příjemný a příhodný, a když se po rozvodu vrátila do otcovského domu, nejspíš si ho opět vyžá-

dala, protože se v ničem nepodobal tomu velkolepému bytu v Pertinakově sídle.

Helena ležela bez hnutí na úzké posteli pod lněnou přikrývkou. Byla tak omámená, že jsem neměl naději ji vzbudit. Její obličej vypadal úplně bezbarvý a obyčejný, stále ještě vyčerpaný fyzickou bolestí. Za přítomnosti žen v pokoji jsem se jí neodvážil dotknout, ale při pohledu na ni mi bezděčně vyjelo: „Tohle jí neměli dělat! Jak může vědět, kdo je u ní?“

„Měla bolesti. Potřebovala si odpočinout.“

Bránil jsem se pomyšlení, že by mě mohla potřebovat. „Nehrozí jí nebezpečí?“

„Ne,“ odpověděla její matka, už klidněji.

Citlivě jsem vnímal atmosféru pokoje a všiml jsem si, že bledá služebná, která seděla na truhle, je celá uplakaná. Najednou jsem se zeptal: „Pověz mi prosím tě pravdu: chtěla Helena to dítě?“

„To ano,“ odpověděla matka bez váhání. Maskovala hněv, ale postřehl jsem nelibost, která zřejmě dodnes v rodině panovala. S Helenou Justinou nebylo snadno vyjít. Dělala si všechno po svém, nestála o ničí rady. „To by ti mohlo zkomplikovat život,“ rýpla do mě Julia Justa tenkým hláskem. „Takže teď se ti asi hodně ulevilo.“

„Zdá se, žes mě prokoukla,“ oplatil jsem jí stejnou mincí.

⌘ ⌘ ⌘

Chtěl jsem, aby Helena věděla, že jsem byl dnes u ní.

Neměl jsem nic jiného, co bych jí tam mohl nechat, a tak jsem si stáhl pečetní prsten a položil ho na stříbrný třínohý stolek u její postele. Mezi růžovým skleněným pohárem s vodou a roztroušenými vlásničkami ze slonoviny se můj ošoupaný starý prsten se špinavým červeným kamenem a zelenavým kovem vyjímal jako ošklivý krám, ale ona si ho aspoň všimne a bude vědět, na čí umouněné ruce ho viděla.

„Nechte ho tady, prosím.“

„Já jí povím, žes tu byl,“ namítla Julia Justa.

„Děkuju ti,“ řekl jsem. Ale prsten jsem tam nechal.

Helenina matka vyšla za mnou z pokoje.

„Falcone, byla to skutečně nehoda," zdůraznila.

Uvěřím tomu, až to uslyším osobně od Heleny. „Co se tedy stalo?"

„Je ti snad něco do toho, Falcone?" Na obyčejnou ženu – tak mi aspoň připadala – dovedla Julia Justa dodat prosté otázce zvláštní význam. Nechal jsem na ní, aby se sama rozhodla. Pokračovala škrobeně: „Mou dceru požádal o schůzku bývalý manžel. Pohádali se. Chtěla odejít, on se jí v tom snažil zabránit. Vytrhla se mu, a když sbíhala ze schodů, uklouzla a poranila se –"

„Takže to zavinil Pertinax!"

„Mohlo k tomu stejně dojít.*

„Ale ne takhle!" vybuchl jsem.

Julia Justa se zastavila. Pro tu chvíli jsme na sebe přestali útočit. „Ta hrubost Heleně jistě nepřidala," pokračovala její matka zvolna. „Měl jsi v úmyslu přijít znovu?"

„Až budu moct."

„No to je šlechetné!" zvolala senátorova manželka. „Didie Falcone, přišel jsi s jednodenním zpožděním. To je u tebe asi obvyklé – nikdy nejsi k mání, když je tě skutečně zapotřebí. A teď ti doporučuji, aby ses už radši neukazoval."

„Snad bych přece jenom mohl nějak pomoct."

„Pochybuju," pravila Julia Justa. „Když už se to stalo, Falcone, tak bude má dcera jistě docela spokojená, jestli tě už nikdy neuvidí."

Uctivě jsem senátorovu paní pozdravil – muž má být přece vždycky zdvořilý k matce tří dětí (zvláště když právě učinila dramatické prohlášení o nejstarším a nejmilejším z nich – a když má sám v úmyslu ji později urazit tím, že jí dokáže, jak se mýlila).

Pak jsem z domu Camillů odešel a vzpomněl jsem si, jak mě Helena Justina prosila, abych Pertinaka nezabíjel. A přitom jsem věděl, že jestli se mi dostane do rukou, pravděpodobně se neudržím a udělám to.

LXXXV

Vydal jsem se rovnou do Transtiberiny a nahoru do jeho pokoje. Neměl jsem žádnou zbraň. Počínal jsem si pitomě. Ale veškerý jeho osobní majetek zmizel. On taky.

Ve vinárně přes ulici byl čilý provoz, ale obsluhoval tam někdo cizí. Zeptal jsem se ho na Tulliu a on mi jenom rázně odsekl: „Zítra!“ Číšník neměl čas na výklady, co je s ní. Myslím, že se po ní ptali všichni muži.

Nic jsem jí nevzkázal. Určitě by se nikdo neobtěžoval, aby té pracovité dívce vyřídil, že se po ní ptal další zdravý mužský se slibným výrazem.

Potom jsem se strašně dlouho procházel. Občas jsem přemýšlel. Občas jenom šel.

Pustil jsem se přes řeku zpátky do města. Na Aemiliově mostě jsem se zastavil. Níž po proudu pleskala těkavá řeka kolem trojité peperinové klenby hlavního ústí Velké stoky. Někdy během uplynulých tří měsíců musela tamtudy proklouznout nadmutá mrtvola, kterou jsem měl na svědomí, anonymní v temném bouřkovém přívalu, který ji odnesl pryč. A teď… Věděli jste, že jenom císařové a děti narozené mrtvé mají právo být pochováni v Římě? Ne že by to mělo nějaký význam pro ten náš ubohý uzlíček života. Měl jsem sarkastickou představu, jak asi neformálně se odstraňují pozůstatky raných potratů. A možná kdybych byl jiný, ne tak lhostejný k bohům, mohl jsem v šumění Tiberu, šplouchajícího kolem Velké stoky, uslyšet krutý, trestající smích Sudiček.

Dlouhé hodiny poté, co jsem opustil Transtiberinu, jsem se objevil u sestry Maii. Stačil jí jeden pohled na mě, a nakrmila mě, odehnala ode mě děti, držela stranou Famiu s jeho džbánem vína a uložila mě do postele. Ležel jsem potmě a zase přemýšlel.

Pertinax mohl být v Římě kdekoli, ale druhý den, ve čtvrtek, měl ve Velkém cirku běžet jeho šampión. Věděl jsem, kde ho potom najít – někde

mezi dvěma sty tisíci diváky, kteří budou Feroka povzbuzovat: *Běž*!

Famia to rád prožíval tak silně, až se mu od samého svítání dělalo vzrušením špatně, a snažil se mě taky brzy vytáhnout ven. Jenomže kdybych celé dopoledne strávil na stadionu v plné sluneční záři, nebyl bych pak k ničemu. Když už člověk viděl jednou zahajovací průvod, vinoucí se do arény, může si pak pár dalších odpustit. Co záleží na nějakém předsedajícím magistrátovi, který s důležitou tváří jede v čele přehlídky na dvoukolovém voze se čtyřspřežím, když je třeba dopadnout lumpy, co vraždí kněze, mrzačí otce rodin s malými dětmi a připravují o život nenarozené děti, než se rodiče vůbec stihnou pohádat, jak se jejich potomek bude jmenovat?

Když jsem odešel od Maii, vzal jsem to oklikou a zašel jsem ke Galle, kde jsem naštěstí našel Laria.

„Promiň, mladý pane, potřebuju šikovného malíře."

„Tak to si musíš pospíšit," zakřenil se. „Všichni teď musíme jít do Cirku povzbuzovat jistého koně…"

„Dopřej mi tu čest. Podívej, udělej mi miniaturku –"

„Chceš mi sedět na karikaturu na keltský korbel?"

„Kdepak já." Vysvětlil jsem mu, o koho jde. Pak jsem mu pověděl proč. Larius beze slova nakreslil portrét.

Ztráta nenarozeného dítěte je čistě osobní bolest. Abych atmosféru trochu odlehčil, kladl jsem mu na srdce, aby nesázel na mého koně, to by byly vyhozené peníze. „Neboj se," uklidňoval mě Larius upřímně. „Toho tvého budeme dnes povzbuzovat, ale vsadíme si na Feroka."

Zamířil jsem opět ke Capenské bráně. Camillovi nepřijímali návštěvy. Vzkázal jsem jim poručení, ale měl jsem zřetelný dojem, že vrátný můj vzkaz nevyřídí.

Zpozoroval jsem květinářství, a tak jsem tam koupil obrovskou kytici růží za neméně obrovský obnos.

„Přišly až z Paesta," zasípala květinářka, aby to ospravedlnila.

„Vypadají slušně," přisvědčil jsem.

Růže jsem poslal Heleně. Velmi dobře jsem věděl, že by jí byla milejší kytka z těch, co jsem pěstoval na balkoně, protože byla sentimentální, ale

její matka mi připadala jako žena, která ocení drahou, okázalou kytici.

Helena už byla jistě vzhůru, ale mě k ní přesto ještě nepustili. Odešel jsem a nesl jsem si s sebou vzpomínku na její bílý obličej ze včerejška.

Protože mě neměl nikdo rád, šel jsem na dostihy.

Dorazil jsem tam v poledne. Už probíhaly atletické závody. Vnější arkády pod tribunami se jako obvykle staly dějištěm mrzkého obchodu, v podivném protikladu k jemným malbám, zlacené štukové výzdobě a kamenným plastikám pod klenbami. V krčmách, kde se vařilo a prodávaly lihoviny, se takzvané horké pirohy servírovaly vlažné a mazlavé a chlazené nápoje v mrňavých kalíšcích za dvojnásobnou cenu, než kolik by stály jinde. Lehké ženštiny si halasně sháněly zákazníky a přetahovaly se s dostihovými špicly o diváky, kteří se stále ještě trousili dovnitř.

Jedině já jsem se mohl pokusit polapit zloducha na největším stadionu v Římě. Vstoupil jsem tam jednou bránou z aventinské strany. Předsednickou lóži jsem měl daleko po levici nad startovními bránami, třpytivý císařský balkon přímo naproti pod Palatinským pahorkem a v dálce po pravici triumfální východ. První dvě tribuny s mramorovými sedadly oslňovaly, jak do nich pralo slunce, a i v poměrném poledním zklidnění jsem narazil na stěnu hluku.

Ani za starých časů, kdy muži i ženy mohli sedět promíchaně, kde kdo chtěl, a Circus maximus byl nejvhodnější místo pro navazování nových známostí, bych neměl nejmenší možnost někoho najít, kdybych neznal číslo jeho sedadla. I teď, kdy podle Augustových nařízení museli diváci sedět slušně odděleně, mohl bych s jistotou vyloučit pouze řady přidělené ženám, chlapcům s vychovateli nebo kněžským kolegiím. Rovněž jsem mohl počítat s tím, že se Pertinax neusadí na nižším pódiu, neboť by tím riskoval, že ho kolegové senátoři poznají. A poněvadž jsem věděl, jaký je snob, určitě se vyhne hořejší galerii, kam chodí spodina a otroci. I tak zaplňoval Circus celé údolí mezi Dobytčím trhem a starou Capenskou bránou. Mohl pojmout čtvrt milionu lidí, nepočítaje v to hordy pomocných dělníků, kteří uchvátaně pobíhali s různými úkoly sem tam, édily dohlížející na to, aby v davu nedocházelo k nějakým nepřístojnostem, kapsáře a pasáky, číhající na édily, prodavačky voňavek a květinových věnců a kramáře roznášející

víno a oříšky.

Začal jsem se propracovávat jedním blokem. Letmo jsem přejížděl očima tváře lidí, když jsem se prodíral průchody mezi první a druhou ze tří tribun sedadel. Z toho, jak jsem se rozhlížel vlevo vpravo, se mi brzy točila hlava a nahromaděné tváře mi splývaly v jedinou nerozlišitelnou mazanici.

Takhle se brouk v pytli ječmene nenajde. Po dalším schodišti jsem seběhl zpátky dolů pod arkády a potom procházel mezi stánky a skupinkami prostitutek a kdekomu jsem ukazoval miniaturku, kterou mi Larius nakreslil. Když jsem došel na konec stadionu, kde už se neobchodovalo, našel jsem tam Famiu a ten mi představil řadu dalších lidí, kterým jsem obrázek Pertinaka taky ukázal.

Za to jsem se musel švagrovi odvděčit tím, že jsem obdivoval, jak pěkně vystrojil mého závodního koně.

S ohonem podvázaným do výšky a s ježatou hřívou spletenou do copánků vypadal Miláček pěkně jako nikdy, ale přesto katastrofálně. Famia mu našel sedlovou deku, ale bude se muset obejít bez zlatých třásní a perlami vyšívaných náprsníků, jakými se honosili jeho soupeři. K Famiově nelibosti jsem trval na tom, že i když ho čeká senzační prohra, jestliže mám jednou v životě možnost postavit do dostihu vlastního koně, dám ho zapsat k Modrým. Famia se naštval, ale prosadil jsem si to.

Ferox vypadal nádherně s tou svou hladkou morušově červenou srstí. V lesklých bocích jste se mu mohli zhlížet jako v zrcadle. Vzbuzoval značnou pozornost, jak čekali s Miláčkem bok po boku na Dobytčím trhu. Bzukot mezi těmi, kdo přijímali sázky, přímo jiskřil. Ferox poběží v barvách klubu Marcella-Pertinaka, za Bílé.

Chvíli jsem si hrál na majitele a nijak jsem se nebránil, když se mi sázkaři pošklebovali, přesvědčeni, že tomu svému hubenému šeredovi důvěřuju, a potom jsme šli s Famiou na oběd.

„Budeš sázet, Falcone?“

„Jenom aby se neřeklo.“

Famia by si pomyslel, že se nehodí, aby majitel koně sázel na jiného, a tak jsem mu neprozradil, že Larius za mě vsadil padesát zlatých sesterciů na Feroka. Všechny mé peníze.

Když jsme se vrátili do Cirku, začaly už koňské dostihy, ale podle rozpisu na programu jsme měli čekat ještě hodinu. Šel jsem zkontrolovat, jestli Miláček Feroka opravdu uklidňuje, abych si pojistil sázku. Zatímco jsem popleskával Feroka, všiml jsem si, jak kolem nás poskakuje malý vyplašený prodavač plněných vinných listů. Určitě měl střevní potíže – anebo něco důležitého na srdci. Svěřil to Famiovi, ale přitom se oba dívali na mě. Famia mu dal nějaký peníz a chlapík s podnosem plněných listů odkvačil. Švagr pak přišel za mnou.

„Dlužíš mi deset denárů."

„Přihlas se o ně zítra, až si vyzvednu výhru."

„Tvůj člověk sedí na druhé tribuně na aventinské straně blízko lóže poroty, přímo u cíle."

„Jak se k němu nenápadně dostat?" Famia se zachechtal, že prý s tím mým notoricky známým ošklivým ksichtem je to vyloučené. Ale posloužil mi: pět minut nato jsem proklouzl jednou z temných stájí u startovní brány a protáhl se dvoukřídlými dveřmi.

Zavalil mě nápor hluku, vedra, pachů a barev. Octl jsem se v aréně, přímo na závodní dráze. Popadl jsem kbelík a lopatu. Počkal jsem, až se jezdci přeženou, a pak jsem to vzal zvolna přes písek, a když jsem přecházel diagonálně startovní čáru, naoko jsem něco shraboval ze země. K středové zídce, *spině*, jsem došel s pocitem, že jsem nápadný jako bradavice na soudcově nose – ale Famia měl pravdu: otroků, co odklízejí koňské koblihy, si nikdo nevšimne.

Právě probíhaly krasojízdy, při nichž jezdec například stojí současně na dvou neosedlaných koních – je to dramatické, ale poměrně pomalé. Trik je v tom, že koně musí být dobře secvičení a dodržovat pravidelný rytmus. To by dokázal můj bratr. (Můj bratr se rád předváděl, byl to dobrý atlet, ale někdy vyloženě hloupě riskoval; hrnul se do všeho možného, kdy mu šlo o krk.)

Jak jsem stál proti mramorovému pódiu, žasl jsem nad úchvatnou obrovitostí Cirku. Jeho šířka se rovnala polovině délky normálního stadionu a od bílé startovní čáry se druhý konec zdál tak vzdálený, že jsem musel přimhouřit oči, abych tam dohlédl. Přímo nade mnou, jak jsem se poflakoval podél spiny, se tyčily nádherné svatyně a sochy božstev: Apollo, Ky-

bele, bohyně Vítězství. Poprvé jsem měl možnost ocenit uměleckou práci na velké zlacené bronzové zástěně, která stála mezi sedadly senátorů a vlastní arénou. Nad nimi se zvedaly dvě terasovité mramorové tribuny a třetí dřevěná a docela nahoře byla uzavřená galerie s místy pouze k stání. Jak jsem tam ledabyle obcházel se svým kbelíkem, všiml jsem si, že je písek pod pódiem a u spiny lemovaný pruhem lesklé slídy, kam se nahrnuly barevné odštěpky z minulých pestrých průvodů a závodů. Circus není krytý žádnou plachtou, takže na písku byste si mohli usmažit omeletu. Všude se ustavičně vznášel teplý koňský pach nad závany česneku k obědu a dámských voňavek.

Spina byla ozdobená mozaikou a zlacením a já jsem se na tomto pozadí musel vyjímat jako malá černá tečka, asi jako nějaký otravný, motající se hmyz. Během dvou závodů jsem se došoural až k obrovskému egyptskému obelisku z červené žuly, který dal Augustus vztyčit v samém středu spiny. Pak jsem se snažil přiblížit k cílové čáře a k lóži poroty. Tam byla vždycky největší tlačenice. Zpočátku mi obličeje splývaly v jednu velkou masu lidstva, ale jak jsem nabýval sebedůvěry, začal jsem rozeznávat detaily: ženy přesunující si podnožky a přehazující si štoly přes jedno rameno, brunátní muži s pálením žáhy na sluníčku po obědě, vojáci v uniformách, děcka neklidně se vrtící nebo peroucí se v uličkách.

Mezi závody nastala přestávka, vyplněná skákači a akrobaty. Diváci přecházeli sem tam. Já jsem si dřepl proti pódiu, oči podrážděné zvířeným prachem, a začal jsem metodicky prohlížet druhou tribunu. Trvalo mi dvacet minut, než jsem ho našel. Přitom jsem měl dojem, že mě taky zahlédl, třebaže odvrátil pohled. Jakmile jsem si ho vyhmátl, připadalo mi neuvěřitelné, že jsem mohl jeho nevrlý obličej předtím přehlédnout.

Dřepěl jsem nehnutě dál a pokračoval v pátrání. A samozřejmě, o dvě řady níž a o deset sedadel dál jsem našel osobně Anacrita. Chvílemi pozoroval Pertinaka, ale většinou se rozhlížel po ostatních sedadlech. Věděl jsem, koho hledá. Na druhém konci řady, kde seděl Pertinax, a opět o něco výš byli ti dva špehové, které jsem poznal. S Anacritem tvořili trojúhelník uzavírající člověka, jehož jsem chtěl dopadnout, a chránící ho přede mnou. Žádný z nich se nepodíval do arény, kde jsem se krčil.

Vstal jsem. Pertinax taky. Pustil jsem se přes závodní dráhu ke zlacené

zástěně. On se šinul skrze řadu sedadel. Zřejmě mě uviděl. Věděl jsem to a pochopil to i Anacrites, ale nemohl přijít na to, kde jsem. Klopýtaje přes nohy diváků se Pertinax prodral k uličce. I kdybych přelezl přes zástěnu mezí pohoršenou nobilitu na mramorových trůnech, on už by seběhl ze schodů a vypadl ven nejbližším nouzovým východem dávno předtím, než bych se k němu přiblížil. Vtom Anacrites najednou zakřičel na jednoho z édilových ozbrojenců a nepochybně ukázal na mě. Takže mi nejenom unikl Pertinax, ale navíc mě čekalo zatčení.

Pak mě vyburcoval jiný výkřik a dusot koňských kopyt. Zvedl jsem hlavu a zadíval jsem se rovnou na vyceněné zuby černého hřebce, ověšeného fábory a řítícího se přímo na mě. Akrobatičtí jezdci. Tentokrát stáli vzpřímeně na jediném koni dva muži v barbarských kalhotách, zaháknutí za lokty. S ďábelským výkřikem a blýskajícíma očima se jeden z nich hluboko vyklonil a druhý ho vyvažoval. Sebrali mě jako sprostou trofej. Druhý jezdec seskočil a my jsme tryskem letěli dál. Já jsem k smrti vyděšený mával svou hnojařskou lopatou a snažil se tvářit, jako by ta šílená jízda byla ohromná legrace.

Davům se to náramně líbilo. Anacritovi vůbec ne. Mně taky ne, protože jsem se rozhodně nepovažoval za krasojezdce.

Přehnali jsme se těsně kolem tří kónických sloupů a oltáře konzulů na konci spiny a opsali krkolomnou zatáčku. Pak jsme cválali zpátky po celé délce stadionu na druhé straně. Za skřípotu naleštěných kopyt mě jezdec upustil u startovních bran. Famia mě vtáhl dovnitř.

„U Jupitera, Famio. Ten šílenec je tvůj kamarád?“

„Řekl jsem mu, aby se po tobě porozhlídl – už přijdeme brzy na řadu.“

Můj švagr podle všeho předpokládal, že mě zajímá, jak si povede můj šilhavý kůň.

Pak už jsme byli na řadě. Atmosféra se změnila. Rozneslo se, že tenhle dostih bude stát za podívanou. Famia mi sdělil, že se na Ferokovi povezou velké peníze. Náš šampión vypadal mimořádně pěkně – ten vznosný krok, ta statná postava a sytý nachový lesk nádherné srsti. Působil dojmem, jako by věděl, že tohle je jeho velký den. Pozoroval jsem Bryona, jak pomáhá nasednout jejich žokejovi, a zdvořile jsme si kývli na pozdrav. Vtom jsem si

všiml někoho, kdo neobdivoval Feroka, ale upřeně si prohlížel okukující dav. Bezpochyby je to někdo, kdo hledá Pertinaka.

„Heleď, zrovna jsem zahlídl jednu známou –“ zamumlal jsem Famiovi.

Potom jsem proklouzl tlačenicí a můj švagr zatím stále ještě remcal, že snad aspoň tentokrát jsem mohl ty své ženské nechat na pokoji…

LXXXVI

„Tullio!“

„Falcone.“

„Včera jsem tě hledal.“

„A já jsem hledala Barnaba.“

„Ještě se s ním sejdeš?“

„To záleží na jeho koni,“ odpověděla šenkýřka mrzutě. „On si myslí, že mu vyhraje – ale sázky nechal u mě.“

Odtáhl jsem Tulliu za ruku přímo přes Dobytčí trh do stínu a klidu u toho malého okrouhlého chrámku s korintskými sloupy. Nikdy jsem nebyl vevnitř ani jsem si nevšiml, komu je zasvěcený, ale jeho úhledný tvar se mi vždycky líbil. Na rozdíl od okázalejších chrámů dál od řeky tenhle neobléhaly obvyklé roje špinavých kramářů a působil jako nevhodné místo pro nabídku k sňatku mladé dívce s vykulenýma očima ve svátečním oděvu s třpytivými lemy.

„Mám pro tebe návrh, Tullio.“

„Jestli je to něco neslušného, tak si ušetři námahu,“ odbyla mě opatrně.

„Už ses nabažila mužů? Jak by se ti tedy líbilo vydělat si hodně peněz?“

Tullia mě ujistila, že by se jí to líbilo strašně moc. „A kolik peněz, Falcone?“

Kdybych jí řekl, že půl milionu, nevěřila by mi. „Spoustu. Měl by je dostat Barnabas. Ale já si myslím, že ty si je zasloužíš víc…“

Tullia si to taky myslela. „A jak si k nim pomůžu, Falcone?“

Pokojně jsem se usmál. Potom jsem dívce vyložil, jak mi má pomoci Pertinaka polapit, a vydělat si tak jmění stejně pěkné jako její obličej.

„Tak jo,“ řekla. Mám rád dívky, které neváhají.

Vrátili jsme se ke koním. Miláček se rozhlížel, jako by mu to všechno připadalo úžasné. Takový šašek. Jakmile na něj Famia vysadil poprvé žokeje,

moje báječné zvíře ho okamžitě setřáslo.

„Který to je, Falcone?“ zeptala se Tullia.

„Miláček. Ten mi patří.“

Tullia se zachechtala. „Tak hodně štěstí. Hele – dám ti tohle.“ Podala mi kožený váček. „Jeho sázecí známky. Proč by na tom měl vydělat Barnabas. Tak jako tak,“ svěřila mi, „bál se použít vlastní jméno, že by ho mohli poznat – a tak vsadil na tvoje.“

Jestliže to svědčilo o jeho smyslu pro humor, musel toho mého koně nejspíš pojmenovat sám.

Poněvadž jsem na Feroka vložil všechny své úspory, chtěl jsem ten dostih vidět. Takže když mi Titus Caesar, s nímž jsem se během své práce už setkal, poslal pozvání, abych se za ním dostavil do předsednické lóže, vystřelil jsem nahoru, než bys řekl švec.

Bylo to jediné místo v celém Cirku, kde by mě Anacrites nemohl zatknout.

Titus Caesar byl mladší a nenucenější verze svého císařského tatíka. Znal mě natolik dobře, že ho vůbec nepřekvapilo, když jsem k němu vtrhl s tógou schumlanou pod paží místo toho, abych ji měl naaranžovanou do bezvadných záhybů jako většina lidí při oficiálních setkáních na veřejnosti s císařovým synem.

„Promiň, Caesare. Vypomáhal jsem jim s lopatou na trus. Nemají dost lidí.“

„Falcone!“ Stejně jako Vespasián i Titus působil dojmem, jako by se nemohl rozhodnout, jestli jsem ten nejhroznější podřízený, jakého by mohl potřebovat ve své družině, anebo to nejkomičtější, co ho dnes potkalo. „Ty prý tvrdíš, říká otec, že Miláček je dobrý leda do buřtů – mám za to, že je to tedy nepochybný vítěz.“

Stísněně jsem se zasmál a spěšně jsem se dostrojoval. „Caesare, sto ku jedné, že to moje ubohé nemehlo prohraje.“

„Mohli bychom se dočkat náramného překvapení.“ Titus na mě vesele mrkl.

Domlouval jsem Titovi, že snad je dost starý, aby nesázel svůj nachový háv na takového ježatého šupáka. Zatvářil se zamyšleně. Pak si kudrnatý

Caesar pošoupl věnec na hlavě, povstal, aby měly davy na koho řvát, a obřadně upustil bílý šátek, čímž zahájil náš závod.

Byl to první dostih pětiroček. Přihlásilo se jich deset, ale jeden odmítl vlézt do startovního boxu. Než dodatečně zapsali do programu Feroka, byl favoritem velký šedý Mauretánec, ačkoli jiní se zase domnívali, že vyzrají na ostatní, když si vsadí na zavalitého malého černého čiperu s thráckou krví. (Mně připadal vydřený a vycepovaný.) Náš Ferox byl hispánec, o tom nemohl nikdo pochybovat. Všechno od hrdého držení hlavy až po dychtivý lesk v oku svědčilo o kvalitě.

Jakmile otroci zatáhli za provazy a startovací brány se současně rozletěly, koně vyrazili a Mauretánec už natahoval krk. Ferox byl těsně za ním. Miláčka zablokoval hnědý kůň s bílou ponožkou a zlomyslným kukučem, takže zůstal poslední.

„Ach!“ vzdychl si Titus tónem člověka, který vsadil svou poslední tuniku a teď neví, jestli mu nějakou půjčí bratr. (Jeho bratr, záludný Domicián, asi sotva.) „Bude útočit zezadu, co? Taktika, Falcone?“ Pohlédl jsem na něho, pak jsem se usmál a posadil se, abych pozoroval Feroka.

Sedm okruhů poskytuje dost času na běžný, zasvěcený rozhovor. Shodli jsme se na tom, že pole koní se drží pěkně pohromadě a že šedý Mauretánec má statečné srdce, ale zřejmě mu chybí víc pohybu venku, takže možná neskončí jako první. Bílá ponožka obíhá koncové sloupy příliš zeširoka a malý černý Thrák vypadá moc pěkně, pohybuje se lehce a pravidelným krokem.

„Ten má síly na rozdávání!“ chvástal se jeden ze strážných, který si na něj vsadil, ale při třetím okruhu už ze sebe Thrák vydal všechno.

Sedm okruhů je hodně dlouhá doba, když jsou v sázce veškeré vaše úspory.

Tou dobou, kdy sundali čtvrté z dřevěných vajec, kterými se odpočítávají okruhy, padlo na předsednickou lóži mrtvé ticho. Už to vypadalo jako závod dvou koní: Feroka a Mauretánce. Ferox běžel zaujatě, cválal lehce s ohonem v jedné přímce za sebou. Měl půvab a eleganci. Hlavu držel vztyčenou, což mu poskytovalo dobrý přehled o koních před ním. Po dráze se uměl hnát jako vítr, ale dost brzy jsem pojal podezření, že náš krásný rudý hřebec má skutečně rád něco před sebou, aby se měl na co dívat.

„Mám dojem, že ten tvůj se trochu vzchopil," poznamenal Titus povzbudivě ve snaze být zdvořilý. „Možná že zaútočí zezadu."

„To bude mít hodně co dělat," odpověděl jsem vážně.

Miláček už nebyl devátý, ale osmý – ovšem jen proto, že sebejistý hnědák zakopl, spadl na nos a odtáhli ho.

Chvíli jsem pozoroval toho svého. Byl hrozný. Ten starý šašek s hořčicovým pruhem přes nos běžel nemožně neohrabaně. I svému majiteli, který se snažil ho brát shovívavě, připadal ten kůň, jako by si předem domluvil schůzku na jatkách, než přišel na dráhu. Hlavu držel skloněnou, jako by ho žokej škrtil. Při každém skoku vykopával zadníma nohama, které se rytmem nějak neshodovaly s předníma, a jaksi váhal. Díky bohům, že nemusel skákat přes překážky. Ten by si to před každým skokem šestkrát rozmyslel, jak by se blížil k překážce, a potom by v polovině přeskoku zůstal viset ve vzduchu, až byste měli srdce v krku.

Aspoň že ohon teď za ním vlál ve furiantském úhlu, což se mi docela líbilo. Byl zkrátka tak mizerný, až jsem začal litovat, že jsem si na něj ze soucitu s poraženým nevsadil.

Při šestém okruhu se Ferox držel stále pevně na druhém místě. Zatím.

Miláček si právě uvědomil, že kůň bezprostředně před ním je bílá ponožka, která ho při startu odstrčila, a tak jí to oplatil tím, že ji předběhl. Dostal se trochu příliš blízko, ale přece jen se protáhl. Tentokrát si Titus nechal poznámky pro sebe. Šesté místo v poli sedmi (po srážce zůstal jeden kůň bez jezdce, takový hloupý ryzák). Nic zvláštního, proč by se měl člověk vzrušovat? Zvláště když do cíle zbývá už jenom půldruhého okruhu.

Řev davu se stupňoval. Všiml jsem si, jak Miláček zakmital ušima. Situace vepředu se teď každou chvíli měnila. Šedák na třetí pozici běžel samostatně už tak dlouho, že málem usnul. Grošák, kterému nikdo nevěnoval pozornost, se najednou vzchopil a přiměl Feroka, aby přidal, ale ten se držel své oblíbené pozice u plece velkého Mauretánec Zvlhly mi dlaně. Ferox byl druhý. A zůstane druhý v každému dostihu, který poběží.

Všechno, co dělám, se mi nějak zvrtne. Všechno, co chci, se ukáže jako nemožné. Kdo to řekl…? Helena. *Helena, když si myslela, že jsem ji opustil, a věděla, že bude mít naše dítě*… Tolik jsem po ní zatoužil, že jsem skoro vyslovil nahlas její jméno. (Mohl jsem ho vyslovit, jenže Titus Caesar se na

Helenu vždycky díval zvláštním pátravým pohledem, který mě znepokojoval.)

Pole se teď značně roztáhlo. Když probíhalo pošesté kolem poroty, bylo mezi prvním a posledním koněm dobrých dvacet délek. Diváci povzbuzovali Feroka, všichni přesvědčeni, že při posledním okruhu nasadí finiš. Když koně v čele obíhali mety, cítil jsem v kostech, že nenasadí.

Byli v půli cesty na druhé straně od poroty – zbývalo o málo víc než polovina okruhu –, když tu jsme já i většina Říma zjistili něco nového: můj kůň, Miláček, umí běžet, jako by ho jeho máma počala s větrem.

Blížili se k nám. Obíhal pole po vnější straně. Všechny měl před sebou, ale tu jsem uviděl, jak zvedl ten svůj hořčicový nos. Jakmile vyrazil naplno, bylo to neuvěřitelné. Žokej ho ani jednou nešlehl, jenom se na něm pevně držel, když se ten bláznivý kůň rozhodl, že je čas zabrat naplno – a zabral. Davy šílely nadšením, i když většinou s každým jeho skokem přicházely o peníze. Byl to takový věčný ocásek, beznadějný případ – a přece teď se kolem pole jenom mihl, jako by si chtěl pouze zadovádět na sluníčku.

Ferox doběhl druhý. Miláček vyhrál. V cíli vedl o tři délky.

Titus Caesar mě poklepal po rameni. „Falcone! Takový báječný dostih! Musíš být nesmírně hrdý."

Pověděl jsem mu, že se cítím nesmírně chudý.

Trvalo mi celé hodiny, než jsem odtamtud vypadl.

Mého žokeje Titus odměnil těžkým měšcem zlata. Já jsem dostal taky dárek, rybu. Titus mi slíbil kambalu.

„Vím, že jsi jedlík –" Zdvořile se zarazil. „Bude si s ní tvůj kuchař vědět rady?"

„Kuchař může jít navštívit tetičku," ujistil jsem ho bezstarostně. „Kambaly si vždycky připravuju sám…"

V kmínové omáčce.

⌘ ⌘ ⌘

Dva lidé získali ohromnou výhru. Titus Caesar, který mohl celkem bezpečně očekávat, že jako starší syn velkého císaře může počítat s přízní bohů. A druhý – a já mu to nikdy neodpustím – byl můj poťouchlý, taj-

nůstkářský švagr, zvěrolékař Famia.

Ostatní uspořádali velký rodinný večírek. Já jsem ho musel přetrpět. Věděl jsem, že to je jediná noc v mém životě, kdy mi druzí budou ochotně kupovat víno, jenže já jsem potřeboval mít čistou hlavu. Z celé té příšerné zábavy si pamatuju jenom, jak byl Famia veselý a jak si má tříletá neteř hrála s Pertinakovými sázecími známkami, které mi zbytečně věnovala Tullia… Marcia si ty smutné kostěné kotoučky rozkládala po zemi kolem sebe a lidé ji marně napomínali, že je nemá jíst.

Jen co jsem se mohl utrhnout, šel jsem za Gordianem. K tomu, co jsem už věděl o včerejších událostech na Kvirinálu, neměl mnoho co dodat – zato já jsem mu nesl novinku.

„Pane, později dnes večer ti přinese jistá šenkýřka z Transtiberiny dokument, ale napřed se na něm musí provést určité úpravy."

„Jaký dokument?"

„Svatební smlouvu. Posílá ti ji ženich. Domnívá se, že si nevěsta přeje, abys ho před obřadem zkontroloval. Zítra máme ty a já schůzku s Atiem Pertinakem."

„Jak to, Falcone?"

„Chystáme mu svatbu," řekl jsem.

LXXXVII

Den, kdy jsme ženili Atia Pertinaka, byl po rachotivých nočních lijácích svěží a jasný.

Mým prvním úkolem bylo zaskočit na Dobytčí trh a koupit tam ovci. Nejlevnější k maní, jež by vyhovovala pěti božstvům manželství, byla malá strakatá ovečka. Pro náboženské účely mi připadala dokonalá, ovšem kdybychom ji chtěli na pečínku s omáčkou z červeného vína, dala by se považovat spíš za mrňavé jehně. Avšak my nebudeme potřebovat, aby bohové vděčně vzpomínali na naši oběť dlouho.

U Kastorova chrámu mi pak škaredá prodavačka vrazila pár ovadlých věnců. Sestra Maia nám zapůjčila svůj svatební závoj. Než se provdala, pracovala totiž jako tkadlena. Zaměstnavatel měl pro naši Maiu slabost, takže její šafránový závoj byl mimořádně dlouhý, nádherný kus látky. Maia ho půjčovala chudým děvčatům na Aventinu. Posloužil už u nejednoho nestálého svazku, než ozdobí obřad, kdy do toho praští Pertinax. Máma by nám byla upekla svatební dort, ale nechtěl jsem ji do toho zatahovat.

Když jsem se setkal s Gordianem a přivedl mu svůj huňatý příspěvek, zažertoval: „Doufám, že dnešek bereš jako zkoušku na svou vlastní svatbu."

Ovečka byla na mé straně a žalostně zabečela.

S Tulliou jsme se sešli na Juliově foru, na schodech chrámu Venuše Rodičky.

„Myslíte, že přijde?" vyptával se kněz rozčileně.

„Včera večer byl ve vinárně a hledal mě. Matka mu vyřídila vzkaz a vzala si od něho svatební smlouvu. Měla dojem, že jí uvěřil…"

„Jestli nedorazí," prohlásil jsem klidně, „tak půjdeme všichni domů."

„Mohl by se nám beztak ztratit," bručel Gordianus, jako obvykle ustaraný, „jestli se doví, že se jeho otec znovu oženil."

„Aemilia Fausta mi slíbila, že sňatek nedá oznámit veřejně," ujistil jsem ho. „Nedělej si starosti, dokud to není nutné. Jdeme."

Na zlatých střechách Kapitolu se lesklo slunce, když jsme se z fora vydali k severu. Byli jsme malá svatební družina, jak jsme Pertinakovi slíbili: nevěsta, kněz, jeho pomocník s truhlou tajných nástrojů a neobyčejně mohutný flétnista, pískající na malinkou flétničku. Knězův pomocník měl na nohou vojenské boty, ale určitě to nebyl první nezkušený mladík, co se vydal na náboženskou dráhu nevhodně obutý.

Flétnistu (Milona) jsme nechali hlídat venku. Když vrátný vpouštěl dovnitř naši skupinku, bedlivě si prohlížel pomocníka (mě – v hustém závoji pro „náboženské účely"). Vtiskl jsem mu do ruky peníz v hodnotě slušného oběda a pokynul mu, aby se koukal ztratit. Na odchodu oznámil, že ženich už čeká. Mohli jsme ho okamžitě zatknout, ale napřed jsme chtěli provést svatební obřad – slíbil jsem to nevěstě.

Atius Pertinax, alias Barnabas, stál v atriu. Na počest té události přišel hladce oholený a v tóze, ale místo napjatého, uchváceného výrazu měl na tváři svou obvyklou kyselou masku. Když uviděl Gordiana, zatvářil se poněkud polekaně, ale snad to, že ho onehdy viděl hovořit před domem s Helenou, potvrdilo slova zamračeného Gordiana: „Raději bych se do tvých záležitostí nepletl, Pertinaku – ale dámu znám už drahně let a prosila mě, abych provedl ten obřad."

„Formality můžeme vynechat," zavrčel Pertinax se sevřenými rty. Postřehl jsem slabé zachvění pod svítivým šafránovým závojem, ale jinak zachovávala nevěsta skromné mlčení. Vysoká půvabná dívka s ladnými pohyby, celá zářivá v nádherném závoji mé sestry. Byl dostatečně jemný, aby skrze něj viděla na cestu, ale aby ji dokonale ukrýval.

„Jak si přeješ," přisvědčil Gordianus vážně. „Při sňatku i při pohřbu lze obřad provést podle přání účastníků. K uspokojení bohů, zákona a společnosti stačí oběť, smlouva a uvedení nevěsty do manželova domu. Nevěsta už je tady – což není obvyklé, ale ani na překážku. Za nepřítomnosti jejích příbuzných se dáma rozhodla, že se dá –"

„Můžeš jí věřit," přerušil ho Atius Pertinax. Přítomní, kteří Helenu Justinu znali, neviděli žádný důvod k námitkám. „Tak snad abychom pokračovali."

Beze slova se rozdaly věnce. Curtius Gordianus si obdivuhodně hbitě zakryl hlavu a v prázdném atriu postavil přenosný oltářík. Než vrátný zmizel, spustil ještě fontánu – jediný elegantní slavnostní prvek.

Po letmé modlitbě vyzval kněz svého pomocníka, zahaleného bílou rouškou, aby přivedl ovečku. Vteřinu nato byl ubohý tvoreček mrtvý. Gordianus pracoval s jistotou a klidně. Ve svém vyhnanství na mysu Colonna si vypěstoval pevnou ruku s obětním nožem.

Zkoumal vnitřnosti, jež vypadaly vyloženě chorobně, a pak se obrátil k nevěstě a oznámil bez nejmenší ironie: „Čeká tě dlouhý, šťastný a plodný život."

Pertinax se teď nervózně ošíval, a to ne bez důvodu. Jestliže je první sňatek drastická sázka do loterie, udělat to podruhé musí vypadat vyloženě směšně. Kněz vytáhl smlouvy. Pertinax musel podepsat jako první. Pomocník předal dokumenty nevěstě. Ta tam malovala své jméno k zbláznění pomalu a Gordianus zatím zabavoval Pertinaka hovorem.

Podepsáním dokladů skončil tento základní obřad. Curtius Gordianus se krátce, nevesele zasmál.

„Nuže, je načase, aby šťastný ženich políbil blaženou nevěstu…"

Dělily je čtyři kroky, když zvedla závoj. Pertinax se připravil na Helenino obvyklé chladné, rozumové pohrdání. Teď spatřil mladší, křehčí půvab, velké tmavé oči a drobné bílé zoubky, čistou pleť, laciné náušnice a výraz dokonalé nevinnosti, očividně falešný.

„*Tullio*!"

„U Jupitera!" zvolal jsem soucitně. „Zdá se, že jsme vašnostovi přivedli nesprávnou nevěstu!"

Když k ní vykročil, odhodil jsem svůj bílý závoj.

„Falco!"

„Vždycky si zkontroluj smlouvu připravenou předem, než ji podepíšeš, pane. Nějaký darebák mohl změnit zásadní údaj. Promiň. Obelhali jsme tě, že si Helena Justina chce listiny přečíst, ale už jsme ti taky lživě namluvili, že Helena souhlasí se sňatkem s tebou –"

Tullia si podkasala sukně a uháněla ke dveřím. Já jsem rázně otevřel tu záhadnou truhlici, kterou knězův pomocník nosí při každé svatbě. V naší

rodině vtipkujeme, že si tam ten mladík schovává svačinu – ale já jsem tam měl meč.

„Nehýbej se! Gnaee Atie Pertinaku, jménem císaře Vespasiana tě zatýkám –“

Ohrnul rty, až se mu škaredě odhalil špičák. „To jsi celý ty!“ Potom otočil hlavu a pronikavě hvízdl. „Dva ještě můžou klamat, Falcone –“ Ozval se dupot běžících nohou a z chodby tam vtrhlo půl tuctu urostlých bojovníků se zarostlými bradami, v kalhotách ze šupinového brnění a s lesklými holými hrudníky. „Každý ženich chce mít na svatbě vlastní svědky!“ pošklebo val se Pertinax.

Jeho pacholci se nehnali vpřed proto, aby nám házeli oříšky. Pertinax jim dal zřejmě rozkaz mě zabít.

LXXXVIII

Já jsem naštěstí neočekával, že by oběť podvodné svatby odpověděla děkovným proslovem. Mou první reakcí bylo překvapení. Druhou pak přitočit se zády ke stěně, zvednout meč a nespouštět z těch pohůnků oči.

Od člověka jeho typu se něco takového dalo čekat. Nebesa vědí, kde je vyštrachal. Vypadali jako germánští žoldáci, hromotluci s dlouhými plavými vlasy, chvastouni, které si původně najal mrtvý císař Vitellius a kteří teď po občanské válce uvízli v Římě, vydělané peníze propíjeli v putykách podél Tiberu a nový, vybíravější Caesar nechtěl v hranicích Říma zaměstnávat vojáky z cizích pomocných sborů.

Byli břichatí od toho, že si potrpěli na pivo a jelita, ale rvát se dovedli, zvláště když měli převahu šesti ku jednomu. Nějaký ostrý důstojník na rýnské hranici prohnal tahle lamželeza několikaletým legionářským výcvikem. Jejich zbraně byly keltského typu, těžké s plochou čepelí, a rozháněli se jimi nad hlavou i ve výši pasu, zatímco já se svým krátkým římským bodavým mečem jsem měl co dělat, abych jim stačil uhýbat. Pod kněžský převlek jsem si natáhl koženou kazajku a chrániče paží – to ovšem nestačilo proti šesti dotírajícím šílencům, kteří se bavili hrozbou, jak mi nasolí a rozřežou kůžičku jako vepříkovi z Černého lesa.

Pertinax se chechtal.

„Jen se směj," prskal jsem a pozoroval Germány. „Napřed si to vyřídím s těmi tvými chrochtavými prasaty a potom půjdu po tobě!"

Zavrtěl hlavou a pustil se k východu. Ale Tullia tam doběhla první. Strach z něho, když už věděl, že ho oklamala, dodal jejím nohám křídla a ruce pevnost. Proletěla chodbou kolem vrátnice, kolem dvou prázdných komůrek a rázně se opřela do těžkých, kovovými pláty pobitých dveří. Ven se vyřítila Tullia – a dovnitř se místo ní přihrnul Milo.

Při pohledu na našeho zachmuřeného obra se Pertinax na místě zarazil a otočil. Viděl jsem ho, jak se lehce rozběhl ke schodišti. Sám jsem byl v pasti,

tísněn půltuctem pádných čepelí, při jejichž zoufalém odrážení jsem rychle ztrácel sílu v zápěstí. Za Pertinakem se hnal Curtius Gordianus – neforemná pytlovitá postava, poháněná dlouho živenou nadějí na pomstu, se hrnula hrozivou rychlostí nahoru. Kněz se oháněl ostrým nožem, který použil při obřadu, dosud mokrým od hrdla naší obětní ovečky.

⌘ ⌘ ⌘

Milo rozvažoval, co má dělat – zosobněná dobytčí tupost. Můj oblíbený hromotluk.

„Buď tak hodný, zahoď tu flétnu a popadni meč, Milone!“

Milo si pomohl k meči jednoduchou metodou: chytil nejbližšího žoldáka, zvedl ho nad zem, ačkoli se divoce bránil, a praštil jím, až mu vylézaly oči z důlků a z ochablé ruky mu vypadl meč.

„Pohlaď jich ještě pár,“ zasípal jsem. Podařilo se mi odzbrojit dalšího, když jsem mu udělal botou otisk na chatrných obrněných nohavicích. (Jestli je na ženské, bude toho trpce litovat.)

S Milonem jsme se teď mohli postavit zády k sobě a odpoutat se od zdi. Protivníci kolem nás kroužili ve větší vzdálenosti a my jsme měli víc času je pozorovat. Když zaútočili dva z různých směrů, oba jsme se naráz skrčili, aniž jsme se domlouvali, takže se s ošklivým křachnutím srazili.

To hrubé šermování trvalo kratší dobu, než se mi zdálo. Poslední dva, kteří se ještě udrželi na nohou, odtáhli raněné. Mrtvé jsme s Milonem vyhodili do škarpy přes ulici jako odpadky po včerejší noční pitce, abychom zamaskovali jejich spojení s Pertinakovým domem.

„Tys to schytal, Falcone?“

Ještě mě nic nebolelo, ale ošklivě jsem krvácel z dlouhé řezné rány na levém boku. Po pěti letech práce informátora už jsem necítil potřebu omdlívat při pohledu na svou vlastní krev a dnes by se mi to teprve nehodilo. Milo mi domlouval, abych vyhledal doktora, ale zavrtěl jsem hlavou.

Spěchali jsme zpátky, chtěli jsme najít Gordiana. Nikdo se neozval, když jsme zavolali. Zamkl jsem domovní dveře a klíč jsem si vzal k sobě. Našel jsem příslušný kohoutek a zavřel fontánu. Jak voda zůstala chvíli viset ve vzduchu a potom spadla, rozhostilo se v prázdném domě hrobové ticho.

Kradli jsme se nahoru a stále napínali uši. Otvírali jsme jedny dveře po

druhých. Prázdné pokoje, opuštěné ložnice. Na frontonech neporušený prach. Omámené mouchy se v té teplé samotě vrhaly na zavřená okna.

Gordiana jsme našli v posledním pokoji první chodby, kterou jsme prozkoumali. Ležel zhroucený na mramorovém podstavci a mysleli jsme, že je určitě mrtvý. Naštěstí nebyl, byl jenom zoufalý.

„Už jsem ho měl – vrazil jsem do něj nůž – ale on mě napadl a já jsem to zvoral…"

Prohlížel jsem ho, jestli není raněný, a přitom jsem ho utěšoval: Je obrovský rozdíl mezi obětováním něčeho chlupatého u oltáře a zabitím člověka – " Pertinax praštil surově velekněžem o zeď. Neměl mnoho podlitin, ale v jeho věku šok a vypětí si vybíraly svou daň. Tak těžko se mu dýchalo, že jsem se bál o jeho srdce.

S Milonem jsme snesli kněze dolů a rychle jsem je oba pustil ven. „Milone, ty se o něho postarej."

„Musím ještě zpátky –"

„Ne. To, co je tady, je moje."

Pomohl mi udělat tlakový obvaz a zavázal mi bok tou bílou rouškou, kterou jsem měl na hlavě při obřadu. Pak jsem se za nimi díval, jak s Gordianem odcházejí.

Tak jsem si to přál: jenom Pertinax a já.

Když jsem se vrátil dovnitř, opět jsem za sebou zamkl. Pertinax měl patrně svůj vlastní klíč, když tu dřív bydlel, ale ten mu teď nebyl nic platný. Když pracuji jako vykonavatel závěti, ze všeho nejdřív vyměním zámky.

Pomalu jsem kráčel od dveří. Jeden z nás tudy možná nakonec odejde. Ven vedly jedině tyhle dveře. Bylo to sídlo boháče. V Římě se to hemžilo lupiči a tenhle nádherný dům postavili pro multimilionáře, který potřebuje chránit své poklady. Vnější stěny byly z bezpečnostních důvodů úplně hladké. Okna vedla dovnitř. Veškeré světlo tam proudilo z vnitřních nádvoří a z nezastřešeného atria. Co se dělo na ulicích venku, patřilo do jiného světa.

Byl tady. Já taky. Já jsem měl klíč. Dokud ho nenajdu, zůstaneme tu oba.

Začal jsem po něm pátrat. Byla tam spousta místností a některými chodbami mi mohl proklouznout, takže jsem určitá místa musel procházet dva-

krát. Trvalo mi to dlouho. Rána mě začala pálit a překážela mi. Krev prosakovala látkou. Našlapoval jsem tiše, abych ho na sebe neupozornil a abych si šetřil síly. Postupně jsem zkontroloval každý pokoj. Nakonec jsem si vzpomněl na jedno místo, které jsem vynechal. Teď jsem tedy věděl, kde je.

Podruhé jsem pomalu procházel červenou chodbou. Neopatrně jsem uklouzl po lesklé mozaikové podlaze. Prošel jsem mezi dvěma podstavci, kde kdysi stály portrétní bysty, do elegantní azurové a šedé ložnice, kdysi soukromého útočiště paní domu. Vlídně mě uvítala teplá temná modř nástěnných panelů. Připadal jsem si jako milenec kráčející obvyklou tajnou cestou.

Na geometrickém vzoru stříbrné a bílé mozaiky jsem postřehl malou rezavou šmouhu. S určitými obtížemi jsem si klekl a dotkl se jí prstem. Suchá. Dlouho se tu schovával. Třeba je mrtvý.

Pracně jsem se zvedl a táhl unavené nohy k dřevěným křídlovým dveřím. Byly zavřené. Ale když jsem je otevřel, zadívaly se na mě z druhého konce Heleniny zahrady jeho vzteklé oči.

LXXXIX

Dobelhal jsem se ke kamenné zídce a s bolestí jsem se složil do polosedu tváří k němu. „Dva mrzáci."

Pertinax se zašklebil a pozoroval mě, jak jsem na tom. Pokoušel se najít vhodnější pozici. „Co teď, Falcone?"

„Jeden z nás už na něco přijde…"

Krčil se ve stínu. Já byl na slunci. Kdybych chtěl z něho uhnout, neviděl bych na něj, protože by mi překážel fíkovník. Zůstal jsem tedy na místě.

On byl neklidný, ukvapený typ. Já jsem měl dost času. Nic neříkal, jen mě sledoval očima v tom napjatém protáhlém obličeji.

„Zahrada tvé ženy," pravil jsem uznale, rozhlížeje se kolem. Byl to malý peristyl, plný tlumeného slunečního světla a bohaté zeleně. Na jedné straně kolonády omšelá kamenná lavička se lvími tlapami. Nízké tvarované keře a jemná vůně rozmarýny, kde jsem rozmačkal větvičky, jak jsem se snažil opřít. Úzký pruh štědřence. A soška malého klučiny, lijícího vodu – uličníka v záplatované tunice – vypadal tak, jako by ho vybírala sama Helena.

Helenina zahrada. Příjemně stinné, rozumně řešené malé nádvoří, tiché a civilizované jako ona. „Tady budeme mít klid a soukromí pro rozhovor," řekl jsem mu. „A vhodné kryté místo pro smrt člověka, který beztak neexistuje… Neboj se. Tvé ženě – tvé první ženě jsem slíbil, že tě nezabiju." Popřál jsem mu oddych a pak jsem promluvil železným hlasem: „Chci ti jenom zasadit několik tvrdých ran, které nejsou osudné a které tě přesvědčí, že než aby ses dál trápil, radši se odděláš sám."

Kněz to dobře začal. Lepší tak, některá smrt potřebuje čas.

Spočíval na zemi bokem ke mně a opíral se o jednu ruku. Snad žádná pozice už nepřinášela úlevu. Musel se kroutit podle tvaru záludného obětního nože, který mu Gordianus vrazil do žeber. Chtěl, aby tam pevně držel. Kdyby ho vytáhl, vyřinula by se krev a mohla by mu odnést duši. Někteří muži by to riskovali. Já rozhodně.

„Vojenský doktor by ho z tebe mohl bezpečně vytáhnout," dráždil jsem ho a zazubil jsem se, aby věděl, že žádného doktora do domu nikdy nepustím.

Byl bledý jako křída. Já asi taky. To dělá napětí.

Myslel si, že umře. Já jsem to věděl.

Zavíraly se mi oči. Viděl jsem, jak se nadějně pohnul. Opět jsem oči otevřel a usmál jsem se na něho.

„Tohle nemá cenu, Falcone."

„*Život* nemá cenu."

„Proč chceš, abych umřel?"

„Uvidíš."

„Celá ta dnešní šaráda byla zbytečná," přemítal nahlas. „K čemu ten trik s číšnicí? Můžu ji přece zapudit hned, jak budu chtít –"

„To by ses odtud musel napřed dostat, pane."

S trpkostí přemýšlel o tom sňatku a mě si nevšímal. Za těma bledýma, opuchlýma očima se zmítala jeho neklidná zlostná povaha. Obličej měl propadlý posedlostí – rozhořčením nikoli nad svými nedostatky, ale nad tím, že si ho svět neváží. Jeho duše byla na nejlepší cestě k šílenství. Ještě však docela nezešílel. Soudil jsem, že je dosud schopen zodpovídat se ze svých zločinů.

„Spískala to moje žena?" chtěl vědět, jako by ho náhle zaplavilo slunce poznání.

„Tvá *první* žena? Je bystrá, ale je taky tak mstivá, pane?"

„Kdo ví, čeho je schopná."

Já jsem to věděl. V každé situaci jsem to mohl s velkou pravděpodobností odhadnout. Vyjděte od toho, co je očividné, a potom hledejte tu nejpodivnější odchylku a tam bude Helena. Helena, která má moc způsobit, že její podivínské rozhodnutí musí každému kulturnímu a morálně založenému člověku připadat jako jediné možné. Pertinax ji měl čtyři roky, kdy se usilovně snažila plnit své povinnosti – a přece neví ani to nejmenší o té výstřední směsici, již nazýval svou ženou.

„Helena Justina ti chtěla pomoct. I když věděla, že jsi zrádce a vrah –"

„Kdepak," odsekl. „To bylo to jediné, o co jsem ji žádal…" Pozoroval

mě, jak si uvolňuju krví prosáklý obvaz kolem žeber. „Mohli bychom si pomoct, Falcone. Jinak nemá žádný z nás valnou šanci."

„Já mám jenom povrchové škrábnutí. Ty krvácíš dovnitř."

Ať už to byla pravda, nebo ne, ta hrozba ho vyděsila.

„Tvoje manželka není hloupá," odvracel jsem mu pozornost od strachu ze smrti. „V Kampánii mi řekla: ‚*Děvče přece potřebuje manžela*.'"

„To tedy jo!" zvolal Pertinax. „Jestlipak ti prozradila, že je těhotná?" Prohodil to tak, jako by tím myslel, že se na dovolené osypala z horka vyrážkou.

„Ne," odpověděl jsem klidně. „To mi neřekla."

„Otec to zjistil v době, kdy u něho bydlela." Když jsem si vybavil, jak někdy v Kampánii vypadala, bylo to docela možné. Měl to bez říkání poznat každý, kdo znal Heleninu normální energii. Včetně mě.

Ačkoli Pertinax ležel ve stínu, silně se potil. Nadmul tváře. „Předpokládám," nadhodil jsem, „že to byl otcův nápad, jak té situace využít, jak zachránit Heleninu pověst – a jejímu dítěti nabídnout úctyhodné jméno?"

„Začínám si myslet, že touží po vnoučeti víc, než kolik je toho ochoten udělat pro mě."

„Pohádali jste se?"

„Možná," vypravil ze sebe.

„Viděl jsem ho poté, co jsi z Kampánie odešel. Měl jsem dojem, že se jeho postoj změnil."

„Když už to musíš vědět, Falcone, můj otec byl ochoten se za mě postavit jedině pod podmínkou, že se smíříme s Helenou Justinou – a když tu laskavost odmítla, kladl to za vinu mně… Však on si to rozmyslí."

„Stála o tu laskavost?"

„Ne!" odbyl to co nejpohrdavějším tónem.

„Ty mě překvapuješ," pravil jsem tiše. Počkal jsem, až si najde pohodlnější pozici, a potom jsem nadhodil: „To její nečekané dítě má jistě někde otce."

„To musíš vědět ty. Měl bys mi to říct. Jestli Helena Justina uklouzla s otcovým kočím, tak na tom nezáleží, ale jestli se zapletla s někým významnějším, můžu si ho podat. Ty jsi jí dělal osobního strážce. Jestli jsi jí sloužil pořádně, tak musíš vědět, v kterých vodách si šplouchala prstíky."

Nepatrně jsem se usmál. „Můžeš se spolehnout, pane, že svou práci dělám pořádně."

Prosluněný vzduch se na malém nádvoří nehýbal. Světlo se široce odráželo od dlanitých listů fíkovníku. Horko rozechvívalo chumáč škrábavého lišejníku na staré kamenné lavičce a bušilo do pórovitého zdiva v místech, kde jsem seděl.

„Nepozoroval jsi, že by Helena někdy laškovala s jiným mužem?"

„Co jsem viděl, tak s nikým, pane."

Pertinax si zlostně odplivl. „Ta hrdá potvora mi to odmítá prozradit – a od tebe se taky nic nedovím."

„Co za to?"

„Takže ty to přece víš? Nic," zavrčel vztekle. „Já si to zjistím sám."

„Vymlátíš to z ní?" Pertinax neodpovídal. Najednou se na mě zadíval pozorněji. Tiše jsem se zeptal: „Ten muž ti leží v žaludku?"

„Ani v nejmenším." Jeho vzdor už poněkud opadl. „Když jsem jí pověděl, že je blázen, jestli nepřijme mou nabídku, připustila, že nemůže zapomenout na naše manželství – ale že si na ni dělá nárok někdo jiný…"

Tiše, dlouze, významně jsem hvízdl. „To je tvrdé. Nějaký mazaný podvodník, který pokukuje po její bankovní schránce, musel Heleně Justine namluvit, že se do ní zamiloval."

Zíral na mě, jako by dost dobře nevěděl, jestli to myslím ironicky, nebo ne.

⌘ ⌘ ⌘

Bok mě bolel už nesnesitelně.

„Když už je řeč o nabitých bankovních schránkách, mám pro tebe novinku, Pertinaku. Caprenius Marcellus došel k názoru, že spojovat naděje s tebou je nejkratší cesta k trvalému rozčarování. Když jsi odjel a ani jsi ho nenavštívil, rozhodl se pro jiná opatření –"

„Opatření? Jaká opatření?"

„Stejná jako dnes to tvoje. Oženil se."

Napřed tomu nevěřil. Potom ano. Tak ho to rozzuřilo, že ani necítil bolest. Pozoroval jsem na něm, že okamžitě osnuje plány, jak se z toho dostat. V chorých očích se kmitaly úvahy šílence. Nemilosrdně jsem mu je přetrhl:

„Marcellus měl Helenu nesmírně rád. S její pomocí sis ho mohl udržet – jenomže on pochopil pravdu. Ona bude k tobě vždycky připoutaná mnoha vazbami. To zaručuje právě ta její velkomyslnost, pro kterou jí pohrdáš. Ona se nechtěla rozvádět. Ale každý, kdo mohl Heleně nabídnout útočiště před pocitem nezdaru, tě musel snadno nahradit. Smiř se s tím," hučel jsem do něho dál. „Helenu Justinu jsi ztratil, stejně jako jsi zpackal všechno, o co ses pokoušel." Než mě stačil na oplátku taky urazit, pokračoval jsem: „Já vím dobře, proč tě odmítla. Věděl to i Marcellus." Narovnal jsem se v zádech, jak jsem tam seděl, a obrnil se proti palčivým bolestem v boku. On ležel ve vlhkém stínu, částečně podepřený o protější zeď, a na nic se neptal. Já jsem mu to stejně řekl.

„Ty si o sobě tolik myslíš, Pertinaku!" Ať už to na něj dělalo nějaký dojem, nebo ne, nemohl jsem přestat. Urážky už plynuly mnohem rychleji. „Nebyl jsi k ničemu – jakmile se tě zbavila, žilo se jí mnohem líp. Nejspíš máš za to, že ji kdovíjak dobře znáš, ale já o tom pochybuju. Tak například jestlipak jsi za všechny ty roky manželství aspoň jedinkrát zjistil, že když je Helena v mužově objetí opravdu šťastná, rozpláče se mu v náručí?"

Pravda vyšla najevo.

„Je to tak," uzavřel jsem. „Ztratil jsi ji z nejstaršího důvodu na světě – *našla lepšího muže*!"

Pertinax sebou vztekle trhl. Chtěl se na mě vrhnout, ale dlaň, o kterou se opíral, mu ujela dopředu. Holá paže se celou délkou dřela o štěrkovou cestičku. Ani jsem se nepohnul. V kritickém okamžiku jsem zavřel oči, ale uslyšel jsem tichý sykot unikajícího vzduchu, jak mu obětní dýka probodla plíci.

Zemřel okamžitě. A tak jsem věděl, že jak padl kupředu, velekněžův nůž mu proklál srdce.

XC

Když mi přestalo bušit srdce, pomalu jsem vstal. Helenina zahrada.

Jednoho dne, ať to bude trvat sebedéle, jí pořídím jinou zahradu, kde nebudou strašit duchové.

Dovlekl jsem se k domovním dveřím, celý ztuhlý a s hořkostí v duši. Po několika pokusech se mi podařilo vsunout klíč do zámku a vypadl jsem na rozpálenou ulici. Kudrnatý psíček s pahýlem místo ocásku očuchával plachtu, kterou některý pořádkumilovný kvirinálský majordomus přehodil přes mrtvoly těch dvou germánských žoldáků, zatímco lepší lidé tohoto okresu seděli doma a stěžovali si.

Mlaskl jsem na pejska. Spiklenecky zavrtěl zadečkem.

„Falcone!“

Ve stínu sloupořadí stála nájemní nosítka. Vedle nich seděla na schodě šenkýřka Tullia.

„To jsi hodná, že čekáš.“ Z její strany to nebylo tak docela nesobecké. Dosud jsem měl u sebe, nacpanou do opasku, její svatební smlouvu. Doklad jsem jí podal a oznámil jí, že jsem právě opustil jejího novomanžela příhodně mrtvého.

„Zajdi s tím papírem za mým bankéřem. Ty peníze, co jsem ti slíbil, jsou dědictví, které Atius Pertinax odkázal svému propuštěnci Barnabovi. A jako vdově po propuštěnci teď patří tobě. Kdyby se bankéř pozastavoval nad podpisem na dokumentu, jenom mu připomeň, že otroci přejímají jméno svého patrona, když jsou formálně propuštěni.“

„A kolik to dělá?“ zeptala se Tullia pohotově.

„Půl milionu.“

„Nedělej si srandu, Falcone.“

Zasmál jsem se. „Je to pravda. Snaž se je neutratit hned první týden.“

Zavětřila s obezřetností rozené obchodnice. Tenhle kvítek bude své pe-

níze držet pevně v rukou. „Nechceš někam dopravit?“

„Mám tam mrtvolu, potřebuju se jí zbavit –“

Tullia se jemně usmála a vtáhla mě za paži do nosítek. „Já jsem byla jeho žena, Falcone. Pochovám ho sama, nech to na mně.“

V krku se mi zachvěl kratičký smích. „Smysl pro povinnost je báječná věc.“

Doprovodila mě, kam jsem chtěl, do mé tělocvičny. Vyklonila se z okýnka a na rozloučenou mě políbila.

„Pozor – příliš mnoho vzrušení mě může odrovnat, princezno.“

Díval jsem se, jak se znovu usadila v nosítkách s veškerou důstojností ženy, která ví přesně, jak si zařídit zbytek života. Bude v něm, pomyslel jsem si, velmi málo mužů.

Když se nosítka pohnula, ještě vykoukla ven. „Už sis vybral sázky, Falcone?“

„Ferox přece prohrál.“

„Ale on sázel na Miláčka!“ oznámila mi Tullia se smíchem a zatáhla záclonky, aby se – když je z ní teď zámožná dáma – ukryla před sprostým davem.

Vklopýtal jsem dovnitř, aby mě Glaucus zflikoval, a já jsem si zatím zoufale vzpomínal, kdy jsem ty kostěné kotoučky viděl naposled…

„Co se ti u Háda stalo?“ vyptával se Glaucus – řezné rány si nevšímal, zato pozoroval můj zachmuřený obličej.

„Právě jsem vyhrál majland – ale neteř mi ho snědla.“

Můj cvičitel Glaucus byl rozumný člověk. „Tak posaď děcko na nočník – a čekej!“

Ještě jsme debatovali o tom, jestli se kost v žaludečních kyselinách nerozpouští, ale tím vás nebudu unavovat.

Dal mě do pucu a ujistil mě, že se udržím na nohou, jestli budu kráčet opatrně. Pak jsem si sám taky zavolal nosítka, aby mě přepravila ke Capenské bráně. Seděl jsem tam a snil o novém bytě, který si teď budu moci pořídit, jestli dostanu od Marcii zpátky některé z těch sázecích známek…

Nic nejde snadno. Když jsem platil nosičům na konci senátorovy ulice, všiml jsem si skupinky chlapů ochomýtajících se před jídelnou. Anacritovi

pochopové. Vykoumali, že se dřív nebo později pokusím navštívit Helenu. Kdybych se k domu přiblížil, zotavoval bych se ve vězeňské cele.

Naštěstí jsem si jako milenec věděl rady: znal jsem senátorova zadní vrátka.

Když jsem vlezl do zahrady jako zloděj, sám Camillus Verus stál se založenýma rukama u svého temného jezírka a pozoroval kapry.

Zakašlal jsem. „Hezký večer."

„Buď zdráv, Falcone."

Stoupl jsem si k němu a taky jsem začal dělat na ryby obličeje. „Měl bych tě varovat, pane: až odtud odejdu, tak mě na ulici nejspíš zatknou."

„Aspoň budou mít sousedi o čem mluvit." Tunika, kterou mi Glaucus půjčil, měla jenom jeden rukáv. Camillus si všiml mých obvazů a zaškubal obočím.

„Pertinax je mrtvý."

„Chceš mi o tom vyprávět?"

„Až někdy. Než na to dokážu myslet, budu muset napřed zapomenout." Přikývl. Jeden kapr vystrčil damičku z vody, ale my jsme pro něj nic neměli, a tak jsme se na něj jenom provinile dívali.

„Ptala se po tobě Helena," řekl její otec.

Doprovodil mě dovnitř až do atria. Socha, kterou jsem mu poslal z Pertinakova domu, teď zaujímala čestné místo. Poděkoval mi a oba jsme se na ni zadívali tak pokojně, jak by to nebylo možné, kdybychom hleděli na živou.

Ještě pořád si nejsem jist," dumal Camillus, „jestli jsem neměl objednat mramor –"

„Bronz je nejlepší," ujistil jsem ho. Usmál jsem se na něho, aby věděl, že tím vlastně skládám poklonu jeho dceři. „Je teplejší."

Jdi za ní," vybídl mě. „Nemluví ani nepláče. Zkus s ní něco udělat…"

Ložnici zaplňovaly její matka a hejno služebných. Také jeden muž, zřejmě doktor. Mé růže měla Helena u postele a můj pečetní prsten na palci. S kamenným, zarputilým obličejem neposlouchala domluvy.

Opřel jsem se ve dveřích jako odborník a tvářil jsem se zle a přísně. Uviděla mě okamžitě. Helena měla výraznou tvář, která nabírala měkkost z toho, co cítila. Kdykoli se ten líbezný obličej rozsvítil úlevou, sotva mě spatřila vejít do pokoje živého, ten zlý a přísný výraz se dal těžko zachovat.

Dál jsem podpíral futro dveří, aby se drželo zpříma, a snažil se přijít na nějakou nevkusnou rozpustilou poznámku, jakou asi očekávala. Všimla si mých obvazů.

„To je ti podobné," řekla. „Zjevíš se tu celý zakrvácený, když tu máme doktora a můžeš dostat mastičku zdarma."

Mírně jsem zavrtěl hlavou, abych jí naznačil, že je to jenom škrábnutí. A její oči mi odpověděly, že ať už jsem jí provedl cokoli, je ráda, že jsem tady.

Většinou musím pracovat sám, ale bylo by dobré vědět, že jakmile práce skončí, můžu přijít domů k někomu, kdo mi srdečně vynadá, jestli se budu chtít chvástat. K někomu, komu by se po mně doopravdy stýskalo, kdybych to nestihl domů včas.

Zůstat v pokoji, když doktor vyšetřuje dámu, by bylo samozřejmě neslušné. Naštěstí už odcházel. Zastoupil jsem mu cestu.

„Jmenuju se Didius Falco. Bydlím u Ostijské cesty nad prádelnou U Orla ve Fontánovém dvoře." Tvářil se nechápavě. „Účet za odborné služby pošli prosím mně," řekl jsem mu.

Ženské v pokoji najednou ztichly. Všechny se zadívaly na Helenu. Helena hleděla upřeně na mě.

Doktor byl původem Egypťan. Měl hranatou hlavu a obočí nad výrazným rovným nosem srostlé. Vypadal důstojně, ale myslelo mu to velmi pomalu. „Vyrozuměl jsem, že senátor –"

„Senátor," vysvětloval jsem trpělivě, „je otcem této dámy. Dal jí život, živil ji, poskytl jí vzdělání a od něho má i veselou povahu, která se usmívá v jejích medově hnědých očích. Ale tentokrát tvůj účet zaplatím já."

„Ale proč –"

„Přemýšlej o tom," poradil jsem mu jemně.

Vzal jsem ho za loket a odvedl jsem ho z pokoje.

Přemýšlej o tom. Ne, nepřemýšlej. To dítě bylo tvoje. Naše. Přemýšlej, Marku.

Mysli na to.

Držel jsem dveře otevřené. Za štěbetání užaslých ženských se Julie Justě nějak podařilo pokoj vyklidit. Vnímal jsem rychlé pohyby za sebou a pak se dveře zavřely.

Ticho. Helena Justina, její obrovské oči. Helena a já.

„Marku… nevěděla jsem jistě, jestli ještě někdy přijdeš."

Vystrčil jsem bradu, abych tak karikoval sám sebe ve své normální nenucené podobě. „Vždyť jsem ti kladl na srdce, kvítečku, že máš zůstat na místě, abych tě mohl zase najít, a já se vždycky vrátím… Jenom mi slib, Helenko," pravil jsem tiše, „že příště mi to povíš."

Do nastalého ticha se soustředila veškerá bolest a žal světa. Heleně se konečně zalily oči zadržovanými slzami.

„Já jsem pracoval," pokračoval jsem opatrně. „Musel jsem promyslet spoustu věcí. Ale chci, abys pochopila jedno, Heleno – vědět, že mě potřebuješ, tak bych všeho nechal –"

„Já vím!" zvolala. „Já jsem to věděla. Samozřejmě."

Tak to tedy bylo. Vlastně jsem po celou dobu znal pravý důvod.

„Já jsem si myslela," začala za chvíli a skoro jenom šeptala, takže jsem pochopil, že málem nemůže pokračovat, *„já jsem si myslela, že je ještě spousta času –*"

„Ty moje milovaná!"

Vztáhla po mně ruce, ještě než jsem se pohnul. Třemi kroky jsem přešel přes pokoj. Jednou nohou jsem stoupl na schůdek a vysunul se na vysokou postel, a pak už jsem konečně držel Helenu v náručí, tak pevně, že jsem téměř ani necítil hluboké zoufalé vzlyky, jimiž si tolik potřebovala ulevit. Když jsem konečně uvolnil sevření, abych ji mohl laskat šetrněji, Helenina ruka mi ochranitelsky přejížděla po místech, kde jsem byl raněný. Žádný z nás nemluvil, ale oba jsme věděli. Tam, kde se její tvář tiskla k mé škrábavé líci, většina slz byla jejích, ale některé taky mé.

OBSAH

Dramatis personae..... *7*
Mapy 11

I. ČÁST
Obyčejný den 15
Řím koncem jara roku 71

II. ČÁST
Poutník v Crotonu 77
Jižní Itálie (Magna Graecia) o několik dní později

III. ČÁST
Klidná rodinná dovolená 125
Neapolský záliv konec června

IV. ČÁST
Muzicírování v Herculaneu 209
Neapolský záliv červenec

V. ČÁST
Muž, který neexistoval 285
Neapolský záliv červenec

VI. ČÁST
Dům na Kvirinálu 371
Řím srpen

LINDSEY DAVISOVÁ

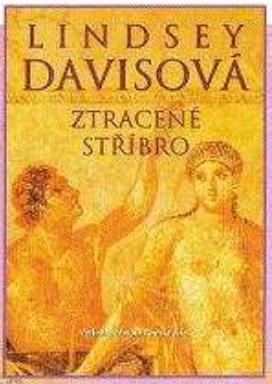
se narodila v Birminghamu, nyní žije v Greenwichi. Po vystudování angličtiny v Oxfordu pracovala ve státní správě, ale teď se plně věnuje literatuře. První cenu „CWA Ellis Peters Historical Dagger“ dostala za svůj bestseller *Two for the Lions* (Dva pro lvy). Nedávno byla ve čtenářském průzkumu zařazena mezi 50 nejúspěšnějších autorů a v roce 1999 obdržela „Sherlockovu cenu za nejlepšího komického detektiva“ za vytvoření postavy Marca Didia Falcona.

Bronzové stíny jsou po *Ztraceném stříbru*

druhá kniha z falconovské série

Lindsey Davisové.

Nakladatelství BB art
již vydalo:

Nakladatelství BB art ▪ e-mail: bbart@bbart.cz ▪ www.bbart.cz

JVK České Budějovice

2681102119

Cena 199 Kč